

619

1/35

ਸੀਰੀ ਟਰਗਾਰ
ਵਿਸਰ
ਵਿਸਰ (ਸਿੰਘ ਮਾਰਿਟ)

619

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ

ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਲੁਧਿਆਣਾ

ਕਲਾਸ ਨੰਬਰ...891.421

ਪੁਸਤਕ ਨੰਬਰ...A.42.K

ਰਜਿਸਟਰ ਦਾ ਨੰਬਰ ...619..

619

7
①
35

891 421

A 42 K

Aut

੧ ਓਸਤਿਗੁਰਾ ਸਾਦਿ ॥

ਅਥ ਕਿੱਸਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਕ੍ਰਿਤ ਕਿਸਨਸਿੰਘ

ਆਰਿਫ਼ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਿਵਾਸੀ ਕਾ ਲਿਖਜਤੇ

ਸਿਫ਼ਤ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ

੨ ਅੰਤ ਹਮੇਸ਼ ਰਹੀਮ ਰਾਜਕ ਮਾਲਕ ਮੁਲਕ ਮਕਾਨ
ਨ ਦਾ ਜੇ ਓਹੀ ਆਸਰਾਪੀਰਫ਼ਕੀਰਦਾ ਹੈਬਾਦਸ਼ਾਹ
ਮੁਸਲਮਾਨ ਦਾ ਜੇ। ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਤਾਰੇਹੋਰਨੁ
ਨੂਰ ਥੀਂ ਨੂਰ ਅਸਮਾਨ ਦਾਜੇ। ਖਾਕ ਬਾ
ਲ ਚਾਰੇ ਕਰੇ ਬੁਤ ਸਬੂਤ ਇਨਸਾਨਦਾ ਜਾਂਦਾ
ਨਾਬਾਪ ਨਾਯਾਰਦਸਮਨ ਜਾਨੀਜਾਨਪਿਆਰਾਜਾਨ
ਦਾਜੇ। ਹਰ ਜਿਸਮਦੇਵਿਚਹੈ ਜਾਨਵਾਂਗੂੰ ਆਪੇਆਪਨੂੰ
ਸਿਆਨਦਾ ਜੋਖਿੜਿਆ ਬਾਗ਼ ਦੇਵਾਂਗ ਜਹਾਨਸਾਰਾ
ਰੰਗ ਅੰਦਰ ਰੰਗ ਮਾਨਦਾਜੇ। ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਹੀ ਫੁੱਲ
ਰ ਹੋਵਨ ਏਥੇ ਕੰਮਨਾਹੀਂ ਕੋਈ ਸਾਨਦਾ ਜੇ। ਬੰਦਾ
ਕ ਤੇ ਰੱਬਮਸੂਕ ਜਾਨੋ ਇਸਕ ਹੱਕਤੋਂਹੱਕਸਿਆਨਦਾ
ਇਸਕ ਹੱਕ ਮਿਜ਼ਾਜ ਸਾਬੂਤ ਹੋਵੇਸੋਈਮੌਜਮਾਸੂਕਦੀ
ਦਾ ਜੇ। ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਪਛਾਨਨਾ ਰੱਬ ਤਾਈਂਏਹਕੰਮ

ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਦਾ ਜੇ ॥ ੧ ॥ ਆਈ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿੱਚ
 ਦਲੀਲ ਮੇਰੇ ਦਿਆਂ ਇਸ਼ਕਦੀ ਬਾਤ ਬਤਾਇ ਲੋਕੋਕਿਸਾ
 ਸੀਰੀ ਫਰਿਹਾਦ ਦਾ ਸੁਰੂਕੀਤਾ ਨਾਲਸੋਕਦੇਦਿਆਂਬਨਾਇ
 ਲੋਕੋਖੂਬ ਕਾਫ਼ੀਆ ਜੋੜ ਦਰਸਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਠੀਕਰਦੀਫ
 ਮਿਲਾਇਲੋਕੋ। ਜੇਸ ਦਿਲ ਵਰੀਆਉ ਦਾ ਕਰਾਂ ਜਾਹਿਰ
 ਮੋਤੀ ਸੁਖਨ ਦੇ ਦਿਆਂ ਸੁਨਾਇਲੋਕੋ। ਕਦਰ ਮੋਤੀਆਦੀ
 ਪਰਖ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮੂਰਖਾਂ ਖਬਰ ਨਾ ਕਾਇ ਲੋਕੋ।
 ਆਰਫ਼ ਬਰਸ ਜਾਂਦੇ ਬੱਦਲਵਾਂਗ ਸਾਰੇ ਦਿਲੋਂ ਰੱਖਕੇ ਸੋਕ
 ਖੁਦਾਇਲੋਕੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗਾ ਰੰਗ ਫੁਲ ਖਿੜਦੇ ਕੰਡੇਕੱਖ
 ਖਾਈਆਂ ਰੱਖੇ ਲਾਇ ਲੋਕੋਕਿਸਾ ਵਾਂਗ ਨਿਸਾਨੇਦੇਰੱਖਿਆ
 ਮੈਂ ਪਰ ਬੋਲਸਾ ਬੋਲ ਸਫਾਇ ਲੋਕੋ। ਅੰਦਰ ਦੇਸ ਖੰਜਾਬ
 ਸੁਹਾਂਦਨੇ ਦੇ ਲਿਆ ਜਨਮ ਫਕੀਰ ਨੇ ਆਇ ਲੋਕੋਕਾਬਲਾ
 ਅਤੇ ਕੰਧਾਰ ਕਸਮੀਰ ਕੋਲੋਂ ਵੰਗੀ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀਵਾਇ
 ਲੋਕੋ। ਦਿੱਲੀ ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਲਖਨਊ ਅਸਾਂ ਦੇਖ ਲੀਤਾ
 ਅਜਮਾਇਲੋਕੋ। ਚਾਰੋਂ ਤਰਫ਼ ਦੇਖੋ ਨਹੀਂਸਹਿਰਾਏਸਾਜੈਸੀ
 ਰੀਤ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਇ ਲੋਕੋ। ਚੰਗਾ ਖਾਵਨਾ ਪੀਵਨਾਬੋਲਨ
 ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਸਨ ਚੰਗਾ ਮਨ ਭਾਇ ਲੋਕੋ। ਪਾਨੀ ਹੋਰਨਾਕਿਤ
 ਪੰਜਾਬ ਜੈਸਾ ਦੇਖੋ ਦੇਸ ਸਾਰੇ ਪਰਤਾਇ ਲੋਕੋ। ਕਹਿੰਦੇਸਾਧ
 ਅਮੀਰ ਫਕੀਰ ਸਾਰੇ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਸੁਹਾਇ ਲੋਕੋ।
 ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਪੰਜਾਬ 'ਦਰ ਜੈਦੀ ਤਾਬਿਆ
 ਪੰਜ ਦਰਆਇ ਲੋਕੋ ॥ ੨ ॥

(੩)

ਅਥ ਸਿਫਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ

ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੋ ਨਾਉਂ
ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਜੀ । ਸਿਫਤ ਕੀਤਿਆਂ ਬਡਾ ਪਸਾਰ ਹੋਵੇ ਕਹਾਂ
ਜਿਤਨਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਜੀ । ਚ ਰੋਂਤਰਫ਼ ਦੀ ਵਾਰ ਹੈ ਸ਼ਹਿਰ
ਗਿਰਦੇ ਦੂਰੋਂ ਵੇਖਿਆ ਇਕ ਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਜੀ । ਕਿਲੇ ਬਾਗ਼ ਅਮਾਰਤਾ
ਨਹਿਰ ਖੂਹੇ ਤਾਲ ਨਾਲ ਜਮਾਲ ਜ਼ਹੂਰ ਹੈ ਜੀ । ਇਕ ਖੂਬ
ਰ ਗੁਲਸ਼ਾਰ ਖਿੜਿਆ ਤਾਲ ਜਲਦਾ ਗਿਰਦ ਭਰਪੂਰ
। ਰੰਗ ਰੰਗ ਦੇ ਸੰਗ ਨਿਸੰਗ ਲਾਏ ਦੇਖ ਅਕਲ ਹੋਵੇ
ਚੂਰ ਹੈ ਜੀ । ਸੋਨੇ ਚਾਂਦੀ ਵਾ ਕੁਝ ਮਾਰਨਾ ਹੀਂ ਹੀਰਾ
ਜਵਾਹਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਜੀ । ਦੇਖ ਔਰਤਾਂ ਸੁੰਦਰਾਂ ਸੋਹਣੀਆਂ
ਮ ਖਾਇ ਜਾਵੇ ਪਰੀ ਹੂਰ ਹੈ ਜੀ । ਜੇਵਰ ਸੋਹਣਿਆਂ
ਨਿਹਾਲ ਹੋਈਆਂ ਚਾਲ ਮੋਰ ਚਕੋਰ ਦੀ ਪੂਰ ਹੈ ਜੀ
ਦੇਖ ਕੇ ਦਿਲ ਪਤੰਗ ਵਾਂਗੂੰ ਜਲਬੱਲ ਹੋ ਜਾਇ ਮਨੁਰ
। ਦੇਖ ਸੂਰਤਾਂ ਮੂਰਤਾਂ ਹੋਨ ਬੰਦੇ ਅਤੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਬਡਾ
ਹੈ ਜੀ ॥ ਨੈਨ ਤੀਰ ਤੇ ਭਵਾਂਕ ਮਾਨ ਵੈਸੇ ਲੱਗਨ ਜਿਸ
ਵਦਾ ਚੂਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ਤੀਵੀਂ ਮਰਦ ਦੀ ਸਕਲ ਹੈ ਅਸਲ
ਦੇਖ ਹੋਂ ਵਦਾ ਦਿਲ ਸਰੂਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਦੇ ਦੇਖ ਦੇ
ਸਾਰੇ ਚਾਰੋਂ ਤਰਫ਼ ਦਾ ਮਰਦ ਰੰਜੂਰ ਹੈ ਜੀ । ਕਹੋ ਸੂਰਗ
ਮਤ ਬੈਕੁੰਠ ਕੋਈ ਇਕੋ ਇੰਦਰ ਅਖਾੜੇ ਦਾ ਨੂਰ ਹੈ ਜੀ ॥
ਵਾਰਤਾ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹਰ ਚੀਜ ਮੈਂਜੂਦ ਜ਼ਰੂਰ
॥ ਕਾਂਸੀ ਮਥਰਾ ਅਤੇ ਅਜ ਧਿਆਭੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਗੇ

(੪)

ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੈ ਜੀ। ਕਾਧਾਰੀਗ ਪਰਾਗ ਭੇਖਦਰੀਭੀ ਮਿਤਸਰ
 ਦੇ ਤਾਲਦਾ ਬੂਰਹੈਜੀ। ਵਾਰ ਸੁਵੀਏ ਸਹਿਰ ਅਨੇਕਇਸਤੋਂ
 ਸਭ ਭੀਰਥਾਂ ਦਾਏਹ ਮੂਰਹੈ ਜੀ। ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਰਾਤ ਤੇ
 ਦਿਨੇਂ ਹੋਵੇ ਭਗਤੀ ਵਿੱਚ ਨ ਕੁਝ ਕਸੂਰ ਹੈ ਜੀ। ਬਡੇਸੋਹਿਨੇ
 ਖੂਬ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬਾਂਕੇ ਦੇਖ ਦਿਲਹੋਵੇ ਮਖਮੂਰ ਹੈ ਜੀ। ਦੂਰਹੋਨ
 ਉਦਾਸੀਆਂ ਸਭ ਦਿਲਤੋਂ ਹੋਵੇ ਸਹਿਰਦੇਜਦੋਂ ਹਜੂਰਹੈਜੀ।
 ਦਿਲ ਖਿੜੇ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਫੁਲ ਵਾਂਗੂੰ ਦੇਖਸਹਿਰਦਾ ਰੰਗਮਸ
 ਹੂਰ ਹੈ ਜੀ। ਦੇਖੇ ਸੁਨੇ ਦਾ ਫ਼ਰਕਹੈ ਬਹੁਤਸਾਰਾਨੂਰ ਅੱਖ
 ਦਾ ਕਹਿਨ ਅਖਨੂਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ਫਿਸਨਸਿੰਘ ਸੁਰਮਾ ਹੋਯਾ
 ਅੱਖੀਆਂ ਦਾ ਮੂਸੇ ਮੰਗਿਆ ਨੂਰ ਕੋਹਤੂਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ੩ ॥

ਸਿਫਤ ਤਸਨੀਫ ਕਿਤਾਬ

ਕਿਸਾ ਸੀਰੀਂ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਾ ਸੁਨੋਲੋਕੋ ਜੇਹਾ ਆਵਸੀਤਿਹਾ
 ਸੁਨਾਵਸਾਂ ਮੈਂ। ਨਹੀਂ ਸਾਇਰਾਂ ਦੇਨਾਲ ਰੀਸ ਮੇਰੀ ਅਕਲ
 ਆਪਨੀ ਖੋਲ ਦਿਖਾਵਸਾਂ ਮੈਂ। ਇਸਕ ਹੱਕਦੇ ਨਾਲਮਿਜ਼ਾਜ
 ਮੇਲਾਂਪਾਨੀ ਦੁਧਦੇਵਿਚਰਲਾਵਸਾਂਮੈਂ। ਸੂਰਤਲਿਖ ਮਾਸੂਕ
 ਦੀਪੱਤਰੇਤੇ ਅੱਗੇ ਆਸਕਾਂ ਮੁਲ ਪੁਵਾਵਸਾਂ ਮੈਂ। ਪੱਥਰਚਿੱਤ
 ਸਨ ਚੀਰਸਰੀਰਵਿਚੋਂ ਸੁਖਨ ਲਾਲ ਅਮੋਲ ਲਿਆਵਸਾਂਮੈਂ
 ਅੰਦਰ ਦਿਲ ਦਰੀਯਾਇ ਦੇ ਮਾਰ ਗੋਤੇ ਮੋਤੀ ਕੱਢਕੇ ਹਾਰ
 ਪੁਨਾਵਸਾਂਮੈਂ। ਬਾਦਸਾਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੀ ਬਹੁਤ ਗੀਅੈਸੇ
 ਅਮਲ ਮੇਂ ਅਮਲ ਕਮਾਵਸਾਂ ਮੈ। ਉਨੀਂ ਸੋਨੈਬੀਸਤੂੰ ਜਾਨ
 ਸੰਮਤ ਬਿਕ੍ਰਮਜੀਤ ਏਹ ਰੀਤ ਬਤਾਵਸਾਂ ਮੈਂ। ਕਿਸਾਵਾਸਤੇ

(੫)

ਲੜਕਿਆਂ ਬਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਿਆਨਾ ਹੋਇਕੇ ਕੱਥ ਕਥਾਂ ਵਸਾਂ ਮੈਂ ।
 ਰਹੀ ਸਾਬਤੀ ਆਸ਼ਕਾਂ ਸਾਦਕਾਂ ਦੀ ਓਸੇ ਸਾਬਤੀ ਨੂੰ ਪਿਆ
 ਗਾਵਸਾਂ ਮੈਂ । ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗੂੰ ਹਸਹਸ
 ਕੇ ਲੋਕ ਹਸਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ੮ ॥ ਅਥ ਸਿਫਤ ਇਸਕ
 ਇਸਕ ਬਿਨਾ ਨਾ ਹੋਂ ਵਦਾ ਕੰਮ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਤਾਈਂ ਹੋਥ
 ਲਾਇ ਦੇਖੇ । ਬਿਨਾ ਇਸਕ ਨਾ ਮਿਲੇ ਮਹਬੂਬ ਪਿਆਰਾ ਭਾਵੇ
 ਲੱਖ ਭਾਵੀਜ਼ ਲਿਖਾਇ ਦੇਖੇ । ਇਸਕ ਬਿਨਾ ਨਾ ਰੱਖਦਾ ਕੰਨ
 ਕੋਈ ਭਾਵੇਂ ਕਿਤਨੇ ਗਿਆਨ ਸੁਨਾਇ ਦੇਖੇ । ਬਿਨਾ ਭੁਖਨਾ
 ਕੁਝ ਸੁਆਦ ਆਵੇ ਭਾਵੇਂ ਖਾਰ ਖੰਡੁ ਖੋਏ ਖਾਇ ਦੇਖੇ । ਬਿਨਾ
 ਪਿਆਸ ਨਾ ਰਾਸ ਹੋ ਕੋਈ ਪੀਵੇ ਭਾਵੇਂ ਮਿਸਰੀ ਆਘੋਲ ਪਿਲਾਇ
 ਦੇਖੇ । ਬਿਨਾ ਸੌਂਕ ਨਾ ਕੋਈ ਛਕੀਰ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਲੱਖ ਫਨਾਹਿ
 ਬਤਾਇ ਦੇਖੇ । ਮੈਲ ਮਨ ਦੀ ਕਦੇ ਨਾ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਲੱਖ ਤੀਰਥੀ
 ਜਾਇਕੇ ਨ੍ਹਾਇ ਦੇਖੇ । ਮੱਕੇ ਗਿਆਨ ਨਾ ਮੁਕਦੀ ਗਲ ਮੂਲੋਂ
 ਜੇ ਤਾਂ ਆਪ ਨਾ ਮਨੋ ਮੁਕਾਇ ਦੇਖੇ । ਮਨਕਾ ਮਨਕਾ ਫਿਰੇ ਨਾ
 ਛਕਰ ਘਾਝੇਂ ਮਾਲਾ ਤਸਬੀਆਂ ਲੱਖ ਫਿਰਾਇ ਦੇਖੇ । ਬਾਝ
 ਯਾਰ ਨਾ ਸਬਰ ਕਰਾਰ ਆਵੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿਤਨਾ ਮਨ ਠਹਰਾਇ
 ਦੇਖੇ । ਮਿਲੇ ਬਾਝ ਨਾ ਮਿਲਦਾ ਜਖਮ ਦਿਲਦਾ ਲੱਖ ਮਰਹਮਾਂ
 ਪੱਟੀਆਂ ਲਾਇ ਦੇਖੇ । ਦੁਸਮਨ ਮੀਤਨਾ ਹੋਂ ਵਦੇ ਬਾਝ ਸੋਟੇ
 ਹੋਥ ਜੋੜਕੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਦੇਖੇ । ਬਿਨਾ ਪਰਮ ਨਾ ਪਰਮ
 ਸਰੂਪ ਪਾਈਏ ਭਾਵੇਂ ਕਿਤਨੇ ਵੇਸਬਨਾਇ ਦੇਖੇ । ਬਿਨਾ ਗੁਰਾਂ
 ਨਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿਤਨੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ਦੇਖੇ

। ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਨਾ ਨਾਮ ਬਿਨ ਰੰਗ ਆਵੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਤਨੇ ਰੰਗ
ਰੰਗਾਇ ਦੇਖੇ ॥੫॥

ਸ਼ੁਰੂ ਕਿੱਸਾ ਸੀਰੀਂ ਛਰਿਹ ਦ ਕਾ ਲਿਖ ਜਤੇ
ਸਰਜ ਲਾਹਿ ਦੀ ਵੱਲ ਇਕ ਸਹਿਰ ਕਹਿੰਦੇ ਇਸਤੇਲ ਹੈ
ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਸਾਈਂ । ਉਸ ਸਹਿਰ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕੀ ਕਰੇ ਕੋਈ
ਅਸਫਾ ਨਿਸਫ ਜਹਾਨ ਹੈ ਆਮ ਸਾਈਂ । ਬੂਹਾ ਸਹਿਰ ਦਾ
ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਆਹਾ ਲਿਖੀ ਸਹਿਰਾਂ ਸੇ ਅਰਕਲਾਮ ਸਾਈਂ ।
ਜੀਨਤ ਜੇਬ ਸੋਨਾਂ ਚਾਂਦੀ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਟੁਕੜਾ ਜਿਤਨੇ ਰੂਮ ਤੇ
ਸਾਮ ਸਾਈਂ । ਠੰਗੇ ਨਕਸ਼ੇ ਨਿਗਾਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅੰਦਰ ਦੇਖ ਬਿੜਕ
ਜਾਵੇ ਪਾਉਂਗਾ ਮਸਾਈਂ । ਉਥੇ ਸਾਹ ਅਜੀਜ ਦਾਰਾਜ ਆਹਾ ਲੋਕ
ਵੱਸਦੇ ਨਾਲ ਆਰਾਮ ਸਾਈਂ । ਕਰੇ ਅਦਲ ਨੌ ਸੇਰਵਾਂ ਵਾਂਗ
ਦਾਇਮ ਖਿੱਕੂ ਮਾਜੀ ਤਤੇ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਮ ਸਾਈਂ । ਹਾਤਮ ਵੇਖ ਸਖਾ
ਵਤਾਂਤਮ ਹੋਵੇ ਰੁਸਤਮ ਜੋਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਤਮਾਮ ਸਾਈਂ । ਅੱਗੇ ਮੀਰ
ਵਜ਼ੀਰ ਦਬੀਰ ਐਸੇ ਅਵਲਾਤੂਨ ਨੂੰ ਗਿਣਨ ਗੁਲਾਮ ਸਾਈਂ ।
ਜਿਨਾਂ ਦੇਖ ਲੁਕਮਾਨ ਹੋਰਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਲੀ ਨੂਸਰ ਸੇ ਵਿਚਦਾਮ
ਸਾਈਂ । ਹੋਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਆਇਕੇ ਭਰਨ ਹਾਸਲ ਹੁਰਾਸਾਨ ਤੇ
ਰੂਮ ਲੈ ਸਾਮ ਸਾਈਂ । ਫੇਜ਼ਾਂ ਲਸਕਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਾਹੀ
ਚਾਰੇ ਵੱਲ ਰਹਿੰਦੀ ਲਗੀ ਲਾਮ ਸਾਈਂ । ਸੋਲਾਂ ਲਾਖ ਸਿਪਾਹ
ਸਵਾਰ ਜੰਗੀ ਚੁਸਤ ਖੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਆਠੇਂ ਜਾਮ ਸਾਈਂ । ਘੋੜੇ
ਅਰਬ ਈਰਾਨ ਤੇ ਤੁਰਕਤਾਜੀ ਬਝੇ ਤੇਜਰਫ ਭਾਰ ਖੁਸਗਾਮ
ਸਾਈਂ । ਨੌਕਰ ਹਬਸਤੇ ਹਿੰਦ ਕੰਧਾਰ ਕਾਬਲ ਕੀਤਾ ਖੁਸ ਐਸਾ

ਇੰਨਤਜਾਮਸਾਈ॥ ਰੱਖੇ ਨਾਲਪਿਆਰਦੇ ਨਫਰਸਾਹੇਜਿਵੇ
 ਅਲੀ ਅਜੀਜ਼ ਇਮਾਮ ਸਾਈ॥ ਦੁਖੀ ਦੇਖ ਨਾਸੱਕਦਾਕਿਸੇ
 ਤਾਈਂ ਦੇਖਬਰਸਾਰੀ ਸੁਬਾਸਾਮ ਸਾਈ॥ ਮਹਿਲੀ ਗੋਲੀਆਂ
 ਬਾਂਦੀਆਂ ਬੈਗਮਾਂ ਸਨ ਜਿਨਾਂ ਦੂਸਰਾ ਮਰਦਹਰਾਮ ਸਾਈ॥
 ਪਕੇਕਿਲੇਇਮਾਰਤੀ ਸਿਫਤਲਾਇਕਇੰਦਨਜਰਨਾਆਂਵਦੀ
 ਖਾਮ ਸਾਈ॥ ਚੋਰ ਯਾਰ ਤੇਠੰਗ ਨਾਕੋਈ ਦਿਸੇਜੁਲਮਜ਼ੋਰ
 ਹੋਗਿਆ ਨੀਲਾਮਸਾਈ॥ ਕਰੇ ਨਿਆਉਂ ਨਾਥਾਉਂ ਸੁਨਾਵਨੇ
 ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਜਨਕਤੇਭਰਥਰੀ ਰਾਮਸਾਈ॥ ਦਿਨੇਤਖਤਤੇਰਾਤ
 ਨੂੰ ਸਹਿਰ ਅੰਦਰ ਪਹਿਨਗੋਦੜੀ ਸੁਨੇਕਲਾਮਸਾਈ॥ ਪਈ
 ਅਦਲਦੀ ਧੁੰਮਸੰਸਾਰਸਾਰੇਸੇਰਹਰਨਨੂੰਕਰਨਸਲਾਮਸਾਈ
 ॥ ਕੋਈ ਪੀਏ ਸਰਾਬ ਨਾ ਕਰੇ ਚੁਗਲੀਨਹੀਂ ਸੀਜੂਏਜ਼ਨਾਹ
 ਦਾ ਨਾਮ ਸਾਈ॥ ਸਦਾਐਸ ਅਰਾਮ ਨਾ ਜਾਮ ਕੋਈ ਇੱਕ
 ਬਾਝ ਔਲਾਦ ਦਿਲ ਸਾਮਸਾਈ॥ ਧਨਮਾਲਜਵਾਲਹੋਬਾਲ
 ਬਾਝੋਂ ਜਿਵੇਂਲੂਨਦੇਬਾਝ ਤੁਆਮ ਸਾਈ॥ ਬਿਨਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂਅੰਧ
 ਅੰਧਾਰਘਰ ਮੇਂ ਜਿਵੇਂ ਬਾਝ ਦੀਵੇ ਕੰਮ ਖਾਮ ਸਾਈ॥ ਕਰੇ
 ਦੁਆਇ ਖੁਦਾਇ ਥੀਂ ਅੰਸ ਬਦਲੇਜਿਵੇਂ ਰਾਤਦਿਨੇ ਆਦਮ
 ਜਾਮਸਾਈ॥ ਹੇ ਰੱਬਦੇ ਖੜਾ ਫਕੀਰਹੋਵੇ ਮੰਗ ਖੈਰ ਲਈ
 ਹਥ ਜਾਮ ਸਾਈ॥ ਤੇਰੀਆਸਠਿਰਾਸਿਆਬੰਦਿਆਂਨੂੰਤੇਰੇ
 ਦੁਆਰ ਖੜਾ ਖਾਸੋ ਆਮ ਸਾਈ॥ ਤੇਰੇਬਾਝਨਾਆਸਰਾਹੋਰ
 ਕੋਈ ਕੁਲ ਖਲਕ ਸਾਈ॥ ਤੇਰੀ ਸਾਮ ਸਾਈ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ
 ਬੇਟੀ ਘਰ ਬਾਪਜੰਮੀਇੱਕਗਿਰੀ ਜਿਉਂ ਵਿੱਚਬਾਦਾਮਸਾਈ

(੮)

ਖਬਰ ਹੋਨੀ ਸਾਹ ਅਜੀਬਨੂੰ ਸੀਰੀ ਦੇ ਜੰਮਨੇ ਦੀ
 ਹੋਈ ਖਬਰ ਅਜੀਬਨੂੰ ਕੜੀ ਜੰਮੀ ਕਿਹਾ ਸੁਕਰ ਹੈਰੋ ਬਝਾਫਾਰ
 ਦਾ ਜੀ ॥ ਥਾਲੀ ਸੱਖਨੀ ਭਲੀ ਕਿਨਾਲ ਖਿਚਰੀ ਜਿਵੇਂ ਭੁੱਖੇਨੂੰ
 ਮੰਨ ਜੁਵਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ਅੱਜ ਐਤ੍ਰੇ ਤੇ ਹੋਯਾ ਸੋਤਰਾ ਮੈਂ ਪਾਯਾ
 ਫਲ ਜੋ ਏਸ ਮੰਸਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਧੀ ਸਭ ਦਾ ਤਏ ਹਰੋਬ ਦੀ
 ਏ ਬੰਦਾ ਸੋਈ ਜੋ ਸੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ਧੀਆ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ
 ਪਿਆਰੀਆਂ ਨੀ ਬੁਰਾ ਜਾਨਨਾ ਕੰਮ ਗਵਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ਲੜਕੀ
 ਲੜਕਿਆਂ ਤੋਂ ਹੋਈ ਨੇਕ ਜਾਨੋ ਕਿਲਾ ਤੋੜ ਦੀ ਤੁਰਤ ਸੰਥਾਰ
 ਦਾ ਜੀ ॥ ਨਾਦੂ ਸਾਹ ਸਰਾਫ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਪੇਚ ਮੋੜਿਆ ਧੀ
 ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ਧੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਸਦਾ ਪੁੱਤ੍ਰ
 ਗੱਭਰੂ ਹੋਇ ਬਿਗਾੜ ਦਾ ਜੀ ॥ ਉਚਰਨਾਲ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੇ ਸਾਦ
 ਬੇਦਾ ਜਿਚਰ ਮੁੱਖ ਨਾ ਦੇਖਿਆ ਨਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ਹੋਵੇ ਵਿਆਹ ਤਾਂ
 ਮਾਉਂ ਨੂੰ ਦੇ ਗਾਲੀ ਅਤੇ ਬਾਪ ਦੀ ਪੱਗ ਉਤਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ਲੜੇ
 ਨਾਲ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹੋਇ ਸਾਂਵਾਂ ਪਕੜ ਲਾਠੀਆਂ ਸੀਸ ਮੇਂ ਮਾਰ ਦਾ
 ਜੀ ॥ ਹਿਸਾ ਵੰਡ ਸਰੀਕਾਂ ਤੋਂ ਸੋਰਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਮਹਿਲ
 ਉਸਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ਐਵੇਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਉ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ
 ਅਸਲ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ਵਹੁਟੀ ਆਇਕੇ ਸੱਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੜ ਦੀ
 ਚਿੜ ਨਾਰ ਤੋਂ ਭੈਣ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ਬਹੁ ਧਿੰਨ ਕੇ ਵੱਖ ਹੋਇ
 ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਕੁੱਲ ਕੋੜ ਮਾਂ ਚਾਇ ਵਿਸਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ਫਾਰਖਤੀ
 ਲਿਖਾ ਕੇ ਬਾਪ ਕੋਲੋਂ ਅਤੇ ਭਾਈਆਂ ਮਾਰ ਨਿਘਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ਦੋਲਤ
 ਬਾਪ ਦੀ ਵੇਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ ਓਹਨੂੰ ਨਾਲ ਦਵਾਈ ਦੇ ਮਾਰ ਦਾ ਜੀ

(੯)

॥ ਮਾਰਦਾਰਾ ਸਕੇ ਹਐ ਰੰਗ ਸੇ ਬੇ ਸੰਗ ਲਸਾਹਿ ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਭਾਰਦਾ
ਜੀ ॥ ਐਗਨ ਇਤਨੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕੋ ਕੋਈ ਨੇਕ ਹੋਵੇ ਨੇਕੀ
ਸਾਰਦਾ ਜੀ ॥ ਪਵੇ ਧੰਮ ਜਹਾਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਭੈੜਾ ਹੋਇ ਜੋ
ਪੁੱਤ ਸਰਦਾਰਦਾ ਜੀ ॥ ਰੰਨ ਸੋਹਣੀ ਕਈਨਾ ਮੂਲ ਛੱਡੇ ਅਤੇ
ਬਾਪਦਾ ਮਾਲ ਉਜਾੜਦਾ ਜੀ ॥ ਫਿਰੇਗ ਬਤੀਆਂ ਮਗਰ ਖੁਵਾਰ
ਹੁੰਦਾ ਭਾਵੇਂ ਪੁੱਤ ਹੋਵੇ ਸਾਹੂਕਾਰਦਾ ਜੀ ॥ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੇਰ ਫਿਰ ਪਿੱਛੇ
ਖੇਤੀਆਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਆਪਨਾ ਕਦਰ ਸੰਭਾਰਦਾ ਜੀ ॥ ਖਾਵੇ ਜੁੱਤੀਆਂ
ਜਾਇ ਜੁਲਾਹਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰ ਨਾਰਾਨੂੰ ਛੇੜਦਾ ਛਾ ਦਾ ਜੀ ॥ ਕਰੇ
ਬਾਪਦਾ ਨਾਮ ਬਦਨਾਮ ਸਾਰੇ ਅਤੇ ਹਟਕਿਆ ਮੂਲਨਾ ਹਾਰਦਾ
ਜੀ ॥ ਕੋਈ ਅਸਲ ਅਸੀਲ ਦਿਲੀਲ ਰੰਗੀ ਦੌਲਤ ਮੁਛਤਦੀ
ਦੇਖ ਚਿਤਾਰਦਾ ਜੀ ॥ ਰੱਖੇ ਲਾਜ ਜਹਾਨ ਮੇਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਕਾਜ
ਆਪਨਾ ਆਪ ਸੰਵਾਰਦਾ ਜੀ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਬਹੁਤ ਮੰਦੇ ਬੇਟੀ ਕੋਈ
ਮੰਦੀ ਬਡਾ ਫਰਕ ਹੋਵੇ ਨਰਨਾਰਦਾ ਜੀ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਧੀ ਸੱਭੇ ਪਯਾਰੇ
ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਫਲ ਜੈ ਸੰਗੁਲ ਸਾਰਦਾ ਜੀ ॥ ਗੁਨਾਂ ਐਗਨਾਂ
ਥੀਂ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਫੁੱਲ ਨਾਲ ਹੋਏ ਗੁਲ ਖਾਰਦਾ ਜੀ ॥
ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਨਾ ਐਬ ਥੀਂ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਬਿਨਾਂ ਐਬ ਹਨਾਮ
ਕਰਤਾਰ ਦਾ ਜੀ ॥ ੭ ॥

ਹੁਕਮ ਕਰਨਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਵਾਸਤੇ ਨੌਰੋਜ ਦੇ
ਕੀਤਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੁਕਮ ਨੌਰੋਜ ਹੋਵੇ ਪਾਓ ਫੀਲਾਂ ਤੇ ਲਾਲ
ਅਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਕਰੋ ਖੈਰ ਖਰਾਇਤਾਂ ਆਜਜਾਨੂੰ ਕਰੋ ਰੱਦ ਜੋ
ਆਫ਼ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਹਾਥੀਲਏ ਸਵਾਰ ਮਹਾਵਤਾਨੇ ਘੋੜੇ

ਹੋਏ ਤਿਆਰਸਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਰਬਬਘੀਆਂਪੀਨਸਾਂਪਾਲਕੀ
 ਲੈਚੱਲੇਤੁਰਤਕਹਾਇਕਹਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਵੇਲਾਂਨੈਬਤਾਂਤਾਸਿਆ
 ਸੋਰ ਪਾਯਾ ਰੰਗਾ ਰੰਗ ਦੇਸਾਜਸਤਾਰੀਆਂਨੂੰ ॥ ਕਈਤਾਇਫੇ
 ਆਨਕੇ ਗਿਰਦਹੋਏ ਚੜ੍ਹੇਚਾਉਘਨੇਨੱਚਨਹਾਰੀਆਂਨੂੰ ॥ ਮਲੇ
 ਅਤਫਅੰਬੀਰਸੁਹਾਗਨਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇਖੂਬਕਵਾਰੀਆਂਨੂੰ ॥
 ਮਹਿਲੀਂਐਰਤਾਂਐਰਤਾਂਨਜਰਆਵਨਜਿਵੇਂਰੋਕੇਬਸੰਤਕਜਾ-
 ਰੀਆਂਨੂੰ ॥ ਪਹਿਨ ਕੱਪੜੇਸਬਜ਼ ਸੁਫੈਦ ਸੂਹੇ ਉਤੇਲਾਇਕੇ
 ਗੋਟਕਨਾਰੀਆਂਨੂੰ ॥ ਮਿਰਚਮੋਰ ਚਿੜੀਬਾਗਲਏਕੋਈਇਕ
 ਲਾਂਦੀਆਂਲਾਲ ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਦੇਖਨਜਾਇਕੇਸ਼ੀਰੀਂਦੀ
 ਸ਼ਕਲ ਤਾਈਂ ਅਤੇਕਹਿੰਦੀਆਂ ਸੁਕਰਗੁਜਾਰੀਆਂਨੂੰ ॥ ਇੱਕ
 ਦੇਨ ਬਾਰਕਾਂਸ਼ਗਨਪਾਵਨਬੈਠਨਫੋਲਕਹਾਨੀਆਂਸਾਰੀਆਂ
 ਨੂੰ ॥ ਆਖਨਮਾਉਂਨੂੰਗਮਨਾਂ ਕਰੀਂ ਕੋਈ ਅਗੇ ਸਾਈਂਦੀਆਂ
 ਵੇਖ ਦਾਤਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਹੁਣ ਧੀ ਹੋਈ ਫੇਰ ਪੁੱਤਹੋਸੀ ਫਲ
 ਪੂਨ ਲੰਗੇ ਫੁਲਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਧੂਮ ਧਾਮਹੋਈ ਇਸਤੇਬੋਲ
 ਅੰਦਰ ਸਭਹੋਏ ਤਿਆਰ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ
 ਸ਼ਾਹਨੇ ਪਲਟਨਾਂਦੀਬਹੁਤਹੋਈਪੈਦਾਇਸ਼ ਬਜ਼ਾਰੀਆਂਨੂੰ ॥
 ਤੋਪਾਂ ਸਲਕ ਤੋਂ ਆਨਮੈਦਾਨ ਮੱਲੇ ਅਤੇਚੋਵਦੀਚੋਟਦੀਵਾ-
 ਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਵੇਕੇਦੌਲਤਾਂਸਭਸਿਪਾਹਤਾਈਂਗਿਆਬਾਦਸ਼ਾਹ
 ਖਾਸਅਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਰੋਸ਼ਨਰਾਤਨੂੰਬਹੁਤਚਰਾਗਹੋਏਅਤੇ
 ਖੂਬਮਤਾਬੀਆਂਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਦੇਖ ਸ਼ੀਰੀਂਦਾ ਬਾਪਨੇ ਮੁੱਖ
 ਸ਼ੀਰੀਂਦਿਲੋਂਸੁੱਟਿਆ ਬੇਕਰਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਕੀਤੇਵਾਰਨੇਮੋਹਰਾਂ

ਦੇਸੀਸ ਉਤੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬੁੱਢੀਆਂ ਤੇ ਦੁਖਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਐਲਾਦ ਇਉਂ ਸਿਕਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਨਾਖਾਕ ਬੀਜਵੇਂ
ਨਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ॥੮॥

ਸਿਫਤ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ

ਬਾਰਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਹੋਈ ਜਵਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ਬੀਰੀਂ ਬੋਲਦੀ ਸੁਖਨ
ਜਬਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਇੱਕ ਨਾਮ ਬੀਰੀਂ ਦੂਜਾ ਸੁਖਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ਭੀਜਾ
ਸਿੱਕਦੀ ਲਈ ਜਹਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਮੁਖੋਂ ਹਸਦਿਆਂ ਚੰਬੇ ਦੇ ਫੁੱਲ
ਕਿਰਦੇ ਬੜੇ ਮੋਤੀਆ ਬਾਰ, ਬੁਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਇਕੇ ਅਪੱਛਰਾ
ਇੰਦਰ ਅਖਾਰੜੇ ਦੀ ਇਕੇ ਮੇਮ ਸਾਹਿਬ ਇੰਗਲਿਸਤਾਨ
ਵਿਚੋਂ ॥ ਹੁਸਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਅੰਤ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਕੇ ਪਰੀ
ਆਈ ਪਰਸਤਾਂ ਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਸੰਗਲ ਦੀ ਪ ਦੇ ਦੇਸ ਦੀ ਪਦਮਨੀ
ਸੀ ਇਕੇ ਹੂਰ ਬਹਿਸਤ ਜਨਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਸਿੱਖਨ ਕੋਇਲਾਂ
ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਤੂਤੀਆਂ ਭੀ ਮੋਰ ਕੁਮਰੀਆਂ ਲਫਜ਼ ਨਿਸਾਨ ਵਿਚੋਂ
॥ ਕੰਦਸਰੂ ਦੇ ਇਕੇ ਖਜੂਰ ਕੋਈ ਗੋਲੀ ਚੀਲ ਦੀ ਸੀ ਕੋਹ ਸਤਾਨ
ਵਿਚੋਂ ॥ ਕਾਲੇ ਵਾਲ ਪਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨਾਗਨੀ ਦੇ ਡੰਗਲ ਗਦਿਆਂ
ਜਾਏ ਜਹਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਜੁਲਫਾਂ ਟੇਢੀਆਂ ਜਾਲ ਸਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ
ਪੰਛੀ ਚੁਗਦੇ ਚੋਗ ਚੁਗਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਮੱਥਾ ਦੇ ਸੀ ਚੌਧਵੀਂ ਰਾਤ
ਵਾਲਾ ਚੋਰੀ ਲਿਆ ਚੁਰਾਇ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਭਵਾਂ ਤ੍ਰਿਖੀਆਂ
ਖੱਮ ਭਲਵਾਰ ਦਾ ਸੀ ਲਈ ਨਕਲ ਉਤਾਰ ਕਮਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥
ਨੱਕ ਅਲਫ਼ ਸਿੰਧਾ ਜਿਵੇਂ ਭੀਰ ਹੋਵੇ ਖੰਜਰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਖੜੀ ਮੈਦਾਨ
ਵਿਚੋਂ ॥ ਦੇ ਅੱਖੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਰਹਿਨ ਨਾਹੀਂ ਨਿਕਲ ਜਾਇ

ਸਮਸੇਰ ਮਦਾਨਵਿਚੋਂ ॥ ਜਿਧਰਕਰੇਨਿਗਾਹਫਨਾਹਿ ਲਾ
 ਕਿਸਤੀ ਨੂਹਦੀ ਰੁਝੇ ਭੂਫਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਗੱਲਾਂਦੇਖਗੱਲਾਂਸਭੇ
 ਭੁਲ ਜਾਵਨ ਸੇਉ ਕਾਬਲੀਅੰਬ ਮੁਲਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਲਬਾਂ
 ਲਾਲ ਪੀਵਨ ਲਹ ਆਸ਼ਕਾਂਦਾ ਆਏਲਾਲਪਖਾਨਦੀਖਾਨ
 ਵਿਚੋਂ ॥ ਦੰਦ ਦੇਖ ਆਨੰਦ ਹੋ ਜਾਨਸਾਰੇਮਾਲਾਸੋਤੀਆਂਦੀ
 ਦੁਰਜਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਕੰਨ ਹਿਨੇ ਸੁਨੇ ਨਾ ਹੋਨ ਕੰਨੀ ਸਿੱਪ
 ਜਾਨੀਏ ਜਾਨ ਪਛਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਗਰਦਨ ਕੂਜ ਸੁਰਾਹੀਦੀ
 ਮਿਸਲ ਕਹੀਏ ਭਰੀ ਮਸਤ ਸੁਰਾਬ ਮੈਖਾਨਵਿਚੋਂ ॥ ਬਾਹਾਂ
 ਕੂਲੀਆਂ ਹੋਲੀਆਂ ਰੰਗ ਗੋਰੇ ਰੂਲ ਮੁਨਸੀਆਂਦੀਜੁਜ਼ਦਾਨ
 ਵਿਚੋਂ ॥ ਪੰਜੇ ਉਂਗਲੀ ਨਾਜ਼ਕਾਂ ਨਾਜ਼ ਭਰੀਆਂ ਦੱਸਦੇਂਦੀਆਂ
 ਹਰਫ ਕੁਰਾਨਵਿਚੋਂ ॥ ਛਾਤੀਸਾਫ਼ਐਸਾਫ਼ ਮੁਆਫ਼ਕੀਜੇ ਲਾਛਾ
 ਬੋਲਨਾਨਹੀਂ ਜ਼ਬਾਨਵਿਚੋਂ ॥ ਭਖਤੀਸੀਨਦੀਬਖਤਬੁਲੰਦ
 ਵਾਲੀ ਲਿਖੀ ਦੇਖ ਦੀਮੋਖਮਕਾਨਵਿ ॥ ਪਿਸਤਾਂਗੋਲਅ-
 ਭੋਲ ਮਰਜਾਨ ਆਸ਼ਕ ਖੇਨੂੰ ਖੇਡਦੇ ਇਸ਼ਕ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥
 ਨਾਫ਼ ਹਰਨ ਦੀ ਨਾਫ਼ਦਾ ਜਾਨ ਨਾਫ਼ਾ ਮੁਸ਼ਕ ਭਾਰ ਲੱਦੇ
 ਖੁਭਨਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਲੱਕ ਪੱਤਲਾ ਚਿੱਤ੍ਰੇ ਸੇਰ ਜੇਹਾ ਦੇਖਜਾਨ
 ਜਾਵੇਇਨਸਾਨਵਿਚੋਂ ॥ ਲੱਗੇਅੱਗਫਰਿਸਤਿਆਂਨੂੰਰੀਆਂਨੂੰਪੰ-
 ਛੀ ਡਿੱਗਦੇਦੇਖਅਸਮਾਨਵਿਚੋਂ ॥ ਅਕਲਵਾਲਿਆਂਦੀਅਕਲ
 ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਹੋਂਦਦੇ ਦੇਖ ਜਮਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਸਾਦੇਹਾਰ
 ਸਿੰਗਾਰਤਿਆਰਕਰਕੇ ਮਾਰਜਾਏ ਤਲਵਾਰ ਮਯਾਨਵਿਚੋਂ ॥
 ਜਾਦੂਹੁਸਨਦਾਪਾਏਕੇਕੈਦਕਰਦੀਲੈਂਦੀਚਿੱਤਚੁਰਾਏਗੁਮਾਨ

ਵਿਚੋਂ ॥ ਪੱਟਪੱਟਦੇ ਜਿਵੇਂ ਬਾਲੀਨਤਕੀਏਰਖੇਆਸਕਾਂਸੀਸ
 ਸਾਮਾਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ਅੱਗੇ ਸਰਮਦੀ ਬਾਡਹੈ ਸਰਮਕਰਤੂਗੱਲ
 ਜਾਣੀਏਰਾਜ਼ਬਿਆਨਵਿਚੋਂਕੋਈਸਿੱਖਿਆਸੇਹਰਮਦਾਰੀਆਂ
 ਵਾਜਿਵੇਦੌੜਦਾ ਨਾਗ ਦੁਕਾਨਵਿਚੋਂ॥ਇਸਕਹੁਸਨਦਾਪੰਥ
 ਨਿਆਰੜਾਈਕਰੇਵੱਖਹਿੰਦੂਮੁਸਲਮਾਨਵਿਚੋਂ॥ਸਿਫਤਉਨ੍ਹਾਂ
 ਦੀਕਰੇਜਹਾਨਸਾਰਾ ਸਾਬਤ ਨਿੱਕਲੇਸਿਦਕਈਮਾਨਵਿਚੋਂ ॥
 ਸਿਦਕਾਂਵਾਲਿਆਂਦੇਬੇੜੇਪਾਰਹੋਵਨ ਸੁਨਿਆਹੋਸੀਆਸੁਖਨ
 ਜੁਬਾਨ ਵਿਚੋਂ । ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਸਭ ਸਿਫਤ ਹੈ ਸਾਬਤੀ ਦੀ
 ਪਿਆਰਾ ਪਰੇਮ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਵਿਚੋਂ ॥ ੯ ॥

ਬਾਜ਼ੀ ਖੇਲਨੀ ਸੀਰੀਂ ਦੀ ਨਾਲ ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੇ
 ਰਲ ਖੇਡਦੀ ਨਾਲ ਸਹੇਲੀਆਂਦੇਸੀਰੀਂਆਪਨੇਵਿੱਚਮਹੱਲ
 ਸਾਈ ॥ ਕਈ ਗੋਲੀਆਂ ਬਾਂਦੀਆਂ ਗਿਰਦ ਆਈਆਂਜੁਦਾ
 ਹੋਣ ਨਾਹੀਂ ਇਕਪੱਲਸਾਈਂ ॥ ਹੋਰ ਸਹਿਰਬੀਂਲੜਕੀਆਂ
 ਬਹੁਤਆਵਨ ਪਾਸਸੀਰੀਂਦੇਖੇਡਨੇਚੱਲਸਾਈ ॥ਨਾਲੇਖੇਡਨਾ
 ਤੇ ਨਾਲੇਖਾਵਨਾਸੀ ਦੋਹਾਂਗੱਲਾਂਦੇਵਿੱਚਸਵੱਲਸਾਈਂ॥ਇੱਕ
 ਵਿਆਹੀਆਂ ਤੇ ਇੱਕ ਕੁਵਾਰੀਆਂਸਨਇੱਕਸੁਧੀਆਂਤੇਨਿਰ-
 ਮੱਲਸਾਈਂ ॥ ਇੱਕਬਡੇਪਖੰਡਉਸਦੰਡਜਾਨਨਮਕਰਠਕਰ
 ਤੇ ਅੱਲ ਵਲੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਇੱਕ ਭੋਲੀਆਂ ਭਾਲੀਆਂ ਸਾਧ
 ਮੂਰਤ ਮੂੰਹੋਂ ਆਖ ਨਾਜਾਨਦੀਆਂ ਗੱਲਸਾਈਂ॥ ਲਾਕੇਹਾਰ
 ਸਿੰਗਾਰ ਬਹਾਰ ਸੇਤੀ ਕੰਨੀ ਫੁੱਲ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਫਲਸਾਈਂ॥
 ਖੇਡਨਮਾਰਭੜਥੂਵਿੱਚਮਦਰਾਂਦੇਇੱਕਵਾਰਪੈਜਾਏਥਰਥੱਲ

ਸਾਈਂ ॥ ਖਿਦੋ ਖੇਡਦੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਥ ਥੱਕਨ ਕੋਈ ਗੁੱਠਨੂੰ
ਬੈਠਦੀ ਮੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਚੱਲਨੀ ਚੱਲਭੈੜੀਵੇਰ
ਖੇਡਾਂਗੇ ਆਨਕੇ ਕੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਬੈਠਨੀ ਬੈਠ
ਬੈਰੀ ਮਤ ਕਰ ਪਈ ਕੱਲ ਕੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਲਾਹਿ ਕੇ
ਕੱਪੜਾ ਸਿਰੇ ਵਾਲਾ ਨੰਗੀ ਹੋਇ ਦਖਾਂਵਦੀ ਛੱਲ ਸਾਈਂ ॥
ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਆਨਕੇ ਪਕੜ ਪੱਖਾ ਅਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸੀਰੀ ਨੂੰ
ਝੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਬੱਸਕਰ ਝੱਲੀਏਨੀ ਤੈਨੂੰ ਵੱਗ
ਗਿਆ ਕੋਈ ਝੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਮੱਝ ਬਨੇ ਕੋਈ ਹੀਰ ਰਾਂਝ ॥
ਚੂਰੀ ਕੁੱਟ ਲੈ ਜਾਂਵਦੀ ਝੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਸਾਂਗਲਾਂ ਦੀ ਆਂਤ ਮੁਸ-
ਕਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਪੈਨ ਹੱਸਦਿਆਂ ਪੈਟ ਮੇਂ ਵੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਇੱਕ
ਨੱਕ ਝੜਾਇਕੇ ਕਰਨ ਗੱਲਾਂ ਰੱਖ ਉਂਗਲੀ ਨੂੰ ਉਤੇ ਗੱਲ
ਸਾਈਂ ॥ ਇੱਕ ਮਾਰ ਪਥੱਲੜੂ ਬੈਠ ਜਾਵਨ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀਆਂ
ਜੀ ਆਨ ਹੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਇੱਕ ਜੱਟ ਬਨੇ ਇੱਕ ਬਨੇ ਜੱਟੀ ਇੱਕ
ਬੈਲ ਬਨ ਵਾਂਹਦੀਆਂ ਹੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਇੱਕ ਮਾਰ ਕੇ ਬੋਲੀਆਂ
ਗੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਂਗ ਗੋਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਚੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਇੱਕ ਦੇਨ
ਤਾਨੇ ਪੱਈਆਂ ਕਰਨ ਨਖਰੇ ਇੱਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨਿਆਂ ਝੱਲ
ਸਾਈਂ ॥ ਇੱਕ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨਿੱਜ ਏਥੇ ਗਈਆਂ
ਨਾਲ ਪਲੂਤਿਆਂ ਬੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਘੋੜਾ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਵਾਰ
ਹੋਏ ਮਾਰ ਅੱਡੀਆਂ ਪਾਨ ਭੂਚੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਚੀਚਵਹੁਟੀਆਂ
ਵਾਂਗ ਹੋਜਾਨ ਜਮਾ ਜਿਵੇਂ ਹੋਨ ਸੁਲਤਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਲ ਸਾਈਂ ॥
ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਚਲੋ ਹੁਨ ਬੱਸਕਰੋ ਫੇਰ ਆਵਾਂਗੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ

ਰੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਅਸਾਂਦੇ ਭਾਗਦੰਗੇ ਕੀਤਾ ਰੱਬ
 ਨੇ ਖੜਾ ਸਵੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਸੀਰੀਂ ਬਖਸ਼ਸ ਕਰੇ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨੂੰ
 ਸਾਰੇ ਹੋਇ ਰਹੀ ਭਲਭੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਤੈਸੈ ਸੱਠ ਸਹੇਲੀਆਂ ਵਿੱਚ
 ਸੋਹੇ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਿਆ ਚੰਦ ਸੱਕਲ ਸਾਈਂ ॥ ਜੋਬਨ ਸੀਰੀਂ
 ਦਾ ਦੇਖਕੇ ਆਕਲਾਂ ਦੀ ਉਡ ਜਾਂਵਦੀ ਹੋਸ਼ ਅੱਕਲ ਸਾਈਂ ॥
 ਸੂਰਤ ਪਰੀ ਤੇ ਸਿਫਤ ਫਰਿਸਤਿਆਂ ਦੀ ਆਸ਼ਕ ਹੋਂਦ ਦੇ
 ਦੇਖਕੇ ਆਲ ਸਾਈਂ ॥ ਸੱਈਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡੇ ਕਰੇ ਚੋਜ ਬਾਂਕੇ
 ਕੋਈ ਗਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਕ ਪੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਚੋਰ ਬਨੇ
 ਠਾਨੇ ਦਾਰ ਕੋਈ ਮਾਰ ਕੋਟੜੇ ਲਾਂਹਦੀਆਂ ਖੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ
 ਦੋੜ ਚੜ੍ਹੇ ਪੌੜ ਸਾਂਗ ਉਤੇ ਜਿਵੇਂ ਚੜ੍ਹੇ ਦਰਖਤ ਤੇ ਵੱਲ ਸਾਈਂ ॥
 ਕੋਈ ਬਨੇ ਸੱਸੀ ਕੋਈ ਬਨੇ ਪੁੰਨੂੰ ਅਤੇ ਵੈਨ ਪਾਏ ਵਿੱਚ ਥੱਲ
 ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਸਭ ਜਹਾਨ ਕੂੜਾ ਇੱਕੋ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ
 ਅਵੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਹੋਇ ਨੰਗੀ ਸਿਰ ਪੈਰ ਭਾਈਂ ਬੈਠ
 ਜਾਂਵਦੀ ਹੋਇ ਅਚੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਆਉਨੀ ਸਰਮ
 ਕਰੋਕਿ ਹਾਘੰਤਿਆ ਤੁਸਾਂ ਖਲੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਸੀਰੀਂ
 ਹੈ ਜਾਨ ਮੇਰੀ ਜੈਂਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਸਭ ਸੁਖੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਰੱਬ ਆਨ
 ਸਬ ਬਨਾਂ ਵਦਾਈ ਮੱਭੋ ਹੋਇ ਜਾਂਦੀ ਮੁਸਕਲ ਹੱਲ ਸਾਈਂ ॥
 ਕੋਈ ਕੰਮਲੀ ਪਹਿਨ ਛਕੀਰ ਹੋਵੇ ਕਰੇ ਕਮਲਿਆਂ ਵਾਂਗ
 ਕਮੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਸੀਰੀਂ ਸੱਦ ਸੱਈਆਂ ਦਿਨੇ ਖੇਡਦੀ ਸੀਰੀਤੀ
 ਦੇਂਦੀ ਘਰਾ ਨੂੰ ਘੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਮਾਉਂ ਬਾਪ ਸਭ ਦੇਖਕੇ ਹੋਨ
 ਰਾਜੀ ਜਿਵੇਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇਖਕੇ ਜੱਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਇਕੋ

ਧੀਮਾਪਿਆਂਦੀ ਬਿਨਾਂਦੇਖਿਆਂਜਾਂਵਦੇ ਜੱਲਸਾਈਂ ॥ ੧੦ ॥

ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਗੁਡੀ ਗੁਡੇ ਦਾ ਸੀਰੀਂ ਨੇ
 ਇੱਕਰੋਜਜਾਂਸੀਰੀਂ ਦੇਮਹਿਲਅੰਦਰ ਹੋਈਆਂਸੱਭਇੱਕਠੀਆਂ
 ਆਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਦੇਖਦੇਖਕੇ ਹੋਨਨਿਹਾਲਪੱਈਆਂਸੱਭਜਾਨ
 ਜਹਾਨਘੁਮਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਗੁਡੀਗੁਡੇਦਾ ਅੱਜਵਿਆਹਕਰੀਏ
 ਏਹ ਰਲਕੇ ਮਤਾ ਪਕਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਹੋਯਾ ਹੁਕਮਤਾਂਸੱਭ
 ਤਿਆਰਹੋਈਆਂ ਇੱਕ ਦੂਈਨੂੰਸੱਦਲਿਆਨਸੱਈਆਂ ॥ ਬੇਟੀ
 ਇੱਕਵਜ਼ੀਰਦੀਨਾਮਸਿਫਤੋਗੁਡੀਓਸਦੀਚਾਬਨਾਨਸੱਈਆਂ
 ॥ ਗੁਡੀਸੀਰੀਂ ਦਾ ਚਾ ਬਨਾਇਓ ਨੇ ਅਤੇ ਤੁਰਤ ਹੀ ਕਾਜ
 ਰਚਾਨਸੱਈਆਂ ॥ ਨੌਕਰ ਭੇਜਨਕੇ ਸਹਿਰ ਥੀਂ ਨਾਲ ਜਲਦੀ
 ਲਾਗੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਚਾ ਸਦਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਹੋਰਘਲਿਆਆਖ
 ਹਲਵਾਈਆਂਨੂੰ ਮਿਠਿਆਈਆਂ ਖੂਬ ਪਕਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥
 ਆਤਸ਼ਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਕੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾਆਤਸ਼ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਆਨ
 ਚਲਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਸਦ ਔਰਤਾਂ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਕੀਤਾਅਤੇ
 ਨਿਉਂਦਰਾ ਖੂਬ ਪਵਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਪਾਲੋ ਪਾਲ ਬੈਠਾਲਕੇ
 ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਰਾ ਪਕੜ ਕੇ ਹੱਥਧੁਵਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਦੇਕੇ
 ਬਾਲੀਆਂ ਬਾਲੀਆਂ ਬੁਢੀਆਂਨੂੰ ਖਾਣੇ ਖੂਬ ਅਜੂਬ ਖਵਾਨ
 ਸੱਈਆਂ ॥ ਚਾਵਲ ਸਬਜ਼ ਸੁਫੈਦ ਲਾ ਜ਼ਰਦੇਅਤੇਹੋਰਸਬ
 ਦੇਗ ਦਵਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਬਾਸਮਤੀ ਕਸਮੀਰ ਦੇ ਧਰਨ
 ਚਾਵਲ ਉਤੇ ਖੰਡ ਤੇ ਘਿਉ ਘਤਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਬਰਫੀਬੂੰਦੀ
 ਜਲੇਬੀਆਂ ਸ਼ਕਰਪਾਠੇ ਪੇੜੇ ਦੁਧ ਦੇ ਨਾਲ ਧਰਾਨਸੱਈਆਂ ॥

(੧੭)

ਕਿਤੇ ਸੇਵੀਆਂ ਫੇਲੀਆਂ ਖੀਰਭਰੀਆਂ ਲੱਭੂ ਵੜੇ ਅਚਾਰਟਿਕਾਨ
ਸੱਈਆਂ ॥ ਹੋਰ ਮੱਠੀਆਂ ਲੁੱਚੀਆਂ ਪੂੜੀਆਂ ਭੀਕਈ ਕਿਸਮ
ਦੇ ਦੇਨ ਪਕਵਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਭੁੱਲੇ ਅਤੇ ਪਕੌੜੀਆਂ ਸਾਗਭਾਜੀ
ਅਤੇ ਪਾਪੜਾਂ ਖੂਬ ਭੁਨਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਗੋਸਤ ਖੂਬ ਮਸਾਲਿਆਂ
ਦਾਰ ਭੁੰਨੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਕਬਾਬ ਕਰਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਹਲਵਾ
ਨਰਮ ਤੇ ਗਰਮ ਬਾਦਾ ਮਗਿਰੀਆਂ ਸੀਰੀ ਦਾਰ ਮੇਵੇ ਮੁਖਪਾਨ
ਸੱਈਆਂ ॥ ਵਰਕ ਗਾਂਦੀ ਦੇ ਲਾਇਮਿਠਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਇੱਕ
ਤਾਂਈਂ ਵਰਤਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਰੱਖ ਅੰਦਰ ਸੇ ਗੁਲਬਹਿਸ਼ਤ
ਸ਼ੀਰੀਂ ਰੰਗਾ ਰੰਗਦੀ ਵਸਤ ਲਿਆਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਖਾ ਪੀਕੇ
ਜਦੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਈਆਂ ਫੇਰ ਬੈਠ ਮਹੱਲ ਤੇ ਗਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥
ਗੀਤ ਗਾਂਦੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਸੋਹਿਨੇ ਗੋਧਾ ਪੰਛੀਆਂ ਮਾਰ
ਗਿਰਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਇੱਕ ਗਾਲੀਆਂ ਸਿਠਨੀਆਂ ਦੇ ਨਪਈਆਂ
ਇੱਕ ਸਬਦ ਸਲੋਕ ਸੁਨਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਇੱਕ ਦੇਹ ਰੇ ਸੋਰਠੇ ਛੇਦ
ਬੋਲਨ ਬਾਰਾਂ ਮਾਹ ਸਿਹਰਫੀਆਂ ਤਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਇੱਕ ਘੋੜੀਆਂ
ਗਾਉਨ ਨਿਹਾਲ ਹੋਈਆਂ ਇੱਕ ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ ਪੇਈਆਂ ਗਾਨ
ਸੱਈਆਂ ॥ ਇੱਕ ਹਸਦੀਆਂ ਹਸਦੀਆਂ ਹੋਨ ਫਾਵਾਲੈ ਕੱਪੜਾ
ਮੂੰਹ ਮੁਸਕਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਇੱਕ ਹੱਸਕੇ ਹੋਇ ਨਲੇਟ ਜਾਵਨ
ਲੇਟ ਲੇਟ ਕੇ ਬਹੁਤ ਲਟਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਇੱਕ ਨਸਦੀਆਂ
ਫਿਰਨ ਮਹੱਲ ਅੰਦਰ ਵਿਚ ਬਾਰੀਆਂ ਝਾਤੀਆਂ ਪਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥
ਇੱਕ ਲਾਹਿਕੇ ਕੱਪੜਾ ਕਰਨ ਸਿੱਧਾ ਛਾਤੀ ਆਪਣੀ ਸਾਫ਼
ਦਿਖਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਇੱਕ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਰਾਵਲਾ ਜੋਗੀਆਵੇ

ਇੱਕ ਢੋਲ ਦਾ ਵੋਲ ਵਜਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਜੀਵ ਬੰਨ੍ਹ ਵਜੀਰ ਦੇ
 ਘਰੀਂ ਜਾਕੇ ਗੁੱਡੀ ਗੁੱਡੇ ਨੂੰ ਚਾਪਨਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਵਜਨ ਤੂਤੀਆਂ
 ਨੌਬਤਾਂ ਘੁਰਨ ਵਾਂਗੋ ਭੇਰਾਂ ਰਬਤਾਂ ਦੇਂਦੀਆਂ ਤਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥
 ਲੋਕੇ ਦਾ ਜਦ ਹੋਜ ਸਾਮਾਨਾਰਾ ਘੁਲੀ ਰੀਂ ਦੇ ਬੇਠੀਆਂ ਆਨ
 ਸੱਈਆਂ ॥ ਗੁੱਡੀ ਪਾਇ ਡੋਲੀ ਵਿੱਚ ਆਂਦੀ ਓਨੇ ਫੇਰ ਛੱਡ ਕੇ
 ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਸਦਾ ਚੋਜ ਏਹੋ ਹਮ ਜੋਲੀਆਂ ਦੇ ਰਲ
 ਮਿਲ ਕੇ ਦਿਲ ਪਰਚਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨਾਲ ਘਿਉ
 ਖਿਚੜੀ ਹੋਇ ਰਹੀਆਂ ਹੋਕੇ ਮਿੱਠੀਆਂ ਦੋਲਤਾਂ ਖਾਨ ਸੱਈਆਂ
 ॥ ਅੱਗੇ ਗੁੱਡੀ ਤੇ ਭੇਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਯਾ ਹੁਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਵੇਖ
 ਵਿਆਹਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਹੈ ਸਭ ਨੂੰ ਹਾਣ ਪਿਆਰੇ
 ਹਾਨ ਜਾਨ ਮਿਲਾਂਦੀਆਂ ਹਾਨ ਸੱਈਆਂ ॥ ੧੧ ॥

ਵਿਆਹ ਹੋਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਨਾਲ ਖਿਸਰੋ ਦੇ
 ਕਿਸੇ ਸਹਿਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਲਤਾਨ ਆਹਾ ਖਿਸਰੋ ਪੁੱਝ ਉਸਦਾ
 ਸੁਨ ਪਾਇ ਓਨੇ ॥ ਓਹਦੇ ਨਾਲ ਕਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਸਾਕ ਨਾਤਾ
 ਜੀਵ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਤੁਰਤ ਸਦਾਇ ਓਨੇ ॥ ਸੱਭੋ ਆਪਨੀ ਰਸਮ
 ਰਸੂਮ ਕਰਕੇ ਕਾਜੀ ਸੱਦ ਨਕਾਹ ਪੜ੍ਹਾਇ ਓਨੇ ॥ ਧੂਮ ਧਾਮ
 ਹੋਈ ਬਹੁਤ ਸਹਿਰ ਅੰਦਰ ਧਨ ਮਾਲ ਭੀ ਬਹੁਤ ਲਗਾਇ ਓਨੇ ॥
 ਗਹਿਨੇ ਕੱਪੜੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਾਏ ਖੂਬ ਹਾਰ ਸੰਗਾਰ
 ਲਗਾਇ ਓਨੇ ॥ ਹਾਥੀ ਮਸਤ ਸੰਧੂਰ ਮੈਦਾਨ ਜਿਵੇਂ ਭਿਵੇਂ ਸ਼ੀਰੀਂ
 ਨੂੰ ਕਢ ਦਿਖਾਇ ਓਨੇ ॥ ਲਾਲ ਕਪੜੇ ਪਹਿਨ ਕੇ ਬਣੀ ਵੋਹਟੀ
 ਆਫ਼ਤਾਬ ਦੇ ਪਹਿਰ ਚੜ੍ਹਾਇ ਓਨੇ ॥ ਸੀਸ ਪੱਟੀਆਂ ਗੰਦਕੇ

(੧੯)

ਜੁਲਫ ਕੀਤੀਗਿਰਦੇ ਚੰਦ ਦੇ ਅਬਰ ਬਨਾਇਓ ਨੇ ॥ ਗਈ
 ਰਾਤਪਰਭਾਤ ਨੂਰਲਸਭਨਾਂ ਖਿਸਰੋਸਾਹਨੂੰਵਿਦਾਕਰਾਇਓ
 ਨੇ ॥ ਸੀਰੀਪਾਇ ਡੋਲੀਤੋਰੀ ਮਾਪਿਆਨੇ ਰੋਇ ਰੋਇਕੇ ਨੀਰ
 ਵਹਾਇਓਨੇ ॥ ਆਖਨ ਧੀਆਂ ਬਿਗਾਨੜਾਮਾਲਾ ਲੋਕੇ ਏਹਨਾਂ
 ਨਾਲਕੀਮੋਹਲਗਾਇਓਨੇ ॥ ਹਾਥੀਘੋੜੇਦਿਤੇਊਠ ਨਾਲਸੀਰੀ
 ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਅਸਥਾਬਦਵਾਇਓਨੇ ॥ ਕਈਗੋਲੀਆਂਬਾਂਦੀਆਂ
 ਨਫਰ ਬੰਦੇ ਹੋਰਦਾਜ਼ਦਹੇਜ਼ਦਵਾਇਓਨੇ ॥ ਫੌਜਾਂਲਸਕਰਾਂ
 ਨਾਲਕਮਾਲ ਕਰਕੇ ਚਾਲ ਚਾਲ ਜਮਾਲ ਦਿਖਾਇਓਨੇ ॥
 ਏਦੀ ਅਤੇਜਵਾਈਨੂੰ ਤੋਰਕੇਜੀ ਘਰਆਪਨਾਆਨਸੁਹਾਇਓ
 ਨੇ ॥ ਸਬਰ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਰਹੇ ਸੱਭੇ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦਾ ਸੁਕਰ
 ਬਜਾਇਓਨੇ ॥ ਲੋਕੇਸੀਰੀਨੂੰਚਲੇਜਾਂਸਾਹਿ ਹੋਰੀ ਪੈਂਡਾ ਰਾਹ
 ਦਾ ਝੱਟ ਮੁਕਾਇਓਨੇ ॥ ਪਹੁਤੇ ਜਾਇਕੇਆਪਨੇਸਹਿਰਅੰਦਰ
 ਲੋਕਅੰਗਿਓਲੈਨ ਨੂੰ ਆਇਓ ਨੇ ॥ ਦੇਵਨ ਸੱਭ ਮੁਬਾਰਕਾਂ
 ਸਾਦਮਾਨੀ ਬਡੇ ਸਾਜ ਆਵਾਜ਼ਬਜਾਇਓਨੇ ॥ ਤੋਪਾਂਛੁੱਟਨਤੇ
 ਖੜੀ ਸਿਪਾਹ ਗਿਰਦੇ ਬਡੇ ਮਾਲਤੇ ਮੁਲਕ ਲੁਟਾਇਓਨੇ ॥
 ਸੀਰੀਦੱਬਾਂ ਤੇ ਚਾ ਲੈਗਏ ਘਰ ਨੂੰ ਮੋਤੀ ਸੀਸ ਤੋਂ ਚਾਇ
 ਘੁਮਾਇਓਨੇ ॥ ਦੇਖਨਵਾਲਿਆਂਨੂੰ ਕੋਈਚੰਦਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀਰੀ
 ਗਿਰਦ ਪਰਵਾਨ ਬਠਾਇਓਨੇ ॥ ਸੱਸ ਦੇਖਕੇ ਇੱਕ ਤੋਂਚਾਰ
 ਹੋਈਬਲਿਹਾਰ ਬਲਿਹਾਰ ਬੁਲਾਇਓ ਨੇ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਜੋ
 ਦੇਖਦਾ ਦੰਗ ਰਹਿੰਦਾ ਐਸਾਖੂਬਸਾਮਾਨਸੁਹਾਇਓਨੇ ॥੧੨॥

ਸੀਰੀ ਦੇ ਦੇਖਨ ਵਾਸਤੇ ਸਹਿਰ ਬੀਂ ਔਰਤਾਂ ਆਈਆਂ

ਆਈਆਂ ਵਹੁਟੜੀ ਦੇਖਨੇ ਸਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਲ ਬੁਢੀਆਂ ਨੌਵੀਆਂ
ਨੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਦੇਖ ਦੇਖ ਜਮਾਲ ਨਿਹਾਲ ਹੋਵਨ ਵਾਹ ਵਾਹ
ਆਖਨ ਹੱਸ ਹੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਇਕ ਕਹਿਨ ਏਹ ਪਦਮ ਨੀ ਚਿਤਰ ਨੀਂ
ਹੈ ਪਵੇ ਹੁਸਨ ਏਹ ਦਾ ਲੱਸ ਲੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਇੱਕ ਕਹਿਨ ਏਹ
ਹੂਰ ਤੇਪਰੀ ਕੋਈ ਪਵੇ ਬਿੱਜਲੀ ਲਿਸਕਿਆਂ ਵੱਸ ਵਾਰੀ ॥
ਜੇਹੜੀ ਦੇਖਦੀ ਦੇਖਦੀ ਰਹਿਜਾਂਦੀ ਹੋਇਆ ਹੁਸਨ ਦਾ ਬਹੁਤ
ਹੀ ਜੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਕੋਈ ਪੱਛਰਾਂ ਇੰਦਰ ਅਖਾਰ ਝੇਦੀ ਦੇਖ ਸਰਮ
ਖਾਵਨ ਸੂਰ ਸੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਗਿਆ ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਤ ਅੰਧੇਰ ਪਾਯਾ
ਪਈ ਚਾਨਨ ਦੇ ਸਿਰ ਭੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਆਨ ਗੋਲੀਆਂ ਬਾਦੀਆਂ
ਗਿਰਦ ਹੋਈਆਂ ਸੋਹਣੀ ਸੋਜ ਫੁਲਾਂ ਵਾਲੀ ਕੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਜਾਹ
ਮਾਨ ਸੋਹਾਗ ਨੀ ਭਾਗ ਭਰੀ ਏਕ ਹਿੰਦੀ ਆ ਨਨਾਨ ਤੇ ਸੱਸ
ਵਾਰੀ ॥ ਰਹੋ ਜੀ ਵਦੀ ਮਾਨ ਜਵਾਨੀ ਆਨੀ ਨਾਲ ਪੀਆ ਦੇਸਾਦ
ਹੋ ਹੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਕਿਹਾ ਸੀਰੀ ਨੇ ਕਰੋਨਾ ਜੋਰ ਐਡਾ ਕਾਹਨੂੰ
ਪਾਇ ਛੱਡੀ ਖਰਖੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਅੱਜ ਤੀਕ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ
ਸੁਤੀ ਕੱਲੀ ਸੋਨ ਦਾ ਪੈਗਿਆ ਝੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਹੋਰ ਕਹਿਨ ਹਮ
ਜੋਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਭੀ ਚੱਲ ਵਹੁਟੀ ਏਹੋ ਹੱਸ ਤੇ ਰੱਸ ਵਾਰੀ ॥
ਤੇਰਾ ਉਜਰਨਾ ਜਾਵਸੀ ਪੇਸ ਕੋਈ ਸਾਨੂੰ ਮਖਰ ਛਰੇਬ ਨਾ
ਦੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਕਹਿਨ ਸੱਸ ਨਿਨਾ ਨਨਾ ਛਾਣ ਛਾਤਾ ਅਸਾ ਛਾਣਿਆਂ
ਅੱਠ ਤੇ ਦੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਨਾਲ ਖਸਮ ਦੇ ਸੋਰਤੇ ਜੋਰ ਕੇਹਾ ਐਵੇਂ
ਫੋਕੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਨਾ ਕੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਭਰਨ ਮੁਠੀਆਂ ਕਹਿਨ ਪਿਆਰ

ਕਰਕੇ ਨਾਲ ਤਲੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਬੱਸ ਵਾਰੀ ॥ ਬਹੁਤਾਰੱਸ ਕੇ
ਗਛੇ ਵਸਾਉਨਾਹੀਂ ਚੰਗੇਬੱਦਲਾਂਦੇ ਵਾਂਗ ਵੱਸਵਾਰੀ ॥ ਹੋਈ
ਪਕੜਖਿੱਚੇ ਪੱਲਾ ਪਲੰਘ ਵੱਲੇ ਸੀਰੀਂ ਫੇਰ ਛੁਡਾਂਵਦੀ ਖੱਸ
ਵਾਰੀ ॥ ਸੱਭੇ ਕਹਿਨ ਨਾ ਮੋੜ ਕਰ ਵਹੁਟੀਏਨੀ ਤੈਥੇ ਫੇਰ
ਹੋਈਹੁਨਬੱਸ ਵਾਰੀ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਰੱਖੇ ਵੱਖਣਹਾਰ ਏਥੇ
ਹਰਨੀ ਪਈ ਸਕਾਰੀਆਂ ਵੱਸ ਵਾਰੀ । ੧੩

ਜਵਾਬ ਸੀਰੀਂ

ਕਹਿਆਸੀਰੀ ਨੇ ਪਲੰਘ ਇਕ ਹੋਰ ਕੱਸੇ ਕੋਠੇਦੂਸਰੇ ਜਾਇ
ਕੇਸੇਵਸਾਂ ਮੈਂ॥ ਨਹੀਂ ਬੈਠੀਆਂ ਰਾਤ ਲੰਘਾਇ ਦੇਸਾਂਰੋਇਰੋਇ
ਕੇ ਮੁਖੜਾ ਧੋਵਸਾਂਮੈਂ ॥ ਪਵੇਕਕਦਰਗਾਹਕਬੂਲ ਮੇਰੀਬੈਠੀ
ਹੋਬੂਦੇ ਹਾਰ ਪਰੋਵਸਾਂ ਮੈਂ॥ ਮੇਰੀਬਾਤ ਮੰਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵੱਖ ਰੱਖੇ
ਨਹੀਂ ਵਾਲ ਸਾਰੇ ਸਿਰ ਦੇ ਥੋਹ ਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਹੋਰ ਜੇਰਨਾਕਛ
ਨਿਮਾਨਛੀਦਾ ਲੇਖਆਪਨੇਨੂੰ ਪਈਰੋਵਸਾਂਮੈਂ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ
ਬਖਸ਼ੇਅੱਜਰਾਤ ਮੈਨੂੰ ਭਲਕੇ ਦਾਸਤੁਸਾਡੜੀਹੋਵਸਾਂਮੈਂ॥ ੧੪

ਜਵਾਬ ਸੀਰੀ ਦੀ ਸੱਸ ਦਾ

ਕਿਹਾਸੱਸ ਨੇ ਬੱਸ ਨਾ ਹੋਰ ਬੋਲੇ ਏਨੂੰਅੱਜਦੀ ਰਾਤਲੰਘਾਨ
ਦੇਹੋ। ਭਲਕੇ ਕਰਾਂਗੇ ਏਸਨੂੰਖੂਬਕਾਬੂ ਅਜਜਾਂਦੀਹੈ ਤਾਂਪਰੇ
ਜਾਨ ਦੇਹੋ॥ ਕਾਹਨੂੰ ਜੋਰਦੇ ਨਾਲ ਸਵਾਂਦੀਆਹੋਮੇਰੀਨੂੰਹਨੂੰ
ਸੋਰ ਨਾ ਪਾਨ ਦੇਹੋ॥ ਜੇਹੜਾ ਖਾਨਾਸੂ ਰਲਕੇ ਨਾਲਖਿਸਰੋ
ਅੱਜ ਕੱਲੀ ਨੂੰ ਚੂਰਮਾ ਖਾਨ ਦੇਹੋ। ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਖੁਦਾਇਨੂੰ
ਯਾਦਕਰਸੀ ਏਹਨੂੰ ਮੋਈ ਨੂੰ ਜਾਨ ਪਰਾਨ ਦੇਹੋ॥ ੧੫॥

ਮਾਕੂਲਾ ਸਾਇਰ

ਸੀਰੀਂ ਦਹੀ ਇਕੱਲੜੀ ਰਾਤ ਸਾਰੀ ਦਿਨ ਹੋਯਾ ਤਾਂ ਸੁਕਰ
ਗੁਜਰ ਹੋਈ॥ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਡੋਲੜੀ ਹੋਈ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀਰੀ
ਉਠ ਪਲੰਘੋਂ ਅਸਵਾਰ ਹੋਈ॥ ਘਰ ਆਪਣੇ ਆਇਰੇ ਮਿਲੀ ਮਾਂ
ਨੂੰ ਮਿਲ ਬਾਪ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਚਾਰ ਹੋਈ॥ ਮਿਲ ਨਾਲ ਸਹੇਲੀਆਂ
ਪਿਆਰੀਆਂ ਦੇ ਸ ੨ ਕੇ ਫੁਲ ਗੁਲ ਜਾਰ ਹੋਈ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
ਨਾ ਸਹੁਰੇ ਗਈ ਚਾਹੇ ਘਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਰ ਹੋਈ ॥੧੬॥
ਐਜਨ ॥ ਸੀਰੀ ਨਾਲ ਸਹੇਲੀਆਂ ਖੇਡਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਨ ਦੀ ਰੰਗ
ਮਹੱਲ ਸਾਈ॥ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਕੁਝ ਪੜਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਖੋਡ
ਨਾ ਕੁਝ ਖਲੋਲ ਸਾਈ॥ ਸਦਾ ਖਾਵਨਾ ਖੇਡਨਾ ਸੋਵਨਾ ਸੀ ਪਈ
ਗੁਜਰਦੀ ਨਾਲ ਸੁਖੋਲ ਸਾਈ॥ ਅਚਨਚੇਤ ਵਿਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕ
ਲੱਗਾ ਗਿਆ ਭੀਰ ਜਿਉਂ ਕਲਜਾ ਸੱਲ ਸਾਈ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
ਹੁਨ ਸੀਰੀਂ ਨੂੰ ਫੁਡਾਏ ਆਤੇ ਚੱਲ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ ਵੱਲ ਸਾਈ
॥੧੭॥ ਦਰਬਯਾਨ ਜਨਮ ਲੈਣਾਂ ਫਰਿਹਾਦ ਦਾ

ਇੱਕ ਮਰਦ ਖੁਦਾਇਦਾਨੇ ਕਸੀਰਤ ਅਤੇ ਜਾਤ ਤੁਖਾਨ ਕਹਾਂ-
ਵਦਾ ਸੀ॥ ਇਸ ਤੋਂ ਬੋਲ ਹੀ ਸਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਵਸਦਾ ਸਦਾ ਰੱਬ
ਦਾ ਨਾਮ ਧਿਆਵਦਾ ਸੀ॥ ਘਰ ਦੌਲਤਾਂ ਨਿਆਮਤਾਂ ਅੰਤ ਨਹੀਂ
ਸੀ ਚੰਗਾ ਖਾਵਦਾ ਹੋਰ ਹੰਢਾਂ ਵਦਾ ਸੀ ॥ ਅੰਦਰ ਦੇ ਸਕਬੀਲ ਤੇ
ਕੁਰਬਵਾਲਾ ਭਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਕਹਾਂ ਵਦਾ ਸੀ॥ ਨਾਮ ਜਦ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਅਦਰ ਪਾਰ ਮੀਰ ਵਜ਼ੀਰ ਦੇ ਜਾਂ ਵਦਾ ਸੀ॥
ਬਾਦਸਾਹੀ ਮਹੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਲਿਖੇ ਮੂਰਤਾਂ ਕਰਕੇ ਮਾਂ ਵਦਾ

ਸੀ ॥ ਅੰਦਰ ਸ਼ੀਸਮਹੱਲ ਜਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਨਿੱਡ ਨਕਸ ਨਿਗਾਰ
 ਬਨਾਂ ਵਦਾਸੀ । ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਭੁੱਖਨਾ ਦੁੱਖ ਕੋਈ ਕੁੱਖਨਾਰ ਦੀ
 ਨਹੀਂ ਭਰਾਂ ਵਦਾਸੀ ॥ ਦਿਨ ਰਾਤ ਉਲਾਦ ਨੂੰ ਪਿਆ ਝੂਰੇ ਨਿੱਤ
 ਪੀਰ ਫਕੀਰ ਮਨ ਵਦਾ ਸੀ ॥ ਅੰਨ ਭੁੱਖਿ ਅਨੂੰ ਗਿਆਂ ਦੇ ਜਾਮੇ
 ਅਤੇ ਪਿਆਮਿਆ ਖੂਹ ਲਵਾਂ ਵਦਾਸੀ ॥ ਦੇਵੇ ਖੈਰ ਖਰਾਇਤਾਂ
 ਆਜ਼ਾਨ ਨੂੰ ਖੈਰ ਆ ਨੀ ਰੱਬ ਤੋਂ ਚਾਹੁੰਦਾਸੀ ॥ ਘਰ ਮੇਰੇ
 ਜੇ ਇੱਕ ਫਰਜੰਦ ਹੋਵੇ ਤਲਬ ਗਾਰ ਮੋਇਆ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਉਂਦਾਸੀ
 ॥ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ ਕਬੂਲ ਹੋਈ ਏ ਕੰਮ ਜੋ ਓਸਨੂੰ
 ਭਾਂਵਦਾ ਸੀ ॥ ਪਿਆ ਬੀਜ ਬੂਟਾ ਤਰੇਤਾਜ਼ ਹੋਇਆ ਮਾਲੀ
 ਬਾਗ ਦਾ ਫਲ ਪਛਾਂ ਵਦਾ ਸੀ ॥ ਸ੍ਰਾਂਤ ਬੂੰਦ ਜਾਸਿੱਪ ਦੇ ਵਿੱਚ
 ਠਹਿਰੀ ਮੋਤੀ ਦੁਰਯਗਾਣ ਲਿਆਂ ਵਦਾਸੀ ॥ ਨਵੀਂ ਮਾਹ ਹੋਯਾ
 ਮਾਹ ਆਨਰੋਸਨ ਚੰਦ ਬੱਦਲੋਂ ਮੁੱਖ ਦਿਖਾਂ ਵਦਾਸੀ ॥ ਦੇਖ ਬਾਲ
 ਹੋ ਗਏ ਨਿਹਾਲ ਸਾਰੇ ਲਾਲ ਰਾਤ ਅੰਦਰ ਦਮਕਾਲਾਂ ਵਦਾਸੀ
 ॥ ਸੂਰਜ ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਯਾ ਹਰ ਇੱਕ ਤਾਈਂ
 ਪਿਆ ਭਾਂ ਵਦਾਸੀ ॥ ਪਿਤਾ ਪੁੱਤ ਦੇ ਨਾਮ ਨਿਾਨ ਉਤੋਂ ਵਾਰ
 ਵਾਰ ਸਦੱਕ ਹੋ ਜਾਂ ਵਦਾ ਸੀ ॥ ਦੇਵੇ ਖੈਰ ਖਰਾਇਤਾਂ ਮੰਗਤਿਆਂ ਨੂੰ
 ਅਤੇ ਦੌਲਤਾਂ ਪਿਆਲੁ ਦਾਂ ਵਦਾਸੀ ॥ ਅਰਬੀ ਦਖਨੀ ਵਾਜਿਆਂ
 ਜੋਹ ਪਾਯਾ ਅਤੇ ਨਾਰ ਭੀ ਬਹੁਤ ਨਰਾਂ ਵਦਾਸੀ ॥ ਧੂਮ ਧਾਮ
 ਸੁਨਕੇ ਬਾਲ ਜੰਮਨੇ ਦੀ ਸਾਰਾ ਸਹਿਰ ਹੁਮਾਇਕੇ ਆਂ ਵਦਾਸੀ
 ॥ ਲਾਗ ਲਾਗੀਆਂ ਨੌਕਰਾਂ ਚਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦਾਤਿਆਂ ਵਾਂਗ
 ਵਦਾਂ ਵਦਾ ਸੀ ॥ ਹੋਰ ਸਾਕ ਕਬੀਲੇ ਆਪਨੇ ਨੂੰ ਘਰ ਸੱਦਕੇ

ਤੁਆਮ ਖੁਲਾਂਵਦਾ ਸੀ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਖੁਦਾਇਤੋਂ ਖੈਰ ਲੈਕੇ
ਖੁਸੀ ਹੋਇਕੇ ਸੁਕਰ ਬਜਾਂਵਦਾ ਸੀ ॥ ੧੮ ॥

ਦਰ ਬਿਯਾਨ ਸਿਫਤ ਫ਼ਾਰਹਾਦ ਦੀ ਕਾਰਾਗਰੀ ਦੀ
ਬਾਰਾਂਵਰਿਆਂ ਦਾ ਜਦੋਂ ਫ਼ਰਿਆਦ ਹੋਯਾ ਬਾਪੂ ਰਤਾਲਿਖਨ
ਸਿਖਲਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਇਲਮ ਅਦਬ ਅਦਾਬ ਜਵਾਬ ਸਾਰੇ ਕਲਮਾਂ
ਕੁਤਬ ਕੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਕੋਈ ਬੁੱਧ ਫ਼ਾਰਹਾਦ ਦੀ ਤੇਲੀਆ
ਸੀਕ ਸਬਕਿ ਤਨੇ ਪੇਟ ਮੈਂ ਪਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਰਾਹੋ ਚੱਕੀਆਂ ਮਾਨੀਆਂ
ਠੋਕ ਆਵੇ ਅਤੇ ਕਿੱਲੀਆਂ ਘੜਨ ਘੜਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਖਨੀਲਾਲ
ਲੈ ਸੰਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪਕੜੇ ਅਤੇ ਹੱਥ ਹਥੌੜੀਆਂ ਪਾਨ ਲੱਗਾ ॥
ਸਿੱਖ ਕੰਮ ਲੁਹਾਰ ਤੁਖਾਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਖੱਲਾਂ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਲਾਨ
ਲੱਗਾ ॥ ਚੀਰੇ ਲੱਕੜੀ ਪਕੜ ਕਰਵੱਤ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਫਟੀਆਂ
ਚੀਰ ਬਨਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਕਦੇ ਸੈਫ਼ ਭਲਵਾਰ ਲੈ ਹੱਥ ਪਕੜੇ ਕਦੇ
ਤੀਰਕਮਾਨ ਚਲਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਠੋਕੇ ਮੰਜੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ
ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਾਵੇ ਖਰਾਦ ਚੜ੍ਹਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਤੇਸੀ ਪਕੜ ਕੇ ਇਟ
ਦੇ ਕਰੇ ਟੁਕੜੇ ਅਤੇ ਡਾਂਟ ਮਹੱਲ ਲਗਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਕੁਝ ਰਾਗ
ਦਾ ਆਨ ਕੇ ਸੌਕ ਹੋਯਾ ਮਾਰ ਚੁਟਕੀਆਂ ਸੀਸ ਹਲਾਨ ਲੱਗਾ
॥ ਤਬਲੇ ਵੋਲਕੀ ਸਾਰਿੰਗੀ ਰਾਗ ਸੋਹਨੇ ਅਤੇ ਮੱਧਮਾਂ ਵੰਗੇ
ਵਜਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਗਾਵੇ ਜੰਗਲਾ ਸੋਰਠਾਂ ਧਰਪਤਾਂ ਨੂੰ ਦੀਪਕ
ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ ਅਲਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਜੋਗਕਾਨੜਾ ਦਖਨੀ ਦੇਸ
ਗਾਵੇ ਮਾਲਕੋਂਸ ਹੰਡੋਲ ਸੁਨਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਘੜੇ ਬਾਲੀਆਂ ਖੰਜਰੀ
ਕੰਸੀਆਂ ਭੀ ਨਾਲੇ ਨਾਲਤਾ ਉਸਘੁਕਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਸਿਰੀ ਭੈਰਵੀ

ਮੇਘ ਬੰਗਾਲਮਾਧੋ ਟੋਢੀ ਸਿੰਧਵੀ ਸਾਵਰੀਲਾਨਲੱਗਾ॥ ਖੰਬਾ-
 ਵਤੀ ਬੈਰਾੜ ਤੇ ਰਾਮਕਲੀ ਗੋੜੀ ਨੱਟਕੇਦਾਰ ਕਮਾਨ ਲੱਗਾ
 ॥ ਪਟਮੰਜਰੀ ਰੂਦ ਧਨਾਨਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਬਸਾਨ
 ਲੱਗਾ ॥ ਗਾਵੇ ਖੂਬ ਬਿਲਾਵਲੀ ਸਾਦ ਹੋਕੇ ਨਾਲ ਸੋਕਤੇਜੋਕ
 ਬਡਾਨਲੱਗਾ ॥ ਵੱਡਾਚਤੁਰ ਚਾਲਾਕ ਤੇ ਚੁਸਤਹੋਯਾਤਾਂਨਸੈਨ
 ਜੇਹਾ ਰੋਦ ਜਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਬਡਾ ਸੋਕ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਿਖਨੇ
 ਦਾ ਹੱਥ ਕੰਧਾਂ ਤੇ ਲਿਖ ਟਿਕਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇਦੀ ਦੇਖ
 ਤਸਵੀਰਲਾਹੇ ਮਾਨੀ ਅਤੇ ਉਥਲੈਦਭੁਲਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਨਾਲ
 ਬਾਪ ਦੇ ਰਲ ਕੇ ਕਾਰ ਕਰੇ ਤੇਸਾ ਪ੍ਰੇਮਦੇ ਨਾਲਉਠਾਨਲੱਗਾ
 ॥ ਸੋਲਾਂਵਰਿਆਂਦਾ ਜਦੋਂ ਜਵਾਨ ਹੋਯਾ ਦੇਖ ਮੇਹਰੀਆਂਮੇਹਰ
 ਵਧਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੋਹਨਾਸਾਵਲਾ ਵੈਲ ਬਾਂਕਾ ਹਰਕਿਸੇ
 ਦਾ ਚਿਤ ਚੁਰਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਜਵਾਨਜਦਹੋਯਾਬੰਦਾ
 ਤਦੋਂ ਕਰਨ ਗੁਮਾਨਤੇ ਸਾਨ ਲੱਗਾ ॥ ੧੯ ॥

ਸਿਫਤ ਫਰਿਹਾਦ

ਸੁਨੋ ਸਿਫਤ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ ਸਾਦਹੋਕੇਕੱਦਸਰੂਆਜਾਦਗੁਲ
 ਜਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਵਾਲ ਸੀਸਦੇ ਨਾਲ ਫੁਲੇਲਭੀਨੇ ਲਿਆਅਤਰ
 ਅਤਾਰ ਪਸਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਮੱਥਾ ਸੋਹਣਾ ਮਾਹਿਫਲੱਕਦਾਸੀਚੰਦ
 ਨਿਕਲਿਆ ਅਬਰਬਹਾਰਵਿੱਚੋਂ ॥ ਭਵਾਂਦੇਢੀਆਂ ਰੇ ਦੇ ਹਰਫ
 ਵਾਂਗੂੰ ਲਈ ਨਕਲ ਉਤਾਰ ਤਲਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਚਸਮਾਂਚਾਰਹੋ
 ਜਾਨ ਲਾਚਾਰਕਿਤੇ ਚੀਰਜਾਂਦੀਆਂਨੈਨਾਂਦੀਧਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਕਿਸੇ
 ਮ੍ਰਿਗਦੇਬਚੇਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂਸਨ ਲਿਆਪਕੜਤਾਤਾਰਦੀ ਬਾਰ

ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਸੂਰਤ ਯਸਫ ਤੇ ਹੁਸਨ ਹੁਸੈਨ ਵਾਲਾ ਮਲਕ ਸਿਫਤ
 ਸੋਹਨਾਸਰਦਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਨਿੱਕ ਪੱਤਲਾ ਮਿਸਰਦੀ ਤੇਗਦਾਸੀ
 ਲਿਖਤਾ ਅਲਫ਼ ਕਿਤਾਬ ਕਬਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਗੱਲੂ ਫਲ ਗੁਲਾਬ
 ਦਾ ਟੈਹਕਿਆ ਸੀ ਕੋਈ ਸੇਉ ਕਸਮੀਰ ਕੰਧਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਹੋਠ
 ਸੁਰਖ ਸਿੰਗਰਫ਼ ਜਿਉਂ ਪਾਨ ਰੰਗੇ ਮੋਤੀਦੰਦਆਹੋਕਿਸੇਹਾਰ
 ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਠੋਡੀ ਠੀਕ ਬਾਦਾਮਤੇ ਮੋਰਗਰਦਨਭਰੀ ਤੁੰਗਸਰਾਬ
 ਖੁਮਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਟੰਗ ਸੋਹਨਾ ਗੰਦਮੀ ਗੋਰੜਾ ਸੀ ਗੁਬਾਰਹੇ
 ਨਾ ਲੱਖ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਸਾਫਾ ਸੀਸ ਜਾਮਾ ਗਲ ਬਾਫਤੇਦਾ
 ਲੱਕ ਕੱਪੜਾ ਖੂਬ ਸਲਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਜੇਵਰ ਗਹਿਨਿਆਂਨਾਲ
 ਜਮਾਲ ਭਰਿਆਜੋੜਾਮਖਮਲੀਹੱਟ ਦਮਿਆਰਵਿੱਚੋਂ ॥ ਮਿੱਠਾ
 ਘੋਲਦਾ ਘੋਲਦਾ ਸਹਿਦ ਸਰਬਤ ਫੁਲਕਿਰਨਓਹਦੀ ਗੁਲ-
 ਤਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਦੇਖਨ ਹੱਟੀਆਂ ਵਾਲੜੇ ਛੋੜ ਹੱਟਾਂ ਜਦੋਂਜਾਏ
 ਫਰਿਹਾਦ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਚੱਲੇ ਚਾਲਕੋਈਮਸਤਾਨਿਆਂਦੀ
 ਰੰਗ ਰੰਗ ਨਜਾਰਾ ਨਰ ਨਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਦਿਲੋਂ ਸਾਫ ਨਾਗੰਢ
 ਮਰੋੜ ਕੋਈ ਜੇਵਰ ਸਾਜਿਆ ਹੱਥ ਸੁਨਿਆਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਦੇਖ
 ਮਜਨੂੰ ਜੇਹੋਹੋਜਾਨਬੋਰੇਓਹਦੀ ਭੋਲੜੀ ਬਾਤ ਪਿਆਰਵਿੱਚੋਂ ॥
 ਕਈ ਹੁਸਨ ਗੁਮਾਨ ਤੇ ਸਾਨਵਾਲੇ ਹੋਨ ਸੱਦਕੇ ਓਸਦੀਸਾਰ
 ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਰੱਜ ਜਾਂਵਦੇ ਦੇਖਕੇ ਤੁਰਤ ਭੁਖੇ ਓਦੇ ਮੋਹਨੇ ਸਾ
 ਵੀਦਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਨਾਜ਼ਕ ਕਮਰ ਤੇ ਕਮਰਦੀ ਸਕਲ ਵਾਲਾ
 ਨਿਕਲਜਾਂਵਦੀਅਕਲ ਨਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਚੰਦ੍ਰਬਦਨ ਦੇ ਬਦਨ
 ਦੀ ਲਿਖੀ ਸੂਰਤ ਮੂਰਤਯਾਰ ਮਾਯਾਰ ਦੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਦੇਖ

(੨੭)

ਦਿਲ ਭੀ ਪੇਚ ਦਰ ਪੇਚ ਪਾਏ ਪੇਚਦਾਰ ਦਸਤਾਰ ਖਮਦਾਰ
ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਕੰਠੇ ਕੜੇ ਤੇ ਧੁਪਕੀਆਂ ਕੰਨਵਾਲੇ ਵੱਲ ਵੱਲ ਜਾਵਨ
ਦਿਲਦਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਕੋਈ ਬਦਰੇ ਮੁਨੀਰ ਨਜੀਰ ਕੈਸੀ ਇਕੇ
ਬੇਨਜੀਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਜੇਹੜਾ ਦੇਖਦਾ ਦੇਖਦਾਰ ਹਿਜਾਂਦਾ
ਖਿੜਿਆ ਫੁਲ ਜਿਉਂ ਬਾਗ ਬਹਾਰ ਵਿਚੋਂ ॥ ਕਿਸੇ ਗਲੀ ਦੇ
ਵਿੱਚ ਜੇਜਾਇਵੜਦਾ ਦੇਖਨ ਔਰਤਾਂ ਨਿਕਲ ਘਰ ਬਾਰ ਵਿੱਚੋਂ
॥ ਮਾਉਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਚੰਦ ਚੜਦਾ ਸੂਰਜ ਨਿਕਲੇ ਜਿਵੇਂ
ਅੰਧਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਦੇਖ ਮਾਮੀਆਂ ਫੁਫੀਆਂ ਜਾਨ ਸਦਕੇ ਲੈਣ
ਵਾਰਨੇ ਆ ਵਾਰਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਕਰੇ ਬਾਤ ਰਸੀਲੜੀ ਰਸਭਿੰਨੀ
ਦਾਨਾ ਨਿਕਲੇ ਜਿਵੇਂ ਅਨਾਰ ਵਿਚੋਂ ॥ ਸਮਝੇ ਚਮਕ ਮਟੋੜ
ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਬਾਤ ਦਰਦ ਦੀ ਕਰੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਆਛਿਦੜਾ ਲਾਡਲਾ ਸੀ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਜਿਉਂ ਸੋਨੇ ਦੀ
ਤਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ॥ ੨੦ ॥

ਹੁਕਮ ਦੇਨਾ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ
ਇੱਕ ਰੋਜ਼ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇ ਬਾਪ ਕੋਹਾ ਸੱਦ ਨੌਕਰਾਂ ਲਾਗੀਆਂ
ਨਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਕਿਤੇ ਕਰੋ ਖਾਂ ਸਾਕਲ ਛਿੱਕੜੇ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਰੇ
ਜਹਾਨ ਕੁੜਮਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਨਾਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬੱਬ ਵਿਆਹ ਕਰੀਏ
ਅਸਾਂ ਲਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਦੇਰ ਆਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਲਾਗੀਆਂ
ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਅਸਾਂ ਪੁਛ ਕੇ ਆਵਨਾ ਮਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਤੁਸਾਂ ਜੇਹਿਆਂ
ਨੂੰ ਨੂੰਹਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਘਾਟਾ ਆਖ ਦੇਂਦੇ ਗਏ ਦੁਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥
ਅਗਲੇ ਰੋਜ਼ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ ਹੋਈ ਨਿਸਬਤ ਲੋਗ ਦੇਂਦੇ

ਆਇ ਵਧਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਧਰੀ ਢੋਲਕੀ ਆਇ ਮਿਰਾਸੀਆਂ ਨੇ
 ਖਸੀ ਹੋਈ ਤ੍ਰੀਮਤਾਂ ਜਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਲਾਗੀ ਧੋਤਿਆਂ ਦੇ ਬੁਹੇ ਆਨ
 ਬੈਠੇ ਅਤੇ ਖਾਨ ਲਗੇ ਮਿਠਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਰੰਗ ਰੰਗ ਦੇ ਸਾਜ
 ਆਵਾਜ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵੋਲਾਂ ਤੇ ਜੋਰ ਭਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਸਾਏ ਬਾਨ
 ਤੇ ਬੁਲਾਏ ਵਿੱਚ ਡੇਰੇ ਚੋਬਾਂ ਰੱਖਕੇ ਹੇਠ ਸੁਹਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਲੋਹਾਂ
 ਚਾੜੀਆਂ ਤੇ ਪਏ ਪੱਕੇ ਮੰਡੇ ਸੱਦ ਆਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ
 ਨੂੰ ॥ ਦੇਖ ਸਭ ਇੱਕ ਠੀਆਂ ਆਨ ਹੋਈਆਂ ਲਿਆਵਨ ਕੁਆਰੀਆਂ
 ਸੱਦ ਵਿਆਹੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਕੰਮ ਕਾਰ ਵਿਸਾਰਕੇ ਆਇ ਗਈਆਂ
 ਜਿਵੇਂ ਜੰਗ ਦਾ ਜੋਰ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਸੱਕਰ ਪਾਵੇ ਡੀਵਿੱਚ
 ਬਾਲੀਆਂ ਦੇ ਫਿਰਨ ਦੇਂਦੀਆਂ ਅੰਗ ਹਮਸਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਗਾਵਨ
 ਗੀਤ ਤੇ ਸੀਤ ਕਰ ਦੇ ਨਛਾਤੀ ਜਦੋਂ ਲੈਂਦੀਆਂ ਖੂਬ ਸਫਾਈਆਂ
 ਨੂੰ ॥ ਚਾਓ ਵਿਆਹ ਦਾ ਰੰਨਾਂ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹੋਂਦਾ ਜਿਵੇਂ ਪਾਨੀ ਦਾ
 ਜੋਰ ਮੁਰਗਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਸੋਰ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇ ਵਿਆਹ ਅੰਦਰ
 ਜਿਵੇਂ ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਝਾਗ ਬਹਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਉਲੀ ਲਾਹ ਜਬਾਨ
 ਦੀ ਲੈਨ ਸਾਰੀ ਸਕਲ ਸੀਸਿਆਂ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਛਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਦੇਵਨ
 ਗਾਲੀਆਂ ਬੋਲਕੇ ਬੋਲ ਮੰਦੇ ਸਾਕ ਅੰਗ ਨਸੀਗ ਜਦਾਈਆਂ
 ਨੂੰ ॥ ਕਰਕੇ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਪਿਆਰ ਸੇਤੀ ਚੱਲਨ ਦੱਸਕੇ ਖੂਬ
 ਅਦਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਬੋਲਨ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਹੋਇਲਾਂ ਕੁਮਰੀਆਂ ਜਿਉਂ
 ਤਿਵੇਂ ਬੋਲ ਰਹੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਵੇਹਵੇ ਵਿੱਚ ਵਿਛਾਇ
 ਕੇ ਫਰਸ ਚੰਗਾ ਲਿਆ ਸੱਦ ਸਾਰੀਆਂ ਤੇ ਛਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਲਾਗੀ
 ਲਾਗ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਆਨ ਬੈਠੇ ਅਤੇ ਵੋਲ ਬੋਲਨ ਨਰਮਾਈਆਂ

ਨੂੰ ॥ ਬਾਪਸਦਫ਼ਰਿਹਾਦਨੂੰ ਪਾਸਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਦਸੀ ਸ਼ਾਦੀਆਂ
ਆਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਛੁਹਾਰਾ ਦਿਤੋਨੇ ਮੁਖ ਫ਼ਰਿਹਾਦੜੇਦੇ ਜਿਵੇਂ
ਦੇਵਦੇ ਲੋਕ ਜਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਸ਼ਕਰ ਵੰਡ ਵੰਡਾਇਕੇ ਚੁਠ
ਬੈਠੇ ਅਤੇ ਬਲਕੇ ਸਭ ਭਲਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਚਲੇ ਭਲਕੇ ਫੇਰ
ਵਿਆਹ ਹੋਸੀਆਖ ਛਡਿਆ ਨੌਕਰਾਂ ਨਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
ਵਿਹਾਹਦੀ ਚਾਹ ਐਸੀ ਜੈਸੇ ਪੀਆਦੀ ਚਾਹ ਪ੍ਰਨਾਈਆਂ ਨੂੰ ॥ ੨੯ ॥

ਸਾਮਾਨ ਸ਼ਾਦੀ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੀ ਦਾ

ਦੇਖੋ ਵਿਆਹਦਾ ਸਾਜ ਸਾਮਾਨ ਹੋਯਾ ਲੋਕ ਬੰਨ੍ਹਕੇ ਸਭਤਯਾਰ
ਹੋਏ ॥ ਕੁਝ ਖਾਵਨੇ ਪੀਵਨੇ ਦੇਖਨੇ ਨੂੰ ਕੱਠੇ ਆਦਮੀ ਆਨ
ਹਜ਼ਾਰ ਹੋਏ ॥ ਕਿਤੇ ਬੱਕਰੇ ਕੋਹਿਕੇ ਦੇਗ ਪਾਏ ਕਿਤੇ ਚਾਵਲਾਂ
ਦੇ ਮੁਸ਼ਕ ਬਾਰ ਹੋਏ ॥ ਕਿਤੇ ਦਾਲ ਦੇ ਦੇਗ ਚੇਲਾ ਲਕੀਤੇ ਕਿਤੇ
ਬੋਲਕੇ ਬਾਲ ਬੇਜ਼ਾਰ ਹੋਏ ॥ ਕਿਤੇ ਨਰਾਂ ਨੇ ਸਾਜਿਆ ਨਖਰਿਆਂ
ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾਰਾਂ ਦੇ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਹੋਏ ॥ ਕਿਤੇ ਹੋਨ ਮੁਜਰੇ ਨੰਚਨ
ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਕਿਤੇ ਘੁੰਗਰੂ ਦੇ ਫਨਕਾਰ ਹੋਏ ॥ ਕਿਤੇ ਰੋਵੀਆਂ
ਖਾਨ ਮਨੁਖ ਬੈਠੇ ਕਿਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਘੁਮਕਾਰ ਹੋਏ ॥ ਕਿਤੇ
ਗਾਂਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੇਹੜੇ ਕਿਤੇ ਕੋਠੇ ਤੇ ਬੈਠ ਨਜ਼ਾਰ
ਹੋਏ ॥ ਇੱਕ ਆਂਦੀਆਂ ਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੀ ਜਿਵੇਂ ਵੰਗਦਾ
ਪਿਆ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹੋਏ ॥ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਛੋਹਰੀਆਂ ਛੱਡ ਦੱਪਨ
ਜਿਵੇਂ ਹਰਨੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਭਾਰ ਹੋਏ ॥ ਇੱਕ ਦੂਈ ਦੇ ਨਾਲ
ਮਿਲ ਜਾਇ ਰਹੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕੂਜਾਂ ਦੀ ਡਾਰਕ ਭਾਰ ਹੋਏ ॥ ਨਾਲ
ਹੇਕ ਬਾਰੀਕ ਦੇ ਬੋਲ ਬੋਲਨ ਜਿਵੇਂ ਕੋਇਲਾਂ ਕੂਕ ਪੁਕਾਰ ਹੋਏ

(੩੦)

॥ ਲਾਲ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਕੇ ਬੈਠ ਰਹੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਬਾਗ ਵਰ
ਗੁਲਅਨਾਰ ਹੋਏ ॥ ਇੱਕ ਪਾਇਲ ਹਿੰਗੇਲ ਹਿਰਾਂ ਮਾਰ ਰਹੀਆਂ
ਜਿਵੇਂ ਨਹਿਰਦੀ ਲਹਿਰ ਫਰਾਰ ਹੋਏ ॥ ਇੱਕ ਲੜਦੀਆਂ ਖੋਲ
ਕੇ ਬਾਲ ਸਿਰਦੇ ਜਿਵੇਂ ਗਿਰਦਰੁ ਟਾਰ ਗੁਟਾਰ ਹੋਏ ॥ ਚੀਚ
ਵਹੁਟੀਆਂ ਵਾਂਗ ਰਲ ਕਰਨ ਮੇਲਾ ਜਿਵੇਂ ਸੁਰਖਾਂ ਦੀ ਡਾਰ
ਅਸਵਾਰ ਹੋਏ ॥ ਇੱਕ ਟੁਰਦੀਆਂ ਲਟਕ ਦੇ ਨਾਲ ਲਟਕ
ਜਿਵੇਂ ਮੋਰ ਚਕੋਰ ਦੀ ਚਾਰ ਹੋਏ ॥ ਇੱਕ ਕੱਢਕੇ ਘੁੰਡ ਤੇਧੋਨ
ਨੀਵੀਂ ਜਿਵੇਂ ਘੋੜੀ ਦੀ ਖੂਬ ਰਫਤਾਰ ਹੋਏ ॥ ਗਾਵਨ ਰਾਗ ਤੇ
ਰੰਗ ਨਾ ਸੰਗ ਕੋਈ ਜਿਵੇਂ ਜੰਗ ਨੂ ਡੋਲ ਭਿਆਰ ਹੋਏ ॥ ਨੱਥਾਂ
ਮੰਛਲੀਆਂ ਨੱਕਦੇਵਿਚ ਚਮਕਨ ਜਿਵੇਂ ਬਿੱਜਲੀ ਦਾ ਚਮਕਾਰ
ਹੋਏ ॥ ਚੁੜੇ ਗੋਖਰੂ ਆਰਸੀ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਤਲਵਾਰਦੇ ਵਾਂਗ
ਲਿਸ਼ਕਾਰ ਹੋਏ ॥ ਕਿਤੇ ਨੈਨਾਂ ਨੂੰ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ਰਹੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ
ਕੋਲ ਕਰਾਰ ਹੋਏ ॥ ਕੋਈ ਦੇਖਦੀ ਚਸਮ ਚੁਰਾਇਕੇ ਤੇ ਗੁੜੀ
ਬਰਛੀਆਂ ਦੀ ਬੁਰੀ ਮਾਰ ਹੋਏ ॥ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ
ਹੋਕੇ ਸਾਰੇ ਛਿਕਰਤੇ ਗੰਮਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋਏ ॥ ਇੱਕ ਦੇਖਕੇ ਸੋਹਣੀਆਂ
ਸੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਨਾਲ ਜਲ ਛਾਰ ਹੋਏ ॥ ਇੱਕ
ਮਿਲਕੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰੀਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਬਰਫ ਠੰਢੀ ਠੰਢੇ ਠਾਰ ਹੋਏ ॥
॥ ਕਿਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਵੱਜਨ ਕਿਤੇ ਪਜਾਰੀਆਂ ਨਾਲ
ਪਿਆਰ ਹੋਏ ॥ ਦੇਖੇ ਆਨਲੁਹਾਰੀਆਂ ਜਮਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹੁਸਨ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਖ ਅੰਗਾਰ ਹੋਏ ॥ ਦੂਰੋਂ ਮਾਰ ਚਿੰਗਾਰੀਆਂ ਸਾੜ
ਦੇਵਨ ਲਾਲ ਖੰਨੀਆਂ ਵਾਂਗ ਲੁਹਾਰ ਹੋਏ ॥ ਲੱਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਮ

ਦੇ ਫੱਟ ਕਾਰੀ ਠੰਢੇਸਾਂਸ ਜਿਉਂ ਖਲਖਿਲਾਰੋਏ ਅਹਿਰਨ
 ਵਾਂਗ ਬੈਠੇ ਇਕ ਸਬਰਧਰਕੇ ਤਾਨੇ ਖਾਇਕੇ ਸੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ
 ਹੋਏ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀਲੁ ਦਲਓ ਮੋਜ ਪਿਆਰੇ ਏਨ੍ਹਾਂ ਸਾਦੀਆਂ
 ਦੇ ਦਿਨ ਚਾਰਹੋਏ॥ ਓੜਕਲਿਆ ਤੇਲਤੇ ਬੰਨੁ ਸੇਹਰੇ ਜੰਦ
 ਜੋੜਹੇ ਤੁਰਤਤਿਆਰੋਏ॥ ਕੋਈ ਬੱਘੀਆਂ ਖਾਸਿਆ ਹਾਥੀਆਂ
 ਤੇ ਕੋਈ ਘੋੜਿਆਂ ਤੇ ਅਸਵਾਰ ਹੋਏ॥ ਨਾਲ ਭਾਇਓ ਨੱਚਦੇ
 ਜਾਨ ਅੱਗੇ ਅਤੇ, ਵਾਜਿਆਂ ਦੇ ਸੋਰਸਾਰ ਹੋਏ॥ ਨੌਸਹੁਚਾਹੜ
 ਘੋੜੀ ਅਸਵਾਰਕੀਤਾ ਅਤੇਸੀਸ ਤੇ ਫੁਲਾਂ ਦੇ ਚਾਰਹੋਏ॥ ਨਾਲ
 ਘੋੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਗਾਨ ਨਾਰਾਂ ਸਾਡੇ ਲਾੜੇਦੇਭਾਗਦੇਦਾਰ
 ਹੋਏ॥ ਬੂਹੇਕੁੜਮਾਂ ਦੇ ਜਾਇਕੇਖੜੇਹੋਏ ਰੌਸਨਨਾਲ ਮਿਸਾਲ
 ਦੇ ਬਾਰਹੋਏ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਸੋਹਾਵਣੀ ਸੋਜ ਸੋਹਣੀ ਜਿਵੇਂ
 ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਰੰਗ ਬਹਾਰ ਹੋਏ ॥੨੨॥

ਬਾਜ਼ੀ ਖੇਲਨੀ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ

ਵਾਗਘੋੜੀਦੀ ਪਕੜ ਖਲੋਰਹੇ ਲੱਗੇਸਗਨਸਗੁਨਕਰਾਵਣੇ
 ਨੂੰ॥ ਕੰਧ ਲਾਇਕੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਚਾਇ ਲਿਆਏ ਲੱਗੇ ਘੋੜੀ ਦੇ
 ਹੇਠ ਲੰਘਾਂਵਣੇਨੂੰ॥ ਆਈਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਬਾਲੀਆਂ ਸਾਲੀਆਂ
 ਭੀਫੜਤੀਲੀਆਂ ਮਾਰਡਰਾਵਣੇਨੂੰ॥ ਦੇਵਨਗਾਲੀਆਂ ਤਾਲੀਆਂ
 ਮਾਰਰਹੀਆਂ ਆਇਓਂ ਅੰਮਾਂ ਦੀਧੀਵਿਆਹਵਣੇਨੂੰ॥ ਭੈਣ ਚੋਦ
 ਲਾੜਾਸਰਬਾਲੜੇਦੀ ਲੱਗਾਅੱਜਕਰਤੂਤਕਢਾਵਣੇਨੂੰ॥ ਸਾਡੇ
 ਵੀਰ ਨੂੰ ਆਪਨੀ ਦੇਹਭੂਆ ਜੇਤੂਆਇਓਂ ਵੀਰਪਰਨਾਵਣੇ
 ਨੂੰ॥ ਲਾਹਿ ਘੋੜੀਤੋਂ ਧਰਤ ਬਹਾਲਿਓਨੇ ਦੀਵੇਬਾਲ ਕੇ ਮੁਖ

ਦਿਖ ਵਲੇ ਨੂ॥ ਮੁਠਮੀਟਕੇਵਹੁਦੀ ਦੀ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਆਈਆਂ
 ਜੂਠੜਾਦੁਪਿਲਾਂਵਲੇਨੂ॥ ਅੰਦਰ ਜਾਇ ਬਹਾਲਿਆ ਸੋਹਣੇ
 ਨੂ ਵਿੱਚ ਲੱਸੀ ਦੇ ਪੈਰਪੁਆਵਲੇ ਨੂ॥ ਲਾਹਿ ਕਪੜੇ ਚੋਕੀ ਤੇ
 ਚਾੜ੍ਹਿਓ ਨੇ ਅੰਨਲੱਗੀਆਂ ਲਾਲਨਵਾਵਲੇਨੂੰ॥ ਵੱਢ ਚੁੰਢੀਆਂ
 ਵੱਖੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਖਨ ਜੀਉਕੀਤਾਈਗਾਲੀਆਂਖਾਵਲੇਨੂੰ॥
 ਇੱਕ ਹਸਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸਹਾਲਹੋਕੇ ਛਰਿਹਾਦਦਾ ਦਿਲ
 ਅਜਮਾਵਲੇਨੂੰ॥ ਲਾੜਾ ਚੁਪ ਖਾਮੋਸ ਹੋ ਮਸਤ ਰਿਹਾ ਰੰਨਾਂ
 ਲੱਗੀਆਂ ਰੁਮਟਾਂਪਾਵਲੇਨੂੰ॥ ਬਾਹਿਰਵਾਜਿਆਂਦੇ ਘਮਸਾਨ
 ਪਏ ਲੱਗੇ ਸਾਜ ਅਵਾਜ ਵਜਾਵਲੇ ਨੂੰ॥ ਹੋਰਵੇਸਵਾਭਗਤੀਏ
 ਨਾਚਨੱਚਨ ਹੱਸਹੱਸ ਕੇ ਲੋਗ ਹਸਾਵਲੇ ਨੂੰ॥ ਆਤਸਬਾਜਾਂਨੇ
 ਆਨ ਮੈਦਾਨ ਮੱਲੇ ਆਤਸ ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਖੂਬ ਚਲਾਵਲੇ ਨੂੰ ॥
 ਚੱਲਣ ਚਾਦਰਾਂ ਟੋਟਕੇ ਹੋਰਗੋਲੇ ਘੋੜੇਛੀਲਤੇਹਰਨ ਕੁਦਾ-
 ਵਲੇਨੂੰ॥ ਨਚਨਮੁਗਲਪਠ। ਨਨਸਾਨਉਤੇਸਾਵਣਭਾਦੋਂਮੀਂਹ
 ਵਸਾਵਲੇਨੂੰ॥ ਅੰਬਰਜਾਨਹਵਾਈਅਨਾਰਛੁਟਨਮਾਹਤਾਬੀਆਂ
 ਚੰਦ ਚੜ੍ਹਾਵਲੇ ਨੂੰ॥ ਕਿਤੇ ਗੁਲ ਦੁਪਹਿਰ ਨੇ ਲਹਿਰ ਲਾਈ
 ਚਕਚੁੰਦਰਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਆਵਲੇਨੂੰ ॥ ਰੋਟੀਖਾਇਕੇਜੰਦਨਿਹਾਲ
 ਹੋਈ ਲੱਗੇ ਫੇਰ ਨਿਕਾਹ ਪੜ੍ਹਾਵਲੇਨੂੰ ॥ ਕਈ ਭਰਾਂਦੇ ਖਾਣੇ
 ਤਿਆਰ ਹੋਏ ਲੱਗੇ ਸੱਦਕੇ ਜੰਦਖੁਆਵਲੇ ਨੂੰ॥ ਦੀਵਾ ਬਾਲ
 ਕੇ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿੱਚਧਰਿਆਂ ਕਾਜ਼ੀ ਸੱਦਿਆਅਕਦਪੜ੍ਹਾਵਲੇਨੂੰ
 ॥ ਐਰਤਮਰਦਬੈਠਾਇਓਖਾਰਿਆਂਤੇ ਕਲਮਾਂ ਨਬੀਦਾ ਕੇਹਾ
 ਸੁਣਾਵਲੇਨੂੰ ॥ ਲੰਬਰ ਚੌਧਰੀ ਕੋਲ ਗਵਾਹ ਕੀਤੇਲੱਗੇ ਦੋਹਾਂ

ਤੇ ਪੁੱਛ ਪੁਛਾਵਣੇ ਨੂੰ ॥ ਬੱਧਾ ਹੋਕ ਨਿਕਾਹ ਕਬੂਲਿ ਹੋਯਾ
 ਲਾਗਵੈ ਭਇੰਤੇ ਜੱਸਗਾਵਣੇ ਨੂੰ ॥ ਗਈਰਾਤਤੇ ਦਿਨਜਹੂਰ
 ਹੋਯਾ ਕੁੜੀ ਆਂਦੀਓਂ ਨੇ ਡੋਲੀ ਪਾਵਣੇ ਨੂੰ ॥ ਡੋਲੀ ਚਾਇ
 ਕਹਾਰ ਤਿਆਰ ਹੋਏ ਵਾਰ ੨ ਸੁੱਟੇ ਦਮ ਆਵਣੇਨੂੰ ॥ ਦਮ
 ਸੱਟੀਏ ਤਾਂ ਸੋਭਾ ਖੱਟੀਏਵੇਰੇਨਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਬੋਲਬੁਲਾਵਣੇਨੂੰ
 ॥ ਦਮ ਲਾਈਏ ਪੁੱਤ ਵਿਆਹੀਏਵੇ ਪਿਆਰੇਦਮਕੁਵਾਰੇਪੁੱਤ
 ਵਿਆਹਵਣੇ ਨੂੰ ॥ ਮਾਉਂ ਬਾਪ ਰੋਵਨ ਡੋਲੀਪਾਇਧੀਨੂੰ ਉੱਚਾ
 ਬੋਲਦੇ ਜੱਗਸੁਨਾਵਣੇਨੂੰ । ਕੇਹਾਮਾਲਨਿਮਾਠੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ
 ਦਾ ਚੀਕਾਂਮਾਰਦੀ ਹੱਥ ਉਠਾਵਣੇਨੂੰ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਚੱਲੀ
 ਡੋਲੀ ਕੂਚ ਹੋਈ ਬਡਾ ਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਘਰ ਆਵਣੇਨੂੰ ॥ ੨੩ ॥

ਮਕੂਲਾ ਸਾਇਰ

ਜੱਸ ਬਹੁਤਫਰਿਹਾਦ ਦੇ ਬਾਪਲੀਤਾ ਲਿਆਇਆਲਾਡਲੇ
 ਨੂੰ ਪਰਨਾਇਕੇਜੀ ॥ ਹੋਰ ਦਾਜਦਿਹਾਜ ਦਾਅੰਤ ਨਹੀਂਸੀ
 ਘੋੜੇ ਉਠਗਾਈਂ ਹਿਕਵਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਪੀੜਾ ਪਲੰਘਤੇਏਫ਼
 ਨਿਹਾਲੀਆਂ ਭੀ ਹੋਰਕਪੜੇ ਬਹੁਤਚੁਕਾਇਕੇਜੀ ॥ ਘਰਆਏ
 ਤਾਂ ਲੜਕੀਆਂਗੀਤਗਾਵਨਦੂਲੇ ਅੱਜ ਆਯਾਫ਼ਤਹਪਾਇਕੇ
 ਜੀ । ਸਾਡੇ ਲਾੜੇ ਦੇ ਭਾਗਾਂਨੂੰ ਕੁੜੀ ਜੰਮੀਗਾਵਨਘੋੜੀਆਂ
 ਘੁੰਡ ਉਠਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਜੇਵਦਿਦਾਕੀਤੀ ਲਾਗੀ ਘਰੀਂ ਪਹੁੰਚੇ
 ਲਏ ਆਪਨੇ ਸਗਨ ਮਨਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕਕੋਠੜੀਦੇਵਿੱਚ
 ਪਲੰਘਡਾਹਿਆ ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਦੇ ਕੋਲ ਬਹਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਫੁਲਾਂ
 ਰੰਗਲੀ ਸੇਜਵਿਛਾਇਛੱਡੀਉਂਤੇਨੌਸਹੁਦੀਨਾਵਲਿਟਾਇਕੇ

ਜੀ॥ ਫਰਿਹਾਦਭੀ ਬਹੁਤ ਦਿਲਸਾਵਹੋਕੇ ਸੁਤਾਪਾਸਮਹਬੂਬ
 ਦੇ ਜਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਇਕੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੋਇ ਦੋਵੇਂ ਸੋਰਹੇ
 ਗਲੱਕੜੀ ਪਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਸੂਰਤ ਸੋਹਣੀ ਵਿੱਚ ਨਾਫਰਕਰੱਤੀ
 ਥੇਵਾ ਮੁੰਦਰੀਲਿਆ ਜੜਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਭੁਲਗਏਜਹਾਨ ਦੇਦੁਖ
 ਸਾਰੇ ਜਦੋਂ ਮੁਖ ਭਿੱਠਾ ਪੱਲਾਚਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਗੱਲਾਂਕੀਤੀਆਂ
 ਖੂਬ ਨਸੀਬ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਅੰਗਦੇ ਅੰਗਲਗਾਇਕੇਜੀ॥ ਮਨ
 ਸੀਤਸੀਨਾਠੰਢਾ ਠਾਰਰੋਯਾ ਪਾਨੀ ਅੰਗਉੱਡੇਪਿਆਜਾਇਕੇ
 ਜੀ॥ ਲੱਜਤ ਇਸਤਰੀਜੇਹਾ ਨਾ ਜੱਗ ਕੋਈ ਭਾਵੇਂਦੇਖ ਲਓ
 ਅਜਮਾਇਕੇਜੀ॥ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਹਰਾਮਹਲਾਲ ਅੰਦਰ ਚੋਰ
 ਜਾਨ ਜੋ ਖਾਇ ਚੁਰਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਮੇਹਰੀ ਮਰਦ ਨਾਵੱਖਰੇਹੋਨ
 ਕਦੇ ਰੱਬ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖੇਰਲਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਦੁਖ ਕੋਈਨਾਹੋਰ
 ਫਿਰਾਕਜੇਹਾਲਾਈਏਲੂਨਜਿਵੇਂ ਪਛਵਾਇਕੇਜੀ॥ ਦੁਜੀਮੌਤ
 ਜੁਦਾਈ ਜਹਾਨ ਅੰਦਰ ਜੇਹਾਪੀਵਨਾਜ਼ਹਿਰਘੁਟਾਇਕੇਜੀ॥
 ਕੰਭ ਰਹਿਣਜਿੰਦੇ ਕੰਭਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਕਰਾਂ ਦੁਆ ਏਹ ਹੱਥ
 ਵੁੱਠਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਲਾਵਨ ਹਾਰਸਿੰਗਾਰਸਵਾਰਸੋਹਨੇਖਾਵਲ
 ਰੱਬਦਾ ਨਾਮਧਿਆਇਕੇ ਜੀ॥ ਗਈਰਾਤਲਾੜੀਲਾੜਾਉਠ
 ਬੈਠੇਸੱਈਆਂਕਹਿੰਦੀਆਂ ਭਾਕਹਿਲਾਇਕੇਜੀ॥ ਸਾਰੀਰਾਤਨਾ
 ਰੱਜੀਓਂਨਿਕਲ ਬਾਹਰ ਕੱਖੀ ਏਠੀਓਂ ਬਾਲ ਦਬਾਇਦੇਜੀ
 ॥ ਘੁੰਡ ਕੱਢਵਹੁਟੀ ਬਾਹਰਆਨਏਠੀਵਾਂਗਵਹੁਟੀਅ ਸੀਸ
 ਝੁਕਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਰਲ ਮਿਲ ਰੁੜੀਆਂ ਸੱਭੇ ਕਚਨਠੱਠੇਗਲ
 ਪੁਛਾਂਗੇ ਅੱਜ ਬਨਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਪਾਨੀਗਰਮ ਦੇ ਨਾਲਅਸ-

ਨਾਨਕੀਤਾਲਈਆਪਹਿਨਪੈਸਾਕੀਆਪਾਇਕੇਜੀ। ਏਸੇਚਾਲ
 ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਵੇਖਨ ਨੈਨਨੈਨਾਸਰਮਾਇਕੇਜੀ।
 ਪੇਈਏ ਸਾਹੁਰੇ ਸਹਿਰ ਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇਰਾਜੀਹੋਆਵੇਨਿੰਤ
 ਜਾਇਕੇਜੀ। ਕਈ ਬਰਸ ਬੀਤੇ ਏਸੇ ਰੰਗ ਅੰਦਰ ਡਿੱਠਾ
 ਦੁਖ ਨਾ ਅੱਖ ਉਠਾਇਕੇ ਜੀ। ਜਲੇ ਬਖਤ ਦੇਖੇ ਵਖਤ
 ਸਖਤ ਆਯਾ ਇਸਕ ਤਖਤ ਬੈਠਾ ਸਭਾ ਲਾਇਕੇ ਜੀ। ਦੁਖ
 ਦੇਨ ਲੱਗਾ ਸੁਖਜਾਰਿਆਂ ਨੂ ਦੇਖੇ ਸੁਤੜੀ ਕਲਾ ਜਗਾਇਕੇ
 ਜੀ। ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਇਸ ਇਸਕ ਦਾ ਕੰਮ ਏਹੋ ਜਦੋਂ ਆ-
 ਵਦਾ ਜਾਏ ਮੁਕਾਇਕੇ ਜੀ॥ ੨੪ ॥

ਦੁਕਾਹ ਰੱਬ ਥੀਂ ਆਵਨਾ ਇਸਕ ਸਹਿਰਇਸਤੰਬੋਲਵਿੱਚ
 ਆਯਾ ਹੁਕਮ ਦਰਗਾਹਥੀਂ ਇਸਕ ਤਾਈਂ ਇਸਤੰਬੋਲਦੀ
 ਭਰਛਤਿਆਰ ਹੋਯਾ। ਪਕੜ ਕੋਰੜਾ ਕਹਿਰਦਾਕਮਰਕੱਸੀ
 ਪੋਛੇਸਿਦਕ ਦੇਤੇ ਅਸਵਾਰਹੋਯਾ। ਸੋਹਰਤ ਛੋਜਨੇ ਸੋਰਦਾ
 ਲਿਆ ਲਸਕਰ ਛਾਕਾ ਛਿਕਰ ਅੱਗੇ ਛੋਜਦਾਰਹੋਯਾ। ਤੰਡੇ
 ਬਿੜਕਦੇ ਬੋਰੇ ਦਾ ਲਾਲ ਨੇਜਾ ਜੋਝਨ ਹੱਕੇ ਤੇ ਜਮਾਦਰ
 ਹੋਯਾ। ਪਲਟਨ ਆਹੀਂ ਦੀ ਆਨਕੇ ਪਰਬੱਧਾ ਸਬਰਸੈ
 ਉਠਾਇਸਰਦਾਰ ਹੋਯਾ। ਮੁਲਕ ਮੱਲਿਆ ਆਇ ਮਲਾਮਤਾਂ
 ਨੇ ਸਿਦਕ ਹੱਠ ਅੱਗੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਹੋਯਾ॥ ਗੋਰਾ ਗੁਲਨੇਗੁਟ
 ਗੁਬਾਰ ਕੀਤਾ ਜ਼ੋਰ ਜੁਲਮ ਦੇ ਨਾਲ ਅੰਧਾਰ ਹੋਯਾ॥ ਹੁਸਨ
 ਹੁਕਮਚਲਾਂਵਦਾ ਫਿਰੇ ਸਭਤੇ ਰੂਪਰਸਰਸੀਲੜਾਯਾਰਹੋਯਾ
 ॥ ਸਫ਼ਰਸਕਰ ਦੀ ਸਕਲਬਨਾ ਬੈਠਾ ਨਾਲਮਕਰਭੀਅਇ

ਰਵਾਦਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਧੰਮ ਪਾਇ ਰੋਲਾ ਕਹੇ ਚਲੇ ਭਾਈਜੋਕ
 ਜਿਲਤਾਂ ਨਾਲ ਖੁਆਰ ਹੋਯਾ ॥ ਲੱਦ ਹਲਦ ਦੇਉਠਫਿਰਾਕ
 ਭਰਿਆ ਬਾਝਯਾਰਦੇ ਰੰਗ ਵਿਸਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਚਲੇਕੀਲਹੁਸਾਦ
 ਦੇ ਸਾਦ ਹੋਕੇ ਸੰਗਲ ਸੋਗਦਾ ਮਾਰਨੇਹਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਭੁਖ ਨੇਗ
 ਦੀਆਂ ਗੱਭੀਆਂ ਲੱਦ ਲਈਆਂ ਦੁਖ ਦਰਦ ਅੰਗੇਠਾਨੇਦਾਰ
 ਹੋਯਾ ॥ ਤੰਬੂਤਾਨਿਆਂਦੇ ਰੱਖੇ ਦੱਟੂਆਂਤੇ ਮੇਹਨਾਂਜੀਵਦਾਹੀ
 ਮੁਰਦਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਠੂਠੇ ਠੋਕਰਾਂਦੇ ਪਿਆਲੇ ਪੋਸਤੀ ਦੇਠੀਕਰ
 ਪਕੜ ਦਰਵੇਸਦਵਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਤੋਪਾਂਤੇਹਮਤਾਂਤਖਤਤੇਚਾੜ
 ਲੱਈਆਂ ਬਦਨਾਮ ਅੰਗੇਕਿਲੇਦਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਹਲਕਾ ਦੁਜਤਾਂ
 ਰੋਕਿਆ ਹੋਲ ਸੇਤੀ ਮੁਸਕਲ ਬਨੀ ਨੂੰ ਰੱਬਗੁਫਾਰ ਹੋਯਾ ॥
 ਕੁਮੇਦਾਨ ਕਿਸਾਆਖੇਚਲ ਭਾਈ ਗੋਲੇਦਾਜ਼ ਗੁਸਾਹੁਸਯਾਰ
 ਹੋਯਾ ॥ ਅਦਬ ਨਾਲ ਬੇਅਦਬ ਸਵਾਬਕੀਤੇ ਦਾਗਦੂਰਿਆਂ
 ਦਾ ਦਫ਼ਾਦਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਧੰਮ ਧੂੜ ਉਡਾਇ ਧਰਵਾਸਆਯਾ
 ਸੱਲ ਸਿਰਜਨਾਂ ਦਾ ਸਿਕਦਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਨੁਸਤੀ ਆਇਸੁਤੀ
 ਕਿਸੇ ਬਹਲ ਅੰਦਰ ਆਲਸ ਚਿਤਵਨਾਦਾਦਿਲਦਾਰਹੋਯਾ ॥
 ਚਿੰਤਾ ਚੂਰ ਹ ਪਈ ਮੈਦਾਨ ਅੰਦਰਗਮਗੈਰਤਾਂਨਾਲਗੁਬਾਰ
 ਹੋਯਾ ॥ ਲਏ ਪਕੜ ਨਿਸਾਨ ਅੰਦੇਸਿਆਂਨੇਵਹਿਮ ਵਾਸਤਾ
 ਸਹਿਮ ਦਾ ਯਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਇਸਕ ਬਾਦਸਾਹਸੀਸ ਪਰਤਾਜ
 ਧਰਕੇ ਖੋਫ ਦੂਰਕਰਕੇ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਇਸਤੰਬੋਲ ਦੇ
 ਕੋਲ ਆ ਕੀਆਡੇਰਾਦੇਖੋਵੱਸਦਾਸਹਿਰਉਜਾੜਹੋਯਾ ॥ ਇਸਕ
 ਮੁਸਕ ਤੇ ਹੁਸਨ ਨਾ ਰਹਿਨ ਗੁਝੇ ਜਿਵੇਂ ਰੂ ਦੇਵਿੱਚਅੰਗਾਰ

ਹੋਯਾ ॥ ਇਸਕ ਠੱਗ ਆਯਾ ਕੋਈ ਠੱਗਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਠੱਗ ਕੇ
 ਤੁਹਾਡਾ ਫਰਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਲਿਯਾਲੁ ਫਰਿਹਾਦਦਾ ਮਾਲਖਾਨਾ
 ਮਹਿਲ ਸੀਰੀ ਦੇ ਦੱਪ ਕੇ ਪਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜਿਸ
 ਇਸਕ ਦੇ ਹੱਥ ਲੱਗੇ ਘੁਟਵੱਟਕੇ ਮਸਤਖੁਮਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ੨੫

ਖਬਰ ਹੋਣੀ ਆਵਨੇ ਇਸਕ ਦੇ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚ

ਆਈ ਖਬਰ ਜਾਂ ਇਸਕ ਦੇ ਆਵਨੇ ਦੀ ਅਕਲ ਐਸਾ ਅਰਾਮ
 ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ॥ ਧਰਮ ਸਰਮ ਤੇ ਕਰਮ ਨੇ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਭਰਮ
 ਵਹਿਮ ਤਮਾਮ ਵੈਰਾਨ ਹੋਏ ॥ ਘਰਾਂ ਮਾਰ ਬੁਕਲ ਵਜ਼ੀਕੁੰਜ
 ਗੋਸੇ ਜਦੋਂ ਇਸਕ ਦੇ ਆਨ ਫਰਮਾਨ ਹੋਏ ॥ ਹਿੰਮਤਹਾਰ
 ਹਿੰਮਤ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ਰਹੀ ਸੱਕਸਾਨ ਸਾਰੇ ਪਸੇਮਾਨ ਹੋਏ
 ॥ ਜ਼ੋਰ ਜੁਲਮ ਗੁਲਾਮ ਹੋ ਆਨਖੜੇ ਸਬਰ ਸਿਦਕ ਹੋਰੀ ਬਿਨਾਂ
 ਜਾਨ ਹੋਏ ॥ ਜ਼ਿਕਰ ਫ਼ਿਕਰ ਤੇ ਫ਼ਹਿਮ ਦੀ ਹੋਸਉਡੀ ਜੋਸ
 ਜਾਸ ਹੋਰੀ ਸਰਗਰਦਾਨ ਹੋਏ ॥ ਪਈ ਧੁੰਮ ਮਸੀਤ ਦੁਆਰ
 ਸਾਰੇ ਮਾਰੋਮਾਰ ਕਰਕੇ ਜਮਾ ਆਨ ਹੋਏ ॥ ਹਿੰਦੂ ਹਾਲ ਹੀ ਹਾਲ
 ਪੁਕਾਰ ਉਠੇ ਗਾਜ਼ੀ ਥੀਵਨੇ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਏ ॥ ਰੋਜ਼ੇ ਮਰਨ
 ਭੁਖੇ ਈਦ ਨੱਸਦੌਲੀ ਅਤੇ ਜਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕੁਰਾਨ ਹੋਏ ॥ ਬਾਂਗਾਂ
 ਮਾਰ ਚਾਂਗਾ ਕੰਨੀ ਹੱਥ ਰੱਖੇ ਗਿਆਨ ਮਸਲੇ ਸਭ ਸਾਮਾਨ ਹੋਏ
 ॥ ਗਈ ਵੋੜ ਨਿਮਾਜ਼ ਜਾਂ ਰਾਜ਼ ਪਾਯਾ ਮਨਕੇ ਤਸਬੀਆਂ ਦੇ
 ਦਾਨ ਦਾਨ ਹੋਏ ॥ ਮਾਲਾ ਸਿਮਰਨੇ ਦੁਟਕੇ ਪਈ ਪੈਰੀਂ ਜੰਝੂ
 ਪਾਇ ਪੱਲੇ ਗਲੀਂ ਗਾਨ ਹੋਏ ॥ ਪਈਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਰਹਿਨਨਾ
 ਪੜ੍ਹੇ ਕੋਈ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਸੰਦੂਕ ਪੁਰਾਨ ਹੋਏ ॥ ਗਏ ਭੁਲ ਗਿਆਨ

ਧਿਆਨਸਾਰੇਜਦੋਂਇਸਕਦੇਖੜੇਨਿਸਾਨਹੋਏ॥ਭੁਲੀਬੰਦਗੀ
 ਵਿਰਦ ਨਾ ਕਰੇ ਕੋਈ ਪਿਆਲੇ ਇਸਕ ਦੇ ਨਾਲਮਸਤਾਨ
 ਹੋਏ ॥ ਪੂਜਾ ਠਾਕਰਾਂ ਦੀ ਪਾਨੀ ਪਿੱਪਲੀ ਨੂੰਕੰਮਾਂ ਐਸਿਆਂ
 ਥੀਂ ਨਾ ਛਰਮਾਨ ਹੋਏ ॥ ਪਿਆਰੇ ਬਾਬਨਾਪਤੀ ਭੁਲੀਭਾਵੇ
 ਚੰਦਭਾਨ ਜਾਂ ਸਿਕਰ ਅਸਮਾਨਹੋਏ॥ਮੁਲਾਂਕਾਜੀਆਂਪੰਡਿਤਾਂ
 ਛਿਕਰ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਇਸਕ ਦੇ ਮੁਆਮਲੇ ਆਨਹੋਏ॥ਗਏ
 ਖੇਸਕਬੀਲੜੇ ਨੱਸਸਾਰੇ ਦੋਸਤਯਾਦਪਿਆਰੇਦੁਸਮਨਜਾਨ
 ਹੋਏ ॥ ਵੱਲੇ ਕੋਲ ਕਰਾਰ ਅਸਵਾਰ ਹੋਕੇਅਤੇਦੀਨਈਮਾਨ
 ਅਜਾਨਹੋਏ ॥ਸੁਕਾ ਮਾਸਤੇ ਰੋਤਨਾਰਹੀਦੱਤੀਨੈਨਰੋਂਦਿਆਂ
 ਲਹੁਲਹਾਨ ਹੋਏ॥ਆਹੀਂਚੱਲੀਆਂਹੱਲੀਆਂਹਿਰਸਹੋਰੀਜੋਗ
 ਰੋਗਤੇ ਸੋਗ ਸੁਲਤਾਨ ਹੋਏ ॥ ਰੋਵਨ ਅੱਖੀਆਂ ਵਾਲਜਵਾਲ
 ਐਸੇ ਅਬਰੂ ਝੁਕਕੇ ਵਾਂਗਕਮਾ ਹੋਏ ॥ ਕੜਕਨਹੱਡੀਆਂ
 ਤਨ ਤੰਦੂਰ ਹੋਯਾ ਏਹ ਇਸਕ ਦੇ ਆਨ ਨਸਾਨ ਹੋਏ॥ਭੁਲੇ
 ਕੰਮਤੇਗਮਨੇਮਹਿਲਪਾਏ ਦੁਖ ਦਰਦ ਆਕੇਅਵਾਦਾਨ ਹੋਏ
 ॥ ਲੱਗੀ ਤਾਂਘ ਮਹਬੂਬ ਦੀ ਖੂਬਜ਼ਿਨਾਂਸੋਈਦੇਖ ਮਗਲੂਬ
 ਜਹਾਨ ਹੋਏ ॥ ਅਲਇਸਕ ਨਾਰੁਨ ਤਰਹਕਾਮਾਸਵਾਅੱਲਾ
 ਬਾਬ ਯਾਰਦੇ ਭਜ ਮਸਾਨ ਹੋਏ ॥ਸੁਰੀਅੱਗਵਿਛੋੜੇਦੀਸਾੜ
 ਸੁਟੇ ਜਿਵੇਂ ਵਿੱਚ ਤੰਦੂਰਦੇ ਨਾਨਹੋਏ॥ਅੱਗਇਸਕਦੀਬਾਬ
 ਨਾ ਕੋਈ ਪੱਕੇ ਕੱਚੇ ਗਲਕੇ ਖਾਕ ਸਮਾਨਹੋਏ ॥ ਸੋਨਾ ਅੱਗ
 ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ ਸਾਫ਼ ਹੋਂਦਾ ਮੈਲ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਕਦਰਦਾਨਹੋਏ
 ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਆਸਕਇਵੇਂ ਇਸਕ ਅੰਦਰਜਿਵੇਂਸੂਰਮੇਵਿਚ

ਮਦਾਨ ਹੋਏ ॥ ੨੬ ॥

ਮਕੂਲਾ ਸ਼ਾਇਰ

ਇਸਕ ਬਾਬ ਨਾ ਵਸਲ ਮਾਸੂਕ ਹੋਵੇ ਭਾਂਵੇਂ ਕੂਕ ਕੇ ਜੰਗ
ਸੁਨਾਇ ਦੇਖੋ॥ ਬਿਨਾਇਸਕ ਨਾ ਰੱਬਦਾਰਾਹਿਮਿਲਦਾਭਾਵੇਂ
ਲੱਖ ਪਖੰਡਬਨਾਇ ਦੇਖੋ॥ ਰੋਯਾਂ ਬਾਬਨਾਵਜ਼ੂਰਵਾਹੋਵੇਹੱਥ
ਪੈਰ ਚੇਹਰਾ ਧੋਇਯਾਇ ਦੇਖੋ॥ ਹੱਕਬਿਨਾਨਾ ਹੱਕਹਜ਼ੂਰਹੋਵੇ
ਰੋਜ਼ੇ ਰੱਖ ਕੇ ਰੰਗ ਵਟਾਇਦੇਖੋ॥ ਬਾਬਨਿਆਜ਼ ਨਿਮਾਜ਼ ਨਾ
ਹੋਵੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੱਥਾ ਧਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਘਸਾਇਦੇਖੋ॥ ਹਾਜ਼ਤ
ਫ਼ਿਅਾਂ ਬਾਬ ਨਾ ਹੱਜਹੋਵੇ ਭਾਂਵੇਂ ਲੱਖਵੇਰਾਂਮੱਕੇਜਾਇਦੇਖੋ॥
ਘਰ ਬੈਠਿਆਂਦੋਲਤਾਂ ਮਿਲਨ ਸਭੇ ਜੇ ਤਾਂਇਲਮਤੇਅਮਲ
ਕਮਾਇਦੇਖੋ॥ ਕੰਤਾਕੁਨਜਏਹਕਿਸੇਨੇਖੂਬਕੇਹਾਮਨ ਆਰਛਾਂ
ਸਮਝ ਸਮਝਾਇਦੇਖੋ॥ ਅੰਦਰਯਾਰਤੇਢੁੰਡਦੇ ਫਿਰਨਬਾਹਰ
ਗਈ ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਅਕਲ ਵਿਖਾਇ ਦੇ॥ ਨਹਨੁ ਅਕਰਬੁ
ਇਲੈਹੇਮਿਨਹਬਲਿਲਵਰੀਵਸ਼ਾਹਿਰਗਤੇਨੇੜੇਖੁਦਾਇਦੇਖੋ
॥ ਨਹੀਂਦਿੱਸਦਾਉਲੂਆਂਅੰਨ੍ਹਿਆਂਨੂੰਸੂਰਜਲਿਸ਼ਕਦਾ ਵਿਚ
ਸਮਾਇ ਦੇਖੋ॥ ਕੇਹਾਐਨਮਾ ਵਿਚ ਕੁਰਾਨ ਦੇਜੀ ਚਾਰੇਭਰਫ
ਹੀ ਹਕ ਨੁਮਾਇਦੇਖੋ॥ ਏਕੋਬ੍ਰਹਮਦੁਭਿਨਾਸਤੀ ਵੇਦਕਹਿੰਦਾ
ਸੁਨੋ ਆਪ ਤੇਐਰਸੁਨਾਇ ਦੇਖੋ॥ ਦੂਈਦੂਰਕਰਾਇੱਕਖੁਦਾਇ
ਜਾਨੋ ਖੁਦੀਫੋੜਖੁਦਹੱਕਬਤਾਇਦੇਖੋ॥ ਗਿਆਵੁਦਹੁਬਾਬਤ
ਆਬ ਸਾਗਰ ਐਸੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਰਾ ਗਵਾਇਦੇਖੋ॥ ਬੀਜਬਿਛਾਂ
ਹੋਵੇਜਦੋਂਨਾਸਹੋਵੇ ਆਪ ਨਾਸਕਰਆਪਕਹਾਇ ਦੇਖੋ॥ ਬਿਨਾ

ਜਾਗਿਆਂ ਨੀਂਦ ਨਾ ਦੂਰ ਵੇ ਭਾਵੇਂ ਸੁਤਿਆਂ ਰੈਣਲਿਆਇ
 ਦੇਖੇ॥ ਬਿਨਾਂ ਮੁਰਸਦਾਂ ਮੂਲ ਨਾ ਮਿਲੇ ਮੌਲਾ ਭਾਵੇਂ ਰਾਮ ਰਹੀਮ
 ਨੂੰ ਗਾਇ ਦੇਖੇ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਨਾ ਗਿਆਨ ਬਿਨ ਗੁਰੂ ਲੱਭੇ
 ਗੁਰਾਂ ਬਾਝ ਨਾ ਗਿਆਨ ਗਲਾਇ ਦੇਖੇ ॥ ੨੭ ॥

ਹਾਲਤ ਫਰਿਹਾਦ

ਸੁਨੋ ਬਾਤ ਫਰਿਹਾਦ ਲੁਹਾਰ ਦੀ ਜੀਹੈਸੀ ਅਕਲ ਦਾ ਕੋਟ
 ਕਮਾਲ ਲੋਕੋ॥ ਅਫਲਾਤੂਨ ਜੇਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨਦਾ ਸੀ ਵਿਚ ਆਪਨੇ
 ਛੱਨ ਤੇ ਛਾਲ ਲੋਕੋ ॥ ਰਹਿੰਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਹੁਤ ਗ਼ਰੂਰ ਹੋਏ
 ਵਿਚ ਆਪਨੇ ਰਾਜ ਤੇ ਮਾਲ ਲੋਕੋ॥ ਅੱਲਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ
 ਗ਼ਮ ਕੋਈ ਛਾਕੇ ਛਿਕਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਲੋਕੋ॥ ਦਿਨੇਕਾਰ
 ਤੇ ਰਾਤ ਨਸਾਭ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਮਸਤ ਰਹਿਨਾ ਹਰ ਹਾਲ ਲੋਕੋ ॥
 ਮਾਯਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਮਾਮਲੇ ਨੀ ਹੋਵੇ ਹਿਰਸ ਦੇ ਨਾਲ
 ਹਲਾਲ ਲੋਕੋ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜੋਹਦ ਮੁਸੱਕਤਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਨਾ ਨਹੀਂ
 ਸੋਗ ਤੇ ਹਰਖ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਲੋਕੋ ॥ ਸਾਦੀ ਗ਼ਮੀਨਾ ਆਸ਼ਕਾਂ
 ਸਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦੇ ਨਿੱਤ ਓਹ ਮਸਤ ਅਹਿਵਾਲ ਲੋਕੋ ॥
 ਦੁਨੀਆ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨ ਦੌਲਤਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਆਸਕਾਂ ਜਲ
 ਜਲਾਲ ਲੋਕੋ ॥ ਦੁਨੀਆਂ ਖ਼ਾਬ ਖ਼ਯਾਲ ਪਛਾਨੀਏ ਜੀ ਨਹੀਂ
 ਆਵਨਾ ਜਾਵਨਾ ਨਾਲ ਲੋਕੋ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਖ਼ਾਬ ਯਾਲ
 ਕਰਨਾ ਸੋਨਾ ਸੁਪਨੇ ਦਾ ਕੂੜ ਭਾਲ ਲੋਕੋ ॥ ੨੮ ॥

ਜਾਨਾ ਫਰਿਹਾਦ ਦਾ ਵਿਚ ਮਹਲ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੇ
 ਇੱਕ ਰੋਜ਼ ਫਰਿਹਾਦ ਪਿਉ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਮਹਿਲੀ ਚੱਲਿਆ

ਕਾਰ ਕਾਮਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਜਿਵੈ ਜਾਵਦਾ ਸੀ ਅੱਗੇ ਨਿਤ ਰੋਥੇ ਬੂਟੇ
 ਵੇਲ ਤੇ ਮੂਰਤੀ ਪਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਦੇਖੋ ਚਲਿਆ ਬਾਪ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲ-
 ਕੇ ਅੱਜ ਇਸਕ ਦੀ ਸੈਫ ਉਠਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਬਾਂਹ ਸੇਰ ਦੇ ਮੁਖ
 ਫੜਾਵਣੇ ਨੂੰ ਸੁਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਨਾਗ ਜਗਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਬੇੜਾ ਮਾਲ
 ਜਮਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਸਾਗਰ ਇਸਕ ਦੇ ਵਿਚ ਡੁਬਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ॥ ਵੜਿਆ ਜਾਇ ਮਕਾਨ ਫਰੰਗੀਆਂ ਦੇ ਫਰਹੰਗ ਦੀ ਕਲਾ
 ਹਿਲਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਸੁੱਤੇ ਦੇ ਉਦੇਲ ਕਵਿਚ ਲੱਤ ਮਾਰੀ ਦੇਖੇ ਆਪਨਾ
 ਨਾਸਕ ਰਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਬਾਦਸਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਾ ਪਾਈ ਤਨ ਤੋਪ
 ਦੇ ਨਾਲ ਉਡਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਕਿਸੇ ਘੜੀ ਸੁਲਖਨੀ ਜਾਇ ਵੜਿਆ
 ਇਸਕ ਆਪਨਾ ਜਾਹਰ ਕਰਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਬਿੱਲਾ ਹੱਟ ਹਲਵਾਈ ਦੀ
 ਜਾਇ ਵੜਿਆ ਨਾਲ ਵੱਟਿਆ ਸੀਸ ਭਨਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਹਨੂੰ ਮਾਨ ਦੀ
 ਪੁਛ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਦੇਖੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਲੰਕ ਜਲਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਸੁੱਤਰ
 ਬਾਗ਼ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾ ਚਰਨ ਲੱਗਾ ਆਯਾ ਚੋਰ ਜਿਉਂ ਸੰਨ੍ਹ ਲਗਾ-
 ਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਗੋਦੀ ਬੈਠਕੇ ਦਾਹੜੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਯਾ ਲਗਾ ਬਾਪ
 ਦੀ ਪਗੜੀ ਲਾਹਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਕੀੜੀ ਛੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਆ ਲੜਨ
 ਲੱਗੀ ਚੂਹਾ ਚਲਿਆ ਮਹਿਲ ਗਿੜਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਚਿੜੀ ਬਾਜ ਦੇ ਨਾਲ
 ਬਰੀਕ ਹੋਈ ਬਿਲੀ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਮੁੱਛ ਮੁਨਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਸੂਈ ਤਪ ਦੇ
 ਨਾਲ ਛਸਾਦ ਪਾਯਾ ਲਗੀ ਚਿਣਗ ਸਮੁੰਦ ਜਲਾਵਣੇ ਨੂੰ॥
 ਗਏ ਬਾਪ ਬੇਟਾ ਬੀਸ ਮਹਿਲ ਅੰਦਰ ਲਯੇ ਸੂਰਤਾਂ ਮੂਰਤਾਂ
 ਪਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਕੇਹੀ ਮਹਿਲ ਦੀ ਕਰੇ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੋਈ ਦਿਲ ਚਾਹੇ
 ਨਾ ਅੱਖ ਫਿਰਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ ਭੁੱਲ ਜਾਨ ਬਹਿਸਤ ਉਸ ਮਹਿਲ ਦੇਖੇ

ਬਹੁਤ ਬਾਰੀਆਂ ਬਾਂਭੀਆਂ ਪਾਵਣੇਨੂੰ ॥ ਹੀਰੇਲਾਲਮੋਤੀਮੰਦੇ
ਆਬਰੀਨੇ ਰੰਗਾ ਰੰਗ ਦੇ ਸੰਗਸੁਹਾਵਣੇ ਨੂੰ॥ਚਾਂਦੀ ਸੋਨੇਦਾ
ਕੁਝ ਸੁਮਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀਖਿੜੀ ਖੂਬ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦਿਖਾਵਣੇ ਨੂੰ॥
ਹਰਮ ਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਇ ਦੋਵੇਂ ਲਗੇ ਨਕਸ਼ ਨਿਗਾਰ
ਲਿਖਾਵਣੇ ਨੂੰ ॥ਸੀਰੀਂ ਬੈਠੀ ਸੀ ਓਸ ਮਹਲ ਅੰਦਰ ਨਾਲ
ਸੋਈਆਂਦੇ ਦਿਲਪਰਚਾਵਣੇ ਨੂੰ ॥ ਏਠਤਾਕੀਆਂਦੇਵਿਚਤਕ
ਰਹੀਆਂ ਇਕਸੁਰੂਹੋਈਆਂਰਾਗ ਚਾਵਣੇਨੂੰ॥ਕਈ ਗੋਲੀਆਂ
ਬਾਂਦੀਆਂ ਗਿਰਦ ਸੀਰੀਂ ਪੱਖੇ ਪਕੜਕੇ ਪੈਨ ਬੁਲਾਵਣੇਨੂੰ॥
ਕਈ ਘੋਲ ਕੇ ਕੰਦ ਨਬਾਤ ਲਿਆਵਨ ਸਾਹਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਾਸ
ਪਿਲਾਵਣੇਨੂੰ॥ਜਿਵੇਂ ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਫੁੱਲਦੇ ਗਿਰਦਹੋਵਨ ਤਿਵੇਂ
ਹਸਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹਸਾਵਣੇ ਨੂੰ ॥ ਡਿਗਨ ਸਮਾਂ ਪਰ ਜਿਵੇਂ
ਪਤੰਗਆਥੇ ਵਾਂਗਚੰਦਪਰਵਾਰ ਘੁਮਾਵਣੇਨੂੰ॥ਤਰਨਮਿੰਨਤਾਂ
ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਾਮਦਾਂ ਦੇ ਮਿਠੇ ਬੋਲਦੀਆਂ ਬੋਲ ਬੁਲਾਵਣੇ ਨੂੰ ॥
ਨਿਆਜ਼ਮੰਦ ਗੁਲਾਮ ਕਨੀਜ਼ ਸਭੇ ਹਾਜ਼ਰ ਬੈਠੀਆਂ ਹੁਕਮ
ਬਜਾਵਣੇ ਨੂੰ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਪਰਵਾਹ ਕੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ
ਸਾਈਂ ਨੇ ਹੁਕਮ ਚਲਾਵਣੇ ਨੂੰ ॥ ੧੯॥

ਦੇਖਨਾ ਸੀਰੀਂ ਦਾ ਅਰ ਆਸਕ ਹੋਨਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਾ
ਸੀਰੀਂ ਪਲੰਘ ਤੋਂ ਉੱਠਕੇ ਫਿਰਨਲਗੀਜ਼ਰਾਵਿਚਬਰੋਖੇਦੇ
ਆਇ ਗਈ॥ਭਿਠਾ ਭਰਫ਼ਫਰਿਹਾਦਦੀਨਜ਼ਰਭਰਕੇ ਨਾਲ
ਚਸਮਾਂਦੇ ਚਸਮਮਿਲਾਇਗਈ॥ਪਈਬਿੱਜਲੀ ਟੁਟ ਆਕਾਸ

ਉੱਤੇ ਦੇਖੋ ਜੱਟਦਾ ਖੇਤ ਜਲਾਇਗਈ ॥ ਗਈ ਭੁੱਲ ਜਹਾਨ
 ਦੀ ਹੋਸ਼ਸਾਰੀ ਨਸ਼ਾਪ੍ਰੇਮਦਾ ਕੋਈ ਪਿਲਾਇਗਈ ॥ ਸਾਧਾਪਰੀ
 ਦਾ ਪਿਆਤੇਸੁਰਤਭੁੱਲੀ ਫਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਗਈ ॥
 ਡਿੱਠੀ ਜਦੋਂ ਫਰਿਹਾਦ ਨੇ ਸਕਲ ਸੀਂਰੀਂ ਅਕਲ ਆਪਨੀ
 ਕੁੱਲ ਵਿਕਾਇ ਗਈ ॥ ਭੁਲਾ ਇਸਕ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਅਕਲ
 ਕਰਸੀ ਪੱਥਰ ਸੀਸੀਦੇ ਨਾਲ ਛੁਹਾਇ ਗਈ ॥ ਚਮਕੀਸੈਫ
 ਮਿਆਨਥੀਂ ਹੋਈਨੰਗੀ ਤੁਰਤਛੋਂਹਦੀ ਕਾਲਜਾ ਖਾਇਗਈ ॥
 ਭੁੱਲੇਨਕਸਨਿਗਾਰਤੇਕਾਰਸਾਰੀਮਾਰਨੈਨਾਦੀ ਧਾਰ ਚੁਕਾਇ
 ਗਈ ॥ ਚੰਦਰ ਬਦਨਦੀ ਕੋਈ ਤਸਵੀਰਆਹੀ ਮਾਹਯਾਰਦੀ
 ਕਾਰਭੁਲਾਇਗਈ ॥ ਮੇਹੀਂਵਾਲਜਿਉਂਸੋਹਨੀਦਾਹੁਸਨਡਿੱਠਾ
 ਤਿਵੇਂਦੇਖਦੀਜਾਨਵਿਹਾਇਗਈ ॥ ਰਾਂਝਾਹੀਰਨੂੰ ਦੇਖ ਛਕੀਰ
 ਹੋਯਾ ਸੀਨਾਚੀਰਕੇਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ਗਈ ॥ ਦੀਵਾਦੇਖਪਭੰਗ
 ਨਸੰਗ ਲੜਿਆਫੰਗ ਨਾਗ ਵਾਲਾ ਜਰਾ ਲਾਇਗਈ ॥ ਜਾਦੂ
 ਪਾਇਕੇ ਕੋਈਪ੍ਰੇਮਵਾਲੇਦੇਖੋ ਨ ਫਰਨੂੰਨਫਰ ਬਨਾਇਗਈ ॥
 ਦੁਰੋਂਮਾਰਕੇ ਤੀਰਨਿਗਾਹਵਾਲਾ ਪੰਛੀ ਉਡਦਾਤਲੇਗਿਝਾਇ
 ਗਈ ॥ ਕੋਈ ਪਈ ਅਫਾਤ ਆ ਰਾਤ ਵਾਲੀ ਧੱਪਾ ਮਾਰਕੇ
 ਬੁਧ ਗਵਾਇ ਗਈ ॥ ਸੱਭੇ ਅਗਲੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਭੁਲ
 ਗਈਆਂ ਐਵੇਂ ਜ਼ਰਾਕੁ ਮੁਖ ਦਿਆਇਗਈ ॥ ਆਫਤਾਬ ਦੀ
 ਚਮਕ ਦੋਪਹਿਰ ਵਾਲੀ ਸੂਰਜਮੁਖੀ ਦਾ ਮੁਖ ਭਵਾਇ ਗਈ
 ॥ ਸਭੇ ਚੁਸਤੀਆਂ ਚਾਵੜਾ ਦੂਰ ਹੋਈਆਂ ਸੈਨਤ ਮਾਰਕੇਕੰਡ
 ਵਲਾਇ ਗਈ ॥ ਰੈਹਾ ਤਕਦਾ ਫੇਰ ਨਾ ਭਕਿਓ ਸੁ ਅੱਗ

ਲਾਇ ਕੇ ਮੁੱਖ ਛੁਪਾਇ ਗਈ ॥ ਮੁੜ ਮੁੜ ਫੇਰ ਬਰੋਖੇ ਦੀ
 ਵੱਲ ਦੇਖੇ ਓਹ ਅਗਲੀ ਘੜੀ ਵਿਹਾਇ ਗਈ ॥ ਗਈ ਹੋਸ
 ਜਾਂਇਸਕ ਦ ਜੋਸ ਆਸਾ ਵਾਂਗ ਲੋਹੇਦੇਤਨ ਤਪਾਇਗਈ
 ॥ ਮਨ ਮਾਰ ਬੈਠਾ ਅਹਿਰਨਵਾਂਗਓੜਕ ਕਹੀਚੇਵਛਿਰਾਕ
 ਦੀਲਾਇਗਈ॥ਗਈਆਮੂਰਤਾਸੂਰਤਾਂਭੁਲਸੱਭੇਸੀਰੀਂ ਜਦੋਂ
 ਦੀ ਸਕਲ ਦਿਖਾਇਗਈ॥ਗਈਚੋਕੜੀਚੁਕਿਓਹਰੰਨਵਾਲੀ
 ਮ੍ਰਿਗ ਮੋਹਨੀਤੀਰਵਲਾਇਗਈ ॥ ਆਈ ਗੱਸ ਸਰਾਬੀਆਂ
 ਵਾਂਗ ਢੱਠਾ ਸੁਧਬੁਧ ਸਰੀਰ ਸਿਧਾਇ ਗਈ ॥ ੈਹਾ ਬਾਪ
 ਨੇ ਹੋਸਕਰ ਬੱਚਿਆ ਓਇ ਕਹੀ ਨੀਂਦ ਸਵੇਲੜੇ ਆਇ
 ਗਈ॥ਕਿਹਾ ਰਾਤਥੋੜੀ ਰਿਹਾ ਜਾਗਦਾ ਮੈਂ ਪੀਨਕ ਪੋਸਭੀ
 ਵਾਂਗ ਵੇਸਾਇ ਗਈ ॥ਡਰਦੇਬਾਪ ਤੋਂ ਕਲਮਦੁਵਾਤਪਕੜੀ
 ਜਿਵੇਂਸੁੰਭਮੇ ਨੂੰ ਸੂਰਤ ਆਇਗਈ॥ਲਿਖੇਮੂਰਤਾਂ ਤਾਕੀ ਦੀ
 ਤਰਫ਼ ਤਕੇ ਕੋਈ ਤਕਨੇ ਦਾ ਚੇਦਕ ਲਾਇ ਗਈ ॥ ਦਿਲ
 ਬਾਸ਼ ਨਾ ਹੋਂਵਦਾ ਕੰਮਕੋਈ ਸੋਈਦਿਲਦਿਲਦਾਰ ਚੁਰਾਇ
 ਗਈ ॥ ਕਦੇ ਲਿਖੇ ਤੇ ਕਦੇਦੁਵਾਤਪਕੜੇ ਕਹੇ ਕਲਮ ਅੱਗੇ
 ਟੂਛਾਇਗਈ ॥ ਨੀਂਵੀਂਧੋਨ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਹੱਲਵੱਲੇ ਕਹੇ
 ਮਕਰ ਫਰੇਬ ਸਿਖਾਇਗਈ ॥ਪੁਤਲੀਛਲਦੀਛਲਦੀ ਗਈ
 ਛੈਲੇ ਸੂਧੇ ਜਹੇ ਨੂੰ ਛਲ ਪੜ੍ਹਾਇ ਗਈ॥ ਲਗਾਚੁਗਛਰੀਣਾ
 ਰਾਂਝੇਵਾਲੜਾਓਹਇਕੇਵਾਰਜੋ ਭਿਖਿਆ ਪਾਇਗਈ ॥ ਕਾਲੀ
 ਨਾਗਨੀਨਿਕਲਕੇਖੁਡਵਿਚੋਂਡੰਗਮਾਰਕੇ ਰੁਝ ਵਲਾਇ ਗਈ
 ॥ ਸਾਮ ਘਟਾਉਂਠੀਕਿਸੇ ਦੇਸਵਲੋਂਬਿਜਰਲੀ ਕੜਕਕੇ ਰੁਖ

ਜਲਾਇਜਈ ॥ ਬਿੱਲੀ ਬਟ ਕਰਕੇਲਿਆ ਪਕੜ ਦੂਹਾਸਨੇ
 ਹਛੀਆਂ ਚੀਰਕੇ ਖਾਇ ਗਈ॥ਕੋਈ ਦੋਸ ਗੁਨਾਹਨਾਨਫਰ
 ਅੰਦਰਸਾਹਜ਼ਾਦਾੜੀਸਿਤਮਕਮਾਇਗਈ ॥ਚੜੀਛੋਜ 'ਧਾਰ
 ਥੀਂ ਮਾਰ ਧੋਸ ਛਤੇਸਹਿਰਲਾਹੋਰ ਤੇ ਪਾਇਗਈ॥ ਲਿਆ
 ਲੁਟ ਲਖਨਊ ਨੂੰ ਸਣੇ ਦਿਲੀ ਕੋਈ ਛੋਜਛਰੰਗੀਦੀਆਇ
 ਗਈ॥ਗਿਦੜ ਖੇਤ ਗੰਧੀਲੇਦੇ ਆਨਲੁਕਿਆ ਅਜਲਮਾਰ-
 ਕੇ ਅਕਲ ਗਵਾਇਗਈ॥ਮੂਸਾ ਮੂਸਾ ਦੀ ਕਤਰਤੋਟੇਤਗਿਆ
 ਮੋਤ ਸੱਦਕੋ ਪਾਸ ਬਹਾਇ ਗਈ॥ਸੇਰਪਿੰਜਰੇਦੇ ਵਿਚਆਇ
 ਵੜਿਆ ਅਗੇ ਫੱਟੀ ਫਰੰਗ ਦੀਆਇਗਈ ॥ ਤੋਤਾ ਦੇਖਕੇ
 ਚੋਗ ਜਾਂ ਚੁਗਨ ਲਗਾ ਜਾਲੀਜਾਲ ਵਾਲੀਕਲਪਾਇਗਈ
 ॥ ਹੱਥ ਪੈਰ ਝੜ ਪਏਨਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇਕੋਈਬਰਛਕਸਮੀਰਦੀ
 ਧਾਇ ਗਈ ॥ਬਿੱਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਛਾਲਜਾਂਚੜੀਛਿੱਕੇਛੋੜਕਾਹ-
 ਝਨੀ ਦੁਧ ਵਹਾਇਗਈ॥ਛੁਟੀ ਤੋਪ ਦੇਖੋਕੋਈਭੰਗੀਆ ਦੀ
 ਕਿਲੇ ਕੋਟ ਹਵੇਲੀਆ ਢਾਹਿਗਈ ॥ਇਕੋਪੁਤਸੀਮਾਪਿਆਂ
 ਸਿਕਦਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਇਸਕ ਦਾ ਘੋਲ ਪਿਲਾਇਗਈ ॥
 ਨੈਨ ਨੈਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੋ ਭੀਰ ਲੱਗੇ ਸੀਨਾਚੀਰਕੇ ਕਾਲਜਾ
 ਖਾਇ ਗਈ॥ ਪਿਆਭੈਨ ਨੂੰ ਬਸ ਆਵੱਸਕਰਕੇਮੰਤ੍ਰਮਾਰਕੇ
 ਚਿਤ ਚੁਰਾਇਗਈ॥ ਆਈਧਾਛ ਪਹਾੜਥੀਂਸੁਤਿਆਂਤੇਪਿੰਡ
 ਲੁਟ ਕੇ ਪਿਛਾਂ ਨੂੰ ਧਾਇਗਈ ॥ਹਿੜੀ ਬਾਲ ਤੀਲਾ ਮੰਦਰ
 ਵਿਚ ਧਰਿਆਆਪਉਂਡਕੇਜਾਨਬਚਾਇਗਈ॥ਆਤਸਬਾਜ਼ਾਂ
 ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਦੁਕਾਨ ਅੰਦਰ ਬੱਤੀ ਲਾਇਕੇਜੋਤਜਗਾਇਗਈ

ਧੂੰਏਂ ਨਾਲ ਰੋਵੇ ਪਿਆ ਰਾਤ ਸਾਰੀ ਗਿੱਲੀ ਲਕੜੀ ਨੂੰ ਅੱਗ
 ਲਾਇ ਗਈ॥ ਸੇਖ ਸਾਦੀ ਨੂੰ ਵਿਚ ਮੰਦੂਕ ਪਾਕੇ ਮਾਰ ਜੰਦਰੀ
 ਮਕਰ ਭੁਲਾਇ ਗਈ॥ ਪੰਛੀ ਉਡਦਾ ਵਿਚ ਆਕਾਸ ਆਹ
 ਛਾਹੀ ਜੁਲ ਦੀ ਪਾਇ ਫਸਾਇ ਗਈ॥ ਬਰਛੀ ਹੁਸਨ ਦੀ
 ਮਾਰ ਸਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਮਿੱਥ ਜੰਗਲੇ ਦਾ ਉਲਟਾਇ ਗਈ॥
 ਨਿਕਲ ਮਯਾਨ ਥੀਂ ਦੇਖ ਸਮਸੇਰ ਕਾਤਲ ਕੀਤਾ ਕਤਲ
 ਮਯਾਨ ਸਮਾਇ ਗਈ॥ ਆਈ ਲਹਿਰ ਦਰਿਆ ਉਦੀ ਜੋਸ
 ਖਾਕੇ ਹਥ ਧੋਂਦੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੁੜ੍ਹਾਇ ਗਈ॥ ਕਲਪਾਇ ਕੇ ਜਾਲ
 ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲਾ ਮਾਗਰ ਮਛ ਦੀ ਗੱਲ ਗਵਾਇ ਗਈ॥ ਜਹਿੰਦਾਂ
 ਵੈਦ ਔਖਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਐਸਾਰੇਗ ਵਿਜੇਗਦਾਲਾਇ
 ਗਈ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇਖਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਨਲਾਈ ਦੇਖੋ ਮੌਤ ਮਜ਼ਦੂਰ
 ਦੀ ਆਇ ਗਈ॥ ਜਹਿੰਦੀ ਤਰਫ ਪਰਿਦਾਨ ਦੇਖਦਾ ਸੀ ਐਸੀ
 ਪਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤ ਤਪਾਇ ਗਈ॥ ਕਿਸਨ ਮਿੱਥ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇਵੱਸ
 ਰਿਹਾ ਹੋਣੀ ਆਪਨਾ ਹੁਕਮ ਚਲਾਇ ਗਈ॥ ੩੦॥

ਹੋਨਾ ਹੋਣੀ ਦਾ ਹਰ ਇਕ ਉਤੇ

ਹੋਨੀ ਹੋਵਦੀ ਹਕਤ ਹਕੀਕ ਕਰਕੇ ਕੇਹਾ ਜ਼ੋਰ ਹੋਨਾ ਲਤਕ ਦੀਰ
 ਦੇਜੀ॥ ਹੋਨੀ ਦਲੇਨਾ ਰਾਜਿਆਂ ਰਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਨਾਲ ਅਮੀਰ
 ਫਕੀਰ ਦੇ ਜੀ॥ ਵਲੀ ਔਲੀਆ ਅੰਬੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਹੋਵੇ
 ਨਾਲ ਔਤਾਰ ਭੇਪੀਰ ਦੇ ਜੀ॥ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸਨ ਜੇਹਾਂ ਹੋਨੀ ਤੇਗ
 ਕੀਤਾ ਰਾਵਲ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਵਿਚ ਨੀਰ ਦੇਜੀ॥ ਬਹਮਾ ਬਿਸਨ
 ਮਹੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੋਨੀ ਵਰਤ ਦੀ ਨਾਲ ਸਹੀਰ ਦੇਜੀ॥ ਹੋਨੀ

ਹਸਨ ਹੁਸੈਨ ਬੇਚੈਨਕੀਤੇ ਲੜੇਨਾਲ ਯਜੀਦਸਰੀਰਦੇਜੀ
 ਸੁਲੈਮਾਨਨੂਸੁਦਿਆ ਤਖਤਉਤੋਂ ਭੱਠ ਝੋਕਦਾ ਪਾਸ ਚਹੀਰ
 ਦੇਜੀ॥ ਹੋਨੀਕੈਰਵਾਂ ਪਾਂਡਵਾਂਨਾਲਹੋਈ ਧੁੰਨੀਗਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ
 ਗਹੀਰਦੇਜੀ ॥ ਹੋਨੀ ਚਿਖਾਦੇ ਵਿਚ ਖਲੀਲ ਪਾਯਾ ਇਸ
 ਮਾਈਲ ਭਲੇ ਭਕਬੀਰਦੇ ਜੀ॥ ਸੱਮਸਸਹਦੀ ਖੱਲਲਹਾਇ
 ਦਿੱਤੀ ਵਰੰਤੀਨਾਲ ਕਮਾਲਕਬੀਰ ਦੇ ਜੀ ॥ ਹੋਨੀਸੂਲੀਤੇ
 ਚਾਂੜ ਮਨਸੂਰਦਿੱਤਾ ਅਨਲਹੱਕ ਕੈਹਾ ਬਿਨਾ ਧੀਰਦੇ ਜੀ॥
 ਮੂਸਾ ਦੇਖਕੇ ਨੂਰਮਸ਼ਹੂਰਹੋਯਾਵਰਨੀ ਨਾਲਜਮੀਰਮੁਨੀਰ
 ਦੇ ਜੀ ॥ ਆਰੀ ਰੱਖਕੇ ਚੀਰਿਆ ਝਿਕਰੀਏਨੂੰਜਿਵੇਂਚੀਰਨੇ
 ਫੱਟ ਸਹਿਤੀਰ ਦੇਜੀ ॥ ਯੂਸਫ਼ ਖੂਹੇ ਦੇ ਵਿਚ ਉਤਾਰਿਓਨੇ
 ਵੀਰਾਂ ਵੈਰ ਕੀਤਾ ਨਾਲਵੀਰਦੇਜੀ ॥ ਸਾਹਅਲੀਨੂਨਵਸਨੇ
 ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਦੇਖੇ ਕੰਮ ਭਕਦੀਰ ਬੇਪੀਰਦੇਜੀ॥ ਹੋਯਾਹਾਲ
 ਜੋ ਆਸਕਾਂ ਸਾਦਕਾਂ ਦਾ ਦਸਾਂ ਤੁਧਨੂੰਲਫਜ਼ਲਕੀਰ ਦੇਜੀ ।
 ਮਜਨੂੰਸੁਕਕੇਵਾਂਗ ਭਾਣੂਤ ਹੋਯਾ ਲੈਲੀਰਤਨਾਵਾਂਗਕਚੀਰ
 ਦੇ ਜੀ ॥ ਸੱਸੀ ਪੁੰਨੂੰ ਵੇਵੇਂ ਖਲਾਂ ਵਿਚ ਮੋਏਰਾਂਝ ਫ਼ੋਤ ਹੋਯਾ
 ਨਾਲਹੀਰਦੇਜੀ ॥ ਕਿਸਾ ਬਦਰੇਮੁਨੀਰਦਾ ਪੜ੍ਹੇ ਕੋਈ ਮੋਏ
 ਨਾਲਫਿਰਾਕਦੇਭੀਰਦੇਜੀ ॥ ਕਿਸ ਕਿਸਦੀ ਬਾਤ ਬਨਾਇ
 ਕਹੀਏ ਸੱਭੇ ਗਲ ਹੈ ਨਾਲ ਭਕਦੀਰ ਦੇਜੀ ॥ ਸਬਰ ਰੁਪ
 ਕਟਕੇ ਵੇਲਾ ਕਟਲੈਲਾ ਆਯਾ ਸਜਾਲ ਜਿਉਂਵਿਚਕਸ਼ਮੀਰ
 ਦੇਜੀ ॥ ਮਿਰਜ਼ਾਸਾਹਿਬਾਂ ਆਥ ਭਲਵਾਰਮਾਰੇਆਏਹੱਥਜਾਂ
 ਖਾਨ ਸਮੀਰਦੇਜੀ॥ ਵੇਲਾਸਖਤ ਭਾਂ ਸਭ ਕਰਖਤਹੋਵਨਪੇਟ

ਪੀੜ ਹੋਵੇ ਨਾਲਖੀਰ ਦੇਜੀ॥ਵੇਲਾਸਾਫ਼ ਤਾਂ ਸਭਇਨਸਾਫ਼
ਕਰਦੇ ਦੁਟ ਜਾਂਵਦੇ ਬੰਦ ਜ਼ਿੰਜੀਰ ਦੇਜੀ ॥ਕਿਸਨਸਿੰਘਕੀ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਦੇਨਾਤਾਲਿਆਆਪਨੋਨਾਲਸਰੀਰਦੇਜੀ॥੩੯॥

ਆਵਨਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦਦਾਂ ਮਹਿਲ ਸੀਰੀ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਘਰਆਪਨੇ

ਆਈ ਬਾਤ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੀ ਯਾਦ ਮੈਨੂੰ ਸੀਰੀਂ ਫੇਰਭੀ ੧੪
ਦਿਖਾਇ ਗਈ ॥ ਗਲਾਂ ਅੱਖੀਆਂਦੇ ਨਾਲ ਹੋਨਪਈਆਂਜਿਥੇ
ਰੀਤ ਪ੍ਰੀਤਬਨਾਇਗਈ॥ਮੂੰਹੋਂ ਬੋਲਨਾਬਹੁਤਮੁਹਾਲਹੋਇਆ
ਨਾਲਅਖੀਆਂਪੇਮਲਖਾਇਗਈ ॥ ਮਨਮੋਲਿਆਤਾਂਹੋਇਆ
ਮੇਲਆਪੇ ਨਾਲਸੈਨਭਾਂਸੁਰਤ ਜਗਾਇ ਗਈ ॥ਨਾਲਨਜ਼ਰ
ਦੇ ਨਜ਼ਰਜਾਂ ਇੱਕ ਕੀਤੀ ਹੱਥ ਦਸਕੇਦਿਲਦੁਰਾਇਗਈ॥
ਬਿਨਾਂ ਮੇਹਰ ਮਹਬੂਬਦਾ ਮੇਲਨਾਹੀਂਬੁਲਬੁਲਫੁਲ ਨੂੰਦੇਖ
ਵਿਹਾਇ ਗਈ॥ ਕੰਮ ਕਰਵਿਆਂ ਦਿਨ ਵਿਹਾਇਗਿਆ ਹੁਨ
ਰਾਤ ਅੰਧੇਰ ਦੀ ਆਇ ਗਈ ॥ ਕਹਿਆ ਬਾਪ ਨੇ ਚਲ
ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਬੱਚਾ ਹੁਨ ਕੰਮਦੀ ਘੜੀ ਵਿਹਾਇਗਈ॥ਆਈ
ਹਿਜਰ ਤੇ ਜਿਗਰ ਕਬਾਬ ਹੋਯਾ ਕੇਹੀ ਅੱਗ ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ
ਲਾਇ ਗਈ ॥ ਦੇਖੋ ਬਾਪ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਨਾਮੂਲਹੋਈਓਧੇਪੁਤ
ਨੂੰ ਚਿਖਾ ਚੜ੍ਹਾਇ ਗਈ॥ਗੁੜਾਤੀਰਤਕਦੀਰਦਾਆਨਲੱਗਾ
ਪਲ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਸੁਕਾਇ ਗਈ॥ਲਏ ਪਕੜ ਹਥਿਆਰ
ਤਿਆਰਹੋਏ ਮੂੰਹੰਨਿਕਲ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੀ ਹਾਇਗਈ॥ਰਹੇ
ਜੀਂਵਦੇ ਮਿਲਾਂਗੇ ਕੱਲ ਆਕੇ ਅੱਜ ਰਾਤ ਨਖਸਮੜੀਆਇ
ਗਈ ॥ ਚਲੇ ਬਾਪ ਬੇਟਾ ਘਰ ਜਾਇ ਪਹੁਚੇ ਓਹ ਅਗਲੀ

(੪੯)

ਕਿਤੇ ਅਦਾਇ ਗਈ ॥ ਦੁਸਾਤਾਪੀਆਵਾਂਗ ਬੇਤਾਬ ਹੋਇਆ
ਅਤੇ ਦਿਲਦੀ ਕਲੀ ਮੁਰਬਾਇ ਗਈ ॥ ਭੁਲਾਖਾਵਨਾਪੀਵਨਾ
ਸੇਵਨਾ ਭੀ ਬਹਿਮਤ ਇਸਕਵਾਲੀ ਕੋਈ ਧਾਇਗਈ ॥ ਕਹੋ
ਕਿਸਨੂੰ ਬ੍ਰਿਹੋਂਦਾ ਭੇਤ ਦਸੇ ਵਿਚੇਵਿਚਕਲੇਜੜਾ ਖਾਇਗਈ
॥ ਸਕਲ ਸ਼ੀਰੀਂਦੀ ਮਨਦੇ ਵਿਚ ਵਸੇ ਚਾਰੇਂ ਤਰਫ਼ਸੀਰੀਂ
ਸ਼ੀਰੀਂ ਛਾਇ ਗਈ ॥ ਜਿਧਰ ਦੇਖਦਾਸੀਸ਼ੀਰੀਂਦਿਸਦੀਸੀ
ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਆਪ ਭੁਲਾਇ ਗਈ ॥ ਨੂਰ ਰਬਦੇਤੂਰਜ਼ਹੂਰ
ਕੀਤਾ ਅੱਗ ਚੂਰ ਕਰ ਕਹੁਲ ਬਨਾਇ ਗਈ ॥ ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਇਸ ਇਸਕ ਦੀ ਪੰਡ ਭਾਰੀ ਸੀਸ ਆਈ ਤਾਂ ਸੀਸ
ਬੁਝਾਇ ਗਈ ॥ ੩੨ ॥

ਬੇਕਰਾਰੀ, ਰਿਹਾਦ

ਬੈਠਾ ਪਲੰਘਤੇਜਾਇ ਫ਼ਰਿਹਾਦਆਸਕ ਚੋਟ ਬ੍ਰਿਹੋਂਦੀਚਿੱਤ
ਨੂੰ ਦੁਰਕੀਤਾ ॥ ਔਰਤ ਆਇਕੇ ਪੁਛਨੇ ਹਾਲ ਲਗੀ ਉਹਨੂੰ
ਮਾਰਕੇ ਲੋਤ ਚਾ ਦੁਰਕੀਤਾ ॥ ਮਾਉਂਬਾਪ ਆਖਨਬੱਚਾਦੱਸ
ਹਾਲਤ ਕਿਹਾ ਤਾਪਨੇ ਤੁਝ ਫਤੂਰ ਕੀਤਾ ॥ ਕਦੇਪਵੇ ਲੰਮਾ
ਕਦੇ ਉਠਬੈਠੇ ਅਤੇ ਹਾਲਬੇਹਾਲ ਜ਼ਰੂਰਕੀਤਾ ॥ ਲੱਗਾਅੱਗ
ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ ਵਿਚ ਸੀਨੇ ਤਨ ਬ੍ਰਿਹੋਂਨੇ ਤਾਇਤਨੁਰਕੀਤਾ ॥
ਸੋਲਾ ਨੂਰਦਾ ਮੂਸੇਦੀ ਤਰਫ ਆਯਾ ਸਾੜ ਬਾਲ ਸੁਰਮਾ
ਕੋਹਤੂਰਕੀਤਾ ॥ ਸੂਲੀ ਸੇਜ ਹੋਈ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਤਾਈਂ ਦਿਲ
ਅਪਨਾ ਚਾ ਮਨਸੂਰ ਕੀਤਾ ॥ ਮੂੰਹੋਂ ਭੇਦ ਨ ਦਸਿਆ ਕਿਸੇ
ਤਾਈਂਦਖਸਖਸਾਰਾਮਨਜ਼ਰਕੀਤਾ ॥ ਹੀਲੇਮਕਰਬਹਾਨਿਆਂ

(੫੦)

ਨਾਲਰੋਵੇ ਆਖੇ ਤਾਪਨੇ ਬੇਸਉਰਕੀਤਾ॥ ਬਾਦਸਾਹਦੇਨਾਲ
ਨਾਜ਼ਰਕੋਈਦਿਲਵਿਚਏਹਜ਼ਿਕਰਮਨਜ਼ੂਰਕੀਤਾ॥ ਪਿਆਲਾ
ਸੋਕ ਸਰਾਬ ਦਾਨੋਸ ਕਰਕੇਫੇਰਦਿਲਨੂੰਚਾਇਸਰੂਰਕੀਤਾ॥
ਨਾਮ ਸੀਰੀ ਦਾ ਵਿਰਦ ਹੋਗਿਆਉਸਦਾ ਓਸੇਨਸੇਨੇਚਾਇ
ਮਖਮੂਰ ਕੀਤਾ॥ ਜਿਵੇਂ ਲੈਲੀ ਦਾ ਮਜਨੂੰ ਨੂੰਇਸਕ ਲਗਾ
ਤਿਵੇਂ ਦੇਖ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਸਤੂਰਕੀਤਾ॥ ਗਈਆਂਭੁਲਚਾਲਾ-
ਕੀਆਂ ਸਾਫਹੋਯਾ ਐਸਾ ਇਸਕਨੇ ਬਾਝ ਗਰੂਰਕੀਤਾ॥ ਜਿਵੇਂ
ਸੇਰ ਆਇਆ ਵਿਚ ਪਿੰਜਰੇਦੇਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਾ ਉਜਰਮਜ਼ੂਰ
ਕੀਤਾ॥ ਲੱਗਾਪ੍ਰੇਮਤਾਂ ਅੱਖੀਆਂ ਖੁੱਲ ਗਈਆਂ ਚਾਰੋਂਤਰਫ਼
ਮਾਸੂਕ ਨੇ ਨੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀਰੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ ਜਿਧਰ ਨਜ਼ਰ
ਫੇਰੇ ਹੋਰ ਦੂਸਰਾ ਦਿਲਥੀਂ ਦੂਰ ਕੀਤਾ॥ ਲੈਸਾਂ ਫਿਦਾਦੈਨਿ
ਗਰ ਅਲਾਹੋਂਕ ਦੋਜਹਾਨ ਮਾਮੂਰਕੀਤਾ॥ ਖੁਦੀਛੋਡਕੇਮਿਲੇ
ਖੁਦਾ ਆਪੇ ਏਸੇ ਖੁਦੀਨੇ ਮਾਰ ਮਹਜੂਰਕੀਤਾ॥ ਅਨਲਹੱਕ
ਬੋਲੇ ਪਿਆ ਲਖ ਵਾਰੀ ਜਿਸ ਖੁਦੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮਨੂਰਕੀਤਾ॥
ਕਿਹਾ ਵਾਦਹੂਲਾਸਰੀਕ ਮੌਲਾ ਮੈਂ ਤੂੰਨੇਬਹੁਤਕਸੂਰਕੀਤਾ॥
ਅੱਸਲਾਮਤ ਫਿਲਵਾਹਦਤ ਪੜੀਏ ਏਹ ਭੀ ਵਿਚ ਕਿਤਾਬ
ਸਹੂਰ ਕੀਤਾ॥ ਦੂਈ ਗਈਤਾਂ ਆਪਹੀ ਆਪ ਹੋਯਾ ਜਿਵੇਂ
ਬੀਜਦਾ ਬਿਰਖ ਬਟੂਰ ਕੀਤਾ॥ ਜਗਜਾਨਕੇ ਖੂਬ ਖਯਾਲ
ਵਾਂਗੂੰ ਆਪੇ ਆਪਨੇਵਿਚ ਮਸਤੂਰਕੀਤਾ॥ ਗਈਗਤ ਫਰਿ-
ਹਾਦ ਦੀ ਯਾਦਅੰਦਰਦਿਨਹੋਯਾ ਤਾਂਨੂਰ ਜ਼ਹੂਰਕੀਤਾ॥ ਕਿਹਾ
ਬਾਪ ਨੇ ਦੱਸ ਹਵਾਲਬੱਚਾ ਕਹਿੰਦਾ ਖੈਰ ਹੈ ਭਲਾ ਗਫੂਰ

ਕੀਤਾ॥ਫੇਰ ਕਿਹਾ ਤੂੰ ਬੈਠ ਮੈਂ ਜਾਵਨਾਂਹਾਂ ਤੈਨੂੰ ਰੰਜਨੇਰਾਤ
 ਰੇਜੂਰਕੀਤਾ ॥ ਕੰਮਸਾਹੀਦੇਵਿਚਨਾ ਛਰਕਹੋਵੇਮੇਰਾਜਾਵਨਾ
 ਬਿਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ॥ ਕਹਿੰਦਾ ਬਾਪ ਨੂੰ ਚੱਲ'ਗਾ ਨਾਲਤੇਰੇ
 ਕੱਲ ਹਾਥਮੇਂਜ਼ਰਾਕਸੂਟਕੀਤਾ ॥ ਆਪੇ ਆਂਵਦੇਮਕਰਪਖੰਡ
 ਸਾਰੇ ਜਦੋਂ ਇਸਕਨੇ ਪਕੜ ਮਜ਼ਦੂਰਕੀਤਾ ॥ ਲਈਕਲਮ
 ਦੁਵਾਤਤੇ ਰੰਗਸਾਰੇ ਕਿਹਾ ਚਲੋਜੀਹੱਕਹਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ॥ਖਾਨਾ
 ਪੀਵਨਾ ਕੁਝ ਨਾਯਾਦਰਿਹਾ ਸੌਕ ਸੀਰੀਂ ਦੇ ਸਿਕਮਭਰਪੁਰ
 ਕੀਤਾ ॥ਮਹਲੀਂ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚੇ ਬੇਟਾ ਬਾਪ ਦੋਵੇ'ਕੰਮਆਪਨਾ
 ਜਾਇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ॥ਕੀਤਾ ਸੁਕਰ ਫਰਿਹਾਦ ਨੇ ਓਸਵੇਲੇ
 ਜਦੋਂ ਮਹਿਲਾਂਦੇਵਿਚਮਕਦੂਰ ਕੀਤਾ ॥ ਘਰਜਾਇਮਾਹਬੂਬ
 ਦੇ ਜਦੋਂ ਬੈਠਾ ਦੁਖਦਰਦ ਅੰਦੇਸੜਾਦੂਰ ਕੀਤਾ॥ਦੇਖਤਰਫ
 ਝਰੋਖੇਦੀ ਸਾਦਹੋਯਾ ਓਹ ਕੱਲਦਾ ਤੌਰ ਮੋਤੂਰ ਕੀਤਾ॥ਦੇਖ
 ਮੁਖ ਮਾਸੂਕਦਾ ਸਾਦ ਹੋਯਾਜਦੋਂਯਾਰਨੇ ਆਨਹਜ਼ੂਰਕੀਤਾ ॥
 ਵਾਲ ਵਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਹੋਯਾ ਜਿਵੇਂ ਮਲਕਨੇ ਦੇਖਨ
 ਹੂਰ ਕੀਤਾ ॥ ਸੀਰੀਂ ਹੱਸਕੇ ਮੁਖਵਖਾਇ ਗਈ ਸੀਸਾਅਕਲ
 ਸਹੂਰ ਦਾ ਚੁਰ ਕੀਤਾ ॥ ਕਈ ਰੋਜ਼ ਹੋਏ ਏਹਰੰਗਬਨਿਆ
 ਸਦਾ ਦੇਖਨਾ ਏਹ ਦਸਤੂਰ ਕੀਤਾ ॥ ਲੁਕਲੁਕ ਸਰਾਬ ਨੂੰ
 ਪੀਂਵਦਾਸੰਮਸਤ ਹੋਯਾ ਤਾਂ ਸੋਰਸਰੂਰ ਕੀਤਾ॥ਕਿਸਨਸਿੰਘ
 ਛਪਾਯਾਅਤਰਸੀਸਾਮੁਸਕਓਸਦੇਨੇਮਸਹੂਰਕੀਤਾ ॥ ੩੩ ॥

ਮਕੂਲਾ ਸਾਇਰ

ਸੁਨੋ ਬਾਤ ਫਰਿਹਾਦਦੀ ਏਸ ਵੇਲੇ ਕਿਸਹਾਲਦੇ ਨਾਲਲੰਘੀ-

ਵਦਾਈ॥ ਦਿਨੇਵਿਚਮਹੱਲਦੇ ਕਾਰਕਰਦਾ ਰਾਤੀਂ ਰੋਰੋਨੀਰ
 ਵਹਾਂਵਦਾਈ ॥ ਝਗੜਾ ਦਿਲਦੇ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਕਰਕੇ ਅੱਤੇ
 ਰੱਬਦੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਂਵਦਾਈ ॥ ਆਹੀਂ ਮਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਰਾਤ
 ਸਾਰੀ ਪਿਆਸੀਰੀਂਦਾ ਨਾਮਧਿਆਵਦਾਈ ॥ ਕਹਿੰਦਾਰੱਬਦੇ
 ਬਾਬਨਾਹੋਰਬੇਲੀ ਜੇਹੜਾ ਰੁੜ੍ਹਦਿਆਂ ਪਾਰ ਲੰਘਾਂਵਦਾਈ ॥
 ਜਿਸਮਖਾਕਦਾਪਾਕਬਨਾਯਾਸੁਵਿਚਰੂਹ ਹਯਾਤ ਸਮਾਂਵਦਾਈ
 ॥ ਦਿੱਤੀ ਅਕਲ ਤੇ ਸਕਲ ਕਿਆ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾ
 ਮੰਗਿਆਂ ਦਾਨ ਦਵਾਂਵਦਾਈ ॥ ਅਰਬਾਨਾਸਰੀ ਖਲਕਮੇਂ ਦ
 ਕੀਤੀਵੱਖੋ ਵੱਖ ਐਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਂਵਦਾਈ ॥ ਰਲੇ ਇਕਦੇ ਨਾਲ
 ਨਾ ਇਕ ਕੋਈਲਾਖ ਸੂਰਤਾਂ ਚਾਇ ਚਿਤਰਾਂਵਦਾਈ ॥ ਕੋਨ
 ਜਾਨਦਾਉਸਦੀਆਂਦਰਤਾਂਨੂੰ ਕਾਦਰਬੇਸੁਮਾਰਕਹਾਂਵਦਾਈ
 ॥ ਦੀਬਾਝ ਖੁਦਾਇਨਾ ਹੋਰ ਲਾਇਕਬੰਦਾਖੁਦੀਤੇਂ ਮਾਰਿਆ
 ਜਾਂਵਦਾਈ ॥ ਕੀਤੀਖੁਦੀ ਫ਼ਰਿਐਨ ਨੇ ਗ਼ਰਕਹੋਯਾਮੂਸੇ
 ਨਾਲ ਫ਼ਸਾਦਉਠਾਂਵਦਾਈ ॥ ਅਜ਼ਰਾਈਲਨੇ ਖੁਦੀਦਾ ਸਬਕ
 ਪੜਿਆ ਉਸਨੂੰਤੁਰਤ ਸੈਤਾਨ ਬਨਾਂਵਦਾਈ ॥ ਹੁਕਮਮੰਨਣਾ
 ਬਹੁਤ ਸਵਾਬ ਹੈਜੀ ਨਾਫਰਮਾਨ ਈਮਾਨ ਡੁਬਾਂਵਦਾਈ ॥
 ਅਲ ਅਮਰਫ਼ਲਕ ਅਦਬ ਕਹੇਏਹ ਭੀ ਵਿਚਕੁਰਾਨਦੇਆਵ
 ਦਾਈ ॥ ਹੁਕਮ ਅਦਬ ਤੋਂ ਬਹੁਤਚੰਗੋਰੜਾਈ ਕਰੇ ਉਜ਼ਰ
 ਬੇ ਅਦਬ ਕਹਾਂਵਦਾਈ ॥ ਬੰਦਾਹੋਇਕੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰਜਾਵੇ
 ਸੋਈਦੋਜਖਾਂਦੇ ਵਿਚ ਜਾਂਵਦਾਈ ॥ ਬੰਦਾ ਬੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੈ
 ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਕਰੇ ਬੰਦਗੀ ਰੱਬਨੂੰ ਪਾਂਵਦਾਈ ॥ ਬੰਦੇਬੰਦਗੀ

ਨਾਲ ਬਖਸੀਦਗੀ ਹੈ ਬਿਨਾ ਬੰਦਗੀ ਗੰਦਗੀ ਖਾਂਦਦਾਈ॥
 ਖੁਲਕ ਨੇਕ ਹੈ ਖੁਲਕ ਦੇ ਵਿਚਚੰਗਾ ਇਲਮ ਹਿਲਮਹਯਾ
 ਸੋਘਾਂਵਦਾਈ॥ ਸਹਵਤਹਿਰਸਗਰੂਰਤੇਮਾਨਮਸਤੀਦੁਸ਼ਮਨ
 ਬੰਦੇਦੇਹਕ ਫ਼ਰਮਾਂਵਦਾਈ॥ ਖੁਸੀਐਸੁਬਹਾਰਜਹਾਨਅੰਦਰ
 ਸੁਬਹਾਨ ਜੋ ਨਿਤ ਦਿਖਾਂਵਦਾਈ ॥ ਕਈ ਲਖਨਿਆਮਤਾਂ
 ਖਾਇਕੇਅਹਿਮਕ ਜਾਨਜੋਰੋੜ ਭੁਲਾਂਵਦਾਈ ॥ ਜੇਹੜਾਰੋਬ
 ਨੂੰ ਚਾਇ ਭੁਲਾਂਵਦਾਈ ਜਿਥੇਜਾਂਵਦਾਕਦਰਨਾਪਾਂਵਦਾਈ॥
 ਬਾਦਸਾਹ ਦਾ ਨਾਮ ਜਿਸ ਗੁੰਮ ਕੀਤਾ ਕੋਲ ਨਫ਼ਰ ਨੂੰ ਕੋਲ
 ਬਹਾਂਵਦਾਈ॥ ਐਸਾਬਾਦਸਾਹ ਦੇਖਗੁਨਾਹ ਲਾਖਾਂਇਕ ਪਲ
 ਦੇ ਵਿਚ ਬਖਸ਼ਾਂਵਦਾਈ ॥ ਐਸੇਸਾਹ ਤੋਂ ਜੋ ਸੁਖ ਫੇਰਦਾਈ
 ਦੁਨੀਆਦੀਨ ਦੋਲੋਕਗੁਆਂਵਦਾਈ॥ ਰਾਜਕਦੇਂਵਦਾਰਿਜਕ
 ਤਮਾਮ ਤਾਂਈਂ ਮਰਹਮ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਤੇ ਲਾਂਵਦਾਈ॥
 ਕਹਿੰਦਾ ਫੇਰ ਫਰਿਹਾਦ ਕੀ ਦੇਸ ਕਿਸੇ ਲਿਖੇਲੇਖ ਨਾਕੋਈ
 ਮਿਟਾਂਵਦਾਈ॥ ਦੀਵਾਦੇਖਪਤੰਗਨਸਗਜਲਦਾਭਲਾਉਸਨੂੰ
 ਕੋਨ ਜਲਾਂਵਦਾਈ ॥ ਜੇਹੜਾ ਬਖ਼ਤ ਕਰਖਤਹੈ ਆਸਕਾਂਦਾ
 ਐਸਾਸਖਤ ਨਾਹੋਰ ਰਖਾਂਵਦਾਈ॥ ਜੇਹੜਾ ਅਕਲਸਹੂਰਦਾ
 ਆਦਮੀਹੈਬਡਾਆਪਨੂੰਮਰਦਕਹਾਂਵਦਾਈ॥ ਦਿੱਤਾ ਰੱਬਦਾ
 ਖਾਂਵਦੇ ਲੋਕਸਾਰੇਐਸਾਕੋਨ ਜੋਅਕਲ ਦੁੜਾਂਵਦਾਈ ॥ ਬਿਨਾਂ
 ਤਾਲਿਆਮਿਲੇ ਨਇਕਕੋਡੀਆਪੇਆਪਸਰਾਫ਼ਸਦਾਂਵਦਾਈ
 ॥ ਬੇਪਰਵਾਹੀਆਂਰਬਦੀਆਂਦੇਖਬੰਦੇ ਗੱਲਾਂਉਲਟੀਆਂਚਾਇ
 ਬਨਾਂਵਦਾਈ ॥ ਦੌਲਤ ਨਿਆਮਤਾਂਦੇਂਵਦਾਮਰਖਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ

ਪੰਡਤਾਂ ਭੀਖ ਮੰਗਾਂ ਵਦਾਈ॥ ਬਡਾ ਐਸਾ ਅਰਾਮ ਹੈ ਅਹਿਮਕਾਂ
ਨੂੰ ਅਤੇ ਦਾਨਿਆਂ ਦੁਖ ਦਿਖਾਂ ਵਦਾਈ॥ ਘੋੜਾ ਖਾਇ ਕੇ ਕਮਚੀਆਂ
ਚੁਪਕਰਦਾ ਗਧਾ ਖਾਇ ਕੇ ਟੀਟਨੇ ਲਾਂ ਵਦਾਈ॥ ਕੋਈ ਹੀਸਾਂ
ਨੂੰ ਮੂਲ ਨਾ ਜਾਨਦਾਈ ਚੂਰੀ ਕੁਟਕੇ ਕਾਗਨੂੰ ਪਾਂ ਵਦਾਈ॥
ਕਾਲਾ ਰੰਗ ਹੈ ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਕੋਇਲਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਬੱਗ ਸੁਫੈਦਸਦਾਂ
ਵਦਾਈ॥ ਗਾਂਢੀ ਭੁਖੀਆਂ ਨੂਰੁਖਾ ਘਾਹਿਮਿਲਦਾ ਕੁਤਾ ਖੰਡਦਾ
ਚੂਰਮਾਂ ਖਾਂ ਵਦਾਈ॥ ਫਾਕਾ ਫਿਕਰ ਹੈ ਰੱਬ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ
ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਰਾਜਕਰਾਂ ਵਦਾਈ॥ ਚੋਰਾਂ ਯਾਰਾਂ ਨੂ ਬਾਫਤੇ ਅਤਲਸ
ਜੀ ਅਤੇ ਸਾਧਾਂ ਨੂ ਨਗਨ ਫਿਰਾਂ ਵਦਾਈ॥ ਸੋਹਿਣੇ ਮਿਥਦੇ ਨੈਨ
ਜਹਾਨ ਕਹਿੰਦਾਂ ਓਹਨੂੰ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਰੁਲਾਂ ਵਦਾਈ॥ ਮਿਲਨ
ਦੋ ਲੜਾਂ ਕੀ ਜਰਾਂ ਬਾਝਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਕਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਂ ਵਦਾਈ
॥ ਗੰਜ ਦੇ ਵਦਾ ਸੱਪ ਤੇ ਸੂਮ ਭਾਂਈ ਅਤੇ ਦਾਤਿਆਂ ਰੰਜ ਦਿਖਾਂ ਵ-
ਦਾਈ॥ ਕੇਹਾ ਜੋਰ ਹੈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਲ ਡਾਢੇ ਰੱਬ ਚਾਹੁੰਦਾ
ਸੋਈ ਕਰਾਂ ਵਦਾਈ॥ ਬਿਨਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਰੱਬ ਦੀ ਕੌਨ ਜਾਨੇ ਸੋਈ
ਜਾਨਦਾ ਜਿਸੇ ਜਨਾਂ ਵਦਾਈ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਰੱਬ ਦਾ ਹੋਇ
ਰਹੇ ਰੱਬ ਓਸਨੂੰ ਰੂਪ ਦਿਖਾਂ ਵਦਾਈ॥ ੩੪ ॥

ਐਸ਼ਨ

ਏਸੇ ਹਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਖਿਆਲ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਫਰਿਹਾਦ
ਲੰਘਾ ਵਦਾਸੀ॥ ਚਿੜੀ ਕਾਂਗ ਗਟਾਰ ਦੇ ਬੋਲ ਸੁਨਕੇ ਫਜਰ
ਜਾਨਕੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਆਂ ਵਦਾਸੀ॥ ਕਹਿੰਦਾ ਭਲਾ ਹੋਵੇ ਏਹਨਾਂ
ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਦਮਦਮ ਦਰੂਦ ਪਹੁੰਚਾਂ ਵਦਾਸੀ॥ ਸੂਰਜ ਦੇ ਖਕੇ

ਬਹੁਤ ਨਿਹਾਲਹੁੰਦਾ ਹੱਥਜੋੜਕੇਸੀਸਨਿਵਾਂਵਦਾਸੀ॥ ਹੋਵੇ
 ਦਿਨ ਤੇ ਕਲਮਦੁਆਰਾ ਲੈਕੇ ਦੌੜਤਰਫਮਹੱਲਦੀਜਾਂਵਦਾ
 ਸੀ॥ ਦੇਖ ੨ ਕੇ ਮਹਿਲ ਮੁਨਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਕਰਲੱਖਹਜ਼ਾਰ
 ਬਜਾਂਵਦਾਸੀ॥ਜਿਸਦਿਨਦੇਖਦਾਬੀਰੀਂ ਨੂੰ ਸਾਂਦਹੁੰਦਾ ਖੂਬ
 ਹੱਸਦਾ ਖੇਡਦਾ ਖਾਂਵਦਾਸੀ॥ਜਿਸ ਰੋਜ਼ ਨਾਆਂਵਦੀ ਨਜ਼ਰ
 ਸੀਰੀਂ ਜਲ ੨ ਕੇ ਜੀਉ ਭੁਪਾਂਵਦਾ ਸੀ॥ਕਦੇਨਾਲ ਸਬੱਬ
 ਦੀਦਾਰ ਹੋਵੇ ਉੱਠ ਉੱਠ ਕੇ ਝਾਤੀਆਂ ਪਾਂਵਦਾਸੀ॥ਜਿਵੇਂ
 ਬਿੱਜਲੀਵਿੱਚਅੰਧੇਰਚਮਕੇ ਤਿਵੇਂ ਮੁਖ ਮਹਬੂਬਦਿਖਾਂਵਦਾ
 ਸੀ॥ਬਿਨਾਂਦੇਖਿਆਂ ਦੁਖਦੀ ਜਾਨਪਈ ਚੀਰਚੀਰਕਲੇਜੜਾ
 ਖਾਂਵਦਾ ਸੀ॥ਹੋਵੇ ਕੰਮ ਨ ਗਮਦੇਨਾਲਮੂਲੋਂ ਕਾਰਆਪਨੀ
 ਸਭ ਭੁਲਾਂਵਦਾਸੀ॥ਜਦੋਂਦੇਖਦਾਆਖਦਾਮਿਲੂ ਕਦੋਂ ਬਿਨਾ
 ਦੇਖਿਆਂ ਰੰਗ ਵਟਾਂਵਦਾਸੀ॥ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਤਾਂ ਅੰਗਤੇਲ ਪੈਂਦਾ
 ਲਾਟ ਬ੍ਰਿਹੋ ਦੀ ਨਾਲ ਜਲਾਂਵਦਾਸੀ॥ਦੇਹਾਂਗਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ
 ਨਾ ਸੁਖਕੋਈ ਦੁਖਨਾਲ ਇਹ ਚਾਲ ਨਿਬਾਹੁੰਦਾਸੀ॥ ਹੋਯਾ
 ਜੀਵਨਾਜ਼ਹਿਰਫ਼ਰਿਹਾਦਤਾਂਈਂ ਤਨਵਾਂਗਤਨੂਰਤਪਾਂਵਦਾ
 ਸੀ॥ਰੱਬਾ ਇਸਕ ਨਾ ਕਿਸੇਨੂੰਆਨਲਗੇ ਵਿੱਚੇਵਿੱਚਹੀਜਾਨ
 ਸੁਭਾਂਵਦਾਸੀ॥ਜ਼ੋਰਾਵਰਾਂਦੇਨਾਲ ਨਾ ਜ਼ੋਰਕੋਈ ਘੁਟ ਵੱਟ ਕੇ
 ਵਕਤ ਲਿਘਾਂਵਦਾਸੀ॥ਸ਼ੇਰਇਸਕ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਿਚਵੜਿਆ
 ਚੀਰ ਚੀਰ ਕੇ ਮਾਸ ਨੂੰ ਖਾਂਵਦਾਸੀ॥ਐਸਾ ਨਾਗ ਫਿਰਾਕਨੇ
 ਡੰਗਲਾਯਾਸਾਹਸਰਦਕਰ ਦਮਭਰਾਂਵਦਾਸੀ॥ਹਿਕਮਤਪੇਸ
 ਨਾ ਜਾਂਵਦੀ ਮੂਲ ਕੋਈ ਲੱਖ ਲੱਖ ਦਲੀਲ ਦੁੜਾਂਵਦਾ ਸੀ॥

ਬਾਦਸਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਜੋਰ ਜਾਵੇ ਆਜਸ਼ਨ ਫਰ ਗੁਲਾਮ ਕਹਾਂ
 ਵਦਾਸੀ॥ ਇਸਕ ਛਪਦਾ ਮੂਲ ਨਨਜਰ ਆਵੇ ਐਂ ਵੇਂ ਹੋਠ ਦੇ ਨਾਲ
 ਛਪਾਂ ਵਦਾਸੀ॥ ਹਾਥੋ ਆਨ ਵਜ਼ਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਠੜੀ ਦੇ ਉਪਰ
 ਦੇਕਰੀ ਪਾਇ ਲੁਕਾਂ ਵਦਾਸੀ॥ ਲਫੀਅਗ ਬਾਰੂਦ ਦੇ ਰਖਤ
 ਖਾਨੇ ਪਾਨੀ ਛਿਲਕਕੇ ਪਿਆ ਬੁਝਾਂ ਵਦਾ ਸੀ॥ ਦੇਵ ਇਸਕ
 ਨੇ ਆਨਕੇ ਹਥ ਪਾਯਾ ਪਿਆ ਮਿੰਨਤਾਂ ਨਾਲ ਛੁਡਾਂ ਵਦਾਸੀ॥ ਹੁਨ
 ਇਸਕ ਜੁਵਾਨ ਪੁਰਜੋਰ ਹੋਯਾ ਅੱਗੇ ਬਾਲਨੂੰ ਪਿਆ ਵਲਾਂ ਵਦਾ
 ਸੀ॥ ਚੜਿਆ ਫੂਕਕੇ ਤਾਪ ਤੇ ਲੁਕਕੇ ਉਹ ਜਿੰਨ ਭੂਤਨੂੰ ਪਿਆ
 ਪਰਚਾਂ ਵਦਾ ਸੀ॥ ਲਹੂ ਪੀਂ ਵਦਾਸੀ ਨਿੱਤ ਕਾਲਜੇ ਦਾ ਅਤੇ
 ਮਾਸ ਸਰੀਰ ਦਾ ਖਾਂ ਵਦਾਸੀ॥ ਹੱਥ ਕੰਬਦੇ ਕਲਮ ਨਾ ਪਕੜ
 ਸੱਕੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਨੇ ਨੂੰ ਚਿੱਠ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ॥ ਪਿਆ ਖਾਂ ਵਦਾ
 ਪੀਨਕਾਂ ਪੋਸਤੀ ਜਿਉਂ ਵਾਂਗ ਕਮਲਿਆਂ ਕਾਰਕਮਾਂ ਵਦਾਸੀ॥
 ਦੇਖੇ ਤਰਫ਼ ਦਰੀਚੇ ਦੀ ਵਾਰਵਾਰੀ ਅਤੇ ਬਾਪਥੋਂ ਅੱਖ ਚੁਰਾਂ ਵਦਾ
 ਸੀ॥ ਜਿਵੇਂ ਚੰਦ ਦੀ ਤਰਫ਼ ਚਕੋਰ ਦੇਖੇ ਮੋਰ ਬੱਦਲਾਂ ਦੇਖ
 ਘੁਮਾਂ ਵਦਾਸੀ॥ ਗਿਰਦੇ ਸਮਾਂ ਦੇ ਜਿਵੇਂ ਪਤੰਗ ਫਿਰਦਾ ਨਜ਼ਰ
 ਬਾਜ਼ ਜਿਉਂ ਨ ਰਲੜਾਂ ਵਦਾਸੀ॥ ਚੋਰ ਭੱਕਦਾ ਘਰਾਂ ਬੇਗਾਨਾ
 ਨੂੰ ਹੇਝੀ ਕੱਸ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਂ ਵਦਾਸੀ॥ ਹੱਥ ਕਾਰ ਵੱਲੇ ਚਿੱਠ
 ਯਾਰ ਵੱਲੇ ਪਿਆ ਗੀਤ ਦਿਲਦਾਰ ਦੇ ਗਾਂ ਵਦਾਸੀ॥ ਕਿਸਨ
 ਸਿੰਘ ਹਰਵਕਤ ਮਹਬੂਬਤਾਂਈਂ ਦਮਦਮ ਦੇ ਨਾਲ ਧਿਆਂ
 ਵਦਾ ਸੀ॥ ੩੫॥

ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਿਖਨੀਆਂ ਸੀਰੀ ਦੀਆਂ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੇ ਕੰਧਤੇ
 ਇੱਕ ਰੋਜ਼ ਰਿਹਾਦ ਪਿਉ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਕਾਇਮ ਹੋਯਾ ਜਾਂ
 ਆਪਨੀ ਕਾਰ ਉੱਤੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚਾਰੀ ਉਸੁ ਅੱਜ ਆਏ
 ਹਾਂਫੇਰ ਸਕਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਪਵੇ ਸੈਰਜੇ ਕਿਵੇਂ ਫ਼ਕੀਰ ਤਾਈ ਖੜਾ
 ਆਣ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੰਮ ਸਵਾਰ
 ਸੱਕੇ ਰੱਖ ਆਸ ਸੱਚੀ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਰੱਖ ਝੂਠ ਨਾ ਕਰੇ ਜੇ
 ਏਸ ਵੇਲੇ ਚਸਮਾਂ ਚਾਰ ਹੋਜਾਨ ਦੀਦਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਆਸ ਕਵਾਚ
 ਦੇ ਜਾਨ ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਰੀ ਇੱਕ ਜੁਲਫ਼ ਮਹਬੂਬ ਦੀ ਤਾਰ ਉੱਤੇ ॥
 ਹੋਈ ਮਨ ਦੀ ਤੁਰਤ ਮੁਰਾਦ ਪੂਰੀ ਪੈਂਹਤਾ ਆਨ ਤਬੀਬ
 ਬੀਮਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਸੀਰੀ ਉਠਕੇ ਤਾਕੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਈ ਦਿਲ
 ਵਿੱਤਾਸੀ ਆਪ ਦੀਦਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਆਸ ਕਦੇ ਖਜਮਾਲ ਨਿਹਾਲ
 ਹੋਯਾ ਲਾਲ ਚੱਲਿਆ ਪੱਟ ਦੀ ਤਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਸੀਰੀ ਦੇਖਦੀ
 ਰਮਜ਼ ਨੂੰ ਪਾਇਗਈ ਗਮ ਖਾਇ ਗਈ ਗਮ ਖਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਮੂੰਹ
 ਵਿੱਚ ਮੁਸਕਾਇਕੇ ਪਿਛਾਂ ਹਟੀ ਲਿਆ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਪਿਆਰ
 ਉੱਤੇ ॥ ਸਰਮ ਖਾਇਕੇ ਅੱਖੀਆਂ ਫੇਰ ਲਈਆਂ ਭਲੀ ਗੱਲ
 ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਮਤ ਦੇਖ ਸਹੇਲੀ ਆਹੋਨ ਵਾਕਫ਼
 ਸੀਰੀ ਵਿੱਕੀ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਲੁਹਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਸਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ
 ਸਰਮ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀ ਅੱਖ ਰੱਖ ਦੇਖੇ ਸਰਮ ਸਾਰ ਉੱਤੇ ॥
 ਦਿਲ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਗਏ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਏ ਕੈਲ ਕਰਾਰ ਨਜ਼ਾਰ
 ਉੱਤੇ ॥ ਰਾਹ ਦਿਲਦਾ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਿ ਦੇ ਯਾਰ ਜਾਨ ਲੈਂਦੇ
 ਦਿਲ ਯਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਇਕ ਤਰਫ਼ ਦੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗਦੀ ਇਕ

ਹੱਥ ਦੇ ਦੇਖ ਖੜਕਾਰਉੱਤੇ॥ ਦੋਵੇਂ ਦਸਤ ਮਿਲਖੁਬ ਆਵਾਜ਼
 ਹੋਵੇ ਅੰਸੇ ਜਾਨ ਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਧਾਰਉੱਤੇ॥ ਸੀਰੀ ਲੁਕੀਤਾਂਜੋਗ
 ਅੰਧੇਰ ਹੋਯਾ ਲੱਗੇ ਚਿਤ ਨਾ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰਉੱਤੇ॥ ਕਈ
 ਸੀਰੀਆਂਕੰਧਤੇ ਲਿਖਧਰੀਆਂ ਇਕਘੜੀਦੇ ਨਕਸ ਨਗ ਰ
 ਉੱਤੇ॥ ਬੇਖੁਦ ਹੋਇਕੇ ਮਸਤ ਬੇਹੋਸ ਹੋਯਾਗਈਹੋਸਮਖਮਰ
 ਖੁਮਾਰਉੱਤੇ॥ ਬਾਜੀਗਰਨੀਆਂ ਵਾਂਗ ਏਹਨਾਚਕੀਤਾਨੰਗੀ
 ਦੇਖ ਤਲਵਾਰਦੀ ਧਾਰਉੱਤੇ॥ ਆਸਕ ਹੋਵਨਾ ਨਹੀਂ ਆਸਾਨ
 ਕੋਈ ਹੱਥ ਮਾਰਨਾ ਸੈਫ ਤਲਵਾਰਉੱਤੇ॥ ਇਸਕਮੁਸਕਤੇ
 ਹੁਸਨ ਨ ਰਹਿਨਗੁਬੇਨਹੀਂਛਪਦੀ ਕੈਫਪੁਕਾਰਉੱਤੇ॥ ਹਾਥੀ
 ਕੁਲੀ ਦੇ ਵਿਚਨਾਰਹੇ ਲੁਕਿਆਅਤੇ ਦਾਰੂ ਦੀ ਗੱਠ ਅੰਗਾਰ
 ਉੱਤੇ॥ ਕਿਹਾ ਬਾਪ ਨੇ ਦੇਖਕੀਹੋਯਾਤੈਨੂੰ ਤੇਰੀਅਕਲਉੱਡੀ
 ਏਸਕਾਰਉੱਤੇ॥ ਹਥੀਂ ਆਪਨੀ ਮੋਤਵਿਹਾਜਲਈਆ ਕਾਹਨੂੰ
 ਜਮਿਓਂ ਏਸ ਸੰਸਾਰਉੱਤੇ॥ ਖਬਰ ਹੋਈਜੇਛਾਹ ਅਜੀਜ਼
 ਤਾਈਂ ਉੱਡ ਜਾਇੰਗਾਤੋਪਦੀਮਾਰਉੱਤੇ॥ ਸਾਨੂੰਸਣੇਕਬੀ-
 ਲੜੇਕਤਲਕਰਸੀ ਪੌਹਤਾਸਾਹਜੇਏਸਇਸਰਾਰਉੱਤੇ॥ ਕਿਹਾ
 ਬੈਠਛਰਿਹਾਦ ਨੂੰਗੱਲਸੁਨਤੂੰ ਪੋਚਾ ਫੇਰਿਆਨਕਸਨਿਗਾਰ
 ਉੱਤੇ॥ ਭੇਵਇਸਕਦਾ ਖੋਲਨਾਭਲਾਨਾਹੀਂ ਹੱਥਮਾਰਨਾ ਸਾਫ
 ਕਟਾਰਉੱਤੇ॥ ਅਨਲਹੱਕਮਨਸੂਰਨੇਜਦੋਂਕਿਹਾ ਤੁਰਤਪਕੜ
 ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਦਾਰਉੱਤੇ॥ ਗੱਲਾਂਕਮਲਿਆਂਵਾਲੀਆਂਛੋਡਬੱਚਾ
 ਕਦੇਗੱਡਨਾਚੜ੍ਹੇਪਹਾੜਉੱਤੇ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਸੰਭਾਲੀਏਕਦਰ
 ਅਪਨਾ ਮੂੰਹੋਂ ਬੋਲੀਏ ਜ਼ੋਰ ਮਿਕਦਾਰਉੱਤੇ॥ ੩੬॥

ਜਵਾਬ ਦੇਨਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਨੂੰ
 ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੇ ਬਾਪਤਾਈਂ ਤੈਨੂੰ ਖਬਰਕੀਇਸ਼ਕ
 ਦੀ ਸਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਆਸ਼ਕ ਹੋਵਨਾ ਤੇ ਫੇਰ ਦੇਵਨਾ ਕੀ ਪੈਰ
 ਰੱਖ ਕੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਆਰ ਉੱਤੇ ॥ ਜਿਹਨੂਲੱਗਦੀਏਸੋਈ ਜਾਨ
 ਦਾਈ ਹੱਥਰੱਖਦੇਖੋਤਲਵਾਰਉੱਤੇ ॥ ਪਏਇਸ਼ਕਦੇਮੁਆਮਲੇ
 ਜਾਲਸਾਂਮੈਂ ਜਾਨਦੇਵਸਾਂ ਆਪਨੇਯਾਰਉੱਤੇ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਜੇ
 ਇਸ਼ਕਦੇਵਿਚਮਰਨਾਏਹੋਕੀਮੀਆਂਏਸਸੰਸਾਰਉੱਤੇ ॥੩੭॥

ਸਬਰ ਕਰਨਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ
 ਸੁਨੀਂਗੱਲਫ਼ਰਿਹਾਦਦੀਬਾਪਜਦੋਂ ਘੁਟ ਵੱਟਕੇ ਰੁਪ ਖਾਮੋਸ
 ਹੋਯਾ ॥ ਗ਼ਾਸ ਖਾਇਕੇ ਕੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਡਿੱਗਾ ਵਾਂਗ ਕਮਲਿਆਂ
 ਬਹੁਤ ਬੇਹੋਸ ਹੋਯਾ ॥ ਆਈ ਹੋਸ ਤਾਂ ਉਠਕੇ ਕਹਿਨ ਲਗਾ
 ਸਾਡੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਏਹ ਦੇਸ ਹੋਯਾ ॥ ਕੋਈਮਰਜ਼ ਹੋਈ
 ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਤਾਈਂ ਇਕੇਪਰੀ ਤੇ ਹੂਰ ਵਾਂ ਜੋਸਹੋਯਾ ॥ ਕਿਸਨ
 ਸਿੰਘ ਕੀ ਜੋਸ ਤੇ ਅਕਲਕਰਸੀ ਜਿਥੇਇਸ਼ਕਦਾਜੋਸਖਰੋਸ
 ਹੋਯਾ ॥੩੮॥ ਕਹਿਨਾਬਾਪਫ਼ਰਿਹਾਦਦੇਦਾ ਫ਼ਰਯਾਦ ਕਰਕੇ ॥
 ਕਿਹਾਬਾਪਨੇਨਾਲਨਸੀਹਤਾਂਦੇ ਦੱਸ ਆਪਨਾ ਦੁਖ ਦਵਾਇ
 ਬੇਟਾ ॥ ਤੇਰੇ ਰੋਗ ਦਾ ਕੋਈ ਅਲਾਜ ਕਰਸਾਂ ਦੇਸਾਂ ਦੌਲਤਾਂ
 ਨਿਆਮਤਾਂ ਲਾਇਬੇਟਾ ॥ ਤੇਰੇਜੇਹਾਨਾਕੋਈ ਹੁਸਿਆਰ ਹੈਸੀ
 ਦੱਸ ਪਈ ਏਹ ਕਹੀ ਬਲਾਇ ਬੇਟਾ ॥ ਹੋਯਾ ਕਹਿਰ ਕੀ
 ਠਹਿਰਕੇ ਦੱਸ ਮੈਨੂੰ ਕਹੀ ਵੱਗ ਗਈ ਤੈਨੂੰ ਵਾਇਬੇਟਾ ॥ ਨਾ
 ਓਹਰੰਗਨਾਓਗਨਾਸੰਗਕੋਈ ਬੈਠੇਨੰਗ ਨਾਮੂਸ ਗਵਾਬੇਟਾ

॥ ਨਾ ਓਹ ਕੰਮ ਨਾ ਕਾਰਜੁਗਾਰਕੋਈ ਨਾ ਓਹ ਹਾਲ ਨਾ
 ਓਹ ਅਦਾ ਬੇਟਾ॥ਹੋਈ ਕੀ ਤਕਦਾਰ ਤਕਸੀਰ ਕੋਈ ਦਸ
 ਅਜੇ ਤਦਬੀਰ ਕਰਾ ਬੇਟਾ ॥ ਬੂਟਾ ਸੇਉ ਦਾ ਲਿਆ ਸੀ
 ਰੱਬ ਕੋਲੋਂ ਕਰਕੇ ਬੇਨਤੀ ਜੁਹਦ ਦੁਆ ਬੇਟਾ ॥ ਹੋਯਾ ਫਲ
 ਲਾਇਕਸਵੇਬਖਤਸਾਡੇਵੰਗੀ ਸਖਤ ਖਿਜਾਂਦੀ ਵਾਇਬੇਟਾ॥
 ਨਾਲ ਮੇਹਨਤਾਂਦੇਬਿਛਪਾਲਿਆਸੀ ਹੁਨ ਵਰਤਿਆ ਕਹਿਰ
 ਖੁਦਾਇ ਬੇਟਾ॥ਹੋਵੇ ਜਿੰਨ ਯਾ ਭੂਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਯਾ ਪਾਈਏ
 ਰਖ ਹਾਵੀਜਲਿਖਾਇਬੇਟਾ॥ ਕੋਈ ਰੋਗਹੋਵੇਚਲਾਂ ਵੈਦਵਲੇ
 ਅੱਲਾਵਾਸਤੇਕਰੇਦੁਆਬੇਟਾ॥ਜੇਤਾਂ ਸੀਰੀਂਦੀਤਰਫ਼ਖਿਆਲ
 ਆਯਾ ਏਸਖਿਆਲ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਹਟਾਇ ਬੇਟਾ॥ਛੇਡ ਆਪਨੇ
 ਹੱਕ ਹਲਾਲ ਭਾਈਂਨਹੀਂ ਤਰਫ਼ ਹਰਾਮ ਦੀ ਜਾਇ ਬੇਟਾ ॥
 ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਸੁਲ ਕੋਲ ਏਹ ਕੰਨ ਧਰਕੇ ਅਲਜਨਾਯੁਖਰ
 ਜੁਲਬਿਨਾ ਬੇਟਾ ॥੩੯॥

ਜਵਾਬ ਦੇਨਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਨੂੰ
 ਸੁਨਕੇ ਕਿਹਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦਨੇਬਾਪਭਾਈਂ ਮੈਨੂੰਕੋਈਨਾਦੁਖ ਤੇ
 ਰੋਗ ਮੀਆਂ॥ਸਾਇਆ ਪਰੀ ਨਾ ਜਿੰਨ ਨਾਂ ਦੇਵਤਾਹੈ ਨਹੀਂ
 ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸੋਗ ਮੀਆਂ॥ ਮੇਰਾਵੈਦਨਾ ਕੋਈ ਇਲਾਜ
 ਹੋਵੇ ਭੋਗਆਪਨੇਲਵਾਂਗਾ ਭੋਗਮੀਆਂ॥ਜ਼ਹਿਮਤ ਤਾਪ ਅਸ-
 ਰਾਰ ਨਾ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਜੰਤਮੰਤਨਾਹੀਂ ਕੋਈ ਹੋਗਮੀਆਂ॥ਕੋਈ
 ਰੋਗਅਵੱਲੜਾ ਆਨਲਗਾ ਕੀਤਾ ਰੱਤ ਸੁਕਾਇਕੇਫੋਗਮੀਆਂ
 ॥ਏਸਦੁਖਦਾ ਦਾਰੂੜਾ ਮੌਤਹੋਵੇ ਜਿਹਨੂੰਆਖਦੇ ਲੋਗਵਿਜੋਗ

(੬੧)

ਮੀਆਂ ॥ ਮੈਨੂੰ ਇਸਕ ਨੇ ਮਾਰ ਛਕੀਰ ਕੀਤਾ ਪਿਛੇ ਧਾਰ ਦੇ
ਲਵਾਂਗਾ ਜੋਗ ਮੀਆਂ ॥ ਰੋਵੇ ਜਾਰ ਜਾਰੀ ਮਾਰੇ ਆਹ ਨਾਰੇ
ਉੱਚਾ ਬੋਲ ਸੁਨਾਂਵਦਾ ਲੋਗ ਮੀਆਂ ॥ ਆਖੇ ਰੱਬ ਦੇ ਬਾਬਨ
ਕੋਈ ਮੇਰਾ ਉਹੋ ਰੱਬ ਦਾ ਲੋਗ ਪਰਲੋਕ ਮੀਆਂ ॥ ਕੋਈ
ਬਾਪ ਨਾ ਮਾਉਂ ਨਾ ਭੈਲ ਭਾਈ ਐਸੇ ਖਾਬ ਦਾ ਸਬ ਸੰਜੋਗ
ਮੀਆਂ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਨਾ ਆਕਾਂ ਝੂਠ ਕਹਿਨਾ ਜੇਹੁ
ਬੋਲਿਆ ਨਹੀਂ ਅਜੋਗ ਮੀਆਂ ॥ ੪੦ ॥

ਕਹਿਣਾ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ

ਕਿਹਾ ਬਾਪ ਫਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਨਿਜ ਜਮਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਿਓ ਰਖੇ
ਬਜਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਉਮਰ ਪਿਛਲੀ ਹੋਯਾ ਸੀ ਇਕ ਬੇਟਾ ਸੋਈ
ਗਿਆਏ ਚੰਦਰੀ ਕਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਲਾਠੀ ਝੁਢੇਦੀ ਭੱਜਕੇ ਚੁਰ
ਹੋਈ ਟੁਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸਾਂਝੇ ਸਬਲ ਕਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਹੋਸੀ ਆਸਰ
ਰੱਬ ਤੋਂ ਉਰੇ ਇਸਦਾ ਦਗਾ ਦਿਤੋ ਸੁਨਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਉੱਤੇ ॥
ਮੇਰੇ ਦਿਲਨੂੰ ਕੋਈ ਨ ਖੁਛ ਵੇਖੇ ਭਾਣਾ ਵਰਤਿਆ ਅਇ
ਲਾਚਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਮਾਰ ਹਾਉਕੇ ਮਰਾਂਗਾ ਨਾਲ ਝੋਰੇ ਕੋਈ ਦਮ
ਸੀਏਸ ਅਸਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਬੱਚਾ ਸਮਝ ਨਾ ਮਾਰ ਨਤਾਨਿਆਂ
ਨੂੰ ਸਾਡਾ ਵਾਸਤਾ ਮੰਨ ਰੁਝਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਤੈਨੂੰ ਤਰਸ ਨਾ
ਆਂਵਦਾ ਪਾਪੀਆ ਉਏ ਮਨ ਤੋੜ ਨਾ ਮੋਹ ਪਿਆਰ ਉੱਤੇ
ਕਹੇ ਬਾਪ ਤੇ ਚੁਪਕਰ ਸੁਨੀਂ ਜਾਵੇ ਰੱਖੇ ਚਿਤ ਨਾ ਗੱਲ
ਗੁਫਤਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਲੱਗੇ ਇਸਕ ਕੀ ਨਾਲ ਨਸੀਹਤਾਂ ਦੇਕੱਖ
ਰੱਖੀਏ ਅੱਗ ਅੰਗਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਸਿਕਦਾ ਪੁਤ

(੬੨)

ਮਰੇ ਵਿਗੜੇ ਏਹ ਚੱਲ ਮਸਹੂਰ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ੪੯ ॥

ਦੀਵਾਨਾ ਹੋਨਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਕਾ

ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੇ ਬਾਪ ਭਾਈਂ ਸਾਨੂੰ ਸੋਂਪਹੁਨਦੱਬ
ਗੁਫ਼ਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਮਰਨਾਂ ਜੀਵਨਾ ਇਕ ਹੈ ਆਸ਼ਕਾਂਨੂੰ ਸਿਰ
ਵੇਚਿਆ ਯਾਰ ਦਿਲਦਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਸਿਰੋਂ ਲਾਹਿਕੇ ਧਰਤਦੇ
ਨਾਲਮਾਰੀ ਪਾੜਕੱਪੜੇ ਸੁਟਪਸਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਨਿਕਲਚਲਸਾ
ਸੀਰੀਂਦੇ ਮਹਿਲ ਵਿਚੋਂ ਹਥ ਜੋੜ ਖੜਾ ਦਰਬਾਰ ਉੱਤੇ ॥
ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ ਨਿਆਜ਼ ਸਲਾਮ ਨਾਲੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਖਦਾਲਫ਼ਜ਼
ਗੁਫ਼ਤਾਰਉੱਤੇ ॥ ਰਿਹਾ ਜੀਵਦਾ ਫੇਰਦੀਦਾਰਕਰਸਾਂ ਹੁਣ
ਕਰਮ ਕਰਨਾ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਵਾਸਤੇ
ਸਭ ਵੇੜੇ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਮੈਂ ਆਪਨੀ ਕਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਏਹੋਕਾਰ
ਕਰਸਾਂ ਮਰਸਾਂ ਇਸਕ ਅੰਦਰਤੇਰਾ ਰਖਸਾਂਨਾਮਸੰਸਾਰਉੱਤੇ
॥ ਦੌੜ ਚਲਿਆ ਹਲਿਆਨਾਲਹੀਲੇ ਜੀਵੇਂ ਜਾਇਅਸਵਾਰ
ਅਸਵਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਅਗੇ ਪੁਤ ਪਿਤਾਪਿਛੇਦੌੜਚਲੇਖੜੇਆਇ
ਕੇ ਹਟ ਬਾਜ਼ਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਕਿਹਾ ਬਾਪਨੇ ਏਸ ਨੂੰ ਦੇਵ ਲਗਾ
ਬਾਦਸਾਹਦੇ ਮਹਿਲਮੀਨਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਲਿਆ ਪਕੜਫ਼ਰਿਹਾਦ
ਨੂ ਤੁਰਤ ਲੋਕਾਂ ਲੈਕੇ ਆਨ ਪਹੁਤੇਘਰਬਾਰਉੱਤੇ ॥ ਲੜਕੇ
ਲੜਕੀਆਂ ਤੁਰਤ ਹੋਗਏ ਕੱਠੇਨਰ ਨਰਾਂ ਤੇ ਨਾਰ ਸੀਨਾਰ
ਉੱਤੇ ॥ ਆਸਕ ਕੰਮਲਾਮਸਭਬੇਹੋਸ਼ ਬਨਿਆਂ ਢਠਾਜਾਇਕੇ
ਪਲੰਘ ਨਿਵਾਰਉੱਤੇ ॥ ਕਿਹਾ ਮਾਉਂਨੂੰ ਦੇਖਦੀ ਹਾਇਰੱਬਾ
ਏਹਕੀਵਰਤਿਆਕਹਿਰ ਵਿਚਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਔਰਤ ਦੇਖਕੇ ਰੁਪ

ਖਮੋਸ਼ ਹੋਈ ਖੜੀ ਦੰਗ ਦਹਲੀਜ਼ ਦੀ ਸਾਰਉਤੇ ॥ ਲੋਕ
 ਆਖਦੇ ਬਹੁਤ ਏਹ ਬੁਰਾ ਹੋਯਾ ਭਾਨਾ ਵਰਤਿਆ ਆਏ ਲੁਹਾਰ
 ਉੱਤੇ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਰੱਬ ਦੀ ਰੱਬ ਜਾਨੇ ਹੋਯਾ ਕੰਮ ਏਹ ਕਿਸੇ
 ਇਸਰਾਜ ਉੱਤੇ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਟੋਗ ਏਹ ਹੋਯਾ ਭਾਰਾ ਸੱਦੇ ਵੇਦ
 ਹਕੀਮ ਬੀਮਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੇਹਰ ਕੀਤਾ
 ਜਾਦ ਚਲਿਆ ਰੂਪ ਸਿੰਗਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਸੀਰੀ ਨੂੰ
 ਦੇਖ ਬੈਠਾ ਘਾਇਲ ਹੋਯਾ ਓਸਤਲ ਵਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ
 ਸੀਸਰ ਸਾਮ ਹੈ ਏਹ ਵੇਦ ਆਵਸਨ ਏਸ ਆਜ਼ਾਰ ਉੱਤੇ ॥
 ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਭਾਵੇਂ ਖੜਕਾਨ ਹੋਯਾ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਗੱਲ ਰੁਖ ਸਾਰ
 ਉੱਤੇ ॥ ਕੋਈ ਨੱਕ ਤੇ ਉਂਗਲੀ ਰੱਖ ਕਹਿੰਦੀ ਘੋੜਾ ਵੜਿਆ
 ਦੁਬਜ਼ ਵਾਲ ਉੱਤੇ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਦਿਲ ਨਾ ਵੱਸ ਰਿਹਾ ਘੋੜਾ
 ਸੀਖ ਪਾ ਹੋਯਾ ਅਸਵਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਬਾਜ ਛੁਡਾਇ
 ਡੇਰਾਂ ਪਿਆ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਜਾਇ ਡਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਬਾਲ
 ਸੀ ਲੋਹ ਦਿਆਂ ਦਾ ਹੋਯਾ ਕਹਿਰ ਗਰੀਬ ਨਜ਼ਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਕੋਈ
 ਆਖਦੀ ਬਹੁਤ ਅਛੰਦੜਾ ਸੀ ਗਿਆ ਮਾਰਿਆ ਕਿਸੇ ਹੋਕਾਰ
 ਉੱਤੇ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਲੇਖ ਦੀ ਰੇਖ ਡਾਢੀ ਨਹੀਂ ਮਿਟਦੀ
 ਕਿਸੇ ਔਤਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀ ਲੇਖ ਸੜ ਗਏ ਇਸ
 ਦੇ ਲੱਗਾ ਦੁਖ ਆ ਚੰਦਰੇ ਵਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਮਾਉਂ ਆਖਦੀ
 ਬੱਚਿਆ ਹੋਸਕਰ ਤੂਭੈਨ ਰੋਂਦ ਵੀ ਬੈਠ ਪਸਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ਹੋਰ
 ਮਾਸੀਆਂ ਫੁਫੀਆਂ ਲੈਨ ਤਰਲੇ ਬਛਾ ਕਹਿਰ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀਨਾਰ
 ਉੱਤੇ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਏਹ ਕੰਮ ਹੈ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਹੁਚਨ ਪੁਜਕੇ

ਸਖਤ ਬੀਮਾਰ ਉੱਤੇ ॥ ੪੨ ॥

ਆਵਨਾ ਹਕੀਮਦਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੇ ਦੇਖਨੇ ਨੂੰ
ਸੱਦੇ ਵੈਦ ਹਕੀਮ ਤਬੀਬ ਸਹਿਰੋਂ ਆਏ ਨਜ਼ਰ ਨਿਆਜ਼
ਮਨਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਮੁਲਾਂ ਜੋਤਸੀਸਿੰਧ ਫ਼ਕੀਰ ਵਲੀਬੈਠੇ ਆਇ
ਸਭ ਪਲੰਘ ਵਿਛਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕਦੇਖਦੇ ਨਬਜ਼ਦੀਚਾਲ
ਤਾਈਂ ਹੱਥ ਵੀਨੀਓਂ ਪਕੜ ਉਠਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕਪਾਇ
ਕਾਰੂਰੇਨੂੰ ਵਿਚਸੀਸੇ ਅਤੇ ਵੇਖਦੇਖੁਬਹਿਲਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਇਕ
ਲਿੱਖ ਤਾਵੀਜ਼ ਤਜਵੀਜ਼ਸੇਤੀ ਗਲ ਬੰਨਦੇਧੂਪ ਧੁਖਾਇਕੇ
ਜੀ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਭੂਤ ਹੈ ਬਡਾ ਭਾਰਾ ਲਈਏ ਤੁਰਤ
ਹਜਰਾਇਤਾਂ ਪਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਅਰਜ਼ਾਂਕਰਨਮਾਂਬਾਪ ਖੁਸਮਤਾਂ
ਭੀਪੈਰੀਂਰਖਦੇ ਸੀਸਨਿਵਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਰੋਰੋਆਖਦੇਰੁੜਦਿਆਂ
ਲਾਓ ਬੰਨੇ ਕੋਈ ਕਰੋਇਲਾਜ ਹੁਨ ਆਇਕੇ ਜੀ॥ ਆਖਨ
ਵੈਦ ਹਕੀਮਨਾਫ਼ਰਕ ਕਰਸਾਂ ਰਾਜੀਕਰਾਂਗੇ ਜੋਰਸਭਲਾਇ
ਕੇ ਜੀ ॥ ਅੱਗੇ ਨਾਲ ਤਕਦੀਰ ਤਦਬੀਰ ਨਾਹੀਂਨਹੀਂਜੋਰ
ਕੁਝ ਨਾਲ ਰਜਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੇ ਨਹੀਂਏਹਸੇਹਰ
ਜਾਦੂ ਐਪਰ ਸੱਭਨਸਾਨਸੌਦਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਹਾਇ
ਖਛਕਾਂਨ ਹੋਯਾਇਕ ਕਹਿਨ ਏਹ ਰੰਗ ਸਫਰਾਇਕੇ ਜੀ ॥
ਇਕ ਕਹਿਨਹੋਯਾ ਮਾਲੀ ਖੋਲੀਆਹੈ ਇਕ ਸਕਤਾਕਹਿਨ
ਸੁਨਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇਭਾਂਵੇਂਦਵਾਰ ਰੋਵੇਦੇਖੋਧੂਸਫੀ
ਤਿੱਬਲਿਆਇਕੇਜੀ ॥ ਇਕ ਤਿੱਬ ਮੀਜਾਨਤੇ ਤਿੱਬਅਕਬਰ
ਲਿਆਵਨ ਕਾਦਰੀ ਕੁਤਬ ਉਠਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ ਪਕੜ

ਕਛਾਯਾ ਮਨਸੂਰੀਲਜਾਵਨ ਜਾਲੀਨੂਸਦੀ ਬਾਤ ਬਤਾਇਕੇ
 ਜੀ ॥ ਇਲਾ ਜੁਲਗੁਰਬਾ ਦਸਤੂਰੁਲ ਇਲਾਹਲਿਆਵਨਤੇ
 ਇਲਾਹੁਲ ਇਮਰਾਜ ਦਿਖਾਇਕੇਜੀ ॥ ਵੈਦਹਿੰਦਯੂਨਾਨੀ-
 ਆਂ ਜਮਾਂਹੋਏਆਪੋਆਪਨੇਗ੍ਰੰਥ ਉਠਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਕਈ ਮੇਘ
 ਬਿਨੋਦ ਨਿਦਾਨ ਲਿਆਵਨ ਕਬਤਰੰਗ ਸਾਹੰਗਧਰ ਜਾਇ
 ਕੇ ਜੀ ॥ ਤਿੱਬ ਦਾਰੁਲਸਫਾ ਦਰਵੇਸੀ ਲਿਆਵਨਹੋਰ ਬੈਰ
 ਮਾਨੁਖ ਪਰਤਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਕਈ ਪੋਥੀਆਂਹੋਰਪੁਰਾਨਨੁਸਖੇ
 ਧਾਂਤਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਕਹਿਨ ਅਜਮਾਇਕੇਜੀ ॥ ਰੂਪ ਰਸ ਸੋਨਾ
 ਤਾਂਬਾਕਲੀਮਾਰੀ ਅਬਰਕ ਹੋਰ ਹੜਤਾਲ ਬਨਾਇਕੇ ਜੀ ॥
 ਇੱਕ ਆਖਦੇ ਦੇਓ ਅਨਾਰ ਸਰਬਤ ਮੁਸਕਬੇਦ ਗੁਲਾਬ
 ਰਲਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ ਕਹਿਨ ਖਸਖਾਸਨੂੰ ਖੂਬ ਘੋਟੇ ਮਲੋ
 ਨਾਲ ਮਲਾਈ ਮਿਲਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਕੋਈਆਖਦੇਗਾਚਨੀਘੋਟ
 ਲਓ ਨਿੰਬੂਮਿਸਰੀ ਦਿਓ ਦਬਾਇਕੇਜੀ ॥ ਸੀਰੀਂ ਸਰਬਤ
 ਜੇਹੇ ਹੋਨ ਕਾਫੀ ਦਿਓ ਤੁਰਤ ਫਰਿਹਾਦਨੂੰਲਿਆਇਕੇਜੀ
 ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਏਸਨੂੰ ਸੰਨ ਹੋਈਦੇਓਲੰਗ ਜੈਫਲਮਿਰਚਾਂ
 ਪਾਇਕੇਜੀ ॥ ਸਿੰਗੂਫ ਮਾਰਿਆ ਸੰਖੀਆ ਹੋਵੇ ਮਿੱਠਾਏਹਨੂੰ
 ਦਿਓ ਫੋਲਾਦ ਜਲਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇੱਕ ਆਖਦੇਮੁੜਕਾਜੇ ਆ
 ਜਾਵੇ ਰਾਜੀ ਹੁਨੇ ਹੋਵੇ ਤੁਰਤਆਇਕੇ ਜੀ॥ ਇਕ ਆਖਦੇਦੇਓ
 ਮਾਜੂਨ ਕੋਈ ਬ੍ਰਸਨੋਸ ਫਲਾਸਫਾ ਲਿਆਇਕੇ ਜੀ ॥ ਸੋਨੇ
 ਵਰਕ ਯਾਕੂਤੀਯਾਜ਼ਰਦਕੇਸਹਸੋਂਫਲਾਚੀਆਂਮਗਜ਼ਮਿਲਾ-
 ਇਕੇਜੀ॥ ਅਰਕਪੂਦਨਾ ਅਰਕਅਜਵੈਨਦਾਜੀਦਿਓਅਰਕ

ਮਕੋਇ ਅਨਾਇਕੇਜੀ ॥ ਪਾਨੀ ਗਰਮ ਪਾਸੈਏ ਦੇਵਾਸਤੇਹੈ
 ਹੱਥ ਪੈਰ ਤੇ ਲਿੰਗਧੁਵਾਇਕੇਜੀ॥ ਇਕਅ ਖਦੇਦਿਹੈ ਜੁਲਾਬ
 ਜਲਦੀ ਚੰਗਾ ਹੋਇਜਾਵੇ ਦਸਤ ਆਇਕੇ ਜੀ ॥ ਹੋਰਆਖਦੇ
 ਫਸਦ ਹੈ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਵੇਖੋ ਰੱਤ ਭੀ ਜ਼ਰਾ ਕਢਾਇਕੇਜੀ॥
 ਇਕ ਆਖਦੇ ਪੱਛ ਸਿਰ ਪਾਓ ਪਾਨੀ ਖੂਬ ਮਸਕਦੀ ਧਾਰ
 ਬਨਾਇਕੇਜੀ ॥ ਇਕਆਖਦੇਕੁਬਨਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕੇਹਾ ਰੋਗ
 ਲਗਾਕੋਈ ਆਇਕੇਜੀ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਮੋਹਰਕਾਤਾਪਹੋਸੀ
 ਗਿਬ ਗੈਰ ਖਾਲਸ ਚੜਿਆ ਧਾਇਕੇਜੀ ॥ ਭੇਦ ਇਸਕ ਦਾ
 ਮੂਲਨਾ ਕੋਈ ਜਾਨੇ ਵੈਦ ਕਮਲੇਹੋਇਅਕਾਇਕੇਜੀ॥ ਜਿਉਂ
 ਜਿਉਂ ਕਰਨ ਦਾਰੂ ਭਿਉਂ ਭਿਉਂ ਰੋਗਵਾਫਰਥਕੇਜੋਰਸਭ
 ਆਪਨਾ ਲਾਇਕੇਜੀ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸਰਬਤਾਂਨਾਲਨਾਚੈਨ ਆਵੇ
 ਹਥੇ ਅੰਗਲਗੇਭੜਕਾਇਕੇਜੀ॥ ਦਾਰੂ ਦਰਮਲੋਂ ਕੁਬਨਾ ਨਫਾ
 ਹੋਯਾ ਸਿਆਨੇ ਯਏ ਸਭ ਸੀਸ ਹਿਲਾਇਕੇਜੀ॥ ਦਰਦਹੋਰ
 ਤੇ ਦਾਰੂਭੇ ਹੋਰ ਕਰਦੇ ਐਵੇਂ ਜਾਂਵਦੇ ਵੰਮ ਵਵਾਇਕੇਜੀ ।
 ਉੜਕ ਬਾਪ ਫਰਜ਼ਦਨੂੰ ਪਕੜਦੁਰਿਆਏ ਠਾਵਿਚਮਸੀਤਦੇ
 ਜਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਕੀਤੀ ਦੁਆਇ ਸਲਾਮਜਾ ਅਲਮਾਂਨੂੰ ਹੱਥ
 ਜੋੜ ਤੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਹਾਫਜ਼ ਮੌਲਵੀ ਵਿਰਦ
 ਵਜ਼ੀਫ ਵਾਲੇ ਬੈਠੇ ਪਾਸ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇ ਆਇਕੇਜੀ ॥ ਕਿਹਾ
 ਬਾਪਨੇ ਕਰੇ ਇਲਾਜ ਕੋਈਤੁਸੀਂ ਖਾਸਹਬੀਬ ਖੁਦਾਇਕੇਜੀ
 ਰੋਰੋਅਰਜ਼ਨਿਆਜ਼ਆਵਾਜ਼ਕੀਤੀਹੋਰਸੋਜ਼ ਦਾਜ਼ਸੁਨਾਇਕੇ
 ਜੀ ॥ ਹਾਲਆਪਨਾਦਸਿਆ ਫੋਲ ਸਾਰਾ ਜੇਹੜਾ ਵਰਤਿਆ

ਹੁਕਮ ਰਜਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕੋ ਪੁਤ ਗਰੀਬ ਮਸਕੀਨਦਾ ਸੀ
ਹੋਸਾ ਜਹਿਮਤੀ ਅਜ ਏਹ ਆਇਕੇਜੀ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਪਿਆ-
ਰਿਆ ਪੁਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਪ ਰਖਦੇ ਜਾਨ ਘੁਮਾਇਕੇ ਜੀ ॥੪੩॥

ਅਹਿਵਾਲ ਆਲਮਾਂ

ਸੁਨਕੇਹਾਲ ਅਹਿਵਾਲ ਫਰਿਹਾਦਵੱਲੋਂ ਬੈਠੇਮਰਦ ਖੁਦਾਇਦੇ
ਆਇਕੇ ਜੀ ॥ ਬੜੇ ਜੋਹਦ ਤੇਬੰਦਗੀਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ
ਲੋਕ ਜ਼ਰੀਫ ਕਹਾਇਕੇਜੀ ॥ ਇਕ ਪੜਨ ਕੁਰਾਨ ਹਦੀਸ
ਮਸਲੇ ਿ ਕਰ ਸੁਗਲ ਤਹਕੀਕ ਬਤਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਪੜਾ
ਕੁਤਬ ਤੋਰੇਤ ਅਜੀਲ ਨਾਲੇ ਇਕ ਪੜਨਜ਼ਬੂਰਾਂ ਲਯਾਇਕੇ
ਜੀ ॥ ਹੱਥੀਂ ਤਮਬੀਆਂ ਪਗੜੀਆਂ ਖੂਬ ਧਰੀਆਂ ਮੋਹਰੇ
ਦਾਰ ਦਸਤਾਰ ਬਨਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ ਰਖ ਆਸੇ ਬਗਲ
ਹੇਠਆਏ ਕਾਸੇ ਕੀਮਤੀ ਹੱਥ ਉਠਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਕਰਕੇ ਦੁਜੂ
ਨਿਮਾਜ਼ ਰੁਜ਼ਾਰੀਓ ਨੇ ਬਡੇ ਨਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਬੈਠੇਆਇਕੇਜੀ ॥
ਇੱਕ ਪੜ੍ਹਨ ਕਲਾਮ ਕੁਰਾਨਵਾਲੀਇੱਕਹੋਰਹੀਹੋਰਸੁਨਾਇ
ਕੇਜੀ॥ ਇਕ ਪਕੜ ਚਿਮਟੇ ਛੁਰੀ ਦਾਤਰੀ ਨੂੰਬਾਜ਼ਾ ਪਾਂਵਦੇ
ਤੀਲੀਆਂ ਲਿਆਇਕੇਜੀ॥ ਇਕ ਪਾਇ ਗੀਢਾਂਵਿੱਚ ਧਾਗਿਆਂ
ਦੇ ਡੋਰਾ ਜਾਂਵਦੇ ਗਲ ਬਨਾਇਕੇਜੀ॥ ਇਕਪੜ੍ਹਨਮੰਤ੍ਰ ਅਤੇ
ਕਰਨ ਤੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰਲਿਆਵਦੇ ਗੁਪਤ ਲਿਖਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ
ਆਖਦੇ ਕਰਾਂਗੇ ਤੁਰਤ ਰਾਜੀ ਅਸਾਂਲਏ ਮਸਾਨ ਜਗਾਇਕੇ
ਜੀ॥ ਇੱਕ ਪੜ੍ਹਨ ਮੂੰਹਵਿੱਚ ਕਲਾਮ ਕੋਈ ਅਤੇਮਾਰਦੇ ਫੂਕ
ਦਬਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ ਲਿਖ ਤਾਵੀਜ਼ਾਂਨੂੰ ਜਾਲ ਦੇਵਨਇੱਕ

(੬੮)

ਬੱਤੀਆਂ ਦੇਨ ਧੁਖਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇੱਕ ਆਖਦੇ ਜਿੰਨ ਹੈ ਬਡਾ
ਜਾਲਮ ਏਹ ਤਾਂ ਜਾਇਗਾ ਦੁਖ ਦਿਖਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ
ਆਖਦੇ ਬੀਰਬੈਤਾਲ ਲੱਗਾ ਕਿਸੇ ਗਲ ਵੱਲੋਂ ਗੁਸਾ ਖਾਇਕੇ
ਜੀ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਕੋਈ ਦੁੜੇਲਭਾਰੀ ਗਈ ਦੌੜ ਚਪੇੜ
ਲਗਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਪਰੀ ਦਾ ਪਿਯਾ ਸਾਯਾ ਦੇਖੇ
ਗਈ ਹੈ ਧੁਪ ਗਵਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਦੇਹੋਮਨੋਤ ਕੋਈ
ਖੈਰਸੀਰਨੀਨਾਂ ਮਖੁਦਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਤੁਰਤ ਨਿਆਜ
ਵੰਡੇ ਦੇਗ ਚਾਵਲਾਂ ਖੂਬ ਪਕਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਬੱਕਰਾ
ਛੱਤਰਾ ਭੀ ਦੇਹੋਰਾਤ ਬਾਲੀ ਨਬਨਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ
ਸੱਤ ਅਨਾਜ ਲੈਕੇ ਦੇਹੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੱਝ ਰਲਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਇਕ
ਆਖਦੇ ਕਪੜਾ ਰੰਗਸੂਹਾ ਦੇਹੋ ਜਿਸਮ ਦੇਨਾਲ ਮਿਨਾਇਕੇ ਜੀ
॥ ਇਕ ਕਹਿਨ ਚੋਰਾਹੇ ਦੇ ਵਿਚ ਰਾਤੀਂ ਦੀਵਾ ਚੌਮੁਖੀ ਧਰੋ
ਜਗਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਸਭੇ ਜੰਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰੀ ਹਾਰ ਗਏ ਥਕਹੁਟ ਰਹੇ
ਝਾੜੇ ਪਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਓੜਕ ਇਕ ਦਾਨਾਇਨੇ ਆਨ ਕਿਹਾਦਸਾਂ
ਰੋਗ ਮੈਂ ਪੁਛਪੁਛਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਬੈਠਾ ਪਾਸ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇ ਹੋਇ
ਕੱਲਾ ਹੋਰ ਲੋਕ ਸਭਦੂਰ ਹਟਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਕਿਹਾ ਕੰਨ ਦੇ
ਵਿਚ ਸੁਨ ਬਾਪ ਬੇਟਾ ਮੈਨੂੰ ਦਸਖਾਂ ਹਾਲ ਬਛਾਇਕੇ ਜੀ ॥
ਦਰਦ ਦੁਖਕੀ ਤੁਧ ਨੂੰ ਹੋਯਾ ਵਾਰਦ ਸਭ ਥਕ ਰਹੇ ਜ਼ੋਰ
ਲਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਗਯਾ ਦਿਲਜੇਹੈ ਕਿਸੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਚਾਜ਼ਰ ਕਰਾਂ
ਗਾ ਨਕਸ ਲਿਖਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਤੇਰਾਭੇਦਨ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੋਲਕਹਿਸਾਂ
ਅਤੇ ਰੱਖਸਾਂ ਖੂਬ ਛਪਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਝੂਠ ਬੋਲਨਾ ਮਰਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ

(੬੬)

ਚੰਗਾ ਸੱਚੋਸੱਚ ਹੀ ਦੱਸ ਸੁਨਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਬਹੁਤ ਝੂਠ ਭੀ ਬੋਲ ਨਾ
ਭੁਲਾ ਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸੱਚ ਨਾ ਕਹ ਦੁਖਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਸੱਚ ਬੋਲ ਨਾ
ਕੰਮ ਹੈ ਸੂਰਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਸਨੂੰ ਤਲੀ ਟਿਕਾਈਕੇ ਜੀ ॥
ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਪਰ ਝੂਠ ਕਵੀ ਸਰਾਂ ਦਾ ਮਹਿੰਗੇ ਮੁਲ ਵਿਕਾਂਵ ਦਾ
ਆਇਕੇ ਜੀ ॥ ੪੪ ॥

ਜਵਾਬ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਬਾਤ ਬੁਢੇ ਦੀ ਸਮਝ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਕਿਹਾ ਬਾਬਾ ਹੋਰ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ
ਦਰਦ ਮੈਨੂੰ॥ ਸਕਲ ਸੀਰੀ ਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਅਕਲ ਉਭੀਵ ਜੀ ਵਿੱਚ
ਕਲੇਜੇ ਦੇ ਕਰਦ ਮੈਨੂੰ ॥ ਬਾਬ ਯਾਰ ਨਾਂ ਭਾਂਵ ਦੀ ਕਾਰ ਕੋਈ
ਕੀਤਾ ਮਾਰ ਵਿਛੋੜੇ ਨੇ ਗਰਦ ਮੈਨੂੰ॥ ਚੋਪਟ ਇਸ ਕਤੇ ਸਿਰਾ ਦੇ
ਦਾ ਲਾਏ ਪਹਿਲੇ ਪਈ ਖੁਆਰੀ ਦੀ ਨਰਦ ਮੈਨੂੰ॥ ਹੁਨ ਕਿਹਾ
ਲੁਕਾਉ ਹੈ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਕੀਤਾ ਸੀਰੀ ਦੇ ਸੋਕ ਬੇ ਪਰਦ ਮੈਨੂੰ॥ ਐਵੇਂ
ਸਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕ ਆਜ ਮਾਂ ਹੋਏ ਦੁਖ ਦੇ ਰਹੇ ਭੀ ਵੀ ਮਰਦ ਮੈਨੂੰ॥
ਭੁਲਾ ਬਾਪ ਕਰਾਂਵ ਦਾ ਫਿਟੇ ਦਾਰੂ ਦਾਰੂ ਵਾਲੜੀ ਕੋਈ ਨਾ ਦਰਦ
ਮੈਨੂੰ ॥ ਐਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪੇਸ ਨਾਂ ਮੂਲ ਜਾਂਦੀ ਕੀਤਾ ਪੇਸ਼ ਨੇ
ਪੀਲੜਾ ਜਰਦ ਮੈਨੂੰ ॥ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਫ਼ਿਰਾਕ ਦੀ ਵਿਚਸੀ ਨੇ
ਕੌਨ ਬਾਬ ਸੀਰੀ ਕਰੇ ਸਰਦ ਮੈਨੂੰ ॥ ਜਾਨ ਬੁਝ ਮੈ ਕਮਲਾ ਹੋ
ਰਿਹਾ ਭੁਸਾਂ ਜਾਨਿਆ ਕੋਈ ਨਾ ਮਰਦ ਮੈਨੂੰ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਨਾਂ
ਕੋਈ ਹੁਨ ਮੂਲ ਮੇਰਾ ਰੱਖੇ ਚਾਹੇ ਇੱਕੋ ਅਲਾਹ ਫ਼ਰਦ ਮੈਨੂੰ ॥ ੪੫ ॥

ਜਵਾਬ ਬੁਢਾ

ਬੁਢੇ ਕਿਹਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਬਸ ਕਰ ਤੂੰ ਏਸ ਗਲ ਦਾ ਲਈ ਨਾ

ਨਾਉਂ ਬੇਟਾ ॥ ਜੇਤਾਂ ਖਬਰ ਹੋਵੇ ਬਾਦਸਾਹਤਾਈ ਕਿਤੇ ਰਹਿਨ
ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਨਥਾਉਂ ਬੇਟਾ ॥ ਕਿਥੋਂ ਸਿਖਯੋਂ ਭੈੜੀਆਂ ਵਾਦੀਆਂ ਤੂੰ
ਤੋਸਾ ਮਾਰਨਾ ਆਪਨੇ ਪਾਉਂ ਬੇਟਾ ॥ ਮਿਲੇ ਦੇਸ ਨਿਕਾਲੜਾ
ਤੁਰਤ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆ ਫਿਰੇਂਗਾ ਸਹਿਰਗਿਰਾਉਂ ਬੇਟਾ ॥ ਘਰ
ਆਪਨੇ ਕੁਝ ਪਰਵਾਹ ਨਾਹੀਂ ਨਿੱਤ ਹੋਸਤੇ ਖੇਡਤੇਗਾਉਂ ਬੇਟਾ
॥ ਪਰੀ ਜੇਹੀ ਹੈ ਇਸਤੀ ਘਰ ਤੇਰੇ ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ ਪਧਾਉਂ ਹਨੂੰ
ਰਾਉਂ ਬੇਟਾ ॥ ਛੋਡ ਹੋਕਰ ਰਾਮ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗੋਂ ਕਿੱਥੇ ਲਿਖਿਆ
ਏਹ ਨਿਆਉਂ ਬੇਟਾ ॥ ਅਲਜ਼ ਨਾ ਯੁਖਰ ਜੁਲ ਬਨਾਇ ਕਿਹਾ
ਪੱਟ ਸੁਦਦਾ ਜੜਾਂ ਜਨਾਉਂ ਬੇਟਾ ॥ ਜਹਿੰਦਾ ਖਾਵਨਾਂ ਉਸ
ਦਾ ਬੁਰਾ ਕਰਨਾ ਬਿਛ ਵੱਢਨਾ ਮਾਨਕੇ ਛਾਉਂ ਬੇਟਾ ॥ ਅੱਠੇ
ਪਹਰ ਜੋ ਭੋਗਦਾ ਖਜਾਲ ਰੱਖਨ ਸੋਈ ਜਾਨੀਏ ਕੁਤੇ ਤੇਕਾਉਂ
ਬੇਟਾ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਨਿਆ ਨਿਆਂ ਮੱਭ ਦੇਨੀ ਮੱਗੇ ਕਰੀਂ ਜੋ
ਆਪਨੂੰ ਭਾਉਂ ਬੇਟਾ ॥ ੩੬ ॥

ਜਵਾਬ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਅਕਲ ਦੇਵਨੀ ਆਸਕਾਂਸ ਦਕਾਂ ਨੂੰ ਅਕਲ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ
ਕੰਮ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ੀਹਾਂ ਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਰਜਨਾ ਮਾਸ ਵੱਲੋਂ ਫੇਰਵੇ
ਰਹਿਨ ਨਾਹੀਂ ਇੱਕ ਦਮ ਮੀਆਂ ॥ ਇਸਕ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਮੁਲ ਨਾ
ਛੋਡਸਾਂ ਮੈਂ ਭਾਵੇਂ ਲਾਹਿਸੁਟੇ ਮੇਰਾ ਚੰਮ ਮੀਆਂ ॥ ਲੱਗੇ ਵੱਸਤਾ
ਸੀਰੀਂ ਦੇ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚਾਂ ਜਵਾਮਹਿਲ ਉਤੇ ਘਮਾਘਮ ਮੀਆਂ
॥ ਬਾਝੋਂ ਯਾਰ ਘਰ ਬਾਰ ਉਜਾੜ ਦਿਸੇ ਅਹੀਂ ਨਾਲ ਮਾਫਾਂ ਠੰਢੇ
ਦੱਮ ਮੀਆਂ ॥ ਸੋਈ ਜਾਨ ਦੇ ਨੀ ਦੁਖ ਆਸਕਾਂ ਦਾ ਲੱਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ

ਨੂੰ ਇਸਕ ਦਾ ਗਮਮੀਆਂ ਨਾਗ ਇਸਕ ਨੇ ਘੇਰਿਆ ਆਨ
 ਮੈਨੂੰ ਚਾਰੋਂ ਤਰਫ਼ੀਂ ਮਾਰਕੇ ਖੱਮਮੀਆਂ ॥ ਕੋਈ ਜਾਨਦਾ
 ਨਹੀਂ ਪਛਾਨਦਾ ਹੋ ਵਿੱਚੇ ਵਿੱਚ ਰੋਵਾਂ ਛੱਮਛੱਮ ਮੀਆਂ ॥ ਸੌਕ
 ਸੀਰੀਂ ਦਾ ਗਿਆ ਚਮੁੱਟ ਮੈਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੱਮ
 ਮੀਆਂ ॥ ਨਹੀਂ ਪੰਖ ਜੋ ਉਡਕੇ ਜਾਇ ਮਿਲਾਂ ਹੱਥੀਂ ਜ਼ੋਰ ਨਾਹੀਂ
 ਪੱਲੇ ਦੱਮ ਮੀਆਂ ॥ ਜਿਸ ਇਸਕ ਥੀਂ ਮਿਲੇ ਮਹਬੂਬ ਪਿਆਰਾ
 ਐਸਾ ਇਸਕ ਹੋਵੇ ਛੱਮਛੱਮ ਮੀਆਂ ॥ ਜਿਸ ਮਰਦ ਤਾਂ ਈ ਕੋਈ
 ਇਸਕ ਨਹੀਂ ਓਹਦਾ ਜੀਂ ਵਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਖਤਮ ਮੀਆਂ ॥ ਕਿਸਨ
 ਸਿੰਘ ਮਹਬੂਬ ਦੇ ਮਿਲੇ ਬਾਬੇ ਗਮ ਇਸਕ ਨਾ ਹੋਂ ਵਦਾ ਤੱਮ
 ਮੀਆਂ ॥ ੪੭ ॥

ਮਕੂਲਾ ਸਾਇਰ ਜਵਾਬ ਬੁਢਾ

ਬੁਢੇ ਆਖਿਆ ਇਸਕ ਥੀਂ ਬਾਜ਼ ਰਹੀਏ ਏਹ ਇਸਕ ਹੈ ਬੜਾ
 ਮਹਾਲ ਭਾਈ ॥ ਲਵੇ ਨਾਉਂ ਨਾ ਇਸਕ ਦਾ ਮੂਲ ਕੋਈ ਖੰਨੀ ਸੁਨੇ
 ਜੇ ਏਸਦਾ ਹਾਲ ਭਾਈ ॥ ਇਸਕ ਰੋਗ ਭਾਰਾ ਏਸ ਜੰਗ ਅੰਦਰ
 ਵਿੱਚੇ ਵਿੱਚ ਦੇਵੇ ਹੱਥ ਗਾਲ ਭਾਈ ॥ ਮਿਰਜ਼ਾ ਕਲਖ ਬੁਖਾਰੇ ਦਾ
 ਮਗਲ ਹੈ ਸੀ ਸੋਹਨੀ ਵਾਸਤੇ ਓਹ ਮਹੀਂ ਵਾਲ ਭਾਈ ॥ ਸੀਸਾ
 ਹਾਰਨਾ ਮਾਰਨਾ ਮਨ ਤਾਂ ਏ ਜੂਏ ਇਸਕ ਦੇ ਦੀ ਬੁਟੀ ਚਾਲ ਭਾਈ
 ਮਜਨੂੰ ਵਿਚ ਉਜਾੜ ਦੇ ਫਿਰੇ ਭੋਂਦਾ ਲੇਲਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹਾਲ ਜਵਾਲ
 ਭਾਈ ॥ ਇਸਕ ਰੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਨਾਂ ਸੁਖ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਇਸਕ ਹੈ
 ਜੁਲ ਖਲਾਲ ਭਾਈ ॥ ਸੱਸੀ ਪੁਨੂੰ ਦੇਵੇਂ ਬਲਾ ਵਿਹ ਮੋਏ ਕੀਤੇ
 ਇਸਕ ਨੇ ਬਹੁਤ ਬੇਹਾਲ ਭਾਈ ॥ ਰਾਨੀ ਸੁੰਦਰਾਂ ਮਹਿਲ ਤੋਂ ਤੁਟ

ਮੋਈਕੀਤਾਪੁਰਨੇਵੱਲਖਿਆਲਭਾਈ॥ ਰਾਂਝਾਹੀਰਦੇ ਮਗਰ
ਛਕੀਰਹੋਇਆਕੰਨਚੀਰਕੇ ਮੂੰਦਰਾਂ ਭਾਲ ਭਾਈ॥ ਦਹਸਿਰ
ਮਾਰਿਆ ਰਾਮ ਨੇ ਸੀਭਾ ਪਿੱਛੇ ਹਨੂਮਾਨਦਿੱਤੀ ਲੰਕਜਾਲ
ਭਾਈ॥ ਮਿਰਜਾ ਕੱਖਾਂਦੇ ਵਿਰਜਾਸਾੜਿਓਨੇ ਜਦੋਂ ਚੱਲਿਆ
ਸਾਹਿਬਾਂ ਨਾਲ ਭਾਈ॥ ਮਾਰੇ ਹਸਨ ਹੁਸੈਨਇਮਾਮ ਜਾਦੇ
ਸੁਨਿਆ ਹੋਗ ਯਜ਼ੀਦ ਦਾ ਹਾਲ ਭਾਈ॥ ਕਰ ਕਾਰ ਬਹਾਰ
ਘਰ ਬਾਰ ਅੰਦਰ ਖਿਆਲ ਸੀਰੀਂ ਦਾ ਮਨ ਤੋਂ ਟਾਲ ਭਾਈ॥
ਰੂਪ ਦੇਖਬੇਗਾਨੀਆਂਬੇਟੀਆਂਦਾਇਲਵਾਂਗ ਪਤੰਗਨਾਜਾਲ
ਭਾਈ॥ ਏਸ ਕੰਮਥੀਂ ਨਵਾਨਾਂ ਕੁਝਹੋਸੀ ਏਹਇਸਕਹੈਬੜਾ
ਜੰਜਾਲ ਭਾਈ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਕੀਜ਼ੋਰਹੈ ਨਾਲ ਸਾਹਾਂ ਕਦਰ
ਆਪਨਾ ਆਪ ਸੰਭਾਲ ਭਾਈ॥ ੪੮॥

ਜਵਾਬ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾਫੇਰਫ਼ਰਿਹਾਦਨੇ ਹੋਸਕਰਤੂੰ ਪਿੱਛੇ ਪ੍ਰੇਮਦੇ ਸਭਹੈਰਾਨ
ਹੋਏ॥ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੇਮਤੇ ਆਨਮਕਾਨ ਕੀਤਾ ਤਦੋਂ ਧਰਮਈਮਾਨ
ਵੈਰਾਨ ਹੋਏ॥ ਅਕਲ ਛਿਕਰ ਤੇ ਸੁਧ ਨਾਰਹੀ ਕੋਈਕੁਠੇ
ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਹੀ ਪਸੇਮਾਨ ਹੋਏ॥ ਸਰਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨ ਲਨਾਂਮੇਲ
ਰਿਹਾਜੇਹੜੇ ਇਸਕਦੇਵਿੱਚ ਗਲਤਾਨ ਹੋਏ॥ਕੁਲਲੋਕ ਤੇ
ਬੇਦ ਦੀ ਲਾਜ ਦੁਟੀ ਪਰੇਹੱਦਬੇਹਦ ਅਸਤਾਨਹੋਏ॥ਜਦੋਂ
ਪ੍ਰੇਮ ਤਮਾਰਿਆਂ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਹਿੰਦੂਤੁਰਕਦੋਵੇਂ ਪਸੇਮਾਨ
ਹੋਏ॥ ਵਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰੇਦਾ ਮਨਅੰਦਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮਦੇਸਭ
ਨਸਾਨ ਹੋਏ॥ਪਿੱਛੇ ਪ੍ਰੇਮਦੇ ਪੀਰ ਫਕੀਰਸਾਦੇਵਲੀਅੰਬੀਆ

ਸਾਹ ਸੁਲਤਾਨ ਹੋਏ ॥ ਲੱਯੋ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮਦੇਤੀਰ ਕਾਰੀ
 ਓਹ ਝੁਕਕੇ ਵਾਂਗ ਕਮਾਨ ਹੋਏ॥ ਸੀਤਾ ਵਾਸਤੇ ਰਾਮਆਰਾਮ
 ਖੋਯਾ ਅਤੇ ਸੀਸ ਦਹਿਸੀਸ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਏ ॥ ਮਾਰੇ ਹਸਨ
 ਹੁਸੈਨ ਯਜ਼ੀਦ ਜ਼ਾਲਮ ਜੈਨਬ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਤਾਨ ਹੋਏ ।
 ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਨਾਲ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਕੀਤਾ ਵਿਸਨਲਖਮੀ ਨਾਲ ਇਕ
 ਜਾਨ ਹੋਏ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਗੌਰੀ ਗੌਰੇ ਹੋਇਰਹੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਕੇ
 ਨਸਰ ਜਹਾਨ ਹੋਏ॥ ਇੰਦ੍ਰਜੇਹਾਂ ਨੇ ਲਿਆ ਸ੍ਰਾਪ ਜਾਕੇ ਜਦੋਂ
 ਨਾਲ ਅਹਿਲਿਆ ਧਿਆਨ ਹੋਏ॥ ਮੁਛਾ ਮੁੰਨੀਆਂ ਇਦ੍ਰੀ ਕਟ
 ਦਿਭੀ ਮਾਰੇ ਪ੍ਰੇਮਦੇ ਹੀ ਪਸੇਮਾਨ ਹੋਏ॥ ਰਾਜੇ ਭੋਜਹੋਰੀ ਦੇਖ
 ਬਣੇ ਘੋੜੇ ਖਾਨ ਅੱਡੀਆਂ ਤੇ ਭਲੇਆਨ ਹੋਏ॥ ਲੇਲੀ ਮਜਨੂੰ
 ਨੂੰ ਜਾਨੇ ਜਗ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਸਤੇ ਜਗ ਨਸਾਨ ਹੋਏ॥ ਆਰੀ
 ਰਖਕੇ ਚੀਰਿਆ ਜ਼ਿਕਰੀਏ ਨੂੰ ਖੁਕ ਚਾਰਨੇ ਨੂੰ ਸੁਨਿਆਨ
 ਹੋਏ॥ ਸੁਲੀ ਸਹੀ ਮਨਸੂਰਨੇ ਪ੍ਰੇਮਪਿਛੇ ਸੱਮਸਖੱਲ ਲਹਾਇ
 ਅਯਾਨ ਹੋਏ॥ ਚਿਖਾ ਵਿਚ ਖਲੀਲ ਅਸੀਲ ਪਾਏ ਅਸਮਾਈਲ
 ਜੇਹੇ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਏ॥ ਸੋਹਣੀ ਸੱਸੜੀ ਤੇ ਮਹੀਂ ਵਾਲ ਪੁੰਨੂੰ ਚੰਦਰ
 ਬਦਨ ਮਾਯਾਰ ਮਸਤਾਨ ਹੋਏ॥ ਪੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਯਾਲੜਾ ਪ੍ਰੇਮ
 ਵਾਲਾ ਸੋਈ ਮਸਤ ਅਲਮਸਤਦੀ ਵਾਨ ਹੋਏ॥ ਜੇਹੜੇ ਪ੍ਰੇਮਦੀ
 ਪੱਤੀ ਵਾਚ ਬੈਠੇ ਘਰਬਾਰ ਓਹ ਏਕਸਮਾਨ ਹੋਏ॥ ਭੁਲਗਏ
 ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਸਾਰੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਆਨਫਰਮਾਨ ਹੋਏ॥
 ਪ੍ਰੇਮ ਪੀਰ ਹੈ ਨਵਿਆਂ ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਪਿਛੇ ਪ੍ਰੇਮਦੇ ਪੀਰ ਜਵਾਨ
 ਹੋਏ ॥ ਯੂਸਫ ਅਤੇ ਜੁਲੈਖਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜੇਹੜੇ ਹੁਸਨਦੇ

ਨਾਲ ਗੁਮਾਨ ਹੋਏ ॥ ਪੱਲਾ ਇਸਕ ਨੇ ਛੱਡਿਆ ਆਸਕਾਂਦਾ
ਜਦੋਂ ਜਾਇ ਮਕਾਨ ਮਸਾਂਨ ਹੋਏ ॥ ਅਸੀਂ ਦੱਖਨੇ ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਮ
ਪਿਆਰਝੇ ਦਾ ਜਿਸਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਕੰਮ ਆਸਾਨ ਹੋਏ ॥ ਫਾਸੀ ਪ੍ਰੇਮ
ਦੀ ਫਾਸਕੇ ਦਾਸ ਹੋਏ ਪੰਛੀ ਵਿਚ ਜਾਲੀ ਜਿਵੇਂ ਆਨ ਹੋਏ ॥
ਜਿਵੇਂ ਨੈਨ ਮਾਸੂਕਦੇ ਦੇਖ ਆਸਕ ਛੱਡ ਜਾਨ ਜਹਾਨ ਨਦਾਨ
ਹੋਏ ॥ ਗਲੀ ਯਾਰ ਦੀ ਜੀਵਨਾ ਬਲੀ ਹੋਕੇ ਤਲ ਸੀਸ ਤੇ
ਹੱਥ ਤੇ ਜਾਨ ਹੋਏ ॥ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਜੰਗਕੀਤਾ ਸੋਈ
ਰਮੇ ਏਸ ਜਹਾਨ ਹੋਏ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਸਰਫ਼ ਕਿਹਾ ਸੀਸ
ਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੇਮਦੇ ਨਾਲ ਗੁਮਾਨ ਹੋਏ ॥ ੪੯ ॥

ਜਵਾਬ ਬੁਢਾ

ਬੁਢੇ ਆਖਿਆ ਬਚਿਆ ਕਰਮ ਤੇਰੇ ਅਸਾਂ ਵਸਣੀ ਮੱਤ ਸਿ-
ਆਨਿਆਂ ਨੇ ॥ ਰਾਹ ਛੱਡ ਕੁਰਾਹਦੀ ਤਰ ਦੋੜੇਂ ਤੈਨੂੰ ਖਾਵਨਾਏਂ
ਮਾਸ ਖਾਨਿਆਂ ਨੇ ॥ ਮੱਤ ਮੂਰਖਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਵਦੀ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਉਗਨਾਉਂ ਨਿਆਂ ਦਾਨਿਆਂ ਨੇ ॥ ਅਗ ਦੇਖ ਸਿਮਾਨਿਆਂ ਮਨਾ
ਕਰਨਾਂ ਹੱਥ ਮਾਰਨਾ ਜਾਇਆ ਵਾਨਿਆਂ ਨੇ ॥ ਜੇਹੜਾ ਆਖਿਆ
ਕੰਨਨਾਂ ਮੂਲ ਰੱਖੇ ਕਾਹੇ ਦੇਵਨੀ ਮਤ ਸੁਜਾਨਿਆਂ ਨੇ ॥ ਜੇਹੜਾ
ਬੇੜੀ ਦੇ ਵਿਚਨਾ ਪੈਰ ਪਾਵੇ ਜੋਰੀ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਨਹੀਂ ਮੁਹਾਨਿਆਂ
ਨੇ ॥ ਕਹੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮੂਲ ਨਾਲ ਗਨਾਏਂ ਤੈਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਮੌਤ ਦੇ
ਭਾਨਿਆਂ ਨੇ ॥ ਨ ਕਰਨਾ ਨੀਆਂ ਵੱਲ ਨਿਗਾਹ ਰਖੇ ਮਾਰਸੁਟਨਾ
ਰਾਜਿਆਂ ਰਾਨਿਆਂ ਨੇ ॥ ਮਾਉਂ ਬਾਪਦੀ ਬਾਨਾ ਮੰਨ ਨੀ ਹੈ
ਨਾਲਾਇਕਾਂ ਤੇ ਐਵੇਂ ਜਾਣਿਆਂ ਨੇ ॥ ਰਹੇ ਆਖਦੇ ਖੁਹਦੇ ਵਿਚ

(੭੫)

ਢੇਹਨਾਨਾਮਕੂਲਾਂਤੇਅੰਨ੍ਹਿਆਂਕਾਨਿਆਂਨੇ॥ ਅਫ਼ਤਾਬਦੇਨਾਲ
ਜਵਾਬ ਕਰਨੇ ਕੇਹੜੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਟਿਟਾਨਿਆਂਨੇ॥ ਇਕ
ਜਨਾਂਜਹਾਨਤੇਹੋਯੋਆਬੀ ਤਨੂੰ ਮਾਰਨਾਜ਼ੋਰਧਿਗਾਨਿਆਂਨੇ
॥ ਹੁਨ ਹਈ ਵੇਲਾ ਪਛੋਂ ਤਵਸੇਂ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਆਵਨਾਂ ਵਕਤ
ਵਿਹਾਨਿਆਂ ਨੇ ॥ ਯੇੜਾ ਦੁਖ ਸਤਾਬਹੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਮੌਖਾ
ਜਾਵਣਾਂ ਦੁਖਾਂ ਪੁਰਾਨਿਆਂ ਨੇ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਥੋੜੀ ਕਹੀ
ਮਿਟ ਜਾਵੇ ਫੇਰ ਮਿਟਨਾ ਨਹੀਂ ਕਹਾਨਿਆਂ ਨੇ ॥ ੫੦ ॥

ਜਵਾਬ ਫਰਿਹਾਦ

ਫੇਰਕਿਹਾ ਫਰਿਹਾਦ ਨੇ ਸਮਝਬਾਬਾਇਸਕ ਦੂਰਨਾਹੋਵਦਾ
ਨਾਲਗੱਲਾਂ ॥ ਇਸਕ ਹਟੇਨ ਨਾਲ ਕਹਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪੀੜ
ਪੇਟਦੀਹਟੇਨਾ ਨਾਲ ਅੱਲਾਂ ॥ ਇਸਕਮੁਸਕ ਨਾ ਛਪਦੇਲੱਖ
ਕਰੀਏ ਜਿਵੇਂ ਅੱਗਨਾਛੱਪਦੀਵਿਚ ਝੱਲਾਂ ॥ ਇਸਕਲੁਕੇ ਨ
ਪੀਰ ਪੈਰੀਬਰਾਂ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹੇ ਸੁਲੀਆਂ ਤੇ ਲੈਹਗਈਆਂਖਲਾਂ ॥
ਯੂਸਫ਼ ਜਿਹਾਂਤੋਂ ਇਸਕ ਨ ਲੁਕਿਆਸੀ ਦੇਖੋ ਜਾਇਕੇਪਏ
ਵਿਚ ਖੂਹ ਡਲਾਂ ॥ ਸੁਨਿਆਨਜੇਹੋਕੀਤੇ ਇਸਕਕਮਲੇਫਿਰੇ
ਸੂਰੀਆਂ ਚਾਰਦੇ ਚਿਰ ਝੱਲਾਂ ॥ ਇਸਕ ਬਲਅਮਬਾਉਰਨੂੰ
ਚੂਤ ਕੀਤਾ ਲਿਆਏ ਜੰਗਲਾਂ ਥੀਂ ਸ਼ਹਿਰਨਾਲਛੱਲਾਂ ॥ ਡੁਬ
ਜਾਵਦੀਏ ਹੋਸ ਤਾਰੂਆਂ ਦੀ ਸਾਗਰ ਆਂਵਦਾਏਜਦੋਂ ਮਾਰ
ਛੱਲਾਂ ॥ ਇਸਕ ਛੋੜਦਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਮੂਲ ਮੈਨੂੰ ਏਸ ਇਸਕ
ਕੋਲੋਂ ਕਿਥੇ ਨੱਸ ਚੱਲਾਂ ॥ ਹੋਰਕਹੋ ਜੋ ਸਫ਼ਕਬੂਲਮੈਨੂੰਇਕ
ਸੀਰੀਂਦੇ ਸੌਕ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਟੱਲਾਂ ॥ ਸਸੀ ਮਾਓਦੀ ਗਲ ਨਾ

(੭੬)

ਇਕ ਮੱਨੀ ਕੱਲੀਜਾਇਓਈਓੜਕ ਵਿਚ ਥੱਲਾ ॥ ਜਾਨਤਲੀ
ਤੇ ਰੱਖਮੈਂ ਹੋਯਾ ਆਸਕ ਨ ਇਸਕ ਦੇਰਣੇ ਨਾਮੂਲਹੱਲਾਂ
॥ ਲੱਗੀ ਬ੍ਰਿਹੋਦੀ ਅੱਗ ਸਰੀਸਸਾਰੇ ਸੋਨੇ ਵਾਂਗਕੁਠਾਲੀਦੇ
ਵਿਚ ਗੱਲਾ ॥ ਤੇਸਾ ਇਸਕ ਦਾ ਲੱਕੜੀ ਵਾਂਗ ਸੱਲੇ ਦਿਨੇ
ਰਾਤ ਮੈਂ ਮਾਰੀ ਦਾ ਨਾਲ ਸੱਲਾਂ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਆਰਾਮਨ
ਆਸਕਾਂ ਨੂੰ ਲਹਿੰਦੇ ਬਾਝ ਮਾਸੂਕ ਦੇਵਿਚ ਵੱਲਾਂ ॥ ੫੧॥

ਜਵਾਬ ਬੁਢਾ

ਬੁੱਢੇ ਆਖਿਆ ਬੈਰਿਆਂ ਕਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤੋਰ ਦੇ ਨਾਲ
ਸਿਝਾਈਏਜੀ ॥ ਜਾਨਬੁਝਅਜਾਨਜੋਹੋਰਹੋਓਹਨੂੰਕਾਸਨੂੰਪਏ
ਸਮਝਾਈਏਜੀ ॥ ਕੀਤੇਆਪਣੇਦਾ ਫਲਪਾਵਸੇਤੂੰਅਸੀ ਜ਼ੋਰ
ਕਿਉਂਏਤਨਾਲਾਈਏਜੀ ॥ ਤੇਰੇਵਾਸਤੇਹੀਅਸੀ ਆਖਨੇਹਾਂ
ਨਹੀਂਆਪਣਾਕੁਝਗਵਾਈਏਜੀ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਸੋਦਾਈਆਂ
ਸਿਰੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਈਏਜੀ ॥ ੫੨॥

ਜਵਾਬ ਫਰਿਹਾਦ

ਫੇਰ ਕਹਿਆ ਫਰਿਹਾਦਨੇ ਜਾਓ ਬਾਬਾਤਨੋਂਛੁੱਟਿਆਂਨੇਮੁੜ
ਬੱਝਨਾ ਕੀ ॥ ਖੱਜਰ ਖਿੱਚਮਯਾਨ ਥੀਂ ਹਥਲੈਕੇਕਹੇਸੂਰਮੇ
ਨੇ ਰਣੇਂ ਭੱਜਨਾਕੀ ॥ ਪੈਰੀਂਘੁੰਘਰੂਬੰਨਕੇਨਾਚਕਰਨਾਘੁੰਡ
ਕੱਢਕੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਕੱਜਨਾ ਕੀ ॥ ਨਾਲ ਯਾਰਦੇਬਹੁਤ ਪਿਆਰ
ਕਰਕੇ ਭੇਦ ਕਹਿੰਦਿਆਂਓਸਨੂੰ ਲੱਜਨਾ ਕੀ ॥ ਨੇਹੁਲਾਇਕੇ
ਨਾਲਪਿਆਰਿਆਂਦੇਦੁਖਲੱਗਿਆਂਦੇਸਤਾਂਭੱਜਨਾਕੀ ॥ ਦਿਲ
ਦੀਜੀਏਦੋਲਚਾਂਵਾਲਿਆਂਨੂੰ ਘਰੋਂਭੁਖਿਆਂਦਿਓਕਸੇਰੱਜਨਾਂ

ਕੀ॥ ਵੇਰੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਮਾਰੀਏ ਕੋਈ ਗੱਬਰ ਮਸਕੀਨਾਂ ਤੇ
ਜਾਇਕੇ ਵੱਜਨਾ ਕੀ ॥ ਇਸਕਲੱਗਦਾ ਦਿਲਦੇਰੋਜਿਆਂ ਨੂੰ
ਭੁਖੇ ਮਰਦ ਨੇ ਬੋਲ ਕੇ ਗੱਜਨਾਕੀ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਸਿੰਗਾਰ
ਪਰ ਹੁੰਦਿਆਂਦੇਗਹਿਨਾਂ ਮੰਗਿਆਂਤੰਗਿਅ ਸੱਜਨਾਕੀ॥੫੩॥

ਮਾਕੁਲਾ ਸ਼ਇਰ

ਰਹੇ ਬਹੁਤ ਸਮਝਾਇਨਾਇਕ ਮੰਨੀਨਿਕਲ ਦੋੜਿਆਹਾਲ
ਹੀ ਹਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਨਾਰੇ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹਾਲਲੋਕਾਗਿਆ
ਵਿੱਚਉਜਾੜ ਬੇਹਾਲ ਕਰਕੇ॥ ਗਈ ਅਕਲਤੇਸਕਲਦੀਵਾ-
ਨਿਆਂ ਦੀ ਪਾਵੇ ਖਾਕ ਖੁਲੇ ਸਿਰ ਵਾਲ ਕਰਕੇ॥ ਮਾਂਉਂਬਾਪ
ਰੋਵਨ ਹੋਰ ਸਾਕ ਸਾਰੇ ਆਖਣ ਤੁਰ ਗਿਆ ਜੀਉੜਾਜਾਲ
ਕਰਕੇ ॥ ਕਦੇ ਆਂਵਦਾਸਹਿਰਜੇਹਿਰ ਆਵੇਕਦੇਜਾਂਵਦਾ
ਦਿਲ ਮਲਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਲੱਗੇ ਭੁਖ ਤਾਂ ਖਾਂਵਦਾਮੰਗਟੁਕੜਾ
ਇਕੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲਏ ਸਵਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਕਿਸਨ ਛਰਿਹਾਦ
ਬਰਬਾਦ ਹੋਯਾ ਯਾਦ ਸੀਰੀਂਦੀ ਨਾਲਸੰਭਾਲਕਰਕੇ॥੫੪॥

ਮਰਜਾਨਾ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇਬਾਪ ਦਾ

ਹੋਯਾ ਬਾਪ ਨਿਰਾਸ ਫਰਿਹਾਦ ਵੱਲੋਂ ਆਖੇ ਮਸਤ ਮਲੰਗ
ਫਕੀਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਹਿੰਦਾ ਗਈ ਅਬਰੇਫਰਜੀਦ ਨਾਲੇਅੱਖੀ
ਰੋਂਦਿਆਂ ਨੀਰ ਹੋ ਨੀਰ ਹੋਯਾ॥ ਬੁਰੇਦੁਖ ਹੁੰਦੇਏਨਾਂ ਪੁਤ੍ਰਾਂਦੇ
ਰੰਗਜਰਦ ਜਿਉਂਜਰਦ ਹਰੀੜਹੋਯਾ ॥ ਯੂਸ ਬਾਬਯਾਕੂਬ
ਦਾ ਹਾਲਜਿਵੇਂਤਿਵੇਂਬਾਬਫਰਿਹਾਦ ਜ਼ਹੀਰਹੋਯਾ ॥ ਚੜ੍ਹਿਆ
ਗੰਮਦਾਤਾਪਨਾਦੁਰਹੋਵੇਤੀਰਤੀਰਮੌਤਦੇਨਾਲਗੁਜੀਰਹੋਯਾ॥

ਲਛਮਨ ਰਾਮਸੀਤਾ ਬਨਬਾਸ ਲੀਤਾ ਦਸਰਥ ਸੁਰਗ ਨੂੰ
 ਪਾਇ ਵਹੀਰ ਹੋਯਾ ॥ ਮੋਯਾਨਾਲ ਫਿਰਾਕਦੇਚਾਕਹੋਕੇਵਿਚ
 ਖਾਕ ਦੇ ਜਾਇ ਸਤੀਰ ਹੋਯਾ ॥ ਰੋਵਨਲੜਕੀਆਂਬਾਲੀਆਂ
 ਮਾਰਚੀਕਾਂ ਲੀੜਾ ਕੱਪੜਾ ਲੀਰਪਲੀਰਹੋਯਾ ॥ ਧੀਆਂਨੂੰਹਾਂ
 ਸੁਟੇਖੋਲ੍ਹ ਵਾਲ ਸਿਰਦੇ ਹਾਲ ੨ ਕਰ ਦੁਖ ਕਸੀਰਹੋਯਾ ॥
 ਲੋਕ ਸਹਿ ਤਦੇ ਹੋਏ ਸਭ ਆਨਕਠੇਛੋਟੇ ਵੱਡੇਦਾਤੰਗਜ਼ਮੀਰ
 ਹੋਯਾ ॥ ਸਜਾਏ ਹੋਨ ਤਾਂ ਰੋਨਭਰਨੈਨ ਸਾਰੇ ਅਤੇਨੈਨਦਾਹੱਥ
 ਉਚੀਰਹੋਯਾ ॥ ਗੱਲਾਂ ਲਾਲ ਤੇਛਾਤੀਆਂਸੁਰਖ ਵੋਈਆਂ ਲੱਕ
 ਭਜਕੇ ਵਾਂਗ ਕਰੀਰ ਹੋਯਾ ॥ ਰੋਵੇਨਾਰਫਰਿਹਾਦ ਪੁਕਾਰਕਰਕੇ
 ਜਿਵੇਂ ਬਾਝ ਰਾਂਝੇਹਾਲਹੀਰਹੋਯਾ ॥ ਆਖੇਮੋਯਾ ਸੋਹਰਾਮੋਹਰਾ
 ਖਾਇ ਮਰਸਾਂ ਮੇਰਾ ਜੀਵਨਾ ਏਤਦਬੀਰ ਹੋਯਾ ॥ ਆਖੇਨਿਜ
 ਨਿਕਾਹਪੜਾਂਵਦੀ ਮੈਂ ਮੇਰਾਵਿਆਹਨਾਕਿਸਤਕਦੀਰਹੋਯਾ ॥
 ਮਰਜਾਂਵਦਾਇਕੇਫਰਿਹਾਦਤਤਾਭਾਇਤਤੀ ਦੇਤਾਇਖਤੀਰ
 ਹੋਯਾ ॥ ਆਂਦਾਂਸਦ ਫਰਿਹਾਦ ਫਰਯਾਦਕਰਕੇ ਰੋਂਦਾਬਹੁਤਤੇ
 ਰੁਪ ਚੁਪੀਰ ਹੋਯਾ ॥ ਮਾਉਂ ਆਖਦੀਖਚਿਆ ਕਹਿਰ ਕੀਤੇ
 ਦੁਖ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾਦਾਮਨਗੀਰਹੋਯਾ ॥ ਗਿਉਂ ਆਪਤੇਬਾਪਨੂੰ
 ਮਾਰਿਓਈਮੇਰੀ ਚੰਦਰੀ ਦਾ ਭੈੜਾ ਸੀਰ ਹੋਯਾ ॥ ਦੇਵਨਲੋਕ
 ਨਸੀਹਤਾਂ ਕੋਨ ਜਾਂਨੇਇਸਕ ਅਕਲਦਾ ਵੈਰਵਿਚੀਰਹੋਯਾ ॥
 ਜਾਨਜਾਵਸੀਜਾਵਸੀ ਇਸਕਤਾਹੀਂਇਸਕ ਬਿਨਾਕੋਸਿਧਨਾ
 ਪੀਰ ਹੋਆ ॥ ਇਸਕ ਗਿਆ ਤੇਕੋਈ ਨਾਂ ਕਹੇ ਆਸਕਗਿਆ
 ਇਸਕ ਤਾਂ ਕੋਨਅਮੀਰਹੋਯਾ ॥ ਹੁਕਮ ਓਸਦਾ ਕੋਈ ਨਾਮੂਲ

ਮੰਨੇ ਜੇਹੜਾ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਤਗੀਰ ਹੋਯਾ॥ ਦੁਖਸੁਖ ਤੇ ਭੁਖਕੀ
ਆਸ਼ਕਾਂਨੂੰ ਇਸਕਬਾਦਸਾਹ ਫਕਰਵਜ਼ੀਰ ਹੋਯਾ॥ ਨਾਮਸੀਰੀ
ਦਾ ਇੱਕਰਹਿਗਿਆ ਬਾਕੀਹੋਰ ਸਭਲੁਦਾਇਫਕੀਰ ਹੋਯਾ ॥
ਜੇਹੜਾ ਜੰਮਿਆ ਮਰੇਗਾ ਇਕਵਾਰੀ ਘੜਿਆ ਭੱਜਸੀ ਕੌਨ
ਕਹੀਰ ਹੋਯਾ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ ਜਿਥੇ ਇਸਕ ਰਹਿੰਦਾ
ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਦਾ ਛਿਕਰ ਛਿਕੀਰ ਹੋਯਾ ॥ ੫੫ ॥

ਮਾਕੂਲਾ ਸਾਇਰ

ਸਦਾ ਜੀਵਨਾ ਨਹੀਂ ਜਹਾਨ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਰੋਜ਼ਦੀ ਮੌਜ ਹੈ ਮਾਨ
ਬੰਦੇ ॥ ਹੋਏ ਖਾਕ ਤੋਂ ਅੰਤਨੂੰ ਖਾਕ ਹੋਨਾ ਕੇਹੜੀ ਗੱਲਦਾ
ਕੀਜੀਏ ਮਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਜਾਨ ਜਾਵਸੀ ਅੰਤਵੈਰਾਨ ਹੋਕੇ ਭਾਵੈਂ ਜਾਨ
ਤੇ ਭਾਵੈਂ ਨਾ ਜਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਅੱਲਾ ਵਾਲਿਆਂ ਗੰਮਦੇ ਗਾਲਿਆਂ
ਨੂੰ ਜੇਹੇ ਘਰਤੇ ਤੇਹੇ ਮਸਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਗਏ ਛੱਡ ਜਹਾਨ ਵੈਰਾਨ
ਹੋਕੇ ਵੱਡੇ ਸੂਰਮੇ ਮੁਗਲ ਪਠਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਮੌਤ ਖਾਂਵਦੀ ਜਾਂਵਦੀ
ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਖੱਕਰੇ ਨੂੰ ਸੇਰ ਪਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਪਿਆ ਵਗੇ
ਇਹ ਜੱਗ ਬਾਜਾਰ ਵਾਂਗੂੰ ਇਕਆਵਦੇ ਤੇ ਇਕਜਾਨ ਬੰਦੇ ॥
ਝੂਟੇ ਲੈਨ ਬਹਿਸਤਦੇ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਜੇਹੜੇ ਨੇਕ ਅਮਾਲ ਕਮਾਨ
ਬੰਦੇ ॥ ਜਿਨਾਂ ਨੇਕ ਕੰਮਾਂ ਵਲ ਚਿਤ ਲਾਯਾ ਮੰਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹਥ
ਨਾ ਲਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਜਿਨਾ ਪੀਤਾਏ ਦੁਧ ਹਲਵਾਈਆਂਦਾ ਨਹੀ
ਪੀਨ ਜੁਲਾਹਿਆਂਦੀ ਪਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਏਹੋਹਈ ਵੇਲਾ ਕਰਬੰਦਗੀ
ਤੂੰ ਬੰਦੇ ਬੰਦਗੀ ਤੋਂ ਰੱਬ ਪਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਤਦੋਂ ਕਰੋਂਗਾ ਯਾਦ
ਖੁਦਾਇਨੂੰ ਤੂੰ ਜਦੋਂ ਰਹਿਨਗੇ ਨੈਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਮਿਲੇ ਓਨਾਂ

ਨੂੰ ਆਨ ਦਿਲਜਾਨ ਜਾਨੀਜੇਵੇ ਜਾਨਜਹਾਨਘੁਮਾਨਬੰਦੇ॥
 ਸਿਖਜਾਨਗੇਰਾਗਦੀ ਜੀਲਤਾਈਂ ਜੇਵੇ ਰਾਗੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ
 ਗਾਨਬੰਦੇ॥ਕਦੇਮਿਲੇਗਾਓਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਨਪੀਆਜੇਵੇ ਪੀਆਨੂੰ
 ਨਿੱਤਧਿਆਨਬੰਦੇ॥ਕਦੇਲੈਨਗੇਢੂਭਨਿਸਾਨਿਆਂਨੂੰਜੇਵੇਨਿੱਤ
 ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਨਬੰਦੇ॥ ਜਾਨਦਿਤਿਆਂ ਬਾਬ ਨਾ ਮਿਲੇ ਜਾਨੀ
 ਭਾਵੇਂਕਿਤਨੇਬੰਦਬਨਾਨ ਬੰਦੇ॥ਜੇਵੇ ਆਪਨਾ ਆਪ ਪਛਾਨ
 ਬੈਠੇ ਓਨ੍ਹਾਂ ਰੱਬਦੀ ਹੋਈ ਪਛਾਨਬੰਦੇ ॥ ਸੋਈਜਾਨਸਿਆਨੇ
 ਏਸ ਜੱਗ ਅੰਦਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂਸਾਈਂਦੀਹੋਈਸਿਆਨਬੰਦੇ॥ਜੇਹੜੇ
 ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਸੇ ਤੋਖ ਹੋਏ ਓਨ੍ਹਾਂ ਰਹੀ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀਕਾਨ
 ਬੰਦੇ॥ਕਦਰਆਪਨਾਆਪਨੇ ਹੱਥਰਖਨਕਿਸੇਨਾਲਨਾਕਰਨ
 ਤਰਾਨਬੰਦੇ॥ਕਦਰਆਰਛਾਂਦਾਨਹੀਂਅਹਿਮਕਾਂਨੂੰਬਿਨਾਹੋਸ
 ਬੇਹੋਸਦੁਖਾਨਬੰਦੇ॥ ਲਾਲਗਪੇਦੇਗਲਦਾਦੱਲਬਨਿਆਂਜਦੋਂ
 ਪਾਇਆ ਕਿਸੇਨੇ ਆਨਬੰਦੇ॥ਜੇਹੜਾ ਸੱਚਬੋਲੇਓਹਨੂੰਕਹਿਨ
 ਕਾਫ਼ਰ ਸੂਲੀ ਦੇਨ ਤੇ ਖੱਲ ਲਹਾਨਬੰਦੇ॥ਐਗਨਆਰਛਾਂਦੇ
 ਲੈਂਦੇਬੰਨਪੱਲੇਜਿਨ੍ਹਾਂਗੁਨਾਂਦੀਨਹੀਂਪਛਾਨਬੰਦੇ॥ਚੂਹੜੇ ਮੇਲ
 ਕੂੜਾ ਸਿਰ ਰੰਘਲੈਂਦੇਜੇਹੜੇ ਸੀਸਮਹਲ ਤੇਜਾਨਬੰਦੇ ॥ਮਤ
 ਛਾਨਨੀ ਜਾਨਏ ਮੂਰਖਾਂਦੀ ਮੈਦਾ ਛਾਨਕੇਰੱਖਦੇਛਾਨਬੰਦੇ ॥
 ਅਕਲ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਕਲ ਛੱਜ ਵਾਂਗੂੰਸੂੜਾਸੁਟਕੇਕਨਕ
 ਕਲਾਨ ਬੰਦੇ॥ਜੇੜਾਮਕਰ ਫਰੇਬ ਤੇ ਕਰੇਠੰਗੀਓਹਨੂੰ ਪੀਰ
 ਫਕੀਰ ਬਨਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਦੇਖ ਦੇਪੀਆਂਸੇਲੀਆਂਕਫਨੀਆਂਨੂੰ
 ਬਭਾ ਆਖ ਆਕਾਸ ਚੜ੍ਹਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਅਦਲ ਜੁਲਮਦ ਬਭਾ

(੮੧)

ਮੁਫਾਸਲਾ ਹੈ ਕਿਥੇ ਨਿਆਂ ਤੇ ਕਿਥੇ ਹੈ ਤਾਨਬੰਦੇ॥ ਪੜ੍ਹਕੇ ਬੇਦ
ਪੁਰਾਨ ਨਾਸਮਝਦੇਨੀ ਐਵੇਂ ਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪਈ ਬਾਣਬੰਦੇ ॥
ਬਿਨੇ ਅਮਲ ਤੇ ਇਲਮ ਨਾ ਕਿਸੇ ਲੇਖੇ ਸੋਈ ਪਾਨਜੋ ਅਮਲ
ਕਮਾਨ ਬੰਦੇ॥ ਚੁਲੀਆਂ ਥੀਤਿਆਂ ਕੇ ਫਨਾਨਸ਼ਾ ਦੇਵੇ ਭਾਵੇ
ਮੱਟਾਂ ਦੇ ਮੱਟ ਮੁਕਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਜ਼ੋਰਾਵਰਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਹੈ ਢੋਲ
ਵਾਂਗੂੰ ਓਹਭੀ ਲਵੇ ਰਬਾਬਨੂੰ ਰਾਨ ਬੰਦੇ॥ ਆਸਕ ਜਾਨਕੇ
ਚੁਪਖਮੋਸ਼ ਹੋਏ ਘੁਟ ਵਟਕੇ ਵਕਤ ਲਿਘਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਜਿਵੇਂ
ਕੁਆਰੀਆਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਨ ਓਨਾਂ ਖਸਮ ਦੀ ਨਹੀਂ
ਪਛਾਨ ਬੰਦੇ॥ ਦੇਖ ਰੰਡੀਆਂ ਰੋਂਦੀਆਂ ਧੌਂਦੀਆਂ ਨੀਪੀਆ ਬਾਝ
ਪਈਆਂ ਕੁਰਲਾਨ ਬੰਦੇ ॥ ਜਿਨਾਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਪੀਆ ਆਪਣੇ
ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲ ਓਹ ਮਸਤਗੁਮਾਨ ਬੰਦੇ॥ ਮਿਲ ਪੀਆ ਨੂੰ ਪੀਆ
ਹੀ ਹੋਰ ਹੀਆ ਜਿਵੇਂ ਬ੍ਰਿਦਸਮੁੰਦ ਸਿਆਨ ਬੰਦੇ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
ਸੋਪੀਆ ਨੂੰ ਪਾਂਵ ਦੇਨੀ ਜੇਹੜੇ ਆਪਨਾ ਆਪ ਗਵਾਨ ਬੰਦੇ॥ ੫੬॥

ਐਜਨ

ਇੰਸੇ ਅਜ ਨਾ ਸੋਹਣਾ ਪੀਆ ਪਜਾਰਾ ਨੈਨੀ ਜਾਂ ਵਦਾਏ ਪਿਆ
ਨੀਰ ਮੇਰਾ॥ ਲਗੀ ਅੰਗ ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ ਵਿਚਸੀ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਸੁਟਿਆ
ਕੁਲ ਸਰੀਰ ਮੇਰਾ ॥ ਕੀਤਾ ਇਸ਼ਕ ਨੇ ਕੈਦ ਨਾ ਛਡਦਾਈ
ਕੋਈ ਤੋੜ ਨ ਸਕੇ ਜੀਜੀਰ ਮੇਰਾ ॥ ਪਿੱਛੇ ਯਾਰ ਖਾਰ ਸੰਸਾਰ
ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀਰ ਮੇਰਾ ॥ ਦਿਲਬਰ
ਬਾਝ ਦਲੀਲ ਨਾ ਠਹਿਰਦੀਏ ਦਿਲ ਰਹਿੰਦਾਏ ਨਿਤ
ਦਿਲਗੀਰ ਮੇਰਾ ॥ ਬਾਝ ਯਾਰ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹਾਰ ਚੰਗੀ ਦੁਖ ਹੋਏ

ਰਿਹਾ ਦਾਮਨਗੀਰ ਮੇਰਾ ॥ ਹਯਾ ਕਾਲਜਾ ਛੇਕ ਪੁਰ ਛੇਕ
ਸਾਰਾ ਦੇਖੋ ਕੋਈ ਨਾਹੀਂ ਜਿਗਰਫੀਰ ਮੇਰਾ ॥ ਕੋਈ ਮਾਉ
ਨਾਥਾਪ ਨਾ ਭੈਨਭਾਈ ਸਾਕ ਅੰਗਨਾਹੀਂ ਕੋਈ ਵੀਰਮੇਰਾ
॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਓਹ ਭੀਰ ਫਿਰਾਕ ਵਾਲਾ ਹਾਇ ਗਿਆ
ਕਲੇਜੜਾ ਚੀਰ ਮੇਰਾ ॥ ੫੭ ॥

ਮਾਕੂਲਾ ਇਰ

ਦੇਖ ਜਾਗਕੇ ਜਗ ਤਮਾਸ਼ੇ ਨੂੰ ਰੰਗ ਰੰਗ ਦੀ ਹੈਗੁਲਜਾਰ
ਪਿਆਰੇ ॥ ਐਵੇਂ ਸੁਭਿਆਂ ਉਮਰ ਵੰਜਾਈਆਈ ਰਹੀਕੋਲ
ਫੁਲੀ ਫੁਲਵਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਹਰੇ ਸੋਸਨੀ ਕਿਰਮਚੀਰੰਗਗੁੜੇ
ਸੋਹਨੇ ਸਬਜਚਿਟੇਗੁਲਾਨਾਰਪਿਆਰੇ ॥ ਵੰਬਾਕੇਵੜਾਮੋਤੀਆ
ਔਰ ਗੈਂਡਾ ਸਦਬਰਗ ਗੁਲਾਬ ਨਿਹਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਕਿ ਤੇ
ਅੰਬ ਅਨਾਰ ਸਤੂਤ ਮਿੱਠੇ ਸੇਓ ਫਾਲਸੇਨੀਰਸਦਾਰਪਯਾਰੇ
॥ ਬੋਲਨ ਕੋਇਲਾਂ ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਕੁਮਰੀਆਂਭੀ ਮੈਨਾਂਤੁਭੀਆਂ
ਕਰਨ ਪੁਕਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਨਹਿਰਾਂਮਾਰਲਹਿਰਾਂਚਲਨਮਸਤ
ਵਾਂਗੂਜਿਵੇਂਭਾਵੇਂ ਮਹਾ ਫਵਾਰਪਿਆਰੇ ॥ ਖੋਲਅੱਖੀਆਂ ਦੇਖ
ਲੈ ਕੁਦਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਡਿਠਿਆਂ ਅੰਧਅੰਧਾਰਪਿਆਰੇ ॥ ਏਹ
ਤਾਂ ਜਗਸਰਾਂਮੁਸਾਫਰਾਂਦੀਰੈਨ ਕਟਤੁਰਨਾਇਕਵਾਰਪਯਾਰੇ
॥ ਕਈ ਆਂਵਦੇ ਤੇ ਕਈ ਜਾਂਵਦੇਨੀਪਿਆ ਵਗੇ ਏਹ ਨਿਤ
ਬਾਜਾਰਪ ਾਰੇ ॥ ਜੂਆ ਜਨਮਦਾ ਜਿਤਲੈ ਹਈ ਵੇਲਾਰਾਮ
ਨਾਮ ਬਾਝੇਂ ਸਦਾ ਹਾਰਪਿਆਰੇ ॥ ਸਦਾਮਹਿਲਮਕਾਨਨਹੀ
ਬਾਗ ਸੋਹਨੇ ਸਦਾਨਹੀਂਏਹ ਰੰਗਬਹਾਰਪਯਾਰੇ ॥ ਲਗੀਢਾਹ

ਹਵੇਲੀਯਾਂ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸੋਇਰਿਹੋਂ ਤੂੰ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਰੱਖਨਾਏਂ ਨਹੀਂ ਅੰਭਵੇਲੇ ਕੋਈ ਯਾਰ ਪਿਆਰੇ॥
ਮਿਤ੍ਰ ਮਤਲਬਾਂ ਦੇ ਮਾਉਂ ਬਾਪ ਬੇਦੇ ਭੈਣ ਭਾਈ ਤੇ ਸੋਹਨੀ
ਨਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਅਸਾਂ ਠੋਕ ਵਜਾਇਕੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਯਾਰ ਗਰਜ
ਦਾ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਪਕੜ ਪੀਰ ਦੇ ਪੈਰ ਫਕੀਰ ਹੋਕੇ
ਭਵਸਿੰਧ ਤੋਂ ਹੋਵਸੈਂ ਪਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਬਦਾ ਰਾਹ ਨਾ
ਜਾਨਿਆ ਹੈ ਸੋਈ ਭੁਬਮੋਏ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਾਂ
ਕੇ ਗਿਆਨ ਸੇ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ ਸਦਾ ਮਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਘਰਬਾਰ
ਪਿਆਰੇ॥ ਸੁਲਾਵੈਰਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅੱਲਾ ਵਾਲਿਆਂ
ਦੀ ਏਹਾ ਕਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਜੇਹਾ ਹਥ ਆਵੇ ਤੇਹਾ ਖਾਇ ਲੈਨਾ
ਅਤੇ ਹੋਵਨਾ ਸ਼ੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਰਾਜਿਆਂ
ਰਾਣਿਆਂ ਸੋਂ ਇਕਰਬ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਸੁਤੇ ਮਸਤ
ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਜਗ ਵੱਲੋਂ ਸਚੇ ਯਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਦਾਰ ਪਿਆਰੇ॥
ਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਤੇ ਫਿਕਰ ਤੇ ਸੁਗਲ ਅੰਦਰ ਫਾਕੇ ਫਿਕਰ ਦੇ
ਵਿਚ ਸਥਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਕੋਈ ਨੇਕ ਸੌਦਾ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਐਥੇ
ਨਹੀਂ ਆਵਨਾ ਤੈਂ ਬਾਰਬਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਦੁਖ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਕੋਈ
ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨ ਆਪਨਾ ਬੈਠ ਦੇ ਮਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮੂਲ ਕੋਈ ਕਾਜ ਆਪਨਾ ਆਪ ਸ਼੍ਵਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ੫੮।

ਮਾਕੂਲਾ ਐਸ਼ਨ

ਿੰਦੇ ਜੀਵਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾਏਥੇ ਐਵੇਂ ਕੂੜ ਹਵੇਲੀਆਂ ਮੱਲੀਆਂ
ਨੀ॥ ਛੋੜ ਜਾਵਨਾਏ ਸ਼ਹਿਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਫੇਰ ਆਇਨਾ ਦੇਖ ਸੇ

ਗਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਜਦੋਂ ਹੁਕਮ ਆਯਾ ਸੱਚੇ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਾ ਭੁਲ
 ਜਾਵਸਨ ਪੁਨੀਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਚਰਖੇ ਦੋਨਾ ਪਾਵਨੀ ਮਿਲੂ
 ਮੂਲੋਂ ਜਦੋਂ ਕੰਤ ਨੇ ਦੁਤੀਆਂ ਘੱਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਤੂੰ ਭੀ ਰੋਂ ਵਦੀ
 ਜਾਵੇਂ ਏਸ ਸਹਿਰੇ ਜਿਵੇਂ ਅਗਲੀਆਂ ਰੋਂਦੀਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਨੀ
 ॥ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕਰਨ ਪਿਆਰ ਬਹੁਤਾ ਓਵੀ ਜਾਨੀਏ ਕੋਈ
 ਵਲੱਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਤੂੰ ਤਾਂ ਜਾਵਸੇਂ ਫੇਰਨਾ ਆਵਸੇਂ ਨੀ ਤੇਰੇ ਬਾਬ
 ਏਹ ਰਹਿਨ ਇੱਕਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਦੇਸ ਬਾਬਲੇ ਦਾ ਜਾਨਨ ਆਪਨਾ
 ਜੋ ਜਾਨੋਂ ਕਮਲੀਆਂ ਖਫਤ ਨਾ ਝੱਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਜਿਨਾਂ ਸਾਈਂ ਨੂੰ
 ਚਾ ਵਿਸਾਰਿਆਈ ਸੇਈ ਨਰਕ ਦੀ ਅੱਗ ਮੈਂ ਜਲੀਆਂ ਨੀ ॥
 ਜਿਨਾਂ ਪੀਆਭੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਤ੍ਰੇਵਿਆਈ ਪੈਨ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਤ ਅਵ-
 ਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਜਿਨਾਂ ਫੇਰਿਆ ਸੀਸ ਜਗਦੀਸ ਵਲੋਂ ਨਾਲ ਗ਼ਮ
 ਦੇ ਜਲੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਜਿਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰਤਾਰ ਪਿਆਰ
 ਕੀਤਾ ਤਿਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਦਾ ਸਵੱਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਆਪ ਛੇੜ ਸਹੁ
 ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸਭ ਆਵਤਾਂ ਸੀਸ ਤੋਂ ਦਲੀਆਂ ਨੀ॥
 ਲਾਵਨ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਸੁਹਾਗ ਭਰੀਆਂ ਸੋਈਆਂ ਨਾਲ ਪਾਵਨ
 ਨਿੱਤ ਜਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਜਿਨਾਂ ਭਲਾ ਜਾਤਾ ਭਰਤੇ ਆਪਨੇ ਨੂੰ ਸੇਈ
 ਵਿੱਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਭੱਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਜਿਨਾਂ ਚਾ ਵਿਸਾਰਿਆ ਸੋਹਨੇ ਨੂੰ
 ਸੇਈ ਵਿੱਚ ਦੋ ਆਲਮਾਂ ਛੱਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਜਿਨਾਂ ਵਸਨਾ ਕੀਤਾ ਕੰਤ
 ਤਾਈਂ ਦਿਨ ਰੈਨ ਓਹ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਕੱਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਖਾਵਨ ਖੋਂ ਸੜੇ
 ਸੱਸ ਨਿਨਾਣ ਸੰਦੇ ਜੇਹੜੀਆਂ ਖਸਮ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਹੱਲੀਆਂ ਨੀ
 ॥ ਜਿਨਾਂ ਸਾਨਗੁ ਮਾਨ ਨਾ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਦਾਨੇ ਵਾਂਗ ਦੰਦਾਂ ਹੇਠ

ਦਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਖਾਇਜਾ ਵਸੀ ਕਾਲ ਬਧਿਆੜ ਆਕੇ ਜੇਹੜੀਆਂ
 ਦੁਬਿਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਪਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸੇਰ ਖਾਵਸੀ ਮਾਰ ਸਿਕਾਰ
 ਕਰਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਝੀਆਂ ਦੇ ਗਲਟਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਸਮ
 ਦਾ ਖੋਫ ਨਾ ਰੱਖਿਆਈ ਚੋਰਾਂ ਯਾਰਾਂ ਨੇ ਪਕੜ ਪਥੱਲੀਆਂ
 ਨੀ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਖੋਫ ਭਿਨਾ ਜੇਹੜੀਆਂ
 ਸਾਂਈ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਚਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ੫੯ ॥

ਖ਼ਾਰੀਫ਼ ਰਿਹਾਦ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾ ਜੋੜ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਤਾਈਂ ਜ਼ਰਾ ਦੇਖਤੂੰ ਖੋਫ਼ ਖਿਆਲ
 ਕਰਕੇ ॥ ਮੋਧਾ ਬਾਪ ਤੇ ਇਸਕ ਦਾ ਤਾਪ ਚੜਿਆ ਗੋਯਾ ਗਿਆ
 ਜੇ ਜੀਰ ਨਿਕਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਫਿਰੇ ਖ਼ਾਰ ਹੋਂ ਦਾ ਵਿਚਕੂਚਿਆਂ ਦੇ ਕੋਈ
 ਕਮਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ ਚਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਦੇਂਦਾ ਲੋਗ ਮਲਾਮਤਾਂ ਸਾਦ
 ਹੋਵੇ ਅੱਗ ਇਸਕ ਦੀ ਸੇਕਨਾ ਬਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ
 ਮਿਲਨ ਮਲਾਮਤਾਂ ਮਸ ਤ ਹੋਵੇ ਹੱਥੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹੇ ਸਵਾਲ ਕਰਕੇ
 ॥ ਸੀਰੀਂ ਬਾਬਨਾ ਲੱਗਵਾ ਜੀਉ ਮੇਰਾ ਆਖਨ ਚਦਾ ਧੁੰਮ ਧੁਮਾਲ
 ਕਰਕੇ ॥ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਏਹ ਗੱਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਈ ਇਕ ਦੂਏ ਨੂੰ ਕਹਿਨ
 ਸੰਭਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਯਾਰੋ ਵੇਖੇ ਹੁਨ ਏਸ ਦੀ ਮੋਤ ਆਈ ਚਾਰੋਂ
 ਤਰਫ਼ ਥੀਂ ਏਸਨੂੰ ਭਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਮਹਿਲ ਸੀਰੀਂ ਦੇ ਹੇਠ ਏਹ
 ਰਹੇ ਫਿਰਦਾ ਅਤੇ ਵੇਖਦਾ ਅੱਖ ਉਠਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਜਿੱਥੇ ਪੰਖ
 ਨਾਹੀਂ ਪੰਖ ਮਾਰ ਸਕੇ ਉਥੇ ਜਾਂਵਦਾ ਦੂਰ ਖਿਆਲ ਕਰਕੇ ॥
 ਜੇਹੜੇ ਯਾਰ ਕਦੀ ਮਦੇ ਯਾਰ ਆਹੇ ਉਹ ਭੀ ਕਰਨ ਮਿਜਾਜ
 ਮਕਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਮਾਰ ਬੋਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਜਾਂਦੇ ਜਲੇ

ਬਲੇ ਤਾਂਈਂ ਜਾਲ ਬਾਲ ਕਰਕੇ॥ ਗਏਪਿਛਲੇਰੰਗਤੇ ਢੰਗ
 ਸਾਰੇਏਸ ਇਸਕਵਿਛੋੜੇਦੀਚਾਲਕਰਕੇ॥ ਰੋਵੇਨਾਲਫਿਰਾਕਦੇ
 ਖਾਕਹੋਕੇ ਲੋਕਹੱਸਦੇਪਾਸ ਬਿਠਾਲਕਰਕੇ॥ ਜੇਹੜਾਦੇਖਦਾ
 ਆਖਦਾ ਫਿਰੇ ਖੜਤੀ ਝੁਗਾ ਝੋਪੜਾ ਆਪਨਾਗਾਲਕਰਕੇ॥
 ਐਰਤ ਮਰਦ ਮਲਾਮਤਾਂ ਦੇਨਸਾਰੇ ਚਾਵਲਕੁਟੀਏਉਖਲੀ
 ਡਾਲ ਕਰਕੇ॥ ਸੀਰੀਂ ਇਸਕ ਸਰਾਬ ਤੇਮਸਤਕੀਤਾਨੱਸ
 ਜਾਂਵਦੇ ਸਭ ਸਿਰਝਾਲ ਕਰਕੇ॥ ਇਜਤ ਸ਼ਾਨ ਗੁਮਾਨਕੀ
 ਆਸਕਾ ਨੂੰ ਮਨ ਮਾਰਿਆ ਹਾਲ ਜਵਾਲਕਰਕੇ॥ ਖੁਦੀਮਾਨ
 ਤਕੱਬਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂਤਾਈਂਜੇਹੜੇ ਮਸਤ ਹੋਏਧਨ ਮਾਲਕਰਕੇ॥
 ਦੋਲਤ ਇਸਕ ਤੇ ਦਰਦਦੀਨਹੀਂਉਨਾਂ ਜੇਹੜੇਮਸਤਹੋਏ
 ਅਮਵਾਲ ਕਰਕੇ॥ ਦਿਨਰਾਤਜਾਵੇਵਿਚ ਗਾਫਲੀਦੇ ਓੜਕ
 ਰੋਵਦੇ ਨੀ ਹਾਲ ਹਾਲ ਕਰਕੇ॥ ਪੂੰਜੀ ਉਮਰਦੀ ਅਹਿਮਕਾਂ
 ਹੱਥ ਆਈ ਕਦਰ ਜਾਨਿਆਂ ਨਾ ਦਿਲ ਨਾਲ ਕਰਕੇ॥ ਹੱਸ
 ਖੇਡਨੇਖਾਵਨੇ ਸੇਵਨੇਮੇਂ ਗਈ ਔਧ ਅਕਾਰਥਾਗਾਲਕਰਕੇ॥
 ਦਰੋਬਾਜ਼ੀਆਂ ਪਾਪੁਪਖੰਡਕੀਤੇਪੈਟ ਭਰਨ ਪਾਪੀਮੰਦਾਹਾਲ
 ਕਰਕੇ॥ ਗਲਾਂ ਨਾਲ ਨਾਂ ਹਾਰਦੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂਉਮਰਕੱਟਦੇ
 ਜਿਸਤਅਮਾਲ ਕਰਕੇ॥ ਠਗਠਗਦੇ ਫਿਰਨ ਜਹਾਨਤਾਈਂ
 ਗਲਾਂ ਕੂੜੀਆਂ ਕੂੜ ਸਿਖਾਲ ਕਰਕੇ॥ ਉੱਤੋਂ ਬਨੇ ਅਤੀਤ
 ਤੇ ਨੀਤ ਖੋਟੀ ਬਿਛ ਖਾਂਵਦੇ ਪਤ ਸਦ ਡਾਲ ਕਰਕੇ॥
 ਦੇਖੇ ਦੰਮਦੇ ਦੰਮ ਚਲਾਂਵਦੇਜੋ ਪੈਸੇ ਨਾਲਜੋਸੋਨੇਦੇ ਲਾਲ
 ਕਰਕੇ॥ ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਦੀਨ ਗਵਾਂਵਦੇ ਜੇਮੁਰਗ ਮਾਰਦੇ

(੮੭)

ਕੂੜਦਾ ਜਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਨਹੀਂ ਜਾਨਦੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਸਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਧੇ
ਲੋਕ ਜੋ ਮਸਤ ਅਹਿਵਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਖੇਲ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਖੇਡ ਨੀ
ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮਨ ਆਪਨੇ ਨੂੰ ਪਾਏ ਮਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਇਸ਼ਕ
ਹੱਕ ਮਿਜ਼ਾਜ ਦਾ ਰਾਜ ਪਾਵੇ ਅਸਲ ਨਕਲ ਦੀ ਦੇਖ ਸੰਭਾਲ
ਕਰਕੇ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਹੈ ਇਸ਼ਕ ਮਿਜ਼ਾਜ ਬੂਟਾ ਇਸ਼ਕ ਹੱਕ
ਹੈ ਫਲ ਜਲਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ੬੦ ॥

ਮਾਕੂਲਾ ਮੁਸੱਨਫ

ਆਸ਼ਕ ਰੱਬ ਦੇ ਮਸਤ ਹਰ ਹਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਵੇਂ ਦੇਸ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰ-
ਦੇਸ ਹੋਵਨ ॥ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਨ ਪੁਸ਼ਾਕ ਅਮੀਰ ਹੋਵਨ ਭਾਵੇਂ ਖਾਕ
ਪਿੰਡੇ ਖੁਲੇ ਕੇਸ ਹੋਵਨ ॥ ਭਾਵੇਂ ਭਾਜ ਧਰਕੇ ਕਰਨ ਬਾਦਸਾਹੀ
ਭਾਵੇਂ ਸੀਸ ਟੋਪੀ ਦਰਵੇਸ਼ ਹੋਵਨ ॥ ਭਾਵੇਂ ਛੋੜ ਘਰ ਬਾਰ
ਉਜਾੜ ਵੱਸਨ ਭਾਵੇਂ ਵਿੱਚ ਕਬੀਲੇ ਖੇਸ ਹੋਵਨ ॥ ਭਾਵੇਂ ਹੋਨ
ਭੂਰੇ ਪੂਰੇ ਰੱਬ ਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਰੋਸ ਮ ਰੰਗਲੇ ਖੇਸ ਹੋਵਨ ॥
ਭਾਵੇਂ ਖਿਦਮਤਾਂ ਤੇ ਮਿਠੇ ਬੋਲ ਹੋਵਨ ਭਾਵੇਂ ਬੋਲ ਆਸ ਪਦੇ
ਨੇਸ਼ ਹੋਵਨ ॥ ਭਾਵੇਂ ਜੋੜ ਲੀਰਾਂ ਪਹਿਰਨ ਗੋਦੜੀ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ
ਮਖਮਲਾਂ ਨਾਲ ਦਰੇਸ਼ ਹੋਵਨ ॥ ਭਾਵੇਂ ਪਾਇਕੇ ਦੌਲਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ
ਹੋਵਨ ਭਾਵੇਂ ਰੰਜ ਸੇਭੀ ਦਿਲ ਰੇਸ਼ ਹੋਵਨ ॥ ਭਾਵੇਂ ਛੋੜ ਦੇਵਨ
ਕੁਲ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਮਿੱਲਤਾਂ ਤੇ ਨਾਲ ਕੇਸ਼ ਹੋਵਨ ॥ ਭਾਵੇਂ
ਹਰਖ ॥ ਸੋਗ ਨਾਕੁਸ਼ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਨਾਲ ਅੰਦੋਹ ਅੰਦੇਸ਼ ਹੋਵਨ
॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਹ ਕੀ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਜੇਹੂੰ ਇੱਕ ਜੇਹੇ ਪਸੇ
ਪੇਸ਼ ਹੋਵਨ ॥ ੬੧ ॥

ਅੰਜਨ

(ੲ੮)

ਲੱਗੇ ਜਿਸਨੂੰ ਲਾਗ ਪ੍ਰੀਤਵਾਲੀ ਉਹਦੀ ਆਰਥਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ
ਹੋਵੇ॥ ਜਿਸਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੱਸਦਾ ਨਿੱਤ ਮੌਲਾ ਘਰ ਬਾਰ ਉਹ
ਸਾਫ ਅਤੀਤ ਹੋਵੇ ॥ ਯਕ ਰੰਗ ਹੈ ਆਸਕਾਂ ਰੱਬਦਿਆਨੂੰ
ਠਾਕਰ ਦੁਆਰ ਹੋ ਚਾਹੇ ਮਸੀਤ ਹੋਵੇ ॥ ਜਦੋਂ ਮਨ ਵੈਰੀ ਲਵੇ
ਜੀਤ ਬੰਦਾ ਤਦੋਂ ਕੁਲ ਜਹਾਨ ਦੀ ਜੀਤ ਹੋਵੇ॥ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦਿਆਂ
ਰਾਹ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਧੁੱਪ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਸੀਤ ਹੋਵੇ ॥ ਆਹੀ
ਮਾਰਦੇ ਯਾਰ ਪੁਕਾਰ ਦੇ ਨੀਦਰ ਦਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਏਹੋ ਰੀਤ ਹੋਵੇ
॥ ਨਦੀ ਨਾਉਂਦਾ ਮੇਲ ਜਹਾਨ ਸਾਰਾ ਪਈ ਬੀੜ ਦੀ ਏਜਿਵੇਂ
ਬੀੜ ਹੋਵੇ ॥ ਵੈਰੀ ਲਖਨਾਜਾਨੀ ਏਕ ਬਜੇਹਾ ਜੇਤਾਂ ਬੁਕਲੇ ਦੇ
ਵਿਚ ਮੀਤ ਹੋਵੇ ॥ ਐਸੇ ਮੀਤ ਸੌਂਕ ਦੇ ਨਾ ਪ੍ਰੀਤ ਤੋੜੋ ਜਿਸ ਮੀਤ
ਦਾ ਫਾਵਨਾ ਗੀਤ ਹੋਵੇ ॥ ਐਸੇ ਯਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕੈਸਾ ਜਿਸ
ਦਾ ਕੰਮ ਤੇ ਕਾਰ ਪਲੀਤ ਹੋਵੇ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਜਾਨ
ਸੀਸਾ ਤੇਹਾ ਢਲ ਮਿਲੇ ਜੇਹੀ ਨੀਤ ਹੋਵੇ ॥ ੬੨ ॥ ਐਜਨ
॥ ਮਹਿਲ ਇਸਕਦਾ ਬਹੁਤ ਉਚੇਰੜਾ ਹੈ ਲੋਕ ਕਹਿਨ ਐਵੇ
ਗੱਲ ਬਾਤ ਹੈਜੀ ॥ ਬਾਤ ਇਸਕਦੀ ਚੰਦਰੇ ਬੁਰੀ ਕਹਿੰਦੇ
ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਆਬਹਯਾਤ ਹੈਜੀ॥ ਪਤਰ ਪੇਸ ਪਾਰਸਨਹੀਂ
ਮੁਲ ਵਿਕਦੇ ਏਹ ਸੱਚੜੀ ਰਬਦੀ ਦਾਤ ਹੈਜੀ॥ ਤੇਥੁ ਇਸਕ
ਦਾਲਾਇਆ ਆਸਕਾਂ ਨੇ ਉਸਤਤ ਨਿੰਦਾ ਗਿਰਦ ਕਨਾਭ
ਹੈਜੀ ॥ ਇਸਕ ਕੰਮਹ ਸੂਰਿਆਂ ਪੂਰਿਆਂ ਦਾ ਅਤੇ ਕਾਇਰਾਂ
ਬਡੀ ਆਛਾਤ ਹੈਜੀ ॥ ਇਸਕ ਰਬਨੂੰ ਜਾਇ ਮਿਲਾਵਦਾਈ
ਜਾਤ ਆਸਕਾਂ ਦੀ ਪਾਕ ਜਾਤ ਹੈਜੀ॥ ਸਰਜ ਇਸਕਦਾ ਜਦੋਂ

ਜਹੂਰ ਹੋਵੇ ਤਦੋਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਦੂਈ ਾਤ ਹੈ ਜੀ॥ ਮਾਰੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਹੋਨ
 ਫਕੀਰ ਰਾਜੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ਼ਕ ਕਹਾਂ ਕੁਸਲਾਤ ਹੈ ਜੀ॥ ਇਸ਼ਕ
 ਰਿਜ਼ਕ ਕਰਾਂ ਵੇਜੋਈ ਚਾਹਨ ਏਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਸਭ ਸਿਲਾਤ
 ਹੈ ਜੀ ॥ ਪੱਲੇ ਜਿਸ ਦੇ ਇਸ਼ਕ ਤੇ ਰਿਜ਼ਕ ਹੋਵੇ ਓਹ ਕੁਲਕਾ
 ਹੀ ਮਾਤਤਾਤ ਹੈ ਜੀ॥ ਪਰਵਾਹ ਕੀ ਓਸ ਨੂੰ ਦੋਲਤਾਂ ਦੀ ਜਹੀ ਦੀ
 ਨਾਲ ਸ਼ਾਹਾਂ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੈ ਜੀ ॥ ਇਸ਼ਕ ਆਸ਼ਕ ਮਾਸੂਕ ਨੂੰ
 ਇਕ ਕਦੇ ਇਹੋ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਕਰਾਮਾਤ ਹੈ ਜੀ॥ ਇਸ਼ਕ ਰਿਜ਼ਕ
 ਵਾਲਾ ਕਰੇ ਚਾਹੇ ਸੋਈ ਲਿਖੇ ਚਾਹੇ ਜਾਂ ਕਲਮ ਦਵਾਤ ਹੈ ਜੀ॥
 ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਇਸ਼ਕ ਨਾ ਰੁਖ ਲਿਹਾਜ਼ ਰਖੇ ਤੇਹਾ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ ਜੇਹਾ
 ਵਾਤ ਹੈ ਜੀ ॥ ਗਿਰਦੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਹੋਵਨ ਲੋਕ ਸਾਰੇ ਜਿਵੇਂ
 ਗਿਰਦ ਮਹੰਤ ਜਮਾਤ ਹੈ ਜੀ॥ ਭੁਖੇ ਗਾਂਵ ਦੇ ਫਿਰਨ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰ
 ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਦੇਖਦੇ ਤਵਾ ਪਰਾਤ ਹੈ ਜੀ ॥ ਕਾਦਸ਼ਾਹੀਆਂ ਫਭ
 ਦਰਵੇਸ਼ ਹੋਵਨ ਏਹਾ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਕਾਇਨਾਤ ਹੈ ਜੀ ॥ ਰੋਜ਼ਾ
 ਆਸ਼ਕਾਂ ਹਿਜਰ ਮਾਸੂਕ ਦੀ ਹੈ ਵਸਲ ਯਾਰਦਾਈ ਦਸੁਲਾਤ ਹੈ
 ਜੀ॥ ਸਿਰੀ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨਹੀਂ ਆਈ ਨਕੋਈ ਇਕ ਯਾਰ ਦੀ ਭਰਨ
 ਜਕਾਤ ਹੈ ਜੀ ॥ ਜਿਸ ਤਰਫ ਦੇਖਨ ਦਿਸੇ ਪੀਆ ਪਿਆਰਾ
 ਜਿਵੇਂ ਬੀਜ ਡਾਲੀ ਪਾਤ ਪਾਤ ਹੈ ਜੀ॥ ਪਿਆਵਿਚ ਜਹਾਨ ਅੰਧੇਰ
 ਸਾਰੇ ਅਤੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਸਦਾ ਪਰਭਾਤ ਹੈ ਜੀ॥ ਇਸ਼ਕ ਵਾਲਿਆਂ
 ਰੱਬ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਜੇਹੀ ਗੋਦ ਜ਼ੀ ਤੇਹੀ ਬਨਾਤ ਹੈ ਜੀ ॥ ਕਦੇ
 ਚਬਕੇ ਚਨੇ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਨੀ ਕਦੇ ਖੀਰ ਤੇ ਖੰਡ ਨ ਬਾਤ ਹੈ ਜੀ
 ਗੋਸੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਬੈਠ ਧਿਆਨ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਤਬਕ ਚੰਦਾਂ ਅੰਦਰ

(੯੦)

ਬਾਤ ਹੈਜੀ॥ਸੋਈਦੇਖਦਾਜਿਸੇ ਦਿਖਾਂਵਦੇਨੀਜਿਵੇਂਮੰਤ੍ਰੀਦੀ
ਹਜਰਾਤ ਹੈ ਜੀ ॥ ਆਸਕ ਮਨ ਨੂੰ ਪਏ ਨਚਾਂਵਦੇਨੀਮਨ
ਜਗਨੂੰ ਪਿਆ ਨਚਾਤ ਹੈਜੀ॥ਲੋਕਨਾਂਵਦੇ ਜਾਇਕੇ ਤੀਰਥਾਂ
ਮੇਂ ਆਸਕ ਰੱਬਦਾ ਘਰੇ ਮੇਂ ਨਾਤਹੈਜੀ ॥ ਹੋਜਪਵੇਕਸ਼ੁਲ
ਦਰਗਾਹ ਅੰਦਰ ਜਦੋਂ ਦੂਰਹੋ ਕੁਲ ਹਾਜਾਤ ਹੈਜੀ॥ਫਕਰ
ਕਿਤੇਤੇਮਕਰ ਕਰੋੜ ਬਾਈਂਜਾਲੀਫਧਕਾਂਦੀਤਲੇ ਘਾਤ ਹੈ
ਜੀ॥ਮਾਲਾ ਤਸਬੀਆਂ ਪਕੜਕੇ ਮੀਟਅਖੀਂ ਜਿਵੇਂ ਬਗਲਾ
ਮਛੀਆਂ ਖਾਤਹੈਜੀ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਹੁਮਾਇ ਫਕੀਰਕਾਮਲ
ਉਲੂ ਜਾਨਨਾ ਜਿਸੇ ਅਗਿਆਤ ਹੈ ਜੀ ॥ ੬੩ ॥

ਖਬਰ ਹੋਨੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਇਸ਼ਕ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇ ਵੀ
ਪਿਆ ਫਿਰੇ ਫਰਿਹਾਦ ਬਰਬਾਦ ਹੋਯਾ ਇਸ਼ਕ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ
ਹੱਕ ਜਮਾਲ ਕਰਕੇ॥ਕੇਈ ਰੋਜਬੀਤੇਏਸੇ ਰੰਗ ਅੰਦਰਦਿਲ
ਆਪਨਾ ਰਿਹਾ ਮਲਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਅੱਗ ਧੁਖਦੀ ਧੁਖਦੀਫਕ
ਮਚੀ ਭਾਂਬੜ ਚਾਰੋਂਹੀ ਭਰਫਬੀਂ ਬਾਲ ਕਰਕੇ॥ਇਕਦੂਏਤੇ
ਤੀਸਰੇ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚੀ ਗੱਲ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਭੁਮ ਭੁੰਚਾਲਕਰਕੇ
॥ਸੁਨਿਆਂ ਨੌਕਰਾਂ ਚਾਕਰਾਂਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਹੋਰ ਮੀਰ ਵਜ਼ੀਰ
ਸੰਭਾਲ ਕਰਕੇ॥ਓੜਕ ਖਬਰ ਹੋਈ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਤਾਂਈਕਿਹਾ
ਆਕਲਾਂ ਨੇ ਕੀਲ ਕਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਸੁਨਕੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇਗ
ਹਰਾਨ ਹੋਯਾ ਦੇਹਰਾ ਆਪਨਾ ਜਰਦ ਜਵਾਲਕਰਕੇ॥ਗਈ
ਹੋਸ਼ ਤੇ ਰੁਪ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੋਯਾ ਫੇਰ ਬੋਲਿਆ ਨਰਮ ਸਵਾਲ
ਕਰਕੇ॥ਹੈਸੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੋਸ਼ ਤੇਹੁਕਮ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦਾ

ਸੀ ਐਵੇਂ ਕਾਹਲ ਕਰਕੇ ॥ ਕਿਹਾਮੀਰਵਜ਼ੀਰਮੁਸੱਦੀਆਂ ਨੂੰ
ਸੱਦ ਆਪਨੇ ਕੋਲ ਬਠਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਅਚਨ ਚੇਤ ਏਹਪਈ
ਆਫ਼ਾਤ ਸਾਨੂੰ ਸੋਹਰਤ ਜੱਗਦੀਨਾਲ ਬੇਹਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਕੋਈ
ਕਰੋ ਇਲਾਜਸਮਾਜਸੋਈ ਐਪਰ ਅਦਲ ਇਨਸਾਫ਼ਸੰਭਾਲ
ਕਰਕੇ ॥ ਪਾਸ ਸੱਦਕੇ ਓਸ ਏਹੋਸ ਤਾਈਂ ਕੋਈਕਰੋਉਪਾਉ
ਆਦਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਦੇਹੋ ਮੱਤ ਇਸ ਅੱਤਬੀਂ ਬਾਜ਼ਆਵੇ ਨਹੀ
ਮਾਰਨਾ ਤੁਰਤ ਹਲਾਲਕਰਕੇ ॥ ਜਿਸ ਕੰਮ ਦੇਵਿਚਨਜ਼ੁਲਮ
ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮ ਭੀ ਰਹੇ ਰਸਾਲਕਰਕੇ ॥ ਜੇਮੈਂ ਵਾਸਤੇਖੋਸ਼
ਕਬੀਲੜੇ ਦੇ ਕਰਾਂ ਕਿਸੇਤੇ ਸਿਤਮਸਿਖਾਲਕਰਕੇ ॥ ਹੋਵੇਨਾਮ
ਮੇਰਾ ਜ਼ਾਲਮ ਜੱਗਅੰਦਰ ਜਾਵਾਂ ਦੋਜਖਾਂਵਿਚਕੁਚਾਲਕਰਕੇ ॥
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਠੱਗੀਏ ਜਗਤਤਾਈਂ ਓੜਕੋਈਨ ਆਪਨਾ
ਚਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਬੇਟੀ ਕੁਆਰਹੁੰਦੀ ਦੇਂਦਾਏਸਤਾਈਂ ਰਹਿੰਦਾ
ਆਪਨਾਦਿਲਨਿਰਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਹੁਨ ਵਿਆਹਦਿੱਤੀ ਨਹੀਂ
ਪੇਸ ਜਾਂਦੀ ਲੱਗਾ ਦੁਖਭਾਰਾ ਸਾਨੂੰਭਾਲਕਰਕੇ ॥ ਕੋਈਕਰੋ
ਦਲੀਲ ਅਸੀਲ ਕਰਕੇ ਜਾਵੇ ਦੁਖਏਹਅਸਾਨੂੰ ਟਾਲਕਰਕੇ
॥ ਦੁਨੀਆਂ ਵੀਨਦੇ ਵਿਚਰਹੋਸ਼ਰਮਸਾਡੀਕੰਮ ਕਰੋਏਹਖੂਬ
ਸੰਭਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਓਹਵੀ ਕੰਮਲਾ ਝੂਠਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਯਾ ਦੇਖੋ
ਦਿਲਦੇਵਿਚਆਦਾਲਕਰਕੇ ॥ ਸੋਨਾਵੇਚਸੁਆਹਵਿਹਾਜਲੈਨੀ
ਹੋਨਾਂ ਕੰਮਲਾ ਹੈ ਇਸਚਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ਸੁਨਕੇ ਹੁਕਮਵਜ਼ੀਰ
ਅਮੀਰ ਸਾਰੇ ਬੈਠੇ ਰਲ ਕੇ ਹਾਲ ਜਵਾਲ ਕਰਕੇ ਆਪੋ
ਆਪਨੀ ਅਕਲ ਦੁੜਾਵਦੇਸਨ ਅਤੇ ਦਸਦੇ ਖੂਬਖਿਆਲ

ਕਰਕੇ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਬੁਲਾ ਫਰਿਹਾਦ ਤਾਂਈਂ ਓਹ ਨੂੰ
ਆਖੀਏ ਹਾਲ ਖੇਹਾਲ ਕਰਕੇ ॥ ੬੪ ॥

ਇਕੱਠੇ ਹੋਕੇ ਸਲਾਹ ਕਰਣੀ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦੀ
ਲੱਗੇ ਕਰਨ ਵਜ਼ੀਰ ਸਲਾਹ ਰਲਕੇ ਬੜੇ ਅਕਲ ਦੇ ਕੋਟ
ਕਮਾਲ ਸਾਈਂ ਇਕ ਆਖਦੇ ਸੱਦਕੇ ਕੰਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਹੋ ਖੋਫ
ਨਿਕਾਲ ਕੇ ਗਾਲ ਸਾਈਂ । ਇਕ ਆਖਦੇ ਲੋਭਜੰਗਲ ਛਾਰਾ
ਓਹਦੇ ਸੀਸ ਪਾਓ ਮਾਯਾ ਜਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਮਾਰ
ਤੇ ਕੁਟਕੇ ਜੀ ਕਰੇ ਹਾਲ ਅਹਿਵਾਲ ਜਵਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਇਕ
ਆਖਦੇ ਓਸਨੂੰ ਮੱਭਦੇਈਏ ਹੋਸ ਆਪਨੀ ਆਪਸੰਭਾਲ ਸਾਈਂ
॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਓਸਨੂੰ ਕੰਦਕਰੀਏ ਪੈਰੀਂ ਆਹਿਨੀ ਬੇਵੀਆਂ
ਭਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਸਹਿਰਬੰ ਬਦਰਕਰੀਏ ਦੇਈਏ
ਹੋਰਿ ਹੀ ਦੇ ਸਨਿਕਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਓੜਕਏ ਹਸਲਾਹ ਠਹਿਰਾ-
ਈਓ ਨੇ ਆਪੇ ਆਪਨੇ ਗੁੰਦ ਖਿਆਲ ਸਾਈਂ ॥ ਸੂਲੀਗੱਡ
ਮਕਾਨ ਨਿਵੇਕਲੇ ਮੇਂ ਪਾਸ ਰੱਖੀਏ ਧਨ ਤੇ ਮਾਲ ਸਾਈਂ ॥
ਫੇਰ ਸੱਦ ਫਰਿਹਾਦ ਏਹ ਦਾਦਕਰੀਏ ਓਹਨੂੰ ਆਖੀਏ ਏਹ
ਮਕਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਹੀਰੇ ਲਾਲ ਮੋਤੀ ਮਾਨਕ ਬੰਨ੍ਹਪੱਲੇ ਅਤੇ
ਸੀਰੀਂ ਦਾ ਨਾਮ ਚਾ ਭਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਇਕੇ ਚਾੜ੍ਹ ਸੂਲੀਤੈਨੂੰ ਮਾਰ
ਦੇਸਾਂ ਕਰੀਏ ਬੱਕਰੇਵਾਂਗਹਲਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਦੌਲਤਮਾਲ ਲੈਕੇ
ਘਰਜਾਇ ਰਹਿਸੀ ਅਤੇ ਚੁਕਸੀਕੁਲਜੰਗਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕਿਹਾ
ਸਾਰਿਆਂ ਠੀਕ ਸਲਾਹ ਹੋਈ ਵਾਹ ਵਾਹ ਚੰਗੀ ਏਹਾਗਾਲ
ਸਾਈਂ ॥ ਬਾਦਸਾਹ ਨੂੰ ਜਾਇ ਸੁਨਾਇਓ ਨੇ ਸਾਰਾ ਆਪਨ

(੯੩)

ਹਾਲ ਅਹਿਵਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਕਿਹਾ ਸ਼ਾਹ ਅਜੀਜ਼ਨੇ ਕਰੋਏਹੋ
ਜੇਹੜੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਨੇਕ ਫਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਸੁਲੀਸਾਰਸੰਵਾਰ
ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਕੋਲ ਰਖਦੇ ਮਾਲ ਅਮਵਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਨੌਕਰ
ਭੇਜ ਫਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਸਵਿਓਨੇ ਨਾਲਅਦਬ ਦੇ ਪਾਸਬੈਠਾਲ
ਸਾਈਂ ॥ ਕਿਹਾ ਹੋਸ਼ਕਰ ਛੁਡ ਖਿਆਲ ਕੂੜੇ ਅਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਪੱਲੇ
ਮਾਯਾ ਮਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਤੈਨੂੰ ਅਗਲੀ ਬਖਸ਼ਤਕਸੀਰ ਦਿੱਤੀ
ਅਸਾਂ ਦੇਖਕੇ ਬਾਲ ਗੋਪਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਫੇਰ ਨਾਮ ਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ
ਦਾ ਮੂਲ ਲੈਨਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨਿਆ ਤੇਰਾ ਕਾਲਸਾਈਂ ॥ ਬਾਦ
ਸਾਹਾਂਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਜ਼ੋਰਜਾਮੀਏਸਖਿਆਲਨੂੰ ਦਿਲਤੋਂ ਢਾਲ
ਸਾਈਂ ॥ ਅਸੀਂ ਤਰਸ ਕਰਕੇ ਤੈਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਦੁਖ
ਨਿਕੰਮੜੇ ਜਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਹਾਥੀ ਨਾਲ ਮੱਛਰ ਕਰੇ ਜੰਗ
ਕੈਸੇ ਕਦਰਆਪਨਾ ਦੇਖ ਸੰਭਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਪਛੋਤਾਵਸੇਂ ਜਾਨ
ਵੇਵਾਵਸੇਤੂੰ ਸੀਰੀਂ ਮਿਲਨੀ ਹੋਗਮਹਾਲਸਾਈਂ ॥ ਗਿਆਵਕਤ
ਨਾ ਆਵਸੀ ਹੱਥ ਤੇਰੇ ਘਰ ਆਪਨਾ ਆਪਨਾਗਾਲਸਾਈ
ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਨਸੀਹਤਾਂਦੇਨਸਾਰੇਆਸਕ ਮਸਤਅਲਮਸਤ
ਅਹਿਵਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ੬੫ ॥

ਐਜਨ

ਬੈਠ ਮੀਰਵਜ਼ੀਰਹਕੀਮਆਕਿਲਫਰਿਹਾਦਨੂੰ ਮਤ ਸਿਖਾਣ
ਲੱਗੇ ॥ ਸਾਬਨ ਲਾਇਕੇ ਹਬਸੀ ਨੂੰ ਕਰਨ ਗੇਰਾ ਫੜਿਆ
ਭੂਤਨਾ ਘਰੋਂ ਕਢਾਨਲੱਗੇ ॥ ਸੀਸਾ ਚੂਰਹੋਯਾ ਓਹਨੂੰ ਜੋੜਰਹੇ
ਸੁਈਆਂ 'ਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਖੁਭਾਨਲੱਗੇ ॥ ਪੱਥਰ ਲੇਵੀਦੇਨਾਲ
ਚਮੋੜਰਹੇਆਮੋੜਨੂੰ ਦੇਖਮੁੜਾਨਲੱਗੇ ॥ ਚੀਣਾਪਏਖੁਲਾਵਦੇ

ਬਾਜਤਾਈ ਨੱਥਸੇਰ ਦੇ ਨੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਨਾਲ ਮਿੰਨਤਾਂ
 ਹੋਰ ਖੁਸ਼ਾਮਤਾਂ ਦੇ ਪੰਛੀ ਉਡਦਾ ਤਲੇ ਗਿਰਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਕਹਿਨ
 ਆਓ ਫਰਿਹਾਦ ਨਾ ਸੋਰ ਕਰਤੂ ਗੱਲਾਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਝਾਨ
 ਲੱਗੇ ॥ ਤੂਭਾਂ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋ ਚੰਗਿਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਓਹਨੂੰ ਲੋਰੀਆਂ
 ਨਾਲ ਵੇਰਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਰੁਠੇ ਚਿਤ੍ਰੇਨੂੰ ਨਾਲ ਬਾਪੀਆਂ ਦੇ ਮਿਰਗ
 ਮਾਰਨੋਂ ਦੇਖ ਹਵਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਅਜੇ ਬੂਟੇ ਦਾ ਫੁਲ ਨਾ ਫਲ ਡਿੱਠਾ
 ਹੁਨੇ ਜੜਾਂ ਸਮੂਲ ਪੁਟਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਪਿੰਡ ਬੱਧਾ ਨਾ ਚੋਰ ਤਿਆਰ
 ਹੋਏ ਕੱਚੀ ਰੋਟੀ ਤਵੇ ਤੋਲਾਹਨ ਲੱਗੇ ॥ ਅਜੇ ਯਾਰ ਦੇ ਨਾਲ
 ਨਾ ਗਲ ਕੀਤੀ ਵੈਰੀ ਨਾ ਮਹੀ ਤੁਰਤ ਭੁਲਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਕਿਹਾ
 ਬਸ ਕਦ ਸ਼ੀਰੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਛੋੜੋ ਓਹਨੂੰ ਭੋਲ ਭੁਲਾਇ ਲੁਭਾਨ
 ਲੱਗੇ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਦੇਹੋ ਇਨ ਆਮ ਏਹਨੂੰ ਵਢੇ ਸਿਰੋਪਾ
 ਤੁਰਤ ਲਿਆਨ ਲੱਗੇ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਬਖਸ਼ੀਏ ਪਿੰਡ ਕੋਈ
 ਹੀਰੇ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਦਿਖਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਬਾਜ਼ ਜੇ
 ਨਹੀਂ ਆਵੇ ਸੂਲੀ ਸਾਰਤੇ ਪਕੜ ਚੜਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ
 ਮਾਰਕੇ ਕਰੋ ਪੁਰਜੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੇਗ ਦੇ ਹੱਥ ਟਿਕਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਇਕ
 ਕਢ ਕਟਾਰੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਬਜ਼ਾਂ ਫੁਰੀ ਬਰਛੀਆਂ ਸੈਫ ਭਰਾਨ
 ਲੱਗੇ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਨਿਮਕ ਹਰਾਮ ਭੋੜਾ ਮੋਹਨੇ ਮਾਰਕੇ
 ਬੋਲੀਆਂ ਲਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਕਰ ਦੇਹੋ ਕੈਦ ਇਹਨੂੰ
 ਪੈਰੀਂ ਬੋੜੀਆਂ ਪਕੜ ਪੁਵਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਖੂਹ ਦੇ ਵਿਚ
 ਛਾਲੋਨਾ ਮਾਕੂਲ ਮਰਦੂਦ ਬਨਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਕਰੋ
 ਨ ਜਿਰਏਹਨੂੰ ਗੁਨਹ ਗਾਰਤੋਂ ਗੁਨਹ ਬਖਸ਼ਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਇਕ

(੯੫)

ਆਖਦੇ ਜੋੜ ਹੱਥ ਕਰੇ ਤੇਥਾ ਇਸਤਗਫ਼ਾਰ ਸੋਰੀਧਖੁਲਾਨ
ਲੱਗੇ ॥ ਇਕ ਆਖਦੇ ਬਖਸ਼ੀਏ ਭੁਲ ਅਗਲੀ ਅਤੇ ਕਸਮ
ਕੁਰਾਨ ਦਵਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਹੈ ਸੀ ਬਾਲ ਏਹ ਖਿਆਲ ਨਾ ਮੂਲ
ਕੀਤਾ ਏਸ ਚਾਲਦੇ ਨਾਲ ਫੁਡਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਗਿਆ ਭੁਲਨਾ
ਸ਼ੀਰੀਂਦਾਨਾਮ ਲੈਸੀ ਹਸ ਹਸਕੇ ਅਖਕੁਰਾਨਲੱਗੇ ॥ ਆਖਨ
ਦਸ ਕੀ ਲੋੜ ਫ਼ਰਿਹਾਦਤੈਨੂੰ ਅਣਮੰਗੀਆਂਦੋਲਤਾਲਜਾਨ
ਲੱਗੇ ॥ ਬੇਟੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਬੇਟੀ ਬਾਪ ਜੈਸੀ ਓਹਨੂੰ
ਨਾਲ ਤਾਕੀਦ ਸੁਨਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਕੋਈ ਕਹੇ ਸਾੜੇ ਕੋਈਕਹੇ
ਦੱਬੇ ਕੋਈ ਉਲਟੀ ਖੱਲ ਲਹਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ਕੋਈ ਨਰਮੀਆਂ
ਨਾਲ ਹਲੀਮੀਆਂ ਦੇ ਤਕਸੀਰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਾਨ ਲੱਗੇ ॥
ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਨਾ ਮੰਨਨੀ ਇਸਕੋਈ ਕੋਈਤਰਾਂਦੀਅਕਲ
ਦੁੜਾਨ ਲੱਗੇ ॥ ੬੬ ॥

ਖੋਫ਼ ਦੇਨਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਪਾਸ ਸੂਲੀ ਦੇ
ਸੁਨਕੇ ਸਭਦੀਬਾਤ ਫ਼ਰਿਹਾਦਆਸ਼ਕ ਇਸ਼ਕ ਆਪਣੇ ਵਿਚ
ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਹਾ ਮਰਨ ਕਬੂਲ ਹੈ ਯਾਰ ਪਿਛੇ ਓੜਕ
ਮਰਨ ਜਹਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਪਹਿਲੇਦੇਖਕੇ ਸੂਲੀਨੂੰ ਹਸ
ਪਿਆ ਫੇਰ ਦੇਇਕੇ ਬੇਗ਼ਰੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਸੂਲੀ ਦੇਖਕੇ ਸੂਲ ਨਾ
ਮੂਲ ਜਾਤਾ ਜਾਨੋਂ ਓਸ ਵੇਲੇ ਮਨਸੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਹੋਏ ਦੇਖ
ਹੈਰਾਨ ਵਜੀਰ ਸਾਰੇ ਏਹ ਸੇਹਰ ਅਜ਼ਗ਼ੈਬਮਸ਼ਹੂਰਹੋਯਾ ॥
ਕਿਹਾ ਰੇਵਨਾ ਠੀਕਹੈ ਮੌਤਅੱਗੇ ਅਤੇਹਸਨਾ ਕਿਤਦਸਤੂਰ
ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੇ ਹੱਸਿਆ ਮੈਂ ਸੂਲੀ ਦੇਖਕ

ਬਹੁਤ ਸਰੂਰ ਹੋਯਾ॥ ਏਸ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਦੁਖ ਤੋਂ ਫੁਟ ਜਾਸੀ
 ਜਦੋਂ ਮੋਯਾਂ ਤੇ ਚੂਰ ਮਨੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਰੋਇਆ ਫੇਰ ਅਫਸੋਸ
 ਕਰ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਬਾਝ ਯਾਰ ਕੀ ਮਰਨ ਦਸਤੂਰ ਹੋਯਾ॥
 ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੇ ਪਾਸ ਚਲ ਦੇਹੋ ਸੁਲੀ ਦੇਹੋ ਮਰਨ ਹਯਾਤ
 ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਮੋਯਾਂ ਬਾਝ ਨਾ ਹੋਵੀ ਸੁੱਖ ਮੈਨੂੰ ਦੁੱਖ
 ਬ੍ਰਿਹੋਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਚੂਰ ਹੋਯਾ॥ ਦਾਰੂ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਹੋਰ ਨਾ
 ਕੋਈ ਦਿੱਸੇ ਭਿਨਾ ਮੌਤ ਭਲਾ ਕਦੋਂ ਦੂਰ ਹੋਯਾ॥ ਮੈਨੂੰ ਬ੍ਰਿਹੋਂ
 ਨੇ ਮਾਰ ਬੀਮਾਰ ਕੀਤਾ ਪਿੱਛੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਬੰਡਾ ਫੜਤੂਰ ਹੋਯਾ
 ॥ ਪਿੱਛੇ ਯਾਰ ਦੇ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਮੇਰੀ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਜੀਵਨਾ
 ਸੂਰ ਹੋਯਾ॥ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਯਾਰ ਨੂੰ ਮੇਲ ਦੇਹੋ ਮੇਰਾ ਹੋਵਨਾ ਬਹੁਤ
 ਕਸੂਰ ਮੋਯਾ॥ ਰੋਇਆਂ ਬਾਝ ਨਾ ਮਿਲੇ ਮਹਬੂਬ ਪਿਆਰਾ
 ਮੋਇਆਂ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਰਜ਼ੂਰ ਹੋਯਾ॥ ਆਪ ਮੋਏ ਬਾਝੋਂ
 ਕੌਨ ਸੁਰਗ ਜਾਵੇ ਮੋਇਆ ਆਪ ਤਾਂ ਦੂਸਰਾ ਦੂਰ ਹੋਯਾ ॥
 ਮੂਸਾ ਵਾਂਗ ਕੋਹਤੂਰ ਏਹ ਥਾਓਂ ਬਨਿਆ ਇਸ਼ਕ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ
 ਰਬ ਦਾ ਨੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਆਸਕ ਮਾਰਿਆ ਇਸ਼ਕ ਦਹਰੇਦ
 ਹੋਵੇ ਸੰਦਲ ਕੁਟਿਆਂ ਬਹੁਤ ਮਾਤੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਮੂਤੂਕਿ ਬਲਾ-
 ਅੰਤ ਮੂਤੂ ਕਿਹਾ ਆਸਕ ਮੋਇਆ ਤਾਂ ਹੱਕ ਰਜ਼ੂਰ ਹੋਯਾ ॥
 ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਕੁਟਕੇ ਚੂਰ ਕੀਤਾ ਹਥੈ ਬਾਸਨਾ ਦਾਰ
 ਕਚੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ੬੭ ॥

ਕਲਾਮ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾ ਦੇਖ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੇ ਆਕਲਾਨੂੰ ਓਹਨੂੰ ਅਕਲ ਦੇ ਡੰਮ

ਲਗਾਂਵਦੇਹੋ ॥ ਇਸ਼ਕ ਨਾਲ ਨਾ ਅਕਲ ਦੀਪੇਸਜਾਵੇਭੇਡ
 ਸ਼ੇਰ ਦੇਨਾਲਲੜਾਂਵਦੇਹੋ ॥ ਸਾਨੂੰਕੁਝ ਪਰਵਾਹਨਾ ਦੋਲਤਾਂ
 ਦੀ ਐਵੇਂਕੂੜਦਾ ਤਮਾਦਲਾਂਵਦੇਹੋ ॥ ਚੰਦਾਂਤਬਕ ਕੁਰਬਾਨ
 ਮਹਬੂਬਉਤੇ ਮੈਥੋਂਯਾਰਦਾਨਾਮ ਭੁਲਾਂਵਦੇਹੋ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂਜਾਨ
 ਮੇਰੀਪਜਾਰੀਜਾਨ ਕੋਲੋਂ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਕੇ ਜਾਨ ਗਵਾਂਵਦੇਹੋ ॥
 ਕੀਤੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਮਾਸ਼ੂਕ ਉਤੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਕੇਕੀਦਵਾਂ-
 ਵਦੇਹੋ ॥ ਮਰਨਾਂ ਜੀਵਨਾਂਇਕਹੈ ਅਸ਼ਕਾਂਨੂੰ ਜੇ ਤਾਂ ਮੌਤਦਾ
 ਖੋਫ਼ਦਿਖਾਂਵਦੇਹੋ ॥ ਕੌਰੇ ਸੀਸ ਲਾਹੇ ਉਲਟੀ ਖੱਲ ਮੇਰੀਹੋਰ
 ਕਰੋਜੋ ਮਨ ਚਾਂਵਦੇਹੋ ॥ ਇਕ ਮਾਰਿਆਸ਼ੀਰੀਂਦੇਹਿਜਰ
 ਮੈਨੂੰ ਦੂਜਾ ਤੁਸੀਂ ਕੀਪਏ ਸਤਾਂਵਦੇ ਹੋ ॥ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਕੇਕਰੋ
 ਹਲਾਲਏਥੇਕਿਹਾਕੂੜਦਾ ਜਾਲਵਿਛਾਂਵਦੇਹੋ ॥ ਨਾਮਸ਼ੀਰੀਂ
 ਦਾ ਜਾਨਦੇਨਾਲਜਾਸੀ ਤੁਸੀਂਜੀ ਵਦੇਜੀ ਛੁਡਾਂਵਦੇਹੋ ॥ ਏਸ
 ਗੱਲਥੀਂ ਦੂਸਰੀਨਹੀਂ ਹੋਨੀਜ਼ੋਰਲਾਲਵੇਜੇਹੜਾਲਾਂਵਦੇਹੋ ॥
 ਘਰ ਬਾਰਉਜਾੜ ਛਕੀਰਹੋਯਾ ਜਹਿੰਦੇਵਾਸਤੇਸੋਈ ਗਵਾਂ-
 ਵਦੇਹੋ ॥ ਮੇਯਾਂ ਅਸ਼ਕਾਂਦਾ ਕਹੋ ਮਾਰਨਾਕੀਬ੍ਰਹੋਲੁਠਿਅ
 ਪਏ ਜਲਾਂਵਦੇ ਹੋ ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਨਾ ਯਾਰ ਦਾ ਨਾਮਛੋੜਾਂ
 ਹੋਰ ਕਰਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਫ਼ਰਮਾਂਵਦੇ ਹੋ ॥ ੬੮ ॥

ਹਾਲ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦਾ

ਸੁਨਕੇ ਬਾਤ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੀ ਦੰਗ ਹੋਏ ਅੱਗੋਂਕੁਝਜਵਾਬਨਾ
 ਆਇਓਨੇ ॥ ਮੂੰਹਉਂਗਲਾਂ ਪਾ ਖਾਮੋਸ਼ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੋਸ਼ਹਵਾਸ
 ਭੁਲਾਇਓਨੇ ॥ ਲਿਆਸਾਫ਼ਜਵਾਬਜਾਂਅਹਿਲਕਾਰਾਂਬਾਦਸ਼ਾਹ

(੯੮)

ਨੂੰ ਜਾਇ ਸੁਨਾਇਓ ਨੇ ॥ ਕਿਹਾ ਹਾਲ ਅਹਿਵਾਲ ਤਮਾਮ
ਸਾਰਾ ਹੋਥ ਖੰਨੂਕੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਓਨੇ ॥ ਦੋਲਤਮਾਲ ਦੀ
ਕੁਝਨਾ ਏਕਰੋਖੇ ਓਹ ਬੜਾ ਅਮੋੜ ਬਤਾਇਓ ਨੇ ॥ ਬਾਜ
ਅੰਵਦਾ ਨਹੀਂ ਓਹ ਕਿਸੇਗੱਲੇ ਗੱਲ ਗੱਲਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾ-
ਇਓਨੇ ॥ ਨਹੀਂ ਮੋਭਦਾ ਓਸਨੂੰ ਖੋਫ਼ ਕੋਈ ਗਾਜੀ ਮਰਦ
ਪੁਰ ਦਰਦ ਅਲਾਇਓਨੇ ॥ ਨਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਬੋਲਕੇ ਕਰੇ
ਟੋਲਾ ਅੱਛਾ ਖੋਲਕੇ ਭੇਦ ਸੁਝਾਇਓਨੇ ॥ ਡਾਢਾ ਰੋਗ ਲੱਗਾ
ਦਾਰੂ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਸੱਦ ਸਿਆਨਜਾਂ ਪੁਛ ਪੁਛਾਇਓਨੇ ॥
ਡਰੀਏ ਇੱਜ਼ਤੋਂ ਜੁਲਮ ਤੋਂ ਖੋਫ਼ ਆਵੇ ਸਾਡੇ ਬਾਬ ਏਹ
ਬੁਰਾ ਬਨਾਇਓਨੇ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਫਿਰ ਤਰਸ ਕਰ ਸਾਹ
ਕਿਹਾ ਹਾਏ ਓਸਨੂੰ ਕਾਹਿ ਦੁਖਾਇਓਨੇ ॥ ੬੯ ॥

ਕਲਾਮ ਸਾਹਿ ਅਜੀਜ਼

ਕਿਹਾਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜੁਲਮ ਨਾ ਮੂਲਕਰੀਏ ਏਹਜੁਲਮਹੈ ਬੁਰੀ
ਬਲਾਭਾਈ॥ਜੁਲਮਪੁੱਦਦੇਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀਆਂਨੂੰ ਦੀਨਦੁਨੀ
ਮੇਂਮਿਲੇਨਜਾਭਾਈ॥ਕੀਤਾਜੁਲਮਫਿਰਐਨਨੇਨਾਲਮੂਸੇ ਭੁੱਬ
ਮੋਇਆਵਿਚਦਰਿਆਭਾਈ॥ਖੁਹਣੀਗਾਲੀਆਂਕੈਰਵਾਂਪਾਂਡਵਾਂ
ਦੀਆਂਦੁਰਬਾਸਾਨੂੰ ਦੀਆਤਪਾਭਾਈ ॥ ਜੁਲਮਨਾਲਯਤੀਮ
ਫਕੀਰਕਰਨਾਏਹ ਬੁਰੀਹੈਬਹੁਤਅਦਾਭਾਈ॥ਅਸਾਂ ਜਾਨਜਾ
ਓਸਦੀਵਾਨਝੇਨੂੰ ਓਹਮਰਦ ਪੁਰ ਦਰਦਸਫਾਭਾਈ॥ਨਹੀਂ
ਓਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਰੰਜਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੇਵਨਾਜ਼ਰਾਈਜਾਭਾਈ
॥ਮਤਮਾਰਕੇਕਰੇਉਜਾੜਵਸਤੀ ਦੇਵੇਇਕਜੇਬਦਦੁਆਭਾਈ

(੯੯)

॥ਛੁਟੇਆਹਛਕੀਰਦੀਨਾਲਨਾਰੇ ਚੌਦਾਂ ਤਬਕਹੀ ਦੇ ਜਲਾ
ਭਾਈ॥ਸਬਰਵਾਲਿਆਂਦਾ ਸਬਰ ਬੁਰਾਹੁੰਦਾ ਦੇਂਦੇ ਕਬਰਦੇ
ਵਿੱਚ ਪੁਚਾਭਾਈ॥ਆਹਸਰਦ ਜੇਹੜੀ ਦਰਦ ਵਾਲਿਆਂਦੀ
ਪਹੁੰਚੇ ਅਰਸ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਜਾ ਭਾਈ॥ਅਰਸ ਹੱਕ ਕਹਿੰਦੇ
ਦਿਲ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਜੇਹੜਾ ਦੁਖ ਦੇਵੇ ਦੁਖ ਪਾਭਾਈ॥ਇਨ੍ਹਾਂ
ਆਸ਼ਕਾਂਦੇਸਿਰੜਬੁਰੇਹੁੰਦੇ ਦੇਂਦੇਸਿਰੜਪਿਛੇ ਸਿਰਚਾਭਾਈ
॥ਅਦਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਲ ਵਜੀਰਦੀਹੈ ਹਠਰੰਨਤੇਸਿਰੜ
ਛਕਰਾਭਾਈ॥ਕਿਸੇ ਅਕਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹਟਾਦੇਹੋ ਅਤੇ ਦੁਖ
ਨਾ ਦੇਵਨਾ ਕਾ ਭਾਈ॥ਦੁਖ ਰੰਜਸਖਤੀ ਨਹੀਂ ਮੂਲਕਰਨੀ
ਉਪਰ ਕਿਸੇ ਮਸਕੀਨ ਗਦਾ ਭਾਈ॥ਰੱਬਚਾਹੇ ਤਾਂ ਕੀੜੀ
ਨੂੰ ਦੇ ਫੁਰਸਤ ਕਰੇਛੀਲਨੂੰ ਮਾਰਛਨਾਭਾਈ॥ਸਹਿਆ ਸ਼ੇਰ
ਨੂੰ ਖੂਹਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਵੇ ਜੇ ਤਾਂ ਮੇਹਰ ਕਰੇ ਰਬ ਆ ਭਾਈ॥
ਬੇਪਰਵਾਹੀਆਂ ਰਬਦੀਆਂ ਕੌਨਜਾਨੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦਿਆਂ ਘਾਹ
ਚਰਾਭਾਈ॥ਕਦੇਤਖਤ ਬਠਾਂਵਦਾ ਸ਼ੇਹਦਿਆਂਨੂੰ ਸਿਰ ਰੱਖ
ਦੇਂਦਾਸਿਰੇਪਾਭਾਈ॥ਜੁਲਮ ਵਾਲਿਆਂਦੀ ਕੂੜੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ
ਜੇਹੂੰ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਦੀ ਨਾ ਭਾਈ॥ਓੜਕ ਮੌਤਹੈ ਸਭਦੇ
ਜੀਸੇ ਉਪਰ ਜੇੜ੍ਹਾ ਜੰਮਜਾ ਸੋਈਮਰਜਾਭਾਈ॥ਜੇਤਾਂਜੀਵਨਾਂ
ਤੱਖਹਜ਼ਾਰਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤਾਂਭੀ ਜਾਵਨਾ ਖਾਕ ਸਮਾਭਾਈ॥ਬੰਦਾ
ਸਾਨ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਵਾਂਗਏਥੇ ਅਤੇ ਖਲਕਮਿਸਾਲਸਰਾਭਾਈ
ਦੌਲਤ ਮਾਲਦਾ ਮਾਨ ਗੁਮਾਨਝੂਠਾ ਕੌਨ ਲੈਗਿਆ ਸਿਰੇ
ਤੇ ਰਾ ਭਾਈ॥

(੧੦੦)

ਨੇਕਰਾਂ ਨਿੱਤ ਨਵਾਂ ਭਾਈ॥ ਜੁਲਮ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ
ਹੋਸੀ ਜਦੋਂ ਕਰੇਗਾ ਅਵਲਖੁ ਦਾ ਭਾਈ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਪੁਛਨਾ
ਹੋਗ ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਿਸ ਦਿਨ ਬਰੂਨਿਆਉਂ ਹੋਕਾ ਭਾਈ॥
ਲੇਖਾ ਲਵੇਗਾ ਰਾਜਿਆਂ ਰਾਇਆਂ ਤੋਂ ਜੇਹੜੇ ਕਰਨ ਗੇਜ਼ੋਰ
ਜਫ਼ਾ ਭਾਈ॥ ਕਿਹਾ ਸ਼ਾਹ ਅਜੀਜ਼ ਤਮੀਜ਼ ਕਰਨੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵਨਾ
ਹੋਸ਼ ਫੁਲਾ ਭਾਈ॥ ਕਿਸੇ ਅਕਲ ਤਦਬੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਸੀ ਦੇਹੋ
ਮਰਦਫ਼ਰਿਹਾਦ ਹਟਾ ਭਾਈ॥ ਤਰਫ਼ ਸ਼ੀਰੀ ਦੇ ਮਹਿਲ ਦੀ
ਨਾਜਾਏ ਓਹਨੂੰ ਦੇਹੋ ਕੋਈ ਸਮਝਾ ਭਾਈ॥ ਅਤੇ ਨਾਮਨਾ ਸ਼ੀਰੀ
ਦਾ ਕਹੇ ਮੂੰਹ ਦੇਹੋ ਅਕਲ ਦੇ ਨਾਲ ਫੁਫ਼ਾ ਭਾਈ॥ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ
ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਓਸ ਵੇਲੇ ਕਿਹਾ ਹੋਗ ਜੇ ਰੱਬ ਰਜਾ ਭਾਈ॥ ਕਿਸੇ
ਸਿੰਘ ਨਾ ਹੋਵਨਾ ਬੰਦਕ ਦੇਵੋ ਗੇਜ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਯਾ ਭਾਈ॥ ੭੦

ਫੇਰ ਸਮਝਾਵਨਾ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਦੱਕੇ
ਸੁਨਕੇ ਗੱਲ ਅਜੀਜ਼ ਦੀ ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਫੇਰ
ਬੁਲਾਇਓ ਨੇ॥ ਦਿੱਤਾ ਹੁਕਮ ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਜ਼ੋਰ ਕਰੀਏ ਅਤੇ
ਹੋਰ ਭੀ ਬਹੁਤ ਸਮਝਾਇਓ ਨੇ॥ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਨਾ ਮੂਲ ਸਮੁੰਦ
ਤਾਈਂ ਕੇਲੇ ਭਖਦੇ ਕਿਤਨੇ ਪਾਇਓ ਨੇ॥ ਮੰਨੀ ਇੱਕ ਨਾ ਰਿਸੇ
ਦੀ ਆਸਕਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਅਕਲ ਦਾ ਕਿਤਨਾ ਲਾਇਓ ਨੇ॥ ਗਿਆ
ਸ਼ਹਿਰ ਤਾਂ ਵੇਖਿਆ ਫੇਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇਖ ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਬਜਾਇਓ
ਨੇ॥ ਗੋਯਾ ਗਿਆ ਪਰਵਾਰ ਤੋਂ ਫੇਰ ਆਯਾ ਓਹਨੂੰ ਨਾਲ
ਤਦਬੀਰ ਠਹਿਰਾਇਓ ਨੇ॥ ਆਖਨ ਲੋਗ ਏਹ ਨੇਕ ਨਸੀਬ
ਰਾਹੀ ਹੈ॥ ਰੋਗਾ ਰੋਗ ਦੇ ਰੋਗ ਨੂੰ ਭਾਇਓ ਨੇ॥ ਕੋਈ ਦੇਸ ਦੇਵਿੰਦ

(੧੦੧)

ਹੈ ਸਿੱਧਭਾਰੀ ਏਹਨੂੰ ਹੱਥਭੀਨਾਲਗਾਇਓਨੇ॥ਕੋਈਆਖਦੇ
ਜਾਨਦਾ ਸੇਹਰਜਾਦੂ ਤਾਹੀਂ ਏਸਨੂੰ ਨਾ ਦੁਖਾਇਓਨੇ॥ਕੋਈ
ਆਖਦੇ ਏਸਦੇ ਬਖਤ ਚੰਗੇ ਤਾਹੀਂਪਕੜਕੇਮੋੜਭਜਾਇਓਨੇ
॥ਕੋਈ ਆਖਦੇਰੱਬਦੀ ਰੱਬਜਾਨੇਕਿਹਾਇਸਤੇਰਹਿਮ ਬਨਾ-
ਇਓਨੇ ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੇ ਸ਼ਾਹ ਨਾ ਜੁਲਮਕਰਦਾਰਲਮਿਲ
ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਲਾਹਿਓਨੇ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਾ ਬਚ
ਰਹਿਨਾ ਕਰਾਮਾਤ ਵਾਲਾ ਬਤਲਾਇਓਨੇ ॥ ੭੧ ॥

ਹਾਲ ਸੁਨਾਵਨਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਾ ਬੀਰੀਂ ਨੂੰ

ਇਕ ਵਜ਼ੀਰ ਜਾਦੀ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਬੀਰੀਂ ਨੂੰ ਆਨ ਵਜ਼ੀਰਜਾਦੀ ਜ਼ਰਾ ਹਾਲਸੁਨ ਓਸ
ਲੁਹਾਰ ਦਾ ਨੀ ॥ ਘਰ ਬਾਰ ਉਜਾੜ ਫ਼ਕੀਰ ਹੋਯਾ ਹਾਇ
ਮਾਰਿਆ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰਦਾ ਨੀ ॥ ਕੋਈ ਓਸਦਾ ਜਖਮ ਨਾ
ਸੀਂਵਦਾਈ ਫਿਰੇ ਫੱਟਿਆ ਨੈਨਾਂਦੀ ਧਾਰਦਾ ਨੀ ॥ ਗਿਆ
ਪਕੜਿਆ ਰੂਬਰੂਬਾਪਤੇਰੇ ਓਥੇਸੱਚਹੀਸੱਚਨਿਤਾਰਦਾਨੀ॥
ਰਹੇਹਾਰ ਅਮੀਰ ਵਜ਼ੀਰਸਾਰੇ ਤੇਰੀਹਿਰਸਤੋਂਮੂਲ ਨਾਹਾਰ
ਦਾਨੀ॥ਮਾਲਦੌਲਤਾਂਮੂਲਨਾਦਿਲਰੱਖੇ ਤੇਰੇਨਾਮਤੋਂ ਕੁਲ ਚਾ
ਵਾਰਦਾਨੀ ॥ ਹੀਰੇ ਲਾਲ ਮੋਤੀ ਤੇਰੇ ਸ਼ੌਂਕ ਪਿੱਛੇ ਰੋਜ਼ਾਂ
ਕੋਡੀਆਂਵਾਂਗ ਨਿਹਾਰਦਾਨੀ ॥ ਫਿਰੇ ਕੂਚਿਆਂ ਵਿਚ ਖਵਾਰ
ਹੁੰਦਾ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਵਿਰਦਵਿਚਾਰਦਾਨੀ ॥ ਮੋਧਾਬਾਪ ਤੇ
ਗਿਆਸਰਾਪਓਹਦਾਤੇਰਾਜਾਪਹਮੇਸ਼ ਚਿਤਾਰਦਾਨੀ॥ਕਾਰ
ਛੱਡਕੇਸਬਜਹਾਨਵਾਲੀਨੌਕਰਹੋਗਿਆਤੁਧਸਰਕਾਰਦਾਨੀ॥

॥ ਬਿਨਾਂ ਤਲਬ ਦੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰੇ ਤੇਰੀ ਪਹਿਰਦਾਰਹੈ ਖਾਸ
 ਦਰਬਾਰਦਾਨੀ॥ ਡਰੇ ਮੂਲ ਨਾ ਮੌਤ ਤੇ ਮਰਨ ਕੋਲੋਂ ਸਿਰਾ
 ਪਕੜਿਆ ਹੱਥ ਤਲਵਾਰਦਾਨੀ ॥ ਤੈਨੂੰ ਭਰਸ ਨਾ ਰੱਬ ਦਾ
 ਖੋਫ਼ ਕੋਈ ਓਸ ਮਸਤ ਬੇਹੋਸ਼ ਬੀਮਾਰਦਾਨੀ॥ ਜਾਨਵਾਰੀਏ
 ਓਸ ਤੋਂ ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਜੇਹੜਾ ਆਪਨੇ ਤੋਂ ਜਾਨਵਾਰਦਾਨੀ ॥
 ਬਾਦਸ਼ਾਹਨੂੰ ਨਫ਼ਰ ਤੇ ਮੇਹਰ ਚਾਹੀਏ ਭਲਾਨਹੀਂ ਏਹਕੰਮ
 ਹਕਾਰਦਾਨੀ ॥ ਹੁਸਨਸੂਰਤਾਂ ਨਿੱਤ ਨਾਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੀ ਕਰੀਂ
 ਗਰਬ ਨਾ ਹਾਰਸਿੰਗਾਰਦਾਨੀ ॥ ਮਦਦ ਚਾਹੀਏ ਆਜ਼ਜਾਂ
 ਨਾਲਕੀਤੀ ਯਾਰਯਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਸਵਾਰਦਾਨੀ॥ ਦਿਲਖੱਸ ਕੇ
 ਹੱਸਕੇ ਨੱਸਜਾਨਾ ਨਹੀਂ ਛਿਹਲਇਹ ਨੇਕ ਕਿਰਦਾਰਦਾਨੀ॥
 ਯਾਰਸੋਈ ਜੋ ਯਾਰਤੋਂ ਜਾਨਵਾਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵਨਾ ਕੰਮ ਦਿਲ ਦਾਰ
 ਦਾਨੀ ॥ ਤੇਰੇ ਇਬਕ ਪਿੱਛੇ ਸਿਦਕ ਰਖਿਆ ਸੂ ਰਿਜ਼ਕ ਦੌਲਤਾਂ
 ਕੁਲਵਿਸਾਰਦਾਨੀ ॥ ਤੇਰੀ ਵਰਦ ਦੇ ਨਾਲ ਓਹ ਗਰਦ ਹੋਯਾ
 ਰੋਗ ਜਰਦ ਸਿਉਂ ਹਰਦ ਵਿਸਾਰਦਾਨੀ ॥ ਜੇਹਾ ਆਨਮਿਲੇ
 ਤੇਹਾ ਖਾਇ ਛੱਡੇ ਮਨ ਮਾਰਕੇ ਸ਼ੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾਨੀ ॥ ਕਦੇ
 ਵਿਭ ਮਸੀਤ ਦੇ ਰਾਤ ਕੱਦੇ ਕਦੇ ਦਾਇਰੇ ਭਰਫ਼ ਸਿਧਾਰਦਾਨੀ॥
 ਕਦੇ ਸੁਭਿਆਂ ਧਰਤ ਤੇ ਬੀਤ ਜਾਵੇ ਕਦੇ ਆਸਰਾ ਰੱਖਦਿਵਾਰ
 ਦਾਨੀ ॥ ਕਦੇ ਹੋਇਕੇ ਚੁਪਖਾਮੋਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਕਦੇ ਰੋਇਕੇ ਹਾਲ
 ਖੁਕਾਰਦਾਨੀ ॥ ਬੈਠੀ ਰੋਂਦੀ ਹੈ ਰੱਖਕੇ ਹਥ ਮੱਥੇ ਦਸਾਂਹਾਲ
 ਕੀ ਓਸਦੀ ਨਾਰਦਾਨੀ ॥ ਮੇਹਨੇ ਬੋਲੀਆਂ ਲੱਖ ਮਲਾਮਤਾਂ ਭੀ
 ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਸੱਭ ਸਹਾਰਦਾਨੀ॥ ਰੋਹਦਾ ਢੰਗ ਹੈ ਪਿਛਲਿਆਂ

(੧੦੩)

ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਤੈਨੂੰ ਹਾਲਮਾਲੁਮ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਨੀ ॥ ਉਸਤਤਿ
ਨਿੰਦਾ ਮੂਲਨਾਂ ਮੰਨਦਾਈ ਓਹਦਾ ਦਿਲ ਕੋਈ ਸੰਗਸਾਰ
ਦਾ ਨੀ॥ ਛੁਟਾ ਦੀਨ ਤੇ ਦੁਨੀ ਦੀ ਕੈਦਵਿਚੋਂ ਸੰਗਲਪਿਆ
ਤੇਰੀ ਜੁਲਫ਼ਤਾਰ ਦਾ ਨੀ॥ ਬੇੜੀ ਚਾਹੜਕੇ ਓਸਨੂੰ ਪਾਰਕਰ
ਤੇਰੇ ਜਾਂਦੇਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਭਾਰਦਾ ਨੀ॥ ਜਿਵੇਂ ਵੱਟਿਆਈ ਤਿਵੇਂ
ਬੰਨ੍ਹ ਪੱਟੀਫਿਰੇ ਮਾਰਿਆ ਬਿਹੋਂ ਕਟਾਰਦਾ ਨੀ॥ ਤੇਰੇ ਅਸਲ
ਦੀ ਨਕਲ ਤਸਵੀਰ ਕਰਕੇ ਦੇਖੇਨ ਕਸ ਨਿਗਾਰ ਨਿਸ਼ਾਰਦਾ
ਨੀ ॥ ਤੇਰੇ ਸੌਥ ਦਾ ਤੋਕ ਹੈ ਗਲ ਓਹਦੇ ਹੋਰਕੋਈ ਨ ਜੋਕ
ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਨੀ॥ ਓਹਤਾਂ ਆਪਨਾ ਆਪ ਗਵਾਇਏਠਾ ਖਿਆਲ
ਛਡਿਆ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਨੀ ॥ ਪਿਆ ਵੱਸ ਕਸਾਈਆਂ
ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਮੁਖ ਦੇਖਿਆਸੁ ਲੀ ਸਾਰ ਦਾ ਨੀ ॥ ਸੱਭੇ
ਗੁਜਰਿਆ ਹਾਲ ਸੁਣਾਇਦਿੱਤਾ ਜੇਹੜਾਰਾਜਸਰਕਾਰ ਦਰ-
ਬਾਰ ਦਾ ਨੀ॥ ਕਦੇ ਓਸਫਰਿਹਾਦਨੂੰ ਸਾਦਕਰਤੂੰ ਤੇਰੀ ਯਾਦ
ਦੇਨਾਲ ਗੁਜਾਰਦਾ ਨੀ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘਨਾ ਕਿਸੇਨੂੰ ਦੁਖ ਦੇਈਏ
ਬੁਰਾ ਝੋੜ ਹੈ ਰੱਬ ਕਹਾਰਦਾ ਨੀ ॥ ੭੨ ॥

ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਰੀਂ

ਸ਼ੀਰੀਂ ਹਾਲ ਫਰਿਹਾਦ ਦਾ ਸੱਭਸੁਨਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਗਮਨਾਕ
ਹੈਰਾਨ ਹੋਈ ॥ ਆਖੇਏਹ ਕੀ ਕਹਿਰ ਨਜ਼ੁਲਹੋਇਆ ਮੇਰੀ
ਜਾਨ ਉਸਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਈ ॥ ਜ਼ਾਰਜ਼ਾਰ ਦੇਵੇ ਧੋਵੇ ਹੋਥ
ਦੇਵੇਂ ਗੋਇਆ ਵਿੱਚ ਦਰਯਾ ਗਲਭਾਨ ਹੋਈ ॥ ਮਾਰੇਆਹ
ਤੇ ਵਾਹ ਨਾ ਕੁਝਜਾਵੇਰੋਇਰੋਇਕੇਲਹੁਲਹਾਨ ਹੋਈ॥ ਮਾਰੀ

ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਮੂੰਹੋਂ ਨ ਬੋਲਸੱਕੇ ਵਿੱਚੋਵਿੱਚਓਹ ਜਿਚ ਵਰਾਨ
ਹਈ ॥ ਆਖੇ ਮਾਉਂ ਤੇਬਾਪਨੂੰ ਖਬਰ ਹੋਈ ਹਾਇਹਾਇ ਮੈਂ
ਅੱਜ ਬੇਜਾਨਹੋਈ ॥ ਸੜੇ ਲੇਖ ਕਿਉਂ ਮੁੜਨੂੰ ਵੇਖਬੈਠਾਰੇਖ
ਮੱਥੜੇ ਦੀ ਹੁਣ ਆਨ ਹੋਈ॥ਗਿਆਤੀਰਤਕਦੀਰਦਾਚੀਰ
ਮੈਨੂੰ ਛਿੰਗੀ ਕੁੱਬੜੀ ਵਾਂਗਕਮਾਂਨਹੋਈ॥ਸੱਈਆਂਦੇਨ ਦਲਾ-
ਸੜਾ ਸਮਝਭੈਨੇ ਲੇਖਾਂ ਤੂੰ ਕਾਹਨੂੰਸਰਗਰਦਾਨਹੋਈ ॥ਤੇਰੇ
ਵਿੱਚ ਕੀ ਦੋਸਹੈ ਦੇਖਬੀਬੀਜਾਨਬੁਝਕੇ ਕਾਹਿਅਵਾਨਹੋਈ
॥ ਐਵੇਂ ਕਮਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਨ ਹੋਇ ਝਲੀ ਤੇਰੀ ਗੱਲਕੇਹੜੀ
ਬਿਨਾਂਸਾਨ ਹੋਈ॥ ਅਜੇਤੀਕ ਨਾਵਿਗੜਿਆਕੁੱਝਤੇਰਾਨਾਲ
ਆਪਨੇ ਦੀਨਈਮਾਨਹੋਈ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਤੂੰਭਾਗਸੁਹਾਗ
ਵਾਲੀ ਨਛਰ ਵਾਸਤੇ ਕਿਉਂ ਪਰੇਸਾਨ ਹੋਈ ॥ ੭੩ ॥

ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਰੀਂ

ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿਆ ਬਹੁਤ ਨਾ ਸ਼ੋਰਕਰ ਤੂੰ ਉੱਚਾ ਬੋਲਕੇਜੱਗ
ਸੁਨਾ ਨਹੀਂ ॥ ਹਾਲਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ਕਜਾਨਦੇਨੀਮਾਲਮ
ਕਿਸੇਨੂੰਬਾਝ ਦਾਨਾਹੀਂ ॥ ਰਾਤੀਂਨੀਂਦਨਾਆਂਵਦੀ ਸੁਭੜੀ
ਨੂੰ ਦਿਨੇਕੱਤਣੇਦਾਕੋਈਚਾਨਾਹੀਂ॥ ਓਹਦਾ ਓਸਤੋਂਬਹੁਤ ਹੈ
ਸੈਕਮੈਨੂੰਪੜ੍ਹਾਗੁੜ੍ਹੀਨੂੰ ਹੋਰਪੜ੍ਹਾਨਾਹੀਂ॥ਬੁਰੇਲੇਖਓਹਮੁੜਨੂੰ
ਦੇਖਬੈਠਾਵੱਗੀਕਰਮਾਂਦੀਰੇਖਮਿਟਾਨਾਹੀ॥ਓਹਦਾਸੁਨਕੇਦੁਖ
ਗਿਆ ਸੁਖਮੇਰਾ ਖਾਨ ਪੀਨਦਾ ਕੁਛਸੁਹਾਨਾਹੀ॥ਵਾਲਵਾਲ
ਦੇ ਨਾਲਛਰਿਹਾਦਰਲਿਆਕਿਸੇਦੂਸਰੇਦੀਐਵੇਜਾਨਾਹੀਂ ॥
ਜਿਧਰਦੇਖਨੀਹਓਹੋਦਿੱਸਦਾਹੈਭੈਨੇਭੁਧਬੋਂਕੁਝਲੁਕਾਨਾਹੀ॥

॥ਮਾਰੀਸਰਮਦੀਮੂੰਹੋਂਨਾਬੋਲਸੱਕੀ ਜਲੀਬਲੀਨੂੰ ਹੋਰਜਲਾ
ਨਾਹੀ॥ਮੈਨੂੰ ਬ੍ਰਿਹੋਂ ਦੀ ਅੱਗ ਨੇ ਸਾੜ ਦਿਤਾ ਗਲੇਮਿਲਨੇ
ਦਾ ਕੋਈ ਦਾ ਨਾਹੀ॥ਦਿੱਸੇਤੱਤੀਨੂਤੱਪਦਾ ਦੇਸਸਾਰਾ ਕਿਸੇ
ਤਰਫ਼ਦੀਠੰਢੜੀ ਵਾ ਨਾਹੀ॥ ਚੜ੍ਹ ਮਹਿਲ ਚੋਤਰਫ਼ ਮੈ
ਦੇਖਨੀਹਾਂ ਕਿਤੇ ਓਸਦਾਪਵੇ ਅਲਾਹਨਾਹੀ॥ਮੱਛੀ ਵਾਂਗਮੈ
ਤੜਫ਼ਦੀ ਰਾਤ ਕੱਟਾਂ ਦਿਨੇ ਦਿੱਸਦਾ ਕੋਈ ਦਰਿਆਨਾਹੀ॥
ਜ਼ਹਿਰਖਾਇਕੇ ਮਰਨਾਹੈ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਜੇਤਾਂ ਸੋਹਿਨਾ ਮੁਖੰ
ਵਿਖਾਨਾਹੀ॥ਭੇਦਦਿਲੇਦਾ ਤੁਧਨੂ ਦਸਨੀਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇਦੇ
ਕੰਨਵਿਚ ਪਾ ਨਾਹੀ॥ਮੈਨੂਖਬਰ ਨਹੀਂਸੀ ਏਸ ਇਸ਼ਕ ਦੀ
ਨੀਂ ਇਸ਼ਕ ਜੇਹੀ ਤਾਂ ਹੋਰਬਲਾਨਾਹੀ॥ਮੈਨੂ ਹੋਸਕੇਤੇ ਤਾਨੇ
ਮਾਰਨੀਹੈਂ ਫੱਟਾਂਅੱਲਿਆਂਤੇਲੂਣਲਾਨਾਹੀ॥ ਦੁਖ ਦੱਸਿਆਂ
ਬਾਝ ਨਾ ਕੋਈਜਾਨੇ ਬਿਨਾਂਵੈਦਦੇ ਮਿਲੇਦਵਾ ਨਾਹੀ॥ਭਲਾ
ਕਿਸਨੂਫੋਲਕੇ ਗੱਲਦੱਸਾਂ ਮਹਿਰਮ ਹਾਲ ਦਾ ਕੋਈ ਦਿਸਾ
ਨਾਹੀ॥ਏਹ ਸਤੀਦੇ ਵਾਂਗ ਸਿੰਗਾਰ ਮੇਰਾ ਚਿੰਤਾਚਿਖਾਨੂੰਮੂਲ
ਹਲਾ ਨਾਹੀ॥ ਖਾਨਾਪੀਵਨਾਂ ਰੋਗੀਆਂਵਾਂਗ ਮੇਰਾ ਪਰਕਿਓਂ
ਤੇ ਕੁਝ ਗਿਲਾ ਨਾਹੀ॥ਬੜਾਮਾਉਂਤੇਬਾਪਦਾਖੇਡਮੈਨੂ ਕਿਤੇ
ਜਾਨਦਾ ਕੁਝ ਚਲਾਨਾਹੀ॥ਵਿਚੇਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸੁਕ ਤਾਬੂਤਹੋਈ
ਹੋਈਦੂਰਏਹ ਜ਼ਰਾ ਹਵਾਨਾਹੀ॥ ਕਦੇਪਵੇਕਬੂਲਦਰਗਾਹ
ਅੰਦਰ ਬਾਝ ਸਾਈਂ ਦੇ ਕਿਤੇ ਦਵਾਨਾਹੀ॥ ਮੈਨੂੰਇਸ਼ਕਦੇ
ਰੋਗ ਨੇ ਫੋਗ ਕੀਤਾ ਏਸਰੱਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਖਤਾ ਨਾਹੀ॥ਗਈ
ਅਕਲ ਤੇ ਸ਼ਕਲ ਬਦ ਸ਼ਕਲ ਹੋਈ ਇੱਕ ਹੋਇਆ ਜ਼ਰਾ

(੧੦੬)

ਸੈਦਾਨਾਹੀ॥ਸਦਾ ਚਾਹਣੀ ਹੀ ਓਹਦੇ ਦੇਖਨੇ ਨੂੰ ਕੰਨਸੁਣੀ
ਦੀਕੋਈਸਦਾ ਨਾਹੀ॥ਯੂਸਫਵਾਂਗਦੇਖਾਂਨਿਤਖਾਬਅੰਦਰਪਰ
ਦਿਨਨੂੰ ਮੁੱਖਦਿਖਾਨਾਹੀ॥ ਮੁੱਖ ਦੇਖਨਾ ਸੁਖ ਜਹਾਨਅੰਦਰ
ਏਥੇ ਜੀਵਨਾ ਜੱਗ ਸਦਾ ਨਾਹੀ॥ਮਿਲਨ ਰਹੋਨਾਵੱਸਰੱਬ
ਦੇਹੈਕੋਈਚਾਹਿੰਦਾਹੋਯਾਜੁਦਾਨਾਹੀ॥ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਹੋਵੇਜੇਹੜੀ
ਕਰੇ ਸਾਹਿਬ ਵੇਹਨਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਵੱਸ ਕਾ ਨਾਹੀ॥ ੭੪ ॥

ਅਫਸੋਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂਦਾ ਉਪਰ ਹਾਲ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੇ
ਸ਼ੀਰੀਂ ਰੋਜ਼ ਸੁਣਦੀ ਹਾਲ ਬਾਵਲੇ ਦਾ ਜਿਸਚਾਲਦੇਨਾਲ
ਨਿਭਾਂਵਦਾ ਸੀ ॥ ਕਦੇ ਤਰਫ ਉਜਾੜ ਦੀ ਦੌੜਜਾਵੇ ਕਦੇ
ਫੇਰ ਮੁੜ ਸਹਿਰ ਨੂੰ ਜਾਂਵਦਾਸੀ॥ ਕਦੇਵਿੱਚਬਾਜ਼ਾਰਖੁਆਰ
ਹੋਵੇ ਕਦੇ ਕੂਚਿਆਂ ਦੀ ਵੱਲਜਾਂਵਦਾਸੀ॥ਕਦੇਰੋਂਵਦਾਦਾਦ
ਫਰਿਹਾਦ ਕਰਕੇਸ਼ੀਰੀਂ ਯਾਦਕਰਕਰਪਛੇਭਾਂਵਦਾਸੀ॥ਕਦੇ
ਸ਼ੀਰੀਂਦੇਮਹਿਲਦੇਹੇਠਆਕੇਗੀਤਨਾਲਫ਼ਿਰਾਕ ਦੇ ਗਾਂਵਦਾ
ਸੀ ॥ ਕਦੇ ਠੀਕਰਾ ਪਕੜ ਫਕੀਰ ਹੋਵੇ ਨਾਮ ਹੱਕਦੀਬਾਤ
ਬਤਾਂਵਦਾਸੀ॥ਸ਼ੀਰੀਂਦਾਰਫਾਲੂਦੇਦਾਸੁਨੇਹੋਕਾਡੇਰਾਓਸਦੀ
ਹੱਦ ਤੇ ਪਾਂਵਦਾ ਸੀ ॥ ਕਦੇਬੈਠਿਆਂਰਾਤਬਿਤੀਤਹੋਵੇ ਕਦੇ
ਸੁਭਿਆਂ ਦਿਨਲੰਘਾਂਵਦਾਸੀ॥ਕਦੇ ਪਾੜਕੇਕੱਪੜੇਕਰੇਲੀਰਾਂ
ਭਰ ਮੁਠੀਆਂਖਾਕਉਡਾਂਵਦਾਸੀ॥ਜੇਹੜਾ ਖੇਦਾਦੇਖਹੈਰਾਨ
ਹੋਂਦਾ ਓਹਦਾ ਅੰਤ ਹਿਸਾਬ ਨਾ ਆਂਵਦਾਸੀ॥ਬੱਲਾਬਾਵਰਾ
ਬਿਗੜਿਆ ਕਹਿਨ ਓਹਨੂੰ ਕੋਈਮਸਤਬੇਹੋਸਬਤਾਂਵਦਾਸੀ
॥ ਕੋਈ ਮਾਰ ਢੀਮਾਂਆਖੇਦੂਰਹੋਤੂੰਕੋਈਸੱਦਕੇਕੋਲਬਹਾਵਦਾ

ਸੀ॥ਕੋਈ ਗਾਲੀਆਂ ਕੱਢਕੇ ਖੜਾ ਹੋਵੇ ਕੋਈ ਨਾਲਪਿਆਰ
 ਬੁਲਾਂਵਦਾ ਸੀ ॥ ਕੋਈ ਮੰਗਿਆਂ ਦੇ ਨ ਘੁਟ ਪਾਨੀ ਕੋਈ
 ਲਜਾਇਕੇ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਂਵਦਾਸੀ ॥ ਹਾਲ ਆਸ਼ਕਾਂਵਾਂਗਫ ਰਿ-
 ਹਾਦ ਕੀਤਾ ਜ਼ਰਾ ਹਰਖ ਨਾ ਸੋਗ ਲਿਆਂਵਦਾਸੀ॥ਸੁਲਾਵੈਰ
 ਨਾ ਕਿਸੇਦੇਨਾਲ ਰੱਖੇ ਸਦਾਮਸਤ ਅਲਮਸਤਕਹਾਂਵਦਾਸੀ
 ॥ ਪੀਵੇ ਭੰਗ ਨਸੰਗਮਲੰਗਹੋਕੇਗੁੜ੍ਹਾ ਰੰਗ ਸੋਰੰਗਸੁਹਾਂਵਦਾ
 ਸੀ ॥ ਜੰਗ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਫੰਗਵਾਲਾ ਤਨਵਾਂਗਪਤੰਗ
 ਜਲਾਂਵਦਾਸੀ॥ ਹੈਸੀਹਾਲ ਫਕੀਰਸਰੀਰ ਵੱਲੋਂਦਿਲੋਂ ਮੀਰ
 ਵਜ਼ੀਰ ਸਦਾਂਵਦਾਸੀ॥ ਕਿਸੇਨਾਲ ਸੁਵਾਲ ਨਾ ਗਾਲਗੋਸ਼ਟ
 ਨਿੱਤ ਮਿੱਤ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਆਂਵਦਾਸੀ॥ ਲੱਗੇਭੁਖ ਤਾਂਟੁਕੜਾ
 ਮੰਗ ਖਾਏ ਏਸ ਕੁਖ ਦਾ ਦੁਖ ਮਿਟਾਂਵਦਾਸੀ॥ਠੂਠਾ ਹੱਥ ਤੇ
 ਮੋਕਲਾ ਦੇਸ ਸਾਰਾਜਿੱਥੇ ਹੱਥ ਆਵੇ ਬੈਠ ਖਾਂਵਦਾਸੀ॥ ਖ
 ਦੇਗਤੇਦੰਗ ਨਸੰਗ ਸੌਂਦਾ ਸੁਤਾ ਪਿਆ ਨਾ ਅੰਗ ਹਲਾਂਵਦਾ
 ਸੀ ॥ ਘਰਬਾਰ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਵਿਸਾਰਦਿੱਤਾਯਾਰ ਯਾਰ ਹੀ
 ਪਿਆਅਲਾਂਵਦਾ ਸੀ॥ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਕਾਰਵਿਹਾਰ ਬਾਕੀ
 ਫਾਕੇ ਫਿਕਰ ਦੇਨਾਲ ਲੰਘਾਂਵਦਾਸੀ॥ਸ਼ੀਰੀਂ ਬੈਰਰੱਖੇ ਸ਼ਾਲਾ
 ਬੈਰ ਹੋਵੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਬੋਲਕੇ ਬੈਰਲਿਆਂਵਦਾਸੀ॥ ਪਾਨੀਪੀਵਨੇ
 ਤੇ ਅੰਨ ਖਾਵਨੇ ਨੂੰ ਫਰਸ ਧਰਤਤੇਚਾਵਿਛਾਂਵਦਾਸੀ॥ਜਿਥੇ
 ਰਾਤ ਆਵੇ ਓਥੇ ਲੇਟ ਰਹਿੰਦਾਦਿਨਫਿਰਦਿਆਂਦੁਰਦਿਆਂ
 ਜਾਂਵਦਾ ਸੀ ॥ ਪਿਆਲਾ ਹੱਥ ਤੇ ਲੋਹੇ ਦਾ ਇਕ ਸੌਦਾ ਕੁਤੇ
 ਬਿੱਲੇ ਨੂੰ ਪਕੜਹਵਾਂਵਦਾਸੀ ॥ ਭਿੰਨੇ ਨੈਨਤੇਚੈਨ ਨਾ ਇਕ

ਘੜੀ ਦਿਨ ਰੈਨਹੀ ਐਨ ਵਿਹਾਂਵਦਾਸੀ॥ਉਂਭੇਸਾਹਭੇਆਹ
 ਫਨਾਂਹਵਾਲੀਵਾਹਿਵਾਹਏਹਇਸਕਕਮਾਂਵਦਾਸੀ॥ਪੀਕੇ ਸ਼ੌਂਕ
 ਸੁਰਾਬਬੇਤਾਬ ਹੋਵੇਉਥੇ ਆਪਨਾ ਆਪ ਭੁਲਾਂਵਦਾਸੀ॥ਹੋਯਾ
 ਪਿੰਜਰਾ ਸੁਕ ਸਰੀਰ ਸਾਰਾ ਰੱਤਪੀਂਵਦਾਤੇਮਾਸਖਾਂਵਦਾਸੀ
 ॥ ਇਕ ਜਾਨਏਠਾਮਰਨੇ ਜੀਵਨੇਨੂੰ ਬਿਨਾਂਯਾਰਨਾਜੀਵਨਾ
 ਭਾਂਵਦਾ ਸੀ ॥ ਲਈ ਮੌਤਮੂਤੁ ਕਿਬਲ ਅੰਤਵਾਲੀਦੁਖ ਸੁਖ
 ਨੂੰ ਮਾਰ ਗਵਾਂਵਦਾ ਸੀ॥ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਜਹਾਨਨੂੰ ਜਾਨਝੂਠਾ
 ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਾ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗਾਂਵਦਾਸੀ ॥ ੭੫ ॥

ਆਂਵਨਾ ਇਸਕ ਦਾ ਸੀਰੀਂ ਦੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰ
 ਓਹੋ ਇਸਕਫਰਿਹਾਦਬਰਬਾਦਵਾਲਾਅੰਦਰਸੀਰੀਂਦੇਆਨ
 ਮਾਮੂਰਹੋਯਾ॥ਝੰਡਾ ਗੱਡਕੇਵਿੱਚਮੈਦਾਨ ਦਿਲਦੇ ਤੇਬੂਤਾਲਕੇ
 ਆਣਹਜ਼ੂਰਹੋਯਾ॥ ਰਾਹ ਦਿਲਾਂ ਦਾ ਦਿਲਾਂ ਦੇਵਿਚਹੋਵੇ ਏਹ
 ਲਫਜ਼ ਜਹਾਨਜ਼ਰੂਰਹੋਯਾ॥ਅੱਗਪੇਮਦੀਭੜਕਕੇਬਹੁਤਹੋਈ
 ਧੂੰਆਂ ਚਾਰੋਂਹੀ ਤਰਫਮਸਹੂਰਹੋਯਾ॥ਪਾਸਸੀਰੀਂਦੇਗੋਲੀਆਂ
 ਬਦੀਆਂ ਸਨ ਨਾਲਜਿਨਾਂਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਮਜ਼ਕੂਰ ਹੋਯਾ॥ਇਕ
 ਦੇ ਸਾਰੀਆਂਵਿਚਸਨ ਰਾਜ ਮਹਿਰਮ ਨਾਲਜਿਨਾਂਦੇਸਿਰਰ
 ਸਰੂਰ ਹੋਯਾ॥ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਦੀ ਹਾਇਮੈਂ ਮੋਈ ਭੈਨੋਂ ਸੀਨਾ
 ਨਾਲ ਛਿਰਾਕ ਦੇ ਚੂਰ ਹੋਯਾ॥ਦੇਖੋ ਮਹਿਲਤੇਬੈਠਦੀਵਾਨਝੇ
 ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਜੋਮਨਸੂਰਹੋਯਾ॥ਦੇਖਬਾਂਦੀਆਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ
 ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੀ ਤੇਰਾ ਯਾਰ ਜੋ ਬਾਝ ਸਊਰਹੋਯਾ॥ਸ਼ੀਰੀਂਰੋਇਕੇ
 ਆਖਦੀ ਹਾਇ ਰਬਾਮੇਰਾਜੀਵਨਾਕਿਤਦਸਤੂਰਹੋਯਾ॥ਦੇਖ

(੧੦੬)

ਕੰਮਲੇ ਮਸਤ ਦੀਵਾਨਜ਼ੇਨੂੰ ਮੇਰਾ ਹੋਸ ਹਵਾਸਭੀ ਦੂਰ ਹੋਯਾ ॥
 ਮੱਛੀ ਵਾਂਗ ਤੜਫੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਬਾਜ ਪਯਾਰੇ ਦੁਖੀ ਦੇਖ ਕੇ ਦੁਖ
 ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਲਾਵਨ ਸਾਂਗਸਹੇਲੀਆਂ ਬੈਠਮਹਿਲੀਂ ਨਾਲ
 ਇਸ਼ਕ ਜੋਭੁਜਮਨੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਇੱਕ ਬਨੇਫ਼ਰਿਹਾਦ ਤੇਇੱਕ
 ਸ਼ੀਰੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕਮਲਾ ਬਾਝ ਗ਼ਾਨੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਲੁਵਾਲਤੇਹਾਲ
 ਜ਼ਵਾਲ ਜੈਸਾ ਤਨ ਖਾਕਤੇ ਮਸਤਮਖਮੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਮਾਰੇਆਹ
 ਤੇ ਵਿੱਚ ਸੁਆਹਲੇਦੇ ਮੇਰੇਵਿੱਚਕੀਕਹੇ ਕਮੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ
 ਮੂਲਨਾਜ਼ਾਨਦੀ ਵਰਦ ਮੇਰਾ ਦਿਲਓਸਦਾ ਬਹੁਤਮਗ਼ਾਰੂਰ
 ਹੋਯਾ ॥ ਗਿਰਦੇਬੈਠ ਨਸੀਹਤਾ ਕਰਨ ਓਹਨੂੰਤੇਰੇ ਦਿਲਬੀ
 ਖੋਛਕਿਉਂ ਦੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਦਰਆਪਨਾ ਆਪ ਨਾ ਸਮਝਿਓਏ
 ਸ਼ੀਰੀਂ ਨਾਲ ਕੀ ਤੁਧਮਕਦੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਬੇਟੀ ਸ਼ਾਹ ਅਜ਼ੀਜ਼ਦ
 ਖੂਬਸੂਰਤ ਤੂੰ ਤਾਂ ਕੌਨ ਅਨਾਥ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਮੱਥਾਨਾਹ
 ਪਹਾੜ ਦੇ ਲਾਇਬੈਠੋਂ ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਤੋਂ ਬੁਰਾ ਅਮੂਰ ਹੋਯਾ
 ਨਜ਼ਰ ਰਖੀਆ ਓਸ ਮਹੰਬੂਬ ਉੱਤੇ ਜਿੱਥੇਨਹੀਂ ਮਤਾਬਰ
 ਨੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਸਨਮਿੰਘ ਜੋ ਬਾਝ ਵਿਚਾਰਲੜਿਆ ਜੋਟ
 ਹਾਰ ਕੇਆਪ ਭੀ ਦੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ੭੬ ॥

ਬਾਜ਼ੀ ਖੇਲਨੀ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ ਨਾਲ ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੇ
 ਦਲਮਿਲਸਹੇਲੀਆਂ ਕਰਨਚਰਚਾਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੀਦਾਦਿਲ ਪ੍ਰ
 ਰਹੀਆਂ ॥ ਹੋਸ ਖੇਡ ਕੇ ਦਿਨ ਲੰਘਾਇ ਛੱਡਨ ਰੰਗਾ ਰੰ
 ਦੇ ਸਾਂਗ ਬਨਾਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ਇੱਕ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਇੱਕਵਜ਼ੀਰ
 ਹੋਵੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਦਰਬਾਰ ਲਗਾਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ਕੋਈਸ਼ੀਰੀਂ

(੧੧੦)

ਕੋਈ ਛਰਿਹਾਦ ਹੋਵੇ ਓਹਨੂੰ ਬੈਠਕੇ ਮੱਤ ਸਿਖਾਇ ਰਹੀਆਂ॥
ਉਤੇਗੋਦੜੀ ਲੀਰਪਲੀਰਸੇਵੀ ਖੂਬ ਟੋਪੀਆਂ ਸੇਲੂਆਂ ਪਾਇ
ਰਹੀਆਂ॥ ਕਾਸਾ ਹੱਥ ਫਕੀਰ ਜ਼ਹੀਰ ਹੋਯਾ ਅੱਖੀਂ ਰੋਂਦੀਆਂ
ਨੀਰਚਲਾਇ ਰਹੀਆਂ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸ਼ੀਰੀਂ ਕਰਕੇ ਮਾਰੇ ਆਹਨਾਰੇ
ਓਹਨੂੰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮਬਲਾਇ ਰਹੀਆਂ॥ ਆਖਨ ਹੋਸ਼ਕਰ ਕਮ-
ਲਿਆ ਰੋ ਨਾਂਹੀਂ ਹੋਵੁ ਪੁੰਝਕੇ ਬਾਲ ਵਿਰਾਇ ਰਹੀਆਂ॥ ਬੜਾ
ਰੁਸਤ ਚਾਲਾਕ ਸੈਂ ਅਕਲਵਾਲਾ ਭਾਲਾ ਰੱਬਦਾ ਦੇਖਵਰਤਾਇ
ਰਹੀਆਂ॥ ਕਿਸਮਤ ਆਪਨੀ ਦੇਖ ਤੇ ਲੇਖਵਾਰੀ ਰੇਖ ਮੱਥੇ ਤੇ
ਲੇਖਵਾਇ ਰਹੀਆਂ॥ ਲਿਆਵਨ ਰੋਟੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਰੱਖਥਾਲੀ
ਨੁਕਮੇਂ ਭੋਨਕੇ ਮੁਖ ਵਿਵਾਇ ਰਹੀਆਂ॥ ਇੱਕ ਦੇਖਕੇ ਰੋਂਦੀਆਂ
ਆਜਜਾਂ ਨੂੰ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਕੇ ਕੁਰਲਾਇ ਰਹੀਆਂ॥ ਇੱਕ
ਹਿੰਦੀਆਂ ਸੱਚਹੈ ਕੂੜਨਾਹੀਂ ਮਾਰ ਬੋਲੀਆਂ ਨੱਕਚੜ੍ਹਾਇ
ਰਹੀਆਂ॥ ਨੌਕਰ ਹੋਇਕੇ ਸਿਦਕ ਨਾ ਰੱਖਿਆ ਸੂਕੀਤਾ ਬੜਾ
ਨਾਹਗਲਾਇ ਰਹੀਆਂ॥ ਹੋਵੇਕੋ ਨਕਮੀ ਨਮਜ਼ਦੂਰ ਆਜਜ
ਦਸਾਹਦੀਆਂ ਬੈਟੀਆਂ ਜਾਇ ਰਹੀਆਂ॥ ਕਿਰਲੀ ਜਾਤਦੀ
ਫੀਆਂ ਨਾਲ ਥੱਮਾਂ ਟੋਲ ਟੋਲਕੇ ਲੂਤੀਆਂ ਲਾਇ ਰਹੀਆਂ॥
ਰੂ ਟਿੰਡ ਦੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਖਰਚ ਪੱਲੇ ਜੰਗ ਰਾਜਿਆਂ ਨਾਲ
ਵਾਇ ਰਹੀਆਂ॥ ਕਦਰ ਆਪਨਾ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲਿ ਓਸੁ ਮਜ
ਬ ਬੇਹੋਸ਼ ਬਨਾਇ ਰਹੀਆਂ॥ ਜੇਹੜੇ ਨਿਮਕ ਹਰਾਮ ਬਦ-
ਮ ਹੋਵਨ ਏਹ ਓਨਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਬਤਾਇ ਰਹੀਆਂ॥ ਤਾਂਨੇ
ਰਕੇ ਕਹਿਣ ਕਮੀਨਿਆਂ ਵੇ ਕਿਥੇ ਅੱਖੀਆਂ ਤੇਰੀਆਂ ਜਾਇ

ਰਹੀਆਂ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਦੀ ਸੁਨੋਂ ਨਖਸਮੀਓ ਨੀਂ ਏਹਕੀ
 ਚੱਜ ਕੁਚੱਜ ਕਮਾਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ਮਤ ਕਹੋ ਕਮੀਨ ਕੰਗਾਲ
 ਉਹਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਹ ਨੂੰ ਸੁਆਹ ਲਗਾਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ਲੱਗੇਐਗ
 ਜੁਥਾਨ ਤੁਸਾਡੜੀ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪੀਰ ਨੂੰ ਕੀ ਸੁਨਾਇਰਹੀਆਂ ॥
 ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇਤਬਤੇਅਰਸਕਾਬਾ ਜੈਨੂੰ ਖਾਕਦੇ ਵਿੱਚ ਰੁਲਾਇ
 ਰਹੀਆਂ ॥ ਸੂਰਜ ਦੇਹਾਂ ਜਹਾਨਾਦਾਯਾਰ ਮੇਰਾ ਤੁਸੀਐਵੇਂ
 ਖੁਆਰ ਕਰਾਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ਹੋਵੇਜ਼ਾਰਤੇ ਮਾਰਦੀਆਹਨਾਰੇ
 ਆਖੇਦੁਖੜੇਜੀਉਦੁਖਾਇਰਹੀਆਂ ॥ ਮੇਰੇਵਾਸਤੇਵਾਸਤੇਸੱਭ
 ਛੋੜੇ ਬੁਰਾ ਕਹੋਨਾਵਾਸਤੇਪਾਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ਘਰਬਾਰ ਵਿਸਾਰ
 ਖੁਆਰ ਹੋਯਾ ਸਿਰ ਓਸਦੇ ਤੁਹਮਤਾਂ ਲਾਇਰਹੀਆਂ ॥ ਮੇਰਾ
 ਨਾਮਨਾਛੋੜਦਾ ਸੁਨੋਭੈਨੋ ਕਈਐਰਤਾਂਦੇਖਵਿਕਾਇਰਹੀਆਂ
 ॥ ਸਾਰਸੂਲੀਆਂਸਹੇਨਾਹਾਰਮੰਨੇਮਿਲਮਿਲਪੰਚਾਇਤਾਂਜਾਇ
 ਰਹੀਆਂ ॥ ਅੜੀਓਦੇਖੇਖਾਂਓਸਦੇਸਿਦਕਤਾਈਂ ਤੁਸੀਸਾਬਤੀ
 ਦੇਖਕੇ ਗਾਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ਮੇਰਾ ਸੱਚਦਾ ਯਾਰਨਾਕੂੜ ਜਾਨੈਮੈਂ
 ਤਾਂ ਜਾਨ ਜਹਾਨ ਘੁਮਾਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ਵਾਲ ਵਾਲ ਦੇਨਾਲ
 ਫਰਿਹਾਦ ਰਚਿਆ ਰੱਬ ਵਾਂਗ ਮੈਂ ਨਿੱਤ ਧਿਆਇਰਹੀਆਂ
 ॥ ਜਿਧਰ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ ਓਹੋ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕੇਦਿਲ
 ਛਪਾਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ਮੇਰੇਓਸਦੇ ਵਿੱਚ ਨਾਫਰਕਕੋਈਗ਼ਰਕ
 ਹੋਇਜਿਉਲਹਿਰਦਰਿਆਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ਸਾਗਰਵਿੱਚਜਿਉਂ
 ਬੂੰਦ ਸਮਾਇ ਜਾਵੇਤਿਵੇਂਨਾਲ ਫਰਿਹਾਦ ਸਮਾਇਰਹੀਆਂ ॥
 ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਪੁਛਨੇ ਦੱਸਨੇਦੀਘਟਵੱਟਕੇਵਕਤਲੰਘਾਇ

(੧੧੨)

ਰਹੀਆਂ ॥ ਨੀ ਮੈਂ ਸੁੰਮੁਬੁਕਮਨਉਮਯੁਨ ਹੋਈਜਾਨਬੁਝਕੇ
ਹੋਠਮਿਲਾਇਰਹੀਆਂ॥ਬਿਨਾਂਮਹਿਰਮਾਂਭੇਦਕੀਦੱਸਨਾਹੈਦੇਖ
ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਤੇ ਡਰ ਖਾਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ਪੇਕੇ ਸਾਹੁਰੇ ਲੋਗਸਭ
ਵੈਰ ਮੇਰੇ ਵੈਰੀ ਜਾਨਕੇ ਵੈਰ ਵੰਢਾਇਰਹੀਆਂ॥ਮਰਮਮਿੱਤ੍ਰਾਂ
ਦਾ ਕੋਲ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਨਾ ਸੱਚ ਸੁਨਾਇਰਹੀਆਂ
ਅਨਲਹੋਕ ਕਿਹਾ ਮਨਸੂਰਜਦੋਂ ਸੁਲੀਚਾੜਕੇਜਾਨਗਵਾਇ
ਰਹੀਆਂ ॥ ਯੂਸਫ਼ ਦਸਿਆ ਸੀ ਸੱਚਖੋਲ੍ਹਜਦੋਂ ਪਿਆਖੂਹਦੇ
ਵਿੱਚ ਬਤਾਇਰਹੀਆਂ ॥ਸੱਮਸਸ਼ਾਹ ਨ ਸੱਚ ਉਘਾੜਕਿਹਾ
ਤਦੋਂਉਲਟੀ ਖੱਲ ਲਹਾਇਰਹੀਆਂ ॥ ਤਿੱਤਰ ਬੋਲਿਆਤਾਂ
ਗੋਲੀ ਖਾਇ ਮੋਧਾ ਸੁਨੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਅੱਜ ਸੁਨਾਇ ਰਹੀਆਂ॥
ਜਿਸ ਗੱਲ ਥੀਂ ਜਾਨ ਦਾ ਖੋਫ਼ ਹੋਵੇ ਐਸੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਨ
ਲੁਕਾਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਸੰਭਾਲਕੇਬੋਲਮੂਹੋਂ ਬੋਲ
ਬੋਲ ਜਾਨਾ ਬਹੁਤ ਜਾਇ ਰਹੀਆਂ ॥ ੭੭ ॥

ਕਲਾਮ ਸੀਰੀਂ

ਸੀਰੀਂ ਆਖਦੀ ਸੁਨੋਂ ਸਹੇਲੀਓ ਨੀ ਜਿਸਦਾਨਾਮ ਫ਼ਕੀਰ
ਸਬੂਤ ਹੋਯਾ ॥ ਛੁਟਾ ਦੀਨ ਤੇ ਦੁਨੀ ਦੀ ਕੈਦਵਿੱਚੋਂ ਜਾਨੋਂਜੇ
ਤੇ ਲਾਯਮੂਤ ਹੋਯਾ ॥ ਉਹਤਾਂ ਕੁੱਲ ਸਹਬੂਬ ਪਛਾਨ ਬੈਠਾਂ
ਜਿਵੇਂ ਕੱਪੜਾ ਕੁੱਲ ਇਕ ਸੂਤ ਹੋਯਾ॥ਆਲਮ ਛੱਡਮਲਕੂਤ
ਨਾ ਸੂਤ ਵਾਲਾ ਸਦਾਮਸਤਜੈਸੇਜਬਰੂਤਹੋਯਾ॥ਪਹੁਤਾਜਾਇ
ਮਕਾਨ ਲਾਹੂਤ ਅੰਦਰ ਹਥੋਂ ਉਸਤੋਂ ਪਰੇਹਾਹੂਤਹੋਯਾ॥ਏਹੋ
ਏਕ ਅਨੇਕਵਖਾਨਿਉਸੁਦਾਨਾਫੈਲਕੇਜਿਉਂ ਸ਼ਹਿਰੂਤਹੋਯਾ ॥

। ਬੁਰਾ ਬੋਲਨਾ ਐਸਿਆਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਓਂ ਸਦੇ ਚਾਹੀਏ
ਜੂਤ ਹੋਯਾ॥ ਹੁਕਮ ਰਾਜਦਾ ਮਾਨ ਤੇ ਸ਼ਾਨਕੂੜਾ ਜਿਵੇਂ ਬਾਲ
ਦੇ ਸਾਧਾਂ ਦਾ ਭੁਤ ਹੋਯਾ॥ ਜੇੜਾ ਮਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਹੋਵੇ
ਸੋਈ ਜਾਨੀਏ ਉਤਕਾ ਉਤ ਹੋਯਾ॥ ਅੱਗੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਰਾਉ ਰੰਘ
ਏਕੋ ਕੋਈ ਰੋਜ਼ ਫਕੀਰ ਮਲਕੂਤ ਹੋਯਾ॥ ਕਰੇ ਰੋਜ਼ ਨਸੀਹਤਾਂ
ਬੈਠ ਸ਼ੀਰੀਂ ਗੋਯਾ ਮਹਿਲ ਓਹ ਅਹਿਲ ਸਰੂਤ ਹੋਯਾ॥ ਗੱਲਾਂ
ਹੋਰ ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਵਾਲਾ ਕਹਿੰਦੀ ਵਾਹ ਏਹ ਅਹਿਲ
ਸਰੂਤ ਹੋਯਾ॥ ਗਿਆ ਰੰਗਿਆ ਇਸ਼ਕ ਮਜੀਠ ਅੰਦਰ ਜਾਏ
ਬੁਝਕੇ ਮਸਤ ਸਕੂਤ ਹੋਯਾ॥ ਬੈਠ ਦੇਖਦੀ ਵਿਚ ਝਰੋਖਿਆਂ
ਕਰਮਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕਹੇ ਪੂਤ ਹੋਯਾ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਇਸ਼ਲ
ਮੈਦਾਨ ਆਯਾ ਸੋਈ ਸੂਰਮਾ ਜਾਨ ਸਪੂਤ ਹੋਯਾ॥ ੭੯॥

ਮਾਕੂਲਾ ਸ਼ਾਇਰ

ਲੱਗਾ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਕ ਮਹਬਬ ਵਾਲਾ ਓਹਨਾਂ ਦੂਸਰਾ ਕੰਮ
ਕਮਾਵਨਾ ਕੀ॥ ਦਿਸੇ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਨੇ ਯਾਰ ਸੋਹਨਾ ਓਹਨਾਂ
ਬਾਗ਼ ਦੀ ਸੈਰ ਨੂੰ ਜਾਵਨਾ ਕੀ॥ ਜਿਨਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਪੱਟੀ ਪੜ੍ਹੀ ਪ੍ਰੀਤ
ਲਾਕੇ ਫੇਰ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਾਵਨਾ ਕੀ॥ ਜੇਹੜੇ ਇਸ਼ਕ ਦੀ
ਅੱਗ ਦੇ ਨਾਲ ਜਲੇ ਦੱਸ ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਲਾਵਨਾ ਕੀ॥ ਜੇਹੜੇ
ਗਿਆਨ ਦੀ ਜਾਗੀਰ ਜਾਗ ਬੈਠੇ ਕਹੇ ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਗਾਵਨਾ
ਕੀ॥ ਜਿਨਾਂ ਆਬਹਯਾਤ ਲੈਨੋ ਸ਼ਕੀਤਾ ਨਸਾਤਿ ਨੂੰ ਹੋਰ
ਪਿਲਾਵਨਾ ਕੀ॥ ਜਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਦਿਆ ਮਰਨ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਫੇਰ
ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੋਰ ਭਰਾਵਨਾ ਕੀ॥ ਜੇਹੜੇ ਪਾਇ ਬੈਠੇ ਪੀਆ ਆਪਣੇ

ਨੂੰ ਓਹਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇਕੋਲੋਂ ਪਾਵਨਾਕੀ॥ ਵਾਲਵਾਲ ਜੇਹੜੇ
 ਹਰਿ ਧਯਾਇ ਰਹੇ ਓਨ੍ਹਾਂ ਮੁਖਤੋਂ ਆਖਸੁਨਾਵਨਾਕੀ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
 ਘਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਮਹਬੂਬਮਿਲਿਆ ਓਹਨਾਂਜੀਹਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ
 ਜਾਵਨਾਕੀ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂਗਜਾਨ ਲੀਤਾ ਗੁਰਾਂ ਪੁਰਿਆਂਤੋਂਓਨਾਂ
 ਦਾਤਿਆਂ ਤੋਂ ਦਾਨ ਲਿਆਵਨਾਕੀ॥ ਜੇਹੜੇ ਆਪਹੀ ਆਪ
 ਪਛਾਨਬੈਠੇਓਹਨਾਂਪੁਜਨਾਂ ਹੋਰਪੁਜਾਵਨਾਕੀ॥ ਨੇਹੁਲਾਇਕੇ
 ਨਾਲ ਪਿਆਰਿਆਂਦੇ ਫੇਰ ਡਰਦਿਆਂ ਅੰਗ ਹਟਾਵਨਾਕੀ॥
 ਜਦੋਂਨਾਲ ਫੁਲੇਲੀਆਂਪ੍ਰੀਤ ਪਾਈ ਫੇਰਦੁਹੜਿਆਂਦੀ ਵੱਲ
 ਧਾਵਨਾਕੀ॥ ਸ਼ੇਰਾਂਨਾਲ ਜੇ ਯਾਰੀਆਂਲੱਗਜਾਵਨ ਗਿੱਦੜ
 ਕੁਤਿਆਂ ਥੋਂ ਡਰ ਜਾਵਨਾਕੀ॥ ਜਹਿੰਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਕੋਈ
 ਵੈਰਭਾਰਾਫੇਰਓਸਨੂੰ ਵੀਰਬਨਾਵਨਾਕੀ॥ ਪਹਿਲੇਜਿਸਦਾ
 ਅਦਬ ਅਦਾਬ ਕਰੀਏ ਫੇਰਓਸਨੂੰ ਦੂਰ ਬਠਾਵਨਾ ਕੀ॥
 ਜਹਿੰਦੇਨਾਲਨਾਵੰਡ ਵਿਹਾਰ ਹੋਵੇਓਹਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ
 ਲਾਵਨਾਕੀ॥ ਨਜੇਹੜਾਭਾਉਪ੍ਰੇਮਨਾਕਦਰਜਾਨੇ ਅਸੇਮਰਦਨੂੰ
 ਜਾਇਣੁਲਾਵਨਾਕੀ॥ ਜੇਭਾਂਆਪਨਾਦਿਲਫਕੀਰਹੋਵੇਮਕਰ
 ਠਕਰ ਤੇਭੇਸ ਬਨਾਵਨਾਕੀ॥ ਸਾਂਗਵਾਸਤੇਹੈ ਬੁਰਕਾਸ਼ੇਰ
 ਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ਸ਼ੇਰਦਾਸ਼ੇਰਤੇਪਾਵਨਾਕੀ॥ ਪਕੜਵਾਲਤਲਵਾਰ
 ਮੈਦਾਨ ਅੰਦਰ ਫੇਰਆਪਣਾਆਪ ਬਚਾਵਨਾਕੀ॥ ਸਤੀ ਕਰੇ
 ਸਿੰਗਾਰਬਹਾਰਵਾਂਗੂੰ ਚਿਖਾਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਚਿਤਚੁਰਾਵਨਾਕੀ॥
 ਜੇ ਭਾਂ ਯਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਹੋਵੇ ਹਾਲ ਹਾਲ ਕਰਕੇ
 ਕੁਰਲਾਵਨਾਕੀ॥ ਮਾਲਆਪਨੇ ਪਾਸ ਜੇਬਹੁਤਹੋਵੇ ਫੇਰਕਹੋ

(੧੧੫)

ਕੰਗਾਲ ਕਹਾਵਨਾ ਕੀ ॥ ਜੇਤਾਂ ਆਪਨਾ ਕੰਤ ਨਾ ਕੋਲ ਹੋਵੇ
ਮੋਲੀ ਮਹਿੰਦੀਆਂ ਸੀਸ ਗੁੰਦਾਵਨਾਕੀ॥ ਜੇਤਾਂ ਪੀਆ ਪਿਆਰ
ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਲੇਫੇਰ ਮਿਲਦਿਆਂ ਵਾਰ ਪੁਛਾਵਨਾਕੀ ॥ ਜੇਹੜੇ
ਮਸਤ ਮਲੰਗ ਨਿਸੰਗ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਹੇ ਧਰਾਵਨਾ
ਕੀ॥ ਖਾਨਾਂ ਮੰਗ ਤੇ ਸੇਵਨਾਂ ਧਰਤ ਉਤੇ ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪਹੇ
ਅਖੀਵਨਾਕੀ॥ ਮਰਜਾਵਨਾ ਤੇ ਕਿਹਾਵਾਨ ਕਰਨਾ ਨਿਹੀ ਕਿਸੇ
ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਵਨਾਕੀ॥ ਸਦਾ ਜੀਵਨਾਂ ਨਹੀਂ ਜਹਾਨ ਅੰਦਰ
ਦਾਵਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬਨਾਵਨਾਕੀ ॥ ਹਰ ਹਾਲ ਦੇਵਿਚ
ਨਿਹਾਲ ਰਹਿਨਾ ਫੇਰ ਭਰਮਨਾ ਤੇ ਭਰਮਾਵਨਾ ਕੀ ।
ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਜਾਨ ਸੁਪਨਾ ਫੇਰ ਸੁਤਿਆਂ ਵਕਤ
ਲੰਘਾਵਨਾ ਕੀ ॥ ੭੯ ॥

ਸ਼ੀਰੀਂ ਲੈਨ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਆਵਨਾ ਖਿਸਰੇ ਦਾ
ਖਿਸਰੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਲੈਨ ਆਯਾ ਲੱਥਾ ਬਾਗ਼ ਦੇਵਿਚ
ਉਹ ਆਇਕੇ ਜੀ॥ ਨਾਲ ਓਸਦੇ ਅਸਪ ਤੇ ਛੋਲ ਆਹੇ ਹੋ ਰ
ਨਫਰ ਗੁਲਾਮ ਬੁਲਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਘਰ ਸਾਹੁ ਰੇਸ਼ਾਨ ਸਾਹਜ਼ਾਦੀ ਆਂ
ਦਾ ਕਹੀ ਆਖੀਏ ਗੱਲ ਬਨਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਖਬਰ ਖਿਸਰੇ ਦੀ
ਹੋਈ ਅਜੀਜ਼ਤਾਈ ਹੋਯਾ ਸਾਹਿਤ ਦ ਸੁਕਰ ਬਜਾਇਕੇ ਜੀ ॥
ਘੱਲ ਮੀਰ ਵਜ਼ੀਰ ਲਾਇ ਲੀਤਾ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਯਾ ਸੀਨੇ
ਲਾਇਕੇ ਜੀ ॥ ਘਰ ਆਯਾ ਤਾਂ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ ਮਾਉਂ ਡਿੱਠਾ ਖੁਸ਼ੀ
ਹੋਈ ਉਹ ਪਾਸ ਬਹਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਖਿਸਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖ
ਖਮੋਸ਼ ਹੋਈ ਜਿਵੇਂ ਇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਭਲਾਇਕੇ ਜੀ॥ ਹੋਰ

(੧੧੬)

ਲੜਕੀਆਂ ਆਨ ਕੇ ਕਰਨ ਹਾਸੀ ਛਾਲੀ ਦੇਂਦੀਆਂ ਗਾਇ
ਬਜਾਇਕੇਜੀ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਖਿਸਰੋਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਗੱਲਕੀਤੀ ਸੁੱਤੀ
ਰਾਤੀਂ ਅਕਲੜੀ ਜਾਇਕੇਜੀ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਛਰਿਹਾਦ ਦੀ
ਯਾਦ ਅੰਦਰ ਬੈਠੀ ਦੂਸਰਾ ਦਿਲੋਂ ਭੁਲਾਇਕੇ ਜੀ ॥੮੦॥
ਚੋਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਨੀ ਛਰਿਹਾਦ ਦੀ ਨਾਲ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੇ
ਦਿਨ ਹੋਯਾ ਤਾਂ ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਨ ਸਈਆਂ ਖੂਬ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ
ਲਗਾਇਓਨੇ॥ ਗਹਿਨੇ ਕਪੜੇ ਤੇਲਫੁਲੇਲ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਮਾਂਗ
ਸੰਧੂਰਸੁਹਾਇਓਨੇ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਦੀ ਸੁਨੋਸਹੇਲੀਓਨੀ ਮੈਨੂੰ
ਤੱਤੀਨੂੰ ਨਿਜ ਵਿਆਹਿਓਨੇ॥ ਨਕਨਥਪਾਕੇ ਮੈਨੂੰ ਨਥਦਿਭਾ
ਲੋਂਗ ਕੋਹਰ ਦਾ ਕਿਲ ਠੁਕਾਇਓਨੇ॥ ਵਾਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਨੇ
ਬਡੇ ਵਲ ਪਾਏ ਵਾਲੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਉਂ ਮੋੜ ਵਲਾਇਓਨੇ॥ ਹਾਰ
ਮੋਤੀਆਂ ਦੇ ਦੇਖਹਾਰਗਈਆਂ ਔਗਨਹਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰਮੁਕਾਇਓ
ਨੇ॥ ਸੁਰਖੀ ਜੁਠਾਂ ਤੇ ਹੈ ਖੂਨ ਸੁਰਖਹੋਯਾਨੇਜਾ ਵਿਚਕਲੇਜੇ
ਦੇ ਲਾਇਓਨੇ॥ ਦੂੜੇ ਚੌੜ ਕੀਤੀ ਟਾਡਟੇਰ ਸੱਟੀ ਛੱਲੇਛਾਪ
ਲੈਕੇਫਲਵਾਇਓਨੇ॥ ਕੜੀਆਂ ਕੜੀ ਪਜੇਬਾਂ ਵੀ ਜ਼ੇਬ ਨਾਹੀ
ਜੋੜਾ ਜੂੜਕੇਬੰਨ ਬਹਾਇਓਨੇ॥ ਲਹਿੰਗੇ ਲੋਹੜ ਪਾਯਾਨਾਲਾ
ਨਿਜ ਹੋਵੇ ਬੁਰਕਾ ਪਾਇਕੇਬੁਰਾ ਅਕਾਇਓਨੇ॥ ਅੰਗੀਅੰਗਾ
ਤੇ ਤੰਗਸਰੀਰ ਮੇਰਾਸੀਨਾਰੀਰਕੇਮਾਰਵੰਦਾਇਓਨੇ॥ ਹੁਨ
ਜਾਵਸਾਂ ਫੇਰ ਕਦਆਂਵਸਾਂ ਮੈਂ ਮੈਨੂੰ ਯਾਰ ਬੇਂਦੂਰ ਕਰਾਇਓ
ਨੇ॥ ਸਈਆਂ ਆਖਿਆ ਮੇਲੀਏ ਯਾਰ ਤੈਨੂੰ ਰਲਮਿਲਕੇ ਮਤ
ਪਕਾਇਓਨੇ॥ ਰਾਤੀਂ ਤੇਰਾ ਛਰਿਹਾਦ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋਸੀ ਕੰਨ

(੧੧੭)

ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੇ ਏਤਨਾ ਪਾਇਓਨੇ ॥ ਅੱਜ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਖਿਸਰੋਲੈਨ
ਆਯਾਛਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਜਾਇ ਸੁਨਾਇਓਨੇ ॥ ਭਲਕੇ ਜਾਵਸੀ
ਸਾਹੁਰੇ ਜਾਨਤੇਰੀ ਓਹਨੂੰ ਲਾਇਕੇ ਅੱਗ ਜਲਾਇਓਨੇ ॥ ਕਿਹਾ
ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਜਾਇ ਦਿਵਾਨ ਤੇ ਨੂੰ ਤੇਰਾ ਮਿਰਗ ਸਿਕਾਰ ਕਰਾਇਓ
ਨੇ ॥ ਮਾਰ ਸੱਪ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ ਮਾਲਸਾਰਾ ਲੁਟ ਪੁਟ ਕੰਘਾਲ
ਬਨਾਇਓਨੇ ॥ ਚੜ੍ਹਿਆ ਬੜਾ ਗ਼ਨੀਮ ਇਕ ਮਾਰਧੋਂ ਸਾਆਕੀ
ਕਿਲੇ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿਖਾਇਓਨੇ ॥ ਅਜ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼
ਸਾਹਿਬ ਰਣਜੀਤ ਨੂੰ ਮਾਰਾ ਮੁਕਾਇਓਨੇ ॥ ਸਕੰਦਰ ਸ਼ਹਿਰ
ਨੌਸ਼ਾਬਾਂ ਦੇ ਆਨਵੜਿਆ ਨਾਲ ਫ਼ਨ ਦੇ ਮੈਹਲ ਪੁਚਾਇਓਨੇ
॥ ਬੂਟਾ ਪਾਲਿਆ ਫਲ ਨਾ ਕੋਈ ਖਾਧਾ ਸਨੇ ਜੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਟ ਉ
ਡਾਇਓਨੇ ॥ ਇਕ ਵਾਰ ਜੇ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋਵੇ ਸੱਚੇ ਰਬ ਦਾ
ਨਾਮ ਧਿਆਇਓਨੇ ॥ ਰਲ ਮਿਲ ਸਹੇਲੀਆਂ ਮਤਾ ਕਰਕੇ
ਛਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਬਨਾਇਓਨੇ ॥ ਗਹਿਨੇ ਕਪੜੇ ਪਾਇ ਜਾ-
ਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਹਥ ਡੇਢ ਕਪੜਾ ਛਾਇਓਨੇ ॥ ਵੇਲੇ ਰਾਤ ਦੇ ਆਪਨੇ
ਨਾ ਲੈਕੇ ਯਾਰ ਯਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਬਠਾਇਓਨੇ ॥ ਚੋਰੀ ਦੱਸਕੇ
ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਭੇਦ ਓਹਦਾ ਹਸ ਰਸਕੇ ਮੇਲ ਮਿਲਾਇਓਨੇ ॥
ਇਕ ਕੋਠੜੀ ਦੇ ਵਿਚ ਵਾੜ ਦੇਵੇ ਕੁੰਡਾ ਮਾਰਕੇ ਜੰਦਰਾਲਾਇਓ
ਨੇ ॥ ਵੇਸ ਯਾਰ ਦਾ ਪਹਿਨ ਕੇ ਯਾਰ ਮਿਲਿਆ ਇਕੇ ਰੰਗ ਤੇ
ਢੰਗ ਸੁਹਾਇਓਨੇ ॥ ਮਿਲੇ ਰਬ ਨੂੰ ਹੋਇਕੇ ਰਬ ਜੈਸੇ ਵਿਚੋਂ
ਆਪਨਾ ਆਪਗਵਾਇਓਨੇ ॥ ਦੇਖੋ ਚੰਦ ਚਕੋਰ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋਯਾ
ਚੋਰ ਮਾਲ ਤੇ ਆਨ ਬਹਾਇਓਨੇ ॥ ਚਕਵੀ ਚਕਵੇ ਨੂੰ ਪਿੰਜਰੇ

(੧੧੮)

ਵਿਚ ਪਾਯਾ ਭੈਰ ਵੁਲ ਤੇ ਆਨਫਰਾਇਓਨੇ॥ਮਿਲੇਮੀਤਜੋ
ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੀਤਵਾਲੇ ਸੀਨੇ ਵੇਹਾਦੇ ਸੀਤ ਕਰਾਇਓਨੇ॥ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਮੇਲਿਆਮੇਲੀਆਂ ਮਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਵਿਚ ਬਹਿਸਤਪੁਚਾਇ
ਓਨੇ॥ਮਿਲੇ ਯਾਰ ਦੋਵੇਂ ਜ਼ਾਰੇਜ਼ਾਰਹੋਕੇ ਰੋਇਰੋਇਕੇ ਬਹਿਰ
ਵਗਾਇਓ ਨੇ॥ਮੈਲ ਦੂਈ ਦੀ ਧੋਇਕੇ ਦੂਰਕੀਤੀ ਤਨਮਨ
ਨੂੰ ਸਾਫ਼ਕਰਾਇਓਨੇ ॥ ਧੋਤਾ ਦਿਲੇਦਾਦਾਗ ਖਿੜਬਾਗਹੋਏ
ਓਥੇਸ਼ੋਕ ਚਰਾਗ ਜਗਾਇਓਨੇ ॥ ਆਪੋ ਅਪਨੇ ਫੋਲਕੇਦੁਖ
ਦੱਸੇ ਕੁਲਹਾਲ ਅਹਿਵਾਲ ਬਭਾਇਓਨੇ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿਆ
ਕੁਝ ਨਾ ਵਸਮੇਰੇ ਮੈਨੂੰ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਵਸਪਾਇਓਨੇ॥ਗੱਲਾਂ
ਕੀਤੀਆਂ ਬੀਤੀਆਂਸੀਸਉਤੇਪਾਨੀ ਅਗਉਤੇ ਛਿੜਕਾਇਓ
ਨੇ॥ਮਿਲੇ ਲਗ ਛਾਤੀ ਉਸੇ ਨੇਕਰਾਤੀਂ ਕੁਲ ਦੁਖਤੇ ਦਰਦ
ਗਵਾਇਓਨੇ॥ਹੋਯਾ ਰਬ ਸਬਬ ਮਿਲਗਏਦੋਵੇਂ ਕੁਫਰਤੇੜ
ਈਮਾਨ ਚਿਤਾਇਓਨੇ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾ ਪਾਰਸ ਨਾਲ
ਛੋਹਿਆ ਸੋਨਾ ਹੋਯਾ ਨਾ ਮੂਲ ਦਿਖਾਇਓਨੇ ॥ ੮੧ ॥

ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ ਮਾਕੂਲਾ ਸ਼ਾਇਰ

ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿਆ ਕਹਾਂ ਕੀ ਫੋਲ ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕਦੇ ਨਾਲ
ਜੋ ਹਾਲ ਹੋਯਾ॥ਮੇਰਾਦਿਲ ਬੇਦਿਲ ਹਮੇਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਜਿਵੇਂ
ਬਕਰਾ ਪਕੜ ਹਲਾਲ ਹੋਯਾ ॥ ਬਾਝ ਪਿਆਰਿਆਂ ਸਜਨਾਂ
ਸੋਹਣਿਆਂ ਦੇ ਜਗ ਜੀਵਨਾ ਬਹੁਤ ਮਹਾਲ ਹੋਯਾ॥ਸੋਹਨੀ
ਵਾਸਤੇ ਮਾਲਲੁਟਾਇ ਸਾਰਾ ਇਸ਼ਤਬੇਗਮਿਰਜ਼ਾਮਹੀਂਵਾਲ
ਹੋਯਾ॥ਰਾਂਝਾ ਹੀਰ ਦੇ ਮਗਰ ਛਕੀਰ ਹੋਕੇ ਕੰਨਚੀਚਕੇਹਾਲ

(੧੧੯)

ਜਵਾਲਹੋਯਾ॥ ਗਿਆਦੀਨ ਤੇ ਦੁਨੀਦੀਕੈਦਵਿੱਚੋਂਜਿਸਦਾ
ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਨਾਲ ਖਿਆਲ ਹੋਯਾ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਤੁੰਜਾਨਨਾ
ਜਾਨ ਪਿਆਰੇ ਜੀਵਨ ਮਰਨ ਮੇਰਾਤੇਰੇਨਾਲ ਹੋਯਾ॥੮੨॥

ਜਵਾਬ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂਫੇਰ ਫ਼ਰਿਹਾਦਆਸ਼ਕ ਕਾਨੂੰ ਕੂੜ ਦੀ ਗੱਲ
ਬਭਾਂਦਦੇਹੋ॥ ਅੱਜਰਾਤ ਦੀਰਾਤਗੁਜਰਾਨਕਰਨੀ ਦਿਨੇਛੱਡ
ਫ਼ਕੀਰਨੂਜਾਂਵਦੇਹੋਤੁਸੀਬਾਦਸ਼ਾਹਅਸੀਫ਼ਕੀਰਆਜਜਸਾਨੂੰ
ਨਜ਼ਰਤਲੇਕਦੋਲਿਆਂਵਦੇਹੋ॥ ਅਸੀਂਫਿਰਨੇਹਾਂਜ਼ਾਰਖੁਵਾਰ
ਹੋਦੇਤੁਸੀਂਮੁਖਭੀਨਹੀਂਦਿਖਾਂਵਦੇਹੋ॥ ਤੁਸੀਂਪੇਕਿਆਂਸੋਹਰਿਆਂ
ਵਾਲੜੇ ਹੋ ਅੱਛਾ ਖਾਂਵਦੇ ਖੂਬ ਹੰਢਾਂਵਦੇ ਹੋ॥ ਅਸਾਆਜਜ
ਕਮਲਿਆਂ ਰਮਲਿਆਂਤੇ ਕਰੋ ਮੇਹਰ ਦੀ ਅੱਖਉਠ ਵਦੇਹੋ
॥ ਅੱਗੇ ਮਾਰ ਫ਼ਕੀਰਕਰਛੱਡਿਆਜੇਹੁਨਹੋਰਕੀਤੀਰ ਚਲਾਂਵ
ਦੇ ਹੋ॥ ਮੋਯਾਂ ਮਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕਹੋ ਮਾਰਨਾਂਕੀਅੰਗਿਆਰਿਆਂ
ਅੱਗ ਲਛਾਂਵਦੇ ਹੋ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਕੀ ਹੁਸਨ ਦੀਤੇਗਲੈਕੇ
ਅਸਾਂ ਆਜਜਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਆਂਵਦੇ ਹੋ॥ ੮੩ ॥

ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਰੀਂ

ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿਆ ਸਮਝ ਮਹਬੂਬ ਮੇਰੇ ਤੇਰੇਬਾਬ ਮੈਂ ਬਹੁਤ
ਖਰਾਬ ਹੋਈ॥ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੂਲ ਨਾ ਸਮਝਿਓਈਹਾਇ
ਹਾਇ ਏਹ ਬੇ ਹਿਸਾਬ ਹੋਈ॥ ਮੇਰੀਜਾਨ ਹੈਰਾਨਹੈਬਾਬਤੇਰੇ
ਵਿੱਚੇ ਵਿਚ ਮੈਂ ਭੁਜ ਕਥਾਬ ਹੋਈ॥ ਭੁਲੇ ਸਾਹੁਰੇ ਪੇਈਅੜੇ
ਮੁਖ ਤਾਈਂਤੇਰੇਇਸ਼ਕਦੇ ਵਿੱਚਜਾਰਾਸਹੋਈ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ

(੧੨੦)

ਮੈਂ ਦਰਦ ਸੁਨਾਵਨੀ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਰਬਾਬ ਹੋਈ ॥੮੪

ਕਲਾਮ ਛਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਛਰਿਹਾਦ ਨੇ ਆਹ ਭਰਕੇ ਏਸ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਬੁਰਾ
ਆਜ਼ਾਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ਰਸਤਾ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹਾਲ ਕਹਿੰਦੇ
ਪੈਰ ਪੈਰ ਅਗੇ ਝਲਵਾਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ਏਸ ਹੁਸਨ ਦਾ ਮਾਨ ਨ
ਮੂਲ ਕਰੀਏ ਕੋਈ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਦੇਗ ਬਹਾਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ਬਡੇ ਹੁਸਨ
ਵਾਲੇ ਰਲੇ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਹੁਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਬ ਸੁਮਾਰ ਹੈ ਜੀ
॥ ਯੂਸਫ਼ ਹੁਸਨ ਦਾ ਸ਼ਾਨਗੁਮਾਨ ਕੀਤਾ ਪਿਆ ਖੂਹ ਦੇ ਵਿੱਚ
ਲਾਚਾਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ਸੋਈ ਮਾਰਿਆ ਜੋਈ ਹੋ ਕਾਰਿਆਈ ਏਹ ਗੱਲ
ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਜੀਵ ਹੋ ਕਾਰ ਕਰੇ
ਜਾਨੋਂ ਓਸਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਮਾਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ੮੫ ॥

ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਰੀਂ

ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿਆ ਜੋੜ ਕੇ ਹੱਥ ਦੋਵੇਂ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ
ਪਿਆਰਿਆ ਓਇ ॥ ਦੋਮਾਂ ਬਾਬ ਗੁਲਾਮ ਮੈਂ ਹੋਇ ਰਹੀਆਂ
ਭਾਵੇਂ ਜਾਨ ਨਾ ਜਾਨ ਪਿਆਰਿਆ ਓਇ ॥ ਸਾਬਤ ਸਿਦਕ
ਯਕੀਨ ਅਸਾਡੜੇ ਨੂੰ ਹੁਨ ਦੇਖ ਲੈ ਆਨ ਪਿਆਰਿਆ ਓਇ ॥
ਲੱਗਾ ਭੀਚ ਛਿਰਾਕ ਦਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਨੇਟੁਟਾ ਸ਼ਾਨਗੁਮਾਨ ਪਿਆ
ਰਿਆ ਓਇ ॥ ਘੜੀ ਪਲਕ ਆਰਾਮ ਨਾ ਆਵਦਾਈ ਵੱਜੇ
ਹਿਜਰ ਦੇ ਬਾਨ ਪਿਆਰਿਆ ਓਇ ॥ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਲੈ ਗਿਓਂ
ਤੂੰ ਜਾਨੀ ਆਵੇ ਜਾਨ ਨਾਲ ਜਹਾਨ ਪਿਆਰਿਆ ਓਇ ॥ ਕਿਸ਼ਨ
ਸਿੰਘ ਏ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਸਾਕ ਬਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਨ ਪਵਾਨ ਪਿਆ

(੧੨੧)

ਰਿਆ ਓਇ ॥ ੮੬ ॥

ਕਲਾਮ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਫ਼ਰਿਹਾਦਨੇ ਦਾਦ ਕਰਤੂੰ ਅਸੀਂ ਇਸ਼ਕ ਦੇਵਿੱਚ
ਖਰਾਬ ਹੋਏ॥ ਸੂਰਤ ਦੇਖਕੇ ਸੂਰਤਾਂ ਭੁਲ ਗਈਆਂ ਮੂਰਤ ਕੰਧ
ਦੀ ਵਾਂਗ ਖਰਾਬ ਹੋਏ॥ ਤੁਧ ਬਾਬਨਾ ਸੁਭ ਦਾ ਕੁਝ ਸਾਨੂੰ ਅਸੀਂ
ਭੁਜ ਕੇ ਵਾਂਗ ਕਬਾਬ ਹੋਏ॥ ਨਾਰੇ ਮਾਰਨੇ ਹਾਂ ਐਵੇਂ ਉਪਰੋ
ਹੀ ਖ਼ਾਲੀ ਅੰਦਰੋਂ ਜਿਵੇਂ ਰਬਾਬ ਹੋਏ॥ ਸੋਈ ਜਾਨ ਦੇ ਨੀਕ ਦਰ
ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਜੇਹੜੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿੱਚ ਗਰਕਾਬ ਹੋਏ ॥ ਤਦੋਂ
ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਮਜ਼ ਮਾਲੂਮ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਨਾਲ ਮਾਸੂਕ ਜਵਾਬ
ਹੋਏ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਇਸ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਖਾਇਬ ਰਛੀ ਆਸ਼ਕ
ਕਿਤਨੇ ਨਾਲ ਅਜ਼ਾਬ ਹੋਏ ॥ ੮੭ ॥

ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ

ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿਆ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਪਾਇਜਾ ਦੂ ਅਸਾਂ ਵਸਦਿਆਂ ਚਾਇ
ਉਜਾੜਿਆਈ ॥ ਤੇਰਾ ਇਸ਼ਕ ਜਹਾਨ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਯਾ ਕਾਹਨੂੰ
ਏਡ ਪਸਾਰ ਪਸਾਰਿਆਈ ॥ ਅਸਾਂ ਇੱਕ ਤੇਰਾ ਮੁਖ ਦੇਖਨੇ ਨੂੰ
ਦੁਖ ਦਰਦ ਹਜ਼ਾਰ ਸਹਾਰਿਆਈ ॥ ਤਾਨੇ ਮੇਹਨੇ ਤੇ ਬੋਲੀਆਂ
ਬੱਲਲੋਈਆਂ ਅਤੇ ਅਪਨੇ ਆਪਨੂੰ ਮਾਰਿਆਈ ॥ ਭੁਲ ਗਏ
ਜਹਾਨ ਦੇ ਐਸ਼ਸਾਰੇ ਅਸਾਂ ਨੀਂਦ ਅਰਾਮ ਵਿਸਾਰਿਆਈ ॥ ਤੇਰੇ
ਇਸ਼ਕ ਦਾਰੇੜ ਕਾ ਪਾਇ ਬੈਠੇ ਮੱਖਨ ਸ਼ੋਕ ਦਾ ਅਜਨਿਤਾਰਿਆ
ਈ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਿਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਵਿਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ਼ਕ ਨ
ਪਾਰ ਓਡਾਤਿਆਈ ॥ ੮੮ ॥

(੧੨੨)

ਕਲਾਮ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਫ਼ਰਿਹਾਦਨੇਸ਼ਾਦ ਹੋਕੇ ਮੁਖਨ ਸੁਨੀਏ ਮਸਤ
ਮਲੰਗ ਦੇ ਨੀ॥ ਬੋਲ ਆਸਕਾਂ ਦੇ ਐਵੇਂ ਜਾਨੀਏਨੀ ਜਿਵੇਂ
ਮੁਖੜੇ ਭੀਰ ਤੁਫ਼ੀਗ ਦੇਨੀ॥ ਏਹ ਰਸਮਕਦੀ ਮਹੈ ਸੋਹਨਿਆ
ਦੀਪਏ ਆਸਕ ਤੋਂ ਸਦਾ ਸੰਗ ਦੇਨੀ॥ ਆਸਕ ਸੰਗ ਦੇਨਹੀਂ
ਮਾਸ਼ਕ ਕੋਲੋਂ ਜਲ ਜਾਂਵਦੇਵਾਂਗ ਪਤੰਗ ਦੇਨੀ ॥ ਚੇਹਰਾਰੰਗ
ਮਜੀਠ ਰੰਗੀਲਿਆਂਦਾ ਆਸਕ ਨੈਨ ਨੈਨ ਵਿਚ ਰੰਗ ਦੇਨੀ॥
ਮਰਨਾਂ ਜੀਵਨਾਂ ਇਕਹੈ ਆਸਕਾਂ ਨੂੰ ਜੇਹੜੇ ਜਨਮ ਤੇ ਮਰਨ ਤੋਂ
ਲੰਘ ਦੇਨੀ॥ ਤਿਨਾਂ ਪਾਪ ਦੀ ਅਗਨਾ ਸਾੜ ਸਕੇ ਜੇਹੜੇ ਨੂ॥ ਉਨ
ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਦੇ ਰੰਗ ਦੇ ਨੀ ॥ ਸਰਫ਼ਾਸੀਸ ਦਾ ਕੇਹਾ ਹੈ
ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਤਾਈਂ ਜੇਹੜੇ ਆਨਖੜੇ ਵਿਚ ਜੰਗ ਦੇਨੀ ॥ ਇਕਵਾਸਤੇ
ਦੇਖਨੇ ਪਿਆਰੜੇ ਦੇ ਗਲੀ ਕੂਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਮੰਗ ਦੇ ਨੀ॥
ਕਹੁ ਕੀ ਮਾਰਨਾ ਇਸਕ ਦੇ ਮਾਹਿਆਂਦਾ ਜੇਹੜੇ ਜੀਵ ਦੇ ਮੋਯਾਂ
ਤੋਂ ਲੰਘ ਦੇ ਨੀ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਏਹ ਜੀਵ ਜੋ ਦੇਖਨਾ ਹੈਂ ਫਿਸ
ਜਾਵਸਨ ਵਾਂਗ ਤਰੰਗ ਦੇ ਨੀ ॥ ੯੯ ॥

ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀ

ਸ਼ੀਰੀ ਆਖਿਆ ਨਾਲ ਜੁਬਾਨ ਸ਼ੀਰੀ ਲੱਖ ਵਾਰ ਮੈਂ ਘੋਲ
ਘੁਮਾਵਨੀ ਹਾਂ॥ ਦਿਨੇ ਰਾਤ ਹੈ ਜ਼ਿਕਰ ਹਮੇਸ਼ਤੇਰਾ ਤੇਰਾ ਨਾਮ
ਹੀ ਪਈ ਧਿਆਵਨੀ ਹਾਂ॥ ਕੋਈ ਸ਼ੇਰ ਨਾ ਸੋਹਨਿਆਂ ਨਾਲ ਤੇਰੇ
ਪਈ ਮਿੰਨਤਾਂ ਨਾਲ ਬੁਲਾਵਨੀ ਹਾਂ॥ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜੇ ਹੱਸ ਕੇ
ਗਲ ਕਰੇਂ ਲੁਖ ਵਾਰ ਸਦੱਕੜੇ ਜਾਵਨੀ ਹਾਂ॥ ਖਾੜ ਰਤ ਲੇਨ

(੧੨੩)

ਮੂਲ ਲਿਆਵਨਾ ਹੈਂ ਪਈਵਾਸਤੇ ਰੱਬਦੇਪਾਵਨੀਹਾਂ ॥ ਭਾਵੇਂ
ਜਾਨਨਾਜਾਨਦਿਲਜਾਨਮੇਰੀ ਮੈਂਤਾਂ ਜਾਨਜਹਾਨ ਘੁਮਾਵਨੀ
ਹਾਂ ॥ ਛੋਡਰੀਤਪ੍ਰੀਤਤਮਾਮਨਾਲੋਂ ਤੇਰੇਗੀਤਪਈਨਿੱਤਗਾਵਨੀ
ਹਾਂ ॥ ਭਾਵੇਂ ਮੰਨ ਨਾ ਮੰਨ ਤੂੰ ਰਾਂਝਨਾਵੇ ਮੈਂ ਤਾਂਤੇਰੀਹੀਹੀਰ
ਸਦਾਵਨੀ ਹਾਂ ॥ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਨੇ ਮਾਰ ਮਨੂਰ ਕੀਤੀਜਿਗਰ
ਆਪਨੇ ਨੂ ਪਈ ਖਾਵਨੀ ਹਾਂ ॥ ਲਗਾਗਮਤੇਸੁਕਿਆਚੰਮਮੇਰਾ
ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹਰਦੱਮ ਧਿਆਵਨੀ ਹਾਂ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਮੈਂ ਹੋਇ
ਗੁਲਾਮ ਤੇਰੀ ਤੇਰਾ ਦਰਸ ਦੋਫੇਰਿਓਂ ਪਾਵਨੀ ਹਾਂ ॥ ੯੦ ॥

ਜੁਦਾ ਹੋਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੇ ਕੋਲੋਂ

ਗਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਤ ਬਤੀਤ ਹੋਈ ਰੱਬ ਕਹਿਰ ਦਾ ਰੋਜ਼
ਚੜਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਹਿਜਰ ਹਸਰ ਮਿਸਾਲਹੈ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰਕੱਢ
ਜੱਨਤੋਂਦੋਜ਼ਖੀਂ ਪਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਥੋੜੀਰਾਤਰਹਿੰਦੀਫ਼ਰਿਹਾਦ
ਤਾਈਂਸੱਏਆਂਅਪਨੀਜਾ ਪਹੁੰਚਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਲਾਲਮੁੰਦਰੀ ਦੇ
ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਓਨੇ ਤਿਤੁਬਾਜ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਵੁਡਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕਾਰੂੰ
ਮਾਲ ਦੇ ਗੰਜ ਥੋਂ ਬਾਹਰ ਆਂਦਾ ਵੇਰ ਸੰਨਤੋਂ ਮਾਰਹਟਾਇ
ਦਿੱਤਾ ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤੋਂ ਖੱਸਕੇਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਦੇਖੇ ਤੁਰਤ ਫ਼ਕੀਰ
ਬਨਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਓਸੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਜਾਖੜਾਕੀਤਾਗਹਿਨਾ
ਕੱਪੜਾਲਾਹਿਵਿਲਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕਿਹਾ ਖੈਰ ਅਸੀਸ ਕਰ ਰਸ
ਵਲੇ ਪੈਰ ਚੁਮ ਸਲਾਮ ਬੁਲਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਸ਼ੀਦੀਂਦੇਖਹੈਰਾਨ
ਗਮਨਾਕਹੋਈ ਓੜਕ ਸਾਈਂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਬਜਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਫੇਰ
ਲਾਇਕੇਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਸੋਹਨੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੜੀ ਨੂੰ ਭੋਲੀ ਪਾਇ

(੧੨੮)

ਦਿੱਤਾ ॥ ਖਿਸਰੇ ਚੱਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮੈਸਵਾਰਹੋਕੇਸ਼ੀਰੀਂ ਰੋਇਕੇ
ਸੁਭ ਸੁਨਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਦੇਖ ਹਾਲ ਫਰਿਹਾਦ ਬਰਬਾਦ ਹੋਯਾ
ਰੋਇਰੋਇਕੇਨੀਰਵਹਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਰਾਤਸੁਪਨੇਵਾਂਗ ਵਿਹਾਇ
ਗਈ ਦਿਨ ਹਸਰ ਦਾ ਹਿਜਰ ਦਿਖਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕਿਹਾਜ਼ੋਰ
ਫਕੀਰ ਦਾ ਨਾਲ ਸ਼ਾਹਾਂ ਮਨ ਮਾਰਕੇ ਵਕਤ ਲੰਘਾਇਦਿੱਤਾ
ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਿਰ ਦਰਵੇਸ਼ ਦਰਵੇਸ਼ ਉਤੇ ਸਬਰ ਨਾਲ ਏਹ
ਹਾਲ ਬਤਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸਾਹੁਰੇ ਜਾਇ ਮੁਕਾਮ ਕੀਤਾ
ਫਰਿਹਾਦ ਦਾ ਦਿਲਜਲਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘਮੈਨਾਵਿੱਚ
ਪਿੰਜਰੇ ਦੇ ਤਿਵੇਂਸ਼ੀਰੀਂਨੂੰ ਜਾਇ ਬਠਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ੯੧ ॥

ਮਾਕੂਲਾ ਸ਼ਾਇਰ

ਗਿਆ ਦਿਨਤਾਰਾਤ ਮੌਜੂਦਹੋਈ ਸ਼ੀਰੀਂ ਵਾਸਤੇਪਲੰਘਵਿਛਾ
ਇਓ ਨੇ ॥ ਆਖਨ ਜਾਹ ਸੁਹਾਗਨੇਸੇਜਉਤੇ ਅੰਦਰ ਖਿਸਰੇ
ਨੂੰ ਚਾ ਬਠਾਇਓ ਨੇ ॥ ਕਹਿਨ ਸੱਸ ਛਿਣਾਨ ਪਿਆਰਕਰਕੇ
ਗਲਾਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਲਾਇਓ ਨੇ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂਚੁਪ ਖਾਮੋਸ਼
ਹੋ ਰਹੀ ਅੱਗੋਂ ਜ਼ੋਰ ਆਪਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਇਓਨੇ ॥ ਫੇਰ
ਕਹਿਨ ਕੀ ਚਾਹਿੰਦਾ ਦਿਲਤੇਰਾ ਉਸਤੋਂ ਮਿਨਤਾਂਨਾਲਪੁਛਾ
ਇਓ ਨੇ ॥ ਨਵੀਂ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਉਂ ਗਲਕਰੀਏ ਸੀਸ
ਆਪਨਾ ਬਹੁਤਖਪਾਇਓ ਨੇ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤ ਦੀਰੀਤ
ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਆਨ ਬੁਲਾਇਓ ਨੇ ॥ ੯੨ ॥

ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ

ਕਹਿਆ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੇ ਪਲੰਘ ਇਕ ਹੋਰ ਕੱਸੇ ਤਾਹੀਂ ਏਸਠੇਕੇ

ਅੰਦਰ ਜਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਜੇ ਤਾਂ ਪਲੰਘ ਨਾ ਦੂਸਰਾ ਵਿਛੋ ਐਥੇ
 ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਨਾ ਪੈਰ ਦਿਕਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਕਿਹ ਸੱਸਨੇ ਉਠ ਤੂੰ
 ਨੇਕ ਬਖਤੇ ਪਲੰਘ ਦੂਸਰਾ ਹੋਰ ਵਿਛਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਖੱਟ ਦੂਸਰੀ
 ਖਬ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸ਼ੀਰੀਂ ਜਾਇ ਬੈਠੀ ਬਤਲਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥
 ਖਿਸਰੇ ਮਾਰ ਕੁੰਡਾ ਅਇ ਗਿਰਦ ਹੋਯਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿਆ
 ਮਾਰ ਮੁਕਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਛੁਰੀ ਪਕੜਕੇ ਆਖਦੀ ਦੂਰ ਹੋਯਾ ਮਰਾਂ
 ਆਪ ਕੇ ਮਰਵੇਵਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਜੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੋਰ ਤੇਜ਼ੋਰ
 ਕਰਸੇ ਉਚਾ ਬੋਲਕੇ ਜੋਗ ਸੁਨਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਤੈਨੂੰ ਕਸਮ ਖੁਦਾਇ
 ਦੀ ਖੋਫ ਕਰ ਤੂੰ ਬੋਲਾਂ ਸੱਚ ਨਾ ਬੂਠ ਅਲਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਜੇ ਤਾਂ
 ਵਿਚਈ ਮਾਨ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤੇ ਦਿਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਮੰਗਾਇਕੇ ਖਾਵਸਾਂ
 ਮੈਂ ॥ ਮੇਰਾ ਨਾਲ ਛਰਿਹਾਦ ਦੇ ਨੇਹੁਲੰਗਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਨਾ ਅੰਕ
 ਲਗਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਜਾਨ ਭਲੀ ਤੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਲੂਠਿਆਂ ਦੀ ਆਹ
 ਮਾਰਕੇ ਮੁਲਕ ਜਲਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਖਿਸਰੇ ਖੋਫ ਕਰਕੇ ਵੱਖ ਹੋਇ
 ਬਠਾ ਕਹਯਾ ਤੁਧਨਾਹੀ ਹੋਥ ਲਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਹੱਠ ਰੇਨ ਦਾ ਬੁਰਾ
 ਹੋ ਹਾਇਯਾਰੋ ਕਹੇ ਆਪਨੀ ਜਾਨ ਗੁਵਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਅੱਗੇ ਭੁਲ
 ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇ ਬੈਠਾ ਹੁਨ ਹੋਰ ਪਰਨਾਇਲਿਆਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥
 ਦਿਨੇ ਪਾਇ ਡੋਲੀ ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਘੋੜਾਂ ਅਤੇ ਫੇਰ ਨਾ ਮੁਲ ਸਦਾਵਸਾਂ
 ਮੈਂ ॥ ਛੱਡ ਹੱਕ ਹਰਾਮਨੂੰ ਚਾਹਨੀ ਹੈ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸਮਝ ਤੈਨੂੰ ਸਮਝਾ-
 ਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਐਥੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਖਿਸਰੇ
 ਦੇ ਆਖ ਸੁਨਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ੯੩ ॥

(੧੨੬)

ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀ

ਸ਼ੀਰੀ ਆਖਿਆ ਹੋਕ ਹਰਾਮ ਓਹੀ ਜੇਹੜਾ ਆਪਨੇ ਮਨਨੂੰ
ਭਾਇ ਗਿਆ ॥ ਜਦੋਂ ਇਸ਼ਕ ਨੇ ਆਨ ਮਕਾਮ ਕੀਤਾ ਤਦੋਂ
ਧਰਮ ਈਮਾਨ ਸਿਧਾਇ ਗਿਆ ॥ ਨਹੀਂ ਭਾਂਵਦਾ ਦੂਸਰਾ ਹੋਰ
ਕੋਈ ਦਿਲ ਦੇਖ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਵਿਕਾਇ ਗਿਆ ॥ ਮੈਨੂੰ ਹਿਜਰ ਨੇ
ਮਾਰ ਬੇਹੋਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਹੀ ਜੋਸ਼ ਦੀ ਕੈਫ਼ ਪਿਲਾਇ ਗਿਆ ॥
ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਮੋਈ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਹੈਂ ਅੱਗੇ ਮਾਰਕੇ ਇਸ਼ਕ
ਮੁਕਾਇ ਗਿਆ ॥ ੯੪ ॥

ਜਵਾਬ ਖਿਸਰੋ

ਖਿਸਰੋ ਆਖਿਆ ਸ਼ੀਰੀ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਕਰ ਤੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਦੇਸ਼
ਲਗਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਬੇਟੀ ਹੋਇਕੇ ਸ਼ਾਹ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਦੀ ਤੂੰ ਚਾਕ
ਦੇਖ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਬਨਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਨੱਕ ਵੱਢਕੇ ਸੋਹਰਿਆਂ ਪੈਕਿਆਂ
ਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਾ ਨਾਮ ਪਿਆਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਤੈਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਹਿਧਾਉ
ਨਾ ਇਲਮ ਕੋਈ ਪੜੇ ਇਲਮਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿਚ ਪਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਰਾਨੀ
ਹੋਇ ਕਰੇਂ ਕੰਮ ਗੋਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਤ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਵਨੀ
ਹੈਂ ॥ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸ ਉਸਤਾਦ ਪੜ੍ਹਾਇਆਈ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਾ ਨਾਮ
ਸੁਨਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਹੋਇਕੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੀ ਯਾਰੀ
ਨਾਲ ਜ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਲਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ੯੫ ॥

ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀ

ਸ਼ੀਰੀ ਆਖਦੀ ਇਸ਼ਕ ਨਾਜ਼ਾਤ ਜਾਨੇ ਨਫ਼ਰ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਇੱਕ
ਬਨਾਂਵਦਾਈ ॥ ਯੂਸਫ਼ ਦੇਖ ਜ਼ੁਲੈਖਾਂ ਨੇ ਮੁੱਲ ਲੀਤਾ ਨਫ਼ਰ ਹੋ
ਮਹਬੂਬ ਕਹਾਂਵਦਾਈ ॥ ਸੁਨਿਆਹੋ ਗਮ ਹਸੂਦ ਇਯਾਜ਼ਤਾਈ

ਨਛਰ ਨਛਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਹ ਸਦਾਂਵਦਾਈ ॥ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਲਖ
ਦਾ ਵਿਚ ਗੁਜਰਾਤ ਆਕੇ ਮਹੀਂਵਾਲ ਸੋਹਨੀ ਪਿੱਛੇ
ਭਾਂਵਦਾਈ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਾਂਝਾ ਚਾਕ ਚੂਚਕੇ ਦਾ ਜਗ
ਹੀਰ ਦਾ ਪੀਰ ਸੁਨਾਂਵਦਾਈ ॥੯੬॥

ਕਲਾਮ ਖਿਸਰੋ

ਖਿਸਰੋ ਆਖਦਾ ਰੇਨਾਂਦੇਕੰਮ ਡਾਢੇ ਜ਼ੋਰਨਾਲਨਰਹਿੰਦੀਆਂ
ਰਖੀਆਂਨੀ॥ ਕਦੇਨਾਲ ਚਮਿਆਰਦੇਖਾਨ ਰਲਕੇ ਕਦੇ ਨਾਲ
ਬਾਮਨਜਿਵੇਮੱਖੀਆਂਨੀ॥ ਲਹੂਪੀਦੀਆਂਨਿਕਿਆਂਮੋਟਿਆਂਦਾ
ਜੋਕਾਂਵਾਂਗ ਲਾਵਨ ਜਿਥੇ ਅੱਖੀਆਂਨੀ॥ ਭੇਸ਼ਾਂ ਨੰਗੀਆਂ ਹੇਠ
ਮੈਦਾਨਅੰਦਰਕੀਰਜਾਂਦੀਆਂਹਭੀਆਂਵਖੀਆਂਨੀ॥ ਸਾੜਦੇਨ
ਦੁਸ਼ਾਲਿਆਂਭੂਰਿਆਂਨੂੰਜਦੋਂ ਆਨ ਦੁਵਾਤੀਆਂ ਭੱਖੀਆਂਨੀ॥
ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਮੋਏਉਜਾੜਅੰਦਰ ਹੇਠਜਿਨਾਂਦੇਘੋੜੀਆਂ
ਲਖੀਆਂਨੀ॥ ਮੋਏਹਸਨਹੁਸੈਨ ਸ਼ਹੀਦਹੋਕੇ ਮਿਲ ਨਾਰੀਆਂ
ਲਜ਼ਤਾਂ ਚਖੀਆਂਨੀ॥ ਰਲਨ ਸੈਨਨੂੰ ਪਦਮਦਾ ਇਸ਼ਕ ਹੋਯਾ
ਮੋਯਾ ਮਾਰਤੇਗਾਂਪਰਭਿਖੀਆਂਨੀ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਮਰਾਂਦੀਆਂ
ਅੱਗ ਰੇਨਾਂ ਹਥ ਪਕੜ ਫਸਾਦ ਦੀਆਂ ਪਖੀਆਂ ਨੀ॥੯੭॥

ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਰੀਂ

ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿਆ ਭੋਗਹੈ ਰੋਗ ਸ਼ਾਹ ਮਜ਼ਾ ਖੂਬ ਮੁਹਬਤਾਂ
ਯਾਰੀਆਂ ਦਾ ॥ ਭੋਗਭੋਗਦੇ ਗਏ ਤੇ ਕਾਉਂ ਕੁਤੇ ਕੰਮ ਰਾਤ
ਦਿਨੇ ਨਰਾਂ ਨਾਰੀਆਂਦਾ॥ ਓਹਨੂੰਪੁਛੀਏ ਬਾਤ ਮੁਹਬਤਾਂਦੀ
ਫਿਰੇਫਸਿਆ ਪ੍ਰੇਮ ਕਟਾਰੀਆਂਦਾ॥ ਸਭੇ ਪਿਆਰ ਜਹਾਨ ਦੇ

ਜ਼ਹਿਰੋਏ ਪਿਆਪਿਆਰ ਜਾਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ ਦਾ ॥
 ਓਹਨੂੰ ਸ਼ੋਕ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜੋਰਹੋਵਨ ਜੈਨੂੰ ਸ਼ੋਕਹੈ ਨੈਨਾਂਦੀਆਂ
 ਧਾਰੀਆਂਦਾ ॥ ਜ਼ਖਮ ਬਿਹੋਂ ਦੇ ਮਿਲਨੇ ਬਹੁਤ ਅੱਖੇ ਮਿਲ
 ਜਾਂਵਦਾ ਜ਼ਖਮ ਤਲਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ॥ ਹਨਾਂ ਰੰਨਾਂਨੂੰ ਨਿੰਦਨਾ
 ਭਲਾ ਨਾਹੀਂ ਫਲਵਲਸਾਰਾ ਫੁਲਵਾਰੀਆਂਦਾ ॥ ਵਲੀ ਪੀਰ
 ਐਤਾਰ ਨਾ ਰਹੇਸ਼ਾਲੀ ਮਹਿਲਾਂ ਨਾਂਲਹੋਵੇ ਵੰਗਬਾਰੀਆਂਦਾ
 ॥ ਮੈਂਤਾਂਨਾਗਨੀਸਾਂ ਬੜੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹਦੀ ਮਿਲਿਆ ਨਾਗ ਆ
 ਕੋਈ ਮਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ॥ ਬਿਨਾਂ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਆਦਮੀ ਜ਼ਹਿਰ
 ਭਰਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕੱਲਰੀ ਸੱਪ ਕਿਆਰੀਆਂਦਾ ॥ ਬਿਨਾਂਇਸ਼ਕ
 ਨਰਨਾਰ ਬੇਕਾਰਸਾਰੇਲੱਗਾਹਥ ਨਾ ਮਰਦਖਿਲਾਰੀਆਂਦਾ
 ॥ ਇਸ਼ਕ ਹਕ ਮਿਜ਼ਾਜ ਨਾ ਹੋਵੇਜੈਨੂੰ ਓਹਮਰਦਹੈ ਮਸਖਰਾ
 ਭਾਰੀਆਂਦਾ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਫਕੀਰ ਦੀ ਰਮਜ਼ ਹੋਈ ਜਿਵੇਂ
 ਜਾਨੀਏ ਨਾਗ ਪਿਟਾਰੀਆਂ ਦਾ ॥੯੮॥

ਜਵਾਬ ਖ਼ਿਸਰੋ

ਖ਼ਿਸਰੋ ਆਖਦਾ ਰੰਨ ਬੁਰਿਆਰ ਤਾਈਂ ਮਾਰ ਕੋਟੜੇ ਖੱਲ
 ਉਤਾਰਨੀਹੈ ॥ ਜੋਹੜੀ ਖਸਮਦਾਹੁਕਮਨਮੂਲਮੰਨੇ ਓਹਨਾਰ
 ਫਿਨਾਰ ਗਵ ਰਨੀਹੈ ॥ ਭੈੜੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰਖਨੀ ਭਲੀ ਨਾਹੀ
 ਇਕੇ ਭਫ ਵੇਨੀ ਇਕੇਮਾਰਨੀਹੈ ॥ ਦੇਖਕੰਤਨੂੰ ਮਕਰ ਤੇ ਮੰਤ
 ਦੱਸੇ ਓੜਕ ਓਸਨੇ ਗੱਲ ਬਿਗਾਰਨੀ ਹੈ ॥ ਫੁਰੀ ਪਕੜ ਕੇ
 ਮਰਨ ਤੇ ਲਕਬੱਧਾ ਨਹੀਂ ਅਸਲ ਏਹਰੰਨ ਬਦਕਾਰਨੀ ਹੈ
 ॥ ਮੱਚੇ ਆਪ ਤੇ ਖਸਮਨੂੰ ਨਾਲਮਾਰੇ ਚੰਚਲ ਹਾਰਨੀਚੰਦਰ

(੧੨੯)

ਧਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਸ਼ਰਮ ਉਠਾਈ ਓਸੁ ਬਿਭਚਾਰਨੀ
 ਤੇ ਕਾਰੇਹਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਅਵਲ ਸੋਇਆਂ ਹੀ ਲੱਗੀ ਪਦਨੇ ਜੋ
 ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਕੀ ਓਸ ਗੁਜ਼ਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਹੁੰਦੀ ਖਬਰ ਨਾ ਮੂਲ
 ਲਿਆਵਦਾ ਮੈਂ ਜੇਕਰ ਜਾਨਦਾ ਏਹ ਦੁਨੇਹਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਗੱਲਾਂ
 ਕੰਨ ਪਈਆਂ ਸਭੇ ਭੁਲ ਗਈਆਂ ਵਿਗੜੀ ਮੁਢ ਦੀ ਕਿਸ
 ਸਵਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਕਿਤੇ ਜੰਮਦੀ ਧਾਰ ਸਹੇੜ ਬੈਠੀ ਬੜੀ ਮੁਢ ਦੀ
 ਏਹ ਲੋਹੜੇ ਮਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨਾਮਤੇ ਜ਼ੋਹਰ ਦੀ ਭਰੀ ਹੋਈ
 ਮਿਰਚ ਸੌੜੀਆਂ ਦੀ ਮੂਹ ਸਾੜਨੀ ਹੈ॥ ਪਕੜ ਢਾਲ ਭਲਵਾਰ
 ਹੰਕਾਰ ਬੈਠੀ ਦੇਖੇ ਰੰਨ ਏਹ ਮਰਦ ਵੰਗਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਹਾਥੀ ਨਾਲ
 ਕੀਕੀੜੀ ਦਾ ਜੋਰ ਜਾਸੀ ਕੀਤਾ ਭਰਸ ਕੀੜੀ ਕਾਹੇ ਮਾਰਨੀ ਹੈ
 ॥ ਪੱਥਰ ਲੱਦ ਬੇੜੀ ਉਤੇ ਆਨ ਬੈਠੀ ਕੇਹੜੇ ਦੇਸ ਦੀ ਏਹ
 ਬਪਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਲੀਚੇਦਰੀ ਕਿਸਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਕਿਸਤੀ
 ਸ਼ਾਹਾਂ ਦੀ ਏਸਕੀ ਤਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਨਾਲ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਲੂਮੜੀ ਲੜਨ
 ਲੱਯੀ ਜਾਨ ਆਪਨੀ ਆਪ ਹੀ ਵਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਚਿੜੀ ਬਾਜਨੂੰ
 ਦੇਖ ਨਾ ਬਾਜ ਆਵੇ ਭੈੜੀ ਭੇਡਕੀ ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਚਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਜੇੜੀ
 ਨਾਲ ਖਾਵੇਦ ਜੁਧ ਲਾਇ ਬੈਠੀ ਕੁਲ ਆਪਨੀ ਚਾਉ ਜਾੜਨੀ ਹੈ
 ॥ ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ ਆਫ਼ਤ ਹੋ ਚੰਮੜੀਏ ਪਿੱਛੇ ਏਸਨੇ ਗੱਲ ਕੀ
 ਸਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਹਿੰਗ ਪਾਲਿਓਂ ਖੋਲ ਵਿਖਾਈ ਓਸੁ ਅਸਾਂ
 ਜਾਨਿਆਂ ਕੋਈ ਅਤਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਨਾ ਏਸਨੂੰ ਰੱਬ
 ਸੱਚੇ ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਅੰਦਰ ਗੁਨਾਹ ਗਾਰਨੀ ਹੈ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
 ਭਰੀਏ ਏਸਨਾਰ ਕੋਲੋਂ ਬਦਕਾਰ ਪਸਾਰ ਪਸਾਰਨੀ ਹੈ॥ ੯੯ ॥

(੧੩੦)

ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀ

ਸ਼ੀਰੀ ਆਖਿਆ ਮੂਲ ਨਾ ਮੰਨਨਾ ਮੈਂ ਕਾਹਨੂੰ ਹਿਕਦਾ ਜ਼ੋਰ
ਲਗਾਵਨਾਏਂ ॥ ਹਠ ਰੰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਮਾਲੂਮ ਤੈਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਾਸਨੂੰ
ਪਿਆ ਅਕਾਵਨਾਏਂ ॥ ਮੈਂ ਭੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਬੈਟੀਹਾਂ ਸ਼ਾਹਮਰਦਾ
ਜੇ ਤੂੰ ਸ਼ਾਹਦਾ ਪੁਤ ਸਦਾਵਨਾਏਂ ॥ ਚਿੜੀ ਨਾਲ ਕੀ ਸ਼ੋਰ
ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਉਤ ਆਕਾਸਨੂੰ ਜਾਵਨਾਏਂ ॥ ਜੇਹੜੇ ਜਾਨ
ਤਲੀਉਤੇ ਰਖ ਬੈਠੇ ਓਹਨਾਂ ਖੋਫਕੀ ਕਿਸੇਦਾ ਖਾਵਨਾਏਂ ॥
ਅਸਾਂ ਨਾਲ ਛਰਿਹਾਦ ਦੇ ਸ਼ਾਦ ਰੈਹਨਾ ਹੋਰ ਨਾਲ ਨਾਨੇਹੁ
ਲਗਾਵਨਾਏਂ ॥ ਇਕਵਾਰ ਮਰਨਾ ਮੀਆਂ ਜੱਕ ਉਤੇ ਫੇਰਵੇਰ
ਨਾ ਮਰਨ ਨੂੰ ਆਵਨਾਏਂ ॥ ਮਰਨਾ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਬਹੁਤ
ਚੰਗਾ ਸਾਨੂੰ ਮਰਦਿਆ ਕਿਸ ਹਟਾਵਨਾਏਂ ॥ ਜੇਤਾਂ ਮਰਾਂਗੇ
ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਰਾਹ ਅੰਦਰ ਫੇਰ ਜਗ ਸਾਰੇ ਪਿਛੋਂ ਗਾਵਨਾਏਂ ॥
ਮਨ ਜੋੜ ਕੇ ਤੋੜ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਜਾਵੇ ਓਹਨੂੰ ਵੇਜ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ
ਜਲਾਵਨਾਏਂ ॥ ਨੱਸ ਜਾਵਨਾਂ ਹੋਇ ਜੇ ਨੇਹੁਲਾਕੇ ਏਹੋ ਜੇਹਾ ਨੇਹੁ
ਕਾਹਨੂੰ ਲਾਵਨਾਏਂ ॥ ਬਿਨਾਂ ਇਸ਼ਕ ਇਨਸਾਨ ਹੈਵਾਨ ਜੇਹਾ
ਇਸ਼ਕ ਨਾਲ ਹੈਵਾਨ ਕੀ ਲਾਵਨਾਏਂ ॥ ਹੁਕਮਹਕਦ ਮੋੜਨਾ
ਭਲਾ ਨਾਹੀਂ ਹੁਕਮ ਮੋੜ ਸੈਤਾਨ ਕਹਾਵਨਾਏਂ ॥ ਸਾਨੂੰ ਹਕਨੇ
ਬਖਸ਼ਿਆ ਇਸ਼ਕ ਆਪੇ ਅਸਾਂ ਜਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਬਾਹੁਨਾਏਂ ॥
ਪ੍ਰੀਤ ਲਾਇਕੇ ਫੇਰ ਬਦਨੀਤ ਕਰਨੀ ਬੁਰਾ ਜਗਦੇ ਵਿੱਚ
ਕਹਾਵਨਾਏਂ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜੇ ਇਸ਼ਕਦੀ ਮਿਲੇ ਦੋਲਤ ਮਾਲ

(੧੩੯)

ਮੁਲਕ ਤਮਾਮ ਲੁਟਾਵਨਾਏਂ ॥ ੧੦੦ ॥

ਕਲਾਮ ਖਿਸਰੋ

ਖਿਸਰੋ ਕਿਹਾਖਾਵੇਦਜੇਹੜਾ ਇਸਤੀਦਾਸੋ ਮਜਾਜੀਖੁਦਾਇ
ਹੈ ਡਾਰੀਏਨੀ ॥ ਜੇਹੜੀ ਖਸਮ ਦਾ ਹਕਮ ਅਦੁਲਕਰੇਓਸ
ਨਾਰਨੂੰਮਾਰ ਪਛਾੜੀਏਨੀ ॥ ਰਈਅਤ ਨਾਲ ਸੁਲਤਾਨਦੇ
ਜੰਗ ਬੰਨ੍ਹੇ ਤੋਪਾਂ ਬੰਨ੍ਹਕੇ ਮਾਰਉਡਾਰੀਏ ਨੀ ॥ ਨਫਰ ਕਰੇ
ਬਰਾਬਰੀਨਾਲਸਾਹਿਬਮਾਰਕਿਮਚੀਆਂ ਖੱਲਉਡਾਰੀਏਨੀ ॥
ਮੈਨੂੰਖੌਫਖੁਦਾਇਦਾਬਹੁਤਆਵੇਨਹੀਂਮਾਰਕੇਖੁਹਨਿਘਾਰੀਏ
ਨੀ ॥ ਪਹਿਲੇ ਨਹੀਂ ਨਿਕਾਹਪੜ੍ਹਾਵਨਾਸੀਕਾਰੇਹੋਬੀਏਕੁੰਡ
ਗਵਾਰੀਏ ਨੀ ॥ ਘਰਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਕਾਸਨੂੰਆਵਨਾਸੀਰੱਖਸ਼ਾਰ
ਲੋਹਾਰ ਲੁਹਾਰੀਏਨੀ ॥ ਮੈਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੇ ਵਾਂਗ ਚਾਗਾਲਿਓਈ
ਬੜੀ ਕਠਨ ਕਠੋਰਸੁਨਿਆਰੀਏਨੀ ॥ ਜੇਤਾਂਹੋਗਹੋਵੇਕੋਈ
ਤੁਧ ਤਾਈਂ ਵੇਦ ਸੱਦੀਏ ਤੁਰਤ ਪਿਆਰੀਏ ਨੀ ॥ ਕੋਈ
ਮਰਜ਼ਖਫਤਾਨਸੋਦਾਇਹੋਵੇਦਾਰੂ ਓਸਦਾਕਰਾਂਗਵਾਰੀਏਨੀ
॥ ਕੋਈਜਿੰਨਰੁੜੇਲਦਾ ਪਿਆਸਾਯਾਸੱਦ ਮੰਤ੍ਰੀ ਤੁਰਤਨਿਤਾ
ਰੀਏਨੀ ॥ ਜਾਨਬੁਝ ਜੇ ਕਰੇ ਬਹਾਨਿਆਂਨੂੰਅਸੀਂ ਆਪਨੀ
ਜਾਨਚਾਵਾਰੀਏਨੀ ॥ ਜੇਤਾਂਸੰਗਦੀਪਈਸ਼ਰਮਾਵਨੀਏਂਤੇਰੀ
ਸ਼ਰਮ ਤਮਾਮ ਨਿਵਾਰੀਏ ਨੀ ॥ ਇੱਕਵਾਰਜੇ ਪਿਆਰਕਰ
ਮਿਲੇਂ ਮੈਨੂੰਪੜੇ ਠੰਢਸੀਨੇਸੁਖਿਆਰੀਏਨੀ ॥ ਦਿੱਸੇ ਸੋਹਨੀ
ਸੁੰਦਰੀ ਸ਼ਕਲਵੱਲੋਂ ਗਈ ਅਕਲ ਤੇਰੀਅੱਲਾਮਾਰੀਏਨੀ ॥
ਤੈਨੂੰਤੁਰਸ ਨਾ ਆਂਦਦਾਆਕਸ਼ਾਂਤੇ ਪੱਥਰਜਿੰਨਕੀਤਾ ਮਸਰ

ਹਾਰੀਏਨੀ॥ ਗਈ ਰਾਤ ਅੰਧੀ ਨਹੀਂ ਮੱਖਲੱਗੀਦੁਖਬਹੁਤ
 ਦਿੱਤਾ ਵਖਿਆਰੀਏਨੀ॥ ਕਰੇਹੁਸਨਦਾ ਸ਼ਾਨਗੁਮਾਨਕੋਈ
 ਹੁਸਨ ਸਦਾਨਹੀਂਸੁਨਪਿਆਰੀਏਨੀ॥ ਦਿੱਟੇਦੰਮਦਾਮਾਨਨਾ
 ਕਰੀਂਮੋਈਏਛੋੜਕਿਬਰਹੀਕਾਰਹੀਕਾਰੀਏਨੀ॥ ਰੱਬਮਾਰਦਾ
 ਤੁਰਤ ਹੀਕਾਰਿਆਨੂੰ ਗਰਬ ਛੋੜਦੇ ਗਰਬ ਹੀਕਾਰੀਏਨੀ॥
 ਅਜੀ ਗਧੇਵਾਲੀ ਬੰਨ੍ਹਬੈਠੀਏਂ ਤੂੰ ਮਾਰਕੋਟੜੇਪਕੜਸਵਾ-
 ਰੀਏਨੀ॥ ਐਵੇਂ ਪਲੀਏਂ ਵਾਂਗ ਵਛੇਰੀਆਂ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋਯਾ
 ਸਵਾਰ ਨਾਨਾਰੀਏ ਨੀ॥ ਮਜ਼ਾਮਰਦਦਾ ਮੂਲ ਨਵੱਖਿਓਈ
 ਅੱਜ ਦੇਖ ਲੱਜਤ ਲੁਟਵਾਰੀਏਨੀ॥ ਡਿੱਠਾਕਦੇਨਾਮੁਖਮਾਨੁਖ
 ਦਾਤੂੰ ਅੱਜ ਦੇਖਖਾਂ ਮੁਖ ਚਖਾਰੀਏਨੀ॥ ਨਹੀਂ ਬਾਲੜੀਛਰੇ
 ਜੇ ਮੁੜ ਕੋਲੋਂ ਬੜੀ ਸ਼ਾਨ ਨੁਆਨ ਮੁਟਿਆਰੀਏਨੀ॥ ਮੈਨੂੰ
 ਦੱਸਕੀਕਿਸੇਦੀਮਾਰਵੰਗੀਪਈ ਡੋਲਨੀਏਂਕਰਮਾਂ ਮਾਰੀਏ
 ਨੀ॥ ਇਕੇ ਕਿਸੇਫਕੀਰ ਦਾ ਤੀਰਛੁਟਾਗਿਆਚੀਰ ਸੀਨਾ
 ਮੋਗਨਹਾਰੀਏ ਨੀ॥ ਅਜੀ ਛੋੜਨਾਮੋੜਤੂੰ ਹੁਕਮਮੇਰਾਤੈਨੂੰ
 ਮਿੱਠਤਾਂ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰੀਏ ਨੀ॥ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਜੋਰ ਹੈ
 ਤੀਂਵੀਆਂ ਦਾ ਛੋੜ ਜੋਰਤੂੰ ਅੱਜਹੁਸਿਆਰੀਏਨੀ॥ ਭੇਡਨਾਲ
 ਬਘਿਆੜਦੇ ਅਜੀਬੰਨ੍ਹਖਲੀਤਲੀਨੂੰਚੀਰੀਏ ਪਾੜੀਏਨੀ॥
 ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਚਾਹੀਏ ਨਾਲ ਪਿਆਰਿਆਂਦੇ ਖੁਆਰੀ ਛੋੜ
 ਅਮੋੜਪਿਆਰੀਏਨੀ॥ ਤੇਰਾਹਾਲਅਹਿਵਾਲਜੇਕਰਾਂਜਾਹਰ
 ਕਿਹਾ ਜੱਸ ਹੋਵੇ ਬਲਿਹਾਰੀਏਨੀ॥ ਸ਼ੀਰੀਂਨਾਮਰਖਾਇ ਕੇ
 ਰਬਮੋਈਏਂ ਗੀਦਲਜਹਿਰ ਦੀਕੋਤੀਏਖਾਰੀਏਨੀ॥ ਕੇਹੀ

ਤੇਜ਼ ਭਰਿਖੜੀ ਆਨਵੜੀ ਏਬਰਛੀ ਸੈਛਤਲਵਾਰ ਕਟਾਰੀਏ
 ਨੀ ॥ ਸੀਰੀ ਚਾਹੀਏ ਬਰਛ ਤੇ ਸੀਤ ਮਿਠੀਗਰਮਹੋਈ ਏ
 ਅੱਗ ਭਠਿਆਰੀਏ ਨੀ ॥ ਛੱਡਨਖਰਿਆਹੁਜਤਾਂਤੋੜਿਆਨੂੰ
 ਹੋਜਾਸਾ ਤਰਖਾਨਦੀਏ ਆਰੀਏਨੀ ॥ ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਿਆਬਖਸ
 ਤੇਛੋੜ ਸਖਤੀ ਤੂਹੀ ਨਿਤੀਏਂ ਤੇ ਅਸੀ ਹਾਰੀਏ ਨੀ ॥ ਬਾਦ
 ਸਾਹ ਵਜ਼ੀਰ ਦੀ ਮੰਨਲੈਂਦੇ ਕੋਈਹੋਸ਼ ਦੀਬਾਤ ਵਿਚਾਰੀਏ
 ਨੀ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਪਿਆਰ ਦੀ ਨਾਰਹੋਵੇ ਹੋਵੇ ਖੁਆਰ ਜੋ
 ਬਿੜਕੀਏਮਾਰੀਏ ਨੀ ॥੧੦੧॥

ਕਲਾਮ ਸੀਰੀ

ਸੀਰੀ ਆਖਿਆ ਸੁਕਰ ਤੇ ਸਬਰ ਕਰਤੂੰ ਕਾਹਨੂੰ ਆਪਨਾ
 ਕਦਰ ਗੁਵਾਵਨਾਏ ॥ ਪੱਥਰ ਹੋਨਰੂਲੇਗਿਦੜਖਾਇਜਾਵਨ
 ਐਵੇ ਆਪਨੀ ਨੀਂਦ ਵੰਝਵਨਾਏ ॥ ਗੱਲਾਂਨਾਲਬਖੀਲਨ
 ਦੇਨਦੌਲਤਐਵੇਂਦੇਖਕੇਮਨਭਰਮਵਨਾਏ ॥ ਬਾਤਾਂਮਿਠੀਆਂ
 ਠੱਗਾਂਨੂੰ ਬਹੁਤਆਵਨ ਕਦੋਂ ਸਜਾਨਿਆਂਮਾਲਠਗਾਵਨਾਏ
 ॥ ਮੋਮਠਗਨੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕੀ ਕਰੇਂ ਕਿਸੇ ਘਰ ਭਿਆਗ ਨ
 ਹਾਨੀਆਂ ਜਾਵਨਾਏ ॥ ਭਾਵੇਂ ਚਿੜੀਦੀਕੁਲੀਨੂੰ ਅੱਗਲਗੀ
 ਅੱਟ ਪਾਨੀਦਾਓਸ ਕੀ ਪਾਵਨਾਏ ॥ ਭੁਖਾਮਰੇ ਕੰਘਾਲ ਨਾ
 ਦਾਲ ਰੋਟੀ ਘਰ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਲੁਟ ਲਿਆਵਨਾਏ ॥ ਖੁਰਸ਼
 ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਮਿਲੇ ਨਾਲੂਬੜੀਨੂੰ ਸਹੇਸ਼ੇਰਨੀਨੂੰ ਮਾਰ ਖੁਵਾਵਨਾ
 ਏ ॥ ਅਕਲਆਸਕਾਂਤੋਂ ਨਹੀਂ ਵੱਧਤੈਨੂੰ ਐਵੇਂਪਿਆ ਫਰੇਬ
 ਬਨਾਵਨਾਏ ॥ ਭਰੀਹੋਈਚਲਿੱਤ੍ਰਾਂਚੁਸਤੀਆਂਦੀਮੈਨੂੰ ਚਾਤਰੀ

(੧੩੪)

ਨਾਲ ਭੁਲਾਵਨਾਏ॥ ਚੰਦੋਂ ਬਿਲੀਨੂੰ ਮਕਰ ਪਖੰਡ ਪਿਆ ਰੂਹੇ
ਵਾਂਗਕੀ ਦੁੱਬ ਹਿਲਾਵਨਾਏ॥ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੀ ਮੁੰਗਲੀ ਹੋਇ
ਬਾਲਗ ਐਵੇਂ ਲਾਇਕੇ ਜੋਰ ਉਠਾਵਨਾਏ॥ ਚਿੜੀ ਬਾਜ ਦੇ
ਪੰਜਿਓਂ ਲਈ ਚਾਹੇਂ ਭਿੱਤੀ ਹੋਇਕੇ ਬੋਲਦਿਖਵਨਾਏ॥ ਹਿੰਦੁ
ਸਤਾਨ ਅੰਗੇਜ ਨੇ ਛੁੱਤੋ ਕੀਤੀ ਕੁਲ ਰਾਜਿਆਂ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵਨਾ
ਏ॥ ਤੋੜਵੇੜ ਸੁਟੀ ਸ਼ਰਾਆ ਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਜੋਰ ਕਾਜੀਆਂ ਬਾਮਨਾਂ
ਲਾਵਨਾਏ॥ ਲੇਲੀ ਮਜਨੂੰ ਬੀ ਜੱਗ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਏਂ ਹੁਨ
ਕਿਸੇ ਕਸੂਰ ਕੀ ਪਾਵਨਾਏ॥ ਵਲ ਵਿੰਗ ਵੱਸੇ ਕੇ ਹੋਨਾ ਗਨੀ
ਨੂੰ ਖੜਿਆਂ ਹੋਸਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆ ਪੜ੍ਹਵਨਾਏ॥ ਵਹਦਤ ਆਰਛਾਂ
ਦੇ ਹਥ ਆਇ ਗਈ ਹੁਨ ਫਾਸਕਾਂ ਹੋਰ ਧਿਆਵਨਾਏ॥ ਸੂਰਜ
ਗਿਆਨ ਦਾ ਆਨ ਜਹੂਰ ਹੋਸਾ ਅੰਦੋਲੂਆਂ ਨੇ ਹੋਇ ਜਾਵਨਾ-
ਏ॥ ਖਲਕਤ ਕਹੇ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ ਹੋਈ ਸੀਰੀਂ ਖਿਸਟੋ ਕੂੜ
ਦਾ ਮਾਨ ਕਰਾਵਨਾਏ॥ ਮੇਰੇ ਹਥ ਕਟਾਰ ਮੈ ਮਾਰ ਮਰਸਾਂ
ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੇ ਹਥ ਲਗਾਵਨਾਏ॥ ਐਵੇਂ ਬਗੜਦੇ ਵੋਹਾਂ ਨੂੰ
ਰਾਤ ਬੀਤੀ ਹੁਲ ਦਿਨ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਂ ਵਨਾਏ॥ ਕਿਸਨਾਂ ਸੰਘ
ਸੀਰੀਂ ਘਰ ਘਾਪ ਜਾਸੀ ਓਥੇ ਜਾਇਕੇ ਫੇਰ ਨਾ ਆਵਣਾਏ॥

੧੦੨ ॥

ਬੇਕਰਾਰੀ ਫਰਿਹਾਦ

ਜਿਸ ਹੋਜ ਸੀਰੀਂ ਇਸਤੰ ਬੋਲ ਵਿਚੋਂ ਗਈ ਸਾਹੁਰੇ ਤੁਰਤ
ਭਿਆਰ ਹੋਕੇ॥ ਜੇਹੜੀ ਨਾਲ ਫਰਿਹਾਦ ਯਤੀ ਮਹੋਈ ਦਸਾਂ
ਤੁਧ ਨੂੰ ਸਭ ਲਾਚਾਰ ਹੋਕੇ॥ ਕਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਵਲ ਦੌੜ ਜਦਾ
ਕਦੇ ਆਂਵਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਖੁਆਰ ਹੋਕੇ॥ ਸੀਰੀਂ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਂਵਦੀ

(੧੩੫)

ਕਮਲੜੇ ਨੂੰ ਫਿਰੇ ਰੋਂਵਦਾ ਧੋਂਵਦਾ ਜਾਰ ਹੋਕੇ ॥ ਕਦੇ ਆਖਦਾ
ਹਾਇ ਕੀ ਕਰਾਂ ਰੱਬਾ ਗਿਆ ਯਾਰ ਮੇਰਾ ਅਗਿਆਰ ਹੋਕੇ ॥
ਕਦੇ ਆਖਦਾ ਖਾਇਕੇ ਜਹਿਰ ਮਰੀਏ ਕਦੇ ਆਖਦਾ ਹੇਠ
ਤਲਵਾਰ ਹੋਕੇ ॥ ਕਦੇ ਆਖਦਾ ਸਬਰਤੇ ਸੁਕਰਚਾਹੀਏ ਮੁੜ
ਆਵਸੀ ਫੇਰ ਸਵਾਰ ਹੋਕੇ ॥ ਗੱਲਾਂ ਦਿਲਦੇ ਨਾਲ ਦੀਵਾ-
ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰਰਿੰਦੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੋਕੇ ॥ ਫਿਰੇ
ਕੂਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਖੁਆਰ ਹੁੰਦਾ ਵਾਂਗ ਖੜਤੀਆਂ ਦੇ ਖ ਬੇਕਾਰ
ਹੋਕੇ ॥ ਨਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਪਿਆ ਪੁਕਾਰਦਾ ਸੀ ਬੇਖੋਫ਼ ਬੇਹੋਸ
ਬੇਜ਼ਾਰ ਹੋਕੇ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਗਮ ਹੈ ਅਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਨਾ
ਯਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਤੇ ਯਾਰ ਹੋਕੇ ॥ ੧੦੩ ॥

ਹੋਕਾ ਦੇਨਾਂ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਾ

ਹੋਕਾ ਫਿਰੇਦੇਂ ਦਾ ਵਿੱਚ ਜਹਿਰ ਸਾਰੇ ਆਓ ਇਸ਼ਕ ਜੇ ਕਿਸੇ
ਬਿਉ ਪਾਰਨਾ ਜੇ ॥ ਦੇਨਾ ਜਾਨਈ ਮਾਨਤੇ ਇਸ਼ਕ ਲੈਣਾ ਤਨ
ਸਾੜਨਾਂ ਤੇ ਮਨ ਮਾਰਨਾ ਜੇ ॥ ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜ
ਲੈਣੀ ਕੰਮ ਯਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵਾਰਨਾ ਜੇ ॥ ਘਰ ਬਾਰ ਵਿਸਾਰ
ਖੁਆਰ ਹੋਨਾ ਪੀਆਪੀਆ ਹੀ ਪਿਆ ਪੁਕਾਰਨਾ ਜੇ ॥ ਇੱਕ
ਨਾਮ ਮਹਬੂਬ ਦਾ ਰੱਖ ਲੈਣਾ ਹੋਰ ਕੁਲਮਤਾਅ ਉਜਾੜਨਾ
ਜੇ ॥ ਦਿਨੇ ਰੋਵਨਾ ਰਾਤ ਨਾ ਸੋਵਣਾ ਜੇ ਯਾਰ ਯਾਰ ਹੀ ਨਿੱਤ
ਪੁਕਾਰਨਾ ਜੇ ॥ ਲਹੂ ਪੀਵਨਾ ਖਾਵਨਾ ਜਿਗਰ ਤਾਈਂ ਜੱਗ
ਜੀਤ ਜਾਵੇ ਆਪ ਹਾਰਨਾ ਜੇ ॥ ਗੋਤੇ ਖਾਵਨੇ ਦਿਲ ਦਰਯਾ
ਅੰਦਰ ਬੇੜਾ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦ ਉਤਾਰਨਾ ਜੇ ॥ ਜਾਨਤਲੀਤੇ ਰੱਖ

ਜਹਾਨ ਫਿਰਨਾ ਕੁੜ ਦੂਰਕਰ ਸਚ ਨਿਭਾਰਨਾਜੇ ॥ ਕਾਫ਼ਰ
 ਕਹਿਨ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਾਰੇ ਕਰਮ ਧਰਮ ਤੇ ਸ਼ਰਮ
 ਨਿਘਾਰਨਾਜੇ ॥ ਹੋਰਹਿਰਸਤੋਂ ਹਥ ਉਠਾਇਲੈਨਾ ਸੋਹਨੇ ਧਾਰ
 ਦੀ ਵਲ ਉਲਾਰਨਾਜੇ ॥ ਤੋੜਤਸਬੀਆਂ ਸੇਲੀਆਂ ਮਾਲੀਆਂ ਨੂੰ
 ਦਮਦਮ ਮਹਬੂਬ ਚਿਤਾਰਨਾਜੇ ॥ ਛੋੜਮਸਜਦਾਂ ਦੁਆਰਿਆਂ
 ਦਾਇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਖਰਾ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰਨਾਜੇ ॥ ਸੁਲਾਵੈਰ
 ਨਾਖੈਰ ਬੇਖੈਰ ਕੋਈ ਤਨ ਆਪਨਾ ਖੂਬ ਸੁਧਾਰਨਾਜੇ ॥ ਪੀਕੇ
 ਮਸਤ ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਹੀਦਵਾਲੀਦਾਗਦੁਈਦਾਏਇਉਤਾਰਨਾਜੇ
 ॥ ਜਿਧਰ ਦੇਖਨਾ ਧਾਰਹੀ ਧਾਰ ਦਿਸੇ ਅਤੇ ਆਪਨਾ ਆਪ
 ਵਿਸਾਰਨਾਜੇ ॥ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾਕਾਰਵਿਹਾਰਕਰਨਾਕਰਨਹਾਰ
 ਦਾ ਆਸਰਾ ਧਾਰਨਾਜੇ ॥ ਜੇਹਾਮਿਲਜਾਵੇ ਤੇਹਾਖਾਇਲੈਨਾ
 ਸਬਰ ਚੁਪਕਰ ਸੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਜੇ ॥ ਅਕਲ ਛਿਕਰ ਤੇ
 ਹੋਸ਼ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਹੋਇ ਕਮਲਿਆਂ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਾਰਨਾਜੇ ॥
 ਖਾਨਾ ਮੰਗਤੇ ਨੰਗਨਾ ਮੁਸਜਾਵੇਲਾਹਿਲੰਗਮਲੰਗ ਮਦਾਰਨਾ
 ਜੇ ॥ ਰੱਖ ਟੰਗ ਤੇ ਟੰਗ ਨਸੰਗ ਸੌਣਾ ਸੰਗ ਦੂਰ ਕਰ ਪੈਰ
 ਪਸਾਰਨਾ ਜੇ ॥ ਹਰ ਟੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਰਹਿਨਾ ਸੋਹਣੇ
 ਲਾਲ ਦਾ ਹਾਲ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜੇ ॥ ਦਿਲ ਸਖਤਸਿੱਕਾ ਕਿਨ੍ਹਾਂ
 ਮੁਦਤਾਂ ਦਾ ਯੋਗ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਨਾਲ ਪੰਘਾਰਨਾ ਜੇ ॥ ਪੀਨਾ
 ਦੁਧ ਲੱਸੀ ਦਹੀਂ ਨਿੱਤਤਾਜਾ ਕੁਝਚੋਵਣਾਤੇ ਨਹੀਂ ਚਾਰਨਾ
 ਜੇ ॥ ਮਰਨਾ ਜੀਵਣਾ ਜਾਨਨਾ ਇੱਕ ਜੇਹਾਸਿਰ ਧਾਰਦੇਨਾਮ
 ਤੋਂ ਵਾਰਨਾ ਜੇ ॥ ਰਾਂਝੇ ਵਾਂਗ ਛਕੀਰ ਹੋ ਹੀਰ ਪਿਛੇ ਪਹਿਨ

(੧੩੭)

ਮੁੰਦਰਾਂ ਸੀਸ ਮੁਨਾਰਨਾ ਜੇ॥ ਇਸ਼ਕ ਕੰਮ ਹੈ ਸੂਰਿਆ ਪੂਰਿਆ
 ਦਾ ਸੁਖ ਛੱਡਕੇ ਦੁਖ ਸਹਾਰਨਾ ਜੇ॥ ਆਸ਼ਕ ਥੀ ਵਨਾ ਪੀ ਵਨਾ
 ਘੋਲ ਮੋਹਰਾ ਸਤੀਵਾਂਗ ਏਹ ਸਾਂਗ ਸਿੰਗਾਰਨਾ ਜੇ॥ ਕਾਲਕ
 ਦੇਹਾਂ ਜਹਾਨਾਂ ਦੀ ਮਲ ਲੈਨੀ ਨਾਮ ਯਾਰ ਦਾ ਚੰਦ ਚਿਤਾਰਨਾ
 ਜੇ॥ ਸਿਰ ਦੇ ਵਨਾ ਸਿਰਝ ਨਾ ਜਾਨ ਦੇਨਾ ਸਰਾ ਵਾਲਿਆਂ
 ਚੰਮ ਉਤਾਰਨਾ ਜੇ॥ ਗੱਜ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਵਾਂਗ ਮੈਦਾਨ ਰੋਹਨਾ ਭਾਵੇਂ
 ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਨ ਵਿੰਗਾਰਨਾ ਜੇ॥ ਹੋਰ ਵੇਰੀਆਂ ਨਾਰੀਆਂ ਢਾਹਿ
 ਕੇਤੇ ਇਕ ਯਾਰ ਦਾ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰਨਾ ਜੇ॥ ਸ਼ੇਰਾਂ ਸੂਰਿਆਂ
 ਆਸ਼ਕਾਂ ਗੱਲ ਏਹੋ ਦੇਨੀ ਜਾਨ ਨ ਪੈਰ ਖਿਸਕਾਰਨਾ ਜੇ॥
 ਤਿਲਕਨ ਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਵੌਕ ਹੈ ਇਸ਼ਕ ਯਾਰੋ ਪੈਰ ਤਿਲਕਨਾਂ
 ਜਿਸਮ ਲਵਾਰਨਾ ਜੇ॥ ਬਿਨਾਂ ਇਸ਼ਕ ਮਾਸੂਕ ਨਾ ਯਾਰ ਹੋਵੇ
 ਬਿਨਾਂ ਯਾਰ ਜੀਵਨ ਕਿਤ ਕਾਰਨਾ ਜੇ॥ ਜਦੋਂ ਵਿਛੁੜੇ ਯਾਰ
 ਨਾ ਕਾਰ ਸੁਝੇ ਘਰ ਬਾਰਨੂੰ ਚਾਇ ਵਿਸਾਰਨਾ ਜੇ॥ ਤੀਲੋ ਤੋੜਨੇ
 ਜੋੜਨੇ ਜੋੜ ਦਿਲ ਦੇ ਸੀਸ ਗੋਭਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਰਨਾ ਜੇ॥
 ਭੁਖਨੰਗ ਕਬੂਲ ਤੇ ਸੁਲ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਯਾਰਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਸਾਰਨਾ
 ਜੇ॥ ਇਕ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਦੇ ਤਾਂਨਾ ਜਗਦਾਸ ਭ
 ਸਹਾਰਨਾ ਜੇ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਹਬੂਬਨੂੰ ਲਾਇ ਛਾਤੀ ਬਲਿ
 ਹਾਰ ਬਲਿਹਾਰ ਬਲਿਹਾਰਨਾ ਜੇ॥ ੧੦੮ ॥

ਆਨਾ ਕੋਲ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ ਵਹੁਟੀ ਤੇ ਮਾਂ ਦਾ

ਸੁਨਿਆ ਮਾਉਂ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ ਗਈ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਹ ਆਪਨੀ ਨੂੰ
 ਲੈਕੇ ਨਾਲ ਸਾਈਂ॥ ਹੋਰ ਸੱਦਕੇ ਆਂਢ ਗੁਆਢਨਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦ

(੧੩੮)

ਤੀਵੀਆਂ ਬਾਲੀਆਂ ਬਾਲ ਸਾਈਂ॥ ਕਿਹਾਚਲੋ ਫਰਿਹਾਦਨੂੰ
 ਸੱਦ ਲਿਆਈਏ ਕਹਿਕੇ ਆਪਨੇ ਸਭ ਕਮਾਲ ਸਾਈਂ ॥
 ਕਹਿੰਦੀਸਮਝਨਾਮਾਰਨਿਮਾਨਜਾਂਨੂੰ ਅਤੇਛੋਡਕੁਚੱਜ ਕੁਚਾਲ
 ਸਾਈਂ॥ ਗਏ ਰਲਕੇ ਪਾਸ ਫਰਿਹਾਦਸਾਰੇ ਹਥਜੋੜਕੇਕਰ
 ਸਵਾਲ ਸਾਈਂ॥ ਆਛੋਡਹੁਣਭੈੜੀਆਂਵਾਦੀਆਂਨੂੰ ਅਗੇਬਹੁਤ
 ਹੋਯਾ ਮੰਦਾ ਹਾਲਸਾਈਂ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸਾਹੁਰੇਗਈ ਨਾਆਵਨਾਹੈ
 ਹੁਣਉਸਦਾਛੋਡਖਯਾਲ ਸਾਈਂ॥ ਘਰ ਇਸਤ੍ਰੀਹੈਨੇਕਬਖਤ
 ਚੰਗੀ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਹੈ ਵਿਸ਼ਵ ਤੇ ਮਾਲ ਸਾਈਂ॥ ਕਿਹਾਨੌਕ
 ਹਰਾਮਤੇਬੰਨ੍ਹਿਆਈ ਅਤੇਛੋਡਿਓਹੱਕ ਹਲਾਲਸਾਈਂ॥ ਕਿਹਾ
 ਮਾਉਂਨੇ ਬੱਚਿਆ ਹੋਸ਼ ਕਰਤੂੰ ਸਾਨੂੰਦੁਖ ਦੇ ਨਾਲਨਾਗਾਲ
 ਸਾਈਂ ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦੀਆਂਬੇਟੀਆਂਮਿਲਨਮਸ਼ਕਲ ਅਸੀਂ
 ਕੋਨ ਗਰੀਬ ਕੰਗਾਲਸਾਈਂ॥ ਹਿਰਸਛੋਡਤੇਮੌਜ ਮੂੰਹਸਿਰਝ
 ਵੱਲੋਂ ਕਦਰ ਆਪਨੀ ਦੇ ਨਾਲਜਾਲਸਾਈਂ॥ ਵਹੁਟੀਆਖਜਾ
 ਦੇਖਤੂੰ ਤਰਫਮੇਰੀ ਨਹੀਂਪੁਛਦਾਹਾਲਹਵਾਲ ਸਾਈਂ॥ ਏਸੇ
 ਵਾਸਤੇਹੱਕ ਨਿਕਾਹਕੀਤੇ ਘਰੀਂਆਇਆਂ ਬੀਤ ਗਏ ਸਾਲ
 ਸਾਈਂ॥ ਓੜਕ ਵਿਚ ਦਰਗਾਹ ਹਿਸਾਬਹੋਸੀ ਜਦੋਂਪੁਛੇਗਾ
 ਰੱਬ ਜਲਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਹੋਰਨਾਲਦੇਆਦਮੀਦੇਨਮੋਤਾਂਕਦੇ
 ਸਮਝ ਤੂੰ ਹੋਸ਼ ਸੰਭਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਚੱਲਨਾਲਸਾਂਝੇਘਰ ਵੱਸ
 ਪਯਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਜਾਲਸਭ ਟਾਲ ਸਾਈਂ ॥ ਗੱਲਪੱਲੂੜਾ
 ਤੇ ਮੂੰਹ ਘਾਹਸਾਂਝੇਆ ਕਦੇ ਭਾਂਹੇ ਵਿਆਲਸਾਈਂ॥ ਕਿਸਨ
 ਸਿੰਘ ਨਾ ਖਾਂਦਦਾਜਾਣਕੋਈ ਜ਼ਹਿਰਪਾ ਭਰਿਆਖੀਰਬਾਲ

(੧੩੯)

ਸਾਈਂ ॥ ੧੦੫ ॥ ਜਵਾਬ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੇ ਤੰਗ ਹੋਕੇ ਉਠ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾ
ਮਾਈ ॥ ਅਸਾਂ ਜਾਵਨਾ ਆਵਨਾ ਨਹੀਂ ਕਿਧਰੇ ਹੋਇਰ ਹੋ ਫ਼ਕੀਰ
ਸਫਾ ਮਾਈ ॥ ਘਰ ਬਾਰ ਦੀ ਕੁਝ ਨਾ ਲੋੜ ਸਾਨੂੰ ਅਸਾਂ ਲੋੜਿਆ
ਇੱਕ ਖੁਦਾ ਮਾਈ ॥ ਸ਼ੀਰੀ ਬਾਝ ਨਾ ਸੋਚੈ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
ਭਾਂਵਦਾ ਦੂਸਰਾ ਰਾਮਾਈ ॥ ਨਹੀਂ ਉਗਨਾ ਨੁਨਿਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਨੇ
ਭਾਂਵੇਂ ਕਿਤਨਾ ਮੀਂਹ ਵਸਾ ਮਾਈ ॥ ਸਤੀਚਿਖ ਤੇ ਚੜੀ ਨਾ
ਉੱਤਰੇਗੀ ਜੇਭਾਂ ਉਤਰੇ ਕਤਲ ਹੋ ਜਾ ਮਾਈ ॥ ਸੂਰਾ ਪਕੜ
ਤਲਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਆਵੇ ਜੇਭਾਂ ਮੁੜੇ ਕੀ ਮਰਦ ਕਹਾ ਮਾਈ ॥
ਆਸ਼ਕ ਹੋਇਕੇ ਫੇਰ ਫ਼ਿਰ ਐਨ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਮੇਂ
ਜਾ ਮਾਈ ॥ ਦੁਖ ਦਰਦ ਹੈ ਮਰਦ ਨੂੰ ਰਾਹ ਅੰਦਰ ਹਰ ਦਰਦ ਦੇ
ਨਾਲ ਦਵਾ ਮਾਈ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾਮੋੜ ਮਹੁ ਬਵੱਲੋਂ ਹਥੋਂ
ਏਹ ਅਸੀਸ ਦੁਆ ਮਾਈ ॥ ੧੦੬ ॥

ਜਵਾਬ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੀ ਮਾਉਂ ਦਾ

ਕਿਹਾ ਮਾਉਂ ਨੇ ਕੋਈ ਨ ਮੋੜ ਸਕੇ ਓਸ ਰੱਬ ਰਹੀ ਮਦੇਭਾਨਿਆਂ
ਨਾ ॥ ਵਾਹੇ ਰੱਬ ਤਾਂ ਕੱਖ ਤੋਂ ਲੱਖ ਕਰੋ ਕਰੇ ਸਬਜ਼ ਓਹ ਭੁੰਨਿਆਂ
ਦਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ॥ ਤੇਰੀ ਬੀਤ ਜਾਸੀ ਏਸੇ ਰੀਤ ਅੰਦਰ ਕਿਹਾ
ਮਾਰਿਓ ਅਸਾਂ ਨਿਮਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ॥ ਜੇਹੜੀ ਬਨੀ ਹੈ ਅਸੀਭੀ ਬੱਲ
ਲੈਸਾਂ ਵਖਤ ਪੈਂਦੇ ਨੇ ਰਾਜਿਆਂ ਰਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਰਹੀ ਮਾਈ ਆਖੇ ਮੱਤ ਨਹੀਂ ਐਵੇਂ ਜਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ॥

੧੦੭ ॥

(੧੪੦)

ਕਲਾਮ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ ਔਰਤ ਦਾ

ਬੋਲੀ ਨਾਰ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ ਮਾਰ ਨਾਰਾ ਮੇਰਾ ਹਾਲਕੀਦੱਸ
ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਵੇ ॥ ਮੇਰਾ ਬਾਪ ਤੇ ਆਪਫਕੀਰਹੋਇਓ'ਮੈਨੂੰ
ਮਾਰਿਓਈ ਮਸਤਾਨਿਆਂ ਵੇ॥ ਗਈ ਉਮਰਤੇ ਅਕਲਨਾਮੂਲ
ਆਈ ਕੇਹੀ ਪਈ ਆਫ਼ਤ ਐਵੇਂ ਜਾਨਿਆਂ ਵੇ॥ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ
ਖੁਵਾਰਕਰ ਛੱਡਿਆਈ ਮਿਟੀ ਹੋਇਗਈ ਨਾਲਤਾਨਿਆਂ ਵੇ॥
ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਕੀ ਵਰਤਿਆਲੋਹੜ ਤੈਨੂੰ ਹੋਇ ਗਿਓਂ ਤੂੰ
ਵਾਂਗ ਬਿਗਾਨਿਆਂ ਵੇ ॥ ੧੦੮॥

ਕਲਾਮ ਫਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾ ਫੇਰਫਰਿਹਾਦ ਨੇ ਇਸਤ੍ਰੀਨੂੰ ਮੇਰੀਆਸਦੀਤੰਦਹੁਣ
ਤੇੜ ਬੀਬੀ ॥ ਮਰਜ਼ੀਆਪਨੀ ਨਾਲਨਿਹਾਲਰਹੁਤੁੰਚਾਹੋਹੋਰ
ਕਿਤੇ ਜੋੜਜੋੜਬੀਬੀ ॥ ਮਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂਦੇਹੰਤ ਓਹ ਰਹਿਨ
ਕਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਮੁਝਤੋਂ ਨੇਹੁਤਰੋੜਬੀਬੀ ॥ ਮੈਨੂੰ ਬਾਸ਼ਸ਼ੀਰੀ'ਏਸ
ਜੱਗਅੰਦਰ ਹੋਰਰਹੀਨਾ ਕਿਸੇਦੀ ਲੋੜਬੀਬੀ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ
ਤੂੰ ਸਬਰ ਤੇ ਸੁਕਰ ਕਰਕੇ ਮੂਹ ਏਸ ਫਕੀਰਤੋਂ ਮੋੜਬੀਬੀ
॥ ੧੦੯ ॥ ਸਬਰ ਕਰਨਾ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ ਔਰਤ ਦਾ
ਸੁਨਿਆ ਸਾਫ਼ ਜਵਾਬ ਫਰਿਹਾਦ ਕੋਲੋਂ ਔਰਤ ਓਸਦੀਰੁਪ
ਖਾਮੋਸ਼ ਹੋਈ ॥ ਮਾਰੀ ਸਰਮਦੀ ਮੂੰਹੋਂ ਨਾਬੋਲਸਕੇਵਿਚੇਵਿਚ
ਦਰੇਗਦੇ ਨਾਲ ਰੋਈ ॥ ਜੇਹਵੇਨੰਗਨਮੰਗਮਲੰਗਹੋਏਦਾਰੂ
ਓਹਨਾਂਦਾ ਕਹੋ ਕੀ ਕਰੇ ਕੋਈ ॥ ਜੈਂਦਾਕੰਤਅਕੰਤਹੋਗਿਆ
ਘਰ ਤੋਂ ਓਹਜਾਨਤੂੰਜੀਵਦੀਗਈਮੋਈ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਨਾ

(੧੪੧)

ਕਿਸੇਦੀ ਪੋਸ ਜਾਵੇ ਜੇਹੜੀ ਰੋਬ ਨੂੰ ਭਾਂਵਦੀ ਰੋਇਸੇਈ ॥ ੧੧੦ ॥

ਜਾਵਨਾ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ ਮਾਂ ਤੇ ਐਰਤ ਕਾ ਅਪਨੇ ਘਰ ਕੇ
ਬਹੁ ਸੱਸ ਦੇਵੇ ਓਥੇ ਉਠਤੁਰੀਆਂ ਘਰ ਆਪਣੇ ਜਾਇ ਅਬਾਦ
ਹੋਈਆਂ ॥ ਸਬਰ ਦੁਖ ਕਰ ਬੈਠੀਆਂ ਸਿਦਕ ਸੇਤੀ ਵਿੱਚੇ ਵਿੱਚ
ਜਿਉਂ ਚੋਰ ਦੀ ਮਾਉਂ ਰੋਈਆਂ ॥ ਮਰਦ ਆਪਨੇ ਬੁਰੇ ਤੇ ਦੋਸ
ਕਿਹਨੂੰ ਆਸ ਤੋੜ ਕੇ ਜਿੰਦੀਆਂ ਜਾਨ ਮੋਈਆਂ ॥ ਮਕਨਾਤੀ ਸ
ਦਾ ਕਿਲਾ ਨਾ ਛੱਡਹ ਹੋਯਾ ਕਈਆਂ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਤੋਪਾਂ ਆਨ
ਦੇਈਆਂ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾ ਖਾਧੀਆਂ ਤਰਾਂ ਓਹਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਮੂਲੀਆਂ ਗਾਜਰਾਂ ਖੇਤ ਬੋਈਆਂ ॥ ੧੧੧ ॥

ਆਵਨਾ ਅਕਲੂ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇ ਧਾਰ ਦਾ
ਇਕ ਧਾਰ ਫਰਿਹਾਦ ਦਾ ਨਾ ਅਕਲੂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦਾ ਮੀਤ
ਕਹਾਂ ਵਦਾਸੀ ॥ ਰੈਸੀ ਵਸਦਾ ਹੋਰਹੀ ਗਾਉਂ ਅੰਦਰ ਕਦੇ
ਪਾਸ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇ ਆਵਦਾਸੀ ॥ ਡੇਰੇ ਬੈਠੀਆਂ ਆਮੁਲਾ ਕਾਤ
ਹੋਈ ਦੇਖ ਹਾਲ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਜਾਂ ਵਦਾਸੀ ॥ ਮੋਯਾ ਬਾਪ ਤੇ ਆਪ
ਇਸ ਹਾਲ ਹੋਇਓਂ ਬਡਾ ਦੁਖ ਤੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਂ ਵਦਾਸੀ ॥ ਭਾਨਾ
ਦਸਕੀ ਵਰਤਿਆ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਰੋਇ ਰੋਇ ਕੇ ਹਾਲ ਪੁਛਾਂ ਵਦਾ
ਸੀ ॥ ਘਰ ਬਾਰ ਉਜਾੜ ਫਕੀਰ ਹੋਇਓਂ ਦੇਖ ਦੇਖ ਪਿਆ
ਪੱਛੋਤਾਂ ਵਦਾਸੀ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਫਰਿਹਾਦ ਉਸਯ ਰਤਾਂ ਈਂ
ਅੱਗੋਂ ਆਖ ਜਵਾਬ ਸੁਨਾਂ ਵਦਾਸੀ ॥ ੧੧੨ ॥

ਜਵਾਬ ਫਰਿਹਾਦ

ਆਸਕ ਕਿਹਾ ਅਕਲ ਸਨ ਬਾਤ ਮੇਰੀ ਤੈਨੂੰ ਸੱਚ ਹੀ ਸੱਚ

(੧੪੨)

ਸੁਨਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੀਰੀ ਦੇ ਇਸ਼ਕ ਛਕੀਰਕੀਤਾ ਰੋਇ
 ਵੋਇਕੇਨੀਰ ਵਹਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਜਾਨਤਲੀ ਤੇ ਰੱਖਸੁਚੱਖ ਹੋਏ
 ਗਲੀਯਾਰਦੀ ਬਲੀਹੋਜਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਘਰਬਾਰਨੂੰਛੋੜਾਮੋੜ
 ਹੋਏਇਕ ਯਾਰਦੀ ਲੋੜ ਰਖਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਦੋਪੀ ਹੁਬ ਹਬੀਬ
 ਦੀਰੱਖਸਿਰਤੇ ਸੇਲੀਸਬਰਮੰਤੋਖਦੀਪਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਗਲਕਛਨੀ
 ਕਾਰ ਮਾਸੂਕ ਵਾਲੀ ਮਨ ਮਾਰਕੇਤੇਗਮੇਲਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਤਸਬੀ
 ਤਰਕ ਜਹਾਨਗਿਆਨਗੋਸ਼ਾਵਾਲਵਾਲਪਏਯਾਰਗਾਵਨੇਹਾਂ॥
 ਸੋਟਾਸਚ ਚਿਪੀਹਬਚੁਪਵਾਲੀਭੁੰਬਾਤਾਲਿਆਂ ਨਾਲਸੁਹਾਵਨੇ
 ਹਾਂ॥ ਪਉਏਪਾਇਕੇਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮਵਾਲੇਰਬਨਾਲਪ੍ਰੀਤਲਗਾਵਨੇ
 ਹਾਂ॥ ਸੂਈ ਸ਼ਾਂਤ ਸਬੂਰੀਦੀਹਥਲੈਕੇ ਤੋਪੇ ਪਏਤਦਬੀਰਦੇ
 ਲਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਉੱਤੇ ਗੋਦੜੀ ਪਹਿਨਕੇ ਗੁਝਾਵਾਲੀਤਾਗੋਪੀਰ
 ਦੇ ਨਿੱਤ ਲਗਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਖਾਕ ਖੈਰ ਅਲੜੀ ਗਲਉਲਛਣਾਂ
 ਦੀ ਧੂੰਆਂਧਰਮਈਮਾਨਦਾ ਪਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਛੱਡਅਰਸਤੇਫਰਸ਼
 ਪਸਾਰਸਾਡਾਚਾਰਤਰਫ਼ਦੀਵਾਰਦਿਵਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਵੇਹੜਾਕੁਲ
 ਜਹਾਨਹੈਅਸ਼ਕਾਂਦਾਸੂਰਜਚੰਦ ਚਰਾਗਜਗਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਦਸਤ
 ਗੀਰ ਮੁਨੀਰਹੈਪੀਰਸਾਡਾਤਾਲਖਓਸਦੇਅਸੀਂਸਦਾਵਨੇਹਾਂ॥
 ਰੋਜ਼ਹਿਜਰਤੇ ਵਸਲਤ ਹੈ ਈਦ ਸਾਡੀਸਜਦਾਯਾਰਨੂੰਸੀਸ
 ਨਿਵਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਮਸਜਦ ਮੇਹਰਪਾਨੀਦੋਹਾਂ ਅੱਖੀਆਂਦਾਹਥ
 ਧੋਇਕੇ ਵਜ਼ੂ ਕਰਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਬਾਗ਼ਬ੍ਰਿਹੋਂ ਤੇ ਨਿਆਜ਼ਨਮਾਜ਼
 ਸਾਡੀ ਕਲਮਾ ਕੁਰਮ ਮਾਸੂਕ ਪੜ੍ਹਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਪੜ੍ਹੀਏ ਕੋਲ
 ਕੁਰਾਨ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ ਮਸਲਾ ਮਨ ਨੂੰਮਾਰਮਕਾਵਨੇਹਾਂ॥

(੧੪੩)

ਹਲਵਾਹਿਲਮ ਹਿਯਾ ਜਕਾਤ ਸਾਡੀ ਹੋਜਹਾਜਤਾਂਕੁਲ ਉਠਾ
 ਵਨੇ ਹਾਂ ॥ ਵਿਰਦ ਵੱਲ ਨਾ ਦਿਲਦੇਵਿਚ ਰਹੇ ਵਾਜਵਸਫ
 ਦਾ ਨਾਮ ਧਰਾਵਨੇ ਹਾਂ॥ਨਾਮ ਮੋਲਾਦਾਜਾਨ ਮਹਿਰਾਬਮੱਥੇ
 ਅਤੇ ਇਸ਼ਕ ਇਮਾਮਬਨਾਵਨੇ ਹਾਂ ॥ਕਾਜ਼ੀਕਹਿਰਮਾਸੂਕਦਾ
 ਅਸਕਾਂਤੇਬਾਦਸ਼ਾਹਖੁਦਾਠਹਿਰਾਵਨੇ ਹਾਂ॥ਤਲੇਸਫਸਫਾਈ
 ਦੀ ਵਿਛ ਰਹੀ ਉੱਤੇ ਗੋਦੜਾਗੋਬਵਿਛਾਵਨੇ ਹਾਂ॥ਏਹਜੱਗ
 ਨੂੰ ਜਾਨ ਕੇ ਵਾਂਗਸੁਪਨੇ ਨਿਤਜਾਗਦੇ ਖਾਬਲਿਆਵਨੇ ਹਾਂ॥
 ਜਾਗ੍ਰਤ ਸੁਪਨ ਸਖੋਪਤੀਹੋਰਤੁਰੀਆਤੁਰੀਆਤੀਤਮੋਂਜਾਇ
 ਸਮਾਵਨੇ ਹਾਂ ॥ ਕਰਨਾ ਸੈਰ ਤੇ ਵੈਰ ਨਾ ਸੁਲਹਕਿਤੇ ਪੈਰ
 ਅਰਸ ਤੇ ਜਾਇਟਿਕਾਵਨੇ ਹਾਂ॥ ਕੋਢੀ ਦੇਵਨੀਨਹੀਂਫਲੂਸ
 ਲੈਨਾ ਕਿਸੇ ਜਾਇਕੇ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਵਨੇਹਾਂ॥ਤੇਦੇਜੇਹਾਜੇ ਕੋਈ
 ਮਹਬੂਬ ਹੋਵੇ ਓਹਨੂੰ ਖੋਲਕੇਭੇਦਬਤਾਵਨੇਹਾਂ॥ਬਾਦਸ਼ਾਹਤੋਂ
 ਵੱਧ ਹੈ ਏਹਿ ਸਾਡੀਭਾਵੇਂਨਾਮਫਕੀਰਕਹਾਵਨੇਹਾਂ॥ਜਿਧਰ
 ਦੇਖਨੇਹਾਂ ਯਾਰ ਦਿਸਦਾਹੈ ਏਸੇਵਿੱਚਮਗਰੂਰਸਦਾਵਨੇਹਾਂ॥
 ਬਾਦਸ਼ਾਹਨੂੰ ਛਿਕਰ ਹਜ਼ ਰਹੋਵਨ ਅਧੀਂ ਛਕਰ ਬੇਵਿਕਰ
 ਲੰਘਾਵਨੇਹਾਂ॥ ਨਾਮਯਾਰਦਾਆਖਹਯਾਤਪਾਯਾਨਿੱਤਪੀਂਵਦੇ
 ਤੇ ਸਦਾ ਨ੍ਹਾਂਵਨੇ ਹਾਂ ॥ ਜੇਹੜਾ ਚਾਹ ਕਰਕੇ ਪੁਛੇਗੱਲਸਾਥੋਂ
 ਓਹਨੂੰਚੁਪ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਨਾਵਨੇਹਾਂ॥ਕਿਸਨਸਿੰਘਨਾਜਿਸਨੂੰ
 ਸ਼ੋਕ ਹੋਵੇ ਓਹਦੀ ਤਰਫ ਨਾ ਮੁਖ ਭਵਾਵਨੇ ਹਾਂ ॥੧੧੩॥

ਬਲਾਮ ਅਕਲੂ

ਅਕਲੂ ਆਖਦਾ ਇਸ਼ਕ ਮਿਜ਼ਾਜ ਤੇਰਾ ਇਸ਼ਕਹੱਕਨਾ ਮੂਲ

(੧੪੪)

ਵਿਚਾਰਿਓਈ ॥ ਪਿਛੇ ਚੰਨ ਦੇ ਹੋਇਛਕੀਰਗਿਓਂ ਘਰਬਾਰ
ਨੂੰ ਚਾਇਵਿਸਾਰਿਓਈ॥ ਦਿਲਇਕਆਹਸੀਰੀਂ ਲੁਟ ਲੀਡਾ
ਕਹਿੰਦੇ ਨਾਲਤੂੰ ਹੋਕ ਚਿਤਾਰਿਓਈ ॥ ਇਸਕਹੋਕਦਾਬਹੁਤ
ਮਹਾਲ ਹੈ ਜੀ ਐਵੇਂ ਕੂੜ ਅਸਾਂ ਕੋਲ ਮਾਰਿਓਈ ॥ ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਕਦੋਂ ਛਕੀਰ ਹੋਇਓਂ ਐਵੇਂ ਭੇਸਛਕੀਰਦਾਧਾਰਿਓ
ਈ ॥ ੧੧੪ ॥ ਜਵਾਬ ਛਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾਫੇਰਛਰਿਹਾਦ ਨੇ ਹੋਸ਼ ਕਰਤੂੰ ਯਾਰਹੋਇਸਾਨੂੰ ਮੇਹਨੇ
ਮਾਰ ਨਾਹੀਂ ॥ ਰਿਨਾਂ ਬਾਝ ਨਾ ਪੀਰ ਛਕੀਰ ਕੋਈ ਏਸ
ਗੱਲ ਦੀ ਤੁਧ ਨੂੰ ਸਾਰ ਨਾਹੀਂ ॥ ਓਹ ਮਰਦ ਕੀਏਸਜਹਾਨ
ਅੰਦਰ ਪਾਸ ਜਿਸਦੇ ਨਾਰ ਤਲਵਾਰ ਨਾਹੀਂ ॥ ਨਰਨਾਰਦਾ
ਮੇਲਹੈ ਆਦਹੋਲੇ ਨਾਰ ਬਾਝਕੋਈ ਸੰਸਾਰਨਾਹੀਂ ॥ ਔਰਤ
ਕਹਨ ਈਮਾਨ ਗੁਜਰਾਨਦੋਲਤਪੁਤ੍ਰਜਾਨਨਿਸ਼ਾਨਵਿਸਾਰ
ਨਾਹੀਂ ॥ ਆਦਮਹੋਵਾਤੇ ਹੋਰ ਭੀ ਦੇਖ ਐਸੇ ਨਰਨਾਰਜੈਸੇ
ਦਿਲਦਾਰ ਨਾਹੀਂ ॥ ਵਿਸ਼ਨਲੱਖਮੀਤੇਮਹਾਂਦੇਵਗੋਰੀਬ੍ਰਹਮ
ਬ੍ਰਹਮਨੀਨਾਲਵਿਚਾਰਨਾਹੀਂ ॥ ਵਲੀਐਲੀਆਅੰਬੀਆਹੋਇ
ਜੇਤੇ ਕਹਿੰਦਾਨਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ॥ ਸੀਤਾਰਾਮਤੇ
ਰਾਧਕੇ ਵਿਸ਼ਨਦੇਵੇਂ ਹੋਵੇਗੋਪੀਆਂ ਬਾਝਕਰਾਰਨਾਹੀਂ ॥ ਤੈਨੂੰ
ਕਿਤਨੇ ਨਾਮਸੁਨਾਆਖਾਂਅੰਗੇਯਾਰ ਤੂੰਭਲਾਹੁਸਿਆਰਨਾਹੀਂ
॥ ਇਸਕਹੋਕਨਾਂ ਬਿਨਾ ਮਿਜਾਜ ਪੱਕੇ ਬਿਨਾਂਪੌੜੀਆਂਮਹਿਲ
ਮੁਨਾਰ ਨਾਹੀਂ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਵਾਂਗ ਨਿਸ਼ਾਨੇਦੇ ਰੱਖਲੀਤੀ ਮੇਰਾ
ਇਸਕਤਾਂ ਬਾਝ ਗਫਤਾਰ ਨਾਹੀਂ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਵਿਚਾਰਿਆਂ

ਆਸਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੂਸਰਾ ਬਾਬ ਦੀਦਾਰ ਨਾਹੀ ॥੧੧੫॥

ਕਲਾਮ ਅਕਲੁ

ਅਕਲੁ ਆਖਿਆ ਲੋੜੀਐਰਤਾਂਦੀ ਜਿਨਾਂ ਆਸਕਾਂ ਇਸ਼ਕ
ਖੁਦਾ ਕੀਤਾ ॥ ਕਦੋਂ ਕੋਢੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ ਜਿਨਾਂ ਸੋਢੀਆਂ
ਦਾ ਵਨਜ ਜਾ ਕੀਤਾ ॥ ਖੱਟੀ ਛਾਹ ਓਹ ਕਾਸ ਨੂੰ ਪੀ ਵੇਦੇ ਨੀ
ਜਿਨਾਂ ਦੁਬ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਿਜ ਕੀਤਾ ॥ ਕਦੋਂ ਇਸ਼ਕ ਮਿਜਾਜ ਨੂੰ ਸਾਰ
ਦੇ ਨੀ ਜਿਨਾਂ ਆਸਕਾਂ ਇਸ਼ਕ ਸਫਾ ਕੀਤਾ ॥ ਰੰਨਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਮੂਲ
ਪ੍ਰੀਤ ਕਰ ਦੇ ਜਿਨਾਂ ਆਪਨਾ ਦਿਲ ਗਵਾ ਕੀਤਾ ॥ ਰੰਨਾਂ ਮਾਰਨ
ਰਾਜਿਆਂ ਰਾਇ ਅਨੂੰ ਜੇਹੜਾ ਛੋਹਿਆ ਹੈ ਮਾਰ ਛਨਾਹ ਕੀਤਾ ॥
ਰਾਵਨ ਮਾਰਿਆ ਰੰਨਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਕ ਪਿੱਛੇ ਘਰ ਬਾਰ ਜਲਾਇ
ਅਦਾ ਕੀਤਾ ॥ ਮੋਏ ਹਸਨ ਹੁਸੈਨ ਬੇਚੈਨ ਹੋਕੇ ਦੱਬੀ ਨਾਰ ਦੇ
ਐਨ ਅਕਾ ਕੀਤਾ ॥ ਰੰਨਾਂ ਮਾਰਿਆ ਪੀਰਾਂ ਪੈਰੀ ਬਣਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨਾਂ
ਦੇਖਤੂ ਰੰਨਾਂ ਦਾ ਚਾ ਕੀਤਾ ॥ ਕੈਰੋਂ ਪਾਂਡਵਾਂ ਦੀ ਖੂਹ ਨੀ ਗਾਲੀਆਂ
ਨੀ ਦੇਖ ਨਾਰੀਆਂ ਕਿਹਾ ਕਹਾ ਕੀਤਾ ॥ ਰਾਜੇ ਭੋਜ ਓਭੇ ਅਸ-
ਵਾਰ ਹੋਇਆਂ ਮਾਰ ਕੋਟੜੇ ਰੰਗ ਰੁਲਾ ਕੀਤਾ ॥ ਦੂਸਰਾ ਖੂਹ
ਪਾਸਾ ਏਹਨਾਂ ਨਾਰੀਆਂ ਨੇ ਫੇਰ ਕੈਦ ਭੀ ਓਸ ਨੂੰ ਚਾ ਕੀਤਾ ॥
ਲਾਨਤ ਮਿਲੀ ਵਰਗਾ ਹਥੀ ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਮਰੰਨਾਂ ਦਾ ਬੇਵਫਾ
ਕੀਤਾ ॥ ਮਰਦ ਸੋਈ ਜੋ ਰੰਨ ਭੋਬਰ ਰਹੇ ਜੇਹੜਾ ਫਸਿਆ
ਮਾਰ ਛਿਦਾ ਕੀਤਾ ॥ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾਰ ਨੂੰ ਰੰਨ ਭੋਧੰਨ ਚਾਹੀ ਏ ਅਤੇ
ਫਕਰ ਫਾਰਗ ਅਸਫ ਕੀਤਾ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਨਿਘੋਰ ਕੀਰ ਬੇਫਿਕਰ
ਸੋਈ ਜਿਸ ਦੁਈ ਨੂੰ ਮਾਰ ਜੁਦਾ ਕੀਤਾ ॥ ੧੧੬ ॥

ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਫਰਿਹਾਦ ਨੇ ਯਾਰਤਾਈਂ ਰਾਹਇਸ਼ਕਦੇ ਬਹੁਤ
 ਮਹਾਲ ਹੈ ਜੀ॥ਕੋਈ ਅਸਲ ਹੀ ਇਸ਼ਕਕਮਾਂਵਦਾਈ ਨਹੀਂ
 ਰਾਹ ਏਹ ਕੁਛ ਸੁਖਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ਆਸ਼ਕ ਇਸ਼ਕਥੋਂ ਕਦੇ ਨਾ
 ਤੰਗ ਆਵਨ ਡਰਜਾਂਵਦਾਕੋਈ ਕੰਗਾਲ ਹੈਜੀ॥ ਇਸ਼ਕਕੰਮ
 ਹੈ ਸੂਰਿਆਂ ਪੂਰਿਆਂਦਾ ਔਖੀਝੱਲਨੀ ਇਸ਼ਕਦੀਝਾਲ ਹੈਜੀ
 ॥ਵੈਰੀ ਕੁਲ ਜਹਾਨ ਹੋਗਿਆ ਮੇਰਾ ਲੱਗਾਨੇਹੂੰਜਾਂ ਪਯਾਰਝੇ
 ਨਾਲ ਹੈਜੀ॥ਇਸ਼ਕ ਬਾਝ ਨਾ ਮਿਲੇਮਹਬੂਬ ਪਿਆਰਾਮਿਲੇ
 ਬਾਝ ਥੀਂ ਦਿਲ ਮਲਾਲ ਹੈਜੀ॥ਮੰਗਖਾਨਤਾਂਕੰਮਸੁਖਾਲੜਾ
 ਹੈ ਪਰ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਬੁਰਾ ਜੰਜਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ
 ਸਹੁਤ ਸੁਖਾਲੀਆਂ ਨੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਸ਼ਕਦੇਨਾਲਇਮਾਲਹੋ
 ਜੀ ॥ ਭੇਸ ਧਾਰ ਫਕੀਰ ਹੋ ਜਾਨ ਚੰਗਾ ਬੁਰੀ ਇਸ਼ਕ ਦੀ
 ਘਾਲਨੀਘਾਲ ਹੈਜੀ॥ ਆਸ਼ਕ ਇਸ਼ਕਦੇ ਵਿਚਇਉਂ ਤੜਫ
 ਦਾਈ ਜਿਵੇਂ ਮੁਰਗ ਆਵੇ ਵਿਚ ਜਾਲ ਹੈਜੀ॥ਸਾਗਰ ਇਸ਼ਕ
 ਦੇ ਵਿਚ ਜੋ ਛਾਲਮਾਰੇ ਕਦੇ ਹੋਵਨਾ ਨਹੀਂਨਿਕਾਲ ਹੈਜੀ ॥
 ਲੱਖ ਛਾਲਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਬਾਹਰ ਆਵੇ ਖੂਹੇਵਿਚ ਮਾਰੇ ਇਕ
 ਛਾਲ ਹੈ ਜੀ ॥ ਜਾਂ ਮੈਂਸ਼ੀਰੀਂਦੇ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਖਿਆਲ ਬੱਧਾ
 ਚਰਾ ਦੇਖ ਹੋਇਆ ਕਿਆ ਹਾਲ ਹੈਜੀ ॥ਸਾਰੇਖੇਸ਼ਕਬੀਲਝੇ
 ਨੱਸਗਏਰਹੀ ਸਾਂਝ ਨਾਕਿਸੇਦੇ ਨਾਲ ਹੈਜੀ॥ਪੇਈਏ ਸਾਹੁਰੇ
 ਬਾਵਰਾ ਕਹਿਨ ਮੈਨੂੰ ਪਈ ਗਾਲ ਉੱਤੇ ਮਿਲੇਕਾਲ ਹੈਜੀ ॥
 ਔਰਤਆਖਦੀਏਸਦੀਅਕਲਉੱਡੀਭੈਝੇਚੰਦਰੇਦੀਭੈੜੀਚਾਲ

ਹੈਜੀ ॥ ਫਿਰੇ ਕੂਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਆਰ ਹੁੰਦਾ ਮੇਰੀ ਵੱਲ ਨਾ ਕੁਝ
 ਖਿਆਲ ਹੈਜੀ ॥ ਮੋਇਆ ਜੀਂ ਵਦਾ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੇਹਾ ਜੇਹਾ
 ਹਾੜ ਤੇ ਤੇਹਾ ਸਯਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ਕੰਧੋਂ ਪਰੇ ਕੰਧਾਰ ਹੈ ਸਮਝ
 ਪਯਾਰੇ ਦਿਲੋਂ ਦੂਰ ਪਰਦੇਸ ਰਸਾਲ ਹੈ ਜੀ ॥ ਮਾਉਂ ਰੋਂ ਵਦੀ
 ਫਿਰੇ ਬੇਹਾਲ ਹੋਕੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਇੱਕ ਸੁਵਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ਸਾਕ
 ਅੰਗ ਨਾ ਦੇਖਦੇ ਅੱਖ ਭਰਕੇ ਕਹਿਨ ਏਸਦਾ ਬੁਰਾ ਐਹਵਾਲ
 ਹੈ ਜੀ ॥ ਮੇਯਾ ਬਾਪ ਤੇ ਮਾਉਂ ਨਾਨਾ ਉਂਲੈਂਦੀ ਘਰੋਂ ਸੁਟਿਆ
 ਸੋਹਿਨਾਲਾਲ ਹੈ ਜੀ ॥ ਰਿਹਾ ਆਸਰਾ ਰੱਬਦਾ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ
 ਨਾਮ ਯਾਰ ਦਾ ਹੀ ਧਨ ਮਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ਪੱਲੇ ਦੱਮ ਨਾ ਹੋਂ ਵਦਾ
 ਕੰਮ ਕੋਈ ਨਾਲ ਰਾਮ ਦੇ ਦੰਮ ਜ਼ਵਾਲ ਹੈ ਜੀ ॥ ਸੋਟੀ ਹੱਥ
 ਲੰਗੋਟੜੀ ਲੱਕ ਮੇਰੇ ਰੋਟੀ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮਿਲੇ ਨਾਵਾਲ ਹੈਜੀ ॥
 ਜਿਧਰ ਜਾਵਨਾਹਾਂ ਧੌਕੇ ਖਾਵਨਾਹਾਂ ਮੇਹਨੇ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਬੁਢਾ
 ਬਾਲ ਹੈ ਜੀ ॥ ਗਲੀ ਗਲੀ ਜਾਵਾਂ ਤਲੀ ਜਾਨ ਧਰ ਕੇ
 ਵਲੀ ਆਪਨਾ ਆਪ ਸੰਭਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ਅਗੋਂ ਸੋਟਿਆਂ ਦੀ ਪਵੇ
 ਮਾਰ ਮੈਨੂੰ ਕਰਾਂ ਜਾਹਿਰ ਜੇ ਆਪਨਾ ਹਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ਸ਼ਾਹਸ਼-
 ਹਿਰਦਾ ਕੈਹਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਯਾ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਜਿਉਂ ਅੱਖ ਵਿਚ
 ਵਾਲ ਹੈ ਜੀ ॥ ਠਾਨੇਦਾਰ ਅਮੀਰ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਰੇ ਉਲਟੀ ਚਾਨ
 ਲਾਹੀ ਮੇਰੀ ਖਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਜਾਇਕੇ ਕਰਾਂ ਫੇਰਾ
 ਅਗੋਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹਾਲੇ ਹਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ੇਰਦਾ ਖੋਫ਼ਤ ਮਾਮ
 ਤਾਈਂ ਤਿਵੇਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਬਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਾ
 ਦਿਸਦਾ ਜਾਵਨੇ ਦਾ ਚਾਰੋਂ ਤਰਫ਼ ਤਲਵਾਰ ਤੇ ਢਾਲ ਹੈਜੀ ॥

(੧੪੮)

ਜੇਤਾਂ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੇ ਮੈਹਲ ਨੂੰ ਜਾਵਨਾਹਾਂ ਅਗੇਕਦੋਂ ਦਰਬਾਨ
 ਦਵਾਲ ਹੈਜੀ॥ ਕੇੜ੍ਹਾ ਕੇੜ੍ਹਾ ਮੈਂ ਫੋਲਕੇ ਦੁਖਦਸਾਂ ਨੁਕੀਫਾਲ ਦੇ
 ਵਿਚ ਜੋ ਫਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ਜੇਤਾਂ ਇਸ਼ਕ ਤੋਂ ਪੈਰ ਹਟਾਵਨਾਹਾਂ
 ਜਗਹ ਮਿਲੇ ਨਾ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਹੈਜੀ॥ ਹੁਨ ਭੇਤ ਲੁਕਾਇਆ
 ਨਹੀਂ ਲੁਕਦਾ ਡਿਗਾ ਸਿਖਰ ਮਹਿਲਾਂ ਉਤੇ ਬਾਲ ਹੈਜੀ ॥
 ਪੂਰੀ ਪਵੇ ਨਾ ਆਪ ਤੋਂ ਗੱਲ ਕੋਈ ਚਾਹੇ ਕਰੇਗਾ ਜਲ ਜਲਾਲ ਹੈਜੀ
 ॥ ਨੰਗਾ ਕਜਿਆ ਸਦਾ ਫਕੀਰ ਚੰਗਾ ਜੇਹੜਾ ਮਸਤ ਹੋਵੇ ਹਰ
 ਹਾਲ ਹੈਜੀ॥ ਰਹੇ ਸਾਬਤੀ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਏਹੋ ਆਸ਼ਕਾਂ
 ਬਡਾ ਧੰਧਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਮਿੰਘ ਜੈਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਨਿਭ ਜਾਵੇ
 ਸੋਈ ਜਾਣ ਤੂੰ ਮਰਦ ਕਮਾਲ ਹੈਜੀ ॥ ੧੧੭ ॥

ਜਵਾਬ ਅਕਲੂ

ਅਕਲੂ ਆਖਿਆ ਏਸ ਜਹਾਨ ਅੰਦਰ ਕਈ ਯਾਇ ਉਸਦੇ ਭ
 ਜਗਾਇ ਗਏ॥ ਕੋਈ ਸੁਹ ਤੇ ਕਈ ਫਕੀਰ ਹੋਏ ਕਈ ਇਸ਼ਕ
 ਦੇ ਵਿਚ ਲੰਘਾਇ ਗਏ॥ ਵਲੀ ਔਲੀਆ ਪੀਰ ਫਕੀਰ ਆਲਮ
 ਕਈ ਸੇਖ ਮੁਰੀਦ ਕਹਾਇ ਰਏ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਵਿਸ਼ਨ ਮਹੇਸ਼
 ਗਨੇਸ਼ ਹੋਕੇ ਕਲਾ ਆਪਨੀ ਦੇਖ ਦਿਖਾਇ ਰਏ ॥ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ
 ਤਪੀ ਔਤਾਰ ਹੋਏ ਪਰਮ ਵੇਤਨੇਂ ਜੇਤ ਸਮਾਇ ਗਏ॥ ਕਈ
 ਰਾਮ ਰਾਜੇ ਫਤ੍ਹ ਸੀਸ ਧਰਕੇ ਕੋਈ ਰੋਜ ਦਾ ਰਾਜ ਕਮਾਇ
 ਗਏ ॥ ਕਈ ਪਾਦਸ਼ਾਹ ਖ਼ਤ ਤੇ ਖ਼ਤ ਵਾਲੇ ਵੇਰਾ ਵਾਂਗ
 ਫਕੀਰਾਂ ਦੇ ਪਾਇ ਗਏ ॥ ਗੋਪੀਚੰਦ ਤੇ ਭਰਥਰੀ ਰਾਜ ਸੀ
 ਰਾਜ ਫ਼ਤਾਕ ਕੇ ਜੋਗ ਸਤਾਇ ਗਏ ॥ ਰਾਜਾ ਕਰਨ ਤੇ ਬਿਕ੍ਰਮਾ

ਜੀਤ ਜੇਹੇ ਨੌਸ਼ੇਰਵੀ ਅਦਲ ਠਹਰਾਇਗਏ॥ ਵੈਰੋਂ ਪਾਂਡਵਾਂ
ਖੂਹਲੀਆਂ ਜਮਾਂ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਜੁਧ ਤੇ ਜੰਗਮਚਾਇ ਰਾਏ ॥
ਰਾਵਨ ਜੇਹੇ ਭੀ ਸੋਨੇ ਦੇ ਮਹਿਲ ਪਾਕੇ ਓੜਕ ਖਾਕਦੇ ਵਿਚ
ਚਲਾਇਗਏ ॥ ਕਾਹੂੰ ਜੇਹੇਈ ਜੋੜ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂਨੂੰ ਰਖਸੀਸਤੇ
ਧਰਤ ਦਬਾਇਗਏ ॥ ਈਸਾ ਮਸਾ ਤੇ ਮੁਸਤਫਾ ਔਰ ਕੋਤੇ
ਕਲਮੇਆਪਨੇ ਜੰਗਪੜ੍ਹਾਇਗਏ॥ ਓਹਭੀਰਹੇਨਾ ਏਸਜਹਾਨ
ਉਤੇਜੇਹੜੇ ਆਪਖੁਦਾਕਹਾਇਗਏ॥ ਜੰਗਜਾਨਸਰਾਮੁਸਾਫਰਾਂ
ਦੀਕਈ ਆਇਕੇ ਰੈਨ ਬਿਤਾਇਗਏ ॥ ਫ਼ਿਰਐਨ ਸ਼ੇਰਾਦ
ਨਮਰੂਦਜੇਹੇਖੁਦੀਨਾਲ ਖੁਦਾਇਸਦਾਇਗਏ॥ ਖ਼ੁਦਲਾਤੂਨ
ਲੁਕਮਾਨਹਕੀਮਜੇਹੇਜਾਲੀਨੂਸਤਬੀਬਕਹਾਇਗਏ ॥ ਦਾਰਾ
ਅਕਬਰੋਂ ਲਾਸਕੰਦਰੀਭੀਮਾਰੇ ਮੌਤਦੇ ਫਾਰ ਹੋਫਾਇਗਏ॥
ਜੇੜੇ ਮੋਘਾਂ ਨੂੰ ਚਾ ਜਵਾਂਵਦੇ ਸਨਦੇਖੋਕਾਲਜੇਹੇ ਤਿਨਾਂਖਾਇ
ਗਏ ॥ ਅਜਰਾਈਲ ਜੇਹਾਂ ਦਮ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਕੀਭੀਕੱਤਰੀ
ਸਭ ਵੰਦਾਇਗਏ ॥ ਆਦਮਭੁਲ ਬਹਿਸ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰਹੋਯਾ
ਜੇੜੇ ਹੋਏ ਗਾਫਲ ਪੱਛੋਤਾਇਗਏ ॥ ਕਈ ਨਾਲ ਪਜ਼ਾਰਿਆਂ
ਪਿਆਰਕਰਕੇ ਸਿਦਕ ਆਪਲਾਂ ਤੋੜ ਚੜ੍ਹਾਇਗਏ॥ ਰੁਸਤਮ
ਜ਼ਾਲ ਜੇਹੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਹੋਏ ਓਹਭੀ ਆਪਨਾਜ਼ੋਰਜਿਤਾਇ
ਗਏ ॥ ਜਹੀਸਤੀ ਤੇ ਸਿਤ ਮਹੰਤ ਹੋਕੇ ਓਹਭੀ ਅੰਤਬੇਅੰਤ
ਬਤਾਇਗਏ ॥ ਬਿਛਨਾਲਲਗੇਪੱਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਬੁਲੇਵਾਉ
ਦੇਆਉਂਡਾਇ ਰਾਏ ॥ ਜਿਵੇਂ ਨੀਰ ਕੇ ਬੀਚ ਤਟੀਗੇ ਹੋਵਨ
ਓੜਕਸਿਧਕੇਬੀਚ ਸਮਾਇਗਏ॥ ਭਾਂਡੇਖਾਕਦੇਕਈਤਿਆਰ

ਹੋਏ ਆਖਰ ਭੱਜਕੇ ਖਾਕ ਰਲਾਇ ਗਏ ॥ ਖਿੜੇਫੁਲਹਜ਼ਾਰ
ਹੀ ਬਾਗਅੰਦਰ ਕੋਈ ਰਿਹਾ ਨਾਹੋਰਹੀਆਇ ਗਏ ॥ ਕਈ
ਹੋ ਮਸ਼ਹੂਰ ਜਹਾਨ ਅੰਦਰ ਕੋਈਨਾਮਨਿਸ਼ਾਨਗਵਾਇਗਏ
॥ ਨਾਮ ਨੇਕ ਜਾਂ ਬੁਰਾ ਦੇ ਰਹਨਵਾਲੇ ਨੇਕ ਨੇਕੀਆਂ ਨਾਲ
ਨਬਾਹਿ ਗਏ ॥ ਜੱਸਜੀਵਨਾਅਤੇਅਪਜੱਸਮਰਨਾਏਹਗਲ
ਸਭ ਲੋਕ ਫਰਮਾਇ ਗਏ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਨਾਜਿਨਾਨੈ ਨਾਮ
ਜਪਿਆ ਸੋਈ ਜੀਵਦੇ ਮਿਰਤ ਕਹਾਇ ਗਏ ॥ ੧੧੮ ॥

ਜਵਾਬ ਫਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾ ਫੇਰਫਰਿਹਾਦ ਨੇ ਯਾਰ ਤਾਂਈਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ਼ਕਦੀਬਾਤ
ਸੁਖਾਂਵਦੀਏ॥ਜੱਗਜੀਵਨਾਜਾਨੀਆਂਬਾਸ਼ ਐਖਾ ਕਾਈ ਚੀਜ਼
ਨਾਹੀਂਭਲੀ ਭਾਂਵਦੀਏ ॥ ਦਿਨਬੀਤਦਾਨਾਲਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦੇ
ਰਾਤੀ ਸੁਤਜਾਂ ਨੀਂਦਨਆਵਦੀਏ ॥ ਲਹੂਜਿਗਰਦਾਖੀਵਨਾ
ਮਾਸਖਾਨਾਅਹੀਂਨਾਲਹਲੀਜਿੰਦਜਾਂਵਦੀਏ ॥ ਉਂਧੀ ਪਾਇ
ਕੇਬੈਠਨਾ ਗੋਡਿਆਂ ਤੇ ਜਿਵੇਂਪੋਸਤੀਨੂੰਪੀਨਕ ਆਂਵਦੀਏ ॥
ਭਿੰਨੇਨੈਲਰਹਿੰਦੇਨਾਲਹੰਝੂਆਂਦੇਕੰਡਕੰਧਦੀਦੇਕਟਿਕਾਂਵਦੀ
ਏ॥ਖਾਨਾਪੀਵਨਾਜ਼ਹਿਰਮਹਬੂਬਬਾਝੇਂਰਹੇਆਸਇਕਓਸਦੇ
ਨਾਉਂਦੀਏ ॥ਯੂਸਫ਼ ਨਾਲ ਜੁਲੈਖਾਂ ਦਾ ਨੇਹੁ ਲੱਗਾ ਰਾਤੀਂ
ਸੁਪਨੇ ਲਾਲ ਲਖਾਂਵਦੀਏ ॥ ਮਹੀਂ ਵਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਉਂ
ਪੀਤਸੋਹਨੀ ਰਾਤੀਂ ਨਦੀਦਾ ਨੀਰ ਚਲਾਂਵਦੀਏ ॥ ਸਸੀ
ਪੁਨੂੰਦੇਵਾਸਤੇਗਈਸਦਰੋਂ ਵਿਚ ਥਲਾਂਦੇਜਾਨਗਵਾਂਵਦੀਏ
॥ ਜੈਂਦੀ ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਪਰੀਤ ਹੋਵੇ ਓਹਦੇਬਾਸ਼ ਨਾ ਜਾਨ

ਸੁਹਾਂਵਦੀਏ॥ਮਜਨੂੰਦੇਖਦਾਲੈਲੀਦੀ ਸ਼ਕਲ ਸੋਹਣੀਕਾਲੀ
 ਹੋਰਨਾਂਨੂੰ ਨਜ਼ਰਆਂਵਦੀਏ॥ਜਹਿਨੂੰ ਪੀੜਹੋਵੇ ਸੋਈ ਪਿਆ
 ਰੋਵੇ ਹੋਰਕਿਸੇਦਾਕੀਵੇਵਾਂਵਦੀਏ ॥ ਰਾਂਝੇਵਾਸਤੇ ਹੀਰ ਨਿਰ-
 ਧੀਰ ਹੋਕੇ ਪਈ ਪੀਰ ਫਕੀਰਧਯਾਂਵਦੀਏ ॥ ਸ਼ੀਰੀ ਨਾਲ
 ਛਰਿਹਾਦ ਦੇ ਨੇਹੁ ਲਾਕੇ ਪਈ ਮਹਿਲਦੇ ਵਿਚ ਕੁਰਲਾਂਵ-
 ਦੀਏ ॥ ਦੁਖ ਹਿਜਰ ਜੇਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰਨਾਹੀ ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਨੂੰ
 ਤਾਪ ਚੜ੍ਹਾਂਵਦੀਏ ॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਬਾਝੋਂ ਜਿਵੇਂ ਰਾਤ ਕਾਲੀ
 ਤਿਵੇਂ ਬਾਝ ਪ੍ਰਯਾਤਿਆਂ ਜਾਂਵਦੀਏ ॥ ਕਿੱਸੇ ਆਸ਼ਕਾਂਦੇਨਹੀਂ
 ਅੰਤ ਕੋਈ ਕੁਲ ਖਲਕ ਦੇਖੇ ਪਈ ਗਾਂਵਦੀਏ ॥ ਘਰ ਬਾਰ
 ਉਜਾੜ ਹੈ ਯਾਰ ਬਾਝੋਂ ਜ਼ਾਰ ਜ਼ਾਰ ਰੋਂਦੀ ਜਦ ਜਾਂਵਦੀਏ॥
 ਤ੍ਰਿਸ਼ਾ ਕੀਤਬਾਝੋਂ ਵਿਚੇ ਵਿਚ ਰੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ
 ਸੁਨਾਂਵਦੀਏ॥ਪੀਆਦੂਰਤੇਤਨ ਤਨੂਰ ਹੋਯਾ ਹੱਡ ਚੂਰਬ੍ਰਿਹੋਂ
 ਅੰਗਲਾਂਵਦੀਏ॥ਜਹਿੰਦਾਗਿਆਸੁਹਾਗਤੇਭਾਗਭੈੜੇ ਓਹ ਤਾਂ
 ਰੋਂਵਦੀਪਈਸੁਹਾਂਵਦੀਏ ॥ ਰੰਡੀਰੰਨਕੀ ਰੋਵਨਾ ਧੋਵਨਾ ਹੈ
 ਜੇਹੜੀ ਖਸਮ ਨੂੰਮਾਰਮੁਕਾਂਵਦੀਏ ॥ ਦੁਖ ਸੁਖਭਾਰੇ ਭਰਤੇ
 ਵਾਲੜੀਨੂੰ ਜੇਹੜੀਸ਼ਰਮਤੇ ਭਰਮ ਰਖਾਂਵਦੀਏ॥ ਕੇਹਾਗਮ
 ਹੋਚੰਦਰੀਕੰਜਰੀਨੂੰ ਨਿੱਤਨਵੇਂਸਿੰਗਾਰਬਨਾਂਵਦੀਏ ॥ ਵਖਤ
 ਪੈਂਦੇਨੀ ਰਾਜਿਆਂਰਾਨਿਆਂਨੂੰ ਹੋਨੀਅੰਬੀਆਂਦੇਸਿਰਆਂਵਦੀ
 ਏ ॥ ਵਖਤ ਕੇਹਾਹੈ ਕਹੋ ਕੰਗਾਲਤਾਈ ਜੈਂਦੀ ਦੁਖਸੋਂ ਨਿਤ
 ਵਿਹਾਂਵਦੀਏ॥ਦੁਖਸੁਖਸਮਾਨਫਕੀਰਤਾਈ ਜਿਵੇਂ ਜਾਂਵਦੀ
 ਏ ਤਿਵੇਂ ਭਾਂਵਦੀਏ ॥ ਨੱਥ ਖਸਮ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾ ਉਜ਼ਰਕੋਈ

ਜਿਥੇ ਲੈਜਾਵ ਤਿਥੇਜਾਵਦੀਏ॥ ਕਰੇਕੰਤਦੇ ਨਾਲਬਰਾਬਰੀ
 ਜੇ ਖੱਲੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਰਾਤ ਦਿਨ ਖਾਂਵਦੀਏ॥ ਨਵਰਕਰੇ ਆਕੜ
 ਅੱਗੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਸਾਮੰਤ ਸੁਭਜਾਂ ਆਨਜਗਾਂਵਦੀਏ॥ ਨਾਰ
 ਅਤੇ ਪੈਜਾਰ ਨ ਸੀਸ ਸੋਹੇ ਤਲੇਪੈਰਦੇਪਈਸੁਹਾਂਵਦੀਏ॥
 ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਸੋ ਨਾਰ ॥ ਆਰ ਹੋਵੇ ਜੇਹਕੀਨਾਲ ਭਰਤਾਰ
 ਗਵਾਂਵਦੀਏ॥ ੧੧੯॥ ਜਵਾਬ ਅਕਲੂ
 ਅਕਲੂ ਆਖਿਆ ਓਸਨੂੰ ਫਿਕਰ ਕੇਹਾਜੇਹੜਾਮਸਤ ਅਲ
 ਮਸਤ ਫਕੀਰ ਹੋਵੇ॥ ਪੀਵੇ ਪੂਰਪਯਾਲੜਾਪ੍ਰੇਮਵਾਲਾ ਘਰ
 ਬਾਹਰ ਓਹ ਮਸਤ ਹੀਭੀਰ ਹੋਵੇ॥ ਹਰਹਾਲਦੇਵਿਚਨਿਹਾਲ
 ਰੋਹਸੀ ਜਿਵੇਂ ਰਾਂਝਨੇਦੇ ਨਾਲ ਹੀਰਹੋਵੇ॥ ਜਿਨਾਂਇਕਖੁਦਾ
 ਪਛਾਨਿਆਹੈ ਦਿਲਤਿਨ੍ਹਾਂਦਾ ਬਦਰੇਮੁਨੀਰਹੋਵੇ॥ ਕਦੇਬੈਠ
 ਦੇ ਬਾਗ ਬਹਾਰ ਅੰਦਰ ਕਦੇ ਖਿਸਤ੍ਰਾ ਹੇਠਕਰੀਰ ਹੋਵੇ॥
 ਕਦੇ ਖਾਂਵਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂਬਾਸੀਆਂਨੂੰ ਕਦੇ ਖੰਡ ਮੱਖਣ ਖੋਯਾ
 ਖੀਰਹੋਵੇ॥ ਕਦੇ ਪੈਹਨਦੇ ਮਲਮਲਾਂਖਾਸਿਆਂਨੂੰਕਦੇਲਮਕ
 ਦੀਲੀਰਪਲੀਰਹੋਵੇ॥ ਭੁਖਨੰਗਦੀਕੁਝ ਪ੍ਰਵਾਹਨਾਹੀਂਦਿਲ
 ਜਿਨ੍ਹਾਂਦਾ ਬਦਰੇਮੁਨੀਰ ਹੋਵੇ॥ ਜੈਂਦੀ ਰੱਬਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ
 ਲੱਗੀ ਓਹਦੀਜੱਗਦੇ ਨਾਲਤੀ ਸੀਰਹੋਵੇ॥ ਪੀਕੇ ਮੌਕਸ਼ਗਾਬ
 ਬੇਤਾਬ ਹੋਏ ਤਿੰਨ ਰੰਗਦੇਵਿਚਸਰੀਰਹੋਵੇ॥ ਆਸ਼ਕ ਇਸ਼ਕ
 ਦੇ ਵਿਚ ਗਰਕਾਬ ਹੋਏ ਜਿਵੇਂ ਦੇਖ ਮੱਖੀਵਿਚਨੀਰਹੋ॥
 ਜਿਥੀ ਇਸ਼ਕਦੀ ਰਮਜ ਨੂੰ ਜਾਨਦਾਈਲਗਾਜਿਸਨੂੰਬਿਹੋਂ
 ਦਾ ਭੀਰਹੋਵੇ॥ ਇਸ਼ਕਲਗਦਾਏਕਰਮਾਂਵਾਲਿਆਂਨੂੰਜਾਨੇ

ਇਸ਼ਕਕੀਜੇ ਮੁੱਢੋਂ ਕੀਰ ਹੋਵੇ॥ ਗਲੀ ਧਾਰਦੀਜਾਵਨਾਨਹੀਂ
 ਸੋਖਾ ਸੋਈ ਜਾਇ ਜੋ ਮਸਤ ਫਕੀਰ ਹੋਵੇ॥ ਜੇਹੜੇ ਧਾਰ ਤੋਂ
 ਵਿਛੜੇ ਰੋਵਦੇ ਨੀ ਮਿਲੇ ਭਾੜਕੇਸੇਸਬਰ ਧੀਰਹੋਵੇ॥ ਬਿਨਾ
 ਇਸ਼ਕ ਨਾ ਸੱਦਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਦੋਲਤ ਬਾਝ ਨਾਂ ਕੋਈ
 ਅਮੀਰ ਹੋਵੇ॥ ਬਿਨਾਂ ਪਤਰਾਂ ਬਾਧ ਨਾਂ ਕੋਈ ਆਖੇ ਅਤੇਤਾ-
 ਲਬਾਂ ਬਾਝ ਨਾਂ ਪੀਰ ਹੋਵੇ॥ ਓਹਨੂੰ ਲਾਗਨਾਇਸ਼ਕ ਦੀਮੂਲ
 ਲੱਗੇ ਜੇਹੜਾ ਧੀਨ ਬਦਬਖ਼ਤ ਸ਼ਰੀਰ ਹੋਵੇ॥ ਰਾਹ ਰਬ ਦਾ
 ਓਸਨੂੰ ਹੱਥ ਆਵੇ ਜੇੜਾ ਆਰਛਾਂ ਦਾ ਦਾਮਨਗੀਰਹੋਵੇ॥ ਇ-
 ਸ਼ਕ ਬਾਝ ਓਹ ਕਦੇਨਾਛੁਟ ਸੱਕੇ ਜਿਸਨੂੰ ਹਿਰਸਦਾਪਿਆ
 ਜੇਜੀਰ ਹੋਵੇ॥ ਹੋਰ ਕਿਸੇਦਾਜ਼ੋਰ ਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਆਪ
 ਪਯਾਰਾ ਦਸਤਗੀਰਹੋਵੇ॥ ਇਸ਼ਕ ਆਸ਼ਕਾਂ ਰਖਜਾਸੀਸ ਉਤੇ
 ਜਿਵੇਂ ਬੰਮਦੇ ਸਿਰੇ ਸ਼ੈਹਤੀਰ ਹੋਵੇ॥ ਕਿਸਨਮਿਘਬਿਨਪ੍ਰੇਮ
 ਨਾਂ ਮਿਲੇਪਯਾਰਾ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੀਰ ਦੇ ਬਾਝਨਾਂਖੀਰਹੋਵੇ॥ ੧੨੦॥

ਜਵਾਬ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਫ਼ਰਸਾਦ ਕਰਕੇ ਹਕ ਆਸ਼ਕਾਂਸਦਾ
 ਹਜ਼ੂਰ ਹੋਯਾ॥ ਕਿਤੇ ਸ਼ੀਰੀਂਤੇਕਿਤੇਫ਼ਰਿਹਾਦਬਨਿਆਂਕਿਤੇ
 ਸ਼ਾਹਤੇਕਿਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੋਯਾ॥ ਖੋਲ੍ਹ ਅੱਖੀਆਂ ਦੇਖ ਪਿਆਰਝੇ
 ਨੂੰ ਹਰ ਰੰਗਦੇ ਵਿਚ ਮਗ਼ਰੂਰ ਹੋਯਾ॥ ਨੈਨਾਂਵਾਲਜਾਂਨੂੰ ਨੇੜੇ
 ਦਿਸਦਾਏ ਅਤੇ ਅੰਧਿਆਂਤੇ ਕਿਤੇਦੂਰ ਹੋਯਾ॥ ਕਿਤੇ ਨਾਲ
 ਮਹਬੂਬ ਦੇ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਕਿਤੇ ਨਾਲਫ਼ਿਰਾਕ ਦੇ ਦੂਰ ਹੋਯਾ॥
 ਕਿਤੇ ਹੋਇ ਈਸਾ ਗਿਆ ਅਰਸ਼ਦੇਖਕਿਤੇਮੁਸਾਨੂੰਕੁਰਬਕੋਹ

ਤੂਰ ਹੋਯਾ॥ ਕਿਤੇ ਨਬੀਨੂੰ ਐਸੇ ਮੇਰਾ ਜਮਿਲ ਜਾ ਕਿਤੇ ਜਾਹਰਾ
 ਆਪ ਜਹੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ ਹੋਇ ਰਾਜਾ ਕਰੇ ਰਾਜ ਬੈਠਾ ਕਿਤੇ
 ਟੋਕਰੀ ਪਕੜ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ ਹੋਇ ਸ਼ੱਮਸ ਲੱਥੀ ਖੱਲ
 ਉਲਟੀ ਕਿਤੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ ਆਖਦਾ ਮੈਂ
 ਮਸਕੀ ਨਬੇਦਾ ਅਨਲ ਹੱਕ ਕਹਿ ਕਿਤੇ ਮਨਸੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ
 ਮਜਲਸਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਰੇ ਮਸਲੇ ਕਿਤੇ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਮਖਮੂਰ
 ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ ਕਰੇ ਯੂਜਾ ਬੈਠ ਠਾਕਰਾਂ ਦੀ ਕਿਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ
 ਨਾਲ ਚੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ ਅੰਧ ਅੰਧਾਰ ਗੁਬਾਰ ਕਾਲਾ ਕਿਤੇ
 ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਸੋਹਨਾ ਨੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ ਸਾਵਲਾ ਰੂਪ ਅਨੂਪ
 ਛੈਲਾ ਕਿਤੇ ਚੰਦਰਾ ਮੰਦ ਮਨੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ ਮੀਤ ਵੈਰੀ ਕਿਤੇ
 ਪੁਰਖ ਨਾਰੀ ਕਿਤੇ ਭੂਤ ਭੈੜਾ ਕਿਤੇ ਹੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ ਪਕੜ
 ਪੁਰਾਨ ਹੋਬਨੇ ਪੰਛਿਤ ਕਿਤੇ ਕੰਮਲਾ ਬੇਸ਼ ਉਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ
 ਮੰਗਦਾ ਫਿਰੇ ਫਕੀਰ ਹੋਕੇ ਕਿਤੇ ਹੋਇ ਦਾਤਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਯਾ ॥
 ਕਿਤੇ ਭਟਕਦਾ ਫਿਰੇ ਹੋਰਾਨ ਹੋਕੇ ਕਿਤੇ ਜਾਨ ਕੇ ਆਪ ਮਸਰੂਰ
 ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ ਫਿਰੇ ਨੰਗਾ ਸਿਰ ਪੈਰ ਤਾਈਂ ਕਿਤੇ ਬਸਤਰਾਂ
 ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ ਦਯਾਤੇ ਮਯਾ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ
 ਕਿਤੇ ਕਠਨ ਕਠੌਰ ਕਰੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ ਰਾਜਸੀਤਾ ਮਸੀ
 ਸਾਂਤਕੀ ਹੈ ਕਿਤੇ ਤੀਨ ਗੁਨ ਪਰੇਸਤੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ ਬਹੁਤ
 ਪ੍ਰਸੰਨ ਆਨੰਦ ਸੋਖਾ ਕਿਤੇ ਰੋਹ ਦੇ ਨਾਲ ਤਨੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਤੇ
 ਗੁਰੂ ਚੇਲਾ ਕਿਤੇ ਬਾਪ ਬੇਟਾ ਕਿਤੇ ਸ਼ਾਹਤੇ ਕਿਤੇ ਦਸਤੂਰ ਹੋਯਾ ॥
 ਕਿਤੇ ਲੋਂਗਲਾਹੀ ਕਿਤੇ ਜਹਿਰ ਮਾਖੀ ਕਿਤੇ ਹਿੰਗ ਤੇ ਕਿਤੇ

ਕਚੂਰਹੋਯਾ॥ਕਿਤੇ ਭੇਖ ਅਨੇਕ ਬਨਾਇ ਬੈਠਾ ਕਿਤੇ ਸਾਫ
 ਅਭੇਖ ਅਝੂਰ ਹੋਯਾ॥ਕਿਤੇ ਗੁਸਤ ਦੇ ਵਿਚਹੋਰਿਹਾਗੁਸਤੀ
 ਕਿਤੇ ਸਾਧ ਅਤੀਤ ਅਕੂਰ ਹੋਯਾ॥ਪਾਤ ਪਾਤਮਹਿਦੀਜਿਵੇਂ
 ਰੰਗ ਰਚਿਆ ਰਸ ਮਿੱਠੜਾ ਜਿਵੇਂ ਅੰਗੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਫੂਲ
 ਬਾਸ ਅਕਾਸ਼ ਸਮਾਨ ਜੈਸੇ ਡਾਲ ਡਾਲਜਿਉਂ ਖਾਲ ਖਜੂਰ
 ਹੋਯਾ॥ ਅੰਗੀ ਅੰਗ ਤਰੰਗ ਜਿਉਂ ਗੰਗ ਅੰਦਰਨਸਾਭੰਗ
 ਨਿਸੰਗ ਮਸਤੂਰ ਹੋਯਾ॥ਬਸਤ੍ਰ ਸੂਤ ਲੋਹਾਸ਼ਸਤ੍ਰ ਜਾਨਜੈਸੇ
 ਸੋਨਾ ਗਹਿਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ਜਿਧਰਦੇਖੀਏ
 ਦਿੱਸਦਾ ਆਪ ਸਾਰੇ ਜਿਵੇਂ ਖਾਬ ਦਾਜਾਨ ਵਸਤੂਰਹੋਯਾ॥
 ਸਾਰੇ ਵੱਸਦਾ ਸਭਤੋਂਰਹੇ ਛਾਰਗ ਅਤੇਆਪਦੇ ਵਿਚਮਾਮੂਰ
 ਹੋਯਾ ॥ ਇਕ ਚੰਦਨੂੰ ਦੋਬਤਾਂਵਦਾਏ ਜਹਿੰਦੀਅੱਖਦੇਵਿਚ
 ਕਸੂਰ ਹੋਯਾ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੀਖਬਰਹੈ ਉਲੂਆਨੂੰਸੂਰਜ
 ਦੇਖ ਸਾਰੇ ਮਸ਼ਾਹੂਰ ਹੋਯਾ ॥ ੧੨੧ ॥

ਕਲਾਮ ਅਕਲੂ

ਅਕੂਲ ਅਖਿਆ ਜਿਨਾਨੂੰ ਲਗਨਲਗੀ ਲਗਨਆਪਨੀਤੋਂ
 ਕਦੋਂ ਹੱਟਦੇਨੀ॥ਇਸ਼ਕਆਸ਼ਕਾਂਬੋਂਪ੍ਰੇਮਪ੍ਰੇਮੀਆਂਬੋਂ ਅਮਲ
 ਅਮਲੀਆਂਬੋਂਨਹੀਹੱਟਦੇਨੀ॥ਚੋਰਚੋਰੀਆਂਬੋਂਧਾਰਧਾਰੀਆਂ
 ਬੋਂਠਗਠਗੀਆਂਬੋਂਨਛਾਪੱਟਦੇਨੀ ॥ ਜਾਨਵਾਦੀਆਂਆਦਤਾਂ
 ਨਾਲ ਸਿਰਦੇ ਚੂਹੇ ਚੰਦਰੇ ਧਰਤ ਨੂੰ ਪੱਟਦੇਨੀ ॥ਨੇਕੀਨੇਕ
 ਤੇਬਦੀ ਬੁਰਿਆਰ ਕੋਲੋਂ ਬਿੱਛੂ ਨਾਗਦੇਖੇਨਿੱਤ ਕੱਟਦੇਨੀ॥
 ਕਾਮੀ ਕਾਮ ਕੋਲੋਂ ਨਾਮੀ ਨਾਮ ਕੋਲੋਂ ਖਾਮੀਖਾਮਕ ਕੇਕਾਮ

(੧੫੬)

ਘੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਇਸਰਫ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਅਸਰਾਫ਼ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਤ
ਲੈ ਉਂਗਤਾਂ ਚੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਫੁਲਾਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿੰਦੇ ਖਿਜ਼ੋਰਬ ਵਾਲੇ
ਭੁਲੇ ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਮੱਥਾ ਵੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਰੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨ ਅਮੀਰ
ਰਾਜੀ ਭੂਰੇ ਦੇਖ ਖੁਸ਼ੀ ਪੁਕਰ ਜੱਟ ਦੇ ਨੀ ॥ ਅੱਛੀ ਲਗਦੀ ਨੌਕਰੀ
ਨਕਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਖੱਤੀ ਨੂੰ ਐਸੇ ਹੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਸ਼ਰਮਧਰਮ ਦੀ
ਠਾਜ ਸਪੁਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਰਨਠੱਠੇ ਬੇਟੇ ਨੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਗਿਆਨ
ਧਿਆਨ ਦੀ ਬਾਨ ਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦਾਨ ਵਾਲੇ ਸੱਟਾਂ ਸੱਟਦੇ
ਨੀ ॥ ਜਾਮੇ ਸੋਹਨ ਸੁਫੈਦ ਜੋ ਮਰਦ ਤਾਈਂ ਅਤੇ ਨਾਰੀਆਂ
ਕੱਪੜੇ ਪੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਆਰਫ਼ ਬੋਲਦੇ ਬੋਲ ਇਰਫ਼ਾਨ ਵਾਲੇ
ਦੌਲਤ ਹੱਕ ਦੀ ਚਾਪਲੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਬਦਖਾਬੰਦਲਾਂ ਦੀ ਸੁਖਨ
ਆਸ਼ਕਾ ਦੇ ਜੈਸੇ ਖੇਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਨੀ ਬੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਨਦੀ ਨਾਵ
ਦਾ ਮੇਲ ਜਹਾਨ ਸਾਰਾ ਸਾਡੇ ਪਿਆਰ ਐਵੇਂ ਪਲ ਬੱਟਦੇ ਨੀ ॥
ਚੁੱਪ ਕੀਤਿਆਂ ਨਫ਼ਾ ਕੀ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲਕ ਬਿੱਤਕੀ
ਭੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਤਦੋਂ ਅਭਰ ਦਾ ਮੁਸ਼ਕ ਨਾ ਮੂਲ ਆਵੇ ਜਦੋਂ
ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਭੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਖੋਟੇ ਖਰੇ ਸਰਫ਼ ਸਭ ਪਰਖ
ਲੈਂਦੇ ਜਦੋਂ ਵੈਲੀਆਂ ਖੋਲ ਉਲੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਪਾਨੀ ਕੱਢਿਆਂ
ਖੂਹ ਨਾ ਹੋਨ ਖਾਲੀ ਦਾਨ ਦਿੱਤਿਆਂ ਮਾਲ ਨਾ ਘੱਟਦੇ ਨੀ ॥
ਬਿਨਾਂ ਬੋਲਿਆਂ ਕੋਈ ਨਾ ਜਾਨ ਸੱਕੇ ਬਧੇ ਮੁਖ ਜੈਸੇ ਘੜੇ ਮੱਟ
ਦੇ ਨੀ ॥ ਸੱਚ ਕੂੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੱਤ ਮੂਰਖਾਂ ਨੂੰ ਜੇਹਾ ਲੂਟਲੱਗੇ
ਉੱਤੇ ਫੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਬੇਦਰਦ ਨੂੰ ਦਰਦੀਆਂ ਦਾ
ਦੋਰ ਸੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ਰਾਹ ਛੱਡ ਬੇਰਾਹ ਵਨਾਹ ਹੋਸੀ

(੧੫੭)

ਜਿਵੇਂ ਬੋਲਸੁਨ ਜੱਟਦੇਵੱਟਦੇਨੀ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਨਾਹੋਵਦੇ
ਸ਼ੇਰ ਲਾਦੀ ਗਧੇਸਦਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹੇਠਛੱਟਦੇ ਨੀ ॥ ੧੨੨ ॥

ਜਵਾਬ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾਫੇਰਫ਼ਰਿਹਾਦਨੇ ਸ਼ਾਦਹੋਕੇਬੜਾਮਰਤਬਾਨਾਮ ਰੁਬਾਰ
ਦਾ ਹੈ ॥ ਜੇਹਾਦਿਲਦਿਮਾਗ ਵਰਵੇਸ਼ਦਾਹੈ ਤੇਹਾਕਦੇਨਹੀ
ਦੁਨੀਆਦਾਰਦਾਹੈ ॥ ਸੋਜੱਟਤੇਮਗਜਇਕਪੈਂਚਦਾਹੈਸੋਪੈਂਚ
ਤੇਇਕਸਰਦਾਰਦਾਹੈ ॥ ਸੋਸਰਦਾਰ ਜੇਹਾਠਾਨੇਦਾਰਹੋਵੇਜੇਝੂ
ਜਾਲਮਾਂਨੂੰ ਪਕੜ ਮਾਰਦਾਹੈ ॥ ਠਾਨੇਦਾਰ ਸੋ ਇਕਤਹਸੀਲ
ਦਾਰਾਂ ਮਗਜ ਉਸਦਾਸੀਸਪਹਾੜਦਾ ਹੈ ॥ ਕਰੋਸੈਂਕੜੇਜਮਾ
ਤਹਸੀਲਦਾਰਾਂ ਮਗਜ ਜਾਨ ਐਸੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰਦਾ ॥ ਪੇਸ਼ਕਾਰ
ਜਿਉਂਸੈਂਕੜੇਹੋਨਕੱਠੇ ਰੁਤਬਾ ਇਕਦੀਵਾਨਸਰਕਾਰਦਾਹੈ।
ਕਈਸੈਂਕੜੇਹੋਨਦੀਵਾਨਕੱਠੇ ਮਗਜਇਕਵਜੀਰਸੁਧਾਰਦਾ
ਹੈ ॥ ਜਹੇ ਸੈਂਕੜੇ ਮੀਰਵਜੀਰ ਹੋਵਨ ਮਗਜ ਜਾਨ ਤੇਹਾ
ਸ਼ਹਿਰਯਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਕਈ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੈਂਕੜੇ ਖਾਕ ਕਰਕੇ
ਘੜਿਆ ਬੁਤ ਖੁਦਾਇ ਦੇਯਾਰਦਾਹੈ ॥ ਮਗਜ ਆਰਫ਼ਾਦਾ
ਅਰਫ਼ ਜਾਨਦੇਨੀਦਿਲਬਰਜਾਨਦਾਦਿਲਦਿਲਦਾਰਦਾ ਹੈ
॥ ਖੋਜ ਮੱਛੀਆਂਦਾਮੱਛੀਜਾਨਦੀਏਅਤੇਪੰਖੀਆਂਪੰਖਉਡਾਰ
ਦਾ ਹੈ ॥ ਰਮਜ ਅਸ਼ਕਾਂਦੀਆਸ਼ਕਲਭਲੈਂਦੇਸੋਨਾਪਰਖਨਾ
ਕੰਮ ਮੁਨਿਆਰਦਾ ਹੈ ॥ ਜੰਗ ਜਾਨਿਆਂਸੁਪਨੇਵਾਂਗ ਜਿਨਾਂ
ਸੱਚਾਹੋਇਕੇ ਸੱਚਨਿਤਾਰਦਾਹੈ ॥ ਹੀਰਾਹੋਥਜਵਾਹਿਰੀਮੁਲ
ਪਾਵੇ ਘੋੜਾ ਦੇਖਣਾ ਕੰਮਅਸਵਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਜਿਨਾਂਲੱਖਤੇਕੱਖ

(੧੫੮)

ਨੂੰ ਇਕ ਜਾਤਾ ਓਹਨਾਂ ਛਿਕਰ ਕੇਹਾ ਸੇਸਾਰ ਦਾ ਹੈ ॥ ਹੰਸ
ਬਗਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਜੇਹੜਾ ਖੀਰਤੇਨੀਰ ਨਿਰ
ਵਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਹੈਨ ਸੂਰਮੇਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇਨਾਲ ਸਾਰੇਸੂਰਾ ਸੋਈਜੋ
ਧਨੀ ਤਲਵਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਮੂੰਹਨਾਲਨਾਮਰਦਨਾਮਰਦਹੋਵਨ
ਮਰਦ ਸੋਈ ਜੋ ਮਰਦਮੀ ਧਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਅਸੀਂ ਓਸਨੂੰ ਮਰਦ
ਪਛਾਨਨੇ ਹਾਂ ਜੇਹੜਾ ਸੱਚ ਹੀ ਸੱਚ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਰੱਬਰੱਬ
ਕਰਕੇ ਰੱਬ ਹੋਇ ਰਹੇਅਤੇ ਰੱਬ ਹੀਰੱਬਨਿਹਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਦਮ
ਦੱਮ ਪਿਆ ਅਨਲਹੱਕ ਬੋਲੇਰਹੇਖੰਡਨਾਦਾਰਕਟਾਰਦਾ ਹੈ ॥
ਰੋਮ ਰੋਮ ਸੋਹੀ ਸੋਹੀ ਬੋਲੇ ਅਤੇ ਹੀਰਾਤਮਾਰਨਿਵਾਰਦਾ ਹੈ ॥
ਵਾਂਗਬੀਜਦੇਆਪ ਨਾਬੂਦਹੋਵੇਫੇਰਬਿਛੁੜਹੋਪੈਰਪਸਾਰਦਾ ਹੈ ॥
ਜਿਹਨੂੰਭੇਦ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਹਥ ਆਯਾ ਜਾਨ ਬੁਝਕੇਜਾਨਤੋ
ਹਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਮਨ ਜੀਤ ਕੇ ਜਿੱਤਿਆ ਜਗਤ ਸਾਰਾ ਕਾਜ
ਆਪਣਾਂ ਆਪ ਸਵਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀਆਂਲਾਖਕਰੋੜ
ਹੋਵਨ ਇਕ ਯਾਰ ਦੇ ਨਾਮਤੋਂਵਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਜ਼ੋਰਜ਼ੁਲਮਦੇ
ਨਾਲ ਨਾ ਮਿਲੇਮੂਲੋਂਰਾਹਰੱਬਰਹੀਮ ਗੁਫ਼ਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਮੀਤ
ਮਿੱਲਦੇ ਨਾਲਮੁਹੱਬਤਾਂਦੇ ਪੀਆਵਾਸਤੇਸੇਹਰਪਿਆਰਦਾ ਹੈ ॥
ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਬਾਝ ਨਾ ਕੋਈ ਪਕੜੇ ਪਿਆ ਕੁਲਜਹਾਨ
ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਰਸਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਕਠਨ ਕਠੋਰ ਲੋਕੋ ਜੇਹਾ
ਕੱਟਨਾ ਸਖਤ ਪਹਾੜ ਦਾ ਹੈ ॥ ਮਨ ਮਾਰਨਾ ਕਠਨਕਠੋਰ
ਯਾਰੋ ਜੇਹਾਜਿਤਨਾ ਮੁਲਕ ਕੰਧਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਭਾਗਾਂਬਾਝਨਾ
ਮਿਲੇ ਭਗਵਾਨਘਰਮੇਂ ਅੱਖੀਂਬਾਝਕੀ ਕੰਮਦੀਦਾਰਦਾ ਹੈ ॥

(੧੫੯)

ਕਿਰਪਾਆਪਨੀਕਰੇਤਾਂਦਰਸਦੇਵੇ ਦੇਵੇ ਦਰਸਤਾਂਲੁੜਦਿਆਂ
ਤਾਰਦਾ ਹੈ ॥ ਜੇਹੜਾਆਬਹੁਬਾਬਨੂੰ ਇਕ ਜਾਨੇਕੰਵਾਦੇਖਿਆ
ਉਸਨੇ ਪਾਰ ਦਾ ਹੈ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਫਿਰ ਸੰਗ ਦਾਸੰਗਹੋਵੇ
ਮਿਲੇ ਆਨ ਕੋਈ ਸੰਗ ਬਾਰ ਦਾ ਹੈ ॥ ੧੨੩ ॥

ਜਵਾਬ ਅਕਲੂ

ਅਕਲੂ ਆਖਿਆ ਏਸ ਜਹਾਨ ਅੰਦਰ ਚੰਗਾ ਸਭਤੋਂ ਛਕਰ
ਕਮਾਂਵਨਾਜੇ ॥ ਹਲ ਜੋਵਨਾਬੋਵਨਾਬੀਜਨਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਪੀਸਨਾ
ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਕਾਂਵਨਾ ਜੇ ॥ ਖਾਨਾ ਮੰਗ ਨਿਸੰਗ ਬਿਰਾਜ
ਰਹਿਨਾ ਰੱਖਦੰਗਤੇਦੰਗ ਸੁਹਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਪੀਨੀ ਭੰਗਤੇਨੰਗ
ਮਲੰਗ ਹੋਨਾ ਸਾਕ ਅੰਗਤਮਾਮਭੁਲਾਂਵਨਾਜੇ ॥ ਨਹੀਂ ਜੰਮਨੇ
ਦੀ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਕਰਨੀ ਗੰਮਮੋਏ ਵਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਵਨਾਜੇ
॥ ਪਿਆਲਾ ਹੱਥ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਲੱਗੇ ਭੁਖ ਤਾਂ
ਮੰਗਕੇ ਖਾਂਵਨਾ ਜੇ ॥ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ
ਹੱਸ ਖੇਡ ਕੇ ਦਿਨ ਲੰਘਾਂਵਨਾ ਜੇ ॥ ਸੀਸ ਬਾਂਹ ਤੇ ਰੱਖ
ਨਿਸੰਗਸੋਨਾ ਕਿਸੇਸੁਤਿਆਨਾਹਿਜਗਾਂਵਨਾਜੇ ॥ ਨਹੀਂ ਰਖਨੀ
ਲੋੜ ਬਹਿਸ਼ਤ ਸੀਦੀ ਦੋੜ ਦੋਜ਼ਖਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਖਾਵਨਾਜੇ ॥
ਚਾਰ ਤਰਫ਼ ਦਾ ਰਾਹ ਕੁਸ਼ਾਦ ਹੋਵੇ ਕਿਸੇ ਚਲਦਿਆਂ ਨਾਹਿ
ਅਟਕਾਂਵਨਾ ਜੇ ॥ ਕਦੇ ਮੱਕੇ ਦਾ ਜਾਇਕੇ ਹੱਜ ਕਰਨਾਕਦੇ
ਤੀਰਥੀਂ ਜਾਇਕੇ ਨ੍ਹਾਵਨਾਜੇ ॥ ਕਦੇ ਤਰਫ਼ਪਹਾੜ ਦੀ ਦੌੜ
ਜਾਣਾ ਕਦੇ ਉਲਟ ਜਨੂਬ ਨੂੰ ਆਂਵਨਾ ਜੇ ॥ ਕਦੇ ਗਯਾ
ਪਰਾਗ ਬਨਾਰਸੀ ਨੂੰ ਹਿੰਗਲਾਜ ਦੁਆਰਕਾ ਧਾਵਨਾ ਜੇ ॥

(੧੬੦)

ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੈਰ ਕਰਨਾ ਕਦੇਦੇਸ਼ ਕਸ਼ਮੀਰ
 ਸਿਧਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਕਾਬਲ ਬਲਖ ਬੁਖਾਰਾ ਤੇ ਅਰਬ ਰਸ
 ਸੰਗਲਦੀਤ ਲੰਡਨ ਦੌੜ ਜਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਚਾਰੋਤਰਫਾ ਜਾਵ
 ਹੋ ਜਾਵ ਫਿਰਨਾ ਅਤੇ ਗਮ ਨਾ ਦਿਲ ਤੇ ਲਾਵਨਾ ਜੇ ॥
 ਬੁਰਕਾ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਪਹਿਨ ਅਤੀਤ ਹੋਨਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੀਸ
 ਝੁਕਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਕਿਸੇ ਬੈਠਿਆਂ ਨਹੀ ਉਠਾਵਨਾ ਜੇ ਅਤੇ ਉਠਦਿਆਂ
 ਨਾਹਿ ਬਹਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇਸ਼ਾਹ ਸਿਰਸ਼ਾਹ ਹਕੇਰੇ ਦਾਂ
 ਤਬਕਾਂ ਤੇ ਹੁਕਮ ਚਲਾਵਨਾਂ ਜੇ ॥ ਨਹੀਂ ਨਰਕ ਸੂਰਗ ਦੀ
 ਲੋੜ ਰਹਿਨੀ ਜੱਗ ਭੂਤਨਾ ਭਰਮਗਵਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਅਲ ਕਰ
 ਫਖਰੀ ਪਰ ਮੁਸਤਹੱਕ ਹੋਕੇ ਦਰਜਾ ਅਰਸ ਅਜ਼ੀਮ ਦਾ
 ਪਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਦੰਮਦੰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਖਿਆਲ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਦਮ
 ਨਾ ਮੂਲ ਭੁਲਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਸਿਧਰ ਦੇਖਨਾ ਯਾਰ ਦੀ ਦਾਰ ਦੇਵੇ
 ਵਜੂ ਹੂਅਲਾ ਦਾ ਲਫਜ਼ ਬਤਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਫਕਰ ਜੇਹਾਨ ਮਰ-
 ਤਬਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਨੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਬਗਲੀ
 ਬਗਲ ਮੇਂ ਮਾਰ ਤਿਆਰ ਹੋਨਾ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਸੈਰ ਕਰਾਵਨਾ
 ਜੇ ॥ ਹਰ ਹਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਰਹਿਨਾ ਜਾਲ ਲੋਭ ਦਾ ਤੋੜ
 ਉਡਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਪ੍ਰਾਤ ਕਰਨੀ ਰੁਸਾ
 ਬੁਖਲ ਖਿਲਾਫ ਗੁਵਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਕਾਮ ਰੂਪ ਤੇ ਲੋਭ ਮੋਹ ਦੂਰ
 ਕਰਨੇ ਮਨ ਮਾਰ ਹੰਕਾਰ ਵੇਵਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਖੁਸ਼ੀ ਅਪਨੀ ਉਠਨਾ
 ਬੇਠ ਰਹਿਨਾ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਨਾ ਆਇਮ ਨਾ ਵਨਾ ਜੇ ॥ ਹਰ ਰੰਗ ਦੇ
 ਵਿੱਚ ਨਿਸੰਗ ਰਹਿਨਾ ਹੋਨਾ ਤੰਗ ਨਾ ਤੰਗ ਕਰਾਵਨਾ ਜੇ ॥

(੧੬੧)

ਮੁਸਲਮਾਨਹਿੰਦੂ ਜਿੰਦਜਾਨ ਜਾਨੇ ਫਕਰ ਹੋਇਕੇ ਫਿਕਰ
ਉਠਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਫਕਰ ਆਸਰਾ ਕੁਲਜਹਾਨਵਾ ਹੈ ਬਿਨਾ
ਇਸ਼ਕ ਨਾ ਫਕਰ ਸੁਹਾਵਨਾਜੇ ॥ ਫਕਰਐਲੀਆਅੰਬੀਆ
ਧਾਰ ਗਏ ਭੁਖ ਨੰਗਤੇਂ ਨਫਸਕਰਾਵਨਾਜੇ ॥ ਜੇਵਰਇਸ਼ਕ
ਦਾ ਫਕਰਤੇਸਬਰ ਹੋਵੇਬਿਨਾਂਸਬਰਨਾਅਜਰ ਹੋਥਾਵਨਾਜੇ
॥ ਖਲਕਖੁਆਬ ਸਿਆਲਮਲੂਮਹੋਵੇ ਚਾਰ ਦੋਜਦਾ ਮੁਜਰਾ
ਪਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਦੁਖਸੁਖਦੀ ਨਹੀਂਪਰਵਾਹ ਕੋਈਮੁਖਯਾਰਦਾ
ਦੇਖ ਆਵਾਵਨਾ ਜੇ ॥ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਮਲਾਮਤਾਂ ਨਿੰਦਨਾਏਂ
ਕਿਸੇ ਸਿਫਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹਵਨਾਜੇ ॥ ਕਦੇਦੌਲਤਾਂਪਾਇ
ਅਮੀਰ ਹੋਨਾ ਕਿਤੇਨੰਗਮਲੰਗਸਦਾਵਨਾਜੇ ॥ ਕਦੇਜੋਫੀਆ
ਦੇ ਨਾਲ ਜੋਗਰੀਤਾਂ ਕਦੇ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸਸੁਖਾਵਨਾਜੇ ॥ ਕੋਈ
ਦੀਨਨਾਪੰਥ ਪਖੰਡਮਿਲਦਾਰਸਤਾਇਸ਼ਕਦਾਸਾਫ਼ਦਿਖਾਵ
ਨਾਜੇ ॥ ਕਦੇ ਦੇਖਨਾ ਰੰਗ ਤਮਾਸ਼ਿਆਂਨੂੰ ਕਦੇ ਜੰਗਲੇਜਾਇ
ਸਮਾਵਨਾਜੇ ॥ ਕਦੇਰੂਪ ਖਾਮੋਸ਼ਹੋਮਸਤਰਹਿਨਾਕਦੇਹੱਸਨਾ
ਖੇਡਨਾ ਗਾਵਨਾਜੇ ॥ ਕਦੇਖੋਲ੍ਹ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਨੇਕਦੇ
ਸੁੰਮਖਕੁੰਮ ਹੋ ਜਾਵਨਾਜੇ ॥ ਵਾਹਵਾਹ ਗੁਜਰਾਨਫਕੀਰਦੀਏ
ਆਪਦੁਖਨਾ ਨਾਹਿ ਦੁਖਾਵਨਾਜੇ ॥ ਵਿਰਥਾਗਏ ਫਿਰਦਿਆਂ
ਸੈਲਕਰਨਾ ਪਾਭਵੁਲਨਾ ਮੂਲ ਹਿਲਾਵਨਾਜੇ ॥ ਅਲਸੂਫ਼ੀ
ਲਾਮਜਹਬ ਯਾਦਕਰਨਾਵਾਹਰੱਥਦਾ ਇੱਕਪੁਛਾਵਨਾਜੇ ॥
ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਫਕੀਰਦਾ ਭੇਦ ਐਥਾ ਬਿਨਾਂ ਮੁਰਸ਼ਦਾਂ ਹੱਥ
ਨਾਆਵਨਾ ਜੇ ॥ ੧੨੪ ॥

(੧੬੨)

ਕਲਾਮ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਕਹਿਆਫੇਰ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਬੇਦਾਦਹੈਂਤੂੰ ਤੈਨੂੰਫਕਰਦੀਖਬਰ
ਕੀ ਸਾਰ ਹਜੀ॥ ਗੱਲਾਂ ਸਿੱਖ ਕੇ ਕਿਸੇ ਫ਼ਕੀਰ ਕੋਲੋਂ ਸਾਂਝੇ
ਨਾਲਕਰੇਂ ਰੁਝਤਾਰਹੈਜੀ॥ ਗੱਲਾਂਕਰਨੀਆਂ ਬਹੁਤਸੁਖਾ-
ਲੀਆਂ ਨੀ ਐਪਰ ਅਮਲ ਕਮਾਨ ਦੁਖਵਾਰ ਹੈਜੀ॥ ਬਿਨਾਂ
ਕੀਤਿਆਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਥਆਵੇ ਸੋਈਲਏਜੋਕਰੇਰੁਜ਼ਗਾਰਹੈ
ਜੀ॥ ਅਸਾਂਆਸ਼ਕਾਂਕਮਲਿਆਂਟਮਲਿਆਂਦਾਲੋਕਾਂ ਨਾਲਕੀ
ਵੰਡ ਵਿਹਾਰਹੈਜੀ॥ ਬਿਨਾਂ ਮਤਲਬੋਂ ਬੋਲਨਾ ਨਹੀਂਵੰਗਾ
ਬਹੁਤਬੋਲਨਾ ਬੜੀ ਬਿਰਾਰਹੈ ਜੀ॥ ਛਾਕਾ ਫ਼ਕਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕਾਰਹੈ ਜੀ॥
ਜਿਨਾਂ ਯਾਰਦੇਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਾਯਾ ਉਹਨਾਂਕਿਮਕੀਨਾਲ
ਮਿਸਾਰ ਹੈ ਜੀ॥ ਸ਼ੇਰਾਂ ਭੁਖਿਆਂ ਘਾਸਕੀ ਖਾਵਨਾਏਬ ਜਾਂ
ਸ਼ਿਕਰਿਆਂਮਾਸਅਹਾਰਹੈਜੀ॥ ਮਰਨਮਾਰਨੋਂਆਸ਼ਕਾਂਨਹੀਂ
ਰਹਿਨਾ ਲਈ ਹੋਥ ਜਾਂ ਖਿੱਚਤਲਵਾਰਹੈਜੀ॥ ਕਿਸ਼ਨਮਿੰਘ
ਸ਼ੇਰਾਂ ਅਤੇ ਆਸ਼ਕਾਂਨੂੰ ਚਾਰੋਂਤਰਫ਼ਹੋਂਦੀ ਮਾਰੋਮਾਰਹੈਜੀ॥
੧੨੫॥

ਕਲਾਮ ਅਕਲੂ

ਅਕਲੂ ਆਖਿਆ ਅਸਾਂ ਛੀ ਜਾਵਨਾਹੈਏਥੇਬੈਠਿਆਂਮਤਾਂ
ਅਵੇਲ ਹੋਵੇ॥ ਗੱਲਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀਆਂਨੀਜਿਵੇ
ਯਾਰ ਦੇ ਹੋਥ ਵੁਲੇਲ ਹੋਵੇ॥ ਮੇਲਾ ਚਿੱਤ ਤੇ ਬਿੱਤਦਾਜੱਗ
ਅੰਦਰ ਬਿਨਾ ਚਿੱਤਤੇ ਬਿੱਤ ਨਾਮੇਲਹੋਵੇ॥ ਬਿਨਾਮਤਲਬੋਂ
ਕੋਈ ਨਾਮੀਤਹੋਵੇ ਖਿੜੇਚਿੱਤਦੇਬਾਝ ਨਾ ਖੇਲਹੋਵੇ॥ ਬਿਨਾ

(੧੬੩)

ਸੁਖਦੇ ਕੁਝ ਸੁਆਦ ਨਾਹੀ ਬਿਨਾਂ ਸੂਰਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਵੇਲ ਹੋ ॥
 ਬਿਨਾਂ ਦਰਦ ਨਾ ਮਰਦ ਮਾਲਮਹੋਵੇ ਬਿਨਾਂ ਆਸਰੇ ਨਾਰ
 ਨਾਵੇਲ ਹੋਵੇ ॥ ਹਿਰ ਬੰਨ੍ਹਦੀ ਏਐਵੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਉਠ
 ਦੇ ਨੱਕ ਨਕੇਲ ਹੋਵੇ ॥ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੋਕਦੇ ਮਰਦ ਬੇਦਰਦ ਕਹੀਏ
 ਜਿਵੇਂ ਖੁਸ਼ਬੂ ਬਿਨਾਂ ਰਵੇਲ ਹੋਵੇ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾਮਾਲ ਬਿਨਾਂ
 ਐਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬੇ ਬਾਝ ਨਾ ਜਿਵੇਂ ਚੰਬੇਲ ਹੋਵੇ ॥੧੨੬॥

ਕਲਾਮ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੇ ਯਾਰ ਬਨਕੇ ਯਾਰ ਆਪਨੇ ਤੋਂ ਦੂਰ
 ਹੋਵੀਏ ਕਿਉਂ ॥ ਹਾਥੀਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਇਯਾਰੀ ਬੂਹੇ
 ਆਪਨੇ ਤੰਗ ਰਖੋਵੀਏ ਕਿਉਂ ॥ ਆਸ਼ਕ ਹੋਇਕੇ ਏਸ ਜਹਾਨ
 ਅੰਦਰ ਲੱਗੇ ਦੁਖ ਤਾਂ ਫੇਰਕਹੁ ਰੋਵੀਏ ਕਿਉਂ ॥ ਦੁਖਦੇਇਕੇ
 ਆਸ਼ਕਾਂ ਪੂਰਿਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ੇਰ ਸੁਖ ਦੀ ਨੀਂਦਰੇ ਸੋਵੀਏ ਕਿਉਂ ॥
 ਜਿਸ ਫਲ ਦਾ ਬੀਜ ਨਾ ਨੇਕ ਹੋਵੇ ਐਸੇ ਬੀਜਤਾਈ ਫੇਰ
 ਬੋਵੀਏ ਕਿਉਂ ॥ ਜਿਸ ਮਰਦਨੂੰ ਦੁਖਦਾ ਦਰਦ ਨਾਹੀ ਓਥੇ
 ਰੋਇਕੇ ਮੁਖੜਾਧੋਵੀਏ ਕਿਉਂ ॥ ਜਿਸ ਮਰਦਨੂੰ ਕਦਰਨਾਕਾਰ
 ਹੋਵੇ ਓਥੇ ਸੁਖਨਾਂ ਦੇ ਹਾਰ ਪਰੋਵੀਏ ਕਿਉਂ ॥ ਸਬਰ ਸ਼ੁਕਰ ਤੇ
 ਫ਼ਿਕਰ ਤੋਂ ਖੋਫ਼ ਆਵੇ ਸੁਣਤ ਸਾਫ਼ ਫਕੀਰਦੀ ਹੋਵੀਏ ਕਿਉਂ
 ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਪ੍ਰੀਤਕੀ ਰੀਤ ਨਾਹੀ ਐਸੇ ਮੀਤ ਉਤੇ
 ਜਾਨ ਖੋਵੀਏ ਕਿਉਂ ॥ ੧੨੭ ॥ ਕਲਾਮ ਅਕਲੂ
 ਅਕਲੂ ਆਖਿਆ ਤੁਧਨਾ ਸਮਝਨਾ ਹੈਕਾਂਹਨੂੰ ਅਪਨਾ ਸੀਸ
 ਖਪਾਈਏਈ ॥ ਅਸਾਂ ਆਖਿਆ ਯਾਰਕਦੀ ਮਦਾਹੈ ਕੋਈ ਏਸਨੂੰ

(੧੬੪)

ਅਕਲ ਸਿਖਾਈਏ ਜੀ॥ ਕਦੇਮੱਤ ਨਾਆਵਦੀਕਮਲਿਆਨੂੰ
 ਭਾਵੇਂ ਲਖ ਗਿਆਨ ਸੁਨਾਈਏਜੀ॥ ਕਾਲੇ ਆਦਮੀਮੂਲ ਨਾ
 ਹੋਨ ਗੋਰੇਭਾਵੇਂ ਲੱਖ ਸਬੂਨਾਂ ਦੇ ਲਾਈਏਜੀ॥ ਬੱਚੇਪਾਂਦੇ
 ਕਦੇ ਨਾ ਮਿੱਤ ਹੋਵਨ ਲੱਖ ਸਿਪੀਆਂ ਦੁਧਪਿਲਾਈਏਜੀ॥
 ਇੱਛੁ ਮਾਰਨੋਂ ਭੰਗ ਨਾ ਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇਭਾਵੇਂ ਚੁੰਮਕੇ ਸੀਸ ਤੇ
 ਚਾਈਏਜੀ॥ ਖੋਟੇ ਦੰਮ ਨਾਹੀਂ ਕਦੇਹੋਨ ਖਰੇਭਾਵੇਂ ਲੱਖ
 ਸੁਲਾਕੀਏ ਤਾਈਏ ਜੀ॥ ਖੂਫ਼ ਕੁਤੇ ਦੀਕਦੇਨਾਹੋਵੇਸਿੱਧੀ
 ਭਾਵੇਂ ਪੱਥਰਾਂਹੋਨ ਵਥਾਈਏਜੀ॥ ਬੂਟੇਅੱਕਾਂਥੀਂ ਕਦੇਨਾਅੰਬ
 ਹੋਵਨ ਭਾਵੇਂ ਆਬਹਯਾਤਲੈਪਾਈਏਜੀ॥ ਬਿੱਲਾਖਾਵਨੋਂ ਚੂਹੇ
 ਨਾਕਦੇ ਰਹਿੰਦਾ ਭਾਵੇਂ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਪੜ੍ਹਾਈਏ ਜੀ॥ ਨਹੀਂ
 ਵਾਦੀਆਂਆਦਤਾਂਜਾਂਦੀਆਂਨੀਭਾਵੇਂ ਕੁਦਕੇਮਾਰਮੁਕਾਈਏਜੀ
 ॥ ਕਦੇ ਨਿੰਮਦੇਪੱਤਨਾਹੋਨਮਿਠੇਭਾਵੇਂ ਸ਼ਕਰਾਂਘਿਉਸੰਚਾਈਏ
 ਜੀ॥ ਸ਼ੇਰ ਬਾਜ਼ ਨਾਮਾਸ ਦੇ ਬਾਝਰੀਵੇਭਾਵੇਂ ਕਿਤਨਾਹੀ
 ਸਮਝਾਈਏ ਜੀ॥ ਨੈਠ ਦੇਖਨੋਂ ਰੂਪ ਨਾ ਕਦੇਰਹਿੰਦੇਭਾਵੇਂ
 ਕਿਤਨਾ ਗਿਆਨ ਗਲਾਈਏਜੀ॥ ਰੰਗ ਇਸ਼ਕਮਜੀਠਨਾ
 ਮੂਲਲਹਿੰਦਾ ਭਾਵੇਂਵਿਚ ਦਰੀਯਾਧੁਵਾਈਏਜੀ॥ ਚੂੜਾਜਾਤ
 ਦਾਕਦੇਨਾਹੋਵੇਹਿੰਦੂਭਾਵੇਂ ਗੰਗਦੇ ਵਿਚਨਵਾਈਏਜੀ॥ ਚੋਰ
 ਚੋਰੀਓਂ ਬਾਜ਼ ਨਾ ਆਵਦੇਨੀ ਭਾਵੇਂ ਮਾਰਕੇਖਲਲਹਾਈਏ
 ਜੀ॥ ਫੈੜੀ ਇਸਤ੍ਰੀਰਹੇ ਨਾ ਯਾਰਬਾਝੇਭਾਵੇਂ ਓਸਦਾਸੀਸ
 ਮੁਨਾਈਏ ਜੀ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾ ਮੂਰਖਾਂਮਭਆਵੇਭਾਵੇਂ
 ਕਿੱਤਨੇ ਕਯਾਨ ਸੁਨਾਈਏਜੀ॥ ੧੨੮॥

(੧੬੫)

ਜਵਾਬ ਫਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਫਰਿਹਾਦ ਨੇ ਜਾਓ ਮੀਆਂ ਕਾਹਨੂੰ ਆਪਨਾ ਵਕਤ
ਵੰਢਾਵਨਾਏ ॥ ਅਸਾਂ ਕਮਲਿਆ ਮਸਤ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਭਲਾ
ਕਾਸਨੂੰ ਮੱਤ ਸਿਖਾਵਨਾਏ ॥ ਨੱਥ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਨੱਕ ਵਿਚ ਪਾਨ
ਲਗੇਂ ਪਿਆ ਪਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਵਨਾਏ ॥ ਸੂਈਆਂ ਪੱਥਰਾਂ
ਵਿੱਚ ਖੁਭਾਨ ਲੱਗੇਂ ਸਾਹਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਚਟੇ ਚੁਗਾਵਨਾਏ ॥
ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੱਤੇ ਓਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਕੰਮ
ਕਮਾਵਨਾਏ ॥ ੧੨੯ ॥

ਜਵਾਬ ਅਕਲੂ

ਅਕਲੂ ਆਖਿਆ ਸ਼ਹਿਰਬਾਂ ਗਈ ਸ਼ੀਰੀ ਹੁਣ ਆਵਨਾ ਓਸ ਨੇ
ਫੇਰਨਾਹੀ ॥ ਗਿਆ ਨਿਕਲ ਸਿਕਾਰ ਇਸ ਬਾਰ ਵੱਚੇਂ ਐਵੇ
ਜ਼ਾਫ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆ ਘੇਰਨਾਹੀ ॥ ਬੇਰਾਂ ਭੁੱਲਿਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਗਿਆ
ਨਾਹੀ ਅਜੇ ਵਕਤ ਹੈ ਕੋਈ ਅਵੇਰਨਾਹੀ ॥ ਘਰ ਜਾਨਾ ਹੋਖਰਾ ਬ
ਭਾਈ ਭਲੇ ਕੰਮ ਅੰਦਰ ਭਲੀ ਦੇਰਨਾਹੀ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੀ
ਪਿਆ ਡਰਾਵਨਾਏ ਖਾ ਲਵੇਂ ਗਾਤੂ ਕੋਈ ਸ਼ੇਰਨਾਹੀ ॥ ੧੩੦ ॥

ਜਵਾਬ ਫਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਫਰਿਹਾਦ ਜੇ ਗਈ ਸ਼ੀਰੀ ਅਸੀ ਜਾਵਾਂਗੇ ਓਸ ਦੇ
ਪਾਸ ਭਾਈ ॥ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਵੇਗੀ ਫੇਰ ਆਵੱਸ ਏਥੇ ਅਸਾਂ
ਹੋਵਨਾ ਨਹੀਂ ਨਿਰਾਸ ਭਾਈ ॥ ਲਾਤ ਕਨਤੂ ਵਿੱਚ ਕੁਰਾਨ
ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵਨਾ ਰੱਬ ਤੋਂ ਯਾਸ ਭਾਈ ॥ ਵੇਲੇ ਹਿਜਰ ਦੇ
ਸਬਰ ਹੈ ਅਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸਬਰ ਖੁਦਾ ਧਰਾਸ ਭਾਈ ॥ ਏਹ
ਗੱਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਜਹਾਨ ਅੰਦਰ ਨਾਲ ਸਾਸ ਦੇ ਹੈਸਦਾ ਆਸ

(੧੬੬)

ਭਾਈ ॥ ਆਸਾਜੀਵੇਤੇਮਰੇ ਨਿਰਾਸਹੋਕੇ ਜਾਨਜਾਵਦੀਉਡ
ਅਕਾਸ ਭਾਈ ॥ ਸਬਰ ਸੁਕਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਰਹਿਨਾ
ਨਹੀਂ ਆਸਕਾਂਕੁਝ ਵਿਸਵਾਸਭਾਈ॥ ਨਾਮਧਾਰਦਾ ਦਿਲਦੇ
ਵਿਚਰਹਿੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੱਮਸਦਾ ਨੂਰਪ੍ਰਕਾਸ਼ਭਾਈ ॥ ਜਿਧਰ
ਦੇਖੀਏ ਧਾਰ ਦਾ ਮੁਖ ਦਿੱਸੇ ਸਾਡੇ ਧਾਰਦਾ ਕਦੇ ਨ ਨਾਸ
ਭਾਈ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਏਹ ਇਸ਼ਕ ਮਾਸੂਕ ਬਾਜ਼ੀ ਐਵੇਂ
ਆਸਕਾਂ ਹਾਸ ਬਿਲਾਸ ਭਾਈ ॥ ੧੩੧ ॥

ਜਾਨਾਅਕਲੂਦਾਤੇਆਨਾਸ਼ੀਰੀਂਦਾਇਸਤੰਬੋਲਵਿਚ
ਗਿਆਅਕਲੂ ਅੰਤ ਸਲਾਮਕਰਕੇ ਹੱਥਜੋੜਕੇਸੀਸਨਿਵਾਇ
ਦਿੱਤਾ ॥ ਰਿਹਾਮਸਤਖਾਮੋਸ਼ਫਰਿਹਾਦਆਸਕਤਕੀਆਨਾਲ
ਦੀਵਾਰ ਲਗਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਚੱਲ ਖਬਰ ਲੈ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ ਫੇਰ
ਭਾਈਕਾਹੋਓਸਤੂੰਮਨੋਭੁਲਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਖਿਸਰੋਨਾਲਜਵਾਲ
ਹੋ ਰਾਤ ਕੱਟੀ ਕੁਲ ਜਵਾਬ ਸਵਾਲਮੁਕਾਇਦਿੱਤਾ॥ ਫ਼ਜ਼ਰ
ਹੋਈਤਾਂਉਠਕੇ ਸ਼ਾਹਖਿਸਰੋ ਕੁੰਡਾਖੋਹਕੇਤਾਕਹਵਾਇਦਿੱਤਾ
॥ ਕਿਹਾ ਅੱਜ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂਦੀ ਜਾਨਬਚੀ ਸੱਚੇਰੱਬਦਾ ਸੁਕਰ
ਬਜਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਭੇਤ ਰਾਤ ਦਾ ਰਖਿਆ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਹੱਥ
ਧੋ ਸ਼ੀਰੀਂ ਵੱਲੋਂ ਨੂਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਡੋਲੀ ਚਾੜ੍ਹਕੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ
ਤੋਰਿਓ ਨੇ ਇਸਤੰਬੋਲਦਾਰਾਹ ਦਿਖਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਆਫ਼ਤ
ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਕੋਈ ਨਾ ਰਖਸੱਕੇ ਘਰੋਂ ਕੱਢਕੇ ਸੁਕਰਬਜਾਇ
ਦਿੱਤਾ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਜਾਇ ਪਹੁੰਤੀ ਘਰ ਮਾਪਿਆਂਦੇ ਮਹਿਲੀਂ
ਬਾਂਦੀਆਂਪਈਘਵਿਛਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਆਈਆਂਰਲਸਹੇਲੀਆਂ

ਕੋਲ ਸੀਰੀਂ ਸਭ ਹਾਲ ਅਹਿਵਾਲ ਸੁਨਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਸਦਾ
 ਹਸਦੀ ਖੇਡਦੀਗਾਂਵਦੀ ਸੀ ਖੋਫ਼ਾਖਿਸਰੋਦਾਦਿਲੋਂ ਉਠਾਇ
 ਦਿੱਤਾ ॥ ਸੁਨਿਆ ਹਾਲ ਫ਼ਰਿਹਾਦਦਾ ਰੋਨਲਗੀਰੋਇਰੋਇ
 ਕੇ ਨੀਰਵਹਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਦੁਖ ਦਰਦਭੈੜਾਬਾਬ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੇ
 ਕੋਈ ਧੁਰੋਂ ਇਹਲੇਖਲਿਖਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਸ਼ੇਰਚਿਤਰਾਚਿੱਤਨੂੰ
 ਨਿਤਚੀਰੇਚੀਰਚੀਰਕੇਮਾਰ ਮੁਕਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਰੋਵਦੀ
 ਯਾਦ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਕਰਕੇਸੱਈਆਂਮਾਰਤਾਨੇਦੁਖਲਾਇਦਿੱਤਾ
 ॥ ਖਿਸਰੋਸ਼ਾਹਨੂੰ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰਿਮਾਈਨੇਹੁ ਨਾਲ ਕੰਗਾਲ
 ਲਗਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਗੱਭਾਂ ਕਮਲਿਆਂਦੀਆਂਸੁਨਹੋਈਕਮਤੀ
 ਐਵੇਂ ਹੋਸ਼ ਹਵਾਸ ਭੁਲਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿ ਆਸਖਤ
 ਜਵਾਬ ਕਰਨੇ ਏਹ ਕਿਸਉਸਤਾਦ ਪੜ੍ਹਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਮੇਰਾ
 ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਜਹਾਨਦਾਈ ਜਹਿਨੂੰ ਤੁਸਾਂਕੰਗਾਲਬਣਾਇ
 ਦਿੱਤਾ ॥ ਐਵੇਂ ਦੇਖਕੇ ਹਾਲਸ਼ਵਾਲ ਓਹਦਾਓਹਨੂੰ ਕੰਮਲਾ
 ਜੇਹਾ ਬਣਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਨਹੀਂ ਓਸਦੇਦਿਲਦੀਖਬਰਤੁਸਾਂ
 ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਵਾਇਦਾ ਪਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਮੇਵਾਸਤੇ ਨੰਗ
 ਮਲੰਗ ਹੋਯਾ ਸਭੇ ਨੰਗ ਨਾਮੂਸ ਗਵਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਘਰਬਾਰ
 ਉਜਾੜ ਫ਼ਕੀਰਬਨਿਆਅਤੇਆਪਨਾਆਪਭੁਲਾਇਦਿੱਤਾ ॥
 ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਜਿਸ ਨਾਮ ਫਕੀਰ ਹੋਯਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂਨੇਸੀਸ
 ਝੁਕਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥੧੩੨॥

ਜਵਾਬ ਸਹੇਲੀਆਂ

ਸੱਈਆਂਆਖਿਆਸ਼ੀਰੀਂਨੂੰਬਖਸ਼ਰਾਨੀ ਸਾਥੋਂਭੁਲਿਆਂਏਹ

(੧੬੮)

ਗੁਨਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਅਸੀਂ ਹਸੀਆਂ ਤੇ ਰੋਹ ਸਾਵਨੇ ਨੂੰ ਤੇਰਾ ਰੋਵਨਾ
 ਧੋਵਨਾ ਰਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਫਿਰੇ ਹਾਲ ਫੁਕੀਰਾਂ ਦੇ ਕੀਰ ਜੇਹਾ ਸਾਨੂੰ
 ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇਰਾ ਸ਼ਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਨੌਸ਼ਹੁ ਅਪਨੇ ਨਾਲ
 ਨਿਹਾਲ ਰਹੁ ਤੂੰ ਤੇਰਾ ਰੱਬ ਰਹੀਮ ਗਵਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਅੜੀਓ
 ਸੱਚ ਹੈ ਆਪ ਵਿਚ ਕਹਿਨ ਸੱਭੇ ਅੱਗ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਨਾਲ ਫੁਨਾਹ
 ਹੋਯਾ ॥ ਭੁਲ ਗਈ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸੁਧ ਸਾਰੀ ਘਰ ਬਾਰ ਵਿਸਾਰ
 ਅਚਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਵਾਸਤੇ ਓਸਨੇ ਫਕਰ ਲੀਤਾ ਤੇਰਾ
 ਓਸਦਾ ਵਿੱਚ ਸੁਆਹ ਹੋਯਾ ॥ ਘਰ ਬਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਖਿਆਲ
 ਕੋਈ ਨਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਵਾਂਗ ਅਲਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਏਹੋ ਜੇਹਾ ਨ
 ਕੋਈ ਫੁਕੀਰ ਦਿੱਸੇ ਫਰਿਹਾਦ ਜੈਸਾ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਅਨੀ
 ਸੱਚ ਭੈਨਾਂ ਸੱਚ ਸੱਚ ਬੀਬੀ ਇਸ਼ਕ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਬੀਵਾਹ ਵਾਹ
 ਹੋਯਾ ॥ ਖਿਸਰੋ ਖਸਮ ਨੂੰ ਛੋਡ ਕੇ ਨਸ ਆਈ ਜਹਿੰਦੇ ਨਾਲ
 ਸੁਹੱਕ ਨਿਕਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਵਾਂਗ ਚਕੋਰ ਦੇ ਅੱਗ ਭਖੇ
 ਅਤੇ ਮੁਖ ਫਰਿਹਾਦ ਦਾ ਮਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਏਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਕ
 ਹੈ ਪਾਕ ਅੜੀਓ ਅਜੇ ਤੀਕ ਨਾ ਕੁਛ ਵਿਨਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਏਧਰ
 ਨਾਲ ਫਿਰਾਕ ਦੇ ਜਲੀ ਸ਼ੀਰੀਂ ਓਧਰ ਦੇਖ ਫਰਿਹਾਦ ਭੀ
 ਦਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਿੱਸੇ ਲਾਲ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਅੰਦਰ
 ਦਿਲ ਦੇ ਵਾਗ ਸਿਧਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਕੇਹਾ ਉਜਰ ਤੇ ਜੇਰ ਹੈ ਆਸ਼ਕਾਂ
 ਦਾ ਗਲ ਪੱਲੂੜਾ ਤੇ ਮੂੰਹ ਘਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਬਾਝ ਧਾਰ ਕਰਾਰ ਨਾ
 ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨਾ ਜਾਨੀ ਆਂਭਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਬੋਲ
 ਕੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਸੱਈਆਂ ਆਖਿਆ ਦਸ ਕੀ ਘਾਹ

(੧੬੬)

ਹੋਯਾ ॥ ਨੈਹੁ ਲਾਇਕੈ ਫੇਰਕੀ ਫਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਵੇ
ਸੋ ਜਾਨੀਏ ਵਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਪਹਿਲੀ ਲਹਿਰ ਲਿਭਾੜੀਏ ਮਾਰੀਏ
ਨੀ ਅੱਗੇ ਲੱਖ ਲਹਿਰੀਂ ਬਹਿਰ ਵਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਮਾਯਾ ਮਾਲਕੀ
ਆਸ਼ਕਾਂ ਪੂਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਨਾ ਸਾਝ ਜੋ ਨਾਲ ਨਿਗਾਹ ਹੋਯਾ ॥
ਰਾਹ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਅੱਲਾ ਮਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਪਾਰਸਾਂ ਦੇ
ਗਲ ਫਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਰਹੇ ਇਸ਼ਕ ਜਾਵੇ ਭਾਵੇਂ ਮਾਲਸਾਰਾ
ਐਵੇਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਮਰਤਬਾ ਜਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਗਮ ਹੈ
ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅੱਲਾਹ ਹੋਯਾ ॥ ੧੩੩ ॥

ਖਬਰ ਹੋਨੀ ਛਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਆਵਨੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੇਵੀ
ਕਿਸੇ ਕਿਹਾ ਛਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਆਈ ਸ਼ੀਰੀਂ ਫਿਰੇ ਭੋਲਿਆ
ਮਸਤ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਵੇ ॥ ਤੇਰੇ ਭਾਗ ਵੀਰੋ ਸਾਈਂ ਮਿਹਰ
ਕੀਤੀ ਹੋਵੀਂ ਦੇਖਕੇ ਸਾਦ ਮਸਤਾਨਿਆਂ ਵੇ ॥ ਉੱਠ ਦੇਖ ਤੂੰ
ਮੁੱਖ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਫਿਰੇਂ ਕਾਸ ਨੂੰ ਵਾਂਗ ਬੈਗਾਨਿਆਂ ਵੇ ॥
ਤੀਰ ਤਾਨਿਆਂ ਦੇ ਮਾਰਨ ਲੋਕ ਤੈਨੂੰ ਹੋਇ ਰਹਿਓਂ ਤੂੰ ਵਾਂਗ
ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਵੇ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾ ਦੇਰਕਰ ਏਸ ਵੇਲੇ ਚੱਲ
ਦੇਖ ਮਹਬੂਬ ਹੈਰਾਨਿਆਂ ਵੇ ॥ ੧੩੪ ॥

ਜਾਵਨਾ ਛਰਿਹਾਦ ਦਾ ਦੇਖਨੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ
ਸੁਨਿਆ ਜਦੋਂ ਛਰਿਹਾਦ ਨੇ ਆਈ ਸ਼ੀਰੀਂ ਕਿਹਾ ਦੇਖੀਏ ਚੱਲ
ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ॥ ਕਮਰ ਕੱਸ ਫਕੀਰ ਤਿਆਰ ਹੋਯਾ ਕਿਹਾ
ਲੁੱਟੀਏ ਚੱਲ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ॥ ਠੂਠਾ ਹੱਥ ਤੇ ਚਿਮਟਾ ਬਗਲ
ਅੰਦਰ ਪਿਆਲਾ ਪਕੜਿਆ ਮਾਰ ਉਲਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ॥ ਸੋਹਲੀ

ਟੋਪੀਆਂ ਪਹਿਨਕੇ ਦੁਸਤਹੋਯਾ ਆਸ਼ਕਫੁਕਕੇਇਸ਼ਕਚੰਗਿ
 ਆਰਿਆਂ ਨੂੰ॥ ਫਜ਼ਲ ਹੋਕਹੋਏਸਾਈਖੈਰ ਰੱਖੇ ਫਿਰੇਦੇਖਦਾ
 ਮਹਿਲ ਮੁਨਾਰਿਆਂ ਨੂੰ॥ ਮੰਗੇਭਿੱਖਿਆ ਕੂਚਿਆਂਵਿਚ ਜਾਕੇ
 ਕਰੇਦੀਦਨਾਕੁਲਦਵਾਰਿਆਂਨੂੰ॥ ਕੋਈਆਖਦੀਨਹੀਂਅਰਾਮ
 ਆਵੇਏਹਨਾਂ ਫੁਕਰਿਆਂ ਰਬ ਦਿਆਂ ਮਾਰਿਆਂਨੂੰ॥ ਕੋਈ
 ਆਖਦੀਨੇਕਨਸੀਬ ਸਾਡੇਅਜ ਦੇਖਿਆਨੇਕ ਸਤਾਰਿਆਂਨੂੰ
 ॥ ਕੋਈ ਆਖਦੀਹੋਰ ਨਾਕਾਰ ਕੋਈ ਏਹਨਾਂਵੇਹਲਿਆਂਸਾਫ਼
 ਨਿਕਾਰਿਆਂ ਨੂੰ॥ ਕੋਈਆਖਦੀ ਦੇਖੇ ਨੀਚੰਦ ਚੜਿਆਕਰੇ
 ਦੂਰ ਦਿਲਤੋਂ ਹੋਰਤਾਰਿਆਂਨੂੰ॥ ਪਹੁਤਾਸ਼ੀਰੀਂ ਦੇਮਹਿਲ ਦੇ
 ਹੇਠ ਜਾਕੇ ਅਤੇ ਬੋਲਦਾ ਬੋਲ ਕਰਾਰਿਆਂ ਨੂੰ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੇਖ
 ਫਰਿਹਾਦਨੂੰਸ਼ਾਦਹੋਈ ਜਿਵੇਂਸ਼ਾਹਲਵੇਮੁਲਕਾਂਭਾਰਿਆਂ ਨੂੰ
 ॥ ਦੂਰੋਂ ਦੇਖਕੇ ਰੱਜ ਓਹ ਗਏਦੇਵੇਂ ਰਾਹੀਂਦੇਖਜਿਓਂਸ਼ਹਿਰ
 ਮੁਨਾਰਿਆਂਨੂੰ॥ ਹਰੇ ਦਿਲ ਹੋਏ ਦੋਹਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਪਾਨੀ
 ਪਹੁੰਚਿਆਖੁਸ਼ਕ ਕਿਆਰਿਆਂਨੂੰ॥ ਦਰਸ ਦੇਸਤਾਂਦਾ ਦਿਲ
 ਜਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਨਾ ਮੁਛਤਦਾ ਜਿਵੇਂ ਸੁਨਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ॥
 ਵਾਹ ਵਾਹ ਮਹਬੂਬਦਾ ਮੁਖ ਪਿਆਰਾ ਐਗਨ ਰੱਬਬਖਸ਼ੇ
 ਐਗਨ ਹਾਭਿਆਂਨੂੰ॥ ਰੱਬ ਆਨ ਮਬੱਬ ਬਨਾਂਵਦਾਈ ਚਾਰਾ
 ਹੋਵਦਾ ਤੁਰਤ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ॥ ਜਦੋਂ ਸਾਹਮਨੇ ਯਾਰ
 ਦੀਵਾਰ ਦੇਵੇ ਤਦੋਂ ਲੱਗਦੀ ਚੋਟ ਨਗਾਰਿਆਂਨੂੰ॥ ਕਿਸਨ
 ਸਿੰਘ ਮਹਬੂਬਹੀ ਦੇਖ ਸਾਰੇ ਦਿਲੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਹੋਰ
 ਪਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ॥ ੧੩੫॥

ਸ਼ੇਹਰਤ ਹੋਈ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਨਿੱਤ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ
ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਰਿਹਾ ॥ ਸੁਨ ਕੇ ਬਾਦ ਸਾਹਮਾ ਰਦਾ ਆਹੁ ਨਾਰੇ
ਜੈਂ ਦਾ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾਇ ਸਭ ਜਾਇ ਰਿਹਾ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ਨਾ ॥
ਜਾਂਵਦੀ ਨਾਲ ਓਹ ਦੇਵੇ ਸਰਾਜ ਤੇ ਮੁਲਕ ਦਿਵਾਇ ਰਿਹਾ
॥ ਖਤਰਾ ਖੇਡ ਨਾ ਰੱਖਦਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਸੀਸ ਆਪਨਾ ਤਲੀ
ਟਿਕਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਸੱਦਾ ਮੀਰ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਰੇ ਫ਼-
ਰਿਹਾਦ ਦੀ ਗੱਲ ਚਲਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਕੋਈ ਕਰੇ ਤਦ ਬੀਰ ਵਜ਼ੀਰ
ਸਾਰੇ ਅੱਗੇ ਆਪਨਾ ਜੋਰ ਸਭ ਲਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਨਾਹੀਂ ਮਾਰਨਾ
ਜੋਰ ਤੇ ਜੁਲਮ ਹੋਵੇ ਇਸ ਤੋਰ ਹੀ ਗੋਰ ਕਰਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਕਹੇ
ਫ਼ਖ਼ਰੁਦਾਇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਜੁਲਮ ਛੱਡ ਕੇ ਅਦਲ ਕਮਾਇ
ਰਿਹਾ ॥ ਜਾਵੇ ਨਿਕਲ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਇਕੇ ਰੂਪ ਹੋਵੇ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ
ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਅਕਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਨਾਲੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਹਾਲ ਬੇਹਾਲ
ਦਿੱਸੇ ਅਸਰ ਓਸਦੇ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਆਇ ਰਿਹਾ ॥ ਸਾਨੂੰ ਮਾਰ
ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਸੱਭੇ ਦਾ ਦ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਵੇਵਾਇ
ਰਿਹਾ ॥ ਜੇਹੜਾ ਆਦਮੀ ਸੀ ਵੈਰੀ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਨਿੰਦਾ ਆਸ਼ਕਾਂ
ਦੀ ਬਤਲਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੇਵੈਰ ਕਰੇ ਆਸ਼ਕਾਂ
ਸੋ ਓਹ ਦਾ ਤੁਖ਼ਮ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਜਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ੧੩੬ ॥

ਕਲਮ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ

ਮਾਉਂ ਆਖਦੀ ਸ਼ੀਰੀਂ ਤੂੰ ਸਮਝ ਧੀ ਆਤੇਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ
ਕੇਹਾ ਸ਼ੇਰ ਹੈ ਨੀ ॥ ਆਸ਼ਕ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਆਖਦੇ ਲੋਕ ਸਾਰੇ
ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਜੋ ਲਟ ਲਟੇਰ ਹੈ ਨੀ ॥ ਘਰੋਂ ਕੱਢਿਆ ਮਾਪਿਆ

ਜਾਨ ਵਹਿਸੀਐਬਦਾਰ ਭੰਗੀ ਭੈੜਾਚੋਰ ਹੈਨੀ॥ਕਰਨਲੋਕ
ਗੱਲਾਂ ਮੈਂ ਭੀ ਸੁਣੀ॥ਕਤੇ ਤੇਰੇਇਸਕਦਾਓਸਨੂੰ ਜੋਰਹੈਨੀ
॥ ਤੇਰੇਨਾਮਦਾ ਭਜਨਵਿਨਰੈਨਕਰਦਾਜੇਹਾ ਭਗਤਨੂੰਨੰਦ
ਕਿਸ਼ੋਰ ਹੈ ਨੀ ॥ ਤੂੰਹੈਂਸਮਾਤੇਓਹਪਤੰਗ ਵਾਂਗੂੰ ਜਿਵੇਂਚੰਦ
ਪਿਆਰ ਚਕੋਰ ਹੈਨੀ॥ਤੇਰੇ ਹਿਜਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਲਹੋਯਾ
ਕੋਈ ਕੰਮਨਾ ਓਸਨੂੰ ਹੋਰ ਹੈਨੀ ॥ਬੁਲਬੁਲਫੁਲਵਾਂਗੂੰਤੇਰੀ
ਪ੍ਰੀਤ ਓਹਦੀ ਤੂੰਹੈਂ ਮੋਰਨੀਤੇਓਹਮੋਰਹੈ ਨੀ॥ਤੈਨੂੰਸ਼ਰਮ
ਹਯਾਉਨਾ ਲੱਜ ਕੋਈ ਤੇਰਾ ਬਾਪ ਸੁਨਕੇ ਗਾਮਖੋਰਹੈਨੀ॥
ਕਰਮਾਂ ਮਾਣਜਾ ਮਾਰਿਆ ਨਹੀਂਮਰਦਾ ਛਰਿਹਾਦਛੋਲਾਦ
ਕਠੋਰ ਹੈ ਨੀ॥ ਔਰਤ ਸਤਰ ਸੇਤੀਘਰਾਂਵਿਚ ਚੰਗੀ ਇਕੇ
ਜਾਇ ਪਵੇ ਵਿਚ ਗੋਰਹੈਨੀ॥ਤੇਰੇਵਾਸਤੇ ਚੰਦਹੈਚੰਦਵੀਂਦਾ
ਸਾਡੇਵਾਸਤੇ ਤਾਂ ਅੰਧਘੋਰਹੈਨੀ॥ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀਂਇਸ-
ਤੋਬੋਲਦੈਸਨ ਸੱਸੀਜਿਵੇਂਵਿਚਸਹਿਰਭੀਮੋਰਹੈ ਨੀ॥੧੭੨॥

ਜਵਾਬਸ਼ੀਰੀਂ

ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਦੀ ਮਾਉਂ ਨੂੰ ਰੱਬਜਾਨੇ ਮੇਰੇਵਿਚਨਾਹੀਕੋਈ
ਦੋਸਮਾਏ॥ ਕਦੇ ਮਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੂਲਨਾਰੁਤਰੀਮੰਦਿਨੇਰਾਤ
ਰਹਾਂ ਪੜਦਾਪੋਸਮਾਏ॥ਮੈਨੂੰ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀਏਸ ਰੱਲ
ਦੀ ਨੀ ਤੈਥੋਂ ਸੁਣੀਉਡੀ ਮੇਰੀ ਹੋਸਮਾਏ॥ਜਾਇਦਮੂਰਤਾਂ
ਲਿਖਦਾ ਦੇਖ ਮੈਨੂੰਓਹਨੂੰ ਆਗਿਆਇਸਦਾਜੋਸਮਾਏ ॥
ਕੰਮ ਕਾਰ ਰਬਾਰ ਵਿਸਾਰ ਸਾਰਾ ਭਾਹੀਂ ਹੋਗਿਆਖਾਨਾ
ਬਦੋਸਮਾਏ॥ ਕਦੇ ਨਾਲ ਛਰਿਹਾਦ ਨਾ ਬਾਤ ਕੀਤੀਓਹ

(੧੭੩)

ਭੀ ਦੇਖਕੇ ਰਹੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਮਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਭੁਲ ਭੁਲਾਵੇ ਦੇਖ ਮੈਨੂੰ
ਹੋਯਾ ਕੰਮਲਾ ਮਸਤ ਬੇਰੋਸ਼ ਮਾਏ ॥ ਮੈਨੂੰ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਖਬਰ
ਨਾ ਸਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਨਾ ਵਦੀ ਸਿਰ ਸਰੋਸ਼ ਮਾਏ ॥ ਮੈਂ ਹਾਂ
ਬਾਲੜੀ ਬਾਲੜੀ ਬੂਠ ਤੁਹਮਤ ਕੇਹੀ ਲ ਪਾਈ ਮੇਰੇ ਰੋਸ਼
ਮਾਏ ॥ ਦੇਗ ਦੁਧ ਵਾਲੀ ਜਿਵੇਂ ਜੋਸ਼ ਖਾਵੇ ਅਤੇ ਉੱਡ ਜਾਵੇ
ਸਰਪੋਸ਼ ਮਾਏ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਇਸ ਵਾਰ ਅਸਵਾਰ ਹੋਕੇ
ਪਈਏਂ ਆਨ ਕਰਵੀ ਪੋਸ਼ ਪੋਸ਼ ਮਾਏ ॥ ੧੩੮ ॥

ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ

ਮਾਉਂ ਆਖਦੀ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਹੋਯਾ ਸਾਡੀ ਦੂਰ ਹੋਈ ਅੱਜ ਪੱਤ
ਧੀਆ ॥ ਵੱਡੀ ਵਾਉ ਖਿਜਾਂ ਦੀ ਬਾਗ ਅੰਦਰ ਰਿਹਾ ਰੁਖ ਦੇ ਨਾਲ
ਨਾ ਪੱਤ ਧੀਆ ॥ ਲੋਈ ਸਰਮ ਦੀ ਲਾਹ ਬੇਪਤ ਹੋਈਏਂ ਰਿਹਾ
ਧਰਮ ਈਮਾਨ ਨਾ ਸੱਤ ਧੀਆ ॥ ਮਨ ਮੱਤ ਹੋਈਏਂ ਤੇਰੀ ਮੱਤ
ਮਾਰੀ ਤੈਨੂੰ ਲੱਗਦੀ ਕੋਈ ਨਾ ਮੱਤ ਧੀਆ ॥ ਮੱਤ ਫੇਰ ਰਿਹਾ ਦ
ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੇਂ ਫਿਰੇ ਕੰਮਲਾ ਤੇ ਉਨ ਮੱਤ ਧੀਆ ॥ ਧੀਆ
ਪਿਆਰੀ ਆਂਧਾਰੀ ਆਂ ਨਾਹਿਲਾ ਵਨ ਹੋਵਨ ਖੁਆਰੀ ਆਂ ਫੇੜ ਦੇ
ਅੱਤ ਧੀਆ ॥ ਏਠ ਨਾਲ ਹਿਯਾ ਉਦੇ ਰੋਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋਠ ਉਤੇ
ਪਈ ਵੱਤ ਧੀਆ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਮਹਿਲ ਵਰਿਹਾ ਵਦੇ ਦੇਖ ਨੇਨੂੰ ਤੇਰਾ
ਦੂਰ ਹੋਯਾ ਤਿਲੋਂ ਜੱਤ ਧੀਆ ॥ ਸੱਈ ਆਂ ਨਾਲ ਵਰਿਹਾ ਦਦੇ
ਸਾਂਗ ਲਾਵੇਂ ਲੱਗੀ ਸਾਂਗ ਤੈਨੂੰ ਸੁਕੀ ਵੱਤ ਧੀਆ ॥ ਤੇਰਾ ਤੋਰ
ਕੁਛ ਹੋਰ ਵਾਹੋਰ ਹੋਯਾ ਗਈ ਭੁਲ ਭਲਿ ਆਂ ਵਾਲੀ ਮੱਤ ਧੀਆ
॥ ਭਾਵੇਂ ਭੁਤ ਬੈਤਾਲ ਦਾ ਪਿਆ ਸਾਧਾ ਗਾਵੇਂ ਤਾਲ ਬੈਤਾਲ

(੧੭੪)

ਏਗੱਤਧੀਆ ॥ ਜੇਹੜੀਛਡ ਭਰਤਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਰਖੇਓਹਦੀ
ਲੋਗਪੁਲੋਗ ਨਾਗੱਤ ਧੀਆ॥ ਭੇਰਾਭੇਤਮੈਂ ਸਭਮਾਲੂਮਕੀਤਾ
ਖੀਰਛੱਡ ਲੱਗੀ ਖਾਨ ਝੱਤ ਧੀਆ॥ ਨਾਲਚਾਕਰਾਂਚਾਪਰੀਤ
ਲਾਈਭੇਰਾਚਾਕਰਾਂਛਿਕਰਹੈਵੱਤਧੀਆ ॥ ਭੈਨੂੰਪਾਇਜੀਜੀਰ
ਅਸੀਰ ਕਰਾਂ ਲੱਕ ਭੋੜਸੁਟਾਂਮਾਰਲੱਤਧੀਆ॥ ਹੁਨਘੱਲੀਏ
ਸਾਹੁਰੇ ਬੱਥਭੈਨੂੰ ਭੋਲੀਪਾਇ ਲੈਜਾਵਸੀਪੱਤਧੀਆ॥ ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਅਸੀਲਹੈ ਸੀਲਸੇਤੀ ਵੇੜਸੇਖੀਆਂਤੇ ਪੰਜਸਤਧੀਆ
॥ ੧੩੯॥

ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀ

ਸ਼ੀਰੀਆਖਿਆ ਸੜੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨਾਹੀਜਲੀਬਲੀਨੂੰਨਜਾਲ
ਬਾਲਮਾਏਮੈਂਕੀਇਸਕਛਿਰਾਕਨੂੰਜਾਨਦੀਸਾਂਭੋਲੀਭਾਲੜੀ
ਨੱਢੜੀਬਾਲ ਮਾਏ॥ ਬੁਰੇਲੇਖਓਹਮੁਝਨੂੰਦੇਖਦੈਠਾਮੈਂਭੀ
ਭੁਲੜੀਮੁਖਵਿਖਾਲਮਾਏ॥ ਓਹਦੇ ਸ਼ੋਕਦਾਭੋਕਪੈਗਿਆਗਲ
ਵਿਚਹੋਯਾ ਖਿਆਲਦਾ ਜ਼ਰਾ ਖਿਆਲਮਾਏ॥ ਮੇਰੇਨਾਮਪਿਛੇ
ਨੰਗ ਨਾਮ ਖੋਯਾ ਹੋਯਾ ਖੁਆਰ ਜਲੀਲ ਜਵਾਲਮਾਏ॥ ਰਹੇ
ਯਾਦਛਰਿਹਾਦਦੀ ਦਿਲ ਅੰਦਰਕਰਾਂ ਜ਼ਿਕਰਓਹਦਾਵਾਲ
ਵਾਲ ਮਾਏ॥ ਮੇਰੇਦੰਮਦੇ ਹੈ ਨਾਲ ਸ਼ੋਕਓਹਦਾ ਦਮਦਮ
ਹੋਵੇ ਕੀਲਕਾਲਮਾਏ॥ ਘਰਸਾਰਵਿਸਾਰਖੁਆਰਹੋਯਾਮੇਰਾ
ਯਾਰ ਸਚਾਸੱਚਭਾਲਮਾਏ॥ ਕਰਾਂਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨਦਿਲਜਾਨ
ਉਭੋਂ ਐਵੇਂ ਜਾਨ ਏਹ ਹੱਕ ਹਲਾਲ ਮਾਏ॥ ਇਸ਼ਕਮੁਸ਼ਕ
ਨਾ ਛਪਦਾ ਕਹਿਨ ਸਿਆਨੇ ਦੇਖਵਿਚਕੱਖਾਂਅੱਗਭਾਲਮਾਏ
॥ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਛਰਿਹਾਦ ਵਿਚਛਰਕਨਾਹੀਂਜਿਵੇਂਬੀਜਪੱਤਾ

(੧੭੫)

ਫੂਲ ਡਾਲ ਮਾਏ ॥ ਆਸ਼ਕ ਹੋਇ ਕੇ ਮੁੜਨ ਨਾ ਹੋਂ ਵਦਾਈ ਹੁਣ
ਜੀਉਂਦਿਆਂ ਹਟਨ ਮੁਹਾਲ ਮਾਏ ॥ ਨਾਲ ਸ਼ੇਰ ਦਿਲੋ ਰਮਿਲ
ਹਟੇ ਨਾਹੀਂ ਪਕੜਹਥ ਸਮਸ਼ੇਰ ਤੇ ਢਾਲ ਮਾਏ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਆਕੇ ਗਾਜ਼ੀ ਫਿਰਨ ਨਾ ਹੋਨ ਹਲਾਲ ਮਾਏ

॥ ੧੮੦ ॥ ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ

ਮਾਉਂ ਆਖਦੀ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਲੁਟੀਆਂ ਮੈਂ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਤੇਈ ਚੋੜ ਚਪੱਟ
ਧੀਆ ॥ ਭਈਆ ਪਿੱਟੀਏ ਪਿੱਟੀਏ ਬੈਠ ਤੈਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮੇਢੀਆਂ
ਤੇਰੀਆਂ ਪੱਟ ਧੀਆ ॥ ਲੋੜੇਂ ਕੰਬਲਾਂ ਤੱਪੜਾਂ ਭੂਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ
ਫੜਾ ਤਾਫੜਾ ਪੱਟ ਧੀਆ ॥ ਕਿਥੋਂ ਪਟਿਆ ਓਹ ਤੇਰੇ ਪੇਸ਼
ਪਿਆ ਝੁਗੇ ਪੱਟ ਕਰਕੇ ਨੰਗੇ ਪੱਟ ਧੀਆ ॥ ਬੇਠੇ ਖੱਟ ਉੱਤੇ
ਖੱਟ ਪਟ ਰਜਕੇ ਨਹੀਂ ਏਸ ਗੱਲੋਂ ਕੋਈ ਖੱਟ ਧੀਆ ॥ ਹਠ
ਛੋਡਕੇ ਹਟ ਜਾ ਓਸ ਵੱਲੋਂ ਜੈਂਦਾ ਘਰ ਨਾ ਘਾਟ ਨਾ ਹਟ
ਧੀਆ ॥ ਏਸ ਇਸ਼ਕ ਦਰੀਯਾਉ ਦੇ ਵੈਹਨ ਡਾਢੇ ਬੰਨਾਂ ਹੋਂਦ
ਨਾ ਛੋਡਦੇ ਵਟ ਧੀਆ ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਤਾਂ ਮਾਰਫ਼ ਨਾ ਹਕਰ ਸੀ
ਜਦੋਂ ਪਿਆ ਤੈਨੂੰ ਘੁਰੀ ਵਟ ਧੀਆ ॥ ਸੱਟ ਦਿਲੋਂ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ
ਯਾਦਗਾਰੀ ਨਹੀਂ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਹੋਸੀ ਸੱਟ ਧੀਆ ॥ ਕਟ ਸੀਸ ਤੇ
ਵੱਟਕੇ ਗਲਾ ਘੁਟਾਂ ਪੁਟਾਂ ਵਾਲ ਤੇਰੇ ਕਾਲੇ ਕਟ ਧੀਆ ॥ ਦੇਖ
ਬਾਪ ਤੇਰਾ ਬੁਰਾ ਬਾਬ ਕਰਸੀ ਚੀਲਾਂ ਮਾਸ ਖਾਸਨ ਕਟ ਕਟ
ਧੀਆ ॥ ਸ਼ਾਨੀ ਹੋਇ ਕੇ ਕੰਮਲੀਆਂ ਕਰੇਂ ਗਲਾਂ ਓਹਨ ਖਸਮੜਾ
ਜੜਾ ਲੱਟ ਧੀਆ ॥ ਤੈਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਕਿਤੇ ਨਿਕਲ ਜਾਸੀ
ਨਾਲੇ ਮਾਲ ਦੌਲਤ ਲੁਟ ਲੁਟ ਧੀਆ ॥ ਘੋੜੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਸੋਹਣੀ ਜੀਨ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਚਾਵਦੀਗਧੇਦੀਛੱਟ ਧੀਆ ॥
 ਕੋਇਲ ਕਾਉਂ ਦਾ ਕਦੇ ਨਾ ਮੇਲ ॥ ਵੇਕਿਥੇ ਖੀਰਤੇਕੈਫਦਾ
 ਮੱਟ ਧੀਆ ॥ ਤੇਰੇਬਾਪਨੂੰ ਕਦੇ ਜੇ ਜਾਜਬ ਆਯਾ ਨੱਕਕੰਨ
 ਸੁਟੂ ਦੇਵੇਂਕੱਟ ਧੀਆ॥ਛੱਡ ਸਹਿਤਤੇ ਮਿਠਿਆਂ ਸਰਬਤਾਂਨੂੰ
 ਰਾਬ ਅਤੇਨਹੀਂ ਸੀਰਾ ਹੱਟ ਧੀਆ॥ਏਹ ਗੱਲ ਜੇਬਨਾਹੀਂ
 ਸਾਹਜ਼ਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਨੌਕਰਾਂਦੇ ਖਟਪਦਧੀਆ॥ਮੰਦੇਕੰਮ
 ਵਲੋਂ ਬਟ ਮੁਕਨ ਚੰਗਾ ਬੁਰਾ ਕਰਨ ਮੰਦਾਪਲਬਟਧੀਆ॥
 ਏਹ ਚੋਰੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ ਐਬ ਸਾਰੇ ਓੜਕ ਸੱਟਦੇਨੀ ਜੜਾਂ
 ਪੱਟ ਧੀਆ॥ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਸੀਸੀਹੋਵੇ ਅਤਰ ਵਾਲੀਓਹਦਾ
 ਲਾਹਿ ਨਾ ਛੱਡੀਏ ਭੱਟ ਦੀਆ ॥ ੧੮੧ ॥

ਜਵਾਕ ਸੀਰੀਂ

ਸੀਰੀਂ ਅਖਾਦੀ ਮ ਉਂਨੂੰਰੱਬ ਜਾਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨਅੰਦਰ ਓਹੋ
 ਭਾ ਗਿਆ ਨੀ॥ਅੱਖੀਂਲੰਗੀਆਂ ਠੰਗੀਆਂ ਓਸਵੇਲੇਕਹੀਅ
 ਵੱਗੀਆਂ ਇਸ਼ਕ ਭਰਮਾਗਿਆ ਨੀ॥ਇਸ਼ਕ ਹਟੇ ਨਾ ਨਾਲ
 ਨਸੀਹਤਾਂ ਦੇ ਜੇੜ੍ਹਾ ਅਕਲ ਦੀ ਅਕਲ ਫੁਲਾਗਿਆ ਨੀ ॥
 ਜਿਸ ਰੋਜ਼ਦਾ ਇਸ਼ਕ ਥੀਂ ਮੌਜ ਹੋਯਾ ਮੇਰਾਜਿਗਰਤੇਜਾਨ
 ਜਲਾ ਗਿਆ ਨੀ॥ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਛੱਡ ਘਰਬਾਰ ਬੈਠਾ ਕੰਮ
 ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਵੰਞਾ ਗਿਆਨੀ॥ ਸੂਲੀ ਸਾਰ ਥੋਂ ਮੂਲ ਨਾ
 ਸੰਗਿਆ ਹੈ ਜੋਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਆਪਨਾ ਲਾ ਗਿਆਨੀ॥ਕੀ
 ਕਰ ਓਸਦਾ ਖਾਮ ਖਜਾਲ ਜਾਨਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਤੋਂਆਪਵਿਦਾ
 ਗਿਆ ਨੀ॥ਫੁਲਾ ਦੁਖ ਤੇ ਮੁਖ ਜਹਾਨਵਾਲਾਜਿਸਰੋਜ਼ ਦਾ

(੧੭੭)

ਮੁੱਖ ਦਿਖਾਗਿਆਨੀ॥ ਛੁਟਾਕਤਨਾ ਤੁੰਬਨਾਂ ਹੋਰ ਖੇਲਾਂ ਖੇਲ
ਇਸ਼ਕਦੀ ਯਾਰ ਖਿਲਾ ਗਿਆ ਨੀ ॥ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰੀਤ ਸੱਚੀ ਪਰ
ਤੀਤ ਕਰਤੂੰ ਬਦਨੀ ਭਨੂੰ ਮੀਤ ਹਟਾ ਗਿਆਨੀ ॥ ਮੇਰਾ ਦੇਖ
ਸਿੰਘਾਰ ਏਹ ਸਤੀ ਵਾਲਾ ਦਿਲੋਂ ਸ਼ੋਕ ਦਿਲ ਦਾਰ ਉਠਾ ਗਿਆ
ਨੀ ॥ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਉਹਨੂੰ ਉਹ ਦਾ ਨਾਮ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇ ਮਕਰ ਏਕ
ਕਰਾ ਗਿਆਨੀ ॥ ਭੜਾ ਜੀਉ ਮੇਰਾ ਮੇਰੇ ਵੱਸ ਨਾਹੀਂ ਕੋਈ
ਜਾਦੂੜਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਪਾਗਿਆ ਨੀ ॥ ਦਿਨੇ ਰਾਤ ਉਹਦੀ ਝਾਤ
ਯਾਦ ਰਹੇ ਫਰਿਹਾਦ ਫਰਸਾਦ ਲਗਾ ਗਿਆਨੀ॥ ਐਵੇਂ ਗੱਲ
ਕੀਤੀ ਗੱਲ ਗਲ ਗਈ ਜਾਨ ਗਲ ਗਈ ਗਮਖਾ ਗਿਆਨੀ
॥ ਸੱਚ ਜਾਨ ਮਾਏ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਗਈ ਅਨ ਜਾਨਨੂੰ ਇਸ਼ਕ ਵਲਾ
ਗਿਆ ਨੀ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਇਤਫਾਕਨਾ ਹੋਯਾ ਕਦੇ ਐਵੇਂ ਚੋਟ
ਫਿਰਾਕਦੀ ਲਾਗਿਆਨੀ ॥ ੧੪੨ ॥ ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਰੀ ਦੀ
ਮਾਉਂਦਾ ॥ ਮਾਉਂਦਾ ਖਦੀ ਸ਼ੀਰੀ ਨੂੰ ਚੋੜ੍ਹ ਹੋਈ ਏਂ ਤੇਰੀ ਦੁਰ
ਹੋਈ ਸੁੱਧ ਸਾਰ ਬੱਚੀ ॥ ਕਿਥੋਂ ਯਾਰੀ ਆਂ ਲਾਵਨੇ ਸਿਖੀ ਉਂਤੂੰ
ਲਿਆ ਦੇਖ ਫਰਿਹਾਦ ਲੋਹਾਰ ਬੱਚੀ ॥ ਤੇਰੇ ਚੰਦ ਰੇ ਮੂੰਹਨੂੰ
ਅੱਗ ਲਾਵਾਂ ਜਿਥੋਂ ਬੋਲਦੀ ਹੋਂ ਯਾਰ ਯਾਰ ਬੱਚੀ ॥ ਖਾਦ ਸ਼ਾਹ
ਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਜੇ ਖਬਰ ਹੋਵੇ ਕਰੇ ਵੱਢ ਦੋਟੇ ਤੇਰੇ ਚਾਰ ਬੱਚੀ ॥ ਛੱਡ
ਭੈੜੀ ਆਂ ਵਾਦੀ ਆਂ ਸਾਫ ਹੋ ਜਾਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਸੇਂ ਜੋਗ ਖੁਆਰ ਏਦੀ
॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਿਸ਼ੀਕ ਮਏਂ ਗ ਹੋਈ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਤੇ ਸਰਮ
ਵਿਸਾਰ ਬੱਚੀ ॥ ੧੪੩ ॥ ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਰੀ ॥ ਸ਼ੀਰੀ
ਆਖ ਜਾ ਮਾਉਂਦਾ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਕਰ ਤੇ ਮੰਹੋਂ ਆਖ ਤੇ ਬਾਇਸਾਤ ਗਾਫ ਰ

(੧੭੮)

ਮਾਏ ॥ ਬੁਰਾ ਬੋਲਨਾ ਪੂਰਿਆਂ ਆਸ਼ਕਾਂਨੂੰ ਮਭਾਂ ਕਹਿਰ ਹੋ
 ਰਬ ਕਹਾਰ ਮਾਏ ॥ ਅਰਸ ਹੱਕ ਕਹਿੰਦੇ ਦਿਲ ਆਸ਼ਕਾਂ
 ਦਾ ਕਰੇ ਰੰਜ ਜੋਹੋ ਲਾਚਾਰ ਮਾਏ ॥ ਆਸ਼ਕਜੁਲਮਦੇ ਨਾਲ
 ਬੀਮਾਰ ਹੋਵੇ ਹੋਵੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦੀ ਬੀਮਾਰ ਮਾਏ ॥ ਘਰ ਬਾਰਨੂੰ ਛਡ
 ਛਕੀਰ ਹੋਯਾ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈਂਦਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮਾਏ ॥ ਫਿਰੇ ਸ਼ਹਰ
 ਅੰਦਰ ਕਹਿਰ ਮਾਰਯਾ ਓਹ ਲੈਹਰ ਨਾਲ ਦੇਖੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮਾਏ
 ॥ ਕਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਆਵੇ ਆਵੇ ਮੌਜ ਮਨ ਦੀ ਕਦੇ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ
 ਜੰਗਲ ਬਾਰ ਮਾਏ ॥ ਦੇਖ ਮੁਝਨੂੰ ਮਜਨੂੰ ਹੋਇ ਗਿਆ ਲੈਲੀ
 ਵਾਂਗ ਮੈਂ ਬੇਕਰਾਰ ਮਾਏ ॥ ਮੈਨੂੰ ਸਾਹੁ ਰੇ ਪੇਈ ਯਥੇ ਭੁਲ ਗਏ
 ਰਹੀ ਦੰਗ ਹਰਾਨ ਇਕ ਵਾਰ ਮਾਏ ॥ ਫਰਿਹਾਦ ਕਾ ਬਾਮੇਰੇ
 ਵਾਸਤੇ ਹੈ ਕਰਾਂ ਹੱਜ ਜੋਯਾਰ ਦੀ ਦਾਰ ਮਾਏ ॥ ਮਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ
 ਮੰਨ ਕੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਤਸਬੀਕੀਤੀ ਹੈ ਜ਼ਿਕਰ ਦਿਲ ਦਾਰ ਮਾਏ
 ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਓਹ ਕੀਜਾਨ ਦੇਨੀ ਜੇਹੜੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚ
 ਖੁਆਰ ਮਾਏ ॥ ਨਹੀਂ ਮਰਨ ਤੋਂ ਭਰਨ ਓਹ ਇਕ ਰੱਤੀ ਜੇਹੜੇ
 ਕਰਨ ਨੰਗੀ ਤਲਵਾਰ ਮਾਏ ॥ ਸੁਲੀ ਚੜੇਭੇ ਸੜੇਨੀ ਵਿਚ
 ਆਤਸ਼ ਜੇਹੜੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈਂ ਗਾਰ ਮਾਏ ॥ ਇਕ ਦਿਲ
 ਖਾਤਰ ਲੱਖ ਭਾਰ ਚਾਵਨ ਖਾਵਨ ਵੁਲ ਕਾਰਨ ਕਦੀ ਖਾਰ ਮਾਏ
 ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰ ਯਾਰ ਮਿਲਿਆ ਯਾਰ ਯਾਰ
 ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਯਾਰ ਮਾਏ ॥ ੧੪੪ ॥

ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨਾਲ ਮਾਂ ਦੇ

ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਹਾਲ ਖੁਦਾਇ ਜਾਨੇ ਕੀਤੀ ਇਸ਼ਕ ਨੇ ਮਾਰ

(੧੭੯)

ਫਕੀਰ ਮਾਏ ॥ ਬਾਬਯਾਰਉਜਾਫਯਰਬਾਰ ਦਿਸੇਬੂਟੇਬਾਬ
ਜਿਉਂ ਜੰਡਕਰੀਰਮਾਏ॥ ਭੀਵੀਂ ਮਰਦ ਜੈਸੇਮਿਰਗਜੈਗਲਾਂ
ਦੇਵੈਰੀ ਦਿੱਸਦੇ ਸਾਕ ਤੇ ਵੀਰਮਾਏ ॥ ਜਦੋਂ ਆਪਨਾਦਿਲ
ਫਕੀਰ ਹੋਯਾ ਰਹੀ ਜੰਗਦੇਨਾਲ ਨਾਸੀਰਮਾਏ॥ ਸਤੀਵਾਂਗ
ਏਰਹਾਰਸਿੰਗਾਰਮੇਰਾ ਆਤਸ਼ਹਿਜਰਦੀਹੋਈਮੁਨੀਰਮਾਏ
॥ ਖਾਬ ਵਾਂਗ ਜਹਾਨਦੀਖੇਲਸਾਰੀ ਜਾਗਦੇਖਸੁਵੇਲਸੁਧੀਰ
ਮਾਏ ॥ ਹੱਕਜਾਨਜਹਾਨਵਜੂਦਮੌਲਾਰੌਲਾਦੁਰਕਰਕੇਦਸਤ
ਗੀਰ ਮਾਏ ॥ ਹਰਹਰਦੇ ਵਿਚਸਮਾਇ ਰੈਹਾ ਜਿਵੇਂਘਿਉ
ਰਲਿਖਾ ਵਿਚਸੀਰ ਮਾਏ ॥ ਕਿਤੇਪੀਰਤੇਕਿਤੇਅਮੀਰਹੋਯਾ
ਕਿਤੇ ਨੰਗ ਤੇ ਕਿਤੇ ਫਕੀਰ ਮਾਏ ॥ ਦੇਖਨ ਰੱਬ ਤਾਈਂ
ਕੋਈ ਰੱਬ ਵਾਲੇ ਗਿਯਾਨਵਾਨ ਤੇ ਮਰਦ ਬਸੀਰ ਮਾਏ ॥
ਆਸ਼ਕ ਮਿਲਦੇ ਜਾਇ ਮਸ਼ੂਕਤਾਈਂ ਲੱਗੇਜਿਨ੍ਹਾਂਨੂੰਇਸ਼ਕ
ਦੇ ਤੀਰ ਮਾਏ ॥ ਮੈਨੂੰ ਇਸ਼ਕ ਫਰਿਹਾਦ ਮਲਿਕਕੀਤਾਰੰਗ
ਜ਼ਰਦਜਿਉਂਹਰਦਹਰੀਰਮਾਏ॥ ਏਪੀਪਾਇਕੇਪ੍ਰੀਤਦੀਰੀਤ
ਵਾਲੀ ਨਾਲਮੀਤਦੇਗਹਿਰਗੰਭੀਰਮਾਏ॥ ਜੁਲਫ਼ਾਂਕਾਲੀਆਂ
ਸੀਸ ਤੇਸੇਲੀਆਂ ਨੀ ਪਾਏ ਪੈਰ ਫਰਿਹਾਦਜੰਜੀਰ ਮਾਏ॥
ਮਲੀਮੁਖਤੇ ਖਾਕ ਮਲਾਮਤਾਂ ਦੀ ਨੈਨੀਂ ਰੋਂਦਿਆਜਾਂਵਦਾ
ਨੀਰਮਾਏ॥ ਗਲੀਜਾਨਮੇਰੀਸੀਸਤਲੀਉਂਤੇ ਗਲੀਯਾਰਦੀ
ਫਿਰਾਂ ਫਕੀਰ ਮਾਏ ॥ ਕੁਤੇਭੌਂਕਦੇ ਨੇ ਬਦੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
ਸੋਵਾ ਸੱਚ ਮਾਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਧੀਰ ਮਾਏ ॥ ਕੰਨੀਂ ਮੁੰਦਰਾਂਜਾਨ
ਮੁਹੱਬਤਾਂਦੀਆਂਫੁਰੀਹਿਜਰਦਿੱਤਾਚਿੱਤਚੀਰਮਾਏ॥ ਅਲੜੀ

(੧੮੦)

ਗੱਲ ਇਕੋ ਜਾਤਾ ਅਲਫ਼ ਅੱਲਾ ਜਿਸਦੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ
ਸੀਰਮ ਏ ॥ ਕੁਛ ਨੀ ਕੁਛ ਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮਹਬੂਬ ਜਾਤਾ ਮਰਦਾ
ਬਾਝ ਦਿਲਦਾਰ ਸਰੀਰ ਮਾਏ ॥ ਮਾਲਾ ਮੇਹਰਤ ਸਬੀਤਾਰ
ਧਾਰਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਨਾਲਤਕ ਦੀਰਤ ਦਬੀਰ ਮਾਏ ॥ ਦੁਨੀਆ
ਕੁਲਫ਼ਨਾਹ ਬਕਾਮੋਲਾ ਇੱਕੋ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਕਬੀਰ ਮਾਏ ॥
ਤਕੀਯਾ ਤਨਤੇਮਨ ਮੈਦਾਨ ਮੇਰਾ ਧੂਆਂ ਆਹ ਦਾ ਦਿਲ ਮੁਨੀਰ
ਮਾਏ ॥ ਨਹੀਂ ਹੋਵਦਾ ਦਿਲ ਦਿਲਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਲ ਗਿਆ ਜੈਸੇ
ਖੰਡ ਖੀਰਮ ਏ ॥ ਆਪ ਗਰਦਕੀਤੀ ਏਹੋ ਗੋਦੜੀ ਹੈ ਗੱਲਾਂ
ਗੰਢਲਾਈ ਲੀਰਲੀਰ ਮਾਏ ॥ ਰਾਹ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ
ਜਿਥੇ ਇਕ ਅਮੀਰ ਫ਼ਕੀਰ ਮਾਏ ॥ ਸੂਰਜ ਗਿਆਨ ਵਾਲਾ
ਜਦੋਂ ਆਂਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਗਫ਼ਲਤ ਰਾਤ ਪਾਗਈ ਵਹੀਰ ਮਾਏ ॥
ਚੰਦ ਪਿਆਰ ਜੋ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਆਹ ਹੋਯਾ ਰੰਗ ਫਿੱਕਾ ਦਿਲ ਗੀਰ
ਮਾਏ ॥ ਕਾਮਕ੍ਰੋਧ ਤੇ ਲੋਭ ਜੋ ਚੋਰ ਐਸੇ ਸਭੇ ਹੋਇਕੇ ਰਹੇ
ਅਸੀਰ ਮਾਏ ॥ ਇਸ਼ਕ ਬਦਸ਼ਾਹ ਅਕਲ ਗੁਲਾਮ ਲੋਂਡੀ
ਅੱਗੇ ਆਵਸਨ 'ਮ ਵਜ਼ੀਰ ਮਾਏ ॥ ਇਸ਼ਕ ਨਾਲ ਨਾ
ਕਿਸੇ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਜਾਵੇ ਪਏ ਕੰਬਦੇ ਪੀਰ ਫ਼ਕੀਰ ਮਾਏ ॥
ਸੈਦਾ ਛੱਡ ਸਰਦਾਰ ਪੁਕਾਰ ਦੱਸੇ ਰਾਂਝਾ ਧਾਰ ਪਿਆਰਾ
ਜੱਟੀ ਹੀਰ ਮਾਏ ॥ ਲੈਲਾਂ ਮਜ਼ਨੂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਆਹ
ਪਦਮ ਰਤਨ ਮੰਦੀ ਦਾ ਮਨ ਗੀਰ ਮਾਏ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੀ ਯਾਦ ਅੰਦਰ ਮਰਜ਼ਾਵਸਾਂ ਛੋੜ ਸਰੀਰ ਮਾਏ
॥੧੮੫॥

(੧੮੧)

ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਰੀ ਦੀ ਮਾਉਂਦਾ

ਆਪ ਦੇਖ ਬਿਚਾਰ ਨਾ ਮਾਰ ਰੋਲਾਏਸ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚਰੀ
ਚੈਨ ਧੀਆ ॥ ਸ਼ਰਮ ਧਰਮ ਭੇ ਕਰਮ ਨਿਘਾਰ ਰਹੇ ਕੋਈ
ਭਰਮ ਨਾਹੀਂ ਸੁਖ ਸੈਨ ਧੀਆ ॥ ਅਕਲ ਛਿਕਰਤੇ ਰੋਸ਼ਨਾ
ਛੱਡਦਾ ਹਕਰੇ ਕੰਮ ਉਲਟੇ ਐਨ ਐਨ ਧੀਆ ॥ ਧੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ
ਨੰਗੀਆਂ ਨਾਹਿ ਹੋਵਨ ਲਾਹਿ ਅੰਗੀਆਂ ਬਾਹਿਰ ਨਹੈਨ ਧੀਆ
॥ ਲੋਈ ਲਾਹਿਕੇ ਹੋਈ ਨਿਲੋਜ ਹੈ ਤੂੰ ਜਿਵੇਂ ਵਿਚ ਸਜਾਪੇ ਕੋਈ
ਨੈਨ ਧੀਆ ॥ ਨੇਹੁਲਾ ਬਹਿਨਾ ਨਾਲ ਨੋਕਰਾਂ ਦੇ ਓਹ ਕੀਨ ਛਾ
ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਲੈਨ ਧੀਆ ॥ ਕਰੀਏ ਪ੍ਰੀਤ ਜੋ ਆਪ ਸਮਾਨ ਹੋਵੇ
ਨੀਚ ਨਾਲ ਯਾਰੀ ਖੁਆਰੀ ਐਨ ਧੀਆ ॥ ਸੁਚੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ
ਹੋਨ ਸੁਚੇ ਝੂਠੇ ਝੂਠਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈਨ ਧੀਆ ॥ ਖਾਵੇ ਦਬਾ ਦਸ਼ਾਹ
ਛੱਡਕੇ ਚਾਕ ਚਾਹੇ ਏਸ ਕੰਮ ਅੰਦਰ ਨਾਹੀਂ ਚੈਨ ਧੀਆ ॥ ਇਸ਼ਕ
ਰੱਬ ਦਾ ਬੁਲਾ ਜਾਂ ਨਾਲ ਭਰਤੇ ਹਰਤੀ ਸਰਾਬੁ ਰਾਤ ਫੈਨ ਧੀਆ ॥
ਸੋਹਨੀ ਵਿੱਚ ਦਰੀਯਾ ਦੇ ਭੁਬ ਮੋਈ ਮੋਹੀਂ ਵਾਲ ਕੂਕੇ ਕਾਲੀ
ਚੈਨ ਧੀਆ ॥ ਸੱਸੀ ਨਾਲ ਪੁੰਨੂੰ ਨੇਹੁਲਾਇਆ ਸੀ ਮੋਏ ਵਿੱਚ
ਬਲਾਂ ਕਰਦੇ ਵੈਨ ਧੀਆ ॥ ਲੈਲਾਂ ਨਾਲ ਮਜਨੂੰ ਨੇਹੁਲਾਇਆ
ਸੀ ਓਹਨੂੰ ਕਹਿਨ ਰੋਈ ਸਾਕ ਸੈਨ ਧੀਆ ॥ ਜੈਨ ਬਇਸ਼ਕ
ਦੇ ਰੰਗ ਨੇ ਤੰਗ ਕੀਤੀ ਮੋਏ ਜੰਗ ਕਰਹ ਸਨਹੁ ਸੈਨ ਧੀਆ ॥
ਕੈਰੇ ਪਾਂਡਵਾਂ ਦੇ ਬਡੇ ਜੁਧ ਹੋਏ ਕੀਤੀ ਦੋਪਡੀ ਨਾ ਜਰਾ ਸੈਨ
ਧੀਆ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾ ਛੋਡੀਏ ਕਦੇ ਖਾਦੇ ਹੋ ਧਰਮ
ਈਮਾਨ ਦੇ ਬੈਨ ਧੀਆ ॥ ੧੪੬ ॥

(੧੮੨)

ਆਖਨਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ

ਮਾਉਂ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੇ ਬਾਪਤਾਈਂ ਕੇਹਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੋਈ
ਨਿਲੋਜ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਨਹੀਂ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਿੰਦੀ ਚੜ੍ਹੇ
ਮਹਿਲ ਉੱਤੇ ਭੱਜ ਭੱਜ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਸੱਈਆਂ ਨਾਲ ਏਹ ਚਲ
ਕੁਚਾਲ ਰੱਖੇ ਕਰੇ ਯਾਦ ਫਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਚੱਜ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਜਾਂ ਮੈਂ
ਮਨਾ ਕੀਤਾ ਅੱਗੋਂ ਲੜਨ ਲੱਗੀ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਬੀਤੀਆਂ ਚੱਜ
ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਮੇਰਾ ਆਖਿਆ ਮੂਲਨਾ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਪਵੇ ਸ਼ੇਰਨੀ ਦੇ
ਵਾਂਗ ਗੱਜ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਕਿਤੇ ਨਾਲ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇ ਨਿਕਲ ਜਾਸੀ
ਦੇਖ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਲਾਕੇ ਬੱਜ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਲਾਵੇ ਸਾਂਗ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇ
ਦਾਦ ਖੁਵਾਹ ਕਰੇ ਹੋਰ ਦੇ ਹੋਰ ਹੀ ਚੱਜ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਇਕੋ ਧੀ ਸੀ
ਸੋਈ ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਨਦੀ ਕੋਈ ਸੁਚੱਜ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਸਾਨੂੰ
ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਚ ਚਾਨ ਸ਼ਰ ਕੀਤੇ ਦੇਖ ਛੱਡਿਆ ਕੋਈ ਨਾ ਹੋਜ
ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਏਹਨੂੰ ਸਾਹੁ ਰੇ ਘੱਲੀ ਏਝ ਹੋਕੇ ਐਥੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਰਹੇ
ਕੁਚੱਜ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਨੈਨ ਨੌਕਰਾਂ ਨਾਲ ਲੜਾਇ ਬੈਠੀ ਸਾਨੂੰ
ਲਾਈ ਓਸੁ ਬੁਰੀ ਬੱਜ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਗੱਲਾਂ ਖੁਲ੍ਹੀਆਂ ਕਰੇ ਬੇਸ਼ਰਮ
ਹੋਕੇ ਅੱਜ ਘੋਲ ਪੀਤੀ ਸ਼ਰਮ ਲੱਜ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ
ਸੁਨਦੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਆਹੀ ਚੁਪ ਚਾਪ ਹੋਈ ਮੂੰਹ ਕੱਜ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥
੧੪੭ ॥ ਜਵਾਬ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ॥ ਕੋਹ

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬੱਸ ਕਰ ਬੋਲ ਨਾਹੀਂ ਬੋੜੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧਾਵਣਾ
ਕੀ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੀ ਵਾਦੀ ਨੇਕ ਵਾਲੀ ਹੁੰਨੇ ਨੌਕਰਾਂ
ਨਾਲ ਲਗਾਵਣਾ ਕੀ ॥ ਸਾਂਗਲਾਂ ਵਦੀ ਹੋਵ ਸੀ ਖੋਲਦੀ ਭੀ ਹੋਰ

ਏਸਨੇਇਸਕ ਕਮਾਵਨਾ ਕੀ ॥ ਫਿਰੇਕੰਮਲਾਹੋਯਾਫ਼ਰਿਹਾਦ
 ਆਜਜ ਓਸ ਏਸਦੇ ਮਹਿਲ ਨੂੰ ਆਵਨਾ ਕੀ॥ ਅਕਲਨਾਲ
 ਤੂੰ ਦਾਲ ਖ਼ਜਾਲ ਉਸਤੋਂ ਹੋਰਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰਮੁਕਾਵਨਾ ਕੀ॥
 ਅਸਾਂ ਖ਼ੋਫ਼ ਫ਼ਰਿਹਾਦਨੂੰ ਬਹੁਤਦਿੱਤਾਲੇਕਿਨਇਸਕਤਾਂਕਿਸੇ
 ਹਟਾਵਨਾਕੀ ॥ ਮਾਰਕੁਟਕੇ ਸ਼ੀਰੀਂਨੂੰਮਤਦੇਈਏ ਹੋਰ ਦਸ
 ਤੂੰਕੰਮਕਮਾਵਨਾਕੀ॥ ਧੀਆਂਮਾਰਿਆਂਪਾਪਸਰਾਪਹੁੰਚਾਮਾਉਂ
 ਬਾਪਨੇਆਪਵੇ ਆਵਨਾਕੀ॥ ਨਹੀਂਸਾਹੁਰੇਏਸਨੂੰਘਲਦੇਹੋਹੋਰ
 ਆਪਇਲਾਜਕਰਾਵਨਾਕੀ॥ ਚਾਹੇਮੱਚਹੋਵੇਚਾਹੇਝੂਠਹੋਵੇਐਸਾ
 ਸਖਨਜਬਾਨਤੇਲਿਆਵਨਾਕੀ॥ ਜਾਇ ਸਾਹੁਰੇਗੱਲ ਭੁਲਾਇ
 ਦੇਸੀ ਘਰ ਰੱਖਕੇ ਅਸਾਂ ਬਨਾਵਨਾਕੀ ॥ ਐਸੀਰੱਲਦਾਫੇਰ
 ਨਾ ਨਾਮ ਲਈਏ ਘੱਟਾ ਆਪਨੇਸੀਸਤੇ ਪਾਵਨਾਕੀ॥ ਸਾਥੋਂ
 ਨਹੀਂ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਲੁਹਾਰਆਕੀ ਐਪਰਓਸਨੂੰਮਾਰਗਵਾਵਨ
 ਕੀ॥ ਫੇਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਆਖਦਾਲਗਆਖੇ ਤੈਨੂੰ ਏਸਗੱਲੇ ਹਥ
 ਆਵਨਾਕੀ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਜੇ ਹੋਗ ਸੋ ਕੰਮ ਚੰਗਾ ਅਸਾਂਰੱਬ
 ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਟਾਵਨਾ ਕੀ ॥ ੧੪੮ ॥ ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ
 ਸ਼ੀਰੀਂਰੋਇਕੇਆਖਿਆ ਮਾਉਤਾਈਂ ਤੇਰੇਤਾਨਿਆਂ ਮੇਹਨਜਾਂ
 ਸੱਲੀਆਂਮੈਂ॥ ਐਵੇਂਕੁੜੀਆਂ ਤੁਹਮਤਾਂਲਾਵਨੀਹੈਂ ਕਿਥੇ ਗਈ
 ਹਾਂ ਤੇ ਕਿਥੇ ਚੱਲੀਆਂ ਮੈਂ ॥ ਕੁੜੀਆਂ ਖੇਲ ਖੇਲਨਪਈਆਂ
 ਸਾਂਗ ਲਾਵਨ ਕਦੋਂਕਿਸੇਉਤੇ ਆਖਭੁਲੀਆਂਮੈਂ॥ ਮੇਰੇ ਬਾਪ
 ਨੂੰ ਆਖ ਸੰਤਾਪ ਲਾਇਓ ਏਸ ਗੱਲਉਤੇ ਜਲੀ ਬੱਲੀਆਂ
 ਮੈਂ ॥ ਮੇਰਾ ਮਨ ਭੈੜਾਮੇਰੇਵੱਸ ਨਹੀਂ ਗਲਾਂਕੀਤੀਆਂਆਪ

ਅਵੱਲੀਆਂ ਮੈਂ ॥ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਦਾਇ ਦਾ ਰੋਗ ਹੋਯਾਅਨੀ
 ਕਮਲੀ ਰਮਲੀਝਲੀਆਂ ਮੈਂ ॥ ਅੱਜ ਕੱਲ ਕੋਈ ਝਲ ਮਾਰ
 ਗਿਆ ਮੰਦਾ ਬੋਲਕੇ ਬੋਲੀਆਂ ਝਲੀਆਂ ਮੈਂ ॥ ਖਿਸਰੋਸਾਹਨੂੰ
 ਛੋੜ ਛਕੀਰਲੋੜਾਂ ਅੰਮਾਂ ਦੇਖਖਾਂ ਕੋਈਵਲਲੀਆਂ ਮੈਂ ॥ ਐਪਰ
 ਜਾਦੂੜਾ ਪ੍ਰੇਮਦਾ ਪਾਇਗਿਆਵਿਚੇਵਿਚਵਿਛੋੜੇ ਸੋਗਲੀਆਂ
 ਮੈਂ ॥ ਕਦੇਗਲੀ ਨੇ ਗੱਲਨਾ ਮੂਲਕੀਤੀ ਭੋਂਦਾਦੇਖਛਡਾਂ ਵਿਚ
 ਗਲੀਆਂ ਮੈਂ ॥ ਹੋਯਾਤੋਰਛਰਿਹਾਦਦਾਭੋਰਵਾਂਗੁਵੁਲਾਂਕਲੀਆਂ
 ਦੇ ਵਾਂਗਕਲੀਆਂ ਮੈਂ ॥ ਘਰਰਹਿਨਐਖਾਬਾਹਰਜਾਨਮੁਸ਼-
 ਕਲ ਕਿਲੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚ ਆ ਵਲੀਆਂ ਮੈਂ ॥ ਭੁਲਾਕੱਤਨਾ
 ਤੋਬਨਾ ਰੰਮ ਕਰਨਾ ਕਦੇਲਾਹੀਆ ਚਾਰਨਾਛਲੀਆਂ ਮੈਂ ॥
 ਪੁੱਛੇ ਸੱਚ ਨਾ ਸੁਝਦਾ ਕੁਝ ਮੈਨੂੰ ਛੋਲੇ ਛੱਲ ਕਰਕੇ ਕੋਈ
 ਛਲੀਆਂ ਮੈਂ ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘਆਯਾਸ਼ੋਕ ਸੁਤਰ ਕਾਬੂ ਦੇਖ
 ਪਈ ਖੜਕਾਂਵਦੀ ਟਲੀਆਂ ਮੈਂ ॥ ੧੮੯ ॥

ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਰੀ ਦੀ ਮਾਉਂ ਦਾ

ਮਾਉਂ ਆਖਦੀਸ਼ੀਰੀ ਨੂੰ ਉੱਠਐਥੋਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅਖੀਆਂਤੋਂ ਹੋਜਾ
 ਦੂਰ ਬੱਚੀ ॥ ਜਾਨਬੁਝਕੇ ਕੁਝ ਦਾ ਕੁਝ ਬੋਲੇਤੈਥੋਂ ਹੋਈ ਮੈਂ
 ਭੁਜ ਮਨੂਰ ਬੱਚੀ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੁਟਾਂਤੈਨੂੰ ਮੁੰਦਵਾਂਗੁਕਰਾਂਹੱਛ
 ਗੋਡੇ ਤੇਰੇ ਦੂਰ ਬੱਚੀ ॥ ਸਾਡਾਐਸ਼ ਅਰਾਮ ਹਰਾਮਕੀਏਕੇਹਾ
 ਚਾਇਆਤੁਧਛਤੂਰਬੱਚੀ ॥ ਏਸੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਲੀਏ ਪੋਸੀਏਤੂੰ
 ਸਾਨੂੰ ਕਰੇਂਕੀ ਜਗ ਮਸ਼ਹੂਰ ਬੱਚੀ ॥ ਫੇਰ ਫੇਰ ਫਰਿਹਾਦਨੂੰ
 ਯਾਦ ਕਰੇਂ ਖਿਸਰੋਨਾਹਿ ਕਰੇਂ ਮਨਬੂਰ ਬੱਚੀ ॥ ਐਸੀਮੱਤ

ਵਾਲੀ ਹੋਈ ਏਂ ਮਤ ਵਾਲੀ ਤੇਰਾ ਉੱਡਿਆ ਅਕਲ ਸੁਰਬੱਚੀ॥
 ਹੁਸਨ ਦੇਖ ਗੁਲਾਮ ਗੁਲਾਮ ਹੋਈ ਏਂ ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਏਹ ਬੜਾ
 ਕਸੂਰ ਬੱਚੀ॥ ਪਿੱਛੇ ਭੈੜੀਆਂ ਕੋਈਆਂ ਨਾਹਿਲਗੇਂ ਜੇਹੜੀ
 ਹੋਵੇ ਸੋਹਨੀ ਪਰੀ ਹੁਰਬੱਚੀ॥ ਜੈਸੇ ਨਾਲ ਤੇ ਸਾਸ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋਵੇ
 ਕਦੇ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕੱਚ ਕਦੂਰ ਬੱਚੀ॥ ਮੀਰ ਮੀਰ ਫਕੀਰ ਫਕੀਰ
 ਸੇਤੀ ਪਾਨੀ ਪਾਨੀ ਅਤੇ ਬੂਰ ਬੂਰ ਬੱਚੀ॥ ਕੂੜਾ ਇਸ਼ਕ ਤੇਰਾ
 ਐਵੇਂ ਉੱਡ ਜਾਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉੱਡ ਦਾ ਮੁਸ਼ਕ ਕਾਫੂਰ ਬੱਚੀ॥ ਸੂਲੀ
 ਨਾਲ ਫਰਿਹਾਦ ਬਰਬਾਦ ਹੋਸੀ ਰੱਖ ਯਾਦ ਜਿਵੇਂ ਮਨ ਸੂਰ ਬੱਚੀ॥
 ਬਾਦ ਸ਼ਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਮਿਲਨ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਥ ਕਮਲਿਆ
 ਮਸਤ ਮਖਮੂਰ ਬੱਚੀ॥ ਫਰਕ ਜ਼ਿਮੀਂ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਹੈ
 ਜਾਨ ਤੰਗ ਮਲੰਗ ਮਸਤੂਰ ਬੱਚੀ॥ ਜਿਵੇਂ ਦੇਖ ਕਿਤੇ ਔਰਤ
 ਖੁਬ ਸੂਰਤ ਮਗਰ ਲਗਦਾ ਲੰਗਲੀ ਰਬੱਚੀ॥ ਹੋਵੇਂ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੀ
 ਵਿਕੇਂ ਨਫਰ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਜੰਗ ਦੇ ਵਿਵ ਦਸਤੂਰ ਬੱਚੀ॥ ਨੰਗੇ
 ਬਦਨ ਉੱਤੇ ਜਦੋਂ ਪੈਨ ਫਮਕਾਂ ਤਦੋਂ ਟੁਟ ਸੀ ਗਰਬ ਗਰੂਰ
 ਬੱਚੀ॥ ਤੈਨੂੰ ਘੱਲ ਨੀ ਹਾਂ ਹੁਨੇ ਸਾਹੁਰੇ ਮੈਂ ਉਥੇ ਹੋਵੇ ਸੇਜਾਇ
 ਮਾਮੂਰ ਬੱਚੀ॥ ਸਾਡੇ ਲੇਖ ਭੈੜੇ ਭੈੜੀਧੀ ਹੋਈ ਬਖਸ਼ੇ ਰੱਬ
 ਰਹੀਮ ਗ਼ਫੂਰ ਬੱਚੀ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅੰਧੇਰ ਪੈਗਿਆ ਸਾਰੇ
 ਲੁਕਿਆ ਸ਼ਰਮ ਹਿਯਾਉ ਦਾ ਨੂਰ ਬੱਚੀ॥ ੧੫੦॥

ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ

ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿਆ ਮ ਉਂਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਕਰਨੀ ਕਾਹਨੂੰ ਜਗਨੂੰ ਬੋਲ
 ਸੁਨਾਵਨੀ ਹੈਂ॥ ਨਹੀਂ ਯਾਦ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ ਛੇੜ ਸਾਮੈਂ ਕਾਹਨੂੰ

(੧੮੬)

ਆਪਨਾ ਮਗਜ਼ਖ ਪਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਜਾਨੀ ਪਿਆਰਾ ਜਾਨ
 ਕੋਲੋਂ ਜਾਨ ਬੁਝ ਕੇ ਜਾਨ ਗਵਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਕਦੇ ਗਾਲੀ ਅਦੇ ਕੇ ਕਰੇਂ
 ਗੱਲਾਂ ਕਦੇ ਘੂਰੀਆਂ ਪਾਇ ਡਰਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਕਦੇ ਬਾਤ ਮੇਰੀ
 ਦੱਸੇਂ ਬਾਪ ਭਾਈਂ ਕਦੇ ਆਪਹੀ ਪਈ ਸਭਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਅੰਗੇ
 ਹਿਜਰਦੇ ਦਰਦ ਨੇ ਗਰਦ ਕੀਤੀ ਹੋਰ ਕਰਦ ਕਲੇਜ਼ੇ
 ਲਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਇਸ਼ਕ ਨਾਲ ਮਲਾਮਤਾਂ ਮੱਚਦਾ ਹੈ ਸੋਝੀ ਜਾਨ
 ਕੇ ਪਈ ਮਜ਼ਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਇਸ਼ਕ ਦੇਵਦਾ ਭੈ ਨਾ ਜਾਹਰ ਕਰੀਏ
 ਕੋਢ ਗਾਲੀਆਂ ਭੂਭਨ ਚਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਤੇਗ ਇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਲ
 ਮਲਾਮਤਾਂ ਨੇ ਸੈਕਲ ਨਾਮ ਸਮਸ਼ੇਰ ਚਮਕਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਸੋਨਾ
 ਇਸ਼ਕ ਫ਼ਿਰਾਕ ਦੀ ਅੱਗ ਅੰਦਰ ਭਾਇ ਭਾਇ ਕੇ ਲਾਲ
 ਕਰਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਘਸਨ ਲੱਕੜਾਂ ਨਿਕਲੇ ਅੱਗ ਵਿਚੋਂ ਜਲਿਆਂ
 ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਈ ਜਲਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਮੋਇਆਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਕਹੋ ਮਾਰਨਾ
 ਕੀ ਗਲੇ ਅੱਗ ਵਿਚ ਪਾਇ ਗਲਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਆਸ਼ਕ ਕੁਠੇਨੀ
 ਇਸ਼ਕ ਮਾਸੂਕ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਕੁਠਿਆਂ ਕੀ ਕੁਹਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਜਲਨ
 ਆਪ ਪਤੰਗ ਜਾ ਦੀਵਿਆਂ ਤੇ ਭੂਕੀ ਜਲਨ ਦਾ ਵਲ ਸਿਖਾਵਨੀ ਹੈਂ
 ॥ ਜਾਵਨ ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਆਪਹੀ ਕੋਲ ਫੁਲਾਂ ਭੂਕੀ ਬੋਲ ਕੇ ਬੋਲ
 ਸੁਨਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਨੀਮੈਂ ਮੈਹਲ ਤੇ ਜਾਇ ਸੁਹਾਵਨੀ ਹਾਂ ਜੇਤੂੰ
 ਸੁਤੀਆਂ ਕਲਾਜ ਗਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮੈਂ ਦੁਖ ਦੇ ਨਾਲ
 ਰੋਵਾਂ ਤੂੰ ਕੀ ਰੋਂਦਿਆਂ ਪਈ ਰੁਵਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ੧੫੧ ॥

ਮਾਕੂਲਾ ਮੁਸੱਨਫ਼

ਸ਼ੀਰੀਂ ਰੁਠਕੇ ਉਠਕੇ ਮਾਉਂ ਕੋਲੋਂ ਵਿਚ ਬੰਗਲ ਆਪਨੇ

ਜਾਇ ਬੈਠੀ ॥ ਕਰਕੇਯਾਦਫਰਿਹਾਦਨੂੰਰੋਨਲੱਗੀਅੱਗੇਰੱਬ
 ਦੇ ਦਾਦ ਕਰਾਇਬੈਠੀ॥ਕਹਿੰਦੀਆਸ਼ਕਾਂਦਾ ਕੈਨ ਬਾਬਤੇਰੇ
 ਹੋਰ ਸੱਭ ਦੀ ਆਸ ਚੁਕਾਇਬੈਠੀ ॥ ਬੈਠਇੱਕ ਇਕੱਲੜੀ
 ਪਲੰਘ ਉੱਤੇ ਕੁੰਡਾ ਮਾਰਕੇ ਮਨ ਠਹਿਰਾਇਬੈਠੀ॥ਕਿਸ਼ਨ
 ਸਿੰਘ ਲੱਗੀ ਬਾਰਾਂਮਾਹਪੜ੍ਹਨੇਝੇੜਾਦਿਲੇਦੇ ਨਾਲਲਗਾਇ
 ਬੈਠੀ ॥੧੫੨॥ ਬਾਰਾਂਮਾਹਜਬਾਨੀਸ਼ੀਰੀ

ਮਾਹ ਚੇਤ ॥ ਚੜਿਆ ਚੇਤ ਨਾ ਚਿੱਤ ਨੂੰ ਚੈਨ ਆਵੇ ਪਾਵਾਂ
 ਵੈਨ ਪਈ ਭਿੰਨੇ ਨੈਨਦੇਵੇ॥ਮੈਨੂੰਨੀਂਦਅਰਾਮਹਰਾਮਹੋਯਾ
 ਐਵੇਂ ਜਾਨ ਪਏ ਦਿਨ ਰੈਨ ਦੋਵੇ॥ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਵਿਛੋੜੇਦੀ
 ਵਿੱਚ ਸੀਨੇ ਗਏ ਉਠ ਮੈਥੋਂ ਸੁਖਚੈਨਦੋਵੇ॥ਇਸ਼ਕਆਸ਼ਕ
 ਮਾਸ਼ੁਕਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰੇ ਜਿਵੇਂਸ਼ਕਲਇੱਕੋ ਐਨ ਗੈਨ ਦੋਵੇ ॥
 ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਦਿਲ ਇਸ਼ਕ ਆਲੜਨਲੱਗੇਜਿਵੇਂਜੰਗਵਿਚ
 ਹਸਨ ਹੁਸੈਨ ਦੋਵੇ ॥ ੧ ॥

ਵਿਸਾਖ ॥ ਚੜਿਆ ਮਾਹਬਿਸਾਖਬੈਰਾਗਲੱਗਾਨਾਕਇਸ਼ਕ
 ਮੈਨੂੰਡੰਗਮਾਰ ਗਿਆ॥ਜ਼ਾਰਜ਼ਾਰਰੋਵਾ ਭੁਲੀਕਾਰਸਾਰੀ ਸੁਧ
 ਸਾਰ ਘਰ ਬਾਰ ਵਿਸਾਰਗਿਆ॥ਮੈਥੋਂਸਾਹੁਰੇਪੇਈਅਝੇਗਏ
 ਦੋਵੇ ਦੀਨਦੁਨੀਦੇਕੰਮਤੇਮਾਰ ਗਿਆ॥ਜਿਸਯਾਰਕਾਰਨ
 ਮਾਰਨ ਲੋਗਤਾਨੇਓਹਭੀਦੇਨਾਰੋਜਦੀਦਾਰਗਿਆ॥ਕਿਸ਼ਨ
 ਸਿੰਘ ਮੈਂ ਕਮਲੀ ਹੋਇਰਹੀ ਪਿਆਰਾ ਪ੍ਰੇਮਜਾਦੂਸਿਰਭਾਰ
 ਗਿਆ ॥ ੨॥ ਜੇਠਾ ਆਯਾਜੇਠ ਜਹਾਨਦੇ ਵਿੱਚਸੋਹਰਭ
 ਹੋਈ ਤੁਧ ਕਾਰਨ ਯਾਰ ਪਿਆਰਿਆ ਓਏ॥ਓਸੇਘੜੀਦੀ

ਨਾਗਨੀਲਜੀਮੈਨੂੰ ਡਿਠੀ ਜੁਲਫ਼ਦੀਤਾਰਪਿਆਰਿਆਓਏ॥
 ਇਕੇ ਆਇਕੇ ਦੇਹਦੀਦਾਰਮੈਨੂੰ ਇਕੇ ਮਾਰਤਲਵਾਰਪਿਆ
 ਰਿਆ ਓਏ ॥ ਅੱਖੀਂ ਲਾਇਕੇ ਕੰਡ ਵਲਾਇਗਿਓਂ ਬਰਛੀ
 ਮਾਰ ਵਿਸਾਰ ਪਜਾਰਿਆ ਓਏ ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘਦਿਲਨਕਸ਼
 ਨਿਗਾਰ ਤੇਰਾ ਗਿਆ ਸਫਰ ਕਰਾਰਪਿਆਰਿਆਓਏ॥੩॥
 ਹਾੜ ॥ ਚੜ੍ਹੇਹਾੜ ਹੜੇਘੱਤਾਂ ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਮਿਲੀਂ ਆਨ ਓ
 ਦਿਲਬਰਾਵਾਸਤਾਈ॥ ਕੀਤੀ ਜਾਨਕੇਜਾਨਕੁਰਬਾਨਤੈਥੋਂ ਮੈਂ
 ਬੇਜਾਨਓ ਦਿਲਬਰਾਵਾਸਤਾਈ॥ ਤੱਕਤੱਕਕੋਅੱਖੀਆਂ ਪੱਕ
 ਗਈਆਂ ਗਿਆਸ਼ਾਨ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ॥ ਤੇਰੇਬਾਝ
 ਏਹਵੱਸਦਾਸ਼ਹਿਰਦਿਸੇਬੀਆਬਾਨਓ ਦਿਲਬਰਾਵਾਸਤਾਈ
 ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਮੈਨੂੰ ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ ਰਹਿੰਦਾਤੇਰਾਧਿਆਨ ਓ
 ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ੪ ॥ ਮਾਹ ਸਾਵਨ ॥ ਸਾਵਨ
 ਸੇਜ ਉਤੇਸੁਤਿਆਂ ਸੁਖ ਨਾਹੀਂ ਮੇਰੇਨੈਨਬਰਸਨਛਮਛਮ
 ਸੱਈਓ ॥ ਘਟਾਂ ਕਾਲੀਆਂ ਮੇਹਨਤਾਂਵਾਲੀਆਂਨੀਜੁਲਫ਼ਾ
 ਯਾਰ ਜਿਵੇਂ ਖਮ ਖਮ ਸੱਈਓ॥ ਗਿਆ ਦਮਤੇਹੋਇ ਦਮ
 ਰਹੀਆਂ ਕਰਾਂ ਯਾਦ ਪਈ ਦਮਦਮਸੱਈਓ॥ ਐਸਾਕੰਮ ਹੋਵੇ
 ਖੁਲ੍ਹੇ ਹੋਨ ਰਸਤੇ ਪਿਆਰਾਪਾਸ ਆਵੇ ਰਮ ਰਮਸੱਈਓ ॥
 ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਮੈਂਹੀ ਭਰ ਨੈਨ ਹੋਵਾਂ ਰਾਂਝਾਫੇਰ ਆਵੇ ਜਮ
 ਜਮ ਸੱਈਓ ॥ ੫ ॥ ਮਾਹ ਭਾਦਰੋਂ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਭਾਦ੍ਰੇਂ ਭੁਲੀ
 ਹਾ ਓਸ ਵੇਲੇ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਲੱਗੀਆਂਅੱਖੀਆਂ ਨੀ॥ ਲੱਖੀਂ
 ਹੋਥ ਨਾ ਆਵਦਾਕਿਆਵੇਲਾਵੇਲਾਇਸ਼ਕਦੇਵੇਭੈਨਵੱਖੀਆਂ

(੧੮੯)

ਨੀ ॥ ਗਾਫਲ ਹੋਇਕੇ ਸੜੇ ਨੀ ਵਿੱਚ ਕੱਖਾ ਹੇਠ ਜਿਨਾ ਦੇ
ਘੋੜੀਆਂ ਲੱਖੀਆਂਨੀ ॥ ਆਤਸ਼ ਬ੍ਰਿਹੱ ਦੀ ਮੂਲ ਨਾ ਸਰਦ
ਹੋਵੇ ਸਰਬਤ ਪੀਏ ਤੇ ਬੁਲੀਏ ਪੱਖੀਆਂ ਨੀ ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ
ਜਿੱਥੇ ਬ੍ਰਿਹੱ ਦੁਖ ਉੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਖੰਡ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਮੱਖੀਆਂਨੀ ॥ ੬
॥ ਮਾਹ ਅੱਸੂ ॥ ਅੱਸੂ ਆਸ ਤੇਰੀ ਇਕੋਸਾਈਆਂ ਉਇ ਤੇਰੇ
ਬਾਬ ਨਾ ਆਸਰਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ॥ ਜੇਹੜੀ ਕਰੇ ਸੋਸਿਰ ਤੇ ਬੁਲਨੀ
ਹੈ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਨਾ ਜਾਂਵਦਾ ਜ਼ੋਰ ਕੋਈ ॥ ਕਿਹਨੂੰ ਫੋਲ ਕੇ ਦਿਲੇ
ਦੀ ਗੱਲ ਦੋਸਾਨਹੀਂ ਕੰਨ ਧਰਦਾ ਮੇਰਾ ਜ਼ੋਰ ਕੋਈ ॥ ਮੇਰੀ
ਜਾਨ ਸ਼ਕੀਜੇ ਦੇ ਵਿਚ ਆਈ ਲੈਗਿਆ ਚੁਰਾਇ ਚਿੱਤ ਚੋਰ ਕੋਈ
॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਬ ਆਨੰਦ ਕਹਿਆ ਬਿਨਾਚੇਦ ਅੰਗਾਰ
ਚਕੋਰ ਕੋਈ ॥ ੭ ॥ ਮਾਹ ਕੱਤਕ ॥ ਕੱਤੇ ਕਾਂਗ ਉਛਾਂਵਦੀ
ਰਹਾਂਸਦਾ ਖਾਤਰ ਧਾਰਦੀ ਔਸੀਆਂ ਪਾਵਨੀਹਾਂ ॥ ਖੋਲ੍ਹਤਾ ਕੀਆਂ
ਤੱਕ ਰਹੀ ਤਰਫ਼ ਚਾਰੇ ਪਿਆਰੇ ਬਾਬ ਪਈ ਗਮ ਪਾਵਨੀਹਾਂ ॥
ਕਦੇ ਦੇਖ ਦੂਰੋਂ ਦਰਸਨ ਹੋਇ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭੀ ਹੋਇ ਦੋਇਨੀਰ
ਵਹਾਵਨੀਹਾਂ ॥ ਮਿਲਿਆ ਬਾਬ ਨਾ ਮਿਲ ਦੇ ਬਖਸ਼ਮ ਦਿਲ ਦੇ ਮੈਵੇ
ਹਠ ਕਰ ਵਕਤ ਲੰਘਾਵਨੀਹਾਂ ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਪਿਆਰੇ ਪਯਾਰੇ
ਧਾਰ ਬਾਬੇ ਮੈਥੇ ਉਮਰਦਾ ਰਬ ਵੇਵਾਵਨੀਹਾਂ ॥ ੮ ॥ ਮੱਘਰ
॥ ਮੱਘਰ ਮਾਹ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੇ ਹੁਲਾਵਨਾ ਖਾਵਨਾ
ਜ਼ਹਿਰ ਲੋਕੋ ॥ ਅਸ਼ਕ ਹੋਵਨਾ ਰੋਵਨਾ ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਏਹ ਇਸ਼ਕ
ਮਿਜਾਜ਼ ਹੈ ਕਹਿਰ ਲੋਕੋ ॥ ਮਰਜਾਵਨਾ ਜੀਂਦਿਆਂ ਪੀਤ ਕਰਨੀ
ਭੁਲਾਭਾਵਨਾ ਘਰਨਾ ਜ਼ਹਿਰ ਲੋਕੋ ॥ ਏਸ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਬਹਿਰਦਾ

ਅੰਤ ਨਾਹੀਂ ਉੱਠੇ ਲਹਿਰ ਉੱਤੇ ਪਈ ਲਹਿਰ ਲੋਕੋ॥ ਕਿਸਨ
 ਸਿੰਘ ਪਿਆਰੇ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਅੰਦਰ ਫਰਿਹਾਦ ਹੋਵੇ ਅੰਠੇ ਪਹਿਰ
 ਲੋਕੋ ॥ ੯ ॥ ਮਾਹ ਪੋਹ ॥ ਆਯਾ ਪੋਹ ਤੇ ਪਾਲਿਆਂ ਜ਼ੋਰ
 ਪਾਯਾ ਪਈ ਬਰਫ ਪਹਾੜ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤਾਈਂ॥ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤੱਤੀ
 ਨੂੰ ਏਸ਼ਕ ਦਾ ਤਾਪ ਕਿਹਾ ਦਿੱਤਾ ਸਾੜਤ ਮਾਮਸਰੀ ਰਡਾਈਂ॥
 ਜੋਗਨ ਹੋਇ ਕੇ ਬਦਰੇ ਮੁਨੀਰ ਵਾਂਗੂੰ ਲਿਆਵਾਂ ਢੁਡ ਕੇ ਬੇਨਜ਼ੀਰ
 ਤਾਈਂ ॥ ਭਾਬੜ ਬਲੇ ਵਿੱਚ ਲੇਫਨਿ ਹਾਲੀਆਂ ਦੇ ਪਾਵਾਂ ਉਪਰੋਂ
 ਚਸਮਾਂ ਦੇ ਨੀਰ ਤਾਈਂ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਓਹ ਦੇ ਮਿਲੇ ਸੁਖ ਹੋਸੀ
 ਜਿਸ ਮਾਰਿਆ ਨੈਨਾਂ ਦੇ ਤੀਰ ਤਾਈਂ ॥ ੧੦ ॥ ਮਾਹ ਮਾਂਘ
 ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਮਾਂਘ ਮਲਾਮਤਾਂ ਮਿਲਨ ਮੈਨੂ ਮਾਉਂ ਬਾਪ ਸਾਰੇ ਸਾਕ
 ਅੰਗ ਮਾਰਨ ॥ ਸਈਆਂ ਕੋਲ ਨਾ ਬੋਲ ਕੇ ਫੋਲ ਆਖਾਂ ਗਲ
 ਢੋਲ ਵਾਲੀ ਪਈਆਂ ਜੋਗ ਮਾਰਨ॥ ਓਹ ਜਾਨ ਤੂ ਜਾਨ ਤੋਂ
 ਤੰਗ ਆਵਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਗਜੁਲਫਾਂ ਵਾਲੇ ਤੰਗ ਮਾਰਨ॥ ਘਰ
 ਬਾਰ ਹੋਵੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕਹਿਰ ਦਿੱਸੇ ਪਲੰਘ ਪੀਆ ਬਿਨਵਾਂਗ
 ਪਲੰਗ ਮਾਰਨ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਨੰਗ ਮਲੰਗ ਹੋਵਨ ਤਿਨਾਂ
 ਲੋਕ ਨਿਸੰਗ ਹੋ ਸੰਗ ਮਾਰਨ ॥ ੧੧ ॥ ਮਾਹ ਫਗਨ
 ॥ ਫੱਗਨ ਫੁਲਖਿੜੇ ਚੰਗਾ ਚੰਗਾ ਬਾਗੀ ਬੁਲਬੁਲ ਬੋਰ ਆਸ਼ਕ
 ਹੋਕੇ ਲਟਕ ਰਹੇ ॥ ਸੂਰਤ ਦੇਖ ਮਹਬੂਬ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਛੱਡ
 ਕੰਮ ਸਾਰੇ ਪਿਆਰੇ ਅਟਕ ਰਹੇ॥ ਜਿਵੇਂ ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਸੈਰ
 ਚਮਕੇ ਤਿਵੇਂ ਨੈਨ ਨੈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਟਕ ਰਹੇ ॥ ਪੰਖੀ ਫਸ ਜਾਂਦੇ
 ਜਿਵੇਂ ਜਾਲ ਅੰਦਰ ਜੁਲਫਾਂ ਨਾਲ ਦਿਲ ਆਸ਼ਕਾਂ ਫਟਕ ਰਹੇ

(੧੯੧)

॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਪਿਆਰੇ ਪਿਆਰੇ ਬਾਬ ਹਰਦਮਖਾਰਵਿਚ
ਕੇਲੇਜੇ ਦੇ ਖਟਕ ਰਹੇ ॥ ੧੨ ॥ ੧ ॥ ੧੫੩ ॥

ਆਵਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ ਸਹੇਲੀ ਦਾ

ਬੇਟੀ ਆਇ ਵਜ਼ੀਰਦੀ ਕੋਲ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸੱਦ ਬੋਲਕੇਬੁਹਾਖੁ-
ਲੁਇਆ ਸੂ ॥ ਕਹਿੰਦੀਉੱਠਪਿਆਰੀਮੇਰੀਜਾਨਵਾਰੀ ਭੇਦ
ਸਮਝਕੇ ਬਹੁਤ ਸਮਝਾਇਆਸੂ ॥ ਉੱਠਦੇਖਫ਼ਰਿਹਾਦਫ਼ਰ
ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਤੇਰੀ ਯਾਦਵਾਜ਼ਿਕਰਕਮਾਇਆਸੂ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ
ਉੱਠਕੇ ਤਾਕੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀਮਹਿਰਮਰਾਜ਼ਨੂੰ ਪਾਸਬਠਾ-
ਇਆ ਸੂ ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸ਼ੀਰੀਂ ਹੋਸ
ਆਪਨਾ ਚਾ ਭੁਲਾਇਆ ਸੂ ॥ ੧੫੪ ॥

ਬੈਠਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਅਤੇ ਵਜ਼ੀਰਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਵਿੱਚਤਾਕੀ ਦੇ
ਸ਼ੀਰੀਂਆਨਬੈਠੀਜਦੋਂਵਿੱਚਤਾਕੀ ਫ਼ਰਿਹਾਦਨੇਤੱਕਸਲਾਮ
ਕੀਤਾ ॥ ਜਿਵੇਂਦੰਦਨੂੰ ਦੇਖਚਕੋਰਦੂਰੋਂ ਤਿਵੇਂਇਸ਼ਕਨੇਐਸ਼
ਹਰਾਮ ਕੀਤਾ ॥ ਜਿਵੇਂਸ਼ਮਾਂਨੂੰਦੇਖਪਤੰਗਜਲਦੇ ਅੰਗਅੰਗ
ਜਲਾਇ ਤਮਾਮਕੀਤਾ ॥ ਜਿਸਮਰਦ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਹੋਂ ਦਾ ਦਰਦ
ਲੱਗਾਕਹੋਓਸਨੇ ਕਦੋਂਅਰਾਮਕੀਤਾ ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘਗੁਲਾਮ
ਗੁਲਾਮ ਹੋਯਾ ਨਾਮ ਜੱਗਦੇ ਵਿੱਚਬਦਨਾਮਕੀਤਾ॥੧੫੫॥

ਕਲਾਮ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ ਕਰੇ ਕਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ ਪੀਤਾ ਜਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ
ਮਸਤਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਮੇਰੀਯਾਰਸ਼ੀਰੀਂਗਮਖਾਰਸ਼ੀਰੀਂਦਿਲ
ਦਾਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਜਿੰਦਜਾਨਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਸਾਕਅੰਗਸ਼ੀਰੀਂਰੂਪਰੰਗ

(੧੯੨)

ਸ਼ੀਰੀਂ ਅੰਗਸੰਗ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸ਼ਾਨ ਮਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਵਾਲ ਵਾਲ
ਸ਼ੀਰੀਂ ਧਨਮਾਲ ਸ਼ੀਰੀਂ ਖ਼ਾਬਖ਼ਾਲ ਸ਼ੀਰੀਂ ਮੇਰੇ ਪਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ
॥ ਮੇਰੇ ਮਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸਾਰੇ ਤਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ਧੰਨ ੨ ਸ਼ੀਰੀਂ ਧਨਵਾਨ
ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਰੋਜ਼ੋ ਸਬ ਸ਼ੀਰੀਂ ਮੇਰਾ ਰੱਬ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਿੱਸੇ ਸਬ ਸ਼ੀਰੀਂ
ਭਗਵਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਹਾਲਕਾਲ ਸ਼ੀਰੀਂ ਮੇਰੇ ਮਾਲ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਮ
ਨਾਲ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਰਦਵਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਸਤ
ਗੀਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸ਼ਕਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਕੁਰਬਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ
ਸ਼ੀਰੀਂ ਵਛਾਦਾਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਪਰਧਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥
ਪਰੀ ਹੂਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਮਸਤੂਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਹੱਕਨੂਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਹੱਕਜਾਨ
ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪਿਆਰੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਜੋਗ ਸਾਰੇ ਘਰ ਸ਼ਹਿਰ
ਬਾਰੇ ਅਵਾਦਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ੧੫੬ ॥

ਫ਼ਰਸ਼ਾਦ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਆਵੀਂ ਖ਼ੈਰ ਪਾਵੀਂ ਅਸਾਂ ਆਜ਼ਜ਼ਾਨੂੰ ਇੱਕੇ ਵਾਰ ਓਦਿਲਬਰਾ
ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਦੇਖਫ਼ ਕੀਰਹੋਯਾ ਮੈਂ ਲਾਚਾਰ ਓ
ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਜਿਵੇਂ ਫੱਟਿਆਈ ਤਿਵੇਂ ਬੰਨ੍ਹ ਪੱਟੀ ਤੇਗ
ਮਾਰ ਓਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਬਰਛੀ ਨੈਨਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਫ਼ਿਗਾਰ
ਕੀਤਾ ਰੋਵਾਂ ਯਾਰ ਓਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਲੁਟਪੁਟ ਕੇਚਾ
ਕੰਗਾਲ ਕੀਤੇ ਨਿਰਾਯਾਰ ਓਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰੇ
ਇਸ਼ਕ ਕਾਰਨ ਮਾਰਨ ਲੋਕ ਮੇਹਨੇਲਾਂ ਸਹਾਰ ਓਦਿਲਬਰਾ
ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਸੂਰਤ ਦੇਖ ਤੇਰੀ ਮੂਰਤ ਕੇਧਹੋਯਾ ਭੁਲੀਕਾਰ
ਓਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਬਾਰਬਾਰ ਭਵਾਂ ਮਾਰੀ ਭਾਵਾਂ ਵਾਲੀ

(੧੯੩)

ਤਲਵਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਘਰਬਾਰਵਿਸਾਰ ਹਰ
ਹੋਸਾ ਕੰਮ ਕਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਰੇਹਰਾ ਦੇਖਕੇ
ਜਰਦ ਵਿਸਾਰ ਹੋਸਾ ਨ ਵਿਸਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥
ਬਲਹਾਰ ਤੇਰੇ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਵਾਂ ਐਗਨਹਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ
ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰਾ ਨਫਰ ਗੁਲਾਮ ਕਦੀ ਮਦਾਹਾਂ ਤੂੰ ਸਰਦਾਰ ਓ
ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਸ਼ੀਰੀ ਨਾਮ ਸ਼ੀਰੀ ਤੇਰਾ ਸ਼ਹਿਦ ਕੋਲੋਂ
ਮਜ਼ਦਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਮਿਲੀ ਵਾਸਤੇ ਰੋਬ ਦੇ
ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਜਾਵਾਂ ਵਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਰਾਤੀ ਨੀਂਦ
ਨਾ ਦਿਨੇ ਅਚਾਮ ਦੇਂਦਾ ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ
॥ ਆਪ ਬੈਠ ਮਹਿਲਾਂ ਉਤੇ ਦੇਖਨੀ ਹੈਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ
ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਵਾਸਤੇ ਸਭ ਛੋੜੇ ਕੰਮ ਕਾਰ ਓ ਦਿਲ
ਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਅੱਖੀਂ ਰੋਈਆਂ ਰੋਈਆਂ ਲਾਲ ਹੋਈਆਂ
ਗੁਲ ਅਨਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਵਿਛੋੜੇ
ਦੀ ਵਿਚ ਸੀ ਨੇਕੀ ਤਾਛਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਰੁੜਿਆ
ਜਾਂਵਦਾ ਹਾਂ ਇਸ਼ਕ ਵਹਿਨ ਅੰਦਰ ਕਰੀਂ ਪਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ
ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਨਾਉਂ ਰਾਰ ਰਿਹਾ ਨਾਮੈਂ ਪਾਰ ਹੋਸਾ ਵਿਚ ਕਾਰ ਓ
ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰੇ ਹੁਸਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹਿਸਾਬ ਕੋਈ
ਬੇਸੁਮਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਜਾਦੂ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਪਾਇਕੇ
ਫਾਹਿਲੀ ਤੇ ਇੱਕੇ ਵਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਜਾਲ ਜੁਲਫ
ਦਾ ਤਾਲ ਹਲਾਲ ਕੀ ਤੇ ਮੈਂ ਬੀਮਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥
ਦੀਦੇ ਦੇਖਦੇ ਦੇਖਦੇ ਥੱਕ ਗਏ ਦੇਹ ਦੀਦਾਰ ਓ ਦਿਲਬਰਾ

(੧੯੮)

ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰਾ ਇਸ਼ਕ ਮੈਨੂੰ ਹੁਨ ਹੋਗਿਆ ਗਲ ਦਾ ਹਾਰ ਓ
ਦਿਲ ਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਮੈਛਰਿਹਾਦ ਬੇਦਾਦ ਦੀ ਦਾਦਕਰੀ
ਤੂੰ ਸਰਕਾਰ ਓ ਦਿਲ ਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਛੁਟਿ ਯਾਦ
ਤੇ ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਤੂੰ ਹੀ ਯਾਦ ਓ ਦਿਲ ਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰੀ ਈਦ
ਮੈਨੂੰ ਦੇਦ ਦੇਵੀਂ ਦਾ ਠੰਡਾ ਠਾਰ ਓ ਦਿਲ ਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥
ਜਿਧਰ ਦੇਖਨਾ ਹਾਂ ਤੂੰ ਹੀ ਦਿਸਨੀ ਹੈਂ ਤਰਛਾਂ ਗਾਰ ਓ ਦਿਲ ਬਰਾ
ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਹਰ ਫੁਲ ਵਿਚ ਬੋਝ ਤੇਰੀ ਤੂੰ
ਬੇਚਾਰ ਓ ਦਿਲ ਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ੧੫੭ ॥

ਆਨਾ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦਾ ਅਤੇ ਮਨਾਕਰਨਾ ਛੁਰਿਹਾਦ ਨੂੰ
ਆਏ ਬਦਸ਼ਾਹੀ ਪੰਜ ਸੱਤ ਨੌਕਰ ਲੈ ਕੇ ਬਰਛੀਆਂ ਸੈਫਕਟਾ
ਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਕਹਿੰਦੇ ਦੂਰ ਹੋ ਪਾਗਲਾ ਚੱਲ ਦੇ ਬੋ ਕਹੀਆਂ ਖੇਲੂਆਂ
ਮਕਰ ਪਟਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਹੋਵੇ ਬਰ ਅਜੀਜ਼ ਨੂੰ ਏਸ ਵੇਲੇ ਰੱਲਾਂ
ਭੁਲ ਜਾਵਨ ਤੈਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਆਇਸਾ ਹਮ ਨੇ ਸ਼ੇਰੀਂ ਦੇ
ਕਰੇਂ ਬਾਤਾਂ ਹੱਸ ਹੱਸ ਕੇ ਖੂਬ ਕਰਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਅਸਾਂ ਤਰਸ
ਕਰ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਛੱਡ ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੋਟੀਆਂ ਰੱਖ ਕੇ ਮਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥
ਨਹੀਂ ਲਗਦੀਆਂ ਨਫਰ ਕਮੀਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ
ਨਾਲ ਯਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾ ਛੱਪੜੀ ਤਰਨ ਜੋਥੇ
ਲੈਨ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦ ਦੇ ਤਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ੧੫੮ ॥

ਜਵਾਬ ਛੁਰਿਹਾਦ ਆਸ਼ਕ ਸਾਦਿਕ ਬਜ਼ਬਾਨ ਉਰਦੂ
ਅਰੇ ਹੋਸ਼ ਕਰ ਬੱਸ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੋਜਾ ਅੱਗੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਮੀਰ ਬਜ਼ੀਰ
ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਜਿਨ੍ਹੇ ਮੋਤਹ ਯਾਤ ਕੋਏ ਕਜਾਨਾ ਤਿਨ੍ਹੇ ਤੋਪ ਝਲਾਰ

(੧੯੫)

ਐ ਤੀਰ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਜਿਨੋਂ ਲੱਖ ਅ ਕੱਖਯਕਰੀਯਹੁਆਤਿਨੇ
 ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਐਰ ਛਕੀਰ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਹੁਏਮਸਤ ਅਲਮਸਤ
 ਮਧ ਹੋਸ਼ ਅ ਸ਼ਕ ਹਮੇਂ ਜਿਸਤ ਐ ਬਦਰੇਮਨੀਰਕਿਆ ਹੈ ॥
 ਸ਼ੀਰੀਂ ਯਾਰਬਿਨ ਐਰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਸ਼ੀਰੀਂ ਹਮੇਂ ਮਿਸਤੀਓਂ
 ਸ਼ਤਬਤੋਂ ਸ਼ੀਰ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਜਾਨ ਤਲੀ ਧਰਧਾਰਕੀ ਗਲੀ
 ਆਵੇਂ ਭਲੀਬਾਤਪਰਭਲੀ ਤਕਸੀਰਕਿਆ ਹੈ ॥ ਦੀਆਦਿਲ
 ਦਿਲਦਾਰਕੇ ਸ਼ ਦਹੋਕੇਦਿਲ ਸ਼ ਦਹੁਅ ਦਿਲਗੀਰਕਿਆ ਹੈ
 ॥ ਘਤਬਾਰ ਉਜਾੜ ਆ ॥ ਦ ਹਏ ਹਮੇਂ ਕਾਗ਼ ਮੇਜੇਡ ਕਰੀਰ
 ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਕਾਤਲਐਤਕੇਧਾਰਯ ਰਸਾਰਹੋਏਹੀਦਸਿੰਧਐ
 ਕਹੋ ਕਸ਼ਮੀਰਕਿਆ ਹੈ ॥ ਸਿਰਪਰਰਾਖ ਤਕਦੀਰ ਛਕੀਰ
 ਹੋਏ ਸੁਨੋ ਬੀਰ ਅਬ ਐਤ ਤਦਬੀਰ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਨਾਮਸ਼ੀਰੀਂ
 ਕਾ ਮੁਝੇ ਅਤਾਮ ਦੇਵੇਮਿਲੇ ਸ਼ੀਰ ਤੇ ਪਿਆਸ਼ਯੋਸ਼ੀਰਕਿਆ
 ਹੈ ॥ ਅਬੀ ਐਰ ਹੀ ਤਤਛ ਕੇ ਕੂਹ ਕਰੇ ਚਲੇਜਾਤੇਹੋਂਦੇਖ
 ਤਾਖੀਰਕਿਆ ਹੈ ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਹਰਹਾਲ ਮੇਂ ਮਸਤਅਸ਼ਰ
 ਹਮੇਂ ਗੋਦੜੀ ਐਤ ਹਰੀਰ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ੧੫੯ ॥

ਕਲਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ

'ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿਆਦੇਖ ਵਜ਼ੀਰਜ਼ਾਦੀ ਕੇਹਾਲੱਗਾ ਏਹ ਇਸ਼ਕ
 ਦਾ ਦੁਖਮੈਨੂੰ ॥ ਤਾਰੇਗਿਨਦਿਆਂ ਰਾਤਵਿਹਾਂ ਵਦੀਏਅਤੇਦਿਨੇ
 ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਸੁਖ ਮੈਨੂੰ ॥ ਕਦੇ ਰੱਬ ਸਬੱਬ ਜੇ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ
 ਛਰਿਹਾਦ ਅਜ਼ਾਦਦਾ ਮੁਖ ਮੈਨੂੰ ॥ ਕਾਲੀ ਕੱਢਪਿਆਦਿਆਂ
 ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਵਿੱਢੇ ਰਹੇ ਦੀਦਾਰ ਦੀ ਤੁਖਮੈਨੂੰ ॥ ਇਕਬਾਰ

(੧੯੬)

ਛਰਿਹਾਦ ਜਹਾਨ ਅੰਦਰ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇ ਨਾ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਮੈਨੂੰ
॥ ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ ਪਾਕੇ ਪਾਨੀ ਅੱਖੀਆਂ ਦਾ ਪਿਆ ਪਾਲਣਾ
ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਰੁੱਖ ਮੈਨੂੰ ॥ ਕਿਸ਼ਨਮਿੰਘ ਪਿਆਰੇ ਪਿਆਰੇ ਯਾਰ
ਬਾਝੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਨ ਚੈਨ ਇਕ ਰੁਖ ਮੈਨੂੰ ॥ ੧੯੦ ॥

ਮਕੂਲਾ ਮੁਸੱਨਛ

ਦੁਸ਼ਮਨ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਸਾਈਆਂ ਹੋਨ ਅੰਧੇ ਜੇਹੜੇ ਯਾਰ ਤੋਂ ਯਾਰ
ਵਿਛੋੜ ਦੇ ਜੇ ॥ ਕੋਹੜੇ ਹੋਨ ਤੇ ਕਿਰਮ ਪੈ ਜਾਨ ਜੁਸੇ ਬੁਰਾ ਆਸ਼ਕਾਂ
ਦਾਸ ਦਾ ਲੋੜ ਦੇ ਜੇ ॥ ਬੇੜਾਲ ਦਿਆ ਹੋਯਾ ਸੋ ਦਾਗਰਾਂ ਦਾ ਧਿੱਕਾ
ਮਾਰਦਰੀਯਾ ਵਿਚ ਬੋੜ ਦੇ ਜੇ ॥ ਚੁਗਲੀ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਚੁਗਲ
ਕਰਨ ਭੈੜੇ ਆਦਤ ਸੱਪ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਛੋੜ ਦੇ ਜੇ ॥ ਆਪਚਾਹਿੰਦੇ
ਸੁਖ ਅਰਾਮ ਤਾਈਂ ਅਤੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੁਖ ਚਮੋੜ ਦੇ ਜੇ ॥ ਅਰਸ
ਹੱਕ ਹੋਯਾ ਦਿਲ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਰੱਬ ਦਾ ਜੋੜਿਆ ਛੋੜ ਦੇ ਜੇ
॥ ਰੱਤੀ ਰੱਤਨਾ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਲੁਠਿਆਂ ਦੀ ਸੂਕਾ ਕੱਪੜਾ ਪਕੜ
ਨ ਛੋੜ ਦੇ ਜੇ ॥ ਜ਼ੋਰ ਦੇਖਕੇ ਜੋੜ ਦੇ ਹੱਥ ਅੱਗੋਂ ਬਾਂਹ ਬਾਲ ਦੀ
ਪਕੜ ਮਰੋੜ ਦੇ ਜੇ ॥ ਜਿਸ ਤਰਫ਼ ਜਾਨਾ ਸ਼ੇਰਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਭੈੜੇ
ਚੰਦਰੇ ਉਧਰੋਂ ਮੋੜ ਦੇ ਜੇ ॥ ਅਕਲ ਆਪਣੀ ਦੱਸ ਦੇ ਆਸ਼ਕਾਂ
ਨੂੰ ਪੱਥਰ ਰਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜੋੜ ਦੇ ਜੇ ॥ ਬਿਨਾਂ ਇਸ਼ਕ ਇਨ-
ਸਾਨ ਹੋਵਾਨ ਜੈਸੇ ਭਾਵੇਂ ਆਦਮੀ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦੇ ਜੇ ॥ ਦਿਲ
ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਦੋਂ ਨਿਹਾਲ ਰਹਿਸੀ ਜੇਹੜੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਦਿਲ
ਤੋੜ ਦੇ ਜੇ ॥ ਕਿਸ਼ਨਮਿੰਘ ਸੋਈ ਵੈਰੀ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਜੇਹੜੇ
ਇਸ਼ਕ ਤੋਂ ਹਟਕੇ ਹੋੜ ਦੇ ਜੇ ॥ ੧੯੧ ॥

(੧੯੭)

ਗੁਸੇ ਹੋਨਾ ਸਾਹ ਅਜੀਜ ਦਾ

ਕਿਸੇ ਸਾਹ ਅਜੀਜ ਨੂੰ ਜਾਇ ਕੇਹਾ ਤੇਰਾ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਮ ਖਰਾਬ
ਹੋਯਾ ॥ ਆਸ਼ਕ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਕਹਿਨ ਫਰਿਹਾਦ ਤਾਈਂ ਇਸ ਤੋ-
ਬੋਲ ਦੇ ਵਿਚ ਖਤਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਚਰਚਾ ਹੋਇ ਰਹੀ ਸਾਰੇ ਸਹਿਰ
ਅੰਦਰ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਬੜਾ ਅਜਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਅੱਜ ਹੋਰ ਤੇ ਕੱਲ
ਨੂੰ ਹੋਰ ਹੋ ਸੀ ਰੋਸਨ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਮਹਤਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਤੇਰੀ ਆਬ ਰੂ
ਗਈ ਹੈ ਸਾਹ ਮੇਰੇ ਤਲੇਬ ਦਲਾਂ ਜੋ ਆਫ਼ਤਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਸੇ
ਰੋਜ਼ ਲੈ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਨਿਕਲ ਜਾਸੀ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਸਾਫ਼ ਜਬਾਬ
ਹੋਯਾ ॥ ਦਿਨੇਰਾ ਤਉ ਹਮ ਹਿਲ ਦੇ ਫਿਰੇ ਗਿਰਦੇ ਜਿਵੇਂ ਵਿਚ
ਦਰੀਯਾ ਗ਼ਰਕਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਨਾਹੀਂ ਸੁਬਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕੋਈ
ਸ਼ੀਰੀਂ ਬਾਬ ਉਹ ਭੁਜਕ ਬਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਨੇਕਰਨ ਫਰਗੁਲਾਮ
ਕਦੀਮ ਆਕੇ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਨਵਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਹੋਡ ਪੈਰ ਸਾਡੇ
ਫੜਕਾਇ ਦਿੱਤੇ ਜਿਵੇਂ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾ ਉਜੁਲਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਕੋਈ
ਕਰੇ ਇਲਾਜ ਸ਼ਿਤਾਬ ਉਹਦਾ ਨਹੀਂ ਚਸ਼ਮੇ ਦਾ ਦੇਖਤਲਾਬ
ਹੋਯਾ ॥ ਦੁਸ਼ਮਨ ਦੁਖ ਤੇ ਰੁਖ ਨਾ ਵਧਨ ਦੇਈਏ ਵਧ ਗਏ ਤਾਂ
ਕੋਨ ਪ੍ਰਤਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਸੁਨ ਕੇ ਬਾਦ ਸਾਹ ਉਸ ਦੀ ਗਲਤ ਪਿਆ
ਜਿਵੇਂ ਦੇਗਮੇਂ ਜੋਸ਼ ਗੁਲਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਹਾ ਅੰਗੇਭੀ ਸੱਦਕੇ
ਆਖਿਆ ਸੀ ਭੈੜੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਬੁਰਾਬਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਤਰਸ ਕੀਤਾ ਸੀ
ਅਸਾਂ ਗ਼ਰੀਬ ਕਰਕੇ ਹੋਥੇ ਅੰਸਾਹੀ ਬੇਹਜਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਲਜਾ ਉ
ਪਕੜ ਕੇ ਉਸ ਬਦਜਾਤ ਤਾਂਈਂ ਬਾਦ ਸਾਹਦਾ ਹੁਕਮ ਸ਼ਿਤਾਬ
ਹੋਯਾ ॥ ਚੋਬਦਾਰ ਚਲੇ ਦੌੜ ਢੁਡਨੇ ਨੂੰ ਧਰਮ ਰਾਇ ਦੇ ਕੋਲ

(੧੯੮)

ਹਿਸਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਅੱਗੇ ਵੈਠਾ ਸੀ ਹੋਟ ਹਲਵਾਈਆਂ ਦੀ
ਸ਼ੀਰੀਂਦਾਰ ਫਲੂਦ ਲਕਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਨਾਮ ਸੁਨੇ ਮਾਸੂਕਦਾ
ਸਦ ਹੋਵੇ ਬਹਿਰ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚਗਰਕਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਲਿਆ
ਪਕੜ ਤੁਰੇ ਲੈ ਰੱਖ ਅੱਗੇ ਜਿਵੇਂ ਬਕਰਾ ਹੱਥਕ ਸਾਬ ਹੋਯਾ ॥
ਕੋਹ ਵੈਠਾ ਸੀ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਦੇ ਓਹ ਹੋਕੇ ਸੁਨੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ
ਸਦਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਪਿਆਰਾ ਲੱਗਦਾ ਨਾਮ ਪਿਆਰ ਜ਼ੇਦਾ ਏਸ
ਵਾਸਤੇ ਵੈਠ ਬੇਤਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਖੜਾ ਜਾਕੀਤਾ ਅਗੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ
ਦੇ ਦੇਖੇ ਸ਼ਾਹ ਬੀਂ ਫੇਰ ਸਵਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਹਾ ਮੀਰ ਵਜ਼ੀਰ
ਮੁਸੱਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪ ਨਾ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਏਹਨੂੰ
ਅਕਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦੇਹੋ ਅਤੇ ਚ ਹੋਨਾ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੋਯਾ ॥
ਕਦੇ ਪਕੜਿਆ ਰਹੇਗਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਬਹਿਰ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚ
ਗਰਕਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਐਵੇਂ ਪਏ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਕਰਨਕਾਬ ਜਿਵੇਂ
ਅੱਗ ਦੇ ਵਿਚ ਸੀਮਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਸਨ ਮਿਥਿਓਂ ਦੇਖਣੇ ਓਹੀ
ਪਾਨੀ ਕਿਤੇ ਬਹਿਰ ਤੇ ਕਿਤੇ ਹੁਥਾਬ ਹੋਯਾ ॥ ੧੯੯ ॥

ਮਸ਼ਵਰਾ ਮੁਸਾਹਿਬਾਨ

ਰਲਮਿਲ ਸਾਹਿਬਾ ਮਤਾਕੀਤਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜੋ ਹੁਕਮ ਫ਼ਰਮਾਏ
ਰਿਹਾ ॥ ਸੁਨਕੇ ਬਾਤ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਦੀ ਦੁਪਹੋਏ ਏਨੇ ਫੇਰ ਜਾਂ ਸ਼ਾਹ
ਤੁਲਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਦਿਲੋਂ ਖੂਬ ਦਲੀਲ ਖਿਆਲ ਕਰਕੇ ਜੇਹਾ
ਆਪਨੀ ਅਕਲ ਮੇਂ ਆਇ ਰਿਹਾ ॥ ਦੱਸੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕੋਨ
ਤਦ ਬੀਰ ਕਰੀਏ ਮਾਛਾ ਹੋਸ਼ ਹਵਾਸ ਸਭ ਜਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਕਿਵੇਂ
ਕੰਮ ਲੇਤੇ ਸਾਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਫੁਟੇ ਦਿਲਵਾਂਗ ਸਰੋਸ਼ ਜਮਾਇ ਰਿਹਾ ॥

(੧੯੯)

ਸ਼ੈਰਤ ਨਾਲ ਜੇ ਮਾਰੀਏ ਜਾਨਵਲੋਂ ਖੋਫ਼ ਰੱਖਦਾ ਦਿਲ ਤੇ
ਛਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਸ਼ੇਰਤ ਹੋਵਸੀ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਸਾਵੇਸ਼ੀਰੀ
ਵਾਸਤੇ ਜਾਨ ਗਵਾਇਰਿਹਾ ॥ ਦੌਲਤ ਮਾਲਦੀਕੁਝ ਨਾ ਲੋੜ
ਰੱਖਿਓੜਾਂ ਕੋਢੀਆਂ ਵਾਂਗ ਤਜਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਸੁਨਿਆਦੇਖਿਆ
ਕਦੇ ਨਾ ਮੂਲਹੋਸੀ ਜੇਹਾਫੂਤਨਾਏਹਚਮੜਾਇਰਿਹਾ ॥ ਕਹੀ
ਸੁਨੇ ਨਾਂ ਆਪਨੀ ਕਹੇਮੂੰਹੋਂ ਰੋਲਾ ਵਹਿਸ਼ੀਆਂਦੇਵਾਂਗਪਾਇ
ਰਿਹਾ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸਾਬ ਨ ਬੋਲਦਾ ਮੁਖਨਦੂਜਾ ਸਾਡੇਵਾਸਤੇ
ਜ਼ਹਿਰ ਦਿਖਾਇਰਿਹਾ ॥ ਮੋਯਾਂਬਾਬਨਾਵੇੜਸੀਸ਼ਹਿਰਤਾਈਂ
ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਘੀ ਵਾਂਗਸਮਾਇਰਿਹਾ ॥ ਕਿਹਾਬਾਦਸ਼ਾਹਬਹੁਤ
ਪੁਰਗਜ਼ਬਦੇਕੇ ਭਵਾਂ ਰੋਹਦੇਨਾਲਚੜ੍ਹਾਇਰਿਹਾ ॥ ਤੁਮਾਂਜਹੇ
ਜੋ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਡੇ ਸਾਡਾ ਹੁਕਮ ਤੇ ਰਿਸ਼ਕ ਸਭ ਜਾਇ ਰਿਹਾ
॥ ਭੁੱਬੀਅਕਲ ਤੇ ਗਲਕਏਤੁਸੀਸਾਰੇ ਐਸੇਬਾਦਸ਼ਾਹਹੋਇ
ਖੜਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਜਦੋਂ ਵੇਖਿਆ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਤੰਗ ਹੋਯਾ ਕੱਢ
ਅੱਖੀਆਂਲਾਲਭਰਾਇਰਿਹਾ ॥ ਘੁਟ ਵੱਟਕੇਚੁਪ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੋਏ
ਜਦੋਂ ਵੇਖਿਆ ਸ਼ਾਹ ਬੁਲਾਇਰਿਹਾ ॥ ਹੋਸੀ ਇਕਬੁਢਾਕੋਈ
ਵਿਚ ਓਹਨਾਂਬਡਾਆਪਨੂੰਚੁਸਤਸਦਾਇਰਿਹਾ ॥ ਦਗੋਬਾਜ਼
ਨਜਾਜ਼ਦੇ ਨਾਲਕਹਿੰਦਾ ਲਹੂਆਸ਼ਕਾਂਦੇਦੇਖੇ ਨ੍ਹਾਇ ਰਿਹਾ ॥
ਇਕ ਨੇਕ ਸਲਾਹ ਹੈ ਸ਼ਾਹਮੇਰੇ ਹੱਥਜੋੜਕੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ
ਰਿਹਾ ॥ ਕਹੀਏਗੱਲਫ਼ਰਿਹਾਦੁੰ ਸੱਦਏਹੋਬਾਜ਼ਸ਼ੀਰੀਂਦਾ ਸੁਕ
ਮੁਰਝਾਇਰਿਹਾ ॥ ਪਰਬਤਚਾਰਕੇਨੀਰਦੀਨਹਿਰਲਿਆਵੇਂ
ਰਾਂਤ੍ਰੀ ਸ਼ੀਰੀਂਦਾ ਨਫ਼ਰਕਹਾਇਰਿਹਾ ॥ ਤੇਰੀਸਾਬਤੀ ਦੇਖਕੇ

ਦਿਆਂਸ਼ੀਰੀਂ ਏਸਵਿਚਨਾਹੀਂ ਫਰਕਆਇਰਿਹਾ॥ਮੰਨਲਏ
 ਗਾ ਹੱਕਤਹਕੀਕਕਮਭਾਜੇਭਾਂਗਿਆਤਾਂਜਾਨੀਏਜਾਇਰਿਹਾ
 ॥ ਲੱਖਆਫਤਾਂ ਉਸ ਪਹਾੜ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਸ਼ੇਰਗੀਤਾ ਜਾਨੋ
 ਖਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਕਦੋਂ ਨੀਰ ਲਿਆਵਸੀ ਚੀਰਪਚਬਛਏਸੇ
 ਭੀੜ ਅੰਦਰ ਮੋਰ ਪਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਸੁਨਕੇਸਾਰਿਆਂ ਆਖਿਆ
 ਖੂਬਹੈ ਜੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹਭੀ ਐਸਮਨਾਇਰਿਹਾ॥ਦਰਦਆਸ਼ਕਾਂ
 ਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇਭਾਈਂ ਸਾਹਜੋਗ ਬੇਦਰਦ ਕਹਾਇ ਰਿਹਾ
 ॥ਆਇ ਰੋਲ ਵਿਵੇਕੇ ਦੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਭੀ ਰੋਇਕੇ ਨੀਰ
 ਵਹਾਇ ਰਿਹਾ ॥ ਦੁਖਆਸ਼ਕਾਂਦਾ ਭਲਾਕੋਨਵੰਡੇਲੱਗਾ ਜਿਸ
 ਨੂੰ ਓਹੀ ਨਿਭਾਇਰਿਹਾ ॥ ਵੈਰੀ ਆਸ਼ਕਾਂਦੇਰੱਬਾਮਰਨਸਾਰੇ
 ਹੱਥ ਜੋੜਮੈਂ ਸੀਸਝੁਕਾਇਰਿਹਾ ॥ ਜੇਹੜਾਬੁਰਾਮੰਗੇਏਹਨਾਂ
 ਆਸ਼ਕਾਂਦਾ ਓਹਭੀਦੋਜਖਾਂਦੇ ਵਿਚਜਾਇਰਿਹਾ॥ਬਿਨਾਰੱਬ
 ਨਾ ਦੂਸਰਾ ਆਸ਼ਕਾਂਦਾ ਭਾਵੇਂ ਮਾਰੇਤੇਭਾਵੇਂ ਰਖਾਇਰਿਹਾ॥
 ਪਰਵਾਹ ਕੀ ਓਹਨਾਂਨੂੰ ਜੱਗਅੰਦਰ ਜਿਨਾਂਇਸ਼ਕ ਮਹਬੂਬ
 ਦਾਆਇਰਿਹਾ॥ਕਿਸਨਸਿੰਘਜਿਸ ਇਸ਼ਕਦਾ ਸਬਕਪੜਿਆ
 ਜਾਨੋ ਭੇਦਖੁਦਾਇਦਾਪਾਇਰਿਹਾ ॥ ੧੬੩ ॥

ਕਹਿਨਾ ਫਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦਾ ਵਾਸਤੇ ਨਹਿਰ ਦੇ
 ਲਿਆਸੱਦ ਫਰਿਹਾਦਇਕ ਮਹਿਲਅੰਦਰ ਕਿਹਾਬਾਦਸ਼ਾਹ
 ਏਹਫਰਮਾਂਵਦਾਹੈ ॥ ਤੇਰੇਇਸ਼ਕਦੀਸਾਬਤੀ ਦੇਖਨੇਹਾਂਕੱਚਾ
 ਪੱਕ ਏਥੇ ਨਿਕਲ ਆਵਦਾਹੈ ॥ ਲਿਆ ਕੱਟ ਫਰਿਹਾਦ,
 ਨਹਿਰਕੋਈ ਬਾਗਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਸੁੱਕਦਾ ਜਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਜੇਤੂੰ

ਲਿਆਵਸੇਂ ਨਹਿਰਪਹਾੜਵਿਚੋਂ ਤੇਰਾ ਕੰਮ ਅਜੀਬ ਬਨਾਂਵਦਾ
 ਹੈ ॥ ਬੁੱਢਾ ਆਦਮੀ ਮਸਤ ਦੀਵਾਨ ਭੇਨੂੰ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਸੱਦ
 ਬਹਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਸੂਰਤ ਮੋਮਨਾਂ ਦੀ ਕੰਮਕਾੜਰਾਂ ਦੇ ਕਿਹਾਨਾਲ
 ਪਿਆਰ ਬੁਲਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਉੱਭੇਂ ਮਾਰਦਾ ਪਾਨੀ ਦੇ ਖੂਬ ਛਿੱਟੇ
 ਹੇਠ ਅੱਗ ਅੰਗੀਠੜੀ ਲਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਠੱਗਾਂ ਵਾਂਗ ਬਨਾਂਵਦਾ
 ਬਹੁਤ ਬਾਤਾਂ ਵਗੇਬਾਜ਼ ਫਰੇਬ ਫੈਲਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਬੱਚਾ ਹੁਕਮ
 ਮਾਸੂਕਦਾ ਮੱਠਲੈਨਾਂ ਏਹੁ ਆਸ਼ਕਾਂ ਸਾਦਕਾਂ ਭਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਹੇੜੀ
 ਵਾਂਗ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਰੱਖ ਅੱਗੋਂ ਨੀਵਾਂ ਹੋਇਕੇ ਕਲਾ ਦਬਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥
 ਨੌਕਰ ਨਾਰੀਆਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਉਜਰ ਕੇਹਾ ਹੁਕਮ ਰੱਖਦਾ ਕੋਨ
 ਹਵਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਮੂੰਹੋਂ ਆਖਿਆਂ ਸੂਰਮਾਂ ਕੋਨ ਹੋਵੇ ਸੋਈ ਮਰਦ ਜੋ
 ਤੇਗ ਉਠਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਗਾਜ਼ੀ ਮਰਦ ਹੋਪਕੜਤਲਵਾਰ ਮਿਸਰੀ
 ਫੁਤੇ ਵਿਚ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਪਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਏਸ਼ਾ ਤੁਰਤ ਮੰਗਾਇ ਕੇ
 ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿਹਾ ਦੇਖ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਹੁਨ ਜਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਨਹਿਰ
 ਚੀਰਨੀ ਕੋਈ ਮੁਹਾਲ ਨਾਹੀਂ ਆਸ਼ਕ ਹੋਵੇਹਾਂ ਸਿੰਧ ਸੁਕਾਂਵਦਾ
 ਹੈ ॥ ਚਾਨ ਚੱਕ ਸੁਤੇ ਹੋਏ ਚਿੱਤੇ ਨੂੰ ਪੈਰ ਦੇਖਕੇ ਚਾਜ਼ਗਾਂਵਦਾ ਹੈ
 ॥ ਕੇਹਾ ਸਖ਼ਤ ਪਹਾੜ ਤੇ ਜਾੜ ਹੋਵੇ ਆਸ਼ਕ ਕਦਕੇ ਬੱਟ ਉਭਾਂ-
 ਵਦਾ ਹੈ ॥ ਸੱਭੇ ਕਹਿਨ ਲੱਗੇ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਤਾਈਂ ਦੱਸ ਆਸ਼ਕਾ
 ਕੀ ਵਿਲ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਇਸ ਇਸ਼ਕਦਾ ਕੰਮ
 ਐਖਾ ਨਿੱਤ ਨਵਾਂ ਫ਼ਸਾਦ ਉਠਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ੧੬੩ ॥

ਜਵਾਬ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਸੁਨਕੇ ਗੱਲ ਵਜ਼ੀਰਦੀ ਕਿਹਾ ਆਸ਼ਕ ਤੇਸ਼ਾ ਪਕੜ ਪਹਾੜ ਨੂੰ

ਜਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਖਾਤਰ ਯਾਰ ਦੀ ਦੁਖ ਬਬੂਲਮੈਨੂੰ ਪਰਬਤ
 ਚੀਰਕੇਨੀਰ ਲਿਆਵਸਾਂਮੈਂ ॥ ਸੁਕਾਬਾਗਪਜਾਰਿਯਾਂ ਦੇਸਤਾਂ
 ਦਾ ਪਾਨੀਪਾਇਕੇ ਸਬਜ਼ ਕਰਾਵਸਾਂਮੈਂ ॥ ਅੱਜਉੱਠਿਆ ਠੀਕ
 ਨਸੀਬ ਮੇਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਛੇੜ ਸਿਧਾਵਸਾਂਮੈਂ ॥ ਰਿਹਾ
 ਜੀਂਵਦਾਆਇਕੇਫੇਰ ਮਿਲਸਾਂਨਹੀਂ ਆਪਨੀਜਾਂਨਗਵਾਵਸਾਂ
 ਮੈਂ ॥ ਤੇਜ਼ਾ ਪਕੜ ਕੇ ਤੁਰਤ ਤਿਆਰ ਹੋਯਾ ਕਿਹਾ ਨਹਿਰ
 ਲੈਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਆਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਹੋਵੇ ਬਾਰਤੇਆਖਦਾਯਾਰਬਾਝੇ
 ਕਹਿੰਦਾ ਫੇਰ ਦੀਦਾਰਸੁਹਾਵਸਾਂਮੈਂ ॥ ਏਹਸ਼ਹਿਰਤੇਮਹਿਲ
 ਮਹਬੂਬ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਕਿੱਥੇਪਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਪਿਆ
 ਤਰਸਾਂਗਾ ਪੀਆਦੇ ਦੇਖਣੇਨੂੰ ਰੋਇ ਰੋਇ ਕੇਨੀਰਵਹਾਵਸਾਂ
 ਮੈਂ ॥ ਐਪਰਜਾਵਨਾ ਪਿਆ ਜ਼ਰੂਰਮੈਨੂੰ ਹੁਕਮਯਾਰਬਜਾਇ
 ਲਿਆਵਸਾਂਮੈਂ ॥ ਨੌਕਰ ਹੋਇਕੇਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਨੌਕਰੀਦੇ ਹੁਕਮ
 ਹੁਬ ਦੇ ਨਾਲ ਬਜਾਵਸਾਂਮੈਂ ॥ ਕਹਿੰਦਾ ਵਿਸ਼ਕਰੇਮੁਆਮਲੇ
 ਬਹੁਤ ਭਾਰੇ ਸਾਈਂ ਚਾਹੇਤਾਂਫਤਹ ਕਰਾਵਸਾਂਮੈਂ ॥ ਕੁਬਖੋਫ
 ਤੇਕੁਬ ਉਮੈਦ ਹੋਈਕਹਿੰਦਾ ਯਾਰਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀਪਾਵਸਾਂਮੈਂ ॥
 ਅਲਈਮਾਨ ਮਨਿਲਖੋਫ ਵਲਰਜਾ ਕਹਿੰਦੇ ਏਹੋਆਇਤਾਂ
 ਆਖ ਸੁਨਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਸਦਾ ਜੀਵਨਾ ਨਹੀਂ ਜਹਾਨ ਅੰਦਰ
 ਹੁਨ ਰੋਹਾ ਤੇ ਫੇਰ ਮਰ ਜਾਵਸਾਂਮੈਂ ॥ ਇਕੇ ਚੀਰਕੇਹਨੀਰ
 ਲਿਆਵਸਾਂਮੈਂ ਇਕੇ ਅਪਨੀ ਜਾਨ ਗਵਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਹਿੰਮਤ
 ਮਰਦ ਤੇ ਛੁੱਖਦਾਇ ਵੱਲੋਂ ਨਹਿਰ ਕੱਟਪਹਾੜਚਲਾਵਸਾਂ
 ਮੈਂ ॥ ਬਿਨਾਂ ਦੁਖ ਨਾ ਸੁਖ ਵਸੂਲ ਹੋਵੇ ਦੁਖ ਬਾਕ ਕੇ ਭਾਗ

ਅਜਮਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਮਰਨ ਭਲਾ ਜੇਧਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਮਮਰੀਏ ਮਰਕੇ
ਜੀਨਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਮੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਛੁਰਕ ਕੋਈ
ਜੇਹੜੀ ਕਰੇ ਸੋ ਕਾਰਕ ਮਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਮਹਬੂਬ ਦੇ
ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਸਾਗਰ ਨਹਿਰ ਦਾ ਬੱਟ ਸੁਕਾਵਸਾਂ ਮੈਂ ॥ ੧੬੫ ॥

ਜਾਨਾ ਛਰਿਹਾਦਦਾ ਵਾਸਤੇ ਨਹਿਰ ਕੱਟਨੇ ਦੇ

ਬੈਟਲ ਪਕੜ ਛਰਿਹਾਦ ਤਿਆਰ ਹੋਯਾ ਗਿਆ ਸ਼ਹਿਰ ਥੀਂ
ਨਹਿਰ ਦੇ ਲਿਆਵਨੇ ਨੂੰ । ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਇ ਅਮੀਰ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਰੇ
ਲੱਗੇ ਪੀਰ ਛਕੀਰ ਧਿਆਵਨੇ ਨੂੰ ॥ ਕਿਹਾ ਸਾਹਨੂੰ ਜਾਇ ਦਿਲ
ਸਾਦਰੋ ਕੇ ਲੱਗੇ ਹੋਸਨੇ ਬੋਲਨੇ ਗਾਵਨੇ ਨੂੰ ॥ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਦੇ ਦੁ ਯਤੀਮ
ਗ਼ਨੀਮ ਜ਼ਾਲਮ ਲੱਗੇ ਆਪਨੀ ਸਿਫਤ ਕਰਾਵਨੇ ਨੂੰ ॥ ਕਿਹਾ
ਸਾਹ ਅਜੇਜ਼ ਭੀ ਭਲਾ ਹੋਯਾ ਲੱਗਾ ਰੱਬ ਦ ਸੁਕਰ ਬਜਾਵਨੇ
ਨੂੰ ॥ ਗਿਆ ਹਿਰਬਾਂ ਬਾਹਰ ਛਰਿਹਾਦਦਾ ਸੁਕ ਲੱਗ ਯਾਰ
ਵਲਸੀਸ ਨਿਵਾਵਨੇ ਨੂੰ ॥ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਦੋ ਲਿਆਜੀ ਗਏ ਨੂੰ
ਨਦੀ ਚੀਰ ਪਹਾੜ ਲਿਆਵਨੇ ਨੂੰ ॥ ਦੇਹਾ ਜੀਂ ਵਦਾ ਫੇਰ ਆ
ਦੀਦ ਕਰਸਾਂ ਹੁਨ ਚੋਲਿਆ ਜਾਨ ਘੁਮਾਵਨੇ ਨੂੰ ॥ ਕਿਸਨ
ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਤੇਰਾ ਪਕੜੀ ਜਾਣੇ ਆਪਨੀ ਜਾਨ
ਕਵਾਵਨੇ ਨੂੰ ॥ ੧੬੬ ॥

ਖ਼ਬਰ ਹੋਈ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਛਰਿਹਾਦ ਦੇ ਜਾਵਨੇ ਦੀ
ਸ਼ੀਰੀਂ ਸੁਣਿਆ ਛਰਿਹਾਦਦਾ ਹਾਲ ਸਾਰਾ ਨਹਿਰ ਕੱਟਨੇ ਨੂੰ
ਕਰ ਬੱਟ ਗਿਆ ॥ ਆਖੇ ਹਾਇ ਰੱਬਾ ਏਹ ਕੀ ਕਹਿਰ ਹੋਯਾ
ਕਰਤੌਤੀ ਨੂੰ ਚੌੜ ਚੁਪਟ ਗਿਆ ॥ ਸ਼ਹਿਰ ਛੋੜ ਦਿਜਾਨ ਦੇ ਵਿਚ

ਰਹਿਸੀ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਰੀਤ ਨੂੰ ਕੱਟ ਗਿਆ ॥ ਏਕੀ ਅਕਲ
 ਦਿੱਤੀ ਕਿਸੇ ਚੰਦਰੇ ਨੇ ਏਸਕੰਮ ਤੋਂ ਨਛਾ ਕੀ ਖੱਟ ਗਿਆ ॥
 ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਤਲਵਾਰ ਫਿਰਾਕਵਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਵਿਚ ਕਲੇਜ਼ਾ ਫੱਟ
 ਗਿਆ ॥ ਇਕੇ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਇਕੇ ਦਿਲ
 ਇਸਦੇਸ ਤੋਂ ਹੱਟ ਗਿਆ ॥ ਏਹ ਕੀ ਗੱਲ ਕਢੀ ਕਿਸੇ ਹੈ-
 ਸਿਆਰੇ ਏਸ ਸੌਦਿਓਂ ਕਹੋ ਕੀ ਵਟ ਗਿਆ ॥ ਬੂਟਾ ਪ੍ਰੇਮ
 ਦਾ ਪਾਲਿਆ ਜੋਹਦਕਰਕੇ ਮੁਢੋਂ ਮਾਰਕਟਾਰ ਨੂੰ ਕੱਟ ਗਿਆ
 ॥ ਰੋਰੋਆਹਿ ਮਾਏ ਆਖੇ ਹਾਇ ਸਾਈਆਂ ਮੈਨੂੰ ਨਾਗਵਿਛੋੜੇ
 ਦਾ ਚੱਟ ਗਿਆ ॥ ਬੈਠੀ ਮੀਟ ਮੁਠੀ ਆਖੇ ਹਾਇ ਮੁਠੀ ਮੁਠੀ
 ਸੇਹਰ ਦੀ ਮਾਰਕੇ ਪੱਟ ਗਿਆ ॥ ਖਲੀ ਦੇਖਦੀ ਮਹਿਲ
 ਦੇ ਸੀਸ ਚੜ੍ਹਕੇ ਆਖੇ ਰੋਂਦੜੀ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਸੱਟ ਗਿਆ
 ॥ ਕਿਸੇ ਮਾਰਕੇ ਮੂਲਨਾ ਕੱਢਿਆਈ ਐਵੇਂ ਹੋਇਕੇ ਕੰਮਲਾ
 ਟੱਟ ਗਿਆ ॥ ਕਿਹਾਖੋਛ ਸੀਏਸ ਬੇਖੋਛ ਡਾਈਂ ਹਾਇ ਹਾਇ
 ਸੱਈਓਂ ਕਾਹਨੂੰ ਨੱਠ ਗਿਆ ॥ ਕੋਹੜਾ ਬਾਗ ਸੁਕੇ ਪਾਨੀ ਕੋਨ
 ਮੰਗੇ ਐਵੇਂ ਤੋੜਕੇ ਹਠ ਦੀਵੱਟ ਗਿਆ ॥ ਸਾਂਗ ਮਾਰ ਫਿਰਾਕ
 ਦੀਵਿਚ ਸੀਨੇ ਸਾਡੇ ਨੈਨਾਂ ਦਾ ਨੀਰ ਉਲਟ ਗਿਆ ॥ ਸੱਈਆਂ
 ਨਾਲ ਸ਼ੀਰੀਂ ਪਈ ਕਰੇ ਗੱਲਾਂ ਹਾਇ ਹਾਇ ਭੈਨੋਂ ਜੀਆ
 ਘੱਟ ਗਿਆ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਜੋਰ ਹੈ ਬੀਦਿਆਂ ਦਾ ਭਾਣਾ
 ਰੱਬਦਾ ਮਾਰਕੇ ਪੱਟ ਗਿਆ ॥ ੧੬੭ ॥
 ਸੱਈਆਂ ਨੇ ਅਹਿਵਾਲ ਸੁਨਾਵਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਫਰਿਹਾਦਦਾ
 ਸਾਰਾਹਾਲ ਫਰਿਹਾਦਦਾਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਜਾਇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਖੋਲ

ਸੁਨਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਲਿਆਕੱਟਫਰਿਹਾਦਤੂੰਨਹਿਰਤਾਈਂ ਜਦੋਂ
 ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਫਰਮਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕਿਹਾ ਸਦ ਫਰਿਹਾਦ ਨੂੰ
 ਕੀਹਿਲਕਾਰਾਂਇਕਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚਬਠਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਸੁਕਾਸ਼ੀਰੀਂ
 ੨। ਬਾਗ ਨਾ ਸਬਜ਼ਹੋਵੇ ਫੁਲਫਲ ਤਮਾਮਗਿੜਾਇਦਿੱਤਾ ॥
 ਪਾਨੀ ਹੋਰ ਨਾ ਓਸਦੇ ਕੰਮ ਆਵੇ ਅਸਾਂ ਆਪਨਾ ਜੋਰ ਸਭ
 ਲਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕੱਟ ਜਾਹ ਪਹਾੜ ਤੂੰ ਲਿਆ ਪਾਨੀ ਤੈਨੂੰ
 ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੁਕਮ ਦਿਵਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੇ ਹੋਰ
 ਗੁਲਾਮ ਸਾਰੇ ਤਿਵੇਂ ਤੁਧਨੂੰ ਨਫਰ ਬਨਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ
 ਹੋਈ ਤੇਰੀ ਸਾਡਾ ਰੱਬ ਜਾਨੇ ਜੇ ਤੂੰ ਆਪ ਦਰਿਆ ਵਗਾਇ
 ਦਿੱਤਾ ॥ ਹੋਰ ਦੋਲਤਾਂਦੀ ਕੋਈਕਮੀਨਾਹੀਂ ਤੈਨੂੰ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ
 ਜਿਭਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਤਲਵਾਰ ਦੋਸਾਰਕਰਮਾਂ ਨਾਲ
 ਖੇਡ ਦੇ ਬਹੁਤ ਭਰਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਜੇਹੜੀਭਾਂਵਦੀਏ ਸੋਈਕਰੇ
 ਬਾਬਾ ਦੋਹਾਂ ਤਰਫਾਂਦਾਰਾਹਦਿਖਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਭਾਵੇਂਇਸ਼ਕ
 ਰੱਖੇ ਭਾਵੇਂ ਰਿਜ਼ਕਰੱਖੇਮਕਰ ਨਾਲਖਿਆਲ ਭੁਲਾਇਦਿੱਤਾ ॥
 ਦੇਖ ਦਾਦ ਫਰਿਹਾਦਬਹੁਸ਼ਾਦਹੋਯਾ ਹੱਸਹੱਸਕੇਲੋਗਹਸਾਇ
 ਦਿੱਤਾ ॥ ਆਖੇ ਦੋਲਤਾਂ ਮਿਲਨ ਮਹਬੂਬਪਿੱਛੇਸਾਨੂੰਯਾਰਦਾ
 ਨਾਮ ਖੁਦਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਆਖੇ ਨਾਲ ਅਮਵਾਲ ਨਾ ਕੰਮਮੇਰੇ
 ਨਾਮ ਯਾਰ ਤੋਂ ਕੁੱਲ ਠੁਕਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਜੇਹੜਾਰਿਜ਼ਕਪਿੱਛੇ
 ਇਸ਼ਕ ਛੱਡਬੈਠਾ ਓਹਨੂੰਦੋਸਤਾਂਵਿੱਚਪਹੁੰਚਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਜਿੰਦ
 ਜਾਨ ਜਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਸੱਭੇਜਿੱਥੇ ਯਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਾਇ
 ਦਿੱਤਾ ॥ ਮਜਨੂੰ ਦੇਖ ਤੂੰ ਲੈਲੀ ਦੇ ਇਸ਼ਕਪਿੱਛੇ ਕੁਲਮਾਲਤੇ

(੨੦੬)

ਮੁਲਕ ਲੁੜਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਇਸਕਕਿਹਾਜਿਸ ਵਿਜਕ ਤੋਂ ਵੇਚ
ਲੀਤਾ ਪਾਰਸ ਠੱਗਾਂ ਦੇ ਹਥ ਠਗਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਹੀਰੇ ਲਾਲ ਮੋਤੀ
ਵਾਰ ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਜਦੋਂ ਪੀਆ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦਿਖਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਮੁਖ
ਵੇਖਿਆਂ ਬਝਨਾ ਸੁਖ ਹੋਵੇ ਡਿੱਠਾ ਮੁਖ ਤੇ ਦੁਖ ਗਵਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥
ਲੱਖ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਦਿਲ ਜਾਨ ਉੱਤੇ ਇਕ ਜਾਨ ਦਾ ਜਾਨ
ਘੁਮਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਵਾਹ ਵਾਹ ਨਿਗਾਹ ਮਾਸੁਕ ਵਾਲੀ ਇਕ ਵਾਰ ਹੀ
ਸੁਹ ਬਨਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕਹਾਂ ਕੀ ਮੀਆਂ ਕਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰ ਦਿਲ ਬਰ
ਦਿਲ ਖੋਸਕੇ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਮਰਨਾ ਜੀਵਨ ਇਕ ਹੋ
ਅਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਦੂਖੀ ਦਾ ਘੁੰਡ ਉਠਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਸ਼ੇਰੀ ਜਾਨ
ਓਹ ਸ਼ੇਰੀ ਤੋਂ ਕਰੇ ਸਦਕੇ ਸੂਰਤ ਦੱਸਤੋਂ ਸਿਦਕ ਨਿਛਾਇ
ਦਿੱਤਾ ॥ ਸਿਦਕ ਦੇਖਕੇ ਨੌਕਰਾਂ ਚਾਕਰਾਂ ਨੇ ਕਹਿ ਕੇ ਅਫ਼ਰੀ
ਸੀਸ ਹਿਲਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਫੇਰ ਸਭ ਅਹਿਵਾਲ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਵਲਾ
ਵਾਲੀ ਆਪਨੇ ਨੂ ਸਮਝਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਰੱਖੀ ਫਿਰੇ ਓਹ ਜਾਨ ਨੂੰ
ਹੱਥ ਉੱਤੇ ਅਸਾਂ ਆਪ ਹੀ ਜ਼ਰਾ ਹਟਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕਿਹਾ ਬਾਦ ਸ਼ਾਹ
ਮਾਰਨਾ ਮੂਲ ਨਾਹੀਂ ਅੱਗੇ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਡਰਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥
ਦਿਲ ਤੋੜਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਦੁਖੀਆ ਜੀਉੜਾ ਤੁਸਾਂ
ਦੁਖਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਜੇਹੜਾ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਮੋਈ ਹੋ ਰਹਿ ਸੀ ਕਿਸੇ
ਲਿਖਿਆ ਕਦੋਂ ਮਿਟਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਓੜਕ ਨਹਿਰ ਦੇ ਵਾਸਤੇ
ਤੇਰੇ ਓਨੇ ਤੇਸ਼ਾ ਓਸ ਦੇ ਹਥ ਫੜਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਗਿਆਨਿਕ-
ਲਿਆ ਸ਼ਹਿਰ ਥੋਂ ਕੂਚ ਕਰਕੇ ਤੇਰੀ ਤਰਫ਼ ਸਲਾਮ ਬੁਲਾਇ
ਦਿੱਤਾ ॥ ਸ਼ੀਰੀ ਹਾਲ ਸੁਨ ਕੇ ਯਾਰ ਆਪਨੇ ਚਾ ਵਿਚ ਵਿਚ ਹੀ ਨੀਰ

ਚਲਾਇ ਦਿੱਤਾ॥ ਰੁਨੀਚੁਪਚੁਪਾਤੜੀਬੈਠਗੋਸੇ ਲਹੂ ਜਿਗਰ
ਦਾ ਮਾਰ ਸੁਕਾਇਦਿੱਤਾ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਜਾਂ ਹਿਜਰਦਾ ਜੋਰ
ਆਯਾ ਸਬਰ ਰੁਪ ਕਰ ਸੁਕਰ ਬਜਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ੧੬੮ ॥

ਰੋਵਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਵਿਚ ਛਿਰਾਕ ਛਰਿਹਾਦ ਦੇ
ਸ਼ੀਰੀਂ ਰੋਇਕੇ ਮਾਰਦੀ ਆਹੁਨਾਰੇ ਹੇਝੁ ਅੱਖੀਆਂ ਦੇ ਗਏ
ਭੁੱਲਲੋਕੇ ॥ ਕਹਿੰਦੀ ਅੱਜ ਅਰਾਮ ਹਰਾਮ ਹੋਯਾ ਵੱਜੀਵਿਚ
ਕਲੋਜੇ ਦੇ ਹੁਲ ਲੋਕੇ ॥ ਮੈਂਤਾਂ ਬਾਵਰੀਮਸਤਬੇਹੋਸ਼ਹੋਈਆਂ
ਗਈ ਹੋਸ਼ ਜਹਾਨਦੀ ਭੁੱਲਲੋਕੇ ॥ ਨੇਹਲਾਯਾ ਛੱਪਕੇਨਾਲ
ਸੋਹਨੇ ਗਿਆ ਵਿਚ ਜਹਾਨਦੇ ਹੁੱਲ ਲੋਕੇ ॥ ਇਸ਼ਕ ਚੋਰਨੇ
ਆਨਕੇ ਗੁੱਲ ਕੀਤਾ ਦੀਵਾ ਇਸ਼ਕਦਾ ਹੋਗਿਆ ਗੁੱਲਲੋਕੇ॥
ਰੀਤ ਪ੍ਰੀਤ ਜਹਾਨ ਦੀ ਖੀਤ ਗਈ ਕੰਡੀ ਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਮੀਤ
ਮੈਂ ਭੁੱਲਲੋਕੇ ॥ ਜਹਿੰਦਾ ਇਸ਼ਕਜਹਾਨਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਯਾਨਾਹੀ
ਦੂਸਰਾ ਓਸਦੀ ਭੁੱਲਲੋਕੇ ॥ ਹੱਥਲਾਲਕਰਕੇਨਾਲਕੰਡਿਆ
ਦੇ ਲਿਆਤੇੜ ਗੁਲਾਬਦਾਫੁਲਲੋਕੇ ॥ ਇਸ਼ਕਯਾਰਨੇ ਨਸ਼ਰ
ਜਹਾਨ ਕੀਤੀ ਘੁੰਡ ਸ਼ਰਮਵਾਲਾ ਗਿਆ ਖੁੱਲਲੋਕੇ ॥ ਅਸਾਂ
ਦੇਖਿਆ ਮੁਖ ਪਿਆਰੜੇਦਾ ਗਲੀਪ੍ਰੇਮਦੀਮੁਦਤਾਂ ਰੁਲਲੋਕੇ
॥ ਜਦੋਂ ਇਸ਼ਕਦਾ ਨੂਰਜ਼ਹੂਰਹੋਯਾ ਗਿਆਵਹਿਮ ਅੰਧੇਰੜਾ
ਕੁਲਲੋਕੇ॥ ਬਾਝ ਪੀਆ ਦੇ ਰੋਂਵਦੀ ਹਾਰਗਈ ਮੋਤੀ ਹੇਝੁਆ
ਵੇਗਏਭੁੱਲਲੋਕੇ ॥ ਸੱਚੇਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲਹੋਈ ਗਈ
ਲੋਕ ਬੂਠੇ ਮੈਨੂੰਭੁਲਲੋਕੇ ॥ ਸੱਫਬੋਲਨੇ ਤੇ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਬੱਧਾ
ਭਦੋਂ ਵੈਰ ਪਿਆ ਜੱਗ ਕੁਲਲੋਕੇ ॥ ਮੁਰਖਚਤਰਨਾਹੋਂਵਦਾ

ਨਾਲ ਮਾਯਾ ਗਯਾ ਪਹਿਨਜਿਉਂ ਰੇਸ਼ਮੀ ਜੁਲ ਲੋਕੋ॥ ਹਾਥੀ
ਮਸਤ ਨਾ ਰਖਦੇ ਗ਼ਮ ਕੋਈ ਭਾਵੇਂ ਕੋਹੀ ਹੋਵੇ ਉੱਤੇ ਝੁਲ
ਲੋਕੋ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਪਾਯਾ ਪੀਆ ਹਾਰਕੇਜੀ ਜਹਿੰਦਾ ਕੋਈ
ਨਾ ਪਾਂਵਦਾ ਮੁਲ ਲੋਕੋ॥ ੧੬੯ ॥ ਐਸ਼ਨ ॥

ਸ਼ੀਰੀ ਆਖਦੀ ਸੱਈਓਮੈਂ ਲੁਟਲੀਤੀ ਰੋਇਰੋਇਕੇ ਹਾਉਕੇ
ਮਾਰਦੀਏ॥ ਕੋਈ ਜੋਰ ਨਾ ਜਾਂਵਦਾ ਪੇਸ਼ਕਿਸੇ ਸਬਰ ਰੁਪ
ਕਰ ਸੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰਦੀਏ॥ ਸਾਰੀ ਸਾਰਦੀਤਦੇਂ ਮਾਲੂਮ ਹੋਵੇ
ਜਦੋਂ ਮਾਰ ਪਵੇ ਤਲਵਾਰਦੀਏ॥ ਨਿਹੁਲਾਇਕੇਫੇਰਫਰਿ-
ਐਨਹੋਨਾ ਐਸੀ ਚਾਲ ਲਜੀਦਗਵਾਰਦੀਏ॥ ਅੜੀਦਾਰਘੋੜਾ
ਨੌਕਰ ਨਾਰ ਹੋਵੇਏਹਨਾਂ ਤਿਨਾਂਨੂੰ ਮਾਰਸਵਾਰਦੀਏ॥ ਜੇਹੜਾ
ਕਿਸੇਦੇਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤਲਾਵੇ ਉਹਨੂੰ ਲੱਖ ਭਾਨੇ ਖਲਕਤ ਮਾਰ
ਦੀਏ॥ ਨਹੀਂ ਆਸ਼ਕਾਂਦੇਕੋਈਚਿੱਤਚੇਤੇਭੋਂਕਭੋਂਕਕੇਚੰਦਰੀ
ਹਾਰਦੀਏ॥ ਹਰਹਾਲਦੇਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਰਹਿਨਾ ਏਹਸਾਬਤੀ
ਮਰਦਹੁਸ਼ਿਆਰਦੀਏ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਜੋ ਇਸ਼ਕਵਿਚ ਰਹੇ
ਸਾਬਤ ਖਲਕਤ ਉਸਉੱਤੇ ਜਾਨਵਾਰਦੀਏ॥ ੧੭੦ ॥

ਐਸ਼ਨ

ਸ਼ੀਰੀ ਆਖਦੀ ਸੁਨੇ ਸਹੇਲੀਓਨੀ ਬਹੁਤ ਔਖੀਆਂ ਇਸ਼ਕ
ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂਨੀ॥ ਜੇਹੜੀਆਂ ਪ੍ਰੇਮਦੀ ਅੰਗਨੇਜਾਲੀਆਂ
ਨੀ ਫਸ ਜਾਲੀਆਂ ਤਿਨਾਂਨੇ ਜਾਲੀਆਂਨੀ॥ ਇਕਬ੍ਰਿਹੋਂਦੀ
ਅੰਗਨੇ ਗਲੀਆਂਨੀ ਦੂਜਾਲੋਕਦੇਵਨ ਐਵੇਂ ਗਲੀਆਂ ਨੀ
॥ ਉਹ ਬਾਲੀਆਂਸਦਾ ਸੁਖਾਲੀਆਂਨੀ ਨਹੀਂ ਪੀਆ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋ

ਬਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਖੇਡਨ ਗੁਡੀਆਂ ਲੁਡੀਆਂ ਘੁਤਦੀਆਂ ਨੀ
 ਫਿਰਨ ਵਰਦੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਛਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਾਲ ਦੀ ਸਦਾ
 ਸੰਭਾਲ ਲਗੀ ਗਈਆਂ ਉਭੇ ਚੇਹਰੇ ਉੱਤੇ ਲਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥
 ਮੁੰਦੀ ਸੇਜ ਵਿੱਸੇ ਪਿਆਰੇ ਬਾਬਰਾਤੀ ਓਹ ਸੌਂਦੀਆਂ ਕਦੇ
 ਸੁਖਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸੂਰਜ ਦੇ ਖਕੇ ਭੜਕਦੀ ਅੱਗ ਮੀਨੇ ਪੀਆ
 ਬਾਬਰਾਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਚੂੜੇ ਹੱਥ ਹਮੇਲ ਜੋ ਨੱਥ
 ਫਾਂਕੀ ਪਾਵਲ ਵਾਲੀਆਂ ਜੋ ਕੇਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਲਾਵਨ ਹਾਰ
 ਸਿੰਗਾਰ ਬਹਾਰ ਵਾਂਗੂੰ ਫਿਰਨ ਪਾਂਦੀਆਂ ਧੁੰਮ ਧਮਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥
 ਸਦਾ ਵਸਦੀਆਂ ਹਸਦੀਆਂ ਰਸਦੀਆਂ ਨੀ ਜੀ ਜੇ ਨਾਲ ਹੋਸਨ
 ਜਿਵੇਂ ਸਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ
 ਘਰ ਬਾਰ ਓਹ ਸਦਾ ਜਵਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਏਕੋ ਭਾਨੇ ਕਦੀ
 ਲੋੜ ਟੱਖਨ ਕਰਮਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਮੂੰਹ ਕਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
 ਪਲਕ ਨਾ ਵਿਸਰੇ ਪੀਆ ਪਿਆਰ ਓਹ ਪੀਆ ਨੇ ਆਪ ਸੰਭਾ
 ਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਪਾਨੀ ਹੁਢ ਨੂੰ ਪੁੱਲ ਨਾ ਦੇਂਦੇ ਨੀ ਜਲ ਪਾਵਦੇ ਪੱਤ੍ਰਾਂ
 ਛਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਫਿਰਨ ਭੌਂਦੀਆਂ ਸੁਖਨ ਸੌਂਦੀਆਂ ਨੀ ਅਸਾਂ
 ਐਸੀਆਂ ਭੈੜੀਆਂ ਭਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਭੌਂਦਾ ਦਿਸਦਾ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ
 ਸਾਰਾ ਜੇਹੜੀਆਂ ਲਾਂਦੀਆਂ ਆਪ ਭਵਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
 ਆਸਰਾ ਆਪਨੇ ਖਸਮ ਦਾਈ ਕਰੇ ਆਪ ਓਹੋ ਪ੍ਰਤ ਪਾਲੀਆਂ
 ਨੀ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਖੇਡਾਂ ਸੱਭੇ ਭੁਲ ਗਈਆਂ ਸੁਰਤਾਂ ਸਾਹੁਰੇ
 ਜਾਇ ਸੰਭਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ੧੭੧ ॥

ਜਾਵਨਾ ਫਰਿਹਾਦ ਦਾ ਤਰਫ ਪਹਾੜਦੀ

ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆਜਦੋਂ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਆਸ਼ਕ ਦੋੜ ਚੱਲਿਆ
 ਝੱਲ ਉਜਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਤੇਸ਼ਾਹੱਥ ਤੇ ਆਸਰਾ ਰੱਬ ਦਾ ਸੀ ਦੂਰੋਂ
 ਦੇਖਿਆ ਖੂਬ ਪਹਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੁਕਰ ਬਜਾਂਦਾ
 ਦਾਸੀ ਅਤੇ ਝੰਬਦਾ ਬੂਟਿਆਂ ਝਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਜ਼ੋਰ ਇਸ਼ਕ ਦਾ
 ਹੋਰ ਨਾਕੰਮ ਕੋਈ ਜਾਵੇ ਪੁਟਦਾ ਖੇਤੀਆਂ ਵਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ਦੇਖ
 ਦੇਖ ਪਹਾਂੜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਦ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਦੇਖ ਬੇਗਾਨੀਆਂ ਲਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ॥
 ਜਿਵੇਂ ਜਾਂਵਦੀ ਲੁਟ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੋੜੀ ਤਿਵੇਂ ਰੱਖਦਾ ਪੈਰ ਅਗਾੜੀਆਂ
 ਨੂੰ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਜਾਨ ਗੇਓਹ ਅੱਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋੜਿਆ ਨਹੀਂ
 ਪਿਛਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ॥ ੧੭੨ ॥

ਜਾਵਨਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਾ ਉੱਪਰ ਸਿਰ ਪਹਾੜ ਦੇ ਤੇ
 ਚੜ੍ਹਿਆ ਜਾਇ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਸੂਰਤ ਸੈਲ ਦੀ ਦੇਖ
 ਹੈਰਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਆਖੇ ਏਸ ਪਹਾੜ ਨੂੰ ਕੌਨ ਚੀਰੇ ਮੇਰਾ
 ਕੰਮ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵੈਰਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਪਿੱਛਾ ਵੜ ਆਯਾ ਅੱਗੇ
 ਜਾਨਾਹੀ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਨਾ ਥਾਉਂ ਮਕਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਏਥੇ ਆਫ਼ਤਾਂ
 ਲੱਖ ਪਹਾੜ ਅੰਦਰ ਭਾਵੇਂ ਏਥੇ ਹੀ ਕਬਰ ਅਸਤਾਨ ਹੋਯਾ ॥
 ਓਥੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੇ ਮਹਿਲ ਤਾਂ ਵੇਖਦਾ ਸਾਂ ਏਥੇ ਸੰਗ ਪਰਬਤ
 ਕੋਹਿਸਤਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਹਾਇ ਗਿਆ ਮੈਂ ਦੀਨ ਤੇ ਦੁਨੀ ਵਿੱਚੋਂ
 ਹਿੰਦੂ ਰਿਹਾਨਾ ਮਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਪਿੱਛਾਂ ਪਰਤਿਆਂ ਰਹੇ
 ਨਾ ਗੱਲ ਮੇਰੀ ਔਖਾ ਕੰਮ ਅੱਗੇ ਹੁਨ ਆਨ ਹੋਯਾ ॥ ਘਰ ਘਾਟ
 ਦਾ ਰਿਹਾ ਨਾ ਅੱਜ ਲੋਕੇ ਜਿਵੇਂ ਧੋਬੀ ਦਾ ਕਹਿਨ ਸੁਆਨ
 ਹੋਯਾ ॥ ਖਾਵੇ ਦਮਾਰਿਆ ਯਾਰ ਨਾ ਵੜਨ ਦੇਵੇ ਭਾਇ ਤੱਤੀ ਦੇ

(੨੧੧)

ਦੁਖਵਿਹਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਘਰਛੋੜਿਆਹਰਿਨਾਪਾਇਲੀਤਾ ਦੋਹਾਂ
ਤਰਫਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਫੇਰਆਖਦਾਦਿਲਨੂੰ ਚੁਪ
ਹੋ ਤੂੰ ਆਪੇ ਉਲਟ ਅਗਿਆਨਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਹਾ
ਆਸ਼ਕਾਂਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗਮ ਚਾਹੀਏ ਕੇਹੜਾਕੰਮਜੋਨਹੀਂ ਆਸਾਨ
ਹੋਯਾ ॥ ਕੇਹਾਸਮਝਵਜ਼ੀਰਾਂਨੇਦਗਾਕੀਤਾ ਨਾਲੇਬਾਦਸ਼ਾਹਭੀ
ਬੇਈਮਾਨਹੋਯਾ ॥ ਆਸ਼ਕਕੰਮਲੇਹੈਨਪਰਵਧਅਕਲੋਂ ਇਸ਼ਕ
ਅਕਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਹਟਿਆਂ ਇਸ਼ਕ ਤੋਂ ਮਰਦ
ਨੂੰ ਲਾਜ਼ ਲਗਦੀ ਸਮਾਵੇਖ ਪਤੰਗਮਸਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਕਹਿਆ
ਇਸ਼ਕਤੋਂ ਹਦਨਾਂਭਲਾਨਾਹੀਂ ਮੇਰਾਇਸ਼ਕ ਮਸ਼ਹੂਰਜਹਾਨ
ਹੋਯਾ ॥ ਸੁਟਾਂਚੀਰਪਹਾ ਨੂੰਨਾਲਗੁਸੇ ਜੇਤਾਂਇਸ਼ਕਦਾ ਜੋਸ਼
ਜਹਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਸਾਗਰ ਚੁਕਲੈਜਾਵਸਾਂਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਸ਼ੀਰੀਂ
ਵਾਸਤੇ ਗੁਬਰ ਗੁਮਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਖਾਤਰ ਧਾਰਦੀ ਦੁਖਕਬੂਲ
ਮੈਂਨੂੰ ਏਹੋਜੰਗਲਾ ਬਾਗਬੁਸਤਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਮਦਦ ਰੱਬ ਦੀ
ਤੇ ਛਤਹ ਬੰਦਿਆਂਦੀਜਾਨੋਕੰਮਤਮਾਮ ਸਮਾਨਹੋਯਾ ॥ ਅੱਗੇ
ਹਿੰਮਤਾਂਦੇਛਤਹ ਕਹਿਨ ਆਕਲ ਜਿਵੇਂਸੂਰਮਾਵਿੱਚਮੈਦਾਨ
ਹੋਯਾ ॥ ਆਸ਼ਕ ਮਰਦ ਦਾ ਬਿਸਤਰਾ ਧਰਤਸਾਰੀ ਅਤੇਲੇਫ
ਉੱਤੇ ਆਸਮਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਕੁਠੇ ਇਸ਼ਕਦੇ ਮਰਦ ਪੁਰਵਰਦ
ਤਾਈਂਜੇਹਾਸ਼ਹਿਰਤੇਤੇਹਾਮਸਾਨਹੋਯਾ ॥ ਡੇਰਾਪਾਇਬੈਠਾਵਿੱਚ
ਪਰਬਤਾਂਦੇ ਰੱਖਤਲੀ ਤੇਜਾਨਅਜਾਨਹੋਯਾ ॥ ਬੈਟਲਪਕੜ
ਪਹਾੜਦੇ ਸੀਸਚੜਿਆਮੱਛਰ ਮਫਰ ਨਮਰੂਦ ਜਿਉਂਆਨ
ਹੋਯਾ ॥ ਇਕੇ ਚੀਰ ਪਹਾੜਮੈਂ ਨੀਰਖੜਸਾਂਇਕੇਜਾਨ ਐਥੇ

(੨੧੨)

ਬਿਨਾਂ ਪਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਫਲਬਿਖਦੇ ਖਾਇਕੇ ਪੇਟ ਭਰਦਾ ਪਾਨੀ
 ਦਸਮਿਓ ਪੀਉ ਬਾਜਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਪੱਥਰ ਚਿੱਤ ਕਰਕੇ ਪੱਥਰ
 ਚੀਰਦਾ ਸੀ ਰੰਗ ਅੱਖੀਆਂ ਦਾ ਰੰਗ ਪਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਸੋਦਾ ਸਿਰੜ
 ਦਾ ਪਾਇਆ ਅਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਦੁਕਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਪੱਟੇ
 ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨੇ ਨਾਲ ਮੇਹਨਤ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਰੱਤ ਰਤਾਨ ਹੋਯਾ
 ॥ ਦੇਵੇ ਨ ਲ ਫਿਰਾਕ ਦੇ ਮਾਰ ਆਹੀਂ ਦੇਇ ਦੇਇ ਕੇ ਲਹੂ
 ਲੁਹਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਜਦੋਂ ਧਾਰ ਪਹਾੜ ਦੀ ਸਖਤ ਆਵੇ ਤਦੋਂ ਜਾਨ
 ਸੋਦਾਇ ਖੜਕਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਆਖੇ ਦੁਖ ਨ ਸੀਬ ਮੈਂ ਚੰਦਰੇ ਦੇ
 ਅਸ਼ਕ ਨਾਮ ਕਿਉਂ ਵਿੱਚ ਜਹਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਆਖੇ ਅੱਖੀਆਂ ਨੂੰ
 ਆਸਾ ਦੇਸ਼ ਤੁਸਾਂ ਰੂਪ ਦੇਖ ਕੇ ਕੋਈ ਗੁਮਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਫੇਰ ਹੱਥ
 ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਲਿਖੇ ਮੂਰਤ ਦੇ ਸਵਾਸਤੇ ਕੰਮ ਜ਼ਿਆਨ ਹੋਯਾ ॥
 ਕਹੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਜੇ ਤਰਫ਼ ਸ਼ੀਰੀਂ ਮਿੱਠੀ ਜਾਨਕੇ ਜਹਿਰ
 ਦਾ ਖਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਮੇਹਨਤ ਮੁੜ ਬਗੈਰ ਹੈ ਅਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲ
 ਨਾਲ ਮਹਬੂਬ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਬਕ ਸਾਬੂਤ
 ਅਵਿਧੂਤ ਹੋਕੇ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਦਿਲਹੀ ਵਾਂਗ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਕਦੇ
 ਨਰਮ ਪੱਥਰ ਅੱਗੇ ਆਇਜਾਵੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਤਾਂ ਫੁਲਕੇ ਨਾਨ
 ਹੋਯਾ ॥ ਕਦੇ ਅੱਕ ਜਾਵੇ ਥੱਕ ਜਾਨ ਬਾਜੂ ਦੁੱਟੇ ਲੱਕ ਤੇ ਆ
 ਪਟੇ ਜਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਪਵੇ ਯਾਦ ਸ਼ੀਰੀਂ ਮਾਰੇ ਆਹੁ ਨਾਰੇ ਆਖੇ ਨਿੱਜ
 ਮੈਂ ਜੰਮ ਜਵਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਕਹੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਗਏ ਕਿਉਂ ਮਹਿਲ
 ਅੰਦਰ ਮੰਦਰ ਜਾਇਕੇ ਇਹ ਬੰਧਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਦੁਖ ਇਸ਼ਕ ਦਾ
 ਲੱਗਦਾ ਅਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾੜ੍ਹੇ ਤੋੜ ਜੋ ਅਕਲ ਦੀ ਖਾਨ ਹੋਯਾ ॥

ਸਵੈਂ ਨਾਲ ਆਰਾਮ ਦੇ ਪੇਟ ਭਰਕੇ ਬਿਨਾ ਇਸ਼ਰ ਜੋਬੇਲ
 ਹੋਵਾਨਹੋਯਾ ॥ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ਼ਕਦਾ ਰੋਗਸੋਫਿਰੇਭੋਂਦਾ ਰਾਤੀਂ
 ਨੀਦਨਾਂਦਿਨੇਅਰਮਾਨਹੋਯਾ ॥ ਫਿਰੇਬਾਵਰਾ ਮਸਤਬੇਹੋਸ਼
 ਝੁੱਲਾ ਅਸ਼ਰ ਮਸਤ ਬੇਹੋਸ਼ ਅਜਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘ
 ਆਸ਼ਕ ਮੈਵੇਂ ਇਸ਼ਰ ਅੰਦਰ ਜਿਵੇਂ ਜੰਗਦੇ ਵਿੱਚ ਸੁਲਤਾਨ
 ਹੋਯਾ ॥ ੧੭੩ ॥

ਹਾਲ ਫਰਿਹਾਦ ਦਾ ਵਿੱਚ ਪਹਾੜ ਦੇ
 ਫਿਰੇ ਵਿੱਚਪਹਾੜਹੈਰਾਨਆਜਜ਼ ਅਖੇਕਿਹਾਮੈਂ ਆਨਖ਼ੂਰ
 ਹੋਯਾ ॥ ਨੇਹੁਲਾਯਾਸੀ ਸੁਖਦੇਦੇਖਨੇਨੂੰ ਹੱਥੋਂਦੁਖਦੇ ਨਾਲ
 ਲਾਚਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਦਹਿੰਦਾਸ਼ਹਿਰਤਸ਼ੀਰੀਂਨੂੰਦੇਖਦਾਸਾਂਕਦੇ
 ਰੱਬ ਸੱਬ ਵੀਦਾਰਹੋਯਾ ॥ ਪੱਛੇਤਾਂਵਦਾਹਾਂਚਿਸਵੇਲੜੇਨੂੰ
 ਜਦੋਂ ਪਕੜਹਥਿਆਰ ਤਿਆਰਹੋਯਾ ॥ ਕੋਈਜ਼ੋਰਦੇਨਾਲ
 ਨਾ ਭੇਜਦਾ ਸੀ ਪੁਸ਼ੀ ਆਪਨੀ ਦਾਰਵਾਦਾਰਹੋਯਾ ॥ ਗਿਆ
 ਵੇਲੜਾਫੇਰ ਨਾਹੱਥਆਵੇ ਹੁਨਜੀਵਨਾਕਹੋਕਿਤਕਾਰਹੋਯਾ
 ॥ ਖਾਲੀ ਜਾਵਨਾ ਨਹਿਰਦੇਲਏਬਾਝੇਂ ਏਹਭੀਨਹੀਸੱਭੇ
 ਦਰਕਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਹੋਰ ਕੋਈਨਾਨਾਲਹਿਮਾਇਤੀਹੈ ਇਕੋ
 ਰੱਬ ਸੱਚਾਮਦਦਗਾਰਹੋਯਾ ॥ ਨਹੀਂ ਆਸ਼ਕਾਂਦਾਕੋਈਬਾਝ
 ਸਾਈਂ ਜੱਗਆਪਨੇ ਕੰਮਦਾ ਯਾਰਹੋਯਾ ॥ ਏਥੇਰਹਿਨਐਖਾ
 ਪਿਛਾਂ ਮੁੜਨ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੇਰਾ ਕੰਮਆਬਹੁਤਬੇਜ਼ਾਰਹੋਯਾ ॥
 ਕਿਸਨੂੰ ਫੋਲਕੇ ਦਿਲੇ ਦਾ ਹਾਲਦੱਸਾਂਦਰਦਬ੍ਰਿਹੋਂਦੇਨਾਲ
 ਬੀਮਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਦਾਰ ਆਸ਼ਕਾਂਦਾ ਕਰੇਆਪਮੋਲਾ ਜਹਿੰਦਾ

ਨਾਮ ਰਹੀਮਗੁਫਾਰ ਹੋਯਾ॥ ਦੇਖ ਆਸ਼ਕੀ ਆਸ਼ਕਾਂ ਪੂਰਿਆਂ
 ਦੀ ਆਪੇ ਐਸਾ ਰੇਖ ਖਸਨ ਹਾਰ ਹੋਯਾ॥ ਮੰਨ ਲਏ ਗਾਬੇ ਨਤੀ
 ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਜਹਿੰਦਾ ਨਾਮ ਰਹੀਮ ਕਰਤਾਰ ਹੋਯਾ॥ ਖਾਤਰ
 ਯਾਰ ਦੀ ਆਨ ਉਜਾੜ ਮੱਲੀ ਮੇਰਾ ਬਿਸਤਰਾ ਤਿਚ ਪਹਾੜ
 ਹੋਯਾ॥ ਇੱਕ ਯਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਰਹਿ ਗਿਆ ਮੈਥੋਂ ਹੋਰ ਸੱਭ ਘਰ
 ਬਾਰ ਉਜਾੜ ਹੋਯਾ ॥ ਮੋਇਆ ਬਾਪ ਦੇ ਗਦੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਅਤੇ
 ਨਾਰ ਦਾ ਹਾਲ ਬੇਕਾਰ ਹੋਯਾ॥ ਮਾਉਂਤ ਰਸ ਦੀ ਏ ਮੁਖ ਦੇਖ ਨੇ
 ਨੂੰ ਆਖੇ ਬੱਚੜਾ ਪੁਜ ਗਵਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ੧ ਨੂੰ ਕੰਮ ਲਾ ਆਖ ਦੇ
 ਲੋਕ ਸਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ਰ ਦਾਰ ਹੋਯਾ॥ ਜੀਵਨ ਮਰਨ
 ਮੈਂ ਇੱਕ ਪਛਾਨ ਬੈਠਾ ਏ ਰੋ ਦਿਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਹੋਯਾ ॥
 ਪਿੱਛਾ ਯਾਰ ਦਾ ਮੂਲ ਨਾ ਛੋੜਨਾ ਮੈਂ ਭਾਵੇਂ ਜਲ ਕੇ ਬਲ ਕੇ ਛਾਰ
 ਹੋਯਾ॥ ਇਸ਼ਕ ਛੱਡ ਕੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਜੀਵਨਾ ਕੀ ਘੋੜਾ ਛੱਡ ਕੇ ਕੌਨ
 ਅਸਵਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਦਿਲ ਆਪ ਨੇ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਏਹੋ ਹੋਰ
 ਦੂਸਰਾ ਕੌਨ ਦਿਲ ਦਾਰ ਹੋਯਾ॥ ਸਬਰ ਸੁਕਰ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਜਰ ਦੀ
 ਸੀ ਦੁਖ ਸੁਖ ਦੇ ਵਹਿਨ ਬੋਂ ਪਾਰ ਹੋਯਾ॥ ਅਹਿਰਨ ਸਾਬਤੀ
 ਬਿਹੋਂ ਦੀ ਅੱਗ ਅਦਰ ਲੋਹਾ ਦਿਲ ਤੇ ਇਸ਼ਕ ਲੋਹਾਰ ਹੋਯਾ॥
 ਖੰਡਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਖੂਬ ਤਜਾਰ ਕੀਤਾ ਦਖੋ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਹਥ ਆਰ
 ਹੋਯਾ॥ ਹੋਈ ਮੇਹਰ ਤੇ ਕਰਮ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕੀਤੀ ਬੇੜਾ ਆਸ਼ਕਾਂ
 ਦਾ ਤੁਰਤ ਪਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਦਿਲ ਜਿਨਾ ਦੇ ਸਾਫ਼ ਦਰੁਸਤ ਹੋਏ
 ਕੰਮ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਾਨ ਸਕਾਰ ਹੋਯਾ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਪੂਰੇ ਸਭੇ
 ਕੰਮ ਹੋਵਨ ਜਦੋਂ ੧ ਹਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰਤਾਰ ਹੋਯਾ ॥੧੭੪॥

(੨੨੫)

ਦੇਖਨਾ ਸੀਰੀ ਨੂੰ ਛਰਿਹਾਦ ਨੇ ਵਿਚਖਾਬ ਦੇ
ਇਕ ਰਾਤ ਛਰਿਹਾਦ ਯਤੀਮ ਆਜਸੁਤਾਬਿਸ ਰੇਆਨ
ਬੇਤਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਯਾਦਸੀਰੀ ਨੂੰ ਕਰਦਿਆਂ ਨੀਂਦ ਆਈ ਤਿੱਠਾ
ਸੀਰੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਦਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਹੋਯਾ ਸ਼ਾਦ ਛਰਿਹਾਦ ਛਰਜ ਦ
ਕੀਤੀ ਬੈਹਰ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚਗਰਕਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀਰੀ
ਨੂੰ ਜਲਗਿਆਜੀ ਉਮੇਰਾ ਅਗਬ੍ਰਿਹੋਂ ਦੀ ਨਾਲ ਕਬਾਬ ਹੋਕੇ
॥ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਸਹਿਰ ਨੂੰ ਛਡ ਆਯਾ ਬੈਠਾ ਵਿਚ ਉਜਾੜ ਬੇਆਬ
ਹੋਕੇ ॥ ਪਿਆ ਚੀਰਨਾ ਸਖਤ ਪਹਾੜ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਹੀ
ਇਜ਼ਤ ਰਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਸਬਰ ਚੁਪ ਕਰ ਵਕਤ ਲੰਘਾਵਨਾ ਹਾਂ
ਜਿਵੇਂ ਵਿਚ ਸਕੰਜ ਕਿਤਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਨੇ ਮਾਰ ਖੁਵਾਰ
ਕੀਤਾ ਕਹਾਂ ਤੁਧ ਨੂੰ ਬਾਝ ਹਿਜਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਸੀਰੀ ਆਖਿਆ ਦੇਖ
ਛਰਿਹਾਦ ਆਸ਼ਕ ਸਬਰ ਨੇਕ ਹੈ ਨਾਲ ਸਵਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਦੁਖ
ਬਾਝ ਨਾ ਸੁਖ ਹੈ ਜਗ ਅੰਦਰ ਰਾਜੀ ਹੋਂ ਵਦਾ ਪੈਟ ਜੁਲਾਬ ਹੋਕੇ
॥ ਪਾਨੀ ਅੰਗ ਤੇ ਸੜੇ ਤਾਂ ਵਿਕੇ ਮਹਿੰਗਾ ਨਸ਼ਾ ਦੇਂ ਵਦਾ ਮਸਤ
ਸ਼ਰਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਜਦੋਂ ਅਗ ਦੇ ਵਿਚ ਬਹੁ ਜੋਸ਼ ਖਾਵੇ ਵਿਕ ਜਾਂ ਵਦਾ
ਆਬ ਗੁਲਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਫੁਟ ਵਿਚ ਦਰੀਯਾ ਹੁਬਾਬ ਜਦੋਂ ਸਿੰਧ
ਹੋਂ ਵਦਾ ਬਾਝ ਹਿਬਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਜਲ ਜਾਨ ਪਤੰਗ ਨਸ਼ੀਬ ਪਜਾਰੇ
ਸਮਾ ਦੇਖ ਦੇ ਦੇਖ ਬੇਤਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਬ੍ਰਿਹੋਂ ਮਾਰਿਆ ਕਿਤਨਿਆਂ
ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਮਰ ਗਏ ਨੀ ਨਾਲ ਅਜਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਭੇਦ ਇਸ਼ਕ
ਦਾ ਖੋਲ੍ਹਨਾ ਭਲਾ ਨਾਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹ ਦੇਖ ਤੂੰ ਢੋਲ ਰਬਾਬ ਹੋਕੇ ॥
ਜਿਨਾਂ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਭੇਦ ਚਾ ਖੋਲਿਆਈ ਮੋਏ ਦੇਖ ਤੂੰ ਨਾਲ

ਅਤਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਮੈਂ ਨੂੰ ਤੁਧੋਂ ਤੁਧਵਾਦਰਦਬਹੁਤਾ ਮਰਗਈ
 ਹਾ ਬਾਬਨਿਕਾਬਹੋਕੇ ॥ ਪਈਰੋਵਨੀਹਾਂਤੇਰੇਦੇਖਨੇਨੂੰਵਹਿਨ
 ਅੱਖੀਆਂ ਰੰਗ ਉਨਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਬ੍ਰਿਹੋਂ ਮੋਤ ਦੀ ਦੂਸਰੀਭੈਣ
 ਕਹਿੰਦੇ ਅਸ਼ਕ ਵੇਤਹੋਵਨ ਬੁਰੇ ਬਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਹਾਇਹਾਇ
 ਵਿਵੇਕੇ ਦਾ ਦੁਖ ਭਾਵਾ ਅਧੇਦਿਨਦਾ ਜਿਉਂ ਆਫ਼ਤਾਬਹੋਕੇ
 ॥ ਕਿਹਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੇ ਆਸ਼ਕਾਮਿਲ ਮੈਨੂੰ ਕਰੀਂ ਦੇਰ ਨਉਠ
 ਸ਼ਿਤਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਆਸ਼ਕਉਠਕੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰਮਿਲਨਲਗਾ ਗਈ
 ਖ਼ਾਬ ਨਿਖਸਮੜੀ ਖ਼ਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨਹੀਂਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂਦੀ
 ਕਲ ਕੋਈਸੁਪਨਾਦੂਰਹੋਯਾ ਖ਼ਤੇ ਆਬ ਹੋਕੇ ॥ ਲਗਾਪਿੱਟਨੇ
 ਰੋਵਨੇ ਹੋਇ ਝੱਲਾ ਖ਼ਾਲੀ ਵਿਚ ਪਹਾੜ ਪੁਰਤਾਬ ਹੋਕੇ ॥
 ਸ਼ੀਰੀਂ ਮਹਿਲਦੇ ਵਿਚ ਜਿਉਂਦੇ ਫ਼ਲਕੀ ਸਾਯਾਡਾਲਿਯਾ
 ਆਪ ਮਹਤਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਫਿਰੇਦੇਖਦਾਦੇੜਦਾ ਝੱਲਬੂਟੇ ਆਸ਼ਕ
 ਕੰਮਲਾ ਮਸਤ ਖ਼ਤਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਚਿੜਕ ਸਬਰ ਕਰਕੇ ਚੁਪਹੋਇ
 ਰਿਹਾਦਿਲਆਪਨੇ ਨਾਲਹਿਸਾਬਹੋਕੇ ॥ ਕਹੇਚੀਰਦਾਪੱਥਰਾਂ
 ਵਟਿਆਂਨੂੰ ਨਾਲ ਧੋਹ ਅੰਦੋਹਅਸ਼ਨਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਕੀਤੀਮਿਹਰ
 ਖ਼ੁਦਾਇਨੇ ਆਪ ਉਸਪਰ ਕਹਿੰਦੇ ਜਿਸਨੂੰ ਪਾਕਜਨਾਬਹੋਕੇ ॥
 ਦਿਤੀ ਖ਼ਬਰ ਪਿਆ ਰਿਆਂ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂਨੇ ਵਿਚਸੁਫ਼ਨੇਦੇ
 ਵਾਂਗ ਖ਼ਾਬਹੋਕੇ ॥ ਤੇਰਾ ਕੰਮਹੁਨਹੋਵਸੀਤੁਰਤਭਾਈ ਕਰੀਂ
 ਗੰਮਨਾਬਹੁਤ ਖ਼ਿਤਾਬ ਹੋਕੇ ॥ ਕਿਸਨਮਿਘਏਹਜਗਦਰਯਾ
 ਵਗਦਾ ਕਰੀਂ ਕਿਬਰ ਨਾ ਵਾਂਗ ਹੁਬਾਬਹੋਕੇ ॥੧੭੫॥

ਨਾਲਾ ਵਗਨਾ ਸੁਰੂ ਹੋਨਾ

ਸਾਈਂ ਆਨ ਸਬ ਬਨਾਂ ਵਦਾਈ ਤਦੋਂ ਹੋਂ ਵਦਾਕੰਮ ਆਸਾਨ
 ਲੋਕੋ ॥ ਦੁਖ ਦਰਦਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਦੂਰ ਕਰਵਾ ਅਤੇ ਸੁਖ ਦਿਖਾਂ
 ਵਦਾ ਆਨ ਲੋਕੋ ॥ ਭੁਠ ਬੋਝ ਕੇ ਵੇਰ ਜਾ ਤਖਤ ਚੜ੍ਹਾਸਚੇ
 ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਸੁਲੇਮਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਯੂਸਫ਼ ਕੱਢਕੇ ਕੈਦ ਜੰਝੀਰ
 ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਮਿਸਰ ਦੇ ਵਿਚ ਸੁਲਤਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਸਭੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ
 ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਨ ਪਲ ਵਿਚ ਜੇਤਾਂ ਰੱਬ ਹੋਵੇ ਮੇਹਰਬਾਨ ਲੋਕੋ ॥
 ਸਾਈਂ ਆਪ ਤਬੀਬ ਨਤਾਨਿਆਂ ਦਾ ਅਸਾਂ ਆਜਜਾਂ ਤਾਨ ਨਾ
 ਮਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਜਿਧਰ ਰੱਬ ਹੋਵੇ ਓਧਰ ਸਭ ਹੋਵਨ ਨਹੀਂ ਰੱਬ
 ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਹਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਦੇਖੋ ਕੰਮ ਫਰਿਹਾਦ ਦਾ ਆਨ ਬਨਿਆਂ
 ਐਵੇਂ ਰੱਬ ਸਬਬ ਸੁਖਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਏ ਲੋਕ ਪਹਾੜ ਦੇ ਸਭ
 ਕਠੇ ਅਤੇ ਕਹਿਨ ਫਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਆਨ ਲੋਕੋ ॥ ਸ਼ਹਿਰ ਛੱਡ
 ਪਹਾੜ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲੁੱਥੋਂ ਤੁਕੇ ਬਨੀ ਕੀਦ ਸਭਿ ਜਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਦੁਖ
 ਦੇਖ ਬਾਰਾ ਮਿਕੀ ਤਰਸ ਆਵੇ ਤੈਢੇ ਜੀ ਤੋ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ
 ਲੋਕੋ ॥ ਕਿਹਾ ਖੋਲ ਫਰਿਹਾਦ ਨੇ ਹਾਲ ਸਾਰਾ ਨਹਿਰ ਨਿਕਲੇ
 ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਵਾਸਤੇ ਦੁਖ ਸਹੇੜਿਆ ਮੈਂ ਲੱਥਾ
 ਵਿੱਚ ਪਹਾੜ ਦੇ ਆਨ ਲੋਕੋ ॥ ਰੰਨਾਂ ਦੇਖ ਫਰਿਹਾਦ ਨੂੰ ਕਰਨ
 ਜਾਰੀ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਆਂ ਸੁਖ ਸੁਜਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਕੋਈ ਸ਼ੇਰ ਚੀਡਾ
 ਮਤੇ ਖਾਇ ਜਾਵੇ ਇਕੇ ਪਵੇ ਬਲਾਇ ਫ਼ਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ
 ਕਿਉਂ ਦੁਖ ਸਹੇੜਿ ਓਈ ਲਾੜੀ ਛੋਡ ਆਯੋਂ ਬੇਈ ਮਾਨ ਲੋਕੋ
 ॥ ਰਹੀ ਆਂ ਬਹੁਤ ਭਰਮਾਇ ਫਰਿਹਾਦ ਜੇਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਰਮਿਆ
 ਸਦਕਿ ਦੇ ਤਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਬਾਬ ਨਾ ਕੋਈ ਪਸੰਦ ਆਵੇ

ਖੂਬਸੂਰਤਾਂ ਜਾਨ ਘੁਮਾਨ ਲੋਕੋ॥ ਦੇਖਸਾਬਤੀ ਰੱਬ ਦੇ ਧੂਰਜਾਂ
 ਦੀ ਹੋਯਾ ਸਭ ਗੁਲਾਮ ਗਲਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਚੇਰੀਆਇਕੇਰਾਤਨੂੰ
 ਨੈਹਰ ਕੱਟਨ ਭੀਵੀ ਮਰਦ ਪਹਾੜ ਦੇ ਜਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਕੋਈ ਕੈਹਨ
 ਫਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਕੱਢ ਦਿਤੀ ਕੋਈ ਆਖ ਦੇ ਜਿੰਨ ਭੂਤਾਨ ਲੋਕੋ॥
 ਮਤਲਬ ਏਹ ਜੋ ਨਹਿਰ ਤਜਾਰ ਹੋਈ ਲੋਕੋ ਚਲ ਜਾ ਨਾਲ
 ਗੁਮਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਪਾਨੀ ਨਿਕਲ ਪਹਾੜ ਤੋਂ ਰਵਾਂ ਹੋਯਾ ਆਪ
 ਚਲ ਜਾ ਨਾਲ ਅਸਾਨ ਲੋਕੋ॥ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਆਖਿਆ ਵਾਹ
 ਮਰਦਾ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬ ਸ਼ਬਾਨ ਲੋਕੋ॥ ਆਇ ਸ਼ੀਰੀ ਦੇ
 ਸ਼ਹਿਰ ਫਰਿਹਾਦ ਵੜਿਆ ਨੈਹਰ ਬਗ਼ ਦੇ ਵਿਚ ਰਵਾਨ ਲੋਕੋ
 ॥ ਸਾਡੀ ਅਕਲ ਦੇ ਵਿਚ ਇਉਂ ਆਵਦਾ ਹੈ ਐਸੇ ਹੋਗਿਆ ਕੰਮ
 ਅਸਾਨ ਲੋਕੋ॥ ਨਾਲੇ ਇਕ ਫ਼ਕੀਰ ਨੇ ਠੀਕ ਕਿਹਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਏਹ
 ਠੀਕ ਬਜਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਆਹਾ ਮਿਸਤਰੀ ਖੂਬ ਉਸਤਾਦ ਕਾਮਲ
 ਫਰਿਹਾਦ ਮਸ਼ਹੂਰ ਜਹਾਨ ਲੋਕੋ॥ ਚਾਲੀ ਕੋਹ ਸੀ ਦੂਰ ਪਹਾੜ
 ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਇਸਤੰਬੋਲ ਸੀ ਨਾਮ ਇਯਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਅੱਧਾ ਕੋਹ
 ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਕਹਿਨ ਉਚਾ ਪਰਬਤ ਤੀਹ ਜਰੀਬ ਸਜਾਨ ਲੋਕੋ
 ॥ ਇਕ ਫੁਟ ਦੀ ਆਬ ਰਫ਼ਤਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਜਿੱਥੇ ਹੋਗਈ ਨੈਹਰ
 ਰਵਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਇਕੋ ਨਾਲ ਪਹਾੜੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹ ਠੇਕਾ ਕੀਤਾ ਓਸ
 ਨੇ ਖੂਬ ਸਾਮਾਨ ਲੋਕੋ॥ ਜਦੋਂ ਹੋਵਸੀ ਨੈਹਰ ਤਜਾਰ ਸਾਰੀ ਵੇਰ
 ਚਲ ਕੇ ਪਾਸ ਸੁਲਤਾਨ ਲੋਕੋ॥ ਦਾਮ ਦਾਮ ਸਾਰਾ ਮਿਲੂ ਤੁਸਾਂ
 ਤਾਈਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਨਾਮ ਕਿਤਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਠੇਕੇਦਾਰ ਮੈਂ ਸ਼ਾਹ
 ਅਜੀਜ਼ ਦਾ ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਕੰਮ ਏਹੋ ਏਥੇ ਆਨ ਲੋਕੋ ॥ ਨਹਿਰ

ਸ਼ੀਰੀ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਜਾਵਨੀ ਹੈ ਮਦਦ ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਾਨ
 ਲੋਕੋ ॥ ਕਰੋ ਰਹਿਮ ਗਰੀਬ ਦੇ ਹਾਲ ਉੱਤੇ ਕਰੋ ਤੁਸਾਂ ਤੇ ਰਹਿਮ
 ਰਹਿਮ ਨ ਲੋਕੋ ॥ ਸਾਈਂ ਮੇਹਰ ਕੀਤੀ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਹੋਯਾ
 ਰਹਿ ਆਇਸ਼ਕ ਦੇ ਨਾਲ ਈ ਮਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਖਾਤਰ ਯਾਰ ਦੀ ਧਾਰ
 ਪਹਾੜ ਚੀਰੀ ਜਿਵੇਂ ਤੇਗ ਮਿਸਰੀ ਚੜ੍ਹੀ ਸਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਆਯਾ
 ਨਹਿਰ ਲੋਕੋ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਆਸ਼ਕ ਨੇੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿੱਚ
 ਬੁਸਤਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਆਹੀ ਏਹਾ ਮੁਰਾਦ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਸੰਦੀ ਕਰੇ
 ਦਾਦ ਜੇਸ਼ਹਿਰ ਸੁਲਤਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਸ਼ੀਰੀ ਮਿਲੇ ਮੈਨੂੰ ਤਲਖੀ
 ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਕਰਾਂ ਉਸਤੋਂ ਜਾਨ ਕਰਬਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਗੱਲਾਂ ਦਿਲੇ
 ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਉਂ ਸੇਖ ਦਿੱਲੀ ਕਰੇ ਬੈਠ ਕੇ ਮਰਦ ਜਵਾਨ ਲੋਕੋ ॥
 ਭਲਾ ਚੰਦ ਚਕੋਰ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਮਿਲਦਾ ਜੇੜ੍ਹਾ ਵੱਸਦਾ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨ
 ਲੋਕੋ ॥ ਕਦੋਂ ਮਿਲੇ ਫ਼ਕੀਰ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਜੇਹੜਾ ਰੁਲਦਾ ਹੈ
 ਬੀਆਬਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਐਪਰ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨਾਮ ਮਾਸੂਕ ਵਾਲਾ
 ਪਿਆਲਾ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਪੀ ਲਿਆ ਜਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਉਸੇ ਨਾਮ ਦੇ
 ਵਿੱਚ ਤਮਾਮ ਹੋਏ ਛੱਡ ਜਾਨ ਗੁਮਾਨ ਐਸਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਐਸੇ
 ਜਾਨ ਅਜਾਨ ਰਿਹਾਦ ਆਸ਼ਕ ਗ਼ਾਜ਼ੀ ਮਰਦ ਜਿਉਂ ਵਿੱਚ
 ਮੈਦਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਰੱਖ ਆਸਤੇ ਜੀਉ ਧਰਵਾਸ ਦੇਕੇ ਭੁਖਾ ਆਨ
 ਬੈਠਾ ਪਾਸ ਨਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਹੋਯਾ ਇਸ਼ਕ ਪੂਰਾ ਸੁਰਾਜਾਨ ਸੋਈ
 ਕੀਤੀ ਯਾਰ ਤੋਂ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਲੋਕੋ ॥ ਬੈਠਾ ਬਾਗ ਦੇ
 ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਬਾਗ ਹੋਕੇ ਜਿਸਮ ਫੁਲਕੇ ਹੋਗਿਆ ਨਾਨ ਲੋਕੋ ॥
 ਜਦੋਂ ਆਸ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਦਿਲ ਜਾਇ ਚੜ੍ਹਦਾ ਆਸ-

ਮਾਨ ਲੋਕੇ ॥ ਖਬਰ ਹੋਗਈ ਸਹਿਰ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਰੇਆਸਾ
ਨਹਿਰ ਲੋਕੇ ਮਸਤਾਨ ਲੋਕੇ ॥ ਸੁਨਿਆਦੇਸ ਬਦੇਸ ਜਹਾਨ
ਸਾਰੇ ਹੋਸਾ ਗੱਲਦਾ ਬਡਾ ਗਲਾਨਲੋਕੇ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ
ਸੁਨਕੇ ਸਾਦ ਹੋਈ ਪਏ ਮੋਈਨੂੰ ਫੇਰ ਪ੍ਰਾਨਲੋਕੇ ॥ ੧੭੬ ॥

ਅਰਜ ਕਰਨੀ ਬਾਗਬਾਨ ਦੀ ਅੱਗੇ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੇ
ਬਾਗਬਾਨ ਹੋਸਾ ਮਿਹਰਬਾਨ ਆਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਆਖਫ਼ਰਿਹਾਦ
ਫ਼ਕੀਰ ਸਾਈਂ ॥ ਆਫ਼ਰੀਨ ਕਹੀਏ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਤਾਈਂ ਆਂਦੇ
ਨੀਰਐਥੇ ਪੱਥਰ ਚੀਰ ਸਾਈਂ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਵਾਸਤੇ ਦੁਖਤੇ ਸੁਖ
ਥਾਕੇ ਗਿਓਂ ਚੀਰਕੇ ਜੰਡ ਕਰੀਰ ਸਾਈਂ ॥ ਮਿਲੇ ਯਾਰਤੈਨੂੰ
ਸਾਡੀ ਦੁਵਾ ਏਹਾ ਕਰੇ ਕਰਮ ਕਰੀਮ ਕਬੀਰ ਸਾਈਂ ॥ ਹਿੰਮਤ
ਬੰਦਿਆ ਦੀ ਫ਼ਤਹ ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਸਭੇਕੰਮ ਹੋਂਦੇ ਨਾਲ ਧੀਰ
ਸਾਈਂ ॥ ਕੋਈ ਦੱਸ ਤਵਾਜ਼ਿਆ ਟਹਿਲ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰਾ ਕੰਮ ਕਰਸਾਂ
ਵਸਤਗੀਰ ਸਾਈਂ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਇਸ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਕੰਮ ਏਹੋ
ਬੋਲਾ ਠੇਹਲ ਦੇਨਾ ਵਿਚ ਨੀਰ ਸਾਈਂ ॥ ੧੭੭ ॥ ਜਵਾਬ
ਫ਼ਰਿਹਾਦ ॥ ਬਾਗਵਾਨ ਤਾਈਂ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਕਿਹਾ ਮੇਰਾ ਹੋਰ
ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਾਰਨਾਹੀਂ ॥ ਏਹਲੈ ਖਤਦੇਵੀਂ ਇੱਕ ਹੱਥ ਸ਼ੀਰੀਂ
ਜਹਿੰਦੀ ਦੀਦ ਬਿਨ ਸਬਰ ਕਰਾਰਨਾਹੀਂ ॥ ਮੇਰੀ ਤਰਫ਼ਥੀਂ
ਦੁਆਇ ਸਲਾਮ ਆਖੀਂ ਕਹੀਂ ਹੋਰ ਭੀਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ਨਾਹੀਂ
॥ ਜਿਗਰ ਚੀਰਕੇ ਖਤਤ ਹਰੀਰ ਕੀਤਾ ਜੀਵਨ ਜਾਨੀਆਂ
ਬਾਬ ਦਰਕਾਰ ਨਾਹੀਂ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੁਰਬਾਨ ਹੈ ਜਾਨ
ਮੇਰੀ ਤਲਬ ਦੂਸਰੀ ਬਾਬ ਦੀਦਾਰ ਨਾਹੀਂ ॥ ੧੭੮ ॥

ਖਤ ਲਿਖਨਾ ਫਰਿਹਾਦ ਦਾ ਤਰਫ਼ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ
 ਆਖੀ ਹਮਦ ਸਨਾਇਏ ਬਾਦ ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਅਰਜ਼ ਸੁਨੀਂ ਨਾਲ
 ਖ਼ਜ਼ਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੇ ਰਿ ਰਮਕਾਨ ਕੀਤਾ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ
 ਹੋਏ ਕਈ ਸਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਛੱਡ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਤੇ ਯਾਰ ਪਿਆਰੇ
 ਤੇਰੇ ਹੋ ਮੁਪਿਛੇ ਪਾਇ ਮਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਜੁਲਫ਼ਾਂ ਕਾਲੀਆਂ ਜਾਲੀਆਂ
 ਭਾਲੀਆਂ ਨੀ ਪੀਖੀ ਮਨ ਫਸਿਆ ਵਿਚ ਜਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਮਾਰਨ ਭੰਗ
 ਨ ਸੰਗ ਹੋ ਜੰਗ ਵਾਗੂੰ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮੇਰੇ ਤੇਰੇ ਵਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਤੀਰ
 ਨੈਨਾਂ ਦਾ ਮਾਰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੀਤੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਜੰਜਾਲ ਹਲਾਲ ਜਿੰਦੇ
 ॥ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਮੂਰਤਾਂ ਲਿਖਦਾ ਸਾਂ ਤੇਰੇ ਦੇਖਿਆ ਜਦੋਂ
 ਜਮਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਪਿਛੇ ਹੋਯਾ ਕੰਮਲਾ ਮੈਂ ਨਾਲ
 ਸਿਦਕ ਦੇ ਖ਼ੁਬ ਕਮਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਮੇਰਾ ਬਾਪ ਮੋਯਾ ਹੋਯਾ ਜਗ
 ਵੈਰੀ ਘਰੇਂ ਮਾਪ ਜਾਂ ਵੀਆ ਨਿਕਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਸੁਲੀਦੇ ਨ ਲੱਗਾ
 ਬਾਦ ਸ਼ਾਹ ਮੈਨੂੰ ਤੈਨੂੰ ਸਭ ਮਾਲੂਮ ਅਹਿਵਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਤੇਰਾ
 ਨਾਮ ਫੁਡਾਨ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਭੀ ਬਹੁਤਾ ਮਲ ਰਿਹਾ ਮੁਲ ਕਮਾਲ
 ਜਿੰਦੇ॥ ਤੇਰੇ ਸ਼ੋਕ ਅੰਦਰ ਇਕੋ ਰੰਗ ਜਾਤਾ ਸੋਨਾ ਖਾਕ ਤੇ ਸੀਮ
 ਸੀਫਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਤੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋਯਾ ਗਈ ਓਂ ਸਾਹਰੇ ਭੂੰਓਂ
 ਭੀ ਦੇਖਿਆ ਦੇਗ ਦਵਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਫੇਰ ਆਇਕੋ ਮੁੱਖ ਦਿਖਾ ਲਿਓਂ
 ਈ ਕੀਤੇ ਚਾ ਛਕੀਰ ਨਿਹਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਮਸਤ
 ਮਲੰਗ ਹੋਯਾ ਪੀਕੇ ਭੰਗ ਛਾਈ ਸਿਰ ਭਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਗਲੀ
 ਗਲੀ ਫਿਰਿਆ ਗਲੀ ਜਾਨ ਮੇਰੀ ਗਲੀ ਨਾਲ ਤੂੰ ਛਡਿਆ
 ਦਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ ਮੱਥਾ ਦੇਣ ਦਹਿਰੰਦ ਆਨੰਦ ਹੋਵੇ ਇਕ ਵਾਰ

ਲਵੇ ਜੇਹੜਾ ਭਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਤੇਰੇ ਹੁਸਨਦੀਸਿਫਤਕੀ ਕਰੇ
 ਕੋਈ ਮੈਥੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦੀ ਕੀਲਕਾਲਜਿੰਦੇ॥ਤੇਰੇਮੁਖ ਦੇਖਨ
 ਕਾਰਨ ਦੇਖ ਝੱਲੇ ਹੋਏ ਸੁਖ ਜਿਉਂ ਖਾਬ ਖਿਆਲ ਜਿੰਦੇ॥
 ਬਾਲ ਉਮਰ ਲਗੀ ਤੇਰੀ ਲਗਨਮੈਨੂੰਬ੍ਰਿਹੋਅੰਗਦਿਤੇਹੱਛ
 ਫਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ਦੰਮਾਂਬਾਬ ਗੁਲਾਮਹੋਰਿਹਾਤੇਰਾਸੋਹਨੀਵਾਸਤੇ
 ਜਿਉਂ ਮਹੀਂਵਾਲ ਜਿੰਦੇ॥ਇਕੋਨਾਮ ਤੇਰਾ ਰਿਹਾਪਾਸ ਮੇਰੇ
 ਹੋਰਲੁਟਿਆਮੁਲਕ ਤੇ ਮਾਲਜਿੰਦੇ॥ਮੈਂ ਆਜ਼ਾਦ ਫ਼ਰਿਹਾਦ
 ਬਰਬਾਦਹੋਯਾ ਤੇਰੀਯਾਦ ਅੰਦਰ ਖਸਤਾਹਾਲਜਿੰਦੇ॥ਇਕ
 ਰਾਤ ਤੈਨੂੰ ਖਾਬਵਿਚਭਿਠਾ ਦਿਨੇ ਰੋਇਰੋਇ ਹੋਯਾਨਿਵਾਲ
 ਜਿੰਦੇ॥ਜੀਵ ਜਾਨ ਜਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾਤੇਰੇਨਾਮ ਉਤੇ
 ਕਰੀਂ ਖਿਆਲਜਿੰਦੇ॥ਰੱਖੀਂ ਮੇਹਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਗਰੀਬਵਲੇ
 ਕਦੇਹੋਇਕੇ ਦਿਲੋਂ ਦਿਆਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਕੀਤਾ ਦੀਨਈਮਾਨ
 ਜੀਜਾਨ ਜਾਮਾਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕਅੰਦਰ ਪਾਇਮਾਲਜਿੰਦੇ॥ਦਰਦ
 ਬ੍ਰਿਹੋਂਦੀ ਕਰਦਨੇਗਰਦਕੀਤਾ ਚੇਹਰਾਜ਼ਰਦ ਹੋਯਾਚਸਮਾਂ
 ਲਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਕੋਈ ਵੈਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਾ ਮੂਲਕਰਦਾਕੀਤੀ
 ਮਿਤ੍ਰਾਂ ਜੋਮੇਰੇਨਾਲਜਿੰਦੇ॥ਬਰਛੀਮਾਰਕੇਫੇਰਨਾਸਾਰਲਈਓ
 ਹਾਲ ਹਾਲ ਜਿੰਦੇ ਹਾਲਹਾਲਜਿੰਦੇ ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹਦੇਨਾਲ ਕੀ
 ਜ਼ੋਰ ਸਾਡਾ ਅਸੀਂ ਮਸਤਫ਼ਕੀਰ ਕੰਗਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਦੌਲਤ
 ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਠੀਕਹੁੰਦੀ ਪੁਛੇਕੌਲ ਗਰੀਬਾਂਦਾਹਾਲ
 ਜਿੰਦੇ ॥ ਆਸ਼ਕ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਆਖਦੇ ਲੋਗ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇਹੋਯਾਨ
 ਕਦੇ ਵਸਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਜਿਵੇਂ ਰੱਬਨੂੰਦੂਢਦੇਮੋਏ ਲਾਖੀ ਭਿੱਠਾ

ਕਿਸੇਨਾ ਅੱਖੀਆਂ ਨਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਬਿਨਾਂ ਡਿੱਠਿਆਂ ਰੱਬ ਦੇ ਮੋਏ
 ਆਸ਼ਕ ਕਿਵੇਂ ਹਟਾਂ ਮੈਂ ਦੇਖਤੇ ਭਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਫਿਰਾਂ ਰੋਂ ਵਦਾ
 ਧੋਂ ਵਦਾ ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਤੇਰੀ ਬ੍ਰਿਹੋਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੇਹਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਕਿਹਨੂੰ
 ਫੋਲਕੇ ਦਿਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸਾਂ ਤੇਰੇ ਬਾਬ ਕੇਹੜਾ ਮਹਿਰਮ ਹਾਲ
 ਜਿੰਦੇ ॥ ਜਿਗਰ ਭੁਜ ਕਬਾਬ ਹੋਗਿਆ ਮੇਰਾ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ
 ਦਿੱਤਾ ਭਾਂਭੜ ਬਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਬਲਿਹਾਰ ਬਲਿਹਾਰ ਬਲਿਹਾਰ
 ਜਾਵਾਂ ਔਫਨ ਹਾਰਦਾ ਮੰਨ ਸਵਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਏਸ ਖੱਰਦਾ ਤੁਰਤ
 ਜਵਾਬ ਲਿਖਨਾ ਪ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਕਰਨੀ ਪ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਪਰਬਤ
 ਚੀਰਕੇ ਨੀਰ ਚਲਾਇਆ ਮੈਂ ਦਿੱਤਾ ਬਾਗ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਜਿੰਦੇ
 ॥ ਹਿਜਰ ਨਾਲ ਬੇਹਾਲ ਜਵਾਲ ਹੋਇਆ ਕਦੇ ਵਸਲ ਸ਼ਰਾਬ
 ਪਿਆਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਦੇਨਾ ਆਇ ਦੀਦਾਰ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਸਦਕਾ
 ਆਪਨੇ ਹੁਸਨ ਜਮਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਵਾਲ ਵਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਖਿਆਲ
 ਤੇਰਾ ਜਿਵੇਂ ਮੋਮ ਨਾਂ ਜੁਲ ਜੁਲਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਭੁਲੀ ਹੋਸ਼ ਤੇ ਮਸਤ
 ਖਾਮੋਸ਼ ਹਾਂ ਮੈਂ ਕੀਤੇ ਕੰਮਲਾ ਕੁਝ ਖਵਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ਤੇਰਾ ਜ਼ਿਕਰ
 ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਖਿਆਲ ਤੇਰਾ ਤੂੰ ਹੀ ਵੱਸ ਰਹੀ ਏਂ ਵਾਲ ਵਾਲ ਜਿੰਦੇ
 ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਹੋਇ ਰਿਹਾ ਅੱਗੇ ਆਪਨਾ ਆਪ
 ਸੰਭਾਲ ਜਿੰਦੇ ॥ ੬੭੯ ॥

ਖੱਤ ਲਿਖਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਤਰ ਫਰਿਹਾਦ ਦੀ
 ਪਹਿਲੇ ਨਾਮ ਲੈਕੇ ਸੱਚੇ ਰਬ ਸੰਦਾ ਫੇਰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਦਸਤ-
 ਗੀਰ ਬੋਲੀ ॥ ਤੇਰੇ ਖੱਤ ਦਾ ਲਿਖਾਂ ਜਬਾਬ ਸਾਰਾ ਜੇਹੜਾ ਕੀਤਾ
 ਈ ਆਪ ਤਹਿਰੀਰ ਬੋਲੀ ॥ ਜਿਸ ਇਸ਼ਕ ਨੇ ਤੁਧਨੂੰ ਮਸਤ

ਕੀਤਾ ਮੈਨੂੰ ਓਸੇ ਦੀ ਹੋਈਤਾਸੀਰਬੇਲੀ ॥ ਖੱਤਵਾਰ ਤੇਰਾ
 ਸ਼ਾਦ ਸ਼ਾਦ ਹੋਈ ਜੁਸਾ ਫੁਲ ਹੋਗਿਆ ਖਮੀਰ ਬੇਲੀ ॥ ਧੰਨ
 ਭਾਗ ਮੇਰੇ ਆਯਾਭਾਗ ਮੇਰਾਜੀਉ ਜਾਗਸੁਹਾਗਸੁਧੀਰ ਬੇਲੀ
 ॥ ਤੇਰਾਨਾਮ ਸੁਨਕੇਸੀਨੇ ਠੰਡਪਈ ਘਰੇਵਿਚ ਹੋਈ ਕਸ਼ਮੀਰ
 ਬੇਲੀ ॥ ਛਤਹ ਪਾਈ ਆਯਾ ਮੇਰਾ ਮੀਤਦੂਲੇ ਪੱਥਰਚੀਰ
 ਵਗਾਯਾ ਨੀਰਬੇਲੀ ॥ ਗਿਓਂ ਛੇੜਕੇ ਜਦੋਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰਸਾਭਾ
 ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿਰ ਕਸੀਰਬੇਲੀ ॥ ਮਾਰੀਸ਼ਰਮਦੀਮੂੰਹੋਂ
 ਨਾ ਬੋਲ ਸੱਕਾਂ ਕਈ ਤੇਰਾ ਬਿਹੋਂ ਜਿਗਰ ਚੀਰਦੇਲੀ ॥ ਤੇਰੇ
 ਇਸ਼ਕਨੇ ਮਾਰ ਲਾਚਾਰ ਕੀਤੀਹੱਡਸੁਕਕੇਹੋਏਕਰੀਰਦੇਲੀ
 ॥ ਪੇਈਏ ਸਾਹੁਰੇ ਜੀਉ ਨਾ ਲੱਗਦਾਈ ਤੇਰੀ ਜੁਲਛਦੇਪਏ
 ਜ਼ੰਜੀਰ ਬੇਲੀ ॥ ਦਿਨ ਰੈਨਨਾ ਆਵਦਾਵੈਨਮੈਂਦੇਵੇਂਨੈਨ
 ਵਹਾਂਵਦੇਨੀਰ ਬੇਲੀ ॥ ਤੇਰਾਹਾਲਤਮਾਮਲੂਮਮੈਨੂੰਜੇਹੜਾ
 ਗੁਸ਼ਰਿਆਨਾਲ ਤਕਦੀਰਬੇਲੀ ॥ ਗਯਾ ਵਕਤਨਾਆਵਦਾ
 ਹੱਥਪਿਛੋਂ ਪਛੇਤਾਂਵਦੇਪੀਰਛਕੀਰਦੇਲੀ ॥ ਲੱਕਝੁਕਕੇਵਾਂਗ
 ਕਮਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀਨੇਲਗੇਪ੍ਰੇਮਦੇ ਤੀਰਬੇਲੀ ॥ ਤੇਰੇਬਾਸ਼ਨਾ
 ਭਾਂਵਦਾਕਿਮ ਕੋਈ ਤੂੰਹੀਧਾਰ ਮਦਦਗਾਰਪੀਰਬੇਲੀ ॥ ਜੇਤੂੰ
 ਮਜ਼ਨੂੰ ਹੋਇਓ ਮੈਂ ਵਾਂਗ ਲੇਲੀ ਤੇਰੀ ਹੋਇਰਹਿਸਾਂਦਾਮਨ
 ਗੀਰ ਦੇਲੀ ॥ ਬਨਜੀਰ ਤੂੰ ਸਾਫ਼ਜ਼ਮੀਰਹੋਇਓ ਅਤੇਮੈਂਹਾਂ
 ਬਦਹੇਮੁਨੀਦਬੇਲੀ ॥ ਤੇਰੇਇਸ਼ਕਪਿਛੋਂਸੱਭੇਵੈਰਮੇਰੇਮਾਉਂ
 ਬੰਪਚਾਰੇਤਾਏਵੀਰਦੇਲੀ ॥ ਮੇਰੀਜਾਨਕੁਰਬਾਨਦਿਲਜਾਨ
 ਸ੍ਰਿਤੋਂ ਕਾਤੇ ਆਨ ਹੋਸੇਂ ਬਗ਼ਾਲਗੀਰ ਦੇਲੀ ॥ ਮੇਰਾਵੱਸਨਾ

ਕੁਝ ਨਿਮਾਨਤੀਦਾ ਰਹਾਂ ਘਰੇਦੇ ਵਿਚ ਅਸੀਰ ਬੇਲੀ॥ ਏਸ
 ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਮੁਆਮਲੇ ਬਹੁਤ ਔਖੇ ਖਬਰਦਾਰਨਾਹੇ ਅਧੀਰ
 ਬੇਲੀ॥ ਅਸ਼ਕ ਵਾਂਗ ਪਤੰਗ ਨੀ ਸੰਗ ਸੜਦੇ ਸਮਾ ਦੇਖ ਮਹਬੂਬ
 ਮੁਨੀਰ ਬੇਲੀ ॥ ਅਸਾਂ ਬੰਦਿਆ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੁਝ ਹੋਂਦਾ ਐਪਰ
 ਕਰੇ ਜੋ ਰੱਬ ਕਬੀਰ ਬੇਲੀ ॥ ਕਦੇ ਕੀਰ ਨੂੰ ਚਾਅ ਮੀਰ ਕਰਦਾ
 ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਬੀਰ ਨੂੰ ਕੀਰ ਬੇਲੀ ॥ ਉਹਦਾ ਅੰਤ ਹਿਸਾਬ ਨ
 ਆਂਦਦਾਏ ਕੌਨ ਕਰੇ ਸਾਗਰ ਅਗੇ ਧੀਰ ਬੇਲੀ॥ ਕੋਈ ਲਖ
 ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਲਖਦਾ ਹੈ ਉਸ ਅਲਖ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਜ਼ਮੀਰ ਬੇਲੀ॥
 ਜੇੜਾ ਲਖੇ ਅਲਖ ਅਲਖ ਹੋਵੇ ਉਹਨੂੰ ਲਖ ਵਿੱਚੋਂ ਲਖੇ
 ਪੀਰ ਬੇਲੀ ॥ ਸ਼ਹਿਰ ਛੱਡਕੇ ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਨੂੰ ਗਿਓਂ ਪਾਇ
 ਕੇ ਦੂਰ ਵਹੀਰ ਬੇਲੀ॥ ਝੁੱਲਾ ਵਿਚ ਝੁਲਾ ਹੋਕੇ ਦੁਖ ਝੁੱਲੇ ਏਹ
 ਭੀ ਰਹਿ ਗਈ ਤੇਰੀ ਨਜ਼ੀਰ ਬੇਲੀ॥ ਘਰ ਯਾਰ ਤੇ ਫਿਰੇਂ ਤੂਬਾਰ
 ਅੰਦਰ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ਕੀ ਤੋਬਿਨਾਂ ਪੀਰ ਬੇਲੀ॥ ਰਿਹੋਂ ਵਿਚ ਉਜਾੜ
 ਪਹਾੜ ਪਿਆਰੇ ਸਾੜ ਬਾਲਕੇ ਜੀ ਉਜ਼ਹੀਰ ਬੇਲੀ ॥ ਤੇਰਾ ਦੁਖ
 ਸੁਨਕੇ ਗਏ ਸੁਖ ਮੇਰੇ ਮੁਖ ਜ਼ਰਦ ਹੋਯਾ ਨੈਨੀਂ ਨੀਰ ਬੇਲੀ॥
 ਤੇਰੇ ਬਾਬ ਜੋ ਮੁਬਦੇ ਨਾਲ ਬੀਤੀ ਮੂੰਹੋਂ ਹੋਂਦ ਦੀ ਨਹੀਂ ਤਕਰੀਰ
 ਬੇਲੀ ॥ ਤੇਰੇ ਹਿਜਰ ਨੇ ਜਿਗਰ ਜਲਾਇ ਦਿੱਤਾ ਹੋਯਾ ਵਾਂਗ
 ਤਬੂਤ ਸਰੀਰ ਬੇਲੀ ॥ ਸਤੀ ਵਾਂਗ ਮੈਂ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਚਿਖਾ ਚੜ੍ਹ-
 ਕੇ ਕੇਸਰ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਖਾਇ ਕਬੀਰ ਬੇਲੀ॥ ਝੁੱਲਾ ਖਾਵਨਾ
 ਪੀਵਨਾ ਸੇਵਨਾ ਜੇ ਤੇਰੇ ਹਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹਕੀਰ ਬੇਲੀ॥ ਵਾਲ
 ਵਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਖਿਆਲ ਤੇਰਾ ਹਾਲ ਕਾਲ ਮੇਰਾ ਸੁਨੀਂ ਪੀਰ

(੨੨੬)

ਬੇਲੀ ॥ ਦਮ ਦਮ ਪਿਆਰੇਤੋਰਾਦਮ ਭਰਾਂ ਭਰਾਂਦੀਮਨਾਕੋਈ
 ਤਦਬੀਰ ਬੇਲੀ ॥ ਆਵੇ ਸਬਰ ਨਾ ਨਿੱਕਲੇਜਾਨਮੇਰੀਸੱਚ
 ਜਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸੁਪੀਰ ਬੇਲੀ ॥ ਦੋਲਤਮੰਦ ਗਰੀਬ ਜਹਾਨ
 ਅੰਦਰ ਜਾਸਨ ਖਾਕਦੇ ਵਿਚ ਅਖੀਰ ਬੇਲੀ॥ਮੇਰੀਸਾਬਤੀ
 ਸਿਦਕਯਕੀਨ ਨਿਸਚਾ ਤੇਰੇ ਕਦਮਾਂਦੇ ਵਿਚਹੈਪੀਰਬੇਲੀ॥
 ਤਾਨੇਮਾਰਦੇ ਸਾੜਦੇਲੋਕਸਾਰੇ ਜੇਹੜੇਮਰਦਖੇਦਰਦਸ਼ਰੀਰ
 ਬੇਲੀ ॥ ਦਿਲੋਂ ਪ੍ਰੀਤਨਾ ਕਿਸੇਦੇਨਾਲਮੇਰੀ ਤੇਰੇਬਾਬਨਹੀਂ
 ਕਿਤੇ ਸੀਰ ਬੇਲੀ॥ਹੱਥ ਕਾਰ ਤੇ ਦਿਲ ਦਿਲਦਾਰ ਅੰਦਰ
 ਮਿਲੀ ਆਰਫ਼ਾਂ ਏਹ ਅਕਸੀਰ ਬੇਲੀ ॥ਮੇਰਾ ਚਿੱਤਹੈਨਿੱਤ
 ਉਦਾਸ ਰਹਿੰਦਾ ਬਾਬ ਮਤਨਾ ਕਿਤਖਿਲੀਰਬੇਲੀ॥ਕਿਸਨ
 ਸਿੰਘ ਨਾ ਛੋੜਸਾਂ ਇਸ਼ਕਤੇਰਾ ਭਾਵੇਂਜਿਸਮਹੋਵੇਲੀਰਲੀਰ
 ਬੇਲੀ ॥ ੧੮੦ ॥

ਖਤ ਲਿਖਨਾਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਾ ਤਰਫ਼ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ
 ਆਯਾ ਖਤ ਤੇਰਾਪਾਸਾਭੇਦਸਾਰਾਹੋਈਆਜਜਾਂਤੇਮੇਹਰਬਾਨ
 ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਬਡੀਮੇਹਰ ਕੀਤੀ ਬੀਤੀਬਾਤ ਲਿਖੀ ਕੀਤਾਨਾਲ
 ਜਬਾਨ ਬਿਆਨਸ਼ੀਰੀਂ॥ਮੇਰਾ ਦੀਨ ਈਮਾਨ ਤੇਸ਼ਾਨਸ਼ੀਰੀਂ
 ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਜਹਾਨ ਗੁਮਾਨਸ਼ੀਰੀਂ ॥ਕਾਬਾਕਿਬਲਾਕਿਨਸ਼ਤ
 ਫ਼ਿਰਦੌਸ ਚਿੱਤ ਤ ਗਯਾ ਗੰਗ ਤੇ ਹਰੀ ਅਸਤਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥
 ਮੈਨੂੰ ਮੁਖ ਦਿਖਾਲ ਜੋ ਦੁਖ ਜਾਵਨ ਆਵਨ ਸੁਖ ਤੇ ਪੌਣ
 ਪਰਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਪਿਆਰੀ ਜਾਨਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ ਜਾਨਮੇਰੀ
 ਜਾਨਜਾਨ ਕੀਤੀ ਕੁਰਬਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ॥ਤੇਰੇਦੁਆਰਦਾ ਮੰਗਤਾ

ਹੋਇ ਰਹਿਆ ਕਰੀ ਬਿਰਦੀਦਾਰਦਾ ਵਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥ ਰੋਹੜ
 ਇਸ਼ਕ ਅੰਦਰ ਚੁਝਿਯਾ ਜਾਵਨਾ ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਗਿਰਵ ਹਜ਼ਾਰ
 ਤੂਫਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥ ਘਰਬਾਰਵਿਸਾਖਵਾਰਹੋਯਾਤੇਰੇਪਿਆਰ
 ਅੰਦਰਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥ ਤਨਮਨਮੇਰੇਤੂੰਹੀਵੱਸਰਹੀਏਂਕਰ
 ਕੇ ਆਪਨਾ ਖੂਬਮਕਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥ ਤੇਰੇਇਸ਼ਕਦੇਧਾੜਵੀਪਏ
 ਮੈਨੂੰ ਕੀਤਮਾਰ ਹੈਰਾਨ ਵੈਰਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥ ਜਦੋਂਯਾਦਆਵੇ
 ਤੇਰੀ ਸ਼ਕਲ ਮੈਨੂੰ ਅਕਲ ਉਡਜਾਵੇਆਸਮਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥ ਤੇਰੇ
 ਜੇਹਾ ਨਾਇਨਦਾਹੋਰ ਕੋਈ ਵੰਡਦੇਖਿਆਸੱਭਜਹਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥
 ਨਹੀਂ ਪਦਮਨੀ ਸੰਖਨੀ ਚਿੱਤ੍ਰਨੀ ਭੀ ਪਈਹੂਰਨਾਕੋਈ
 ਗਿਲਮਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥ ਜੁਲਝਾਂਕਾਲੀਆਂਪਾਲੀਆਂ ਨਾਂਗਕਾਲੇ
 ਲਬਾਂ ਕੰਦ ਖੁਰਸੰਦ ਮਿਸਟਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥ ਦੀਦੇਬਲਨਦੀਵੇ
 ਖੀਵੇਹੋਨ ਆਸ਼ਕ ਜੁਲਨ ਵਾਂਗ ਪਤੰਗਦੇ ਆਨ ਸ਼ੀਰੀ॥
 ਇਕਵਾਰ ਮਾਸੂਕ ਦੀਦਾਰਦੇਵਨਲੱਖਵਾਰਆਸ਼ਕਕੁਰਬਾਨ
 ਸ਼ੀਰੀ॥ ਸਦਾ ਜੀਵਨਾ ਨਹੀਂ ਜਹਾਨਅੰਦਰ ਕੋਈਰੇਸ਼ਦੀ
 ਜਾਨ ਮਿਰਮਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥ ਇਕ ਨਾਮ ਸੋਹਨੇਦਿਲਅਰਾਮ
 ਵੰਤੋਂ ਆਸ਼ਕ ਜਾਨ ਜਹਾਨ ਘੁਮਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥ ਸਦਕਾਖਿਸਰੇ
 ਦਾ ਜਿਸਦੀ ਵਰ੍ਹਦੜੀਹੈਂ ਇਕਵਾਰਮਿਲੀਮੈਨੂੰ ਆਨ ਸ਼ੀਰੀ॥
 ਤੇਰੇਦੇਖਨੇਨੂੰਦੇਖਦੁਖਝੱਲੇ ਲਾਹੋਇਝੱਲੀ ਸਰਗਰਦਾਨ
 ਸ਼ੀਰੀ॥ ਲਿਖ ਚਾਲ ਅਹਿਵਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾਬਾਗਬਾਨ
 ਦੋਯਾ ਮੇਹਰਬਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥ ਆਯਾਖਤਤੇਰਾ ਖਿੜਿਆਦਿਲ
 ਮੇਰਾਹੋਯਾ ਫੁਲ ਵਾਂਗਜੁਲਨਾਨ ਸ਼ੀਰੀ॥ ਆਖਨਲੋਗਹੈਖਤ

ਮਿਲਾਪ ਅਧਾ ਕਦੇ ਆਪਭੀ ਮਿਲੇਂਗੀਆਨ ਸ਼ੀਰੀਂ॥ ਕੀਤੇ
ਯਾਦ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਬਰਬਾਦ ਤਾਈਂ ਏਹ ਭੀ ਮੰਨਿਆਤੇਰਾ
ਅਹਿਸਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਨਹੀਂਤਾਂ ਸੋਹਨਿਆਂਨੂੰਪਰਵਾਹਕੇਹੜੀ
ਰਹਿੰਦੇ ਹੁਸਨ ਦੇ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ॥ਮੇਰੇਜੇਹੇ ਹਜ਼ਾਰ
ਗੁਲਾਮ ਤੇਰੇ ਤੇਰੇਜੇਹਾਨਾਕੋਈਸੁਲਤਾਨਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਘਰਬਾਰ
ਉਜਾੜ ਸੰਸਾਰ ਸਾਰੇ ਚਾਰਭਰਫ਼ ਤੇਰੀਦਾਸਤਾਨਸ਼ੀਰੀਂ ॥
ਇਕ ਵਾਰ ਜਿਨਾਂ ਤੇਰਾ ਮੁਖ ਛਿੱਠਾ ਹੋਇ ਮਸਤ ਮਲੰਗ
ਦੀਵਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਤੂੰ ਜਾਨਦੀ ਜਾਨ ਮੇਰੀ
ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿੰਦ ਜਹਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ॥੧੮੧॥

ਖ਼ਤ ਲਿਖਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਤਰਫ਼ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੀ
ਸਾਈਂ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਫ਼ਰਿਹਾਦਸਾਈਂਸ਼ਾਲਾਸ਼ਾਦਹੋਵੀਂ ਮੇਰੇ
ਯਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਆਯਾ ਖ਼ਤ ਫ਼ਰਹੱਤਨਮੱਤਤੇਰਾਦੇਖਦਿਲ
ਹੋਯਾ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ਤੇਰੇ ਦਿਲਦੀਹੋਈਮੁਰਾਦਪੂਰੀ
ਲਿਆਇਓਂ ਨੀਰ ਪਰਬਤ ਚੀਰਸਾਰਪਿਆਰੇ॥ਤੇਰੇਆਵਨੇ
ਦੀ ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਸੁਨੀ ਹੋਈ ਇਕਤੋਂਫੁਲਕੇਚਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥
ਕਲਰਲਕੇ ਨਾਲ ਸਹੇਲੀਆਂਦੇ ਤੇਰਾਕਰਾਂਗੀਆਨ ਦੀਦਾਰ
ਪਿਆਰੇ॥ ਮੁਖ ਦੇਖਤੇਰਾਸੁਖਦੁਖ ਹੋਈ ਅਤੇ ਹੋਵਸਨ ਦੁਖ
ਫ਼ਰਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਬਿਨਾਂਦੇਖਿਆਂ ਤਫ਼ਫ਼ਦੀਜਾਨਮੇਰੀਜਿਵੇਂ
ਮੱਛਲੀ ਬਹਿਰ ਕਿਨਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਸਾਬਤਰਖਿਓਂ ਸਿਦਕ
ਈਮਾਨਅਪਨਾ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕਤੋਂਜਾਨਨਿਸਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ਮਨ
ਮਾਰਿਓਈ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੇਰ ਤਾਈਂ ਪਕੜਸੂਰਮਾਢਾਲਤਲਵਾਰ

(੨੨੯)

ਪਿਆਰੇ ॥ ਗੱਲਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਯਾਦ ਕਰ ਰੋਨਾ ਵੇਗੋਲਾਂ ਲਾਲ
ਕਰਾਂ ਹੋਥ ਮਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਰੰਗ ਬਰਦਵਸਾਰ ਹੋਗਿਆ ਮੇਰੇ
ਜਿਸ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਗਿਓਂ ਵਿਸਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਘਰ ਬਾਰ ਉਜਾੜ ਹੈ ਤੁਧ
ਬਾਝੋਂ ਅਤੇ ਬਾਗ਼ ਬਹਾਰ ਖਸਮਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਰਹਾਂ ਖੇਡ ਦੀ ਨਾਲ
ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੇ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਸੱਈਆਂ
ਸਾਂਗ ਲਾਵਨ ਤੇਰੇ ਗੀਤ ਗਾਵਨ ਦੇਖ ਦੇਖ ਜਾਵਾਂ ਬਲਿਹਾਰ
ਪਿਆਰੇ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਨਿਸੰਗ ਹੈਂ ਤੂੰ ਤੇਰੇ ਰੰਗ ਦੀ
ਸਭ ਬਹਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਜਿਵੇਂ ਰੰਗ ਤਰੰਗ ਤੇਰੇ ਰੰਗ ਮਹਿੰਦੀ
ਨਸ਼ਾ ਭੰਗ ਮਲੰਗ ਮਲਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਤੂੰ ਹੀਂ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿੱਚ
ਸਮਾਇ ਰਹਿਓਂ ਤੇਰੇ ਬਾਝ ਨਾ ਹੋਰ ਦਿਲਦਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥
ਖਿਸਰੋ ਨਾਲ ਨਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਮੂਲ ਮੇਰਾ ਐਵੇਂ ਜੋਗ ਜੰਜਾਲ
ਵਿਹਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਜ਼ੋਰੋ ਜ਼ੋਰ ਵਿਆਹੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਨਹੀਂ
ਓਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਯਾਰ ਖਾਵਦਾ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ
ਬਹੁਤ ਹੋਵਨ ਏਹ ਮਿਸਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੰਸਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਤੂੰ ਹੀ
ਜਾਗ ਦੇ ਜੋਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦਿਸੇਂ ਅਤੇ ਸੁਤਿਆ ਤੇਰਾ ਪਸਾਰ ਪਿਆਰੇ
ਤੂੰ ਹੀਂ ਅਹਿਲ ਨਾ ਸੂਤ ਮਲਕੂਤ ਹੋਇਓਂ ਗਿਓਂ ਲੰਘ ਜਬਰੂਤ
ਤੋਂ ਪਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਤੂੰ ਹੀਂ ਜਾਇ ਲਾਹੂਤ ਦੀ ਮੌਜ ਮਾਨੇ ਅਤੇ
ਲਵੇਂ ਜਬਰੂਤ ਦੀ ਸਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਮਾਲਕ ਮੁਲਕ ਮਕਾਨ ਤੇ
ਜਾਨਦਾ ਤੂੰ ਸਾਹਿਬ ਜਿਮੀਂ ਅਸਮਾਨ ਨਿਹਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਤੂੰ ਹੀਂ
ਅੱਖੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਰਿਹੋਂ ਹਰ ਤਰਫ਼ ਹੈ ਤੇਰਾ ਦੀਦਾਰ ਪਿਆਰੇ
॥ ਤੇਰਾ ਪਿਆਨ ਧਰਕੇ ਤੂੰ ਹੀਂ ਹੋਇ ਰਹੀਆਂ ਮੈਨਾਰ ਹੀ ਤੂੰ ਹੀਂ

ਜਾਨਨਹਾਰਪਿਆਰੇ ॥ ਹੁਨਹੋਰਦੀ ਰੋਹ ਏਹਥੱਲਰੋਈ ਕਰਾਂ
 ਹੋਰਕੀ ਗਿਲਾ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਮੇਰੇਵੱਸ ਨਾਹੀਂ ਮਿਲਾਂ
 ਨਿੱਤ ਤੈਨੂੰਸੋਈਹੋਵੇਕਰੇ ਕਰਨਹਾਰਪਿਆਰੇ ॥ ਗਿਓਂ ਭੁਲ
 ਨਾਪੁਛਿਓ ਮੁੜ ਤਾਂਈਂਤਾਹੀਂਹੋਇਓਐਡਖੁਆਰਪਿਆਰੇ ॥
 ਕਹੇਦੁਸ਼ਮਨਾਂਨੇਕੇਹਾਕੰਮਕੀਤੋ ਦਗੇ ਨਾਲਮਾਰਨਦਗੇਦਾਰ
 ਪਿਆਰੇ ॥ ਬਾਕੀ ਉਮਰਆਹੀ ਆਇਓਂ ਸੀਂਵਦਾਤੂੰ ਮੈਨੂੰ
 ਹੋਵਨਾ ਆਹਾਦੀਦਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਵੈਰੀ ਆਸ਼ਕਾਂਦੇਦੇਖ ਲੋਗ
 ਸਾਰੇ ਕੋਈਇੱਕਵਿੱਚੋਂ ਮਦਦਗਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਨਹੀਂ ਨਾਲ
 ਤਕਦੀਰਤਦਈਰਕੋਈਦਸਤਗੀਰਹੈਰੱਬਗੁਫ਼ਾਰਪਿਆਰੇ
 ॥ ਤੇਰਾਨਾਮ ਇਕਵਾਰਜੇਲਵਾਮੂੰਹੋਵੈਰੀ ਹੋਂਵਦੇਲੱਖ ਹਜ਼ਾਰ
 ਪਿਆਰੇ ॥ ਮੋਇਆਂਬਾਝਨਾਜਾਵਸੀਮੂਲਮੈਥੋਂਤੇਰੇਇਸ਼ਕਦਾ
 ਸਖਤਆਜ਼ਾਰਪਿਆਰੇ ॥ ਸਬਰਸੁਕਰ ਕਰਕੇ ਆਸ਼ਕ ਸ਼ਾਦ
 ਰਹਿੰਦੇ ਸ਼ਾਦੀ ਗ਼ਮੀਨੂੰਦਿਲੋਂਵਿਸਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਕੋਈਰੋਜ਼
 ਵਾਜ਼ਗਤਮਾਸ਼ਕਾ ਹੈਐਵੇਂਕੱਟਜਾਨੇ ਦਿਨਚਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥
 ਇਕ ਵਾਰਤੂੰ ਆਨ ਵੀਦਾਰ ਦੇਵੇਂਲੱਖਵਾਰਦੇਵਾਂਸਿਰਵਾਰ
 ਪਿਆਰੇ ॥ ਵਿੱਚੇਵਿੱਚ ਵਿਛੋੜੇਨੇਹੱਡਗਾਲੈ ਮੂੰਹੋਂ ਬਹਿਨਦੀ
 ਨਹੀਂਗੁਫ਼ਤਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਆਸ਼ਕ ਇਸ਼ਕਮਾਸੂਕਦੇਕੁਠੜੇ
 ਨੀ ਆਖ ਸਕਦੇ ਨਹੀਂ ਅਸਰਾਰਪਿਆਰੇ ॥ ਭੇਡਇਸ਼ਕਦਾ
 ਖੇਲਨਾਭਲਾਨਾਹੀਂਦੁਸ਼ਮਨ ਹੋਂਵਦਾਭੁਲਮੈਸ਼ਾਰਪਿਆਰੇ ।
 ਯੂਸਫ਼ਬਾਪਨੂੰਖੁਆਬਦਾ ਭੇਤਕਿਹਾ ਭਰੋਂਰੋਇਆ ਕੇਹਾ ਖ਼ਾਬ
 ਪਿਆਰੇ ॥ ਅਨਲਹੱਕਮਨਸੂਰਨੇਆਖਿਆਸੀਹੋਯਾਸੂਲੜੀਤੇ

ਅਸਵਾਰਪਿਆਰੇ॥ ਖੁਦੀਨਾਲਖੁਦਾਇਵਾਮੇਲਨਾਹੀ'ਬੈਖੁਦ
ਹੋਇਕੋਹੱਕਪੁਕਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਤੇਰੇਇਸ਼ਕਤੇਸਿਦਕਤੋਂਜਾਨ
ਸਦਕੇਆਸ਼ਕਹੋਇਓ'ਤੂੰਸਰਦਾਰਪਿਆਰੇ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘਮੈਂ
ਬੰਦੀਹਾਂਬਾਝਦੇਮਾਂਚਾਹੋਵੇਚਲੈਚੱਲਬਜ਼ਾਰਪਿਆਰੇ॥੧੮੨॥

ਜਵਾਬ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਾ ਵ ਮਾਕੂਲਾ

ਦੇਖੋ ਇਸ਼ਕ ਮਿਜਾਬੀ ਦੇ ਕੰਮ ਯਾਰੋ ਪਹਿਲੇ ਹੱਕ ਬੀਂ ਚਾ
ਹਟਾਇਆਈ ॥ ਫੇਰਮਾਰਖੁਆਰਕਰਜਗਅੰਦਰਸਾਰਾਧਰਮ
ਈਮਾਨਗਵਾਇਆਈ ॥ ਨਹੀਂਛੱਡਿਆ ਦੀਨਤੇਦੁਨੀਜੋਗਾ
ਘਰਬਾਰ ਵਿਸਾਰਸਿਧਾਇਆਈ ॥ ਜਿਸ ਪ੍ਰੀਤਲਾਈ ਨਾਲ
ਨਾਰੀਆਂਦੇਓਸਨਫ਼ਾਨਾਹੀਂਕੁਝਪਾਇਆਈ॥ਕੱਲਾਂਮਿਠੀਆਂ
ਦੇਨਾਲਮੋਹਿਲਿਆ ਪਿੱਛੋਂਜ਼ਹਿਰਦਾ ਜ਼ਾਮਪਿਲਾਇਆਈ॥
ਜਿਸਸੁਖਦੇਵਾਸਤੇਦੁਖਬਾਕੇਕਦੇਹੱਸਨਾਮੁੱਖਦਿਖਾਇਆਈ॥
ਜ਼ਾਹਦ ਜੋਹਦ ਇਬਾਦਤ ਦਾਰਹੋਕਰਦੇ ਰੱਬਕਦੇ ਨਾਆਨ
ਬੁਲਾਇਆਈ ॥ ਜਿਵੇਂ ਕੀਮੋਆਗਰੀਦੇ ਠਰਕਵਾਲੇਬੁਗਾ
ਝੋਂਪੜਾ ਫੂਕਉਡਾਇਆਈ ॥ ਪਾਰਸਵਾਸਤੇ ਕਈ ਪਹਾੜ
ਦੇਖੇ ਪਾਂਡਾ ਮੁਛਤਘੱਟਾ ਸਿਰਪਾਇਆਈ ॥ ਨੁਮਸਾਈਂਦਾ
ਸੱਭਤੋਂ ਜਾਨ ਚੰਗਾ ਜਿਸਪਾਇਆਦੁਖਵੰਦਾਇਆਈ॥ਏਨ੍ਹਾਂ
ਰੰਨਾਂਦੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਸ਼ੌਕ ਅੰਦਰ ਸਬਰ ਸਿਦਕ ਤੇ ਰਿਜ਼ਕ
ਗਵਾਇਆਈ ॥ ਖੁਰੀ ਰੰਨਾਂ ਦੀ ਮੱਤ ਨਾ ਜੱਤ ਕੋਈ ਬਰੇ
ਅਤ ਤੇ ਸੱਭ ਸਿਧਾਇਆਈ ॥ ਦੂਈਛੱਡ ਨਾਇੱਕਵਲਹੋਈ
ਕੋਈ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕਰ ਕਾਜ ਗਵਾਇਆਈ ॥ ਕੀਤੀਜਾਨ

ਪਿਆਰੀ ਨਾਰੀ ਰਾਮ ਵਾਰੀ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਕਟਾਰ ਨਘਾਇਆਈ।
 ਰਹੀ ਆਗੋਪੀਆਂ ਲੋਪੀਆਂ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਜਦੋਂ ਵਾਰ ਕਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰ
 ਧਾਇਆਈ ॥ ਨਾਲੇ ਐਸ਼ ਘਰ ਦੇ ਨਾਲੇ ਸੁਖ ਹਰਦੇ ਕਿਹਾ
 ਮਕਰ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆਈ ॥ ਨਾਲੇ ਖਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ
 ਰਹਿਨਾ ਨਾਲੇ ਯਾਰ ਦਾ ਇਸ਼ਕ ਜਿਤਾਇਆਈ ॥ ਏਸ ਐਸ਼
 ਬਿਲਕੁੰਬ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਨੇ ਗੁਲ ਖਾਰਦੇ ਸੰਗ ਬਨਾਇਆਈ ॥
 ਏਹ ਭੀ ਸੱਚ ਮਾਸੂਖਾਂ ਨੂੰ ਵਰਦ ਨਾਹੀਂ ਆਸ਼ਕ ਗਰਦਦੇ
 ਨਾਲ ਰੁਲਾਇਆਈ ॥ ਬਰਛੀ ਨੈਨਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਕੇ ਘਾਇਲ
 ਕੀਤੇ ਛੈਲ ਨੱਢੀਆਂ ਨੇ ਸਿਤ ਮਚਾਇਆਈ ॥ ਹੋਵਨ ਕੁਆਰੀਆਂ
 ਯਾਰੀਆਂ ਲਾਇ ਬੈਠ ਨਫੇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਆਹ ਕਰਾਇਆਈ
 ॥ ਪਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਤਰਫ਼ ਕੀ ਸਾਫ਼ ਹੋਈਆਂ ਤਨ ਬਰਫ਼ ਦੇ
 ਵਿਚ ਗਲਾਇਆਈ ॥ ਦੋਹਾਂ ਬੇੜੀਆਂ ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖ ਕੇ ਤੇ
 ਕਿਸੇ ਆਪਨਾ ਜੀਉ ਬਚਾਇਆਈ ॥ ਨਾਲੇ ਰੱਬ ਰੱਖੇ ਨਾਲ
 ਲੱਬ ਰੱਖੇ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਏਹ ਗੁਜਾਨ ਸਿਖਾਇਆਈ ॥ ਨਾਲੇ ਜੋਗ
 ਚਾਹੇਂ ਨਾਲੇ ਭੋਗ ਚਾਹੇਂ ਕਾਹੇ ਮਨ ਨੂੰ ਰੋਗ ਲਗਾਇਆਈ ॥
 ਇਸ਼ਕ ਨਾਲ ਨਾ ਅਕਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ ਜਾਵੇ ਐਬੇ ਕਮਲਿਆਂ ਕੰਮ
 ਬਨਾਇਆਈ ॥ ਜਿਨਾਂ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਸੰਸਾਰ ਸਾਰਾ ਓਹਨਾਂ
 ਯਾਰ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਨਾ ਪਾਇਆਈ ॥ ਦੇਖੋ ਮਕਰ ਏਹ ਨਾਰੀਆਂ
 ਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧੋਖਾ ਯਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕਮਾਇਆਈ ॥ ਚਲਿੰਤਰ
 ਚਾਰ ਸੌ ਕਿਹਾ ਹੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦਾ ਚਾਰ ਮਰਦ ਦਾ ਆਖ ਸੁਨਾਇਆਈ
 ॥ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਇਸ਼ਕ ਮਿਜਾਜ਼ ਝੂਠਾ ਸੱਚਾ ਰੱਬ ਦਾ ਇਸ਼ਕ

ਜਿਤਾਇਆਈ॥ਸੀਰੀਂਖਿਸਰੋਦੇਨਾਲਵਿਆਹਕੀਤਾਫਰਿਹ-
 ਦ ਬਰਬਾਦਕਰਾਇਆਈ॥ਕਹਿਰਫਕਰਦਾਫਕਰਦੀ ਜਾਨ
 ਉੱਤੇਫਲਵਲਕਰਦਿਲਵਲਾਇਆਈ॥ਸੱਸੀਮੋਹਨਾਛੱਡਿਆ
 ਮਾਪਿਆਂਦਾਪੁੰਨੂੰਗਾਫਲੀਵਿੱਚ ਗਵਾਇਆਈ॥ਮੇਹੀਂਵਾਲਦੇ
 ਨਾਲਖਿਆਲ ਸੋਹਨੀਵਿੱਚਸ਼ਹਿਰਦੇਅਕਦਬਨ੍ਹਾਇਆਈ॥
 ਹੀਰ ਰਾਂਝੇਦੇ ਨਾਲ ਵਿਸਾਲ ਕਰਕੇ ਸੈਦੇਨਾਲਨਿਕਾਹਪੜ੍ਹਾ
 ਇਆਈ ॥ ਲੈਲੀ ਛੱਡਿਆ ਕਦੋਂ ਘਰ ਬਾਰ ਅਪਨਾ ਅਤੇ
 ਮਜਨੂੰਮਾਰਰੁਲਾਇਆਈ॥ਚੰਦ੍ਰਬਦਨਨੇ ਬਦਨਦਿਖਾਲਜਾ
 ਨਾਮਾਯਾਰਨੂੰ ਮਾਰ ਵੰਢਾਇਆਈ॥ਰੋਡਾਵੱਢਕੇਨਦੀਰੁੜ੍ਹਾਇ
 ਦਿੱਤਾਏਹ ਜਲਾਲੀ ਦੇ ਇਸ਼ਕਕੁਹਾਇਆਈ॥ਮਿਰਜੇਨਾਲ
 ਜੋਸਾਹਿਬਾਕੱਚ ਕੀਤਾ ਕਰਕੇ ਮੋਹ ਜਵਾਨ ਜਲਾਇਆਈ ॥
 ਪਹਿਲੇਂ ਮੋਇਆਣੁਘਾ ਅਤੇ ਫੇਰਬਿਸ਼ਨੋਂਏਸਸਮੇਦਾਇਸ਼ਕ
 ਦਿਖਾਇਆਈ ॥ ਕਾਹਨਮਿੰਘਦੇਨਾਲਜੈਕੌਰ ਕੀਤੀ ਦੰਮਦੇ
 ਕੇਚਿੱਤਚੁਰਾਇਆਈ ॥ ਜ਼ਾਤਇਸਤ੍ਰੀਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾ ਯਾਰੋ ਅਤੇ
 ਮਰਦ ਪੁਰਦਰਦ ਸਦਾਇਆਈ॥ ਪਹਿਲੇ ਮਰਦਮੋਏ ਅਤੇ
 ਫੇਰ ਨਾਰਾਂ ਜੋਸ਼ਨਰਾਂਦਾਨਾਰਾਂਨੂੰ ਆਇਆਈ॥ਮਰਦਮੋਏਜਾਂ
 ਇਸ਼ਕ ਮੈਵਾਨ ਅੰਦਰ ਨਾਮ ਨਾਰਾਂਦਾਰੱਖ ਵਿਖਾਇਆਈ॥
 ਏਹਨਾਂ ਨਾਰੀਆਂ ਯਾਰੀਆਂ ਡਾਰੀਆਂਕਰਦੇਖੇ ਸਾਰੀਆਂਧੋਹ
 ਕਮਾਇਆਈ ॥ ਮਾਰ ਬ੍ਰਿਹੋਂ ਕਟਾਰੀਆਂਕੁਆਰੀਆਂਨੇਹੈਂਸ
 ਯਾਰੀਆਂ ਜੀਉ ਖਪਾਇਆਈ॥ਕਿਹਾਸੱਚ ਤਲਵਾਰਤੇ ਨਾਰ
 ਇਕੋ ਜੇਹੜਾ ਛੋਹਿਆ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆਈ ॥ ਮਾਰੇਇਨਾਂਦੇ

ਮੈਏ ਇਮਾਮ ਜ਼ਾਦੇ ਹੱਥੀਂ ਘੋਲਕੇ ਜ਼ਹਿਰ ਪਿਲਾਇਆਈ ॥
 ਖੂਹਣੀ ਗਾਲੀਆਂ ਕੈਰਵਾਂ ਪਾਂਡਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰਾਨਾਰਾਂ ਦਾ ਸਾਂਗ
 ਬਨਾਇਆਈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸ਼ਨ ਮਹੇਸ਼ਨੂੰ ਵੱਸਕੀਤਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ
 ਜੇਹਾਂਨੂੰ ਪਕੜ ਨਚਾਇਆਈ ॥ ਰਾਜੇਇੰਦ੍ਰ ਅਹਿਲਿਆ ਕੋਲ
 ਜਾਕੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰਦਾ ਦਾਗ ਲਵਾਇਆਈ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵਜੀ
 ਦੇਖਕੇ ਲੱਛਮੀ ਨੂੰ ਲਿੰਗ ਆਪਨਾ ਕੱਢਕਟਾਇਆਈ ॥ ਸਾਧ
 ਸੰਤ ਤੇਤਪੀਆਂ ਜਪੀਆਂ ਨੂੰ ਏਸ ਮਾਇਆ ਨੇ ਜਾਭਰ ਮਾਇਆਈ
 ॥ ਵਲੀ ਪੀਰ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਅੰਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਦੂ ਹੁਸਨ ਦਾ ਪਾਇ
 ਰੁਲਾਇਆਈ ॥ ਜਿਸ ਲਾਇਆ ਇਸ਼ਕ ਮਿਜਾਜ਼ ਲੋਕੋਂ ਉਸ
 ਹੱਕ ਦਾ ਰਾਜ ਛਪਾਇਆਈ ॥ ਇਸ਼ਕ ਹੱਕ ਦਾ ਮਹਿਲ ਮਿਜਾਜ਼
 ਪੈੜੀ ਚੜ੍ਹ ਪੈੜੀਆਂ ਮਹਿਲ ਨੂੰ ਪਾਇਆਈ ॥ ਇਸ਼ਕ ਹੱਕ
 ਮਿਜਾਜ਼ ਦਾ ਕੰਮ ਔਖਾ ਜੇਹੜਾ ਬੋਲਿਅ ਘੋਲ ਘੁਮਾਇਆਈ ॥
 ਉਹਨਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਨਾਲ ਜਾਨੀਆਂ ਜੀਉ
 ਘੁਮਾਇਆਈ ॥ ਬੇਖੁਦ ਹੋਇ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਖੁਦੀ
 ਛੋੜ ਖੁਦਾਇ ਕਹਾਇਆਈ ॥ ਐਪਰ ਕਦਰ ਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
 ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਹੀਰਾ ਅਹਿਮਕਾਂ ਤੋੜ ਉਡਾਇਆਈ ॥ ਅਨਲ ਹੱਕ
 ਮਨਸੂਰ ਮਸ਼ਾਹੂਰ ਕੀਤਾ ਮਾਰ ਚੂਰ ਕਰਦਾਰ ਚੜ੍ਹਾਇਆਈ ॥
 ਸਰਮਦ ਮਾਰਿਆ ਸ਼ੱਮਸ ਦੀ ਖਲ ਲਾਹੀ ਇਬਰਾਹੀਮ ਧਰ
 ਚਖਾ ਜਲਾਇਆਈ ॥ ਈਸਾ ਦੀਆਂ ਸੂਲੀ ਮੁਸੇ ਨਾਲ ਝੱਗੜਾ
 ਦੇਵਦੱਤ ਨੂੰ ਧਰਤ ਦਬਾਇਆਈ ॥ ਆਰੀ ਰਖਕੇ ਚੀਰਿਆ
 ਜ਼ਿਕਰੀਏ ਨੂੰ ਆਲਮ ਗੀਰ ਦਾਰਾ ਮਰਵਾਇਆਈ ॥ ਚਾਰੇ

ਸੂਰ ਸੁਨਿਆਨ ਨੇ ਇਸ਼ਕ ਅੰਦਰ ਜ਼ਿਕਰ ਫਿਕਰ ਤੇ ਜੋਹਦ
 ਭੁਲਾਇਆਈ ॥ ਵਲਿ ਬਲਿ ਅਮਬਊਰ ਦਾ ਜੋਹਦ ਸਾਰਾ
 ਏਹਨਾਂ ਨਾਰੀਆਂ ਮਾਰ ਗਵਾਇਆਈ ॥ ਗੋਰਖਨਾਥ ਦਾ ਗੁਰੂ
 ਮਛੰਦ੍ਰ ਆਹਾ ਸੰਗਲਦੀਪ ਅੰਦਰ ਸੰਗਲ ਪਾਇਆਈ ॥
 ਲੂਣਾ ਪੂਰਨੇ ਨਾਲ ਛੁਟੇਬ ਕੀਤਾ ਰਾਜ ਭਰਥਰੀ ਛੱਡ
 ਸਿਧਾਇਆਈ ॥ ਬੁਲੇਸ਼ਾਹ ਤਾਂਈਂ ਇੱਟਾਂ ਮਾਰੀਓਂ ਨੇ ਏਸ
 ਸ਼ਰਾ ਨੇ ਬੁਰਾ ਸਤਾਇਆਈ ॥ ਇਕ ਵੱਲ ਆਤਸ਼ ਇਕ ਵਲ
 ਪਾਨੀ ਕਿਸੇ ਆਸ਼ਕ ਨੇ ਇਸ਼ਕ ਉਠਾਇਆਈ ॥ ਰਾਹਛੱਡਕੇ
 ਹਿੰਦੂਆਂ ਮੋਮਨਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਚੱਕਦੀ ਤਰਫ ਨੂੰ ਧਾਇਆਈ ॥
 ਆਸ਼ਕ ਸੋਈ ਜੋ ਤਲੀ ਤੇ ਜਾਨ ਰੱਖੇ ਗਲੀ ਯਾਰਦੀ ਨੂੰ ਫੇਰਾ
 ਪਾਇਆਈ ॥ ਇਸ਼ਕ ਮੁਸ਼ਕ ਤੇ ਹੁਸਨ ਨਾਰਹਿਨ ਗੁਣੇ ਸੂਰਜ
 ਬੋਦਲਾਂ ਵਿਚ ਛੁਪਾਇਆਈ ॥ ਜੂਠੇ ਭੀਲਣੀ ਦੇ ਬੇਰ ਰਾਮ
 ਖਾਧੇ ਸਾਗ ਬਿਦਰ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਖਾਇਆਈ ॥ ਕੁਬੜੀ
 ਕਰਮਾਂ ਬਾਈ ਅਤੇ ਬੇਸਵਾਭੀ ਏਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਈ ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਇਆਈ
 ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਦਾਸ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਪਾਸ ਪੀਰੇ ਸੀਸ ਵੇਚਿਆਈ ਸ
 ਅਲਾਇਆਈ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਨੇਮ ਕੋਈ ਜਿਸ
 ਕਿਸ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਗੁਨ ਗਾਇਆਈ ॥ ਏਹ ਜੱਗ ਤਮਾਸ਼ਾ ਖ਼ਾਬ
 ਵਾਲਾ ਅੱਖੀਂ ਖੋਲਿਆਂ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਇਆਈ ॥ ਇਸ਼ਕ ਬਾਝ
 ਕੋਈ ਜਿਸ ਮ ਜਾਨ ਨਾਂਹੀ ਕਿਸੇ ਰੋਬ ਦਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਮਾਇਆਈ ॥
 ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪਿਆਰੇ ਸੋਈ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਗਾ ਜਿਸ ਪੀਆ ਨੂੰ ਚਾ
 ਮਿਲਾਇਆਈ ॥ ੧੮੩ ॥

(੨੩੬)

ਆਵਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਨਾਲ ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ

ਬਾਗਦੇ ਛਰਿਹਾਦ ਦੇ ਦੇਖਣੇ ਨੂੰ

ਆਈ ਬਾਗ ਅੰਦਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਬਾਗ ਹੋਕੇ ਦਾਗ ਦਿਲੇ ਅੰਦਰ ਲਾਲਾ
ਵਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਨਾਲ ਸਤ ਸਹੇਲੀਆਂ ਸਾਹ ਪਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਛੋਜ
ਅੰਦਰ ਛੋਜ ਦਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਵਾਹ ਵਾ ਸੋਹਣੀਆਂ ਸੁੰਦਰਾਂ ਹੂਰ
ਜਾਂਦਾਂ ਸ਼ੀਰੀਂ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਚੜ੍ਹਿਆ
ਕਟਕ ਜਿਉਂ ਕਿ ਸੇਗਨੀ ਮਉਤੇ ਧੋਸਾ ਮਾਰਕੇ ਬੰਨ੍ਹ ਹਥਿਆਰ
ਪਿਆਰੇ ॥ ਇਕੋ ਜੇਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰੰਗ ਛਰੀਆਂ ਇਕੋ ਹਾਨ
ਤੇ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਨਦੀ ਚੱਲਦੀਏ ਜਿਵੇਂ ਮਾਰ
ਲਹਿਰਾਂ ਦੀਏ ਦੇਖ ਹੋਵਨ ਠੰਢੇ ਠਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਇਕ ਖੁਸ਼ੀ
ਛਰਿਹਾਦ ਦੇ ਆਵਨੇ ਦੀ ਦੂਜਾ ਬਾਗ ਦਾ ਸੈਰ ਦਰਕਾਰ ਪਿਆਰੇ
॥ ਪਹਿਲਾਂ ਛੈਠੀਆਂ ਪਾਸ ਛਰਿਹਾਦ ਜਾ ਕੇ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂ ਗੱਲ
ਗੁਫਤਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਦੇਖ ਹਾਲ ਮਹਬੂਬ ਮਗਲੂਬ ਐਸਾ ਸ਼ੀਰੀਂ
ਰੋਨ ਲੱਗੀ ਜ਼ਾਰ ਜ਼ਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਆਸ਼ਕ ਦੇਖ ਦੀਦਾਰ
ਸਰਸਾਰ ਹੋਯਾ ਪੀਕੇ ਹੁਸਨ ਦੀ ਮਸਤ ਖੁਮਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਮਿਲੇ
ਯਾਰ ਦੋਵੇਂ ਚਸਮਾਂ ਚਾਰ ਹੋਈਆਂ ਰੁਖਸਤ ਮੰਗਨੀ ਪਈ
ਲਾਚਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਫੇਰ ਉੱਠ ਸਲਾਮ ਬੁਲਾਇ ਓਨੇ ਦੇਖਨ
ਲੱਗੀਆਂ ਜਾ ਗੁਲ ਜ਼ਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸਰੂਆ ਜ਼ਾਦ ਆਬਾਦ
ਹੋਏ ਕੋਇਲ ਕੁਮਰੀਆਂ ਕਰਨ ਪੁਕਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਕਿਤੇ
ਕੇਤ ਕੀਤੇ ਭੋਰ ਮਸਤ ਹੋਏ ਕਿਤੇ ਗੁਲ ਸ਼ਬੋ ਗੁਲ ਅਨਾਰ
ਪਿਆਰੇ ॥ ਸੂਰਜ ਮੁਖੀ ਤੇ ਸੇਵਤੀ ਗੁਲਾਬਾਸੀ ਗੈਂਡਾ ਗੁਲ

ਸ੍ਰੀ ਬਲ ਖਮਦਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਗੁਲ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਖਿੜੇ
 ਹੋਏ ਕਲਗਾਕਲੀਆਂਕਲੀਆਂ ਹਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ਦੰਬਾਮੋਤੀਆ
 ਕੇਵੜਾ ਹੋਰ ਨਰਗਸ ਸਦਬਰਗ ਸੋਹੇ ਰੰਗ ਵਾਰ ਪਿਆਰੇ
 ॥ ਬੇਦ ਮੁਸ਼ਕ ਬਿਨਫ਼ਸ਼ਾ ਤੇਗੁਲ ਸੋਸਨ ਗੁਲਖੈਰੇਤੇਪੂਦਨਾ
 ਧਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਕਿਤੇਗੁਲ ਵਾਊਦ ਤੇ ਗੁਲ ਗੋਦੀ ਨਾਗ
 ਵੇਲ ਤੇ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਗੁਲ ਜਾਫ਼ਰ ਅਤੇ
 ਗੁਲ ਮਹਿੰਦੀ ਕਿਤੇ ਗੁਲ ਦੋਪਹਿਰ ਪੁਕਾਰਪਿਆਰੇ॥ਕਿਤੇ
 ਗੁਲ ਲਾਲਾ ਰਤਨਜੋਤ ਕੇਸਰ ਕਵਲ ਫੂਲ ਭਾਲਾਬ ਵਿਚ
 ਕਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ਕਿਤੇ ਗੁਲ ਰੈਹਾਂ ਅਤੇ ਗੁਲ ਸਮਝਮਹਾਬੀ
 ਕਾਨ ਕੇ ਫੂਲ ਸੁਧਾਰਪਿਆਰੇ॥ ਲਾਜਵੰਤ ਬੂਟੀ ਬਡੀਲਾਜ
 ਵਾਲੀਲੱਗੇ ਹੱਥ ਬੈਠੇ ਘੁੰਡਮਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਲੈਲਾਮਜਨੂੰ
 ਹੋਰਸੀ ਇਸ਼ਕ ਪੇਚਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੇਲਾਂ ਪੇਚਦਾਰ ਪਿਆਰੇ॥
 ਮਰੂਆ ਮਾਲਤੀ ਅਤੇ ਕਨੇਰਆਹੀਫੂਲਫਾਲ ਭੀਬੇਸੁਮਾਰ
 ਪਿਆਰੇ ॥ ਲੋਂਗ ਲਾਗੀਆਂ ਤੂਤਖਾਦਾਮਪਿਸਤੇਅੰਬਲਤਾਸ
 ਨਲਯੇਰ ਵਿਚਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ਕਿਤੇ ਫੂਲ ਤੋਰੀਹੋਰੀਖੇਲ ਰਹੇ
 ਮੋਰੀ ਤੋਰੀ ਨਾ ਸੁਨਨ ਪੁਕਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ਸੂਹੇਸੋਸਨੀਸੁਰਖ
 ਸੁਫੈਦ ਪੀਲੇ ਨੀਲੇਰੰਗਦੇ ਫੁਲਹਜ਼ਾਰਪਿਆਰੇ॥ਕਿਤੇ ਅੰਬ
 ਤੇ ਸੇਉ ਅਨਾਰ ਨਿੰਬੂ ਤਰਾਂ ਛਾਲਮੇ ਤੇ ਕਚਨਾਰ ਪਿਆਰੇ॥
 ਦਾਖ ਨਾਖ ਅੰਗੂਰ ਖਜੂਰਖੁਰਮਾਂਨਾਸਪਾਭੀਆਂਨੀ ਰਸਦਾਰ
 ਪਿਆਰੇ ॥ ਆਲੂ ਆੜੂ ਅੰਜੀਰਫਗਵਾੜ ਜਾਮਨਗਰੀਐਰ
 ਮੇਵੇ ਮਜੇਦਾਰ ਪਿਆਰੇ॥ ਸੀਤਾਫਲਾਂ ਦੇ ਕੋਲਸੁਖਚੈਨਬੂਟੀ

(੨੪੮)

ਬਿਲ ਬਾਂਸ ਬਾਇਕ ਬਿਚਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਕੈਲੀਖਿਤਨੀਆਂ ਅਤੇ
ਅੰਜੀਰ ਗਲਗਲ ਖੀਰੇ ਖੱਖੜੀਦੇ ਬਿਲਵਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਖੱਖੜੇ
ਮਿੱਠੇ ਬੀਹਾਂ ਅਖਰੋਟਖੀਰੇ ਅੱਛੇਸੰਗਤਰੇ ਸੰਗਸਾਰ ਪਿਆਰੇ
॥ ਬਨੀ ਬਾਗਦੀ ਖੂਬਫਸੀਲਉਮਦਾ ਅਤੇ ਗਿਰਦ ਬਿਗਰਦ
ਦੀਵਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਇੱਕਨਹਿਰ ਜਾਰੀ ਮਾਰਲਹਿਰ ਚੱਲੇ
ਜੇਹੜੀ ਲਿਆਯਾ ਛਰਿਹਾਦ ਲੁਹਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਫਿਰਨ
ਹਸਦੀਆਂ ਰਸਦੀਆਂ ਬਾਗਅੰਦਰ ਗੱਲਾਂ ਦਸਦੀਆਂ ਨਾਲ
ਪਿਆਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਸਬਜ਼ ਘਾਸਦੇ ਪਾਸਨਿਵਾਸਕਰਕੇ ਬੈਠ
ਜਾਂਦੀਆਂ ਏਨੁਕਤਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਵਿਚ ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ
ਗਿਰਦ ਸੱਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਚੰਦ ਦੇ ਗਿਰਦ ਪਰਵਾਰ ਪਿਆਰੇ
॥ ਕਿਤੇ ਹੱਲਦੇਦੇਖਭਵਾਰਿਆਂਨੂੰ ਹੋਵਨ ਅੱਖੀਆਂ ਠੰਢੀਆਂ
ਠਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਬੋਲਣ ਮੋਰ ਚਕੋਰਤੇ ਸੁਰ ਤੋਤੇ ਮੈਂਨਾਕਹੇ
ਮੈਨਾਕਈਵਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਬੋਲਣ ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਫੁਲ ਤੇ ਮਸਤ
ਹੋਕੇ ਚੁੰਬ ਆਪਨੀ ਖੂਬ ਸਵਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ
ਸ਼ੋਰ ਮਚਾ ਰਹੇ ਇੱਤਰ ਬਿੱਜੜੇ ਵਿੜੀ ਚਟਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥
ਪਾਵਨ ਸੱਭ ਸਹੇਲੀਆਂ ਸਨੇਸ਼ੀਰੀਂ ਮਾਲਨ ਗੂੰਦਭਿਆਈ
ਫੁਲਾਂ ਹਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਕਰਤਾਰ ਦੇਕੰਮਦੇਖੋ
ਐਗਨਹਾਰ ਤਾਂਈਂ ਬਖਸ਼ਨ ਹਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਬੂਟੇਸਬਜ਼ ਲ
ਸੁਰਖ ਤੇ ਸਬਜ਼ ਪੱਤੇ ਫੁਲਲਟਕਦੇ ਰੰਗ ਚਸ਼ਮਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥
ਇੱਕ ਬੀਜਦਾ ਕਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਐਡਾ ਕਾਦਰ ਕੁਦਰਤੋਂ ਦੇਖ
ਵਿਚਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਸਭਬਾਗਦੇਫੁਲਵਾਂਝੁਐਵੇਂ

ਕੱਟ ਜਾਨੈ ਦਿਨਚਾਰਪਿਆਰੇ ॥ ਤੂੰਹੀਨਹੀ'ਹੋਨਾ ਇਕਰੋਜ
 ਐਥੇਹੋਰਵੱਸਦਾਰਹਿਯਾਸੰਸਾਰਪਿਆਰੇ ॥ ਨਾਮਨੇਕਰਹਿਸੀ
 ਕੋਈ ਕਰੇ ਨੇਕੀ ਬੁਰਾ ਕੀਤਿਆ ਬੁਰਾ ਚਿਤਾਰ ਪਿਆਰੇ ॥
 ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਇਕ ਵੁਲਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਨੀਨਹੀਂ ਕੰਮ ਏਹ
 ਮਰਦ ਹੁਸਿਆਰ ਪਿਆਰੇ ॥ ੧੮੪ ॥

ਮ ਕੁਲਾ ਸ਼ਾਇਰ

ਸ਼ੀਰੀਂ ਹੱਕ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਿਲ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਕਸ਼ੋਕਪ੍ਰੇਮ
 ਪਛਾਨ ਭਾਈ ॥ ਇਸਤੰਬੇਲ ਏਹ ਦੇਹ ਤੇਨੇਹੁਸੁਲਤਾਂ ਅਤੇ
 ਮਿਆਲ ਵਜ਼ੀਰਸਿਆਨ ਭਾਈ ॥ ਮਹਿਰਮਰਾਬਦੀ ਅਕਲ
 ਵਜ਼ੀਰਜ਼ਾਦੀ ਮੇਲੇਯਾਰ ਨੂੰ ਯਾਰ ਸੁਜਾਨ ਭਾਈ॥ਦਿਲੀਲਾਂ
 ਦਿਲੇਈਆਂ ਸਭਸਹੇਲੀਆਂਨੀਕਰਨਆਸ਼ਕਾਂਨਸ਼ਰਜਹਾਨ
 ਭਾਈ ॥ ਮਾਯਾਮਾਉਂਨਦੇਂਵਦੀਜਾਨਕਿਤੇ ਸਾਕ ਅੰਗਬਰਾਉ
 ਅਗਿਆਨ ਭਾਈ ॥ ਕਾਮਕ੍ਰੋਧਹੰਕਾਰ ਤੇ ਮੋਹਲਾਲਚ ਵੈਰੀ
 ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੇਕਰੀਂ ਧਿਆਨਭਾਈ ॥ ਪੁਲੀਜਾਨਸਬੂਰੀਤੇਸ਼ਾਂਤ
 ਦੌਲਤ ਮਸਤੀ ਇਸ਼ਕਦੀਮਸਤਦੀਵਾਨ ਭਾਈ ॥ ਪਰਬਤ
 ਪ੍ਰੀਤਤੇਨਹਿਰ ਏਹਲਹਿਰ ਦਿਲਦੀ ਜੇਹੜੀਜਾਂਵਦੀਤਰਫ਼
 ਰਹਿਮਾਨ ਭਾਈ ॥ ਬ੍ਰਿਹੋ ਮੌਤਤੇ ਵਸਲਹਿਯਾਤਜਾਨੈ ਗੁਰੂ
 ਗੋਰ ਮਨ ਸਿੱਖ ਸਿਖਾਨਭਾਈ॥ਸੂਰਤਮਕਰਦੀਜਾਨਮੱਕਾਰ
 ਹਾਜਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੂਨ ਜੋ ਕਰੇ ਬੇਜਾਨਭਾਈ॥ਅਕਲੂ ਯਾਰ
 ਈਮਾਨ ਯਕੀਨ ਕਹੀਏ ਕਰਕੇਹੋਸ਼ਦੀਬਾਤਬਿਆਨਭਾਈ॥
 ਬੁਢਾ ਮਰਦਉਸਤਾਦ ਏਹਯਾਦਕਰਤੂੰਕਰੇਨਾਲ ਫ਼ਰਿਹਾਦ

ਫਰਮਾਨ ਭਾਈ ॥ ਖੋਫ ਜਗਤਫਰਿਹਾਦਦਾਬਾਪਜੈਸੇਪੰਦ
 ਨਾਰਘਰਬਾਰ ਇਕ ਜਾਨਭਾਈ ॥ ਬਾਗਏਹਜਹਾਨਤੇਫੁਲ
 ਬੰਦੇ ਦੇਸਤ ਵਲੀ ਮੁਰਸ਼ਦ ਬਾਗਬਾਨਭਾਈ ॥ ਸਬਰਸੁਕਰ
 ਤੇ ਫਿਕਰਅਕਸੀਰਆਜ਼ਮ ਜ਼ਿਕਰਫਿਕਰਦੇਵਿਚਗੁਜ਼ਰਾਨ
 ਭਾਈ ॥ ਪੀਕੇ ਮਸਤ ਸ਼ਰਾਬ ਤੇਹੀਦਵਾਲੀਰੋਜ਼ਾਈਦ ਹੋਵੇ
 ਯਕਸਾਨ ਭਾਈ ॥ ਕੂਚਾ ਯਾਰ ਬਹਿਸ਼ਤ ਫਿਰਦੌਸ ਜੋਨਤ
 ਦੋਜਖ ਨਾਰ ਬ੍ਰਿਹੋਂ ਬੁਰੀ ਜਾਨਭਾਈ ॥ ਜੁਲਫਯਾਰਜੰਜੀਰ
 ਤੇ ਸਮਾਂਚਸਮਾਂ ਨਜ਼ਰ ਤੀਰ ਤੇਭਵਾਂ ਕਮਾਨ ਭਾਈ ॥ ਲਬਾਂ
 ਲਾਲ ਮੂੰਹਯਾਰਦਾ ਹੋਜ ਕੋਸਰ ਸੁਖਨਆਬਹਯਾਤਬਖਾਨ
 ਭਾਈ ॥ ਚੇਹਰਾਯਾਰਦਾਚੰਦ ਆਨੰਦਕਰੇਮੋਤੀਦੰਦਖੁਰਸੰ
 ਖੁਸ਼ਖਾਨ ਭਾਈ ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਤਲਵਾਰਹੈ ਇਸ਼ਕ ਮੌਲਾ
 ਇਸ਼ਕ ਜੋਗਦਾ ਜਾਨ ਮਿਆਨ ਭਾਈ ॥੧੮੫॥

ਮਕੂਲਾ ਸ਼ਾਇਰ ਬਜ਼ਬਾਨ ਮੁਲਤਾਨੀ
 ਸ਼ੀਰੀਂ ਬਾਗਕੂ ਦੇਖਕੇ ਘਰੀਂ ਚੱਲੀਵੈਦੀਵਾਰਸਲਾਮਬੁਲਾ
 ਗਈ ॥ ਵੱਤ ਆਵਨਾਕਹੀਂ ਨਾਜਾਵਨਾਹੈਗੋਯਾਅੰਤਦਾਡੇਖ
 ਭਿਖਾਗਈ ॥ ਜਾਦੂਘੱਤਫਰਿਹਾਦਕੂੰਕੁਠਿਆਸੂਰੱਤਅੱਖੀਆਂ
 ਵਿਰੁਚਲਾਗਈ ॥ ਵਿੱਚੇਵਿਚਟੋਵੇਧੋਵੇਹੱਥਡੋਹੇਆਖੇਮੈਂਡੜੀ
 ਜਾਨ ਵਿਹਾਗਈ ॥ ਮੁਠੀਂ ਮੀਟਬੈਠੀਆਖੇਹਾਇਮੁਠੀਕਾਈ
 ਮਾਰਮੁਠੀ ਦੁਖਲਾਗਈ ॥ ਕੈਰੂੰਫੋਲਕੇਦਿਲੇਦੀ ਗਾਲਆਖਾਂ
 ਮੈਂਕੂੰਮਾਰਕੇ ਨੱਢੜੀ ਧਾ ਗਈ ॥ ਏਸ ਦੁਖਕੱਠੇਂ ਟੱਬਾਮੌਤ
 ਭਲੀਵਯਾਦੁਖਜਡਮੁਖਲੁਕਾਗਈ ॥ ਆਖੇਸਾਈਆਂਮੈਂਡੜੀ

ਜਾਨ ਵੇ ਲੁਕ ਸੀਰੀ ਮੈਂਡੜਾ ਕਾਜ ਵੰਞਾ ਗਈ॥ਉਕਾਜੋਗ
ਅੰਧੇਰ ਥੀਂ ਗਿਆ ਮੈਕੂੰ ਦੇਵ ਮੁਖੀ ਜਦ ਮੁਖਛਪਾ ਗਈ॥
ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਾਸੂਕਾਂ ਕੂੰ ਤਰਸ ਨਾਹੀ ਨੇਹੁ ਲਾਇਕੇਕੰਡ
ਵਲਾ ਗਈ॥ ੧੮੬॥

ਆਵਣਾ ਲੋਕਾਂਦਾ ਵਿਚ ਬਾਗਦੇ ਦੇਖਨੇ ਫ਼ਰਿਹਾਦਦੇ ਨੂੰ
ਆਏ ਲੋਕ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦੇ ਦੇਖਨੇ ਨੂੰ ਭੀਵੀ ਮਰਦ ਤੇਹੋਰ
ਤਮਾਮਸਾਈ॥ ਸਿਫ਼ਤਸੋਹਨੇਦੀ ਪਏ ਕਰਨਸਾਰੇ ਹੱਥਜੋੜ
ਬੁਲਾਨ ਸਲਾਮਸਾਈ॥ ਆਸ਼ਕ ਬਾਗਦੇਵਿੱਚਨਿਹਾਲ ਹੋਕੇ
ਲਾਯਾ ਬਿਸਤਰਾਖੂਬਮਕਾਮ ਸਾਈ॥ ਦੇਨਾਂਦੇਖਕੇਬੈਠੀਆਂ
ਆਨ ਗਿਰਦੇ ਜਿਵੇਂ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਇਨਾਮਸਾਈ॥ਕਿਸ਼ਨ
ਸਿੰਘ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਿਲ ਸ਼ਾਦ ਹੋਕੇ ਬੈਠਾ ਬਾਗ ਵਿਚ ਨਾਲ
ਅਰਾਮ ਸਾਈ॥ ੧੮੭॥ ਐਸ਼ਨ

ਆਈਆਂ ਹੋਇਆਕੰਠੀਆਂ॥ਸੱਭਸੱਈਆਂਜੇੜੀਆਂਪਿਆਰੀਆਂ
ਨਾਲ ਪਿਆਰੀਆਂਨੀ॥ ਆਖਨ ਢਲੀਏ ਤੱਕੀਏ ਨਹਿਰ
ਤਾਂਈਂ ਨਾਲੇ ਦੇਖੀਏ ਬਾਗ ਬਹਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਰਲਮਿਲਕੇ
ਸਭਤਿਆਰਹੋਈਆਂਜੇਹੜੀਆਂਵਿਹਾਈਆਂਨਾਲਕੁਆਰੀਆਂ
ਨੀ॥ਇੱਕਦਰਜਨਾਂਧੋਬਨਾਂਰੰਗਰੇਜ਼ਾਂਫੁਲਵਾਟੀਆਂਤੇਮੁਨਿਆ
ਰੀਆਂਨੀ॥ਇੱਕਲੜਕੀਆਂਬਾਮਨਾਂਬਾਨੀਆਂਦੀਆਂਖੜੇਟੀਆਂ
ਨਾਲਲੁਹਾਰੀਆਂਨੀ॥ਇੱਕਬੇਦੀਆਂਮੁਗਲਾਂਰੋਗਤਿਆਂਦੀਆਂ
ਸੱਯਦਸ਼ਾਦੀਆਂਤੇਸੁਨਿਆਰੀਆਂਨੀ॥ਚੂੜੇਗੂਨੀਆਂਚੂੜੀਆਂ
ਕੀਗੁਆਨੀਆਂ ਵਿੱਚੇਹਬਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਪੱਖੀਵਾਰੀਆਂਨੀ॥ਕਾਬਲ

ਦੇਸ ਕੰਧਾਰ ਮੁਲਤਾਨ ਨਾਭੇ ਹੋਰ ਦੇਸ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪਹ ਝੀਆਂ
 ਨੀ॥ ਇੱਕ ਜੋਗਨਾਂ ਜੱਟੀਆਂ ਜ਼ੋਰ ਭਰੀਆਂ ਸ਼ਾਲ ਫ਼ਨਾਂ ਨਾਲ
 ਪਸਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਅਰਬ ਦੇ ਸੂਰਾਨਈ ਰਾਨ ਨਾਂਸਨ ਪਾਰਸ
 ਦੇਸ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਪਸਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਬੈਰਾ-
 ਗਨਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਨਾਸ ਸੁਚਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਇੱਕ ਔਰਤਾਂ
 ਖੂਬ ਦਰਵੇਸ਼ ਸੂਰਤ ਸੀਸ ਸੇਲੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਡਾਰੀਆਂ ਨੀ॥
 ਇੱਕ ਹਾਜ਼ਨਾਂ ਮੱਕੇ ਦਾ ਹੱਜ ਕਰਕੇ ਪਕੜ ਤਸਬੀਆਂ ਨਾਲ
 ਸਿਧਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਇੱਕ ਪਹਿਨ ਬੁਰਕੇ ਉੱਠ ਰਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਨਾਲ
 ਅਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਰਵਾਦਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਪਹਿਨ ਕੱਪੜੇ ਲਾਇਕੇ ਜ਼ਰੀ
 ਸ਼ੇਰਵਰਾਥੀ ਮਸਤ ਦੇ ਵਾਂਗ ਮਿੰਗਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਨਿਕਲ
 ਕੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਰਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਦੇਖੋ ਕੀਤੀਆਂ ਖੂਬ ਤਿਆਰੀਆਂ
 ਨੀ॥ ਪਾਸ ਨਹਿਰ ਦੇ ਜਾਇਨਿ ਹਾਲ ਹੋਈਆਂ ਇੱਕੋ ਜੇਡੀਆਂ
 ਬਾਂਕੀਆਂ ਡਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਨੁਵਣ ਨਹਿਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜੇਮਾਰ
 ਲਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਂਦੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਤਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਲਾਹ ਕੱਪੜੇ
 ਨੰਗੀਆਂ ਹੋਇ ਖਲੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨ ਭਲਵਾਰੀਆਂ ਨੀ॥
 ਸੂਰਤ ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਬਿੱਜਲੀ ਵਾਂਗ ਲਿਸ਼ਕੇ ਨੈਨ ਚਮਕ ਦੇ ਵਾਂਗ
 ਕਵਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਮੱਥਾ ਚਮਕਦਾ ਸ਼ੱਮਸ ਤੇ ਚੰਦ ਵਾਂਗੂੰ ਸੱਭੇ
 ਭਖਦੀਆਂ ਵਾਂਗ ਅੰਗਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਦੇਖ ਆਦਮੀ ਦੀ ਹੈਰਤ ਗੁੰਮ
 ਹੋਵੇ ਹੁਰਾਂ ਲੈਂਦੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਪਹਿਰ ਕੱਪੜੇ ਬਾਗ਼
 ਦੇ ਵਿੱਚ ਗੋਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਤੂਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਗਿ੍ਹਦੇ
 ਬੈਠੀਆਂ ਜਾਇ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਜ਼ੇਦੇ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਵਾਹ ਬਲਿ

ਹਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਜਿਨਾਂ ਟੱਪਹਾੜ ਨੂੰ ਨਹਿਰ ਆਂ ਦੀ ਏਹਨਾਂ
 ਆਸ਼ਕਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਇਕ ਹਸਦੀਆਂ ਇਕ
 ਮੁਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਨ ਇਕ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਵਾਹਿਸੈਂ ਵਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸੋ
 ਬਰਛੀਆਂ ਵਾਂਗ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਈਆਂ ਏਲਾਂ ਖੇਲ ਰਹੀਆਂ ਖੇਲਨ
 ਹਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਚੰਚਲ ਚਿੱਤ ਚਲਿਤ ਜੋ ਚੋਜ ਕਰਕੇ ਹੋਸ਼ ਗਾਉਂ
 ਰਹੀਆਂ ਚੰਚਲ ਹਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਕੈਹਾ ਕਮਲਿਆ ਅਸੀਂ ਹਨ
 ਚੱਲੀਆਂ ਵੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਕੋਲ ਜਾ ਖੇਡਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਕੋਈ ਵੇਹ
 ਸਨੇਹੜਾ ਪ੍ਰਯਾਤਨ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਚਿਸਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਪਯਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥
 ਤੇਰਾ ਹਾਲ ਅਹਿਵਾਲ ਜਾ ਸਭ ਕਹਿਸਾਂ ਜੇੜ੍ਹੀਆਂ ਜੋਹਦ ਮੁਸੱਕਤਾਂ
 ਵਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਤੁਸੀਂ ਧੰਨ ਹੋ ਵਾਹੜ ਕੀਰਸਾਈਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਖਤੀਆਂ
 ਸੀਸ ਸਹਾਰਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸੱਭੇ ਮਿੰਨ ਭਾਂਕਰਨ ਤੇ ਹੱਥ ਜੋੜਨ
 ਅਸੀਂ ਭੁਲ ਗਈਆਂ ਔਗਨ ਹਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਤੁਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਲੋਕ
 ਕਹਾਂ ਵੇਹੋ ਵੇਹੋ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਤਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਅਸਾਂ ਆਜਜਾਂ
 ਆਸਰਾ ਰੱਬਦਾ ਹੈ ਸਭੇ ਬਖਸ਼ ਦੇਵੇ ਗੁਨਹ ਗਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥
 ਹਥ ਜੋੜ ਸਲਾਮ ਬੁਝਾਈਓ ਨੇ ਅਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਤਰਤੀਤਿਆ
 ਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਕੈਹਾ ਵੇਰ ਫਰਿਹਾਦ ਨੇ ਬੈਠ ਜਾਓ ਸੁਨੋ ਬਾਤ
 ਮੇਰੀ ਸੱਭੇ ਨਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਮੇਰਾ ਲਓ ਸੇਵੇ ਸੜ ਧਾਦ ਕਰਕੇ
 ਗੱਲਾਂ ਮੇਹਰ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਵਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਕਹੋ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਜਾਇਕੇ
 ਹਾਲ ਮੇਰਾ ਜੇਹੜੀ ਬੈਠੀ ਏਵਿਚ ਅਟਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਲੋਭੀ ਅੱਗ
 ਫਿਰਾਕ ਦੀ ਵਿਚਸੀ ਨੇ ਭਖਨ ਹਛੀਆਂ ਵਾਂਗ ਅੰਗਿਆਰੀਆਂ ਨੀ
 ॥ ਮਿਨੀ ਕਢਨਾ ਸੁਬਦਾ ਬਾਬ ਸ਼ੀਰੀਂ ਗਈਆਂ ਭਲ ਹਕੀਕਤਾਂ

ਸਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਪਿਆ ਰੋਵਨਾ ਹਾਂ ਲੇਖ ਆਪਨੇ ਨੂੰ ਕਹੀਆਂ
ਬ੍ਰਹੇ ਵੀਆਂ ਬ੍ਰਹੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਕਿਸਨ ਮਿਘਨਾ ਜੀਵਨ
ਭਲਾ ਭਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਾਧੀਆਂ ਬ੍ਰਹੇ ਕਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥੧੮੮॥

ਪੈਗ ਮ ਆਖਨਾ ਫਰਿਹਾਦ ਦਾ ਹਥ ਔਰਤਾਂ ਦੇ
ਕਹਿਨਾ ਸ਼ੀਰੀ ਨੂੰ ਜਾ ਪੈਗ ਮ ਮੇਰਾ ਤੇਰਾ ਖਿਆਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ
ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਅਹਜ ਨਿਆਜ ਕਰਨੀ ਹੋਵੀ
ਦਿਆਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰੇ ਦੇਖ ਨੇ ਨੂੰ ਪਿਆ
ਤਰਸਨਾ ਹਾਂ ਕਦੇ ਭਾਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰਾ ਨਾਮ
ਹੀ ਪਿਆ ਧਿਆਵਨਾਂ ਹਾਂ ਵਾਲਵਾਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ ਵਾਸਤਾਈ
॥ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਨੰਗ ਮਲੰਗ ਹੋਯਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ
ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਘਰ ਬਾਰਵਿਸਾਰ ਖੁਵਾਰ ਹੋਯਾ ਹਾਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ
ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਸੂਲੀ ਸਾਰ ਨਿਹਾਰ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ
ਤੇਰੀ ਭਾਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਹੁਨ ਕਦ ਪਹਾੜ ਮੈਂ
ਨਹਿਰ ਲਿਆਇਆ ਤੇਰੀ ਗਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥
ਕਮਲਾ ਆਖਵਾ ਕੁਲ ਜਹਾਨ ਮੈਨੂੰ ਬੁਢਾ ਬਾਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ
ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰੀ ਇਹੋ ਨੇਮਾਰਕੇ ਚੁਰਕੀਤਾ ਦਿੱਤਾ ਗਲ ਓਦਿਲ
ਬ੍ਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਲਹੂ ਕਾਲਜੇ ਦਾ ਫੁਟ ਬਾਹਰ ਆਯਾ
ਚਸਮਾ ਲਾਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਜੀਵਨ ਮਰਨ ਮੇਰਾ
ਹੁਨ ਹੋਇ ਰਿਹਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰਾ
ਨਾਮ ਐਸਾ ਮੇਰੇ ਹਥ ਆਯਾ ਨਿਰੋਸਾਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ ਵਾਸਤਾਈ
॥ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਨੇ ਵਾਂਗ ਪਤੰਗ ਮੈਨੂੰ ਦਿਤਾ ਜਾਲ ਓਦਿਲ ਬ੍ਰਾ

ਵਾਸਤਾਈ॥ ਕਦੇ ਆਇਕੇ ਦੇਹ ਦੀਦਾਰ ਮੈਨੂੰ ਮੰਨੀ ਮੁਵਾਲ ਓ
 ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਮੈਨੂੰ ਸੁਲਵਿਛੋੜ ਦੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹਾਲ
 ਹਾਲ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਜਿਧਰ ਦੇਖਨਾਹਾਂ ਤੂੰ ਹੀ
 ਦਿੱਸਨੀਏਂ ਹਰਹਾਲ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਸਾਰੇ ਖੀਜ
 ਦੇ ਵਾਂਗ ਫਲਾਉ ਤੇਰਾ ਭਾਲ ਭਾਲ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ
 ॥ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਰੁਖ ਮਨੁਖ ਵਾਂਗੂੰ ਲਿਆਪਾਲ ਓ ਦਿਲਬਰਾ
 ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਮੈਨੂੰ ਦੁੱਖ ਛਿਰਾਕ ਦੇ ਖਕ ਕੀਤਾ ਕਦੇ ਦਾ ਤੁਓ
 ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤਾਂਨੇ ਮਾਰਦੇ ਨੀ ਪਏ ਲੋਕ ਸਾਰੇ
 ਭਾਲ ਭਾਲ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਏਸ ਇਸ਼ਕ ਮਹਬੂਬ
 ਦੀ ਪੰਡ ਭਾਰੀ ਔਖੀ ਬਾਲ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਆਓ
 ਨਹਿਰ ਵੇਖੋ ਨਾਲੇ ਬਾਗ਼ ਸਾਰਾ ਚਾਲ ਚਾਲ ਓ ਦਿਲਬਰਾ
 ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਸੁਕੇ ਹੱਡ ਮੇਰੇ ਵਾਂਗਲ ਕੜੀ ਦੇ ਧਿਰੋਂ ਨਾਲ ਓ
 ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਅੱਗ ਮੈਂ ਸੇਕਨਾਹਾਂ
 ਬਾਲ ਬਾਲ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪਹਾੜ
 ਦੇ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਕਈ ਸਾਲ ਓ ਦਿਲਬਰਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ੧੮੯॥

ਆਖਨਾ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਕੋਲ ਛਰਿਹਾਦ ਦੇ

ਕੁੜੀਆਂ ਆਖਿਆ ਜਾਇਕੇ ਕੋਲ ਸ਼ੀਰੀਂ ਤੇਰਾ ਹਾਲ ਅਹਿਵਾਲ
 ਸੁਨਾਨੀਆਂ ਹਾਂ ॥ ਓਥੇ ਬੈਠਕੇ ਕਿਧਰੇ ਕੁੰਜ ਰੋਸੇ ਤੇਰਾ ਹਾਲ
 ਸਾਰਾ ਬਤਲਾਨੀਆਂ ਹਾਂ ॥ ਭੁਲਕੇ ਆਵਾਂਗੀਆਂ ਰਲਕੇ ਨਾਲ
 ਸ਼ੀਰੀਂ ਹੁਨ ਦੇਰ ਹੋਈ ਅਸੀਂ ਜਾਨੀਆਂ ਹਾਂ ॥ ਹਥ ਜੋੜ ਸਲਾਮ
 ਬੁਲਾਈ ਓਨੇ ਕਿਹਾ ਅਸੀਂ ਗੁਲਾਮ ਕਹਾਨੀਆਂ ਹਾਂ ॥ ਕਿਸ਼ਨ

ਸਿੰਘ ਓੜਕ ਅਸੀ ਲੜਕੀਆਂ ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਦਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਭਰ
ਦਾਨੀਆਂ ਹਾਂ ॥ ੧੯੦ ॥

ਪੈਗਾਮ ਦੇਨਾ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ
ਸੱਈਆਂ ਹੋ ਸਕੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨੂੰ ਜਾਇਕ ਹਿਆ ਅਸੀ ਰਾਨੀ ਏਘੋਲ
ਘੁਮਾਈਆਂ ਨੀ ॥ ਅੱਜ ਹੋਨ ਮੁਕਾਰਖਾਂ ਲੱਖਣੈ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਬ
ਹਿਸਾਬ ਵਧਾਈਆਂ ਨੀ ॥ ਫਤਹ ਹੋਇ ਕਈ ਤੁਸਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ
ਦੀ ਅਤੇ ਦੂਤੀਆਂ ਹੋਡ ਬਲਾਈਆਂ ਨੀ ॥ ਓਹ ਤੇਨ ਹਿਲ ਲੈਕੇ
ਸ਼ਹਿਰ ਆਨ ਵਜਿਆ ਲਹਿਰਾਂ ਬਾਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹਾਈਆਂ ਨੀ ॥
ਕੋਨ ਰੀਸ ਕਰੇ ਓਹ ਨਾਂ ਨਾਲ ਭੈਨਾ ਗੱਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੱਬ
ਬਨਾਈਆਂ ਨੀ ॥ ਸੁਕਾਰੁ ਖਹਿਰਿਆ ਅੱਜ ਫੇਰ ਹੋਇਆ ਗੱਈਆਂ
ਦੋਲਤਾਂ ਪਰਤ ਕੇ ਆਈਆਂ ਨੀ ॥ ਫੁਲ ਲੱਗ ਦੇ ਸੁਕੀਆਂ ਡਾਲੀਆਂ
ਨੂੰ ਦੇਖ ਬੁਲ ਬੁਲਾਂ ਹੋਨ ਸਵਾਈਆਂ ਨੀ ॥ ਅੱਜ ਆਸ ਪੁਨੀ
ਤੁਸਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਭੁਖਿਆ ਨੂੰ ਮਿਠਿਆਈਆਂ ਨੀ ॥
ਸ਼ੀਰੀਂ ਸ਼ਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਸਕਾਇ ਕਿਹਾ ਜਾਨ ਬੁਝ ਕੇ ਲੂਤੀਆਂ
ਲਾਈਆਂ ਨੀ ॥ ਡਰੀਏ ਰੱਬ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਮ ਮਾਰਨਾ ਕੀਲਾਉ
ਬਾਲੀਆਂ ਔਰ ਦਰਗਾਹੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸਾਡਾ ਸਾਬ ਫਕੀਰ ਹਕੀਰ
ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸਿਰਫ਼ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ
ਸਿਹ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ ਸੂਰਿਆ ਸਫ਼ਾਂ ਮੁਕਾਈਆਂ ਨੀ ॥ ਅੱਛਾ
ਦੇਖੀਏ ਹੋਰਕੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਏਘਰ ਰੱਬ ਦੇ ਬੇਪਰਵਾਹੀਆਂ ਨੀ ॥
ਸੁਨਕੇ ਖਬਰ ਮਹਬੂਬ ਦੀ ਜਾਨ ਪਈ ਅਤੇ ਆਵਤਾਂ ਸੱਭ
ਸਿਧਾਈਆਂ ਨੀ ॥ ਮਿਲੇ ਬਾਬ ਨਾ ਮੰਨਦਾ ਮਨ ਮੇਰਾ ਬਿਨਾਂ

ਦੀਦ ਅੰਧੇਰੀਆਂ ਆਈਆਂ ਨੀ ॥ ਕਿਹਾ ਫੇਰਸਹੇਲੀਆਂ
 ਸਬਰ ਕਰਤੂ ਖਾਇ ਲਵੇਂਗੀ ਬੈਠ ਪਕਾਈਆਂ ਨੀ ॥ ਤੇਨੂੰ
 ਸੋਦਿਆ ਓਸਨੇਬਾਗਅੰਦਰ ਅਤੇਮਿੰਨਤਾਂ ਬਹੁਤਕਰਾਈਆਂ
 ਨੀ ॥ ਭਲਕੇ ਚਲਤੂ ਰਲਕੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਤੇਨੂੰ ਕਸਮਾਂਰੱਬ
 ਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਨੀ ॥ ਮਿਲ ਆਵੇਂਗੀਆਪਨੇਧਾਰਤਾਈ
 ਜਹਿਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇ ਬਹੁਤਅਕਾਈਆਂਨੀ॥ ਸਾਡੇਨਾਲਨਤੁਧਨੂੰ
 ਖੋਫ ਕੋਈਵਿਚੇਨੱਢੀਆਂਵੱਡੀਆਂਮਾਈਆਂਨੀ ॥ ਕੋਈਕਰਨ
 ਅਫਸੋਸਏਹ ਦੋਸਹੋਯਾਕਲਾਂਸੁਭੀਆਂਆਨਜਗਾਈਆਂਨੀ॥
 ਮੋਯਾਗਿਆਹੈਸੀਫੇਰਆਨਵੜਿਆਸਾਨੂੰਮਾਰਿਆਏਨਾਂਸੋਦਾ
 ਈਆਂ ਨੀ॥ ਕੋਈਕਹਿਨਦੇਖੋ ਓਹਦੀਸਾਬਤੀਨੂੰਨਹਿਰਕੱਟ
 ਪਹਾੜ ਵਗਾਈਆਂਨੀ ॥ ਵਾਹਵਾਹ ਵਾਰੇ ਓਨਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂਦੇ
 ਜਿਨਾਂ ਸੱਚਮੁਹੱਬਤਾਂਲਾਈਆਂਨੀ॥ ਨੇਹੁਲਾਇਕੇਫੇਰਨਾਦੇਨ
 ਪਿੱਛਾਪਿੱਛੇਸਾਬਤੀਦੇਵਾਹਾਂਗਾਈਆਂਨੀ॥ ਘਰਬਾਰਵਿਸਾਰ
 ਫਕੀਰ ਹੋਏਪ੍ਰੀਤਾਂਪ੍ਰੀਤਮਾਂ ਨਾਲਨਿਭਾਈਆਂਨੀ ॥ ਜਹਿਦੀ
 ਨਿਭਜਾਵੇ ਸੋਈਜਾਨਆਸ਼ਕਨਹੀਕਿਸੇਨੋਕੀਮਤਾਂਪਾਈਆਂ
 ਨੀ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂਰਲਕੇ ਨਾਲ ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੇਗੱਲਾਂਕੀਤੀਆਂਜੋ
 ਮਨਭਾਈਆਂਨੀ॥ ਭਲਕੇ ਚਲਾਂਗੀਆਂ ਰਲਕੇ ਨਾਲਸ਼ੀਰੀਂ
 ਏਹੋ ਆਖਕੇ ਘਰਾਂਨੂੰ ਆਈਆਂ ਨੀ॥ ਦੇਖ ਆਵਾਂਗੀਆਂਰੰਗ
 ਬਹਾਰਸਾਰੀਮਿਲਹੋਵਸਨਦੁਰਜੁਦਾਈਆਂਨੀ॥ ਕਿਸਨਮਿਘ
 ਜਹਾਨਦੀਖੁਸ਼ੀਅੰਵੇਂਜਿਵੇਂਦੋਲਤਾਂਹੋਨਪ੍ਰਾਈਆਂਨੀ॥ ੧੯੧
 ਆਵਨਾ ਬੀਰੀਂਦਾ ਨਾਲਸਹੇਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਬਾਗਦੇ

ਆਈਆਂ ਰਲਕੇ ਸੱਭ ਛਿਨਾਰ ਬਾਜ਼ਾਂ ਦਿਨ ਦੂਸਰੇ ਵਾਂਗ ਸਵਾ-
 ਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਇੱਕ ਵਿਆਹੀਆਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਫਾਹੀਆਂ ਨੀ ਇੱਕ
 ਦੁਵਾਰੀਆਂ ਬਾਲ ਇਆਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਇੱਕ ਰੂਪ ਸਿੰਗਾਰੀਆਂ
 ਡਾਰੀਆਂ ਨੀ ਇੱਕ ਸੂਧੀਆਂ ਬਹੁਤ ਨਿਮਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਇੱਕ
 ਹਥਸ਼ਨਾ ਨਾਲ ਕੁਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਜੱਟੀਆਂ ਤੇ ਖੜ ਰਾਨੀਆਂ
 ਨੀ ॥ ਇੱਕ ਕਾਲੀਆਂ ਤੇ ਇੱਕ ਗੋਰੀਆਂ ਸਨ ਮੁਗਲੇਟਨਾਂ
 ਨਾਲ ਪਠਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਇੱਕ ਰੂਮਨਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮਨਾਂ ਸਨ
 ਇੱਕ ਜਿਸਮ ਸਾਰੇ ਬੁਰਕੇਤਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਰਲ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੇ ਨਾਲ
 ਤਿਆਰ ਹੋਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਨਾਲ ਰਾਜੇ ਕੋਈ ਰਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ
 ਲਾਇਕੇ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਚੱਲੀ ਸੂਰਤ ਦੇਖਕੇ ਸੱਭ ਵਿਕਾਨੀਆਂ
 ਨੀ ॥ ਗਹਿਨੇ ਕੱਪੜੇ ਧਾਰ ਦਿਖਾਇ ਚੇਹਰਾ ਨੈਨਾਂ ਦੇਖ ਲੋਕੇ
 ਪੱਛੇਤਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਜਿਵੇਂ ਨਿੱਕਲੇ ਤੇਗ ਮਿਆਨ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿਵੇਂ
 ਦੱਲੀਆਂ ਸਭ ਸੁਵਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਪਰਾ ਬੰਨ੍ਹਕੇ ਸੱਭ ਤਿਆਰ
 ਹੋਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਜੇਵਾ ਵੇਕੋਈ ਬਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਨਿਕਲ
 ਕੇ ਬਾਗ਼ ਦੀਵੇਲ ਤੁਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਜੋਰ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਪਾਨੀਆਂ ਨੀ
 ॥ ਮੈਢਾਂ ਸਾਫ਼ ਮੁਸਾਫ਼ਰੇ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਰਲਕੇ ਸੱਭ ਹੀ
 ਧਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਗੱਈਆਂ ਬਾਗ਼ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਲੋਲ ਕਰਕੇ ਗੱਲਾਂ
 ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਮਨ ਭਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਕੋਲ ਬੈਠੀਆਂ ਜਾਇ ਪਿਆ-
 ਰੜੇ ਦੇ ਫੋਲ ਦੱਸੀਆਂ ਸੱਭ ਕਹਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਜੋੜਕੇ
 ਦਸਤ ਸਲਾਮ ਕੀਤਾ ਗੱਲਾਂ ਫੋਲੀਆਂ ਆਨ ਪੁਰਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥
 ਿਈ ਰੋ ਹੋਏ ਤੇਰਾ ਮੁਖ ਦੇਖੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸ ਕਿਥੇ ਮੌਜਾ ਮਾਨੀਆਂ

ਨੀ ॥ ਤੇਰੇ ਦੇਖਨੇ ਨੂੰ ਪਈ ਤਰਸਦੀਸਾਂ ਅੱਜ ਦੱਸਿਆਏਨਾਂ
ਸੁਵਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਮੈਂ ਦੇਖਨਿਹਾਲ ਹੋਈ ਜਿਵੇਂ
ਮੁਰਗ ਆਬੀ ਵਿਚ ਪਾਨੀਆਂ ਨੀ ॥ ੧੯੨ ॥

ਜਵਾਬ ਛਰਿਹਾਦ

ਕਿਹਾ ਵਾਹ ਛਰਿਹਾਦ ਨੇਰੇਇ ਸੀਰੀ ਮੋ ਜਾਂਖਾਕ ਹੋਵਨ ਬਿਨਾ
ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਤੂੰ ਭੀ ਲੱਗੀਏਂ ਆਇਕੇ ਕਰਨ ਠੱਠੇ ਨਾਲ
ਆਜਜਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਮਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਖਾਕ ਦਰਖਾਕ
ਹੋਸਾਰਿਹਾ ਵਿਚ ਮੈਂ ਪਰਬਤਾਂ ਭਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਜਾਨ ਬੁਝਕੇ ਦੁਖ
ਫੁਲਾਵਨੀਏਂ ਅਸਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਮਰਦ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਤੇਰਾ
ਮੁਖ ਛਿੱਠਾ ਅਸਾਂ ਸੁਖ ਪਾਯਾ ਗਏ ਦੁਖ ਸਾਰੇ ਦੁਖਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ॥
ਇਵੇਂ ਦਿੱਸਨੀਹੋਂ ਵਿਚ ਨਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜਿਵੇਂ ਚੰਦ ਹੋਵੇ ਵਿਚ
ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਸੱਈਆਂ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਹੈ ਜਾਨ ਮੇਰੀ ਹਾਲ
ਦੇਖ ਅਸਾਂ ਔਗਨ ਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਨੇ ਮਾਰ
ਛਨਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਨ ਜਾਂਵਦੀਏ ਨਾਲ ਨਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਅਸੀਂ ਵਿਚ
ਉਜਾੜ ਦੇ ਖਵਾਰ ਹੋਏ ਕਰੇਂ ਮੌਜ ਤੂੰ ਵਿਚ ਚੁਬਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥
ਅੱਜ ਰੱਬ ਸਬੱਬ ਦੀ ਦਾਰ ਹੋਏ ਜਿਵੇਂ ਚੰਦ ਹੈ ਵਿਚ ਸਤਾਰਿਆਂ ਦੇ
॥ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਨਿਸਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਰੀ ਅਸੀਂ ਨਫਰਹਾਂ ਤੁਸਾਂ
ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਅੱਜ ਭਾਗ ਸਾਡੇ ਤੁਸਾਂ ਮੇਹਰ ਕੀਤੀ ਦਿੱਤਾ
ਦਰਸ ਆ ਵਿਚ ਅਵਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖ ਮੈਨੂੰ ਹੁਨ ਸ਼ਾਂਤ
ਆਈ ਪਾਨੀ ਪਿਆਹੇ ਵਿਚ ਅੰਗਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਅਸੀਂ ਭੁਲ ਗਏ
ਸਾਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਜੇ ਐਵੇਂ ਪਏਹਾਂ ਵਿਚ ਪਵਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਵੇਲਾ

ਯਾਦਕਰੋਤੁਸਾਂ ਏਕਿਆਸੀਜਦੋਂ ਵਿਚਮਹੱਲਮੁਨਾਰਿਆਂਦੇ ॥
 ਏਈਮਾਰਕੋਤੀਰਨਿਗਾਹਵਾਲਾਦਮਦੂਰਕੀਤੇ ਦਮਵਾਰਿਆਂ
 ਦੇ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿਆਮੇਹਰਦੀਨਜ਼ਰਕਰੀਏਅਸੀਨਛਰਹਾਂ
 ਸਾਈਂ ਸਵਾਰਿਆਂਦੇ ॥ ਤੇਰੇਦਰਸ ਦੀਦਾਰਦੇਦੇਖਨੇਨੂੰਛੋੜ
 ਆਏਹਾਂ ਸੁਖ ਚੁਬਾਰਿਆਂਦੇ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਸਵਾਲਜਵਾਬ
 ਹੋਏ ਰਲ ਮਿਲਕੇ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ੧੯੩ ॥

ਬਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ

ਸ਼ੀਰੀਂ ਸੱਈਆ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਹੱਥ ਜੋੜਸਲਾਮ
 ਬੁਲਾਇਆ ਸੂ ॥ ਕਿਹਾ ਫੇਰ ਛਰਿਹਾਦਨੇਖੇਰਹੋਵੇਕੁਲਹੋਸ਼
 ਹਵਾਸ ਭਲਾਇਆ ਸਾ॥ਗੋਇਆਚੋਧਵੀਂ ਦਾ ਚੰਦਗੰਮ ਹੋਯਾ
 ਆਸ਼ਕ ਵਾਂਗ ਚਕੋਰ ਚੁਕਾਇਆਸੂ॥ਸ਼ੀਰੀਂਗਈਤਾਂਗੋਇਆ
 ਅੰਧੇਰ ਹੋਇਆਸੂਰਜਬੱਦਲਾਂਹੇਠਛਪਾਇਆਸੂ॥ਚਲੀ ਛੋਬ
 ਮਹਬੂਬ ਦੀ ਛਤਹਕਰਕੇਡੇਰਾ ਲੁਟਕੇਗਾਲ ਬਨਾਇਆਸੂ॥
 ਸਬਰ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰਕੇ ਰਿਹਾ ਬੈਠ ਆਸ਼ਕ ਸੱਚੇ ਰਬਦਾਨਾਮ
 ਧਿਆਇਆ ਸੂ ॥ਕਿਹਾ ਆਵਨਾ ਜਾਵਨਾਂਜੋਗਅੰਦਰਜੇਹਛਾ
 ਆਇਆਅੰਤ ਸਿਧਾਇਆ ਸੂ॥ਬਿਜਲੀਚਮਕਕੇਫੇਰ ਅਲੋਪ
 ਹੋਈ ਰਾਹ ਰਾਹੀਆਨੂੰ ਦਿਖਲਾਇਆਸੂ ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਨਾਂ
 ਇਸ਼ਕਦੇਰਾਹਜਾਵੀਂਦੁਖਦੇਕੇਸਬਕ ਪੜ੍ਹੁ ਇਆਸੂ॥੧੯੪॥
 ਖਵਰ ਹੋਵਨੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਛਰਿਹਾਦ ਦੇ ਆਵਨੇ ਦੀ
 ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਜੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਬਰ ਹੋਈ ਪਰਬਤ ਚੀਰਕੇਨੀਰ
 ਵਛਾਇਦਿਤਾ ॥ ਆਸਨ ਬਾਗਦੇ ਵਿਚਲਛਾਇਆਸੂਪਾਨੀ

ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਓਸਲਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਕੋਲ ਕਰਾਰ
 ਪੂਰਾ ਅਸਾਂ ਕਿਹਾ ਸੋ ਓਸ ਪੁਨਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕੀਤੇ ਸਭ ਅਮੀਰ
 ਵਜ਼ੀਰ ਕੱਠੇ ਅਤੇ ਖੂਬ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕਿਹਾ ਸ਼ਾਹ
 ਨੇ ਵਾਹ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਸਾਡਾ ਨੰਗ ਨਾਮੂਸ ਗਵਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥
 ਅੱਗੇ ਜਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਜਾਨ ਦਾ ਸੀ ਹੁਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਢੋਲ ਵਜਾਇ
 ਦਿੱਤਾ ॥ ਤੀਰੀਂ ਲੇਖ ਹੋਵੇ ਤੁਸਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪਰ ਖੋਲ੍ਹ ਦਾਇ
 ਡਰਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਆਖੇ ਆਫ਼ਰੀਂ ਅਕਲ ਤੁਸਾਡੀ ਦੇ ਮੇਰਾ
 ਨਾਮ ਜ਼ਬੂਨ ਕਰਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਭੀ ਭੇਦ ਨਾ ਜਾਨ ਦਾ
 ਸੀ ਹੁਨ ਦੇ ਸਥਿਦੇਸ ਧੁਮਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਓਹ ਤਾਂ ਚੀਰ ਪਹਾੜ ਨੂੰ
 ਨਹਿਰ ਲਿਆਸਾ ਤੁਸਾਂ ਆਖਿਆ ਓਸ ਨਿਭਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਹੁਨ
 ਦਿਯਾਂ ਬੇਟੀ ਓਸ ਕੇ ਮਲੇ ਨੂੰ ਅਦਲ ਨਾਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਸੁਨਾਇ ਦਿੱਤਾ
 ॥ ਇਕੇ ਕੱਟ ਜ਼ਬਾਨ ਜਹਾਨ ਵਿਚੋਂ ਕਰਾਂਦੂਰ ਜ਼ਰੂਰ ਸਮਝਾਇ
 ਦਿੱਤਾ ॥ ਜਹਿੰਦਾ ਬੋਲਤੇ ਤੇਲ ਨਾ ਹੋਏ ਪੂਰਾ ਸੋਈ ਬੋਲ ਜੋ
 ਬੋਲ ਬਤਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਜੈਂਦਾ ਬੋਲਤੇ ਤੇਲ ਦਰੁਸਤ ਹੋਵੇ ਸੋਈ
 ਆਦਮੀ ਚਿੱਤ ਚਿਤਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਹਥ ਬੰਨ੍ਹ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੇ ਅਰਜ਼
 ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਕਹਿਰ ਖੁਦਾ ਵਰਤਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਸਾਨੂੰ ਖਬਰ ਨਹੀਂ
 ਸੀ ਏਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜੀ ਜੇਹੜਾ ਕੰਮ ਖੁਦਾਇ ਫ਼ਰਮਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥
 ਅਸਾਂ ਆਖਿਆ ਸੀ ਮਰ ਜਾਗ ਉਥੇ ਜੰਗਲ ਪਰ ਬਤਾਂ ਵਿਚ
 ਭਜਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਨਹਿਰ ਕੱਟ ਪਹਾੜ ਨਾ ਲਿਆਵੇ ਸੀ ਏਹ ਦੇਖੋ
 ਮੂਸ਼ਨੇ ਮਹਿਲ ਭਰਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਐਸੇ ਸਖਤ ਪਹਾੜ ਨੂੰ ਚੀਰਿਆ
 ਸੂ ਨਹਿਰ ਕੱਟ ਕੇ ਬਹਿਰ ਵਗਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਫੂੜੀ ਵਾਂਗਲ ਪੇਟ

ਪਹਾੜਤਾਈਂ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਹੀ ਦੂਰ ਦਲਾਇਦਿੱਤਾ॥ ਚੀਡਾ ਸ਼ੇਰ
 ਪਹਾੜ ਵਾਸਿਕ ਪੰਛੀ ਕਿਤੇ ਮਾਰਕੇ ਸਭ ਨਸਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥
 ਕੋਈ ਆਫ਼ਤਾਂ ਵਿਚ ਪਹਾੜ ਹੋਸਨ ਦੇਖੇ ਕੁਲ ਦਾ ਤੁਖਮ ਉਠਾਇ
 ਦਿੱਤਾ ॥ ਸ ਇਦ ਆਨ ਫ਼ਤਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨਹਿਰ ਚੀਰੀ ਤੁਰਤ
 ਵੁਰਤ ਹੀ ਨੀਰ ਚਲਾਇ ਦਿੱਤਾ॥ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਹੀਂ ਸ ਡੇਵਿਚ
 ਸ਼ਾਹ ਐਵੇਂ ਦੋਸ਼ ਅਸਾਂ ਪਰ ਲਾਇ ਦਿੱਤਾ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨਾਲ
 ਬਰਾਬਰੀ ਕੀ ਘੁਟ ਵੱਟ ਕੇ ਵਕਤ ਲੰਘਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕੈਹਾ
 ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬੱਸ ਹੁਨ ਦੁਪ ਕਰੀਏ ਮੱਰੇ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਦਗਾ
 ਦਿੱਤਾ ॥ ਜਾਨ ਬੁਝ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੋਏ ਉਂਧੀ ਪਾਇਕੇ ਸੀਸ
 ਝੁਕਾਇ ਦਿੱਤਾ॥ ਆਪੋ ਵਿਚ ਸਾਲਾਹ ਵਿਚਾਰੀ ਓਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਕਲ
 ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਫ਼ਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕੈਹਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਏਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੈਦ
 ਕਰੀਏ ਹੋਏ ਕੈਦ ਜਾਂ ਸ਼ਾਹ ਫ਼ਰਮਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਸਾਡਾ ਨਾਸ
 ਕੀਤਾ ਏਹਨਾਂ ਆਕਲਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਹੋਰਦਾ ਹੋਰ ਦਿਖਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥
 ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਜ਼ੀਰ ਲਾਚਾਰ ਹੋਏ ਆਖਣ ਰੱਬ ਨੇ ਕਹਿਰ
 ਕਰਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ੧੯੫ ॥

ਸਲਾਹ ਕਰਨੀ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਬੈਠਕੇ
 ਬੈਠ ਸਾਰਿਆਂ ਇਕ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਨੱਕ ਉਤੇ ਸਾਸ ਆਇ ਓ
 ਨੇ॥ ਦਰੋਬਾਜ਼ ਵਜ਼ੀਰ ਤਦ ਬੀਰ ਕਰਕੇ ਦਗ਼ਾਨਾ ਲਫ਼ ਕੀਰਕ ਮਾ
 ਇਓ ਨੇ॥ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਰਲ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦੇਖੇ ਹੋਰ ਫਰੇਬ
 ਬਨਾਇ ਓ ਨੇ॥ ਮੋਇਆਂ ਬਾਬ ਨਾ ਛੱਡੇ ਗਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਸ਼ਹਰਤ
 ਪਾਇਕੇ ਬਹੁਤ ਦੁਖਾਇ ਓ ਨੇ॥ ਰੱਬਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਏਨ੍ਹਾਂ ਵੈਰੀਆਂ

(੨੫੩)

ਦਾ ਜਿਨਾਂ ਯਾਰ ਤੋਂ ਯਾਰ ਗਵਾਇਓਨੇ ॥ ਨਾਲ ਮੇਹਨਤਾਂ ਦੇ
ਫਰਦਰਫ਼ੂਕੀਤਾ ਅੰਗਲਾਇਕੇ ਸੱਭ ਜਲਾਇਓ ਨੇ ॥ ਓਹ-
ਦੀਆਂ ਮੇਹਨਤਾਂ ਵੱਲਨਾ ਦੇਖਿਓ ਨੇ ਹਾਇਜ਼ਾਲਮਾਂ ਜੁਲਮ
ਕਰਾਇਓਨੇ ॥ ਫਫੇਕੁਟਨੀ ਸੀ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਓਹਨੂੰ
ਲਿਖਕੇ ਖਤ ਪਹੁੰਚਾਇਓਨੇ ॥ ਕਿਵੇਂ ਮਾਰ ਫ਼ਰਿਹਾਦਨੂੰ ਮਕਰ
ਕਰਕੇ ਭੇਜ ਆਦਮੀ ਤੁਰਤ ਸਿਧਾਇਓਨੇ ॥ ਬੇੜਾ ਨਾਲ ਕਿ-
ਨਾਰੇ ਦੇ ਆਨ ਲੱਗਾ ਧੱਕਾ ਮਾਰਕੇ ਤੁਰਤ ਰੁੜ੍ਹਾਇਓ ਨੇ ॥
ਕੇਹਾ ਦੇਸ਼ ਦੇਨਾ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਲੇਖ ਆਪਨਾ ਲਿਖਿਆ
ਪਾਇਓਨੇ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾਹੀਂ ਵੱਸ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਸੋਈ ਹੋਇਆ
ਜੋ ਦੱਬ ਬਨਾਇਓਨੇ ॥ ੧੯੬ ॥

ਆਵਨਾ ਫਫੇਕੁਟਨੀ ਦਾ

ਇਸ ਤੋਂ ਬੋਲ ਵੇਵਿਚ ਮੱਕਾਰ ਐਸੀ ਦਰੇ ਬਾਜ਼ ਅੰਧਾਰ ਕਹਾਂ ਵਦੀ
ਸੀ ॥ ਝੜੇ ਫੱਨ ਫ਼ਰੇਬ ਤੇ ਕਸਬ ਜਾਨੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ਸਬਕ
ਪੜ੍ਹਾਂ ਵਦੀ ਸੀ ॥ ਹੈਸੀ ਖੂਬ ਉਸਤਾਦ ਜਨਾਨੀਆਂ ਦੀ ਅਤੇ
ਸਿੱਖਿਆ ਬਹੁਤ ਸਿਖਾਂ ਵਦੀ ਸੀ ॥ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਗਿਰਦ
ਹਜ਼ਾਰ ਓਹਦੇ ਉਸਤਾਦਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਦਾਂ ਵਦੀ ਸੀ ॥ ਵੱਡੀ
ਸ਼ਰਮ ਹਿਯਾਉ ਤੇ ਫਿਲਮ ਵਾਲੀ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕਦਮ
ਟਿਕਾਂ ਵਦੀ ਸੀ ॥ ਭੋਲੀ ਭਾਲੜੀ ਦਿੱਸਦੀ ਸਾਧਮੂਰਤ ਪਰਬਤ
ਪਰਬਤਾਂ ਨਾਲ ਭਿੜਾਂ ਵਦੀ ਸੀ ॥ ਅੰਦਰ ਸਭਰ ਦੇ ਬੈਠ
ਹਰਾਮਜ਼ਾਦੀ ਆਸਮਾਨ ਨੂੰ ਟਾਕੀਆਂ ਲਾਂ ਵਦੀ ਸੀ ॥ ਬੁਰਕਾ
ਪਹਿਨਕੇ ਨਿੱਕਲੇ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡਾ ਕੱਢਕੇ ਘੁੰਡਾ ਦਿਖਾਂ ਵਦੀ

(੨੫੮)

ਸੀ ॥ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਦਾ ਮੇਲ ਦੇਖੇ ਅਤੇ ਮਰਦ ਨੂੰ ਦੇਖ
ਸ਼ਰਮਾਂਵਦੀ ਸੀ ॥ ਵੇਰੀ ਖੋਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਲੁਕ ਛਿਪ
ਜਨਾਹਿ ਕਮਾਂਵਦੀ ਸੀ ॥ ਨਿਸ਼ਨਸ਼ਿੰਘ ਮੱਕਾਰ ਛਿਨਾਰ ਜੈਸੇ
ਦੇਖੇ ਕਿਹਾ ਪਖੰਡ ਕਮਾਂਵਦੀ ਸੀ ॥ ੧੯੭ ॥

ਮਾਕੂਲਾ ਐਜਨ

ਖਤ ਵਾਰ ਮੱਕਾਰ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਕੇਹਾ ਆਇਸਲਾਮ ਸੁਲਤਾਨ
ਤਾਈਂ ॥ ਆਖੇ ਬਾਦ ਸ਼ਾਹ ਫ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰੇ ਕੋਈ ਕਰਾਂਦੂਰ
ਮੈਂ ਏਸ ਤੂਫ਼ਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਐਸਾ ਕਰਾਂਗੀ ਫੰਦ ਫਰੇਬ ਕੋਈ
ਨਿਕਲ ਜਾਵਸੀਓਹ ਬੀਆਬਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਸੈਨਤ ਮਾਂਰਵਜ਼ੀਰਾਂ
ਨੇ ਆਖਦਿੱਤਾਤਨੇ ਦੂਰ ਕਰਨਾਓਹਦੀ ਜਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਕਿਹਾ
ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜੁਲਮ ਨਾਕਰੀਂ ਕੋਈ ਅਤੇ ਅਸਾਂ ਦੇ ਰਖ ਈਮਾਨ
ਤਾਈਂ ॥ ਕੁਦਨੀ ਹੱਸਕੇ ਆਖਿਆ ਖੈਰ ਹੋਵੇ ਤੇਰੇ ਮਾਲ ਔਲਾਦ
ਰਵਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਅੱਗ ਲਾਇ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਸਾੜ ਸੁਟਾਂ ਤਾਰੇ
ਤੇੜ ਚੜਾਂ ਆਸਮਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਐਸੇਲਖ ਹਜ਼ਾਰ ਬੇਹੋਸ਼ਕਮਲੇ
ਦੇਵਾਂਭੇਜਸੈਂ ਤੁਰਤ ਖ਼ਬਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇਤੁਸਾਂ ਨੇ
ਕੈਦਕੀਤਾ ਐਵੇਂ ਮੀਰ ਵਜ਼ੀਰ ਦੀਵਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਕਿਹਾਬਾਦ
ਸ਼ਾਹ ਜਾਇ ਕੁਛਕਰੋਹੀਲਾ ਤੁਸੀ ਆਪਨੇ ਸਾਜਸਮਨ ਤਾਈਂ
॥ ਰਹੇ ਸ਼ਰਮ ਸਾਡੀ ਕਿਵੇਂ ਜਗ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਦੇਖੀਏ ਏਸ
ਜਹਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਲੈਕੇ ਹੁਕਮ ਪਿਛਾਹਾਂ ਨੂੰ ਉਠ ਦੋੜੀ ਦਿਲੋਂ
ਕੱਸਕੇਕਹਿਰਕਮਾਨਤਾਈਂ ॥ ਤਮਾ ਵਾਸਤੇ ਤੁਰਤ ਤਿਆਰ
ਹੋਈ ਦੇਖੇ ਪਕੜ ਤਲਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਚਿੜੀਠੇਗਨੂੰ

ਦੇਖਕੇ ਫਸੀ ਜਾਲੀ ਦਿਤਾ ਆਪਨੇ ਧਰਮ ਈਮਾਨਤਾਈ॥
 ਕੁੰਡੀ ਨਾਲ ਜਿਉਂ ਮੱਛਲੀ ਕੈਦ ਹੋਈ ਤਿਵੇਂ ਲੋਭ ਮਾਰੇ
 ਇਨਸਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਘਰ ਆਇਕੇਮੱਕੇਦੀਬਨੀਹਾਜਨਗਲ
 ਪਾਇਕੇ ਨੀਲ ਪੈਰਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਵੇਪੀ ਸੀਸਤੇਹੱਥਦੇਵਿਚ
 ਰਸਬੀ ਲਿਆ ਬਗਾਤਦੇਵਿਚ ਕੁਰਾਨ ਤਾਈਂ॥ਸੇਹਲੀਲੱਕ
 ਤੇਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਆਸਾ ਹੱਥ ਦੇਵਿਚਐਸਾਨਤਾਈਂ॥
 ਹਲਵਾ ਨਾਨ ਪਕਾਇਕੇ ਪੂਤਰਾਲੀ ਚੱਲੀ ਝੱਬ ਓਹਬਾਗ
 ਬਸਤਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਕਾਲੇ ਕੱਪੜੇਪਹਿਨਕੇ ਰਵਾਂਹੋਈਜਿਵੇਂ
 ਛੱਡਕੇ ਤੇਗ ਮਿਆਨ ਤਾਈਂ ॥ ਬੈਠੀਜਾਇਫ਼ਰਿਹਾਦਦੇਕੋਲ
 ਐਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਡੈਨ ਆਈ ਜਿਗਰ ਖਾਨ ਤਾਈਂ॥ ਲੱਗੀਰੋਨ
 ਓਹ ਦਰਦਫ਼ਿਰਾਕਸਤੀਕਿਹਾਸੀਸਹਿਲਾਇਜਵਾਨਤਾਈਂ
 ॥ ਏਹ ਜਗ ਹੈ ਖ਼ਾਬ ਖ਼ਿਆਲ ਵਾਂਗੂੰ ਨਹੀਂ ਕੀਜੀਏਸ਼ਾਨ
 ਗੁਮਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਨਹੀਂ ਕੁਝ ਵਿਸਾਹਹੈਜਿੰਦਗੀ ਦਾਓੜਕ
 ਜਾਵਨਾਂ ਕਬਰ ਅਸਤਾਨ ਤਾਈਂ॥ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀਕਿਸੇਨੂੰਮੌਤ
 ਭੈੜੀ ਮਾਰ ਦੇ ਗਰੀਬਸੁਲਤਾਨਤਾਈਂ॥ਬੰਦਾਭੁਲਿਆਕੁਝ
 ਨਾ ਜਾਨਦਾ ਹੈ ਐਵੇਂ ਕੂੜ ਏਹ ਕਰੇ ਗੁਮਾਨ ਤਾਈਂ॥ਅੱਗੋਂ
 ਕਿਹਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦਨੇ ਦੱਸਮਾਈਏਸਸ਼ਹਿਰਦੀਬਾਤਗਿਆਨ
 ਤਾਈਂ ॥ ਮੈਂਦਾਂਅੱਜਆਯਾ ਪਿੱਛੋਂ ਮੁਦਤਾਂਦੇਨਹੀਂਸਮਝਿਆ
 ਏਸ ਗਿਆਨ ਤਾਈਂ ॥ ਹੈਂ ਤੂੰ ਕੌਨ ਤੇਕਿਧਰੋਂਮੇਹਰਕੀਤੀ
 ਅਤੇ ਜਾਵਨਾਂ ਕਿਸ ਅਸਤਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਕਿਹਾ ਆਈਸਾਂ
 ਮੱਕਿਓ ਅੱਜ ਮੈਂ ਭੀ ਬਡੇ ਦੇਖਕੇ ਦੇਸ਼ੇਸ਼ਾਨਤਾਈਂ॥ਏਸ

(੨੫੬)

ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਂ ਕਹਿਰ ਮੇਂ ਆਨ ਦੇਖਾਦਿਲਚਾਹੇ ਨਾਖਾਨਘਰ
ਪਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਨਾਮ ਬੇਟੀ ਇਕ ਸ਼ਾਹਿ ਦੀ ਸੀ
ਦੀਆ ਓਸਨੇ ਅਜ ਪ੍ਰਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਏਸੇ ਸੋਗ ਮੇਂ ਲੋਗ
ਸਭ ਰੋਗ ਧਾਰੀ ਲਿਆ ਦੇਖ ਮੇਂ ਹਲਵਾ ਤੇ ਨਾਨ ਤਾਈਂ
॥ ਹਮ ਫਕਰ ਖੁਦਾਉ ਕੇ ਸਾਚ ਕਹਿਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਵਦੇ
ਝੂਠ ਜ਼ਬਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ਕਿਸ਼ਨਮਿਘ ਫ਼ਨਾਹ ਜਹਾਨ ਸਾਰਾ
ਵੱਡ ਦੀਜੀਏ ਏਸ ਗੁਮਾਨ ਤਾਈਂ ॥ ੧੯੮ ॥

ਕਲਾਮ ਕੁਟਨੀ ਬਜ਼ਬਾਨ ਉਰਦੂ

ਐਸੇ ਲੋਗ ਹੈਂ ਭੋਗ ਮੇਂ ਮਸਤਗਾ ਫ਼ਲ ਫੂਲਾਉਨੋਂ ਕੇ ਯਾਦ
ਖੁਦਾਇ ਦੇਖੋ ॥ ਤਾਲਬਦੁਨੀਆਕੀਤਲਬਸੇਛੀਨਹੋਏਦਯਾ
ਧਰਮ ਈਮਾਨ ਭੁਲਾਇ ਦੇਖੋ ॥ ਕਰੇਮਕਰਫ਼ਰੇਬਬਦਜ਼ੇਬ
ਜ਼ਾਲਮ ਰੱਖੇਂ ਐਬਐਰੈਬ ਛਿਪਾਇ ਦੇਖੋ ॥ ਨਹੀਂ ਮੋਤਕਾਖੇਛ
ਹੈ ਜ਼ਾਲਮੋਂ ਕੇ ਕਰੇਂ ਸਿਤਮ ਐਰਜ਼ੋਰ ਜ਼ਫ਼ਾ ਦੇਖੋ ॥ ਕੋਈਰੋਜ
ਜੀਨਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤੇਹੈਂ ਬੋਲੈਂ ਝੂਠ ਫੂਫ਼ਾਨਬਲਾਦੇਖੋ ॥ ਭਰਕੇ
ਪੇਟਜੈਸੇਗਧੇਲੇਟਰਹਿਤੇਖਾਵੇਂ ਮੁਫ਼ਤਹਰਾਮਚੁਰਾਇ ਦੇਖੋ ॥
ਹਾਜੀਮੋਲਵੀਸਾਧਅਤੀਤਜ਼ ਹਿਰ ਚੋਰੀਕਰੇਬਦਫ਼ੈਲ ਜ਼ਨਾ
ਦੇਖੋ ॥ ਬਗ਼ਲ ਬੀਚ ਕੁਰਾਂ ਨਈਮਾਨਡਿਸਮਿਸਮੁਸਲਮਾਨ
ਹੈਵਾਣ ਅਦਾਦੇਖੋ ॥ ਭਸਬੀ ਗਾਥ ਮੇਂ ਵਿਰਦਜ਼ਬਾਨਉਪਰ
ਦਿਲ ਦੌੜਤਾਰਹੇਸਦਾ ਦੇਖੋ ॥ ਮੁਏਬਾਦਭੀ ਹੂਰਗ਼ਿਲਮਾਨ
ਮਾਂਗੇਂ ਐਸੇ ਬੀਚ ਬਹਿਸ਼ਤ ਤੇਜਾਇਦੇਖੋ ॥ ਕਰੇਂ ਦੂਸਰੇਕੋ
ਪੰਦੇ ਵਾਜ਼ ਆਲਮਐਰ ਅਪਨਾਏਕਕਮਾਇਦੇਖੋ ॥ ਕਰੇਂ ਐਰ

ਕਹੈਂ ਕੁਛ ਔਰ ਮੂੰਹ ਸੇ ਲੂਦੇਂ ਲੋਗ ਫਰੇਬ ਬਨਾਇ ਦੇਖੋ॥ ਹਮ
 ਤੋ ਆਇਹੈਂ ਮੱਕੇਕਾ ਹੱਜ ਕਰਕੇ ਬਾਤ ਕਹੈਂਗੇ ਸਾਚ ਸਫਾ ਦੇਖੋ
 ॥ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤੇ ਬੂਠ ਖਿਲਾਫ ਹਰਗਿਜ਼ ਕਭੀ ਕੀਆ ਨਮਕਰ
 ਦਗਾ ਦੇਖੋ ॥ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਜਾਗੇਂ ਕਰੇਂ ਯਾਦ ਰਬ ਕੇ ਅਲਾਹੂ ਕੀ
 ਸਦਾ ਸਦਾ ਦੇਖੋ ॥ ਨੀਲੇ ਕਪੜੇ ਮਾਤਮੀ ਪਹਿਨ ਲੀਏ ਜੀਤੇ
 ਮੂਏ ਹੈਂ ਜਗ ਮੇਂ ਆਦੇ ॥ ਤੁਸਬੀਹਾਬ ਔਰ ਮੂੰਹ ਮੇਂ ਨਾਮ
 ਮੈਲਾ ਵੈਲਾ ਦੂਸਰਾ ਦੀਆ ਹਟਾ ਦੇਖੋ॥ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਹੋਂਕੇ ਸਾਥ
 ਨਾਕਾਮ ਕੋਈ ਦੀਏ ਜਾਮ ਮਹਬੂਬ ਪਿਲਾ ਦੇਖੋ॥ ਏਕ ਹੱਕ ਹੀ
 ਹੱਕ ਕੋ ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਪੀਰ ਮੁਰਸ਼ਦ ਮੁਸਤਫਾ ਦੇਖੋ॥ ਹਮੇਂ
 ਮੀਰ ਫਕੀਰ ਸਭ ਏਕ ਹੂਏ ਲਾਲ ਚਲੇ ਭਨਾਹੀਂ ਇਲਤਿਜਾ
 ਦੇਖੋ॥ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਿੰਦੂ ਕਾਫਰ ਔਰ ਸੋਮਨ ਦੇਵੇਂ ਸਭੋਂ ਕੋ ਨੇਕ
 ਦੁਆ ਦੇਖੋ ॥ ਸੁਲਾਹ ਜੰਗ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੇ ਸਾਥ ਰੱਖੇ ਦੇਖੋ ਕੁਲ
 ਕੇ ਬੀਚ ਖੁਦਾ ਦੇਖੋ॥ ਜੀਨਾ ਨਹੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਹਾਨ ਭੀਤਰ ਕਾਹੇ
 ਕਿਸੀ ਕੇ ਖੀਦ ਖਾ ਦੇਖੋ ॥ ਜੈਸਾ ਮਿਲੇ ਖਾਨਾ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਇ ਖਾਨਾ
 ਸੋਨਾ ਸਭੋਂ ਸੇ ਹੋਇ ਜੁਦਾ ਦੇਖੋ ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਮੂਈ ਕਾ ਫਿਕਰ ਹੈ
 ਬਹੁਤ ਹਮਕੋ ਬਾਬੂ ਸੱਚ ਹੈ ਜਗਤ ਫਨਾਹ ਦੇਖੋ॥ ਆਸ਼ਕ ਸ਼ੀਰੀਂ
 ਕਾ ਸੁਨਾਫਰਿਹਾਦ ਮੈਨੇ ਯੇਹ ਭੀ ਲੀਜੀਏ ਜ਼ਰਾ ਅਜਮਾ ਦੇਖੋ
 ॥ ਜੀਨਾ ਯਾਰ ਬਿਨ ਮਾਰ ਤਲਵਾਰ ਮਰਨਾ ਯੇਹੀ ਕਾਮ ਹੀ
 ਬਹੁਤ ਭਲਾ ਦੇਖੋ ॥ ਏਕ ਰੋਜ ਮਰਨਾ ਨਹੀਂ ਉਜਰ ਕਰਨਾ
 ਕਾਹੇ ਫੇਰ ਭਰਨਾ ਦਿਲ ਲਾ ਦੇਖੋ ॥ ਹਿਜਰ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾਕਰ
 ਕੋਨ ਜੀਵਤਾ ਹੈ ਰਹਾ ਜੀਵਤਾ ਮਿਸਲ ਮੁਆ ਦੇਖੋ॥ ਕਿਸਨ

ਸਿੰਘ ਸੋ ਖੂਬ ਜੋ ਕਰੇ ਮੋਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਥ ਇਨਸਾਨ ਕੇ ਕਾਦੇਖੋ
 ॥ ੧੯੮ ॥ ਅਹਿਵਾਲ ਛਰਿਹਾਦ ਆਸ਼ਾਦ
 ਸ਼ੀਰੀਂ ਮੋਈ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਨ ਮਰਦ ਆਸ਼ਕ ਘੁਟਵੱਟ ਕੇ ਦੇਗ
 ਹੋਰਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਗੁਸ ਖਾਇਕੇ ਵੈ ਪਿਆਧਰਤ ਉੱਤੇ ਸੀਨਾ
 ਚਾਥ ਗਮਨਾਕ ਗਲਤਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਹੈਸੀ ਬਾਤ ਝੂਠੀ
 ਸੱਚ ਜਾਨ ਬੈਠਾ ਮਰਨ ਠਾਨ ਬੈਠਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਯਾ ॥
 ਕਹਿੰਦਾ ਜੀਵਨਾ ਜਾਨੀਆਂ ਬਾਝ ਰੂੜਾ ਕਿਸਕੰਮ ਜੁਸਾਬਿਨਾਂ
 ਜਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ਅਤੇ ਅੱਜ
 ਮੈਂ ਠੀਕ ਬੇਜਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਨੇਹੁਲਾਯਾ ਸੁਖ ਦੇ ਦੇਖਨੇ ਨੂੰ ਹੋਥੋਂ
 ਦੁਖ ਦੇ ਨਾਲ ਬੇਜਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਦੇ ਨਾ ਰੋਜ਼ ਕੇ
 ਮੈਂ ਆਸ਼ਕ ਵੱਜ ਕੇ ਨਸਰ ਜਹਾਨ ਹੋਇਆ ॥ ਪੱਥਰ ਚੀਰ ਕੇ ਨੀਰ
 ਵਹੀਰ ਪਾਯਾ ਲੱਗਾ ਤੀਰ ਤੇ ਲੱਕ ਕਮਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਕਦੇ ਅੰਗ
 ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਅੰਗ ਲਾਯਾ ਭੁਜ ਵਾਂਗ ਪੰਗ ਮਸਾਨ ਹੋਯਾ ॥
 ਰੇਹਾਰੋਂ ਵਦਾ ਅੱਖੀਆਂ ਧੋਂ ਵਦਾ ਮੈਂ ਯਾਰ ਨਾਲ ਨਾ ਕਦੇ ਬਿਆਨ
 ਹੋਯਾ ॥ ਨਾਲ ਦਰਦ ਛਿਰਾ ਕਦੇ ਖਾਕ ਹੋਕੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਿਰੋਂ ਨਿਕਲ
 ਵਰਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਰੱਬਾ ਮੇਰਾ ਯਾਰ ਮੋਯਾ ਮੈਨੂੰ ਜੀਵਨਾ
 ਜੱਗ ਸੈਲਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਆਸ਼ਕ ਹੋਇ ਕੇ ਕੋਈ ਨਾ ਸੁਖ ਛਿੱਠਾ
 ਐਵੇਂ ਜੰਮ ਕੇ ਆਨ ਜਵਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਨਿਕਲ ਫੂਕ ਗਈ ਮੈਨੂੰ
 ਫੂਕ ਗਈ ਕਹਿੰਦਾ ਫੂਕ ਕੇ ਯਾਰ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਯਾ ॥ ਤੇਸ਼ਾ
 ਮਾਰ ਕੇ ਮਰਾਂਗਾ ਇਸੇ ਵੇਲੇ ਮੇਰਾ ਜੀਵਨਾ ਜੱਗ ਰੂੜਾਨ ਹੋਯਾ
 ॥ ਜਹਿੰਦੇ ਆਸਰੇਸਾਂ ਸੋਈ ਫੌਤ ਹੋਈ ਮੇਰੀ ਮੋਤ ਹੋਈ ਕੇਹਾ

(੨੫੯)

ਮਾਨ ਹੋਇਆ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਬਾਝ ਹੋਈ ਤਲਖਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ ਸ਼ਹਿਰ
ਵੱਸਦਾ ਹੀ ਬੀ ਆਬਾਨ ਹੋਇਆ॥ ਏਹੋ ਕੰਮ ਚੀ ਗਾਹੋਯਾ ਇਸ਼ਕ
ਪੂਰਾ ਨਾਲ ਯਾਰ ਦੇ ਕਬਰ ਅਸਤਾਂ ਨ ਹੋਯਾ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾ
ਜੀਂ ਵਦਾਰਿਹਾ ਕੋਈ ਜੇਹ੍ਹਾ ਜੱਗ ਦੇ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨ ਹੋਯਾ ੧੯੯

ਮਕੂਲਾ ਮੁਸੱਨਫ

ਸਾਰਾ ਜਗਜੂਠਾ ਇਕੋਰੱਬ ਸੱਚਾ ਜੇਹੜਾ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ
ਸਮਾਇ ਰਿਹਾ॥ ਪੱਤਪੱਤ ਦੇ ਵਿਚ ਜਿਉਂ ਰਸ ਰਚਿਆ ਬਾਗ
ਬੂਟਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁਹਾਇ ਰਿਹਾ॥ ਅੱਗਲੱਕੜੀ ਸ਼ਹਿਰ ਘਰ
ਰੁਖ ਜੰਗਲ ਤਾਂਬਾ ਪੈਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਕਾਇ ਰਿਹਾ॥ ਘਰੇ
ਕੋਠਿਆਂ ਵਿਚ ਆਕਾਸ਼ ਇਕੋ ਪਾਨੀ ਬੁਲਬੁਲੇ ਹੋਇ ਦਿਖਾਇ
ਰਿਹਾ॥ ਇਕ ਬੀਜ ਜਿਉਂ ਬੋਹੜਦਾਰੂਪ ਹੋਇਕੇ ਫਲਫੁਲ
ਭਾਲੀ ਪੱਤ ਆਇ ਰਿਹਾ॥ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਸੁਤੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਦੇਖਨ
ਅਤੇ ਜਾਗਿਆ ਆਪ ਅਲਾਇ ਰਿਹਾ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾਦੂਸਰਾ
ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਆਪਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਪਾਇ ਰਿਹਾ॥ ੨੦੦॥

ਸੁਨਨਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਨੇ ਮਰਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ

ਜ਼ਬਾਨੀ ਮੱਕਾਰਾ ਬੁੱਢੀ ਦੀ

ਸੁਨਿਆ ਜਦੋਂ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਬੇਦਾਦ ਕੋਲੋਂ ਸ਼ੀਰੀਂ ਜੱਗਤੋਂ ਆਜ
ਸਿਧਾਰ ਗਈ॥ ਕੇਹਾ ਕਹਿਰ ਹੋਇਆ ਬਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਅਤੇ
ਮੁੜ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਮਾਰ ਗਈ॥ ਲਗੀ ਅੱਗ ਫ਼ਿਰਾਕ ਦੀ ਖ਼ਾਕ
ਹੋਇਆ ਕੱਖਾਂ ਵਾਂਗ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਜਾਰ ਗਈ॥ ਖ਼ਬਰ ਯਾਰ ਦੇ
ਮਰਨ ਵੀਕੰਨ ਪਈ ਸੀਨਾ ਚੀਰ ਜਿਵੇਂ ਤਲਵਾਰ ਗਈ॥

(੨੬੦)

ਕਿਸਨਸਿੰਘ ਏਹ ਮੌਤ ਮਹਬੂਬ ਵਾਲੀ ਦੇਖੋ ਆਸਕਾਂਮਾਰ
ਕਟਾਰ ਗਈ ॥੨੦੧॥

ਅਫਸੋਸ ਕਰਨਾ ਡਰਿਹਾਦ ਆਜ਼ਾਦ ਕਾ

ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ
ਮੇਰਿਆ ਓਇ॥ ਨਹਿਰ ਚੀਰ ਪਹਾੜ ਵਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ
ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ ਓਇ॥ ਮੇਰੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੁਲ ਜਹਾਨ
ਕੀਤੀ ਹਾਇ ਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ ਓਇ॥ ਤੇਰੀ ਬ੍ਰਹਮੰ
ਨੇ ਜਾਨ ਹੈਰਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ ਓਇ॥
ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗੱਲ ਬੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ
ਮੇਰਿਆ ਓਇ ॥ ਸਾੜ ਬਾਲ ਕੇ ਜਿੰਦ ਮਸਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇ
ਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ ਓਇ॥ ਨਹਿਰ ਲਿਆਇ ਕੇਵਿਰ
ਬੁਸਤਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ ਓਇ॥ ਤੇਰੇ
ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਪ੍ਰੀਤ ਮੈਂ ਆਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ
ਮੇਰਿਆ ਓਇ ॥ ਅੱਜ ਵੱਸਦੀ ਖਲਕ ਹੈਰਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇ
ਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ ਓਇ ॥ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਨਾਲ
ਗੁਜ਼ਰਾਂ ਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ ਓਇ॥ ਜਾਇ
ਏਂ ਪੜ੍ਹੀਂ ਮੈਂ ਬੀਆਬਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ
ਓਇ॥ ਤੇਰਿਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇਗ ਬੇਮਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ
ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ ਓਇ॥ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਸੱਬ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ
ਹਾਇ ਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ ਓਇ ॥ ਦੌਲਤ ਜੱਗਦੀ
ਖਾਕ ਸਮਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ ਓਇ ॥

(੨੬੧)

ਬੁਲੀਸੀਸਜੇ ਸਾਹਿਸੁਲਤਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ
ਮੇਰਿਆ ਓਇ॥ ਅਸਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਰੱਬ ਨੇ ਆਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇ
ਹਾਇਪਿਆਰਿਆਮੇਰਿਆਓਇ ॥ ਮੇਰੀਜਿੰਦ ਆਜਾਨਬੇਜਾਨ
ਕੀਤੀ ਹਾਇ ਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ ਓਇ॥ ਨਹੀਂ ਗੱਲ
ਭੀਨਾਲਜਬਾਨਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆਓਇ
॥ ਖੰਜਰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨਕੀਤਾਹਾਇਹਾਇਪਿਆਰਿਆ
ਮੇਰਿਆ ਓਇ ॥ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਤੋਂ ਬਾਜ ਐਸਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇ
ਹਾਇਪਿਆਰਿਆਮੇਰਿਆ ਓਇ॥ ਮੇਯਾ ਬਾਪਨਾਕੁਝ ਗਿਲਾਨ
ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆਓਇ ॥ ਤੇਰੀ ਬ੍ਰਿਹੋਂ
ਨੇਬੁਰੀਜਮਾਨਕੀਤੀਹਾਇਹਾਇਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆਓਇ ॥
ਰੋਰੋ ਧਰਤ ਮੈਂ ਲਹੂ ਲੁਹਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇਪਿਆਰਿਆ
ਮੇਰਿਆ ਓਇ ॥ ਤੜਫ਼ ਤੜਫ਼ਕੇ ਜਾਨ ਬੇਜਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇ
ਹਾਇਪਿਆਰਿਆਮੇਰਿਆਓਇ॥ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਸੁਜਾਨ
ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇ ਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ ਓਇ ॥ ਜਾਨ ਵਿੱਚ
ਤਨੂਰ ਜਿਉਂ ਨਾਨ ਕੀਤੀ ਹਾਇਹਾਇਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆ
ਓਇ ॥ ਕਿਸ਼ਨਸਿੰਘ ਦਿਲ ਜਾਨ ਦਿਲ ਜਾਨ ਕੀਤੀਹਾਇ
ਹਾਇਪਿਆਰਿਆ ਮੇਰਿਆਓਇ ॥ ੨੦੨ ॥

ਮਰ ਜਾਨਾ ਫ਼ਰਿਹਾਦ ਦਾ ਅਫ਼ਸੋਸ ਸ਼ੀਰੀਂ

ਦੇ ਮਰਨੇ ਦਾ ਸੁਨਕੇ

ਸੁਨੀਗੱਲ ਫ਼ਰਿਹਾਦਨੇ ਕੁਟਨੀ ਤੋਂ ਦੇਖ ਝੂਠਨੂੰ ਸੱਚ ਵਿਚਾ
ਰਿਆ ਸੁ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਕੇ ਕੈਹਾ ਮੇਈ ਸ਼ੀਰੀਂ ਬਡਾਨਾਲ

ਦਰੇਗ ਪੁਕਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ਆਖੇ ਜੀਵਨਾ ਬਾਝਪਿਆਰਿਆਂਦੇ
 ਜੇਹਾ ਨਰਕ ਦੇਵਿਚਉਤਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ਜੁਸਾਸਾਨਬਾਝੋਂ ਕਿਸੇ
 ਕੰਮ ਨਾਹੀਂ ਤਿਵੇਂਜਾਨੀਆਂਬਾਝਉਚਾਰਿਆਸੂ ॥ ਪੰਛੀਜਾਲ
 ਦੇ ਵਿਚ ਜਿਉਂ ਤੜਫਦਾਏ ਤੜਫ ਤੜਫ ਕੇ ਜਾਨ ਨੂੰ
 ਭਾਰਿਆਸੂ ॥ ਤੇਜ਼ਾ ਪਿਆ ਸੀ ਪਾਸ ਫਰਿਹਾਦ ਆਸ਼ਕ
 ਤੁਰਤ ਪਕੜ ਕੇ ਸਿਰੇ ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ਤੇਜ਼ਾ ਲਗਦਿਆਂ
 ਜਾਨ ਵਿਹਾਇ ਗਈ ਇਸ਼ਕਆਪਨਾਠੀਕ ਨਿਤਾਰਿਆਸੂ ॥
 ਪਿੱਛੇ ਧਾਰਦੇ ਮੌਤ ਕਬੂਲਕੀਤੀ ਦੇਖੇ ਆਪਨਾਆਪਗੁਜ਼ਾ-
 ਰਿਆ ਸੂ ॥ ਬਾਗਬਾਨ ਜਾਂ ਆਇਕੇਹਾਲ ਡਿੱਠਾਹਾਲਹਾਲ
 ਕਰਕੇ ਦਿਲ ਸਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ਆਖੇ ਕੁਟਨੀਨੂੰਏਹਕੀ ਕਹਿਰ
 ਕੀਤੇ ਕੇਹਾ ਆਇਕੇ ਮਕਰ ਪਸਾਰਿਆਸੂ ॥ ਹੋਏ ਲੋਕ ਕੱਠੇ
 ਪਿਆ ਸ਼ੇਰ ਭਾਢਾ ਆਖਨ ਧਾਰ ਤੋਂ ਸੀਸ ਚਾ ਵਾਰਿਆਸੂ ॥
 ਖਬਰ ਜਾਂ ਹੋਈ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਤਾਈਂ ਕਿਹਾ ਕੁਟਨੀ ਕਹਿਰ
 ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ ਤਕਸੀਰ ਫਕੀਰ ਮੋਧਾ ਤੇਰਾ
 ਕੰਮਕੀ ਓਸ ਵਿਗਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ਐਵੇਂਘੱਲਿਓਈਫਫੇਕੁਟਨੀ
 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਇਕੇ ਕੰਮ ਸਵਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹਭੀਬਡਾ
 ਅਫਸੋਸ ਕਰਦਾ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਿਉਂ ਓਸ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆਸੂ ॥
 ਹਾਇ ਮਾਰਿਆ ਓਸ ਯਤੀਮ ਤਾਈਂ ਦੋਸ ਅਸਾਂਦੇ ਸੀਸ ਤੇ
 ਧਾਰਿਆਸੂ ॥ ਕੀਤਾ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਕੁਟਨੀ ਨੂੰ ਪਕੜ ਲਿਆਏ
 ਖੰਡਾ ਮਾਰਕੇ ਸੀਸਉਤਾਰਿਆਸੂ ॥ ਕੀਤੀ ਕਬਰ ਫਰਿਹਾਦ
 ਦੀ ਬਾਗ ਅੰਦਰ ਗੰਬਜ਼ ਗਚਦੇਨਾਲਉਸਾਰਿਆਸੂ ॥ ਖਬਰ

ਹੋਈ ਛਰਿਹਾਦੀ ਮਾਉਂ ਭਾਈ ਰੋਇ ਰੋਇ ਰੰਗ ਵਟਾਰਿਆ ਸੂ
 ॥ ਦਰਦ ਦਰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਰੇ ਕੋਨ ਕਰੇ ਕੋਈ ਸਿਰ ਆਯਾ ਸੋ ਆਪ
 ਸਹਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ਪਈ ਧੁਮ ਏਹ ਸਹਿਰ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਆਖਨ
 ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿਰ ਕਹਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ਕੋਈ ਆਖ ਦੇ ਏਸ ਨੂੰ ਇਸ਼ਕ
 ਕਹਿ ਦੇ ਵਿਚੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਸਿਦਕ ਨੂੰ ਧਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ਔਰਤ
 ਮਰਦ ਛਰਿਹਾਦ ਦੇ ਗਿਰਦ ਹੋਏ ਚੇਹਰਾ ਜ਼ਰਦ ਤੇ ਦਰਦ
 ਪੁਆਰਿਆ ਸੂ ॥ ਕੋਈ ਆਖ ਦੇ ਸਾਬਤੀ ਰਹੀ ਇਸਦੀ ਪਿਛੇ ਯਾਰ
 ਦੇ ਸੀਸ ਨੂੰ ਵਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ਨਾਮ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਲੈ ਲੈ ਜੀਂ ਵਦਾ ਸੀ
 ਸ਼ੀਰੀਂ ਵਾਸਤੇ ਜੱਗ ਵਿਸਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਇਸ਼ਕ
 ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਲੱਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਕ ਕਰ ਭਾਰਿਆ ਸੂ ॥ ੨੦੩ ॥

ਮਰਨਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦਾ ਵਿਚ ਛਿਰਾ ਕ ਛਰਿਹਾਦ ਦੇ

ਸੁਨਿਆ ਸ਼ੀਰੀਂ ਛਰਿਹਾਦ ਖਰਬਾਦ ਹੋਯਾ ਤੇ ਸ਼ਾਮਾਰ ਕੇ ਜਾਨ
 ਗਵਾਇ ਦਿੱਤੀ ॥ ਹੋਰ ਬਾਤ ਜੇ ਮਕਰ ਮੱਕਾਰ ਵਾਲੀ ਸੱਈਆਂ
 ਆਨਕੇ ਸਭ ਸੁਨਾਇ ਦਿੱਤੀ ॥ ਸੁਨੀ ਗੱਲ ਤੇ ਸੱਲ ਪੈ ਗਿਆ
 ਸੀਨੇ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰ ਹੋਸ਼ ਵੇਵਾਇ ਦਿੱਤੀ ॥ ਮੁਠੀ ਮੀਟ ਕੇ
 ਆਖਦੀ ਹਾਇ ਮੁਠੀ ਕਹੀ ਕਹਿਰ ਦੀ ਤੇਗ ਵਗਾਇ ਦਿੱਤੀ ॥
 ਝੂਠਾ ਠੁਠੀ ਗਲ ਸੁਨ ਕੁੰਟਨੀ ਤੋਂ ਸੱਚ ਜਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਵਿਹਾਇ
 ਦਿੱਤੀ ॥ ਪਯਾਰ ਪਾਇ ਕੇ ਨਾਲ ਦਿਵਾਨਿਆਂ ਦੇ ਹਾਇ ਹਾਇ ਮੈਂ
 ਗੱਲ ਗਵਾਇ ਦਿੱਤੀ ॥ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਸਦਕ ਵੇਸੇ ਹਿਨੇ ਤੋਂ ਮੇਰੇ
 ਵਾਸਤੇ ਜਾਨ ਜਲਾਇ ਦਿੱਤੀ ॥ ਵਾਹ ਵਾਹ ਮੈਂ ਓਸ ਦੇ ਇਸ਼ਕ
 ਪਿੱਛੇ ਜਾਨ ਆਪਨੀ ਘੋਲ ਘੁਮਾਇ ਦਿੱਤੀ ॥ ਜਗ ਜੀਵਨਾ

ਬਾਝ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਐਸੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੂਹ ਵਿਚ ਪਾਇ ਦਿੱਤੀ॥
 ਨੈਨੀਂ ਨੀਰ ਜਾਵੇ ਜ਼ਾਰੋ ਜ਼ਾਰ ਰੋਵੇ ਸੂਰਤ ਹੋਰ ਦੀ ਹੋਰ
 ਵਟਾਇ ਦਿੱਤੀ॥ ਸਤੀ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਚਿਖਾ ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ ਹੇਠ
 ਅੰਗਫਿਰਾਕ ਦੀ ਲਾਇ ਦਿੱਤੀ॥ ਸੱਈਆਂ ਦੇ ਨ ਦਿਲਾਸ਼ ਹੋਇ
 ਸਿਆਨੀ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕੀ ਧੁੰਮ ਪਵਾਇ ਦਿੱਤੀ॥ ਅਨੀ ਮੋਯਾ
 ਦੀ ਵਾਨਜ਼ਾ ਬਾਵਰਾ ਸੀਕੈਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਜਾਨ ਸੁਕਾਇ ਦਿੱਤੀ॥ ਮਾਉ
 ਅਖ ਦੀ ਬੱਚੀ ਏ ਹੋਸ਼ ਕਰਤੂ ਤੇ ਰੀਕਿ ਸੇ ਨੇ ਹੋਸ਼ ਉਡਾਇ ਦਿੱਤੀ॥
 ਤੇਰਾ ਸਾਕ ਨਾ ਅੰਗਨਾ ਸੈਨ ਕੋਈ ਜੈਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਜਾਨ ਤਪਾਇ
 ਦਿੱਤੀ॥ ਪਿਛੇ ਕਮਲਿਆਂ ਖੜਤੀਆਂ ਨਾਕਸਾਂ ਦੇ ਹਾਇ ਹਾਇ
 ਕਿਉਂ ਜਾਨ ਜਰਾਇ ਦਿੱਤੀ॥ ਹੱਥੋਂ ਮੋਯਾ ਦੇ ਪਾਪ ਲਹਿ ਗਿਆ
 ਸਾਡਾ ਤਰੇਬਾਪ ਦੀ ਖੜਤ ਮਿਟਾਇ ਦਿੱਤੀ॥ ਸ਼ੀਰੀਂ ਆਖਿਆ
 ਹੋਸ਼ ਕਰ ਕਮਲੀ ਏਨੀ ਏਹ ਕੀ ਬਾਤ ਬੇਤੋਰ ਬਤਾਇ ਦਿੱਤੀ॥
 ਜ਼ਰਾ ਸਮਝ ਜ਼ਬਾਨ ਤੋਂ ਬੋਲ ਮਾਏ ਮਾਰ ਆਸ਼ਕਾਂ ਧਰਤ ਉਲ-
 ਟਾਇ ਦਿੱਤੀ॥ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਨਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ
 ਜਾਨ ਉਸ ਚਾਇ ਦਿੱਤੀ॥ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਖਾਸ ਫਕੀਰ ਹੋਯਾ
 ਪਰਬਤ ਚੀਰ ਕੇ ਨਹਿਰ ਚਲਾਇ ਦਿੱਤੀ॥ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ
 ਪੇਟ ਵਿਚ ਸੂਲ ਹੋਯਾ ਲੇਟ ਲੇਟ ਕੇ ਜਾਨ ਵੰਢਾਇ ਦਿੱਤੀ॥
 ਪਿਆ ਸ਼ੌਰ ਏਹ ਹੋਰ ਕੀ ਕਹਿਰ ਹੋਯਾ ਖਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ
 ਕਿਸੇ ਜਾਇ ਦਿੱਤੀ॥ ਰੋਵਨ ਮਾਈਆਂ ਦਾਈਆਂ ਸਭ ਸੱਈਆਂ
 ਰੋਇ ਰੋਇਕੇ ਨਦੀ ਵਹਾਇ ਦਿੱਤੀ॥ ਉਸੇ ਬਾਗ ਦੇ ਵਿਚ ਲੈ
 ਜਾਇਕੇ ਤੇ ਕਬਰ ਸ਼ੀਰੀਂ ਦੀ ਖੂਬ ਬਨਾਇ ਦਿੱਤੀ॥ ਆਸ਼ਕ

(੨੬੫)

ਨਾਲ ਮਾਸੂਕ ਦੇ ਰਲ ਗਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਈਦੀ ਹੋਵ ਉਠ ਇ
ਦਿੱਤੀ॥ਖਿਸਰੋ ਬਾਤ ਸੁਣਕੇ ਬੜਾ ਦੇਗਹੋਯਾ ਕਹੇਰੋਬ: ਕ-
ਦੀਰ ਦਿਖਾਇ ਦਿੱਤੀ ॥ ਜਾਨੀ ਯਾਰਸੋਜਾਨਜਹਾਨਅੰ ਰ
ਜਿਨ੍ਹਾਂਜਾਨਮਹਬੂਬ ਤੋਂ ਰਾਇਦਿੱਤੀ॥ਕਿਸਨਸਿੰਘਸਈਆ
ਪਿੱਛੇ ਸਾਬਤੀ ਦੇ ਵਾਰਜਗਦੇ ਵਿਚਹੁਮਾਇਦਿੱਤੀ॥੨੦੪॥

ਮਾਕੂਲਾ ਮੁਸੱਨਫ

ਵਾਹਵਾਹ ਹੈ ਸਾਬਤੀ ਆਸਕਾਂ ਦੀ ਪਿੱਛੇਸਾਬਤੀਦੇਮਸਹੂਰ
ਹੋਏ ॥ ਰਿਹਾਨਾਮ ਜਹਾਨਦੇਵਿਚਰੋਸਨ ਦੀਨਦੁਨੀ ਅੰਦਰ
ਮਨਜੂਰ ਹੋਏ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂਸਾਬਤੀਰੱਬਦੇਨਾਲਕੀਤੀ ਮਿਲਰੱਬ
ਨੂੰ ਰੱਬਦਾ ਨੂਰ ਹੋਏ ॥ ਲੂਨਵਾਂਗ ਦਰਿਆਦੇ ਵਿਚ ਫਲਕੇ
ਫੇਰ ਆਪ ਦਰਯਾ ਭਰਪੂਰ ਹੋਏ॥ਖੱਲਾਂਲੱਥੀਆਂਇਸ਼ਕ ਨਾ
ਛੱਡਿਓਨੇ ਚੜ੍ਹਸੁਲੀਆਂਤੇ ਮਨਸੂਰ ਹੋਏ ॥ਆਦੀਨਾਲਚੀਰੇ
ਅੱਗਾਂ ਵਿਚ ਸਾੜੇ ਮਾਰੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਭੁਜ ਮਨੂਰ ਹੋਏ॥ਪਿੱਛੇ
ਨੇਕ ਵੇਲੇ ਆਹੇ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਸਿਦਕਸਬਰਦੇਵਿਚਸ਼ਰੂਰਹੋਏ
॥ਹੁਨ ਲੋਕ ਐਸੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਦਗੇਦਾਰਤੇ ਅਹਿਲ
ਗ਼ਰੂਰ ਹੋਏ॥ਇੱਕ ਰਾਤ ਦੇ ਵਿਚ ਸੋਯਾਰਕਰਦੇ ਦਿਨਹੋਯਾ
ਤਾਂਯਾਰਕੋਂ ਦੂਰਹੋਏ॥ਯਾਰ ਗਰਜ ਦੇ ਮਤਲਬੀ ਜਾਨਲੀਤੇ
ਟਕੜਾਦੇਖਕੇ ਆਨ ਹਜੂਰ ਹੋਏ॥ਜੇਹੜੇ ਲਾਇਪ੍ਰੀਤਖਲੀਤ
ਹੋਵਨ ਸੋਈਜਾਨੀਏ ਜਗਤੋਂ ਸੂਰ ਹੋਏ ॥ ਨੇਹੁਲਾਇਕੇਪੈਰ
ਹਟਾਵਨਾਕੀ ਵਿਚ ਇਸ਼ਕਦੇ ਕੰਨ ਕਸੂਰਹੋਏ॥ ਯਾਰ ਸੋਈ
ਜੋ ਯਾਰਤੋਂ ਹਟੇਨਾਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀਆਂਦੇਉੱਤੇ ਬੂਰਹੋਏ ॥

(੨੬੬)

ਨੇਹੁ ਜੋੜੀਏ ਤੋੜੀਏ ਮੂਲ ਨਾਹੀ ਜਿਵੇਂ ਸੂਤ ਦੀ ਤੇ ਦਤ ਰੂਰ ਹੋ
 ॥ ਬਾਬਾ ਨੀਆਂ ਜੀਵਨਾਨ ਹੀ ਦੇਗਾ ਜਾਨ ਬੁਝ ਜੁ ਸੇਜਿਵੇਂ ਕੂ
 ਹੋਏ ॥ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਿਆ ਕਿਸੇਨੂੰ ਆਖਨਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਆਪ
 ਵਿਚ ਸਰੂਰ ਹੋਏ ॥ ਇਸਕ ਰੱਬ ਦਾ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮੇਲ ਦਾ ਹੈ ਮੂ
 ਵਾਸਤੇ ਨੂਰ ਕੋਹਤੂਰ ਹੋਏ ॥ ਏਹ ਕੰਮ ਹੈ ਆਸ਼ਕਾਂ ਸਾਦਕ
 ਦਾ ਕਹਿਨਾ ਮੱਚਭਾਵੇਂ ਸਿਰਦੂਰ ਹੋਏ ॥ ਗਏ ਮੁਸਤਫਾ ਔਰ
 ਮਰਾਜ ਅੰਦਰ ਵਲੀ ਅੰਬੀਆ ਹੱਕ ਹਜ਼ੂਰ ਹੋਏ ॥ ਜਿਨ੍ਹ
 ਕੀਤੀਆਂ ਮਰਤਬਾ ਹੱਥ ਆਯਾ ਹੋਏ ਰੱਦ ਜੋ ਬਹੁਤ ਮਗ਼ਰੂਰ
 ਹੋਏ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸ਼ਨ ਮਹੇਸ਼ ਕਨੇਸ਼ ਸਾਰੇ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ
 ਅੰਦਰ ਅਹਿਲੇ ਨੂਰ ਹੋਏ ॥ ਸਾਧ ਸੰਤ ਮਹੰਤ ਤੇ ਜੋਧਾਰੀ
 ਨਾਲ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਏ ॥ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹ
 ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਸੋਈ ਜੀਵਦੇ ਨਿੱਤ ਮਾਮੂਰ ਹੋਏ ॥੨੦੫॥

ਐਸ਼ਨ ਖਾਤਮਾ ਕਿਤਾਬ

ਇਹ ਜੱਗ ਸਰਾਮੁ ਸਾਫ਼ਰਾਂ ਦੀ ਆਵਨ ਜਾਵਨਾ ਨਿਤ ਵਿਹਾਰ ਹੈ
 ਜੀ ॥ ਕਈ ਆਵਦੇ ਤੇ ਕਈ ਜਾਂਵਦੇ ਨੀ ਜਿਵੇਂ ਦੇ ਬਹਾਰ ਬਾਜ਼ਾਰ
 ਹੈ ਜੀ ॥ ਬੰਦੇ ਬੁਦਬੁਦੇ ਹੋਨ ਤੇ ਛਿਪ ਜਾਵਨ ਭਰਿਆ ਰਹੇ ਸਮੁੰਦ
 ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹਗਾਰੀਬ ਹਥੀਬ ਦੁਸ਼ਮਨ ਜੇਹੜਾ
 ਆਇਆ ਜਾਊ ਇਕ ਵਾਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ਸੁਪਨੇ ਵਾਂਗ ਜਹਾਨ ਦੀ
 ਖੇਡ ਸਾਰੀ ਕੌਨ ਫਕਰ ਤੇ ਕੌਨ ਸਰਦਾਰ ਹੈ ਜੀ ॥ ਕੋਈ ਰੋਜ਼
 ਦਾ ਜੱਗ ਤਮਾਸ਼ਾ ਹੈ ਕੌਨ ਜਿਤਨਾ ਤੇ ਕੌਂਹਦੀ ਹਾਰ ਹੈ ਜੀ ॥
 ਕੌਨ ਬਾਪ ਮਾਈ ਬੇਟਾ ਔਰ ਦੁਖਤਰ ਕੌਨ ਵੈਰ ਵਾਲਾ ਕੌਨ

(੨੬੭)

ਧਾਰਹੈਜੀ॥ਸੁੱਤਾਪਿਆ ਜਹਾਨ ਨਾਜਾਨਦਾਹੈਸੋਈ ਜਾਨਦਾ
ਜੋਈਬੇਦਾਰ ਹੈਜੀ ॥ ਸੂਰਤ ਧਾਰ ਦੀ ਦੇਖਬੇਦਾਰਹੋਕੇਹਰ
ਤਰਫ ਮਹਬੂਬ ਦਿਲਦਾਰ ਹੈਜੀ ॥ ਸੂਰਜਦਿੱਸਦਾਹੈਨੈਨਾਂ
ਵਾਲਿਆਂਨੂੰ ਅਤੇ ਅੰਧਿਆਂ ਅੰਧ ਅੰਧਾਰਹੈਜੀ ॥ ਕੋਈਖਬਰ
ਨਾਮੂਰਖਾਂ ਉੱਲੂਆਂਨੂੰਆਫਤਾਬ ਦੇਪਹਿਰ ਇਜ਼ਹਾਰਹੈਜੀ॥
ਸਾਈਂਬਾਝਨਾਸੂਰਤਸਰੀਰਹੋਵੇਜਿਵੇਂ ਅੱਗਦੇਵਿਚਅੰਗਾਰਹੈ
ਜੀ॥ਸੋਨਾ ਗਹਿਨਿਓਂ ਵੱਖਰਾਨਹੀਂ ਕੋਈ॥ਇਕਸੂਤ ਹੋਵੇਕਈ
ਤਾਰਹੈਜੀ ॥ ਆਪੇਸੂਤਤੇਆਪੇਹੈਉਨਨ ਵਾਲਾਗਹਿਨੇਆਪ
ਤੇਆਪ ਸਿੰਗਾਰ ਹੈ ਜੀ॥ਆਪੇ ਆਪਨੂੰ ਜਾਨ ਖਮੋਸ਼ ਹੋਯਾ
ਅਤੇ ਆਪਦੂੰਤੇ ਜੰਗਲ ਬਾਰ ਹੈਜੀ ॥ ਆਪੇ ਘਰਤੇਆਪ
ਹੀ ਬਾਹਰ ਸਾਰੇ ਆਪੇ ਨਰ ਹੋਯਾ ਆਪੇ ਨਾਰਹੈਜੀ॥ਕਿੱਸਾ
ਸ਼ੀਰੀਂ ਛਰਿਹਾਦਦਾਖਤਮਹੋਯਾ॥ਦਿੱਤਾਅੱਜਮੈਂਸ਼ੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ
ਹੈਜੀ ॥ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਦੇਵਿਚ ਅਲਗ ਆਪੇਜਿਵੇਂ ਅੱਗਕਾਠੀ
ਅਨਵਾਰ ਹੈਜੀ ॥ ਜੇਹੜਾ ਪੜ੍ਹੇਦੇਖੇ ਲਿਖੇ ਸੁਨੇਭਾਵੇਂ ਸੋਈ
ਪਾਇ ਲਵੇਫਲਚਾਰਹੈਜੀ॥ਜੇਹੀ ਹੋਸ਼ਹੈਸੀਤੇਹਾਥਿਆਮੈਂ
ਆਪੇਆਪਭਾਂਸੱਭਹੁਸ਼ਿਆਰਹੈਜੀ॥ਗੁਣਔਗਨਾਂਬਾਝਨਾਕੋਈ
ਖਾਲੀਜਿੱਥੇਫੁਲਹੋਵੇਨਾਲ ਖਾਰਹੈਜੀ॥ ਕਿਸਨਸਿੰਘਛਰਜੇਦ
ਨਾਰੈਨ ਸਿੰਘੇ ਇਸ਼ਕ ਰੱਬਦੇ ਨਾਲ ਸਵਾਰਹੈਜੀ ॥੨੦੬॥

ਕਿਸਾ ਸ਼ੀਰੀਂ ਛਰਿਹਾਦ ਸੰਪੂਰਣ

—+~+—

ਪ੍ਰਸਤਕ ਕਢਾਉਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor creases and discoloration, characteristic of old paper. The left edge of the page shows the binding structure, including the stitching and the inner cover material. There is no text or other markings on the page.

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿੱਤ ਅਕਾਡਮੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਲੁਧਿਆਣਾ

1. ਕਿਤਾਬ 14 ਦਿਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ
ਉਤਨੇ ਸਮੇਂ ਵਾਸਤੇ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2. ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਫਾਉਂਡਰ ਮੈਂਬਰ ਇਕ
ਸਮੇਂ 6 ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਇਕ ਸਮੇਂ ਕੇਵਲ 2 ਕਿਤਾਬਾਂ
ਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

3. ਨਿਯਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਤਾਬ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਲਈ
0.10 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ
ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

4. ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਗੁਆਚ ਜਾਣ, ਖਰਬ ਹੋ
ਜਾਣ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲ
ਕੀ ਜਾਵੇਗੀ।

5. ਰੈਫਰੈਂਸ, ਟੈਕਸਟ ਅਤੇ ਰਸਾਲੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ
ਜਾਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ
ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

6. ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਨਿਯਤ ਤਾਰੀਖ
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਿਝਾਝ ਵਾਪਸ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

B-12052

619

